Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ИЗ К
РАЗНАЯ

Ararat Armenian New Testament
Reprint, 2500 copies, 1911.

Проверено 1935 г.

ՄԵՐ ՏԷՐ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԸ

ՅՈՅՆ ԲՆԱԳՐԻՑ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

36494

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ

ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԾԱԽՍՈՎԸ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆԻ ՏՊԱՐԱՆՈՒՄԸ ՏՊԱԳՐՈՒԵՑԱՒ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

1911

БИБЛИОТЕКА
ЦЕНТРАЛЬНОГО
АНТИРЕЛИГИОЗНОГО
МУЗЕЯ

Ա.Ս.

Հայաստանի ԱՌՉԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՄԱՐ
1-1025 սա

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ՑԱՆԿԸ

БИБЛИОТЕКА ЦЕНТРАЛЬНОГО АНТИРЕЛИГИОЗНОГО МУЗЕЯ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ		**ԳԼՈՒԽ**		**ԵՐԵՍ**
Ըստ Մատթէոսի	ուն է	28	գլուխ է	1
Ըստ Մարկոսի	»	16	»	84
Ըստ Ղուկասու	»	24	»	137
Ըստ Յովհաննու	»	21	»	226
Գործք Առաքելոց	»	28	»	293
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ				
Առ Հռովմայեցիս	»	16	»	380
Առ Կորնթացիս Ա . . .	»	16	»	416
Առ Կորնթացիս Բ . . .	»	13	»	451
Առ Գաղատացիս	»	6	»	475
Առ Եփեսացիս	»	6	»	487
Առ Փիլիպպեցիս	»	4	»	499
Առ Կողոսացիս	»	4	»	508
Առ Թեսաղոնիկեցիս Ա . .	»	5	»	516
Առ Թեսաղոնիկեցիս Բ . .	»	3	»	524
Առ Տիմոթէոս Ա	»	6	»	529
Առ Տիմոթէոս Բ	»	4	»	539
Առ Տիտոս	»	3	»	546
Առ Փիլիմոն	»	1	»	550
Առ Եբրայեցիս	»	13	»	552

ԹՈՒՂԹ	ԳԼՈՒԽ		ԵՐԵՍ
Յակոբոսի	ասէ	5	գրեաց է	579
Պետրոսի Ա.	»	5	»	588
Պետրոսի Բ	»	3	»	598
Յովհաննէսի Ա.	»	5	»	605
Յովհաննէսի Բ	»	1	»	615
Յովհաննէսի Գ	»	1	»	617
Յուդա առաքեալի	»	1	»	619
Յայտնութիւն	»	22	»	622

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աբրահամի որդի Դաւիթի որդի Յիսուս Քրիստոսի
ծննդեան գիրքը։
2 Աբրահամը ծնեց Իսահակին. Իսահակը ծնեց Յա-
կոբին. Յակոբը ծնեց Յուդայի և նորա եղբայրներին.
3 Յուդան ծնեց Փարէսին և Զարային Թամարից. Փա-
4 րէսը ծնեց Եսրոնին. Եսրոնը ծնեց Արամին. Արամը
ծնեց Ամինադաբին. Ամինադաբը ծնեց Նաասոնին.
5 Նաասոնը ծնեց Սաղմոնին. Սաղմոնը ծնեց Բոոսին
Ռախաբից. Բոոսը ծնեց Ովբէդին Հռութից. Ովբէդը
6 ծնեց Յեսսէին. Յեսսէն ծնեց Դաւիթ թագաւորին։
Դաւիթ թագաւորը ծնեց Սողոմոնին Ուրիայի կնոջից.
7 Սողոմոնը ծնեց Ռոբովամին. Ռոբովամը ծնեց Աբիա-
8 յին. Աբիան ծնեց Ասային. Ասան ծնեց Յովսափա-
տին. Յովսափատը ծնեց Յովրամին. Յովրամը ծնեց
9 Ողիային. Ողիան ծնեց Յովաթամին. Յովաթամը ծնեց
10 Աքազին. Աքազը ծնեց Եզեկիային. Եզեկիան ծնեց
Մանասէին. Մանասէն ծնեց Ամոնին. Ամոնը ծնեց
11 Յովսիային։ Յովսիան ծնեց Յեքոնիային՝ և նորա եղ-
12 բայրներին, Բաբիլոնի գերութեան ժամանակին։ Բա-
բիլոնի գերութիւնից յետոյ Յեքոնիան ծնեց Սաղա-
13 թիէլին. Սաղաթիէլը ծնեց Զօրաբաբէլին. Զօրաբա-
բէլը ծնեց Աբիուդին. Աբիուդը ծնեց Եղիակիմին.

14 Եղիակիմը ծնեց Ազովրին. Ազովրը ծնեց Սադովկին.
Սադովկը ծնեց Աքինին. Աքինը ծնեց Եղիուդին.
15 Եղիուդը ծնեց Եղիազարին. Եղիազարը ծնեց Մատ-
16 թանին. Մատթանը ծնեց Յակոբին. Յակոբը ծնեց
Յովսէփին՝ Մարիամի մարդին, որից ծնուեցաւ Յի-
17 սուսը, որ ասվում է Քրիստոս։ Ամբ՝ բոլոր ազգերը
Աբրահամից մինչև Դաւիթ տասնեչորս ազգ է, և
Դաւիթից մինչև Բաբիլոնի գերութիւնը տասնեչորս
ազգ, և Բաբիլոնի գերութիւնից մինչև Քրիստոսը
տասնեչորս ազգ։

18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն այսպէս էր. այս-
ինքն նորա մայրը՝ Մարիամը նշանուած լինելով Յով-
սէփին՝ դեռ մինչև նորանց իրար մօտ գալը Սուրբ Հո-
19 գիցը յղացած գտնուեցաւ։ Եւ նորա մարդը Յովսէփը
արդար լինելով, և նորան խայտառակել չուզելով՝
20 խորհեց ծածուկ արձակել նորան։ Եւ մինչդեռ նա
մտածում էր այս, ահա Տիրոջ հրեշտակը երազում
երևեցաւ նորան և ասեց. Յովսէփ՝ Դաւիթի որդի,
մի վախենար էջ մօտ առնել քո կին Մարիամին,
որովհետև նորանում ծնուածը Սուրբ Հոգիից է։
21 Եւ նա որդի կ'ծնի, և նորա անունը *Յիսուս դնես.
որովհետև նա իր ժողովրդին կ'փրկէ իրանց մեղքե-
22 րից։ Եւ այս ամենը եղաւ, որ կատարուի մարգա-
23 բէի ձեռովը Տէրից ասուածը որ ասում է. Ահա
կոյսը կ'յղանայ և որդի կ'ծնի. և նորա անունն
Իմմանուէլ կ'կանչեն. որ թարգմանվում է՝ Աստ-
24 ուած մեզ հետ։ Եւ Յովսէփը քնից զարթնելով
այնպէս արաւ, ինչպէս Տիրոջ հրեշտակը հրամայեց
25 իրան. և առաւ իր կնիկն էր մօտ։ Եւ չ'գիտէր
նորան մինչև որ նա իր անդրանիկ որդին ծնեց, և
նորա անունը կոչեց Յիսուս։

*Այ-ԷՆ-Ի՝ Փրկիչ

ԳԼ. Բ

1 Եւ երբոր Յիսուսը ծնուեց Հրէաստանի Բեթլէհէ-
մումը Հերովդէս թագաւորի օրերումը, ահա արե-
2 ւելքից մոգեր եկան Երուսաղէմ, Եւ ասեցին. Ո՞ր-
տեղ է Հրէաների ծնուած թագաւորը. որովհետև
մենք տեսանք նորա աստղը արևելքումը, և եկանք
3 նորան երկրպագելու։ Եւ երբոր Հերովդէս թագա-
ւորը լսեց՝ շփոթուեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմը նորա
4 հետ։ Եւ նա բոլոր քահանայապետներին և ժողովրդի
դպիրներին ժողովելով՝ նորանցից հարցրեց, թէ ո՞ր-
5 տեղ պիտի ծնուի Քրիստոսը։ Եւ նորանք ասեցին
նորան. Հրէաստանի Բեթլէհէմումը. որովհետև այս-
6 պէս է գրուած մարգարէի ձեռովը. Եւ դու, Բեթ-
լէհէմ՝ Յուդայի երկիր, ընաւ փոքրագոյն չես Յու-
դայի իշխանների մէջ. որովհետև քեզանից իշխան
պիտի դուրս գայ, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդին
7 հովուէ։ Այն ժամանակ Հերովդէսը մոգերին թա-
գուն կանչելով, նորանցից ստուգեց այն երևող
8 աստղի ժամանակը։ Եւ նորանց Բեթլէհէմ ուղար-
կելով ասեց. Գնացէք ստոյգ իմացէք այն երեխայի
համար, և երբոր գտնէք, ինձ իմացրէք, որ ես
9 էլ գամ երկրպագեմ նորան։ Եւ նորանք՝ երբոր
լսեցին թագաւորիցը՝ գնացին. և ահա այն աստղը,
որ տեսան արևելքումը, նորանց առաջին գնում
էր, մինչև որ եկաւ կանգնեց այն տեղի վերայ,
10 ուր էր երեխան։ Եւ երբոր նորանք տեսան այն
աստղը, մեծ ուրախութիւնով ուրախացան շատ։
11 Եւ երբոր տունը մտան, *գտան երեխային իր մայր
Մարիամի հետ, և ընկնելով երկրպագեցին նորան,

*ՈՐԴԻ՝ տեսան

և իրանց դանձերը բացին՝ ընծայ տուին Նոբան՝ ոսկի
12 և ընդրուկ և զմուռս։ Եւ երաղում հրաման առան
յետ չդառնալ Հերովդէսի մօտ. և ուրիշ ճանա-
պարհով գնացին իրանց երկիրը։
13 Եւ երբոր Նոբանք այն տեղից գնացին, ահա Տի-
րոջ հրեշտակն երեւեցաւ երաղում Յովսէփին և
ասեց. Վեր կաց՝ վեր առ երեխային և Նոբա մօրը,
և փախիր Եգիպտոս, և մնա այնտեղ, մինչև որ
ասեմ քեզ. որովհետև Հերովդէսը որոնելու է երե-
14 խային որ կորցնէ Նոբան։ Եւ նա վերկացաւ վեր
առաւ երեխային և Նոբա մօրը գիշերով, և տեղա-
փոխուեցաւ ի Եգիպտոս, և այնտեղ էր մինչև
15 Հերովդէսի վախճանը. Որ կատարուի Տէրոջն ասա-
ուածը մարգարէի ձեռովը, որ ասում է. Եգիպտոսից
կանչեցի իմ որդին։
16 Այն ժամանակ Հերովդէսը տեսնելով թէ խաբ-
ուեցաւ մոգերից, շատ բարկացաւ. և ուղարկեց
կոտորեց այն ամեն երեխաներին, որ Բեթլէհեմումը
և Նոբա չորս կողմերումն էին երկու տարեկաններին
և Նոբանցից ցածերին, այն ժամանակին նայելով
17 որ ստուգեց մոգերից։ Այն ժամանակ կատարուե-
ցաւ Երեմիա մարգարէի ձեռով ասուածն, որ ա-
18 սում է. Ձայն լսուեցաւ Ռամայի մէջ՝ ողբ և լաց
և կոծ. Ռաքէլը իր որդկանց վերայ լաց էր լինում,
և չէր կամենում մխիթարուիլ, որովհետև չկան։
19 Եւ երբոր Հերովդէսը մեռաւ, ահա Տիրոջ հրեշ-
տակն երաղում երեւեցաւ Յովսէփին Եգիպտոսումը,
20 Եւ ասեց. Վեր կաց՝ վեր առ երեխային և Նոբա
մօրը և գնա Իսրայէլի երկիրը. որովհետև երեխայի
21 կեանքը որոնողները մեռել են։ Եւ նա վերկացաւ՝
վեր առաւ երեխային և Նոբա մօրը և եկաւ Իսրա-
22 յէլի երկիրը։ Եւ լսելով թէ Արքեղայոսն է թա-
գաւորում Հրէաստանի վերայ իր հայր Հերովդէսի

տեղ, վախեցաւ գնալ այնտեղ, և երաղում պատ-
23 գամ առնելով՝ գնաց Գալիլեայի կողմերը. Եւ եկաւ
բնակուեց այն քաղաքումը որ Նազարէթ է աս-
վում. որ կատարուի մարգարէների ձեռով ասուածը
թէ՝ Նազովրեցի կ'կոչուի։

ԳԼ. Գ

1 Այն օրերումն եկաւ Յովհաննէս Մկրտիչը, քարո-
2 զում էր Հրէաստանի անապատումը, Եւ ասում.
Ապաշխարեցէք, որ մօտեցել է երկնքի թագաւո-
3 րութիւնը։ Որովհետև սա է այն ասուածը Եսայի
մարգարէի ձեռովը, որ ասում է. Անապատումը
կանչողի ձայնը. պատրաստ արէք Տիրոջ ճանա-
4 պարհը, ուղիղ արէք նորա շաւիղները։ Եւ ինքը
Յովհաննէսը ունէր իր հագուստը ուղտի բրդից, և
կաշիէ գօտի իր մէջքին, և նորա կերակուրն էր
5 մարախ և վայրի մեղր։ Այն ժամանակ դուրս էին
գնում նորա մօտ Երուսաղէմը և բոլոր Հրէաստանը
6 և Յորդանանի բոլոր կողմերը։ Եւ մկրտվում էին
Յորդանանի մէջ նորանից՝ իրանց մեղքերը խոստո-
7 վանելով։ Եւ երբոր նա տեսաւ որ Փարիսեցիներից
և Սադուկեցիներից շատերը գալիս էին իր մկրտ-
ութեանը, ասեց նորանց. Իժի զաւակներ, ո՞վ
8 ցոյց տուեց ձեզ փախչել այն գալու բարկութիւ-
նից։ Արդ ապաշխարութեան արժանի պտուղ
9 արէք։ Եւ մի կարծէք ասել ձեր միջումը Մենք
հայր ունինք Աբրահամին. որովհետև ասում եմ
ձեզ, թէ Աստուած կարող է այս քարերից որդիներ
10 յարուցանել Աբրահամի համար։ Արդէն կացինն էլ
ծառերի արմատին դրուած է. արդ ամեն ծառ,
որ բարի պտուղ չէ բերում, կ'կտրուի ու կրակի
11 մէջ կ'գցուի։ Ես ջրով եմ մկրտում ձեզ ապաշ-

խարութեան համար. բայց իմ ետեւից եկողն ինձանից զօրաւոր է, որի կօշիկները վեր առնելու ես
արժանի չեմ. նա ձեզ կ'մկրտէ Սուրբ Հոգով և
12 կրակով։ Որ հոսելին նորա ձեռին է, և նա կը սրբէ
իր կալը և իր ցորենը կ'հաւաքէ շտեմարանը, իսկ
յարդը կ'այրէ անանցանելի կրակով։
13 Այն ժամանակ Յիսուսը Գալիլեայից եկաւ Յոր-
14 դանան Յովհաննէսի մօտ նորանից մկրտուելու։ Եւ
Յովհաննէսն արգելում էր նորան և ասում. Ինձ
պէտք է քեզանից մկրտուիլ, և դու ի՞նձ մօտ ես
15 գալիս։ Եւ Յիսուսը պատասխան տուաւ և ասեց
նորան. Թոյլ տուր հիմա, որովհետև այսպէս է
վայելում մեզ, որ ամեն արդարութիւն կատարենք։
16 Այն ժամանակը թոյլ տուաւ նորան։ Եւ մկրտուե-
լուց յետոյ Յիսուսը շուտով դուրս եկաւ ջրից. և
ահա երկինքը բացուեցաւ նորա համար, և նա տե-
սաւ Աստուծոյ Հոգին որ վայր էր իջնում աղաւնիի
17 պէս և գալիս նորա վերայ։ Եւ ահա երկնքից ձայն
եկաւ, որ ասում էր. Դա է իմ սիրելի որդին, որին
ես հաւանեցի։

ԳԼ. Դ

1 Այն ժամանակ Յիսուսը Հոգուից անապատը տար-
2 ուեցաւ, որ փորձուի սատանայից։ Եւ քառասուն
օր և քառասուն գիշեր ծոմ պահելուց յետոյ սովեց։
3 Եւ փորձիչը նորա մօտ գալով ասեց. Եթէ Աստու-
4 ծոյ որդի ես, ասիր որ այս քարերը հաց լինեն։ Նա
էլ պատասխան տուաւ և ասեց. Գրուած է՝ Ոչ
միայն հացով կ'ապրի մարդ, այլ ամեն խօսքով,
որ դուրս է գալիս Աստուծոյ բերանից։
5 Այն ժամանակ սատանան նորան առաւ տարաւ
սուրբ քաղաքը, և կանգնեցրեց նորան տաճարի

6 աշտարակի վերայ, Եւ ասեց նորան. Եթէ Աստու-
ծոյ որդի ես, քեզ վայր գցիր. որովհետև գրուած
է թէ Իր հրեշտակներին կ'հրամայէ քեզ համար,
և ձեռների վերայ կ'բարձրացնեն քեզ, որ քո ոտքը
7 քարի չդիպցնես երբէք։ Յիսուսը նորան ասեց.
Դարձեալ գրուած է, թէ Մի փորձիր Տէրոջը՝ քո
Աստուծուն։
8 Դարձեալ տուաւ տարաւ նորան սատանան մի
շատ բարձր սար՝ և ցոյց տուաւ նորան աշխարհքի
9 բոլոր թագաւորութիւնները և նորանց փառքը, Եւ
ասեց նորան. Սորանց ամենը քեզ կ'տամ, եթէ
10 ընկած երկրպագես ինձ։ Այն ժամանակ ասեց նո-
րան Յիսուսը. *Դէն գնա, սատանայ. որովհետև
գրուած է Իւր Տէրոջը՝ քո Աստուծուն երկրպագիր
11 և միայն նորան պաշտիր։ Այն ժամանակ սատա-
նան թողեց նորան, և ահա հրեշտակներ մօտ եկան
և ծառայում էին նորան։
12 Եւ երբոր Յիսուսը լսեց, թէ Յովհաննէսը մատ-
13 նուեցաւ, հեռացաւ գնաց Գալիլեա. Եւ Նազա-
րէթը թողած եկաւ բնակուեց ծովեզրեայ Կափառ-
նայումումը, Զաբուղոնի և Նեփթաղիմի սահմանն-
14 ներումը. Որ կատարուի Եսայի մարգարէի ձեռով
15 ասուածը, որ ասում է. Զաբուղոնի երկիրը և
Նեփթաղիմի երկիրը՝ ծովի ճանապարհը՝ Յորդանանի
16 այն կողմը, հեթանոսների Գալիլեան. ժողովուրդ,
որ խաւարի մէջ նստած էր, մեծ լոյս տեսաւ. և
նորանց որ մահի երկրումը և ստուերումը նստած
17 էին, լոյս ծագեց նորանց։ Այն ժամանակից Յի-
սուսն սկսեց քարոզել և ասել. Ապաշխարեցէք,
որովհետև մօտեցել է երկնքի թագաւորութիւնը։
18 Եւ Յիսուսը Գալիլեացիների ծովի եզրումը ման

*Ոմն՝ յետս

գալիս՝ տեսաւ երկու եղբարց՝ Սիմոնին որ Պետրոս է
կոչուած, և Նորա Անդրէաս եղբօրը, որ ուռկան
19 էին գցում ծովը, որովհետև ձկնորս էին. Եւ ասեց
Նորանց. Իմ ետեւից եկէք, և ես ձեզ մարդկանց
20 որսորդ կ'շինեմ։ Եւ Նորանք շուտով իրանց ուռկան-
21 ները թողած Նորա ետեւից գնացին։ Եւ այն տեղից
առաջ գնալով ուրիշ երկու եղբայրներին տեսաւ,
Զեբեդեան Յակոբոսին և Նորա եղբայր Յովհաննէ-
սին՝ նաւումն իրանց հայր Զեբեդէոսի հետ իրանց
22 ուռկանները շինելիս, և Նորանց կանչեց։ Նորանք
էլ շուտով նաւը և իրանց հօրը թողած, Նորա
ետեւից գնացին։
23 Եւ Յիսուսը ման էր գալիս բոլոր Գալիլեայումը՝
սովորեցնելով Նորանց ժողովարաններումը և քարո-
զելով արքայութեան աւետարանը, և ժողովրդի
մէջ եղած ամեն հիւանդութիւն և ամեն ցաւ բժշ-
24 կելով։ Եւ Նորա համբաւը դուրս եկաւ բոլոր Սիւ-
րիա. և Նորա մօտ բերին ամեն հիւանդներին որ
կերպ կերպ ցաւերով և տանջանքներով նեղվում
էին, և դիւահարներ և լուսնոտներ և անդամա-
25 լոյծներ. և նա Նորանց բժշկեց։ Եւ Նորա ետեւից
շատ ժողովուրդներ էին գնում՝ Գալիլեայիցը և Դե-
կապոլիսիցը և Երուսաղէմիցը և Հրէաստանիցը և
Յորդանանի այն կողմիցը։

ԳԼ. Ե

1 Եւ ժողովուրդները տեսնելով վեր ելաւ սարը. և
երբոր ինքը նստեց, Նորա աշակերտներն եկան Նորա
2 մօտ։ Եւ նա իր բերանը բանալով Նորանց սով-
բեցնում էր և ասում.
3 Երանի հոգով աղքատներին, որ Նորանցն է
4 երկնքի թագաւորութիւնը։ Երանի սգաւորներին,

5 որ Նորանք կ'մխիթարուին։ Երանի հեզերին, որ
6 Նորանք կ'ժառանգեն երկիրը։ Երանի Նորանց, որ
սոված և ծարաւ են արդարութեան, որ Նորանք
7 կ'կշտանան։ Երանի ողորմածներին, որ Նորանք
8 ողորմութիւն կ'գտնեն։ Երանի Նորանց, որ սրբ-
տով մաքուր են, որ Նորանք Աստուծուն կ'տես-
9 նեն։ Երանի խաղաղութիւն անողներին, որ նո-
10 րանք Աստուծոյ որդիք կ'կոչուին։ Երանի Նորանց՝
որ արդարութեան համար հալածուած են, որ
11 Նորանցն է երկնքի արքայութիւնը։ Երանի է ձեզ,
երբոր կ'նախատեն ձեզ և կ'հալածեն և ամեն չար
բան սուտ տեղը կ'ասեն ձեր վերայ իմ պատճա-
12 ռովը։ Ուրախացէք և ցնծացէք, որ ձեր վարձքը
շատ է երկնքումը. որովհետեւ այսպէս հալածեցին
մարգարէներին, որ ձեզանից առաջ եղան։
13 Դուք երկրի աղն էք. եթէ աղն անհամանայ,
ի՞նչով կ'աղանուի. այլ ետ ոչնչի պէտք չէ, միայն
թէ դուրս գցուի և մարդկանցից ոտնակոխ լինի։
14 Դուք աշխարհքի լոյսն էք. մի քաղաք, որ կենում
15 է սարի վերայ, կարող չէ թագչուիլ։ Եւ ճրագը
չեն վառիլ և դնիլ գրուանի տակ, այլ ճրագակա-
լի վերայ, և նա լոյս կ'տայ ամենին՝ որ տան մէջ է։
16 Այսպէս լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդկանց առաջին,
որ ձեր բարի գործերը տեսնեն, և փառաւորեն
ձեր Հօրը որ երկնքումն է։
17 Մի կարծէք, թէ ես եկայ օրէնքը կամ մար-
գարէները քանդելու. ես չ'եկայ քանդելու, այլ
18 կատարելու։ Որովհետեւ ճշմարիտն ասում եմ ձեզ,
մինչեւ որ երկինքն և երկիրս անց կենան, օրէն-
քիցը մի կէտ կամ մէկ պզտիկ նշանագիր չի անցնիլ
19 մինչեւ որ բոլորը չ'կատարուի։ Արդ՝ ով որ այս ա-
մենափոքր պատուիրանքներից մէկը քանդէ, և մարդ-
կանց այնպէս սովորեցնէ, նա փոքրագոյն կ'կոչուի

երկնքի արքայութիւնումը. բայց նա որ կ'անէ և
կ'սովորեցնէ, նա մեծ կ'կոչուի երկնքի արքայութիւ-
20 նումը։ Որովհետեւ ասում եմ ձեզ, եթէ չ'աւելանայ
ձեր արդարութիւնն աւելի քան դպիրներինը և Փարի-
սեցիներինը, ընաւ չէք մտնիլ երկնքի արքայութիւնը։
21 Լսել էք, որ առաջիններին ասուեցաւ, Մի
սպանիր, և ով որ սպանէ, պարտական կ'լինի դա-
22 տաստանին։ Բայց ես ասում եմ ձեզ թէ Ամեն
ով որ զուր տեղը բարկանայ իր եղբօրը, պարտա-
կան կ'լինի դատաստանին. և ով որ իր եղբօրն
ասէ Ցիմար, պարտական կ'լինի ատեանին. և ով
որ էր Եղբօրն ասէ Մորոս, պարտական կ'լինի գեհենի
23 կրակին։ Արդ՝ եթէ սեղանի վերայ մատուցանես
քո ընծան, եւ այնտեղ յիշես, թէ քո եղբայրը
24 քեզ դէմ մէկ բան ունի, Թո՛ղ այնտեղ քո ընծան
սեղանի առաջին. և գնա առաջ հաշտուիր քո եղ-
25 բօր հետ. և յետոյ եկ ընծադ մատուցրու։ Քո
ոսոխի հետ շուտով միաբանուիր, քանի որ նորա հետ
ճանապարհումն ես. որ մի գուցէ ոսոխը քեզ դա-
տաւորին մատնէ, և դատաւորը քեզ մատնէ դահ-
26 ճին, և բանտը դցուիս։ Ճշմարիտն ասում եմ
քեզ, դուրս չես գալ այն տեղից, մինչեւ որ վերջի
նաքարակիտը չ'վճարես։
27 Լսել էք որ ասուեցաւ առաջիններին, Չէ շնու-
28 թիւն մի՛ անիր։ Բայց ես ասում եմ ձեզ թէ
Ամեն ով որ մի կնկայ վերայ մտիկ տայ նորան ցան-
կանալու համար, նա արդէն շնացաւ նորա հետ
29 իր սրտի մէջ։ Եւ եթէ քո աջ աչքը դայթակղե-
ցնում է քեզ, հանիր նորան և քեզանից դէն դցիր,
որովհետեւ լաւ է քեզ համար, որ քո անդամներից
մէկը կորչի, եւ քո բոլոր մարմինը չ'դցուի գեհենը։
30 Եւ եթէ քո աջ ձեռքը դայթակղեցնում է քեզ,
կտրիր նորան և քեզանից դէն դցիր. որովհետեւ

լաւ է քեզ համար՝ որ քո անդամներից մէկը կորչի,
31 և քո բոլոր մարմինը չ'դցուի գեհենը։ Այլ ասուե-
ցաւ՝ թէ Ով որ իր կնիկն արձակէ, Թող արձակ-
32 ման թուղթ տայ նորան։ Բայց ես ասում եմ ձեզ
թէ Ով որ իր կնիկն արձակէ առանց պոռնկու-
թեան պատճառի, նա նորան շնութիւն անել է
տալիս. եւ ով որ մի արձակուածին առնէ, շնու-
թիւն է անում։
33 Դարձեալ լսել էք որ ասուեցաւ առաջիններին,
Սուտ երդում մի անիր, բայց Տիրոջը վճարիր քո
34 երդմունքը։ Բայց ես ասում եմ ձեզ. Բնաւ եր-
դում մի՛ անիր. ո՛չ երկնքովը՝ որովհետեւ նա
35 աթոռ է Աստուծոյ. Եւ ոչ երկրովը՝ որովհետեւ
պատուանդան է նորա ոտների. եւ ո՛չ Երուսա-
36 ղէմովը՝ որ քաղաք է մեծ թագաւորի։ Եւ ոչ քո
գլխովը երդում արա, որովհետեւ կարող չես մէկ
37 մազ սպիտակ անել կամ սեւ։ Բայց ձեր խօսքը
լինի, Այո՝ այո, և Ոչ՝ ոչ. և սորանից աւելին
չարից է։
38 Լսել էք՝ որ ասուեցաւ Աչքի տեղ աչք, և ատա-
39 մի տեղ ատամ։ Բայց ես ասում եմ ձեզ. Չարին
հակառակ մի կենաք, այլ ով որ ապտակ տայ քո
40 աջ երեսին, միւսն էլ նորան դարձրու։ Եւ ով որ
ուզէ քեզ հետ դատ վարել և քո շապիկն առնել,
41 թող բաճկոնն էլ թող նորա մնա։ Եւ ով որ քեզ
պահակ բռնած մէկ մղոն քշէ, նորա հետ երկուսը
42 գնա։ Քեզանից բան ուզողին տուր. քեզանից փոխ
առնել կամեցողից երես մի դարձնիր։
43 Լսել էք որ ասուեցաւ, Քո ընկերին սիրիր, և քո
44 թշնամին ատիր։ Բայց ես ասում եմ ձեզ, Սի-
րեցէք ձեր թշնամիներին, օրհնեցէք ձեզ անիծող-
ներին. բարի արէք ձեզ ատողներին. և աղօթք
արէք ձեզ չարչարողների և ձեզ հալածողների հա-

45 մար. Որ որդիք լինիք ձեր Հօրն, որ երկնքումն է.
որովհետեւ նա իր արեգակը ծագեցնում է չարերի
և բարիների վերայ, և անձրեւ է բերում արդար-
46 ների և անիրաւների վերայ։ Որովհետեւ՝ եթէ ձեզ
սիրողներին սիրէք, ի՞նչ վարձք ունիք. չէ՞ որ մաք-
47 սաւորներն էլ նոյնն են անում։ Եւ եթէ միայն ձեր
եղբայրներին բարեւ տաք, ի՞նչ աւելի բան էք ա-
նում. չէ՞ որ մաքսաւորներն էլ են այնպէս անում։
48 Արդ դուք կատարեալ եղէք, ինչպէս ձեր Հայրը որ
երկնքումն է, կատարեալ է։

ԳԼ. Զ

1 Զգոյշ կացէք, որ ձեր ողորմութիւնը մարդկանց
առաջին չանէք, նորանցից տեսնուելու համար, եթէ
2 ոչ՝ վարձք չունիք ձեր Հօրից որ երկնքումն է։ Արդ՝
երբոր ողորմութիւն անես, փող մի հնչեցնիր քո
առաջին. ինչպէս կեղծաւորներն են անում ժողո-
վարանների մէջ և փողոցների մէջ, որ փառաւոր-
ուին մարդկանցից. Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ. նո-
3 րանք իրանց վարձքն առած են։ Բայց դու երբոր
ողորմութիւն անես, թող չիմանայ քո ձախ ՅԵՐԷԸ,
4 թէ ինչ է գործում քո աջը. Որպէս զի քո ողոր-
մութիւնը ծածուկ լինի, և քո Հայրն՝ որ ծածուկ
դէղը տեսնում է, յայտնապէս կ'հատուցանէ քեզ։
5 Եւ երբոր աղօթք անես, չլինիս ինչպէս կեղծա-
ւորները, որովհետեւ նորանք սիրում են ժողովարան-
ների մէջ և հրապարակների անկիւններում կանգ-
նած աղօթք անել, որ մարդկանց երեւան։ Ճշմա-
րիտն ասում եմ ձեզ, որ նորանք իրանց վարձքն
6 առած են։ Բայց դու երբոր աղօթք անես, մտիր
քո սենեակը և դուռդ փակած աղօթք արա դէպի
քո Հայրը, որ ծածուկումն է. և քո Հայրն՝ որ ծա-

ծուկ դէղը տեսնում է, յայտնապէս կ'հատուցանէ
7 քեզ։ Եւ աղօթք անելիս շատախօս մի՛ լինիք ինչ-
պէս հեթանոսները, որովհետեւ նորանք կարծում
8 են, թէ իրանց շատ խօսելու համար կ'լսուին։ Արդ
նորանց մի նմանիք. որովհետեւ ձեր Հայրը գիտէ թէ
ի՞նչ բաներ պէտք են ձեզ, ձեր նորանից խնդրե-
9 լուցն առաջ։ Արդ դուք այսպէս աղօթք արէք.
Մեր Հայր, որ երկնքումն ես. սուրբ լինի քո
10 անունը. Գայ քո արքայութիւնը, լինի քո կամքը,
11 ինչպէս երկնքումն՝ այնպէս էլ երկրի վերայ։ Մեր
12 ամեն օրուայ հացը տուր մեզ այսօր։ Եւ թող մեզ
մեր պարտքերը, ինչպէս մենք էլ թողում ենք մեր
13 պարտականներին։ Եւ մի տանիր մեզ փորձութեան
մէջ. այլ ազատիր մեզ չարիցը. որովհետեւ քոնն է
թագաւորութիւնը և զօրութիւնը և փառքը յա-
14 ւիտեանս. ամէն։ Որովհետեւ եթէ դուք մարդկանց
իրանց յանցանքները թողէք, ձեր երկնաւոր Հայրն
15 էլ ձեզ կ'թողէ։ Իսկ եթէ դուք մարդկանց չէք
թողիլ նորանց յանցանքները, ձեր Հայրն էլ չի
թողիլ ձեր յանցանքները։
16 Եւ երբոր ծոմ էք պահում, տրտում մի լինիք
ինչպէս կեղծաւորները, որովհետեւ նորանք իրանց
երեսները տխրեցնում են, որ մարդկանց ծոմ պա-
հող երեւան. Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ՝ թէ նորանք
17 իրանց վարձքն առած են։ Բայց դու ծոմ պահելիս,
18 գլուխդ օծիր և երեսդ լուա. Որ մարդկանց ծոմ
պահող չերեւաս, այլ քո Հօրը՝ որ ծածուկումն է.
և քո Հայրը, որ ծածուկ դէղը տեսնում է, յայտ-
նապէս կ'հատուցանէ քեզ։
19 Ձեզ համար գանձեր մի դիզէք երկրիս վերայ.
ուր որ ցեցն և ժանկն ապականում են, և ուր որ
20 գողերը պատը ծակում են և գողանում։ Բայց ձեզ
համար գանձեր դիզեցէք երկնքումը, ուր ո՛չ ցեց

և ո՛չ ժանկ չեն ապականում, և ուր գողերը պոռ-
21 չեն ծակում և չեն գողանում։ Որովհետեւ ինչ տեղ
որ ձեր գանձն է, այնտեղ կ'լինի և ձեր սիրտը։
22 Մարմնի ճրագն աչքն է. արդ՝ թէ որ քո աչքը
պարզ լինի, քո բոլոր մարմինը լուսաւոր կ'լինի։
23 Բայց թէ որ քո աչքը չար լինի, քո բոլոր մարմինը
խաւար կ'լինի։ Ուրեմն՝ եթէ այն լոյսն որ քեզանում
24 է՝ խաւար է, ապա խաւարը ո՞րքան աւելի։ Ոչ ով չէ
կարող երկու տէրերի ծառայել. որովհետեւ կամ
մէկին կ'ատէ և միւսին կ'սիրէ, կամ մէկին կը մե-
ծարէ և միւսին կ'արհամարհէ։ Զէք կարող Աս-
25 տուծուն ծառայել և մամոնային։ Սորա համար
ասում եմ ձեզ. Հոգս մի՛ անէք ձեր կեանքի համար
թէ ի՞նչ պիտի ուտէք, և ի՞նչ պիտի խմէք. և ո՛չ
ձեր մարմնի համար՝ թէ ի՞նչ պիտի հագնիք։ Չէ՞ որ
կեանքը աւելի է կերակուրից, և մարմինը՝ հագուս-
26 տից։ Մտիկ արէք երկնքի թռչուններին, որ չեն
սերմում, և ոչ էլ հնձում, և ոչ ամբարների մէջ
ժողովում, և ձեր երկնաւոր Հայրը կերակրում է
նորանց. չէ՞ որ դուք նորանցից աւելի լաւ էք։
27 Հիմա՝ ձեզանից ո՞վ կարող է հոգս անելով իր հա-
28 սակի վերայ մէկ կանգուն աւելացնել։ Եւ հագուստի
համար ի՞նչ էք հոգս անում. մտիկ արէք դաշտի
շուշաններին, թէ ինչպէս են մեծանում. ոչ ջանք
29 են անում՝ և ոչ մանում։ Բայց ասում եմ ձեզ,
թէ Սողոմոնն էլ իր բոլոր փառքի մէջ նորանց մէկի
30 նման չ'հագաւ։ Իսկ թէ որ դաշտի խոտը, որ այսօր
կայ և էգուց փուռն է գցվում, Աստուած այնպէս
է հագցնում՝, չէ՞ որ շատ աւելի ձեզ, թերահա-
31 ւատներ։ Ուրեմն հոգս մի անէք ասելով, թէ ի՞նչ
պիտի ուտենք, կամ ի՞նչ պիտի խմենք, կամ
32 ի՞նչ պիտի հագնենք։ Որովհետեւ այդ ամենքը
հեթանոսներն են խնդրում. որովհետեւ ձեր երկնա-

33 ւոր Հայրը գիտէ որ այդ ամենը պէտք է ձեզ։ Սա-
կայն առաջ Աստուծոյ արքայութիւնը և նորա ար-
դարութիւնը խնդրեցէք. և այդ ամենքը կ'տրուի
34 ձեզ։ Ուրեմն էգուցվայ համար հոգս մի՛ անէք, ո-
րովհետեւ էգուցվայ օրն իր համար հոգս կ'անէ.
օրուայ համար բաւական է իր նեղութիւնը։

ԳԼ. Է

1 Մի դատէք, որ չ'դատուիք։ (2) Որովհետեւ ինչ
դատաստանով որ դատում էք, Նորանով պիտի
դատուիք. և ինչ չափով որ չափում էք, Նորանով
3 կ'չափուի ձեզ։ Եւ ինչո՞ւ քո եղբօր աչքի մէջի
շիւղը տեսնում ես, և քո աչքի մէջի գերանը չես
4 նշմարում, Կամ ի՞նչպէս կ'ասես քո եղբօրը, Թող
շիւղը աչքիցդ հանեմ. եւ ահա քո աչքի մէջ գե-
5 րան կայ։ Կե՛ղծաւոր, առաջ քո աչքիցը գերանը
հանիր, և յետոյ մտիկ կ'տաս քո եղբօր աչքիցը
6 շիւղը հանելու։ Սուրբ բանը շներին մի տաք, ոչ
էլ ձեր մարգարիտները գցեցէք խոզերի առաջին. որ
նորանց կոխ չ'տան իրանց ոտքերովը և ետ դառնան
ձեզ պատառեն։
7 Խնդրեցէք և կ'տրուի ձեզ. որոնեցէք և կ'գտնէք,
8 դռներ թակեցէք և կ'բացուի ձեզ։ Որովհետեւ
ամեն խնդրող առնում է, և որոնողը գտնում է. և
9 դռներ թակողին կը բացուի։ Կամ ո՞վ է ձեզանից
այն մարդն, որ եթէ նորանից իր որդին հաց ուզէ,
10 մի՞թէ քար կ'տայ նորան։ Եւ եթէ ձուկ ուզէ, մի՞թէ
11 օձ կ'տայ նորան։ Արդ՝ եթէ դուք չար լինելով,
գիտէք բարի պարգեւներ տալ ձեր որդկանցը. ո՞ր-
քան աւելի ձեր Հայրը, որ երկնքումն է, բարիքներ
կ'տայ նորանց, որ խնդրում են իրանից։

12 Ամեն ինչ որ կամենում էք՝ թէ ձեզ անեն մարդիկ, այնպէս էլ դուք արէք նորանց. որովհետեւ
13 այս է օրէնքը և մարգարէները։ Նեղ դռնովը ներս մտէք. որովհետեւ լայն է դուռը և ընդարձակ ճանապարհը՝ որ կորուստն է տանում. և շատեր են
14 նորանով գնացողները։ *Քանի՛ նեղ է դուռը՝ և նեղուածք է ճանապարհը, որ տանում է կեանքը. և քիչ են նորան գտնողները։
15 Զգոյշ կացէք սուտ մարգարէներից, որ գալիս են ձեզ մօտ ոչխարների հանդերձներով, բայց ներսից յափշտակող գայլեր են։ Իրանց պտուղներից նորանց †ճանաչեցէք. մի՞թէ փշերից խաղող
17 են քաղում, կամ տատասկից՝ թուզ։ Այսպէս ամեն բարի ծառ բարի պտուղ է բերում, և չար
18 ծառը չար պտուղ է բերում։ Չէ կարող բարի ծառը չար պտուղ բերել, ոչ էլ չար ծառը բարի
19 պտուղ բերել։ Ամեն ծառ որ բարի պտուղ չէ
20 բերում, կտրվում է և կրակի մէջ գցվում։ Ուրեմն իրանց պտուղներից †ճանաչեցէք նորանց։
21 Ոչ թէ ամեն ինձ Տէ՛ր, Տէ՛ր ասողը կ'մտնէ երկնքի արքայութիւնը. այլ նա որ կատարում է
22 իմ Հօր կամքը, որ երկնքումն է։ Շատերը կ'ասեն ինձ այն օրը, Տէ՛ր, Տէ՛ր, չէ՞ որ քո անունովը մարգարէացանք, և քո անունովը դեւեր հանեցինք, և
23 քո անունովը շատ զօրութիւններ գործեցինք։ Եւ ես այն ժամանակ պարզ կ'ասեմ նորանց, թէ Երբէք ձեզ չեմ ճանաչել. ինձանից դէն գնացէք, ովանօրէնութիւն գործողներ։
24 Արդ՝ ամեն ով որ իմ այս խօսքերը լսում է և նորանց կատարում, կ'նմանացնեմ նորան մի խմաս-
25 տուն մարդի որ իր տունը շինեց ժայռի վերայ։ Եւ

*Ոմանք՝ քանզի †Կամ՝ կ'ճանաչէք

անձրեւն էլ եկաւ, գետերն էլ վարարեցին, քամիներն էլ փչեցին եւ այն տանը զարկեցին, և նա չ'կործանուեցաւ. որովհետեւ ժայռի վերայ հաստատուած էր։
26 Եւ ամեն ով որ իմ այս խօսքերը լսում է և նորանց չէ կատարում, նա կ'նմանուի մի անխելք մարդի՝ որ իր տունը շինեց աւազի վերայ։
27 Եւ անձրեւն էլ եկաւ, գետերն էլ վարարեցին, քամիներն էլ փչեցին, և այն տանը զարկեցին, և նա կործանուեցաւ, և նորա կործանումը մեծ էր։
28 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը այս խօսքերը վերջացրեց, ժողովուրդները զարմանում էին նորա վարդապետութեան վերայ։ Որովհետեւ իշխանութիւն ունեցողի պէս էր սովորեցնում նորանց, եւ ոչ թէ դպիրների պէս։

ԳԼ. Ը

1 Եւ երբոր սարիցն իջաւ, շատ ժողովուրդներ գնացին նորա ետեւից։ Եւ ահա մի բորոտ գալով երկրպագում էր նորան և ասում. Տէ՛ր, թէ որ կամենաս, կարող ես ինձ սրբել։ Եւ Յիսուսը ձեռքը մեկնելով նորան դիպաւ և ասեց. Կամենում եմ՝ սրբուի։ և նորա բորոտութիւնը շուտով սրբուեցաւ։ Եւ Յիսուսն ասեց նորան. Զգոյշ կաց՝ ոչ ոքի չ'ասես, այլ գնա քեզ ցոյց տուր քահանային և Մովսէսից հրամայուած ընծան մատուցրու, նորանց վկայութիւն լինելու համար։
5 Եւ երբոր Յիսուսը մտաւ Կափառնայում, մի հարիւրապետ եկաւ նորա մօտ, աղաչում էր նորան,
6 Եւ ասում. Տէ՛ր, իմ ծառան անդամալոյծ ընկած է
7 տանը և չարաչար տանջվում է։ Յիսուսն էլ ասեց
8 նորան. Ես կ'գամ կբժշկեմ նորան։ Եւ հարիւրապետը պատասխանելով ասեց. Տէ՛ր, ես արժանի չեմ՝, որ իմ յարկի տակը մտնես, այլ միայն մի

1-ТЕАЗЕЦ
36499
ЦЕНТРАЛЬНОЕ ... ЛЕНИНГРАД
АНТИРЕЛИГИОЗНОГО МУЗЕЯ

9 խօսք ասիր՝ և իմ ծառան կ'բժշկուի։ Որովհետեւ
ես էլ իշխանութեան տակ լինող մարդ եմ. և իմ
տակ զինուորներ ունիմ. և ասում եմ սրան՝
գնա, և գնում է, և ուրիշին՝ եկ, և գալիս է. և
10 ծառային՝ այս բանն արա, և անում է։ Եւ երբոր
Յիսուսը լսեց, զարմացաւ և ասեց հետեւիցը եկող-
ներին. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Իսրայէլի մէջ
11 էլ այսպիսի հաւատք չգտայ։ Եւ ասում եմ ձեզ,
որ շատերը արեւելքից և արեւմուտքից կ'գան, և
կ'նստեն Աբրահամի և Իսահակի և Յակոբի հետ
12 երկնքի արքայութիւնում, իսկ արքայութեան որ-
դիքը դուրս կ'զցուին դրսի խաւարը, այնտեղ կ'լինի
13 լացը և ատամների կրճտելը։ Եւ Յիսուսն ասեց հա-
րիւրապետին. Գնա, և ինչպէս որ հաւատացիր՝
թող քեզ լինի քեզ. և նորա ծառան առողջա-
ցաւ այն ժամումը։
14 Եւ երբոր Յիսուսն եկաւ Պետրոսի տունը, տե-
15 սաւ նորա զոքանչը պառկած ջերմում էր։ Եւ նո-
րա ձեռքիցը բռնեց, և ջերմը թողեց նորան, և
նա վերկացաւ և ծառայում էր նորանց։
16 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, շատ դիւահարներ բերին
նորա մօտ, և նա խօսքով հանեց ոգիները, և ամեն
17 հիւանդներին բժշկեց. Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէի ձեռով ասուածը, որ ասում է. Նա մեր
հիւանդութիւնները վեր առաւ և դէր ցաւերը կրեց։
18 Եւ երբոր Յիսուսը շատ ժողովուրդներ տեսաւ
իրան չորս կողմովը, հրամայեց այն կողմը գնալ։
19 Եւ մէկ դպիր մօտենալով նորան ասեց. Վարդա-
պետ, ես քո հետեւիցը կ'գամ, ո՛ր տեղ էլ որ
20 գնաս։ Յիսուսն էլ ասեց նորան, Աղուէսները որ-
ջեր ունին, և երկնքի թռչունները՝ բոյներ. բայց
21 մարդի Որդին դեղ չունի որ իր գլուխը դնէ։ Եւ
նորա աշակերտներից մի ուրիշն ասեց նորան. Տէ՛ր,

ինձ հրամանն տուր՝ գնամ առաջ իմ հօրը թաղեմ։
22 Եւ Յիսուսը նորան ասեց. Դու իմ հետեւից եկ, և
թող մեռելները թաղեն իրանց մեռելներին։
23 Եւ երբոր նա նաւը մտաւ, նորա աշակերտները
24 գնացին նորա հետեւից։ Եւ ահա մեծ ալէկոծում
եղաւ ծովի մէջ, որ նաւն էլ ծածկվում էր ալիք-
25 ներիցը. և ինքը քնած էր։ Եւ նորա աշակերտները
մօտենալով նորան զարթնեցրին և ասեցին. Տէ՛ր,
26 փրկիր մեզ, կորչում ենք։ Եւ նորանց ասեց. Ինչո՞ւ
վախկոտ էք, սակաւահաւատներ։ Այն ժամանակ
վերկացաւ սաստեց քամիներին և ծովին, և մեծ
27 խաղաղութիւն եղաւ։ Իսկ մարդիկը զարմացան և
ասում էին, Սա ի՞նչպիսի դէմ է՝ որ քամիները և
ծովն էլ հնազանդում են սրան։
28 Եւ երբոր նա այն կողմը՝ Գերգեսացիների երկիրն
անցաւ, երկու դիւահարներ պատահեցին նորան,
դերեզմաններիցը դուրս եկած — շատ չար, մինչեւ
որ մէկը չէր կարող այն ճանապարհովն անցնել։
29 Եւ ահա աղաղակեցին և ասեցին. Քեզ ի՞նչ բան
կայ մեզ հետ, Յիսուս՝ Աստուծոյ Որդի, եկել ես
այստեղ ժամանակից առաջ մեզ տանջելո՞ւ։ Եւ
նորանցից հեռու շատ խոզերի երամակ կար՝ որ ա-
30 բածում էր։ Եւ դեւերն աղաչում էին նորան և
ասում. Եթէ մեզ հանում ես, հրաման տուր մեզ
31 այն խոզերի երամակը գնալու։ Եւ նորանց ասեց՝
Գնացէք. և նորանք դուրս եկան և գնացին խո-
զերի երամակի մէջ. և ահա խոզերի բոլոր երամակն
33 այն գահավէժ տեղիցը վազեց ծովը, և ջրերի մէջ
մեռան։ Եւ խոզարածները փախան, և քաղաքը
գնալով պատմեցին ամենը և դիւահարների բոնէրն
34 էլ։ Եւ ահա բոլոր քաղաքը դուրս եկաւ Յիսուսի
առաջը, և երբոր նորան տեսան, աղաչեցին որ
գնայ իրանց սահմաններիցը։

Գլ. Թ

1 Եւ նա նաւը մտնելով անցաւ այն կողմը, և եկաւ
2 իր քաղաքը։ Եւ ահա մի անդամալոյծ բերին նորա
մօտ՝ մահճի մէջ դրած. և Յիսուսը նորանց հա-
ւատքը տեսնելով՝ անդամալոյծին ասեց. Քաջա-
3 ցիր, որդեակ, քո մեղքերը ներուած են քեզ։ Եւ
ահա դպիրներից ոմանք իրանց մէջ ասեցին. Դա
4 հայհոյում է։ Եւ Յիսուսը նորանց խորհուրդները
տեսնելով, ասեց. Ի՞նչու էք չար բաներ խորհում
5 ձեր սրտերումը։ Որովհետեւ ո՞րն է աւելի հեշտ.
ասել՝ Քո մեղքերը թողուած են քեզ, թէ ասել՝
6 Վեր կաց և մտն եկ։ Բայց որ իմանաք, թէ մարդի
Որդին իշխանութիւն ունի երկրիս վերայ մեղքեր
թողելու. այն ժամանակ անդամալոյծին ասեց.
Վեր կաց քո մահիճը վեր առ և գնա քո տունը։
7 Եւ նա վերկացաւ գնաց իր տունը։ (8) Եւ ժողո-
վուրդները տեսնելով զարմացան, և Աստուծուն
փառաւորում էին, որ այնպիսի իշխանութիւն է
9 տուել մարդկանց։ Եւ Յիսուսն այն տեղից ա-
ռաջ գնալով, տեսաւ մի մարդ, որ նստած էր
մաքսատանը, անունը Մատթէոս, և նորան ասեց.
Իմ ետեւից է՛կ, և նա վերկացաւ գնաց նորա
10 ետեւից։ Եւ եղաւ՝ երբոր նա տանը սեղանի վերայ
նստած էր, և ահա շատ մաքսաւորներ և մեղա-
ւորներ եկել բազմել էին Յիսուսի և նորա աշա-
11 կերտների հետ։ Եւ Փարիսեցիները տեսնելով՝ նորա
աշակերտներին ասեցին. Ի՞նչու համար ձեր վար-
դապետը ուտում է մաքսաւորների և մեղաւորների
12 հետ։ Բայց երբոր Յիսուսը լսեց, նորանց ասեց,
Առողջները բժշկի կարօտ չեն, այլ հիւանդները։
13 Գնացէք սովորեցէք՝ թէ ի՞նչ է. Ողորմութիւն եմ

կամենում՝ և ոչ զոհ. որովհետեւ ես չեմ եկել
արդարներին կանչելու, այլ մեղաւորներին՝ ապաշ-
խարութեան։
14 Այն ժամանակ Յովհաննէսի աշակերտները նորա
մօտ եկան և ասեցին. Ի՞նչու մենք և Փարիսեցիները
շատ ծոմ ենք պահում, և քո աշակերտները ծոմ
15 չեն պահում։ Եւ Յիսուսը նորանց ասեց. Մի՞թէ
կարող են հարսնիքի որդիքը սուգ անել, քանի որ
փեսան նորանց հետ է. բայց օրեր կ'գան, որ փե-
սան նորանցից վեր կ'առնուի, և այն ժամանակ
16 ծոմ կ'պահեն։ Ոչ ով նոր լաթից կարկատան չի
դցիլ հին հանդերձի վերայ, որովհետեւ նորա լրու-
թիւնը (լրութիւնը) կ'առնէ հանդերձիցը, և պա-
տառուածքն էլ աւելի չար կ'լինի։
17 Եւ նոր գինին էլ հին տակերի մէջ չեն ածիլ.
ապա թէ ոչ՝ տակերը կ'պատռուին՝ և գինին կը
թափուի, և տակերը կ'կորչին. այլ նոր գինին նոր
տակերի մէջ կ'ածեն, և երկուսն էլ կ'պահուին։
18 Նա այս բաները նորանց հետ խօսելիս, ահա մի
իշխան եկաւ նորան երկրպագեց և ասեց. Իմ աղ-
ջիկը արդէն մեռաւ, միայն թէ եկ և ձեռքդ նորա
19 վերայ դիր՝ և կ'ապրի։ Եւ Յիսուսը վերկացաւ գնաց
նորա ետեւից և նորա աշակերտներն էլ։
20 Եւ ահա մի տասներեքու տարուայ տեռատես
կին ետեւիցը մօտ գալով նորա հանդերձի ծայրին
21 դիպաւ։ Որովհետեւ իր մտքումն ասում էր թէ
22 միայն նորա հանդերձին դիպչիմ՝ կ'փրկուիմ։ Բայց
երբոր Յիսուսը ետ դարձաւ, նորան տեսաւ և ասեց՝
Քաջացիր, դուստր, քո հաւատքը քեզ ապրե-
ցրեց. և կինը ազատուեցաւ նոյն ժամից։
23 Եւ երբոր Յիսուսն եկաւ իշխանի տունը և տե-
24 սաւ փող փչողները և շփոթուած ամբոխը, նո-
րանց ասեց. Դէն գնացէք, որովհետեւ այդ աղջիկը

մեռած չէ, այլ քնած է։ Եւ նորանք ծաղր էին
25 անում նորան։ Եւ երբոր ամբոխը դուրս արուեցաւ, Բ-ոէը ներս մտաւ՝ նորա ձեռքիցը բռնեց, և
26 աղջիկը վերկացաւ։ Եւ այս համբաւը դուրս եկաւ այն բոլոր երկիրը։
27 Եւ Յիսուսն այն տեղից անցնելիս, երկու կոյր նորա ետեւից գնում էին, աղաղակում և ասում.
28 Ողորմիր մեզ, որդի Դաւիթի։ Եւ երբոր տունը մտաւ, կոյրերը նորա մօտ եկան. և Յիսուսը նորանց ասեց. Հաւատո՞ւմ էք թէ կարող եմ այդ
29 անել, նորան ասեցին. Այո, Տէր։ Այն ժամանակ նորանց աչքերին դիպաւ և ասեց. Ձեր հաւատքի
30 պէս թող լինի ձեզ։ Եւ նորանց աչքերը բացուեցան։ Եւ Յիսուսը նորանց խստեց և ասեց. Զգո՛յշ կա-
31 ցէք, ոչ ոք չիմանայ։ Իսկ նորանք դուրս գնացին՝ հռչակեցին նորան այն բոլոր երկրում։
32 Եւ երբոր նորանք դուրս էին գնում, ահա մի
33 համր դիւահար մարդ բերին նորա մօտ։ Եւ երբոր դեւը դուրս հանուեցաւ, համրը խօսեց. և ժողովուրդները զարմացան և ասեցին թէ երբէք Ի-
34 սրայելի մէջ այսպիսի բան չերեւեցաւ։ Բայց Փարիսեցիներն ասում էին թէ Դեւերի իշխանովն է հանում դեւերը։
35 Եւ Յիսուսն ամեն քաղաքները և գիւղերը մտնէր գալիս, նորանց ժողովարաններում սովորեցնելով և արքայութեան աւետարանը քարոզելով և ժողովրդի մէջ ամեն ցաւն և ամեն հիւանդութիւնը
36 բժշկելով։ Եւ նա ժողովուրդներին տեսնելով, գթաց նորանց վերայ, որ յոգնած և ցիրուցան եղած էին,
37 ինչպէս ոչխարներ որ հովիւ չունին։ Այն ժամանակ իր աշակերտներին ասեց. Հունձքը շատ է, բայց
38 մշակները քիչ։ Արդ՝ աղաչեցէք հնձի Տիրոջը, որ մշակներ հանէ իր հունձի մէջ։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ իր տասնեւերկու աշակերտներին իր մօտ կանչեց, և նորանց իշխանութիւն տուաւ պիղծ հոգիների վերայ, որ նորանց հանեն, և ամեն ցաւ և ամեն
2 հիւանդութիւն բժշկեն։ Եւ այն տասնեւերկու առաքեալների անուններն այս են. առաջինը Սիմոն՝ Պետրոս կոչուածը, և
3 նորա եղբայրն Անդրէաս. Յակոբոս Զեբեդեանը և նորա եղբայրը՝ Յովհաննէս. Փիլիպպոս և Բարթողոմէոս. Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւորը. Յակոբոս Ալփեանը. և Ղեբէոսը որ Թադէոս մականուանուեցաւ,
4 Սիմոն Կանանացին՝ և Յուդա Իսկարիովտացին, որ մատնեց էլ նորան։
5 Այս տասնեւերկուսին ուղարկեց Յիսուսը, նորանց պատուէր տուաւ և ասեց. Հեթանոսների ճանապարհ չգնաք, և Սամարացիների քաղաք չմտնէք. Բայց աւելի գնացէք Իսրայէլի տան կորած
6 ոչխարների մօտ։ Եւ երբոր կ'գնաք, քարոզեցէք և
7 ասեցէք, թէ երկնքի արքայութիւնը մօտեցել է։
8 Հիւանդներին բժշկեցէք, բորոտներին սրբեցէք, մեռելներին յարուցէք, դեւերը հանեցէք. ձրի առել էք, ձրի տուէք։ Վէր չառնէք ոսկի, և ոչ ար-
9 ծաթ, և ոչ պղինձ փող ձեր գօտիների մէջ. Ոչ
10 ճանապարհի պարկ, և ոչ երկու հանդերձ, և ոչ կօշիկներ, և ոչ գաւազան. որովհետեւ մշակն իր կերակուրին արժանի է։ Եւ որ քաղաք՝ կամ գիւղ
11 որ մտնէք, հարցրէք թէ նորանում ո՞վ է արժանի, և այնտեղ կացէք՝ մինչեւ որ դուրս գնաք։
12 Եւ երբոր տունը կ'մտնէք, բարեւ տուէք նորան։
13 Եւ եթէ այն տունն արժանի է, ձեր բարեւը նորա

վերայ դայ , բայց եթէ արժանի չէ , ձեր բարեւը
14 ետ դառնայ դէպի ձեզ ։ Եւ ով որ ձեզ չ'ընդունի
և ոչ էլ ձեր խօսքին ականջ դնէ , երբոր այն տա-
նիցը կամ այն քաղաքիցը դուրս գնաք , ձեր ոտ-
15 ների փոշին թօթափեցէք ։ Ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ , որ Սոդոմացիների և Գոմորացիների երկրի
համար աւելի հեշտ կ'լինի դատաստանի օրումը քան
թէ այն քաղաքին ։
16 Ահա ես ուղարկում եմ ձեզ ինչպէս ոչխարներ
գայլերի մէջ , ուստի խորագէտ եղիք ինչպէս օձերը ,
17 և միամիտ՝ ինչպէս աղաւնիները ։ Եւ զգաշ կա-
ցէք մարդկանցից . որովհետեւ ձեզ դատաստանի
կ'մատնեն , և իրանց ժողովարանների մէջ կ'ծեծեն
18 ձեզ , Եւ կուսակալների և թագաւորների առաջը
կ'տարուիք իմ պատճառովը , նորանց և հեթանոս-
19 ներին վկայութիւն լինելու համար ։ Բայց երբոր
մատնեն ձեզ , հոգս մի անէք՝ թէ ի՞նչպէս կամ ի՞նչ
պիտի խօսիք . որովհետեւ նոյն ժամումը կ'տրուի
20 ձեզ ինչ որ պիտի խօսիք ։ Որովհետեւ չէ թէ դուք
էք խօսողները , բայց ձեր Հօր Հոգին , որ ձեզանում
21 խօսում է ։ Եւ եղբայր եղբօրը մահի կ'մատնէ , և
հայրը որդուն , և որդիքը վեր կ'կենան էրանց ծնող-
22 ների վերայ , և կ'սպանեն նորանց ։ Եւ ամենից
կ'ատուիք իմ անունի համար . բայց ով որ կ'համ-
23 բերէ մինչեւ վերջը , նա կ'ապրի ։ Եւ երբոր հալա-
ծեն ձեզ այս քաղաքումը , փախէք ուրիշը . որովհե-
տեւ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ , դուք չէք վերջա-
ցնիլ Իսրայէլի քաղաքները մինչեւ որ մարդի Որդին
24 կ'գայ ։ Աշակերտը վարդապետիցը բարձր չէ , և
25 ո՛չ ծառան բարձր է իր տէրիցը ։ Բաւական է ա-
շակերտին որ իր վարդապետի նման լինի , և ծա-
ռային՝ իր տիրոջ նման ։ Եթէ տան տիրոջը Բէեղ-
զեբուղ կոչեցին , ապա ո՞րքան աւելի նորա ընտա-

26 նիքը ։ Ուստի մի վախենաք նորանցից . որովհետեւ
ոչինչ չկայ ծածուկ որ չ'յայտնուի , և թագուն
27 բան՝ որ չ'իմացուի ։ Ինչ որ ասում եմ ձեզ խաւա-
րումը , լոյսի մէջ ասեցէք . և ինչ որ ականջում
28 լսում էք , կտուրների վերայ քարոզեցէք ։ Եւ մի
վախենաք նորանցից , որ մարմինն սպանում են և
հոգին չեն կարող սպանել , բայց աւելի վախեցէք
նորանից , որ կարող է հոգին էլ մարմինն էլ կորցնել
29 գեհենի մէջ ։ Զէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի
են ծախվում , և նորանցից մէկը չի ընկնիլ գե-
30 տինն առանց ձեր Հօր ։ Իսկ ձեր գլխի ամեն մազերն
31 էլ համարուած են ։ Ուրեմն մի վախենաք . դուք
շատ ճնճղուկներից աւելի լաւ էք ։ Արդ՝ ամեն ով
որ ինձ մարդկանց առաջին դաւանէ , ես էլ նորան
կ'դաւանեմ իմ Հօր առաջին որ երկնքումն է ։ Եւ
ով որ ինձ ուրանայ մարդկանց առաջին , ես էլ
կ'ուրանամ նորան իմ Հօր առաջին որ երկնքումն է ։
34 Մի կարծէք թէ ես եկայ երկրիս վերայ խաղաղու-
թիւն դցելու . չ'եկայ խաղաղութիւն դցելու , այլ
35 սուր ։ Որովհետեւ եկայ բաժանելու մարդն իր հօր
դէմ , և աղջիկն՝ իր մօր դէմ , և հարսն՝ իր սկեսրի
36 դէմ ։ Եւ մարդի թշնամիներն իր ընտանիքը կ'լի-
37 նին ։ Ով որ հօրը կամ մօրը ինձանից աւելի է սի-
րում , նա ինձ արժանի չէ . և ով որ որդին կամ
աղջիկն ինձանից աւելի է սիրում , նա ինձ արժանի չէ ։
38 Եւ ով որ չէ առնում իր խաչն և իմ
39 ետեւից գալիս , նա ինձ արժանի չէ ։ Ով որ իրան
անձը գտնում է՝ կ'կորցնէ նորան . և ով որ իր
40 անձն ինձ համար կորցրեց՝ նա կը գտնէ նորան ։ Ով
որ ձեզ ընդունում է , ինձ է ընդունում . և ով որ
ինձ ընդունում է , ինձ ուղարկողին է ընդունում ։
41 Ով որ մարգարէ է ընդունում մարգարէի անու-
նով , նա մարգարէի վարձք կ'առնէ . և ով որ

արդար է ընդունում արդարի անունով, արդարի
42 վարձք կառնէ։ Եւ ով որ այս փոքրիկներից մէկին
միայն մի աման ցուրտ ջուր խմեցնէ աշակերտի
անունով, ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, նա չի կոր-
ցնիլ իր վարձքը։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսն իր տասնեւերկու աշա-
կերտներին պատուէր տալը վերջացրեց, այն տե-
ղից գնաց նորանց քաղաքներում սովորեցնելու և
քարոզելու։
2 Եւ Յովհաննէսը բանտումը Քրիստոսի գործերը
3 լսելով, իր աշակերտներից երկուսին ուղարկեց։ Եւ
նորան ասեց, Դո՞ւ ես այն որ գալու էիր, թէ
4 ուրիշի սպասենք։ Եւ Յիսուսը պատասխան տուաւ
և նորանց ասեց. Գնացէք Յովհաննէսին պատմե-
5 ցէք ինչ որ լսում էք և տեսնում էք։ Կոյրերը տես-
նում են, և կաղերը գնում են, բորոտները սրբը-
վում են, և խուլերը լսում են, մեռելները յա-
րութիւն են առնում, և աղքատներին աւետարան
6 է քարոզվում. Եւ երանելի է նա, որ ինձ վերայ չի
գայթակղուիլ։
7 Բայց երբոր նորանք գնացին, Յիսուսն սկսեց ժո-
ղովուրդներին ասել Յովհաննէսի համար. Ի՞նչ տես-
նելու դուրս գնացիք անապատը, մի եղէ՞գ քամուց
8 շարժուած։ Ապա ի՞նչ տեսնելու դուրս գնացիք.
մի մա՞րդ փափուկ շորերով հագուած. ահա փա-
փուկ հագնողները թագաւորների տներումն են։
9 Բայց ի՞նչ տեսնելու դուրս գնացիք, մի մարգա-
րէ՞. այո, ասում եմ ձեզ, մարգարէից էլ աւե-
10 լին։ Որովհետեւ սա այն է՝ որի համար գրուած է.
Ահա ես իմ հրեշտակը ուղարկում եմ քո երեսի

առաջին, որ քո ճանապարհը քո առաջին պատ-
11 րաստէ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ կանանց ծնած-
ների մէջ չէ վեր կացել Յովհաննէս Մկրտչից մի
մեծը, բայց երկնքի արքայութեան միջի փոքրը նո-
12 րանից մեծ է։ Բայց Յովհաննէս Մկրտչի օրերիցը
մինչեւ հիմա երկնքի արքայութիւնն ուժով է առնը-
13 վում, և ուժովները յափշտակում են նորան։ Որով-
հետեւ բոլոր մարգարէները և օրէնքը մինչեւ Յով-
14 հաննէսը մարգարէացան։ Եւ եթէ կամենում էք
15 ընդունել՝ նա Եղիան է, որ գալու էր։ Ով որ լսելու
16 ականջ ունի՝ թող լսէ։ Բայց ո՞ւմ նմանեցնեմ այս
ազգը, այն երեխաների նման է, որ փողոցներումը
17 նստած իրանց ընկերներին կանչում են, Եւ ասում.
Մենք փող փչեցինք ձեզ համար, և դուք պար
չեկաք. մենք ողբացինք ձեզ համար, և դուք կոծ
18 չարիք։ Որովհետեւ Յովհաննէսն եկաւ, ոչ ուտում
էր և ոչ խմում էր. և ասում են, Դեւ կայ նո-
19 րանում. Մարդի Որդին եկաւ, ուտում է և խմում
է, և ասում են. Ահա ուտող և գինի խմող մարդ,
մաքսաւորների և մեղաւորների բարեկամ, և իմաս-
տութիւնն արդարացաւ իր որդիներիցը։
20 Այն ժամանակ նա սկսեց նախատել այն քաղաք-
ներին, որոնցում եղան նորա հրաշքների շատերը,
21 որ չ՝ապաշխարեցին։ Վայ քեզ, Քորազին. վայ
քեզ, Բեթսայիդա. որովհետեւ եթէ Տիւրոսի և
Սիդոնի մէջ եղած լինէին այն հրաշքները, որ ձեր
մէջ եղան, շատոնց քրձով և մոխրով ապաշխարել
22 էին։ Բայց ասում եմ ձեզ, Տիւրոսին և Սիդո-
նին աւելի հեշտ կ՝լինի դատաստանի օրումը քան
23 թէ ձեզ։ Եւ դու, Կապառնայում, որ մինչեւ
երկինքը բարձրացած ես, մինչեւ դժոխքը կցա-
ծանաս. որովհետեւ եթէ Սոդոմի մէջ եղած լինէին
այն հրաշքները որ քեզանում եղան, մինչեւ այսօր

24 դեռ կ'մնային։ Բայց ասում եմ ձեզ, որ Սոդոմա-
ցիների երկրի համար աւելի հեշտ կ'լինի դատաստանի
օրումը քան թէ քեզ։
25 Այն ժամանակը Յիսուսը պատասխան տուաւ և
ասեց. Գոհանում եմ քեզանից, ով Հայր՝ երկնքի
և երկրի Տէր, որ իմաստուններից և դիտուններից
այս բաները ծածկեցիր և երեխաներին յայտնեցիր։
26 Այո, ով Հայր. որովհետեւ այսպէս հաճոյ եղաւ
27 քո առաջին։ Ամէն բան ինձ տրուեցաւ իմ Հօրից.
և ոչ ով չէ ճանաչում Որդին՝ բայց միայն Հայրը.
և ոչ ով չէ ճանաչում Հօրը՝ բայց միայն Որդին.
28 և ում որ Որդին կամենայ յայտնել։ Ինձ մօտ եկէք,
ամէն վաստակածներ և բեռնաւորուածներ, և ես
29 հանգիստ կ'տամ ձեզ։ Ձեզ վերայ առէք իմ լուծը
և ինձանից սովորեցէք. որովհետեւ ես հեզ եմ և
սրտով խոնարհ. և ձեր անձերի համար հանգստու-
30 թիւն կ'գտնէք։ Որովհետեւ իմ լուծը քաղցր է,
և իմ բեռը թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այն ժամանակ Յիսուսը շաբաթ օրը գնաց ար-
տերի միջովը, և նորա աշակերտները սովեցին,
2 և սկսեցին հասկ պոկել և ուտել։ Եւ երբոր Փա-
րիսեցիները տեսան, նորան ասեցին. Ահա քո ա-
շակերտներն անում են ինչ որ արժան չէ շաբաթ
3 օրն անել։ Նա էլ ասեց նորանց. Դուք չէ՞ք կար-
դացել, թէ ինչ արաւ Դաւիթը, երբոր ինքը սո-
4 վեց և նորա հետ լինողներն էլ. Ինչպէս Աս-
տուծոյ տունը մտաւ և առաջաւորութեան հացը
կերաւ, որ օրինաւոր չէր նորան ուտել, և ոչ էլ
նորա հետ լինողներին, բայց միայն քահանաներին։
5 Կամ չէ՞ք կարդացել օրէնքումը, որ քահանաները

շաբաթ օրերումն տաճարի մէջ շաբաթը պղծում
6 են, և անմեղ են։ Բայց ես ասում եմ ձեզ՝ որ տա-
7 ճարիցն էլ մեծն է այստեղ։ Բայց եթէ գիտէիք՝
ինչ է «Ողորմութիւն եմ ուզում և ոչ թէ զոհ.»
8 դուք չէիք դատապարտիլ անմեղներին։ Որովհետեւ
մարդի Որդին շաբաթի էլ տէրն է։
9 Եւ Յիսուսը այն տեղից գնաց՝ եկաւ նորանց ժո-
10 ղովարանը։ Եւ ահա մի մարդ կար՝ ձեռքը չորա-
ցած. նորան հարցրին և ասեցին թէ Շաբաթ օրը
արժա՞ն է բժշկութիւն անել, որ նորանից չարախօ-
11 սեն։ Եւ նա ասեց նորանց. Ո՞վ կ'լինի ձեզանից
այն մարդը, որ մէկ ոչխար ունենայ, և եթէ նա
շաբաթ օրը ընկնի փոսի մէջ, մի՞թէ չի բռնիլ
12 նորան և վեր հանիլ։ Ապա ո՞րքան առաւել է մարդը
ոչխարից. ապա ուրեմն արժան է շաբաթ օրը բա-
13 րիք գործել։ Այն ժամանակ ասեց այն մարդին.
Ձեռքդ մեկնիր, ։ էլ մեկնեց, և նա ողջ եղաւ
14 ինչպէս միւսը։ Բայց Փարիսեցիները դուրս գնացին
և նորա դէմ խորհուրդ արին, թէ ինչպէս կոր-
ցնեն նորան։
15 Եւ Յիսուսն իմանալով՝ հեռացաւ այն տեղից, և
շատ ժողովուրդներ գնացին նորա ետեւից. և նա
16 նորանց ամենին բժշկեց։ Եւ նորանց սաստեց՝ որ նո-
17 րան յայտնի չանեն. Որ կատարուի Եսայի մարգա-
18 բէի ձեռով ասուածը որ ասում է. Ահա իմ ծա-
ռան, որին ես ընտրեցի, ։ իմ սիրելին՝ որին իմ անձը
հաւանել է. իմ Հոգին նորա վերայ կ'դնեմ, և նա
19 հեթանոսներին իրաւունք կ'պատմէ։ Նա ոչ կ'հա-
կառակէ, և ոչ կ'աղաղակէ, և ոչ էլ հրապարակ-
20 ների մէջ մէկը նորա ձայնը կ'լսէ։ Ջախջախուած
եղէգը չի փշրիլ, և հանգչող պատրոյգը չի հանգ-
ցնիլ մինչեւ որ դատաստանը յաղթութեան հանէ,
21 Եւ հեթանոսները յոյս կ'դնեն նորա անունին։

22 Այն ժամանակը մի կոյր և համր դիւահար բերուեցաւ նորա մօտ, և նա նորան բժշկեց. այնպէս
23 որ կոյրը և համրը խօսեց էլ տեսաւ էլ։ Եւ բոլոր ժողովուրդները զարմացան և ասում էին. Մի՞թէ
24 սա է Դաւիթի որդին. Բայց Փարիսեցիները լսելով ասեցին. Դա դեւերն ՝ԲԷԷԼԶԵԲՈՒԼ չէ հանում, բայց
25 միայն դեւերի իշխան Բէեղզեբուղի ձեռովը։ Եւ Յիսուսը նորանց խորհուրդներն իմանալով, ասեց նորանց. Ամեն թագաւորութիւն որ իր դէմ բա-
26 ժանուած է՝ կ'աւերուի, և ամեն քաղաք կամ տուն որ իր դէմ բաժանուած է՝ չի մնայ։ Եւ թէ որ սատանան սատանային հանում է, իր դէմ
27 բաժանուեցաւ. էլ ի՞նչպէս նորա թագաւորութիւնը կ'կենայ։ Եւ եթէ ես Բէեղզեբուղով եմ հանում դեւերը, ձեր որդիքն ի՞նչով են հանում. սորա համար նորանք կ'լինին ձեր դատաւորները։
28 Բայց եթէ ես Աստուծոյ Հոգիովն եմ հանում դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզ
29 վերայ հասել է։ Կամ ի՞նչպէս մէկը կարող է զօրաւոր մարդի տունը մտնել՝ և նորա կարասի-ները յափշտակել. եթէ առաջ չ'կապէ այն զօրա-
30 ւորին, և յետոյ նորա տունը կ'յափշտակէ։ Ով որ ինձ հետ չէ, ինձ հակառակ է. և ով որ ինձ հետ
31 չէ ժողովում՝ ցրվում է։ Սորա համար ասում եմ ձեզ. Ամեն մեղք և հայհոյանք կ'թողուի մարդկանց, բայց Հոգին դէմ հայհոյանքը չի թող-
32 ուիլ մարդկանց։ Եւ ո՛վ որ մարդի Որդին դէմ բան ասէ՝ կ'թողուի նորան. բայց ով որ Սուրբ Հոգին դէմ ասէ, նորան չի թողուիլ ոչ այս
33 աշխարհքումը և ոչ գալոց ՝ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ։ Կամ ծառը բարի արէք՝ և նորա պտուղն էլ բարի, կամ ծառը չար արէք՝ և նորա պտուղն էլ չար. որով-
34 հետեւ ծառը պտղիցը կ'ճանաչուի։ Իժերի զաւակ-

ներ, դուք ի՞նչպէս կարող էք բարի խօսել՝ որ չար էք. որովհետեւ սրտի աւելացածիցը կ'խօսի
35 բերանը։ Բարի մարդն իր սրտի բարի գանձիցը բարիքներ կ'հանէ, և չար մարդը չար գանձիցը
36 չար բաներ կ'հանէ։ Բայց ասում եմ ձեզ, թէ ամեն դատարկ խօսքի համար, որ մարդիկ խօսեն՝
37 դատաստանի օրը համար պիտի տան։ Որովհետեւ քո խօսքիցը կ'արդարանաս, և քո խօսքիցը կ'դա-տապարտուիս։
38 Այն ժամանակ դպիրներիցը և Փարիսեցիներիցը ոմանք պատասխան տուին և ասեցին. Վարդապետ,
39 ուզում ենք քեզանից մի նշան տեսնել։ Նա էլ պատասխան տուաւ և նորանց ասեց. Չար և շնա-ցող ազգը նշան է ուզում, և նշան չի տրուիլ նո-
40 բան, բայց միայն Յովնան մարգարէի նշանը։ Որով-հետեւ ինչպէս Յովնանը երեք օր և երեք գիշեր կէտի փորումն էր, այնպէս մարդի Որդին երեք օր և երեք
41 գիշեր երկրի սրտումը կ'լինի։ Նինուէացի մարդիկը վեր կ'կենան դատաստանումը այս ազգի հետ, և կ'դատապարտեն սորան. որ նորանք Յովնանի քա-րոզութիւնովն ապաշխարեցին. և ահա Յովնանիցը
42 մեծն է այստեղ։ Հարաւի թագուհին վեր կ'կենայ դատաստանումը այս ազգի հետ, և կը դատապար-տէ սորան. որ երկրի ծայրերից եկաւ Սողոմոնի ի-մաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնիցն էլ մեծն է այստեղ։
43 Եւ երբոր պիղծ ոգին դուրս է գալիս մարդից, անջուր տեղերում մտնելիս է գալիս հանգիստ խնդ-
44 բելով, և չէ գտնում։ Այն ժամանակ ասում է, Ետ դառնամ իմ տունը՝ որտեղից դուրս եկայ, և գալիս է նորան գտնում է պարապ, սրբուած և
45 յարդարուած։ Այն ժամանակ գնում է իրանից էլ աւելի չար եօթն՝ ուրիշ ոգիներ է առնում իր

հետ, և մնում էր բնակվում է այնտեղ. և այն մարդի
յետին աւելի չար է լինում քան թէ առաջինը։
այսպէս կ'լինի և այս չար ազգին։
46 Եւ նա տակաւին ժողովուրդների հետ խօսելիս,
ահա նորա մայրը և նորա եղբայրները դուրսը կանգ-
47 նած՝ ուզում էին նորա հետ խօսել։ Եւ մէկն ա-
սեց նորան. Ահա մայրդ և եղբարքդ դուրսը կանգ-
48 նած՝ ուզում են քեզ հետ խօսել։ Նա էլ պա-
տասխան տուաւ իրան ասողին և ասեց. Ո՞վ է իմ
49 մայրը, և ո՞վ են իմ եղբայրները։ Եւ իր ձեռքը
դէպի իր աշակերտները մեկնելով ասեց. Ահա իմ
50 մայրը և իմ եղբայրները։ Որովհետեւ ով որ իմ Հօր
կամքը կատարէ որ երկնքումն է, նա է իմ եղբայրը,
քոյրը և մայրը։

ԳԼ. ԺԳ

1 Այն օրը Յիսուսը տանիցը դուրս գալով ծովի ե-
2 զերքումը նստեց։ Եւ շատ ժողովուրդներ նորա մօտ
ժողովուեցան, մինչեւ որ նա նաւը մտաւ նստեց.
3 և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերին կանգնել էր։ Եւ նո-
րանց հետ շատ բաներ խօսեց առակներով ասելով,
4 Ահա սերմ ցանողը դուրս գնաց սերմ ցանելու.
և նա սերմելիս՝ մի քանիսը ճանապարհի մօտ ըն-
կաւ, և երկնքի թռչուններն եկան և կերան նո-
5 րանց։ Եւ ուրիշներն ընկան քարքարուտ տեղ, ուր
շատ հող չ'կար, և շուտով բուսան՝ խոր հող
6 չ'ունենալու պատճառովը։ Բայց երբոր արեգակը
ծագեց, տաքացաւ. և որովհետեւ արմատ չ'ունէին՝
7 չորացան։ Եւ ուրիշներն ընկան փշերի մէջ, և փը-
8 շերը դուրս եկան և խեղդեցին նորանց։ Եւ ուրիշ-
ներն ընկան բարի երկրի վերայ, և պտուղ էին
տալիս. որը հարիւր, և որը վաթսուն, և որը երե-

9 սուն։ Ով որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։
10 Եւ աշակերտները մօտ գալով ասեցին նորան.
11 Ի՞նչու առակներով ես խօսում նորանց հետ։ Նա
էլ պատասխան տուաւ և ասեց նորանց. Որովհե-
տեւ ձեզ տրուած է երկնքի արքայութեան խոր-
հուրդները գիտենալ, բայց նորանց չէ տրուած։
12 Որովհետեւ ով որ ունի՝ նորան կ'տրուի և կ'աւե-
լանայ. և ով որ չ'ունի, ունեցածն էլ կ'առնուի
13 նորանից։ Նորա համար եմ առակներով խօսում
նորանց հետ, որ տեսնելով չեն տեսնում, և լսե-
14 լով չեն լսում, և չեն իմանում։ Եւ նորանց վե-
րայ կատարվում է Եսայիի մարգարէութիւնն, որ
ասում է. Լսելով կ'լսէք, և չէք իմանալ, և տես-
15 նելով կ'տեսնէք, և չէք տեսնել։ Որովհետեւ թան-
ձրացաւ այս ժողովրդի սիրտը, և էրոնց ականջնե-
րովը ծանր լսեցին, և իրանց աչքերը խփեցին, մի
գուցէ աչքերով տեսնեն՝ և ականջներով լսեն՝ և
սրտով իմանան, և ետ դառնան, և ես նորանց բը-
16 ժշկեմ։ Բայց երանելի են ձեր աչքերը՝ որ տես-
17 նում են, և ձեր ականջները՝ որ լսում են։ Որով-
հետեւ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ շատ մարգա-
րէներ և արդարներ ցանկացան տեսնել ինչ որ
տեսնում էք՝ և չ'տեսան, և լսել ինչ որ լսում
էք՝ և չ'լսեցին։
18 Դուք հիմա լսեցէք սերմ ցանողի առակը։
19 Այն ամենից՝ որ արքայութեան խօսքը լսում է և
չէ իմանում, գալիս է չարը՝ և յափշտակում նո-
րա սրտի մէջ սերմածը. սա է ճանապարհի մօտ
20 սերմածը։ Եւ քարքարուտ տեղը սերմածը նա է,
որ խօսքը լսելիս շուտով ուրախութիւնով ընդու-
21 նում է նորան։ Բայց արմատ չ'ունի իր մէջ, այլ
ժամանակաւոր է. և երբոր նեղութիւն կամ հա-
լածանք են լինում այն խօսքի համար, շուտով գայ-

22 թակղում է։ Եւ փշերի մէջ սերմնածը նա է,
որ խօսքը լսում է, և այս աշխարհի հոգսերը, և
հարստութեան խաբեպայութիւնը խեղդում են
23 այն խօսքը, և անպտուղ է լինում։ Բայց բարի
երկրում սերմնածը նա է, որ խօսքը լսում է և իմա-
նում. որ և պտուղ է տալիս, որը հարիւր և որը վաթ-
սուն և որը երեսուն։
24 Մի ուրիշ առակ նորանց առաջին դրաւ և ա-
սեց. Երկնքի արքայութիւնը նմանուեցաւ մի մար-
25 դի, որ իր արտումը բարի սերմ ցանեց, Եւ մար-
դիկը քնելիս, նորա թշնամին եկաւ և ցորենի մէջ
26 որոմներ ցանեց և գնաց։ Եւ երբոր խոտը բուսաւ
և պտուղ տուաւ, այն ժամանակ որոմներն էլ ե-
27 րեւեցան։ Եւ տան տիրոջ ծառաները մօտ գալով
ասեցին նորան. Տէ՛ր, մի՞թէ դու քո արտումը բա-
րի սերմ չ՚սերմեցիր, ապա ի՞նչ տեղից են որոմնե-
28 ը։ Նա էլ ասեց նորանց. Թշնամի մարդ է արել
այդ։ Ծառաներն էլ ասեցին նորան. Հիմա կամե-
նո՞ւմ ես որ գնանք քաղենք նորանց դուրս հանէնք։
29 Նա էլ ասեց, Ոչ. մի գուցէ որոմները քաղելիս,
30 ցորենն էլ նորանց հետ պոկէք։ Թող տուէք որ եր-
կուսը միասին մեծանան մինչև հունձքը, և հնձի
ժամանակին հնձողներին կ՚ասեմ. Առաջ որոմները
քաղեցէք և նորանց խուրձ խուրձ կապեցէք այրե-
լու, իսկ ցորենը ժողովեցէք իմ ամբարի մէջ։
31 Մի ուրիշ առակ դրաւ նորանց առաջին և ա-
սեց. Երկնքի արքայութիւնը նման է մանանեխի
հատի, որ մի մարդ առաւ իր արտի մէջ սերմեց.
32 Որ ամեն սերմունքից փոքրն է, բայց երբոր կ՚աճի,
բոլոր բանջարներից մեծ է, և ծառ է լինում, այն-
պէս որ երկնքի թռչունները գալիս են նորա ճղերումը
հանգիստ առնում։
33 Մի ուրիշ առակ խօսեց նորանց. Երկնքի արքայութիւնը նման է խմորի՝ որ մի կնիկ առաւ՝ և երեք չափ ալիւրի մէջ թաղցրեց մինչև որ բոլորը խմորուեցաւ։

34 Այս բոլորը Յիսուսն առակներով խօսեց ժողո-
վուրդների հետ, և առանց առակի չէր խօսում
35 նորանց հետ, Որ մարգարէի ձեռով ասուածը կա-
տարուի՝ որ ասում է, Առակներով կ՚բանամ իմ
բերանը, Է՛ դուրս կ՚բղխեմ աշխարհի սկզբից ծած-
կուածները։
36 Այն ժամանակ Յիսուսը ժողովուրդներին թողե-
լով եկաւ տուն, և նորա աշակերտները նորա մօտ
եկան և ասեցին. Մեկնիր մեզ արտի որոմների ա-
37 ռակը։ Նա էլ պատասխան տուաւ և ասեց նո-
38 րանց, Բարի սերմ ցանողը մարդի Որդին է։ Եւ
արտը աշխարհքս է, և բարի սերմը նորանք են, որ
արքայութեան որդիքն են. և որոմները չարի որ-
39 դիքն են։ Եւ թշնամին, որ նորանց սերմեց, սա-
տանան է. և հունձքն աշխարհի վերջն է, և հնձ-
40 ողները հրեշտակներն են։ Արդ՝ ինչպէս որ որոմ-
ները հաւաքվում են և կրակով այրվում, այնպէս
41 կ՚լինի աշխարհքիս վերջումը։ Մարդի Որդին կ՚ու-
ղարկէ իր հրեշտակներին, և նորա արքայութիւ-
նից կ՚հաւաքեն բոլոր գայթակղութիւնները և ա-
42 նօրէնութիւն գործողներին. Եւ կ՚գցեն նորանց
կրակի փուռն մէջ. այնտեղ կ՚լինի լացը և ատամ-
43 ների կրճտելը։ Այն ժամանակ արդարները կ՚ծա-
գեն ինչպէս արեգակը իրանց Հօր արքայութեան մէջ։
Ով որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։
44 Դարձեալ նման է երկնքի արքայութիւնը մի
արտի մէջ թաղցրուած գանձի, որ նորան մի մարդ
գտնելով թաղցրեց, և ուրախութիւնից գնում
ամեն ինչ որ ունի ծախում է, և արտը առնում։
45 Դարձեալ նման է երկնքի արքայութիւնը մի

վաճառական մարդի, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 է որոնում. Որ մի թանկագին մարգարիտ գտնե-
լով, գնաց ամեն ինչ որ ունէր՝ ծախեց, և առաւ
նորան։
47 Դարձեալ նման է երկնքի արքայութիւնը ծովը
գցուած ուռկանի, որ ամեն տեսակից ժողովում
48 է. Որ երբոր լցուեցաւ՝ ցամաքը հանեցին, ու նըս-
տեցին լաւերը ժողովեցին ամանների մէջ, և ան-
49 պէտքները դուրս գցեցին։ Այսպէս կ'լինի աշխարհ-
քի վերջումը. հրեշտակները դուրս կ'գան և կ'ջո-
50 կեն չարերին արդարների միջից. Եւ կ'գցեն նորանց
կրակի փուռն մէջ. այնտեղ կ'լինի լացը և ատամ-
ների կրճտելը։
51 Յիսուս ասեց նորանց. Իմացա՞ք այդ բոլորը։
52 Ասեցին նորան. Այո, Տէր։ Նա էլ ասեց նորանց.
Սորա համար ամեն գրիչ, որ երկնքի արքայու-
թեանն է աշակերտել, նման է տանտէր մարդի, որ
հանում է իր գանձից նոր և հին բաներ։
53 Եւ եղաւ՝ երբոր Յիսուսը այս առակները վերջա-
54 ցրեց, գնաց այնտեղից։ Եւ գալով իր գաւառը,
նորանց ժողովարանումը սովորեցնում էր նորանց,
այնպէս որ զարմանում էին նորանք և ասում, ո՞ր-
տեղից է սորան այս իմաստութիւնը և զօրութիւն-
55 ները։ Չէ՞ որ սա հիւսան որդին է. չէ՞ որ սորա
մայրը Մարիամ է կոչվում. և եղբայրները՝ Յակո-
56 բոս և Յովսէս և Սիմոն և Յուդա. Եւ չէ՞ որ սո-
րա ամեն քոյրերը մեզ մօտ են, ապա ո՞րտեղից է
57 սորան այս ամեն բոնները։ Եւ գայթակղում էին
նորա վերայ։ Յիսուսն էլ նորանց ասեց. Մի մար-
գարէ անարգուած չէ, բայց միայն իր գաւառի և
58 իր տան մէջ։ Եւ այնտեղ շատ զօրութիւններ չ'ա-
րաւ նորանց անհաւատութեան պատճառով։

ԳԼ. ԺԴ

1 Այն ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետը Յիսու-
2 սի համբաւը լսեց. Եւ ասեց իր ծառաներին. Նա
Յովհաննէս Մկրտիչն է. նա մեռելների միջից յա-
րութիւն է առել, և նորա համար զօրութիւններ
են գործվում նորանով։
3 Որովհետև Հերովդէսը բռնեց Յովհաննէսին, կա-
պեց նորան և բանտի մէջ դրաւ՝ իր եղբայր՝ Փի-
4 լիպպոսի կնոջ Հերովդիայի համար։ Որովհետև Յով-
հաննէսը նորան ասում էր, Քէ Արժան չէ քեզ,
5 որ դու դորան ունենաս։ Եւ ուզում էր նորան
սպանել, բայց ժողովրդից վախենում էր, որովհե-
6 տև նորան ընդունում էին ինչպէս մարգարէ։ Եւ
երբոր Հերովդէսի ծննդեան օրն եղաւ, Հերովդիայի
աղջիկը հանդէսի մէջ պարեց՝ և հաճոյ թուեցաւ
7 Հերովդէսին։ Ապա նա էլ երդումով խոստացաւ
8 նորան տալ ինչ որ ուզէ։ Նա էլ առաջ իր մօրից
խրատ առնելով՝ ասեց. Տուր այստեղ սկուտեղի
9 վերայ Յովհաննէս Մկրտչի գլուխը։ Եւ թագաւորը
տրամեցաւ, բայց իր երդումների և իր հետ նըս-
10 տողների համար հրամայեց որ տրուի։ Եւ ուղար-
11 կեց բանտումը գլխատեց Յովհաննէսին։ Եւ նորա
գլուխը բերին սկուտեղի վերայ և տուին աղջկանը.
12 և նա տարաւ իր մօրը։ Եւ նորա աշակերտներն ե-
կան՝ մարմինը վեր առան և թաղեցին նորան. և
եկան պատմեցին Յիսուսին։
13 Եւ Յիսուսը լսելով այնտեղից նաւով գնաց ա-
ռանձին մի անապատ տեղ։ Եւ ժողովուրդներն
երբոր լսեցին, այն քաղաքներից ոտով գնացին նո-
րա ետեւից։
14 Եւ երբոր Յիսուսը դուրս եկաւ, շատ ժողովուրդ

տեսաւ և զթաց նորանց վերայ և բժշկեց նորանց
15 հիւանդներին։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, աշա-
կերտները նորա մօտ եկան և ասեցին. Տեղս անա-
պատ է, և ժամանակն արդէն անցել է. ժողովուրդ-
ներն արձակիր որ գնան գիւղերն իրանց համար կե-
16 բակուր առնեն։ Յիսուսն էլ ասեց նորանց. Պէտք
17 չէ որ գնան, դուք տուէք նորանց ուտել։ Նորանք
էլ ասեցին նորան. Մենք այստեղ բաւական չունինք,
18 բայց միայն հինգ հաց և երկու ձուկ։ Նա էլ ա-
19 սեց. Նորանք այստեղ բերէք ինձ մօտ։ Եւ հրա-
մայեց որ ժողովուրդները խոտերի վերայ նստեն. և
հինգ հացը և երկու ձուկն առաւ՝ դէպի երկինքը
նայեց՝ օրհնեց, և կտրեց, հացերը տուաւ աշա-
20 կերտներին, և աշակերտները ժողովուրդներին։ Եւ
ամենքը կերան և կշտացան, և կտորների աւելա-
21 ցածը տասներկու քթոց լիքը վեր առան։ Եւ ու-
տողները հինգ հազարի չափ մարդիկ էին բացի կա-
նանցից և երեխաներից։
22 Եւ Յիսուսը շուտով իր աշակերտներին ստիպեց,
որ նաւը մտնեն և իրանից առաջ անցնեն այն կող-
մը, մինչև որ ինքն այն ժողովուրդներին արձակէ։
23 Եւ երբոր ժողովուրդներին արձակեց, վեր ելաւ
սարը, առանձին աղօթք անելու. և երբոր իրիկուն
24 եղաւ, միայն Էնդ էր այնտեղ։ Բայց նաւն արդէն
ծովի մէջտեղն էր Է՝ ալէկոծվում էր, որովհետև
25 քամին ներհակ էր։ Եւ գիշերի չորրորդ պահին Յի-
26 սուսը ծովի վերայ գնալով նորանց մօտ եկաւ։ Եւ
աշակերտներն երբոր տեսան նորան ծովի վերայ գը-
նալիս, շփոթուեցան և ասեցին, թէ աչքի երևոյթ
27 բան է, և վախից աղաղակեցին։ Եւ Յիսուսը շու-
տով խօսեց նորանց հետ և ասեց. Քաջ եղէք, ես
28 եմ՝ մի վախենաք։ Եւ Պետրոսը պատասխան տուաւ
նորան և ասեց, Տէ՛ր, եթէ դու ես, հրամայիր ինձ,

29 որ ջրերի վերայով քեզ մօտ գամ։ Նա էլ ասեց,
Եկ։ Եւ Պետրոսը նաւից իջնելով ջրերի վերայովը
30 գնաց, որ գայ Յիսուսի մօտ։ Եւ տեսնելով որ քա-
մին սաստիկ է, վախեցաւ, և երբոր սկսեց ընկղ-
31 մուիլ, աղաղակեց և ասեց, Տէ՛ր, փրկիր ինձ։ Եւ
շուտով Յիսուսը իր ձեռքը մեկնեց՝ նորան բռնեց
և ասեց նորան. Թերահաւատ, ի՞նչու երկմտե-
32 ցիր։ Եւ երբոր նաւը մտան, քամին հանդարտեց։
33 Եւ նաւի մէջ լինողները մօտ գալով նորան երկրը-
պագեցին և ասեցին. Ճշմարիտ՝ դու Աստուծոյ
Որդին ես։
34 Եւ միւս կողմն անցնելով եկան Գեննեսարէթի
35 երկիրը։ Եւ այնտեղի մարդիկը նորան ճանաչելով,
ուղարկեցին բոլոր շրջակայքը և ամեն հիւանդ-
36 ները նորա մօտ բերին։ Եւ նորան աղաչում էին՝ որ
միայն նորա հանդերձի ծայրին դիպչեն. և նորանք որ
դիպան, *փրկուեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Այն ժամանակ Երուսաղէմցի գրիչները և Փա-
2 րիսեցիները Յիսուսի մօտ եկան և ասեցին. Ի՞նչու
համար քո աշակերտները ծերերի աւանդութիւնը
զանց են անում, որովհետև իրանց ձեռքերը չեն
3 լուանում, երբոր հաց են ուտում։ Նա էլ պա-
տասխան տուաւ և ասեց նորանց. Ապա դուք ի՞նչ-
ու էք Աստուծոյ պատուիրանքը զանց անում ձեր
4 աւանդութեան համար։ Որովհետև Աստուած պատ-
5 ուիրեց և ասեց. Պատուիր քո հօրը և մօրը։ Եւ
իր հօրը կամ մօրը †բամբասողը մահով մեռնի։
6 Բայց դուք ասում էք. Եթէ ո՛վ որ հօրը կամ մօրը

*Այ-էնդ՝ բժշկուեցան։ †Կամ՝ անիծողը

ասէ՝ պատարագ է այն որ ինձանից պիտի շահուէ-
իր, նա թող չ՚պատուէ իր հօրը և իր մօրը։ Եւ
ձեր աւանդութեան համար Աստուծոյ պատուէրը
7 խափանել էք։ Կեղծաւորներ, լաւ մարգարէացաւ
8 ձեր մասին Եսայիան ասելով. Այս ժողովուրդը ի-
րան բերանովն է մօտենում ինձ, և շրթունքներովն
է ինձ պատվում, բայց իրանց սիրտն ինձանից հե-
9 ռացած ջոկուած է։ Զուր տեղն են պաշտում ինձ՝
վարդապետութիւններ սովորեցնելով, որ մարդ-
10 կանց պատուէրներ Է։ Եւ ժողովուրդներն իրան մօտ
11 կանչելով, ասեց նորանց. Լսեցէք և իմացէք. Ոչ թէ
բերանը մտնողն է պղծում մարդին, այլ բերանիցը
դուրս եկողը՝ նա է պղծում մարդին։
12 Այն ժամանակ նորա աշակերտները մօտ գալով
ասեցին նորան. Գիտէ՞ս որ Փարիսեցիներն այն խօս-
13 քը լսելով գայթակղուեցին։ Նա էլ պատասխան
տուաւ և ասեց. Այն ամէն տունկ, որ իմ երկնաւոր
14 Հայրը չ՚տնկեց, կ՚պոկուի։ Թող տուէք նորանց.
կոյր առաջնորդներ են կոյրերի, և երբոր կոյրը կոյ-
րին առաջնորդէ, երկուսն էլ փոսի մէջ կ՚ընկնեն։
15 Պետրոսը նորան պատասխան տուաւ և ասեց. Այս
16 առակը մեկնիր մեզ։ Յիսուսն էլ ասեց. Դո՞ւք էլ
17 տակաւին անխելք էք։ Տակաւին չէ՞ք հասկանում,
թէ ամէն ինչ որ բերանն է մտնում, փորն է գը-
18 նում և արտաքնոցն է գցվում։ Բայց բերանիցը
դուրս եկող բաները սրտից են դուրս գալիս, և
19 նորանք են մարդին պղծում։ Որովհետև սրտիցը
դուրս են գալիս չար խորհուրդներ, սպանութիւն-
ներ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողութիւն-
20 ներ, սուտ վկայութիւններ, հայհոյութիւններ։ Սո-
րանք են մարդին պղծողը, բայց անլուայ ձեռքով
ուտելը մարդին չէ պղծում։
21 Եւ Յիսուսը այնտեղից դուրս եկաւ գնաց Տիւ-

22 րոսի և Սիդոնի կողմերը։ Եւ ահա մի Քանանացի
կին այն սահմաններից դուրս եկած աղաղակում
էր նորան և ասում. Ողորմիր ինձ, Տէ՛ր, Դաւիթի
23 Որդի, իմ աղջիկը չարաչար դիւահարվում է։ Եւ
նա նորան ՀԷ խօսք պատասխան չ՚տուաւ. և նորա
աշակերտները մօտ գալով աղաչում էին նորան և
ասում. Արձակիր դորան, որովհետև մեր ետևիցն
24 աղաղակում է։ Նա էլ պատասխան տուաւ և ա-
սեց. Ես չեմ ուղարկուել՝ եթէ ոչ Իսրայէլի տան
25 կորած ոչխարների մօտ։ Այն կինն էլ եկաւ՝ նորան
26 երկրպագում էր և ասում. Տէ՛ր, օգնիր ինձ։ Նա
էլ պատասխան տուաւ և ասեց. Լաւ չէ երեխա-
27 ների հացն առնել և շներին գցել։ Նա էլ ասեց.
Այո, Տէր, սակայն շներն էլ իրանց տէրերի սեղա-
28 նից ընկած փշրանքներից են ուտում։ Այն ժա-
մանակ Յիսուսը պատասխան տուաւ և ասեց նո-
րան. Ով կին, մեծ է քո հաւատքը. քեզ լինի
ինչպէս ուզում ես. և նորա աղջիկը բժշկուեց նոյն
ժամից։
29 Եւ Յիսուսը այնտեղից գնալով Գալիլեայի ծովի
30 մօտ եկաւ, և վեր ելաւ սարը՝ այնտեղ նստեց։ Եւ
շատ ժողովուրդներ եկան նորա մօտ, որ իրանց
հետ ունէին կաղեր, կոյրեր, համրեր, հաշմանդամ-
ներ, և ուրիշ շատեր, և նորանց գցեցին Յիսուսի
31 ոտները, և նա նորանց բժշկեց։ Մինչև որ ժողո-
վուրդները զարմանում էին, տեսնելով համրերին
խօսելիս, հաշմանդամներին առողջ, կաղերին գնա-
լիս և կոյրերին տեսնելիս. և փառաւորեցին Իսրայէլի
Աստուծուն։
32 Եւ Յիսուսը իր աշակերտները մօտը կանչելով
ասեց. Գութս շարժում է այս ժողովրդի վերայ,
որովհետև արդէն երեք օր է իմ մօտս են և բան
չ՚ունին որ ուտեն. և նորանց չեմ ուզում սոված

ճանապարհ գցել, մի գուցէ նուաղեն ճանապար-
33 հումը։ Եւ նորա աշակերտները նորան ասեցին. Ո՞րտեղից է մեզ այս անապատումը այնչափ հաց,
34 որ այդքան ժողովուրդը կշտացնենք։ Եւ Յիսուսը նորանց ասեց. Քանի՞ հաց ունիք. նորանք էլ ասե-
35 ցին, Եօթը, և մի քանի փոքր ձկներ։ Եւ նա հրա-
36 մայեց ժողովրդին, որ գետնի վերայ նստեն։ Եւ այն եօթն հացը և ձկներն առաւ, գոհացաւ, կտրեց և
իր աշակերտներին տուաւ, և աշակերտները ժողո-
37 վրդին։ Եւ ամենքը կերան և կշտացան. և կտոր-
ների աւելացածը եօթը զամբիւղ լիքը վեր առան։
38 Եւ ուտողները չորս հազար մարդիկ էին՝ կանանցից
և երեխաներից ջոկ։
39 Եւ ժողովուրդներն արձակելուց յետոյ մտաւ նաւը
և եկաւ Մագդաղէի սահմանները։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ Փարիսեցիները և Սադուկեցիները նորա մօտ
եկան, և փորձելով նորանից ուզում էին որ եր-
2 կնքիցը մի նշան ցոյց տայ նորանց։ Նա էլ պա-
տասխան տուաւ և ասեց նորանց. Իրիկուն դառած
ժամանակ ասում էք՝ Պարզ է՛լէ՛ է, որովհետեւ եր-
3 կինքը կարմրել է։ Եւ առաւօտը՝ Այսօր մրրիկ է՛
լէ՛ է, որովհետեւ երկինքը պղտորած կարմրացել է։
Կե՛ղծաւորներ, երկնքի երեսը դիտէք քննել, բայց
4 ժամանակների նշանները չէ՞ք կարող։ Չար և շնա-
ցող ազգը նշան է խնդրում. և նշան չի տրուիլ
նորան, բայց միայն Յովնան մարգարէի նշանը։ Եւ
նորանց թողեց գնաց։
5 Եւ նորա աշակերտները այն կողմը գնալիս մոռա-
6 ցան հաց վեր առնել։ Եւ Յիսուսը նորանց ասեց.
Տեսէք և զգոյշ կացէք Փարիսեցիների և Սադու-

7 կեցիների խմորիցը։ Իսկ նորանք իրանց միջումը
միտք էին անում և ասում թէ Հաց չենք վեր ա-
8 ռել։ Եւ Յիսուսը այս իմանալով ասեց. Ի՞նչու էք
միտք անում ձեր միջումը, թէ՛ բահաատներ, թէ
9 հաց չէք վեր առել։ Տակաւին չէ՞ք իմանում, և
չէ՞ք էլ յիշում այն հինգ հացը հինգ հազար մարդ-
10 կանցը, և քանի՞ քթոց վեր առաք։ Ոչ էլ այն
եօթը հացը չորս հազար մարդկանցը, և քանի՞ զամ-
11 բիւղ վեր առաք. Ի՞նչպէս չէք իմանում, որ հացի
համար չասեցի ձեզ՝ զգոյշ կենալ Փարիսեցիների
12 և Սադուկեցիների խմորիցը։ Այն ժամանակ հաս-
կացան, որ չասեց հացի խմորիցն զգոյշ կենալ,
այլ Փարիսեցիների և Սադուկեցիների վարդապե-
տութիւնիցը։
13 Եւ Յիսուսը դուրս գնաց Փիլիպպէայ Կեսարիայի
կողմերը, և իր աշակերտներին հարցնում էր և ա-
սում. Մարդիկ ինձ համար ո՞վ են ասում, որ
14 մարդի Որդին լինի։ Նորանք էլ ասեցին. Ոմանք՝ Ե-
Յովհաննէս Մկրտիչն է. իսկ միւսները՝ Եղիան. ու-
րիշներն էլ՝ Երեմիան, կամ մարգարէների մէկը։
15 Նորանց ասեց. Իսկ դուք ո՞վ էք ասում ինձ հա-
16 մար, թէ լինիմ։ Սիմոն Պետրոսը պատասխան տուաւ
և ասեց. Դու ես Քրիստոսը՝ կենդանի Աստուծոյ
17 Որդին։ Եւ Յիսուսը պատասխան տուաւ և ասեց
նորան. Երանի քեզ, Սիմոն՝ Յովնանի որդի, որով-
հետեւ մարմինը և արիւնը չ՛յայտնեց քեզ, բայց
18 իմ Հայրը որ երկնքումն է։ Ես էլ ասում եմ քեզ,
որ դու ես *Պետրոս, և այդ վէմի վերայ կ՛շինեմ
իմ եկեղեցին, և դժոխքի դռները չեն յաղթիլ նո-
19 րան։ Եւ ես կ՛տամ քեզ երկնքի արքայութեան
բանալիները, և այն որ կապես երկրի վերայ, կապ-

*Ա. յունարէն՝ վէմ

ուած կ'լինի երկնքում. և այն որ երկրի վերայ
20 սրձակեա, սրձակուած կ'լինի երկնքում։ Այն
ժամանակ իր աշակերտներին պատուիրեց, որ ոչ ոքի
չասեն, թէ նա է Քրիստոսը։
21 Այնուհետև Յիսուսը սկսեց աշակերտներին յայտ-
նել, թէ պէտք է նորան Երուսաղէմ գնալ և ծե-
րերից և քահանայապետներից և դպիրներից
շատ չարչարանքով չարչարուիլ, սպանուիլ և եր-
22 րորդ օրը յարութիւն առնել։ Եւ Պետրոսը նորան
մի կողմ տանելով սկսեց նորան յանդիմանել և
23 ասել՝ Քաւ լիցի քեզ, Տէ՛ր, այդ չ'լինի քեզ։ Եւ նա
դառաւ՝ ասեց Պետրոսին. Յետս գնա, սա՛տանայ,
դու դայթակղութիւն ես ինձ. որովհետև դու միտք
չես անում Աստուծոյ՝ այլ մարդկանց բ-ՆԵՐը։
24 Այն ժամանակ Յիսուսը իր աշակերտներին ա-
սեց. Եթէ մէկը կամենում է իմ ետևից գալ,
թող իր անձն ուրանայ և իր խաչն առնէ, և իմ
25 ետևից գայ։ Որովհետև ով որ իր անձը ուզէ
ապրեցնել, կ'կորցնէ նորան, և ով որ իր անձը
26 կորցնէ ինձ համար՝ կ'գտնէ նորան։ Որովհետև ի՞նչ
օգուտ ունի մարդ, որ բոլոր աշխարհքն ստանայ և
իր անձը կորցնէ. կամ ի՞նչ գին կ'տայ մարդ իր
27 անձը փրկելու համար։ Որովհետև մարդի Որդին
գալու է իր Հօր փառքովն իր հրեշտակների հետ.
և այն ժամանակ ամեն մէկին կ'հատուցանէ նորա
28 գործերի համեմատ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ,
այստեղ կանգնողներից կան ոմանք, որ մահ չեն
ճաշակել, մինչև որ մարդի Որդին տեսնեն իր թա-
գաւորութիւնովը գալիս։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ վեց օրից յետոյ Յիսուսը Պետրոսին և Յակո-
բին և նորա եղբայր Յովհաննէսին իր հետն առաւ,

2 և նորանց առանձին մի բարձր սար հանեց։ Եւ
նորանց առաջին կերպարանափոխուեցաւ, և նորա
երեսը փայլեց ինչպէս արեգակը, և նորա հանդերձ-
3 ները լոյսի պէս սպիտակ եղան։ Եւ ահա երևեցան
նորանց Մովսէսը և Եղիան, որ նորա հետ խօսում
4 էին։ Եւ Պետրոսը պատասխանեց և ասեց Յիսուս-
սին. Տէր, լաւ է որ մենք այստեղ լինենք. եթէ
կամենաս, այստեղ երեք տաղաւար շինենք, մէկը
քեզ համար, մէկը՝ Մովսէսին, և մէկը՝ Եղիային։
5 Եւ նա տակաւին խօսելիս, ահա մի լուսաւոր ամպ
հովանի եղաւ նորանց վերայ. և ահա մի ձայն Է-
այն ամպիցը և ասեց. Դա է իմ սիրելի Որդին, ո-
6 րին ես հաւանել եմ. դորան լսեցէք։ Եւ աշա-
կերտները լսելով՝ իրանց երեսների վերայ ընկան, և
7 շատ վախեցան։ Եւ Յիսուսը մօտեցաւ՝ նորանց բռ-
8 նեց և ասեց. Վեր կացէք և մի վախենաք։ Եւ նո-
րանք իրանց աչքերը բարձրացրին, — ոչ ոքին չը
տեսան, միայն Յիսուսին։
9 Եւ նորանք սարիցը իջնելիս, Յիսուսը նորանց
պատուիրեց և ասեց. Ոչ ոքի չ'ասէք այդ տեսիլքը,
մինչև որ մարդի Որդին մեռելների միջից յարու-
10 թիւն առնէ։ Եւ նորա աշակերտները հարցրին նո-
րանից և ասեցին. Ապա ի՞նչու դպիրները ասում
11 են, թէ Առաջ Եղիան պէտք է գայ։ Յիսուսն էլ
պատասխանեց և ասեց նորանց. Իրաւ առաջ Եղիան
12 կ'գայ և ամեն բան կ'վերանորոգէ։ Բայց ես ասում
եմ ձեզ, որ Եղիան արդէն եկել է, և նորան չը
ճանաչեցին. այլ ինչ որ ուզեցին՝ նորան արին.
այնպէս էլ մարդի Որդին չարչարուելու է նորան-
13 ցից։ Այն ժամանակ աշակերտները հասկացան, թէ
Յովհաննէս Մկրտչի համար ասեց նորանց։
14 Եւ երբոր նորանք ժողովրդի մօտ եկան, մի մարդ
մօտեցաւ նորան և առաջը ծունկ դնելով՝ ասում

էր. Տէր, իմ որդուն ողորմիր, որ լուսնոտուում է՝ և
չարաչար տանջվում է. որովհետեւ շատ անգամ
15 կրակն է ընկնում, և շատ անգամ ջուրը։ Եւ ես
Նորան քո աշակերտների մօտ բերի, և չկարողա-
16 ցան Նորան բժշկել։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և
ասեց. Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ, մինչեւ
ե՞րբ պիտի ձեզ հետ լինեմ, մինչեւ ե՞րբ պիտի ձեզ
17 համբերեմ. Նորան ինձ մօտ բերէք այստեղ։ Եւ
Յիսուսը Նորան սաստեց. և դեւը Նորանից դուրս
18 եկաւ, և տղան նոյն ժամից բժշկուեցաւ։ Այն
ժամանակ աշակերտներն առանձին Յիսուսի մօտ
եկան և ասեցին. Մենք ի՞նչու չկարողացանք հա-
19 նել Նորան։ Յիսուսն էլ ասեց Նորանց, Ձեր թե-
րահաւատութեան համար. որովհետեւ ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ՝ եթէ մանանեխի հատի չափ հա-
ւատք ունենաք, այս սարին կ'ասէք՝ փոխադրուիր
այստեղից այնտեղ, և նա կ'փոխադրուի. և ոչինչ
20 անկարելի չի լինիլ ձեզ համար։ Բայց այս ցեղը
դուրս չի գալ եթէ ոչ աղօթքով և ծոմով։
21 Եւ երբոր Նորանք Գալիլեայի մէջ մնան էին գա-
լիս, Յիսուսը Նորանց ասեց. Մարդի Որդին մարդ-
22 կանց ձեռն է մատնուելու։ Եւ Նորան կ'սպանեն,
և երրորդ օրը յարութիւն կ'առնէ. և Նորանք շատ
տրամեցան։
23 Եւ երբոր Նորանք Կափառնայում եկան, երկ-
դրամեան ուղղները Պետրոսի մօտ եկան և ասե-
ցին. Ձեր վարդապետը երկդրամեանը չէ՞ վճարում։
24 Նա ասեց՝ Այո։ Եւ երբոր տունը մտաւ, Յիսուսը
Նորանից առաջ սկսեց և ասեց, Քեզ ի՞նչպէս է
երեւում, Սիմոն, երկրի թագաւորներն ումից են
առնում հարկը կամ տուրքը, իրանց որդիների՞ցը
25 թէ օտարների՞ցը։ Պետրոսն ասեց Նորան. Օտարնե-
րի՞ցը։ Յիսուսը Նորան ասեց. Այս ուրեմն ազատ

26 են որդիները։ Բայց որպէսզի Նորանց չ'գայթակ-
ղեցնենք, գնա ծովը և կարթը գցիր, և առաջի
դուրս եկող ձուկն առ՝ բերանը բաց, և մի ստեր
կ'գտնես. այն առ տուր Նորանց իմ և քո տեղ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Այն ժամումը աշակերտները Յիսուսի մօտ եկան
և ասեցին. Ո՞վ է մեծ երկնքի արքայութեան մէջ։
2 Եւ Յիսուսն իր մօտ մի երեխայ կանչելով, Նորան
3 կանգնեցրեց Նորանց մէջտեղը. Եւ ասեց. Ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ. եթէ դարձ չ'գաք և չ'լինիք ե-
րեխաների նման, չէք մտնիլ երկնքի արքայութիւ-
4 նը։ Արդ ով որ իր անձը այս երեխայի նման խո-
նարհեցնէ, նա է մեծ երկնքի արքայութեան մէջ։
5 Եւ ով որ մի այսպիսի երեխայ ընդունի իմ անուա-
6 նով, ինձ է ընդունում։ Եւ ով որ գայթակղեցնէ
այս փոքրներից մէկին, որ հաւատում են ինձ, ա-
ւելի լաւ է Նորան, որ մի էշի ջաղացի քար նորա
վզիցը կախուի, և նա ծովի անդունդում ընկղմուի։
7 Վա՛յ աշխարհքիս՝ գայթակղութիւնների հա-
մար. որովհետեւ պէտք է որ գայթակղութիւնները
գան, սակայն վա՛յ այն մարդին, որի ձեռովը կ'գայ
8 գայթակղութիւնը։ Եւ եթէ քո ձեռքը կամ քո
ոտքը քեզ գայթակղեցնում է, կտրիր Նորան և
քեզանից դէն գցիր. լաւ է քեզ կաղ կամ հաշ-
մանդամ մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք և
երկու ոտք ունենալ՝ և յաւիտենական կրակը գըց-
9 ուիլ։ Եւ թէ որ քո աչքը քեզ գայթակղեցնում
է, հանիր Նորան և քեզանից դէն գցիր, լաւ է քեզ
մէկ աչքով մտնել կեանքը, քան թէ երկու աչք
ունենալ՝ և կրակի գեհենը գցուիլ։
10 Զգոյշ կացէք, որ այս փոքրներից մէկին չանար-

գէք. որովհետեւ ասում եմ ձեզ, որ նորանց հրեշ-
տակներն երկնքումը միշտ տեսնում են իմ Հօր ե-
11 ռեսը որ երկնքումն է։ Որովհետեւ մարդի Որդին ե-
12 կաւ, որ ապրեցնէ կորածը։ Ի՞նչպէս է երեւում
ձեզ, եթէ մի մարդի հարիւր ոչխար լինի, և նո-
րանցից մէկը մոլորի, նա չի՞ թողել իննսուն և ինը
ոչխարը սարերը և գնալ այն մոլորածին որոնել։
13 Եւ եթէ լինի որ գտնէ նորան, ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ, որ նորա վերայ աւելի կ'ուրախանայ քան
թէ այն իննսուն և ինների վերայ որ չեն մոլորած։
14 Այսպէս ձեր Հայրը՝ որ երկնքումն է, չէ կամե-
նում, որ այս փոքրներից մէկը կորչի։
15 Եթէ քո եղբայրը քեզ դէմ մեղանչէ, գնա նո-
րան յանդիմանիր՝ երբոր դու և նա մինակ լինիք.
16 եթէ քեզ լսէ, քո եղբայրը շահեցիր։ Բայց եթէ
չ'լսէ, վեր առ մի կամ երկու ուրիշն էլ քեզ հետ,
որովհետեւ երկու կամ երեք վկայի բերանով ամեն
17 բան կ'հաստատուի։ Բայց եթէ նորանց էլ չ'լսէ,
ասիր եկեղեցուն. ապա եթէ եկեղեցուն էլ չ'լսէ,
թող լինի քեզ համար ինչպէս հեթանոս և մաք-
սաւոր։
18 Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, ինչ որ երկրի վերայ
կապէք, երկնքումն էլ կապուած կ'լինի, և ինչ որ
երկրի վերայ արձակէք երկնքումն էլ արձակուած
19 կ'լինի։ Դարձեալ ասում եմ ձեզ՝ եթէ ձեզանից
երկուսը երկրի վերայ միաբանուին՝ ամեն ինչ բանի
համար որ խնդրեն, կ'լինի նորանց իմ Հօրից՝ որ
20 երկնքումն է։ Որովհետեւ ուր որ երկու կամ երեք
հոգի իմ անունովը ժողովուած լինին՝ ես այնտեղ նո-
րանց մէջ եմ։
21 Այն ժամանակ Պետրոսը նորա մօտ գալով ասեց.
Տէր, քանի՞ անգամ եթէ իմ եղբայրն ինձ դէմ
մեղք անէ, ես ներեմ նորան. մինչեւ եօ՞թն անգամ։

22 Յիսուսը նորան ասեց. Չեմ ասում քեզ, մինչեւ
եօթն անգամ, այլ մինչեւ եօթանասուն անգամ
23 եօթը։ Սորա համար երկնքի արքայութիւնը նման-
ուեցաւ մի թագաւոր մարդի, որ ուզեց իր ծառա-
24 ների հետ հաշիւ տեսնել։ Եւ երբոր սկսեց հաշիւը
տեսնել, նորա մօտ մէկը բերուեցաւ տասը հազար
25 *քանքար պարտական։ Բայց որովհետեւ չ'ունէր
վճարելու, նորա տէրը հրամայեց որ նա և նորա
կինն և նորա որդիները և ամեն ինչ որ ունէր ծախ-
26 ուի և պարտքը վճարուի։ Եւ ծառան էլ երեսի վե-
րայ ընկնելով երկրպագում էր նորան և ասում.
Տէր, համբերիր ինձ համար, և բոլորը կ'հատուցա-
27 նեմ քեզ։ Տէրն էլ գթաց այն ծառայի վերայ՝ նո-
28 րան արձակեց, և պարտքն էլ շնորհեց նորան։ Եւ
երբոր այն ծառան դուրս եկաւ, իր ծառայակից-
ներից մէկին գտաւ՝ որ իրան հարիւր դահեկան էր
պարտական, և նորան բռնած խեղդում էր և ա-
29 սում, Վճարիր ինձ ինչ որ պարտական ես։ Հիմա
նորա այն ծառայակիցը նորա ոտներն ընկաւ, նո-
րան աղաչում էր և ասում. Համբերիր ինձ համար
30 և բոլորը կ'հատուցանեմ քեզ։ Բայց նա չէր կա-
մենում, այլ գնաց նորան գցեց բանտը, մինչև որ
31 պարտքը վճարէ։ Երբոր նորա ծառայակիցները տե-
սան եղած բ-ռները, շատ տրամեցան և եկան իրանց
32 տիրոջը յայտնեցին բոլոր եղածը։ Այն ժամանակ
նորա տէրը մօտը կանչեց նորան և ասեց. Չար ծա-
ռայ, ես այն բոլոր պարտքը շնորհեցի քեզ, որով-
33 հետեւ դու աղաչեցիր ինձ։ Պէտք չէ՞ր որ դու էլ
քո ծառայակցին ողորմէիր՝ ինչպէս որ ես էլ քեզ
34 ողորմեցի։ Եւ նորա Տէրը բարկանալով՝ նորան
մատնեց դահիճներին, մինչև որ բոլոր պարտքը

*Այ-ԷՆԴ՝ տաղանդ

35 վճարէ նորան։ Այսպէս էլ իմ երկնաւոր Հայրը կ'անէ ձեզ, եթէ դուք ամէն մէկդ իր եղբօրը՝ ձեր բոլորը սրտիցը չ'թողէք նորանց յանցանքը։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը այս խօսքերը վերջացրեց, Գալիլեայիցը վեր կացաւ Հրէաստանի սահմաններն
2 եկաւ, Յորդանանի այն կողմը։ Եւ շատ ժողովուրդներ նորա ետեւից գնացին, և նորանց այնտեղ բժշկեց։
3 Եւ Փարիսեցիները նորա մօտ եկան և նորան փորձելով ասում էին նորան. Արժա՞ն է արդեօք մարդիս, որ իր կինն արձակէ ամէն որ և է պատճառի համար։
4 Նա էլ պատասխանեց և ասեց նորանց. Չէ՞ք կարդացել թէ նա որ սկզբիցն ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց նորանց, և ասեց.
5 Սորա համար մարդ կ'թողէ հայրը և մայրը և իր կնոջը կ'յարի և երկուսը կ'լինին մէկ մարմին։
6 Որովհետեւ այլ եւս երկու չեն, այլ մէկ մարմին. արդ այն որ Աստուած միաւորեց, թող մարդը չ'բաժանէ։
7 Նորան ասեցին. Ապա ի՞նչու Մովսէսը պատուիրեց մեզ, արձակման թուղթ տալ և արձակել նորան։
8 Նորանց ասեց, թէ Մովսէսը ձեր քարասրտութեան համար հրաման տուաւ ձեզ, ձեր կնիկներին արձակելու. բայց սկզբիցն այնպէս չ'եղաւ։
9 Եւ ես ասում եմ ձեզ թէ Ամէն ով որ իր կինն արձակէ, առանց պոռնկութեան պատճառի և ուրիշն առնէ, շնութիւն է գործում. և արձակուածն
10 առնողը շնութիւն է գործում։ Իրան աշակերտները նորան ասեցին. Եթէ այդպէս է մարդի բանը
11 կնկայ հետ, լաւ չէ ամուսնանալ։ Նա էլ ասեց նորանց. Ամենքը չեն տանում այդ բանը. բայց ո-

12 րանց որ տրուած է։ Որովհետեւ կան ներքինիներ, որ մօր որովայնից այնպէս են ծնուել. և կան ներքինիներ՝ որ մարդկանցից են ներքինացրուել. և կան ներքինիներ՝ որ իրանց ներքինացրին երկնքի արքայութեան համար. ով որ կարող է տանել՝ թող տանի։
13 Այն ժամանակ երեխաներ բերուեցան նորա մօտ՝ որ ձեռքերը դնէ նորանց վերայ և աղօթք անէ. իսկ աշակերտները յանդիմանում էին նորանց։
14 Բայց Յիսուսն ասեց. Թոյլ տուէք այդ երեխաներին՝ և դորանց մի արգիլէք ինձ մօտ գալ. որովհետեւ այդպիսիներին է երկնքի արքայութիւնը։
15 Եւ նորանց վերայ ձեռք դրաւ, և այնտեղից գնաց։
16 Եւ ահա մէկն եկաւ նորա մօտ և ասեց. Բարի վարդապետ, ի՞նչ բարի գործեմ որ յաւիտե-
17 նական կեանքն ունենամ։ Նա էլ ասեց նորան. Ի՞նչու ես ինձ բարի ասում. ոչ ոք է բարի բայց միայն մէկն՝ Աստուած. իսկ թէ որ կամիս կեանքը
18 մտնել, պահիր պատուիրանքները։ Նորան ասեց. Որո՞նք։ Յիսուսն էլ ասեց, Սորանք. Մի՛ սպանիր,
19 Մի՛ շնար, Մի՛ գողանար, Մի՛ սուտ վկայիր, Պատուի՛ր քո հօրը և քո մօրը, և սիրիր քո ընկերին
20 քո անձի պէս։ Պատանին նորան ասեց. Այդ ամենն իմ երեխայութիւնիցը պահեցի. էլ ի՞նչ բա-
21 նով եմ պակաս։ Յիսուսը նորան ասեց. Եթէ կամենում ես կատարեալ լինել, գնա ունեցածներդ ծախիր և տուր աղքատներին, և դանձ կ'ունենաս
22 երկնքումը, և եկ հետեւիր ինձ։ Երբոր պատանին այս խօսքը լսեց, տրտմած գնաց, որովհետեւ շատ ստացուածք ունէր։
23 Յիսուսն էլ ասեց իր աշակերտներին. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ հարուստը դժուար կ'մտնէ
24 երկնքի արքայութիւնը։ Բայց դարձեալ ասում եմ

ձեզ. Աւելի հեշտ է, որ մի ուղտ ասեղի ծակովն
անցնի, քան թէ մի հարուստ Աստուծոյ արքայու-
25 թիւնը մտնէ։ Եւ նորա աշակերտներն երբոր լսե-
ցին, շատ զարմացան և ասեցին. Ապա ո՞վ կարող
26 է փրկուիլ։ Յիսուսն էլ նորանց մտիկ տալով ա-
սեց. Մարդկանց կողմանէ դա անկարելի է, բայց
Աստուծոյ կողմանէ ամեն բան կարելի է։
27 Այն ժամանակ Պետրոսը պատասխանեց և ասեց
նորան. Ահա մենք ամեն բ-ՈՒԷՐ թողեցինք և քո
28 ետեւից եկանք. հիմա ի՞նչ կ'լինի մեզ. Յիսուսն էլ
ասեց նորանց. Ճշմարիտն ասում եմ ձեզ, թէ
դուք՝ իմ ետեւից եկողներդ, *վերստին ծննդու-
մը՝ երբոր մարդի Որդին իր փառաց աթոռի վերայ
կ'նստի, դուք էլ տասնեւերկու աթոռի վերայ կը
նստիք՝ և Իսրայէլի տասնեւերկու ցեղերը կ'դատէք։
29 Եւ ամեն ով որ թողեց տներ, կամ եղբայրներ,
կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին,
կամ որդիք, կամ արտեր իմ անունի համար, հա-
րիւրապատիկ կ'առնէ և յաւիտենական կեանքը
30 կ'ժառանգէ։ Եւ շատ առաջիններ յետինք կ'լի-
նին, և յետիններ առաջինք։

ԳԼ. Ի

1 Որովհետեւ նման է երկնքի արքայութիւնը մի
տանուտէր մարդի, որ առաւօտանց կանուխ դուրս
2 եկաւ իր այգու համար մշակներ բռնելու։ Եւ մը-
շակների հետ օրը մի դահեկանի խօսելով, նորանց
3 ուղարկեց իր այգին։ Եւ ժամը երեքի մօտ դուրս
4 եկաւ՝ ուրիշներ տեսաւ, որ հրապարակում պա-
ռապ կանգնել էին։ Նորանց էլ ասեց. Դուք էլ գնա-

*Ա. յԷՒ՝ միւսանգամ գալստեանը

5 ցէք այգին, և ինչ որ արժան է կ'տամ ձեզ։ Նո-
րանք էլ գնացին. և դարձեալ ժամը վեցին և ննին
6 դուրս գալով նոյնպէս արաւ։ Եւ ժամը տասնեւմէ-
կին մօտ էլ դուրս գալով ուրիշները գտաւ պա-
ռապ կանգնած և ասեց նորանց. Ի՞նչու էք այս-
7 տեղ բոլոր օրը պարապ կանգնել։ Նորան ասեցին.
Որովհետեւ ոչ ոք մեզ չվարձեց։ Նորանց ասեց.
Դուք էլ գնացէք այգին, և ինչ որ արժան է՝
8 կ'առնէք։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, այգու տէրն
իր տան վերակացուին ասեց. Մշակներին կանչիր
և նորանց վարձքը տուր՝ յետիններից սկսած մին-
9 չեւ առաջինները։ Եւ ժամը տասնեւմէկները գա-
10 լով, մի մի դահեկան առան։ Առաջիններն էլ ե-
կան՝ և կարծեցին, թէ աւելի կ'առնեն. և նորանք
11 էլ մի մի դահեկան առան։ Բայց երբոր առան,
12 տան տիրոջից տրտնջում էին և ասում. Թէ այդ
յետինները մէկ ժամ գործեցին, և դորանց մեզ
հետ հաւասար արիր, որ օրի ծանրութիւնը և տա-
13 քութիւնը քաշեցինք։ Նա էլ պատասխանեց նո-
րանցից մէկին և ասեց. Ընկեր, ես չեմ զրկում
քեզ. չէ՞ որ դու ինձ հետ մի դահեկանի համա-
14 ձայնեցիր։ Քոնը առ և գնա. բայց ես ուզում եմ,
15 որ այս յետինին տամ ինչպէս քեզ։ Կամ մի՞թէ
ես իշխանութիւն չունիմ՝ անելու ինչ որ ուզեմ
իմ ստացուածքին. կամ թէ քո աչքը չա՞ր է որ
16 ես բարերար եմ։ Այսպէս յետիններն առաջինք
կ'լինին, և առաջիններն յետինք. որովհետեւ շա-
տեր են կանչուած, բայց քիչեր են ընտրուած։
17 Երբոր Յիսուսը վեր էր ելնում Երուսաղէմ,
տասնեւերկու աշակերտներն առանձին իր հետ ա-
18 ռաւ ճանապարհումը և ասեց նորանց։ Ահա վեր
ենք ելնում Երուսաղէմ, և մարդի Որդին կ'մատ-
նուի քահանայապետներին և դպիրներին և կ'դա-

19 տապարտեն Նորան մահով. Եւ կ'մատնեն Նորան
հեթանոսներին՝ խայտառակելու և ծեծելու և խաչ
հանելու. և նա երրորդ օրը յարութիւն կ'առնէ։
20 Այն ժամանակ Զեբեդեայի որդկանց մայրը իր
որդկանցը հետ Նորա մօտ եկաւ երկրպագեց, և
21 Նորանից մի բան խնդրեց։ Նա էլ ասեց Նորան.
Ի՞նչ ես ուզում։ Նորան ասեց. Ասիր որ իմ այս
երկու որդիքը նստեն մէկը քո աջ կողմը՝ և մէկը
22 ձախ կողմը քու արքայութիւնումը։ Յիսուսն էլ
պատասխանեց և ասեց. Դուք չ'գիտէք թէ ինչ էք
խնդրում. կարո՞ղ էք այն բաժակը խմել որ ես
եմ խմելու, կամ այն մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝
որ ես եմ մկրտուելու։ Նորան ասեցին. Կարող
23 ենք։ Եւ նա ասեց Նորանց. Իմ բաժակը կ'խմէք,
և այն մկրտութիւնովը որ ես պիտի մկրտուիմ
կ'մկրտուիք, բայց իմ աջ և ձախ կողմը *նստեցը-
նելն՝ իմը չէ տալ. այլ Նորանց՝ որ իմ Հօրից
24 պատրաստուած է։ Եւ այն տասներն երբոր լսեցին,
25 նեղացան այն երկու եղբարց վերայ։ Յիսուսն էլ
Նորանց իրան մօտ կանչելով ասեց. Գիտէք, որ ազ-
գերի իշխանները տիրում են Նորանց վերայ, և մե-
26 ծամեծները իշխում են Նորանց վերայ. Բայց այն-
պէս չ'լինի ձեր մէջ, այլ ձեզանից ով որ կամենայ
27 մեծ լինել, թող ձեզ ծառայ լինի։ Եւ ձեզանից
ով որ կամենայ առաջին լինել, թող ձեզ ծառայ
28 լինի։ Ինչպէս մարդի Որդին չ'եկաւ որ իրան ծա-
ռայեն, այլ որ ինքը ծառայէ, և շատերի փոխա-
նակ իր անձը փրկանք տայ։
29 Եւ երբոր Նորանք Երիքովից դուրս եկան, շատ
30 ժողովուրդներ գնացին Նորա ետեւից։ Եւ ահա եր-
կու կոյր այն ճանապարհի վերայ նստած էին. եր-

*Յոն. նստելն

բոր լսեցին՝ թէ Յիսուսն է անց կենում, աղաղա-
կեցին և ասեցին, Ողորմիր մեզ, Տէր՝ Դաւիթի
31 Որդի։ Իսկ ամբոխը յանդիմանեց Նորանց՝ որ լռեն,
բայց Նորանք էլ առաւել էին աղաղակում և ա-
32 սում. Ողորմիր մեզ, Տէր, Դաւիթի Որդի։ Եւ
Յիսուսը կանգնեց՝ կանչեց Նորանց և ասեց. Ի՞նչ
33 էք ուզում որ անեմ ձեզ։ Նորան ասեցին. Տէր,
34 որ մեր աչքերը բացուին։ Յիսուսն էլ գթաց՝ նո-
րանց աչքերին դիպաւ, և շուտով տեսան Նորանց
աչքերը, և Նորանք գնացին Նորա ետեւից։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ և Բեթփագէ
եկան Զիթենեաց սարի մօտ, այն ժամանակ Յի-
2 սուսը երկու աշակերտ ուղարկեց, Եւ ասեց նո-
րանց. Գնացէք այդ գիւղը՝ որ ձեր առաջն է, և
շուտով այնտեղ մի էշ կ'գտնէք կապած և մի ա-
ւանակ Նորա հետ. արձակեցէք բերէք ինձ մօտ։
3 Եւ եթէ մէկը բան ասէ ձեզ, ասեցէք, թէ Նո-
րանք Տիրոջը պէտք են. և նա շուտով կ'ուղարկէ
4 Նորանց։ Բայց այս ամենը եղաւ, որ կատարուի
5 մարգարէի ձեռով խօսուածը, որ ասում է. Ասե-
ցէք Սիոնի աղջկանը. Ահա քո թագաւորը քեզ մօտ
է դալիս, հեզ՝ և էշն ու աւանակի քուռակը հե-
6 ծած։ Աշակերտներն էլ գնացին՝ և արին ինչպէս
7 որ Յիսուսը հրամայեց Նորանց. Էշը և աւանակը
բերին՝ և իրանց հանդերձները Նորանց վերայ դցե-
8 ցին, և նա Նորանց վերայ նստեց։ Եւ խիստ շատ
ժողովուրդներ իրանց հանդերձները ճանապարհի
վերայ փռեցին. ուրիշներն էլ ծառերից ճիւղեր
9 էին կտրում և ճանապարհումը փռում։ Եւ ա-
ռաջից և ետեւից գնացող ժողովուրդները աղաղա-

կում էին և ասում. Ովսաննա Դաւիթի Որդուն,
օրհնեալ է Տիրոջ անունովն եկողը. Ովսաննա բար-
ձունքներում։
10 Երբոր նա Երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քաղաքը
11 դղրդաց և ասեց. Սա ո՞վ է։ Եւ ժողովուրդներն
ասում էին. Սա Յիսուս մարգարէն է՝ Գալիլեայի
Նազարէթիցը։
12 Եւ Յիսուսը մտաւ Աստուծոյ տաճարը և դուրս
արաւ տաճարի մէջ բոլոր ծախողներին և առնող-
ներին, և փող փոխողների սեղանները և աղաւնի
13 ծախողների աթոռները կործանեց. Եւ ասեց նո-
րանց. Գրուած է՝ Իմ տունը աղօթքի տուն պիտի
կոչուի. և դուք աւազակների այր էք արել դորան։
14 Եւ տաճարի մէջ կոյրեր և կաղեր եկան նորա
15 մօտ և նա նորանց բժշկեց։ Երբոր քահանայապետ-
ները և դպիրները տեսան այն հրաշքները որ ա-
րաւ, և այն երեխաներին էլ տաճարումն աղաղա-
կելիս և ասելիս՝ Ովսաննա Դաւիթի Որդուն, նե-
16 ղացան. Եւ ասեցին նորան. Լսո՞ւմ ես, դորանք
ի՞նչ են ասում։ Յիսուսն էլ ասեց նորանց. Այո,
դուք երբէք չէ՞ք կարդացել թէ Մանուկների և
կաթնակերների բերանից օրհնութիւն կատարեցիր։
17 Եւ նա նորանց թողելով գնաց քաղաքիցը դուրս՝
Բեթանիա և գիշերն այնտեղ մնաց։
18 Եւ առաւօտանց երբոր նա էր դառնում քա-
19 ղաքը, սովեց։ Եւ այն ճանապարհի վերայ մի թը-
զենի տեսնելով, գնաց նորա մօտ, և նորա վերայ
մի բան չգտաւ բայց միայն տերեւ. և նորան ասեց.
Այլ եւս քեզանից պտուղ չլինի յաւիտեան. և
20 թզենին իսկոյն չորացաւ։ Եւ աշակերտները տես-
նելով զարմացան և ասեցին. Ի՞նչպէս թզենին իս-
21 կոյն չորացաւ։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և ասեց
նորանց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. թէ որ հա-

ւատք ունենաք և չերկմտիք, ոչ թէ միայն կ'ա-
նէք թզենիին եղածը, այլ թէ որ այդ սարին էլ
22 ասէք՝ վեր կաց և ընկիր ծովը, կ'լինի։ Եւ ամէն ինչ
որ աղօթքի մէջ խնդրէք հաւատալով, կ'առնէք։
23 Եւ երբոր եկաւ տաճարը, նա սովորեցնելիս,
քահանայապետները և ժողովրդի ծերերը նորա մօտ
եկան և ասեցին. Ի՞նչ իշխանութիւնով ես անում
այդ բաները, և ո՞վ տուաւ քեզ այդ իշխանու-
24 թիւնը։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և ասեց նո-
րանց. Ես էլ ձեզանից մէկ բան կ'հարցնեմ. եթէ
այն ինձ ասէք, ես էլ ձեզ կ'ասեմ թէ ինչ իշխա-
25 նութիւնով եմ անում այս բաները։ Յովհաննէսի
մկրտութիւնը ո՞րտեղից էր, երկնքի՞ց թէ մարդ-
կանցից. և նորանք իրանց մէջ միտք էին անում
26 և ասում. Եթէ ասենք՝ երկնքից, կ'ասէ մեզ՝ Ապա
ի՞նչու չհաւատացիք նորան. իսկ եթէ ասենք՝
մարդկանցից, ժողովրդիցը վախենում ենք, որով-
հետեւ ամենքը Յովհաննէսին մարգարէի տեղ են
27 ընդունում։ Եւ պատասխանեցին Յիսուսին և ա-
սեցին. Չգիտենք։ Նա էլ նորանց ասեց. Ես էլ
չեմ ասիլ ձեզ՝ թէ ի՞նչ իշխանութիւնով եմ ա-
նում այս բաները։
28 Բայց ի՞նչպէս է երեւում ձեզ. մի մարդ երկու
որդի ունէր. և եկաւ առաջինին ասեց. Որդի, գնա
29 այսօր իմ այգումը բան արա։ Նա էլ պատասխա-
նեց և ասեց. Չեմ կամենում. բայց յետոյ զղջաց
30 և գնաց։ Եւ միւսի մօտ գնաց և ասեց այնպէս.
Նա էլ պատասխանեց և ասեց. Կ'գնամ, տէր. և
31 չգնաց։ Հիմա այս երկուսից ո՞րն արաւ հօր կամ-
քը։ Նորան ասեցին. Առաջինը։ Յիսուսը նորանց
ասեց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ մաքսաւոր-
ները և պոռնիկները ձեզանից առաջ կ'մտնեն Աս-
32 տուծոյ արքայութիւնը։ Որովհետեւ Յովհաննէսն

եկաւ ձեզ մեծ արդարութեան ճանապարհով, և չ'հաւատացիք նորան, բայց մաքսաւորները և պոռնիկները հաւատացին նորան. և դուք տեսնելով չ'զղջացիք յետոյ, որ հաւատաք նորան։

33 Մի ուրիշ առակ լսեցէք. Մի տանուտէր մարդ կար՝ որ այգի տնկեց և նորան ցանգով պատեց. և նորա մէջ հնձան փորեց և աշտարակ շինեց. և տուաւ նորան մշակների, և գնաց հեռու աշխարհք։

34 Եւ երբոր պտղի ժամանակը մօտեցաւ, ուղարկեց իր ծառաները մշակների մօտ՝ նորա պտուղները

35 առնելու։ Եւ մշակները նորա ծառաներին բռնեցին՝ մէկին տանջեցին, մէկին սպանեցին, մէկին

36 քարկոծեցին։ Դարձեալ ուղարկեց ուրիշ ծառաներ առաջիններից շատ, և նորանց էլ այնպէս ա-

37 րին։ Վերջապէս իր որդուն նորանց մօտ ուղարկեց

38 ասելով, իմ որդուցը կ'ամաչեն։ Բայց մշակներն որդուն տեսնելով, իրանք իրանց ասեցին. Սա է ժառանգը, եկէք նորան սպանենք, և նորա ժա-

39 ռանգութեանը տիրենք։ Եւ բռնեցին նորան, այ-

40 գուցը դուրս հանեցին և սպանեցին։ Արդ՝ երբոր այն այգու տէրը գայ, ինչ կ'անէ այն մշակներին։

41 Նորան ասեցին. Զարերին չարաչար կ'կորցնէ, և այգին կ'տայ ուրիշ մշակների, որ պտուղները կը

42 տան նորան իրանց ժամանակներումը։ Յիսուսը նորանց ասեց. Դուք երբէք չէք կարդացել գրքումը՝ Այն քարը, որ շինողներն անարգեցին, նա եղաւ անկիւնի գլուխ. սա Տիրոջիցը եղաւ, և մեր

43 աչքերի առաջին զարմանալի է։ Սորա համար ասում եմ ձեզ. որ Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզանից վեր կ'առնուի և մի ազգի կ'տրուի, որ նո-

44 րա պտուղներ կ'բերէ։ Եւ այս քարի վերայ ընկնողը կ'փշրուի. և ում վերայ որ նա ընկնի՝ կ'ջարդէ նորան։

45 Եւ երբոր քահանայապետները և Փարիսեցիները նորա առակները լսեցին, հասկացան՝ որ իրանց

46 համար է ասում։ Եւ ուզում էին որ բռնեն նորան, բայց ժողովուրդներիցը վախեցան. որովհետեւ նորան մարգարէի տեղ էին ընդունում։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և դարձեալ խօսեց

2 նորանց հետ առակներով, ասելով. Երկնքի արքայութիւնը նմանեցաւ մի թագաւոր մարդի, որ

3 իր որդուն հարսանիք արաւ։ Եւ իր ծառաներն ուղարկեց՝ որ հարսանիքի կանչեն հրաւիրուածնե-

4 րին. և նորանք չ'կամեցան գալ։ Դարձեալ ուրիշ ծառաներ ուղարկեց և ասեց. Ասեցէք հրաւիրուածներին, ահա իմ ճաշը պատրաստեցի. իմ արջառները և մատաղները մորթուած են, և բոլորը

5 պատրաստ է. եկէք հարսանիքը։ Իսկ նորանք անհոգ լինելով՝ գնացին մէկն իր արտը, միւսն իր ա-

6 ռուտուրին։ Եւ մնացածները բռնեցին նորա ծա-

7 ռաներին՝ նախատեցին և սպանեցին։ Բայց թագաւորը լսելով բարկացաւ, և իր զօրքն ուղարկեց այն սպանողներին սատակեցրեց, և նորանց քա-

8 ղաքն այրեց։ Այն ժամանակ իր ծառաներին ասեց. Հարսանիքը պատրաստ է, բայց հրաւիրուածներն

9 արժանի չէին։ Արդ գնացէք դէպի ճանապարհների անցքերը, և ում որ էլ գտնէք, կանչեցէք

10 հարսանիքը։ Եւ այն ծառաները դուրս գնացին ճանապարհները, և ժողովեցին ամենին ում որ գտան՝ չարը և բարին, և հարսանիքը բազմական-

11 ներով լցուեցաւ։ Բայց երբոր թագաւորը մտաւ՝ որ բազմականներին մտիկ անէ, այնտեղ մի մարդ

12 տեսաւ՝ հարսանիքի հանդերձ չ'հագած։ Եւ նորան

ասեց . Ընկեր , ի՞նչպէս մտար այստեղ , որ հարսա-
նիքի հանդերձ չ՚ունիս . և նա պապանձուեցաւ ։
13 Այն ժամանակ Թագաւորն ասեց ծառաներին . Դո-
րա ոտները և ձեռքերը կապեցէք . վեր առէք դո-
րան գրսի խաւարը գցեցէք . այնտեղ կ՚լինի լացը
14 և ատամների կրճտելը ։ Որովհետև շատեր են կան-
չուած , բայց քիչեր՝ ընտրուած ։
15 Այն ժամանակ Փարիսեցիները գնացին նորա հա-
մար խորհուրդ արին , թէ ի՞նչպէս խօսքով որո-
16 գայթ դնեն նորան ։ Եւ իրանց աշակերտներին Հե-
րոդէսեանների հետ նորա մօտ ուղարկեցին և ա-
սեցին , Վարդապետ , գիտենք որ ճշմարիտ ես՝ և
Աստուծոյ ճանապարհը սովորեցնում ես ճշմար-
տութիւնով , և ոչ մի մարդից հոգս չ՚ունիս . ո-
րովհետև մարդի երեսպաշտութիւն չես անում ։
17 Արդ՝ ասիր մեզ , ի՞նչպէս է երևում քեզ , Կայսրին
18 հարկ տալ պէ՞տք է , թէ չէ ։ Եւ Յիսուսը նորանց
չարութիւնն իմանալով ասեց . Ի՞նչու էք փորձում
19 ինձ , կեղծաւորներ ։ Ցոյց տուէք ինձ հարկի ստա-
կը , և նորանք մի դահեկան բերին տուին նորան ։
20 Եւ նորանց ասեց . Այս պատկերը կամ գիրը ո՞ւմն
21 է ։ Ասեցին նորան . Կայսեր ։ Այն ժամանակ ասեց .
Ուրեմն կայսրինը կայսրին տուէք և Աստուծունը՝
22 Աստուծուն ։ Եւ լսելով զարմացան . և նորան թո-
ղեցին գնացին ։
23 Այն օրը Սադուկեցիները նորա մօտ եկան՝ որ
ասում են թէ յարութիւն չ՚կայ՝ և նորան հար-
24 ցրին , Եւ ասեցին . Վարդապետ , Մովսէսն ասեց ,
Եթէ մի մարդ առանց զաւակի մեռնէ , թող նորա
եղբայրը նորա կինն առնէ , և իր եղբօր համան
25 զաւակ յարուցանէ ։ Հիմա մեզ մօտ եօթը եղբարք
կային . և առաջինը կին առաւ և մեռաւ , և որով-
հետև զաւակ չ՚ունէր՝ իրան կինը թողեց իր եղ-

26 բօրը ։ Այնպէս էլ երկրորդ ԵՂԲՕՐԸ և երրորդը՝
27 մինչև եօթներորդը ։ Եւ ամենից յետոյ կինը մե-
28 ռաւ ։ Հիմա յարութիւնում այն եօթից որի՞ն կը
29 լինի կին . որովհետև ամենքը նորան առան ։ Յի-
սուսն էլ պատասխանեց և ասեց նորանց . Մոլոր-
ուած էք , որ չ՚գիտէք գիրքերը , և ոչ Աստուծոյ
30 զօրութիւնը ։ Որովհետև յարութիւնում ոչ կին
են առնում , և ոչ մարդի գնում . այլ երկնքում
31 Աստուծոյ հրեշտակների նման են ։ Իսկ մեռելների
յարութիւն առնելու համար , չէ՞ք կարդացել այն
32 Աստուածանից ձեզ խօսուածը որ ասում է . Ես
եմ Աբրահամի Աստուածը , և Իսահակի Աստուա-
ծը , և Յակոբի Աստուածը ։ Աստուած մեռելների
33 Աստուած չէ , այլ կենդանիների ։ Եւ ժողովուրդ-
ները լսելով զարմանում էին նորա վարդապետու-
թեան վերայ ։
34 Բայց Փարիսեցիներն երբոր լսեցին , թէ Սադու-
կեցիներին պապանձեցրեց , հաւաքուեցան մէկտեղ ։
35 Եւ նորանցից մէկը՝ մի օրէնական՝ հարցրեց փորձե-
36 լով նորան և ասեց . Վարդապետ , ո՞ր պատուի-
37 րանքն է մեծ օրէնքումը . Յիսուսն էլ ասեց նորան .
Սիրիր քո Տէր Աստուծուն քո բոլոր սրտով , քո
38 բոլոր անձով և քո բոլոր մտքով ։ Սա է առաջին
39 և մեծ պատուիրանքը ։ Երկրորդն էլ սորան նման .
40 Սիրիր քո ընկերին քո անձի պէս ։ Այս երկու
պատուիրանքից կախուած են բոլոր օրէնքը և մար-
գարէքը ։
41 Եւ երբոր Փարիսեցիները հաւաքուած էին , Յի-
42 սուսը նորանցից հարցրեց և ասեց . Ձեզ ի՞նչպէս է
երևում Քրիստոսի համար . նա ո՞ւմ որդին է ։
43 Նորան ասեցին . Դաւիթի ։ Նորանց ասեց . Ապա
ի՞նչպէս Դաւիթը հոգով նորան Տէր է կոչում ,
44 ասելով . Տէրն իմ Տիրոջն ասեց . Իմ աջ կողմը

նստիր , մինչև քո թշնամիները քո ոտների պատ-
45 ուանդան դնեմ։ Արդ՝ եթէ Դաւիթը նորան Տէր
46 է կոչում, նա ի՞նչպէս է նորա որդի։ Եւ ոչ ոք
չէր կարողանում մի բան պատասխան տալ նորան.
և այն օրից յետոյ էլ մէկը չէր համարձակում նո-
րանից մի բան հարցնելու։

ԳԼ. ԻԳ

1 Այն ժամանակ Յիսուսը ժողովուրդների և իր
2 աշակերտների հետ խօսեց և ասեց. Մովսէսի ա-
թոռի վերայ դպիրները և Փարիսեցիները նստեցին։
3 Արդ՝ ինչ էլ որ ասեն ձեզ պահել, պահեցէք և
արէք, բայց նորանց գործերի պէս մի անէք. որով-
4 հետեւ ասում են բայց չեն անում։ Որովհետեւ
ծանր և դժուարակիր բեռներ են կապում և դը-
նում մարդկանց ուսերին, բայց իրանց մատովը չեն
5 ուզում շարժել նորանց։ Եւ իրանց բոլոր գործերն
անում են մարդկանց երեւելու համար, իրանց զը-
բաւականները լայնացնում են և իրանց հանդերձի
6 քղանցքները մեծացնում. Սիրում են ընթրիքնե-
րումն առաջին բազմոցը, և ժողովարաններումն ա-
ռաջին աթոռները, և փողոցների մէջ բարեւները.
7 Եւ մարդկանցից Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլը։ (8) Բայց
դուք Ռաբբի չկանչուիք, որովհետեւ մէկն է ձեր
Ուսուցիչը՝ Քրիստոսը. և դուք ամենքդ եղբայրք
9 էք։ Եւ երկրիս վերայ մէկին ձեզ հայր չկանչէք.
որովհետեւ մէկն է ձեր Հայրը՝ նա որ երկնքումն է։
10 Ոչ էլ ուսուցիչներ կանչուեցէք, որովհետեւ մէկն
11 է ձեր Ուսուցիչը՝ Քրիստոսը։ Եւ ձեզանից մեծը
12 թող ձեր ծառան լինի։ Ով որ իր անձը բարձրա-
ցնէ՝ կ'խոնարհուի. և ով որ իր անձը խոնարհեցնէ՝
կ'բարձրանայ։

13 Իսկ վայ ձեզ, դպիրներ և Փարիսեցիներ՝ կեղ-
ծաւորներ, որ փակում էք երկնքի արքայութիւնը
մարդկանց առաջին, որ ինքներդ չէք մտնում, և
14 մտնողներին էլ թոյլ չէք տալիս մտնել։ [Վայ
ձեզ, դպիրներ և Փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ
ուտում էք որբեւայրիների տները, և պատճա-
ռանքով երկար աղօթք անում. նորա համար ա-
15 ւելի դատապարտութիւն կ'ստանաք։] Վայ ձեզ,
դպիրներ և Փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ շուռ
էք գալիս ծովն ու ցամաքը, որ մէկը նորահաւատ
անէք. և երբոր լինում է, նորան ձեզանից երկու-
16 տակ աւելի գեհենի որդի էք անում։ Վայ ձեզ,
կոյր առաջնորդներ, որ ասում էք, ով որ տաճա-
րովն երդում անէ, մի բան չէ. բայց ով որ տա-
17 ճարի ոսկովն երդում անէ, պարտական է։ Յիմար-
ներ և կոյրեր. ո՞րն է արդեօք աւելի մեծ, ոսկի՞ն
18 թէ տաճարը, որ սրբում է ոսկուն։ Եւ, ով որ
սեղանովն երդում անէ, մի բան չէ. բայց ով որ
նորա վերայ լինող պատարագովն երդում անէ,
19 պարտական է։ Յիմարներ և կոյրեր. ո՞րն է արդ-
եօք աւելի մեծ, պատարա՞գը թէ սեղանը, որ սրբ-
20 ում է պատարագին։ Արդ՝ սեղանովն երդում
անողը նորանով՝ և այն բոլոր բաներովն է երդում
21 անում որ նորա վերայ են։ Եւ տաճարովն երդում
անողը նորանով և նորանում բնակողովն է երդում
22 անում։ Եւ երկնքովն երդում անողը Աստուծոյ
աթոռովն է երդում անում և նորա վերայ նստ-
23 ողովը։ Վայ ձեզ, դպիրներ և Փարիսեցիներ՝ կեղ-
ծաւորներ. որ անանուխի և սամիթի և չամանի
տասանորդը տալիս էք, և թողում էք օրէնքի ծանր
ծանր բաները՝ դատաստանը և ողորմութիւնը և
հաւատքը. սա պէտք էր անել՝ և այն չթողել։
24 Կոյր առաջնորդներ, որ մժեղը քամում էք, բայց

25 ուղղը կուլ էք տալիս։ Վայ ձեզ, դպիրներ և
Փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ մաքրում էք բա-
ժակի և սկաւառակի դրսի կողմը, բայց ներսեւանց
լիքն են յափշտակութիւնով և անիրաւութիւնով։
26 Կոյր Փարիսեցի, առաջ մաքրիր բաժակի և սկա-
ւառակի մէջը, որ նորանց դուրսն էլ մաքուր լինի։
27 Վայ ձեզ, դպիրներ և Փարիսեցիներ՝ կեղծաւոր-
ներ, որ նման էք ծեփած գերեզմանների, որ դրս-
սեւանց գեղեցիկ են երեւում, բայց ներսեւանց լիքն
են մեռելների ոսկորներով և ամեն պղծութիւնով։
28 Այնպէս էլ դուք՝ դրսեւանց արդար էք երեւում
մարդկանց, բայց ներսեւանց լիքն էք կեղծաւորու-
29 թիւնով և անօրէնութիւնով։ Վայ ձեզ, դպիր-
ներ և Փարիսեցիներ՝ կեղծաւորներ, որ մարգարէ-
ների տապանները շինում էք՝ և արդարների գե-
30 րեզմանները զարդարում. Եւ ասում էք, Եթէ
մենք լինէինք մեր հայրերի օրերումը, մասնակից
չէինք լինիլ նորանց հետ մարգարէների արիւնին։
31 Ուրեմն դուք ձեր մասին վկայում էք, թէ որդիք
32 էք մարգարէների սպանողներին։ Եւ դուք ձեր
33 հայրերի չափը լցրէք։ Օձեր, իժերի զաւակներ,
դուք ի՞նչպէս էք փախչելու գեհենի դատաստանի-
34 ցը։ Դորա համար ահա ես ձեզ մօտ մարգարէներ
և իմաստուններ և դպիրներ կ'ուղարկեմ. և նո-
րանցից կ'սպանէք և կ'խաչէք և նորանցից ձեր ժո-
ղովարաններումը կ'տանջէք՝ և քաղաքից քաղաք
35 կ'հալածէք։ Որպէսզի ձեզ վերայ գայ ամեն ար-
դար արիւն, որ երկրի վերայ թափուել է՝ արդար
Աբէլի արիւնից մինչեւ Բարաքիայի որդի Զաքա-
րիայի արիւնը, որին սպանեցիք տաճարի և սեղա-
36 նի մէջտեղը։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, այս բո-
լորը կ'գայ այս ազգի վերայ։
37 Երուսաղէմ Երուսաղէմ, մարգարէները կոտո-

րող, և քեզ մօտ ուղարկուածները քարկոծող.
քանի անգամ կամեցայ քո երեխաները ժողովել,
ինչպէս հաւը ժողովում է իր ձագերը թեւերի տա-
38 կը. և դուք չկամեցաք։ Ահա ձեր տունն աւեր-
39 ուած կ'թողուի ձեզ. Որովհետեւ ասում եմ ձեզ,
Ի՛ սյսուհետեւ չէք տեսնիլ ինձ՝ մինչեւ որ ասէք.
Օրհնեալ է Տիրոջ անունով եկողը։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Յիսուսը դուրս եկած գնում էր տաճարից,
և աշակերտները մօտ եկան՝ որ ցոյց տան նորան
2 տաճարի շինուածքը։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և
ասեց նորանց. Զի՞նչ տեսնում այդ ամենը. Ճշմա-
րիտ ասում եմ ձեզ. այդտեղ քար քարի վերայ
չի թողուիլ որ չ'քանդուի։
3 Եւ երբոր նա Զիթենեաց սարի վերայ նստած
էր, աշակերտներն առանձին նորա մօտ եկան և ա-
սեցին. Ասիր մեզ, այդ ե՞րբ կ'լինի. և ի՞նչ կ'լինի
4 քո գալստեան և աշխարհքիս վերջի նշանը։ Յիսուսն
էլ պատասխանեց և՝ ասեց նորանց. Զգոյշ կա-
5 ցէք, որ մէկը ձեզ չ'խաբէ։ Որովհետեւ շատերը կը
գան իմ անունովը և կ'ասեն՝ Ես եմ Քրիստոսը.
6 և շատերին կ'մոլորեցնեն։ Պատերազմներ և պատե-
րազմների համբաւներ կ'լսէք, զգոյշ կացէք, որ
չ'շփոթուիք. որովհետեւ ամենը պէտք է լինի. բայց
7 դեռ վերջը չէ։ Որովհետեւ ազգ ազգի վերայ վեր
կ'կենայ, և թագաւորութիւն թագաւորութեան
վերայ. և սովեր կ'լինին. և մահտարաժամներ՝ և
8 տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ կ'լինին։ Բայց
9 այս ամենը ցաւերի սկիզբն է։ Այն ժամանակ ձեզ
նեղութեան կ'մատնեն. և ձեզ կ'սպանեն, և իմ
անունի համար ամեն ազգերից ատուած կ'լինիք։

10 Եւ այն ժամանակ շատերը կ'դայթակղին, և իրար
11 կ'մատնեն և իրար կ'ատեն։ Եւ շատ սուտ մար-
գարէներ դուրս կ'գան՝ և շատերին կ'մոլորեցնեն։
12 Եւ անօրէնութեան շատանալու պատճառովը՝ շա-
13 տերի սէրը կ'սառչի։ Բայց ով որ մինչև վերջը
14 կ'համբերէ՝ նա կ'փրկուի։ Եւ աւետարանը այս
աւետարանը բոլոր տիեզերքումը կ'քարոզուի ամեն
հեթանոսներին վկայութիւն լինելու համար, և
այն ժամանակ կ'գայ վերջը։
15 Արդ՝ երբոր տեսնէք աւերածի պղծութիւնը,
Դանիէլ մարգարէի ձեռով ասուածը, սրբութեան
16 տեղումը կանգնած. կարդացողը մտածէ. Այն ժա-
մանակ նորանք որ Հրէաստանումն են՝ թող փախ-
17 չեն սարերը։ Ով որ կտուրի վերայ լինի՝ թող վար
18 չ'գայ մի բան վեր առնելու իր տանիցը։ Եւ ով որ
յանդումն է՝ թող յետ չ'դառնայ իր հանդերձնե-
19 րը վեր առնելու։ Բայց վայ այն օրը յղիներին և
20 ծիծ տուողներին։ Եւ աղօթք արէք, որ ձեր փախ-
21 չելը ձմեռը չ'լինի, ոչ էլ շաբաթ օրը։ Որովհետեւ
այն ժամանակը մեծ նեղութիւն կ'լինի, որ նմանը
աշխարհքիս սկզբիցը մինչեւ հիմա չ'եղաւ, և ոչ էլ
22 երբէք կ'լինի։ Եւ եթէ այն օրերը չ'կարճացնուէին,
ոչ մի մարմին չէր փրկուիլ. բայց ընտրուածների
23 համար այն օրերը կ'կարճացնուին։ Այն ժամանակ
եթէ մէկն ասէ ձեզ՝ Ահա այստեղ է Քրիստոսը,
24 կամ այնտեղ. չ'հաւատաք։ Որովհետեւ սուտ
քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ վեր կ'կենան, և
մեծ նշաններ և հրաշքներ կ'տան մինչեւ որ եթէ
կարելի լիներ, ընտրուածներին էլ կ'մոլորեցնէին։
25 Ահա առաջուց ասեցի ձեզ։ (26) Արդ եթէ ասեն
ձեզ. Ահա անապատումն է, դուրս չ'գնաք. Ահա
27 ներսի սենեակումն է. չ'հաւատաք։ Որովհետեւ ինչ-
պէս կայծակը դուրս է գալիս արեւելքից և երե-

ւում մինչեւ արեւմուտք. այնպէս էլ կ'լինի մարդի
28 Որդուն գալուստը։ Որովհետեւ որտեղ մեռած մար-
մինը լինի, այնտեղ կ'հաւաքուին արծիւները։
29 Եւ շուտով այն նեղութեան օրերից յետոյ ա-
րեգակը կ'խաւարի, և լուսինն իր լոյսը չի տալ. և
աստղերը երկնքից վայր կ'ընկնեն, և երկնքի զո-
30 րութիւնները կ'շարժուին։ Եւ այն ժամանակ կ'ե-
րեւի մարդի Որդու նշանը երկնքումը, և այն ժա-
մանակ կոծ կ'անեն երկրի բոլոր ազգերը. և կը
տեսնեն մարդի Որդին գալիս երկնքի ամպերի վե-
31 րայ զօրութիւնով և շատ փառքով։ Եւ նա կ'ու-
ղարկէ իր հրեշտակները մեծաձայն փողով, և նո-
րանք կ'ժողովեն նորա ընտրուածներին չորս հող-
մից՝ երկնքի ծայրերից մինչեւ նորա միւս ծայրերը։
32 Թզենուցը սովորեցէք առակը. երբոր նորա ճղե-
րըն արդէն կակուղացել են և տերեւը բուսել է,
33 գիտէք որ մօտ է ամառը։ Այսպէս էլ դուք.
երբոր այս ամենը տեսնէք, իմացէք որ մօտ է՝ դրա-
34 ներին է։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ՝ Այս ազգը չի
35 անցնիլ, մինչեւ որ այս ամենը լինի։ Երկինքն ու
երկիրը կ'անցնեն, բայց իմ խօսքերս չեն անցնիլ։
36 Իսկ այն օրուայ և ժամի համար ոչ ով չ'գիտէ,
ոչ էլ երկնքի հրեշտակները, բայց միայն իմ Հայ-
37 ը։ Եւ ինչպէս Նոյի օրերն, այնպէս կ'լինի և մար-
38 դի Որդու գալուստը։ Որովհետեւ ինչպէս որ էին
ջրհեղեղից առաջ եղած օրերը, ուտում էին և
խմում էին, կին էին առնում և մարդի էին դը-
նում, մինչեւ այն օրն, որ Նոյը մտաւ տապանը.
39 Եւ չ'գիտացին, մինչեւ որ ջրհեղեղն եկաւ, և ա-
մենքը վեր տարաւ, այնպէս կ'լինի և մարդի Որդու
գալուստը։
40 Այն ժամանակ երկու հոգի կ'լինին արտումը.
41 մէկը կ'առնուի՝ և մէկը կ'թողուի։ Եւ երկու հո-

դի մի ջաղացում կ'աղան՝ մէկը կ'առնուի և մէկը կ'թողուի։
42 Արդ՝ արթուն կացէք. որ չգիտէք թէ ո՞ր ժամ-
43 ում ձեր Տէրը կ'գայ։ Բայց այս իմացէք, որ եթէ տան տէրը գիտենար թէ որ պահում կ'գայ գողը, արթուն կ'կենար և թող չէր տալ որ իր
44 տունը ծակեն։ Սորա համար դուք էլ պատրաստ կացէք որ այն ժամին, որ դուք չէք կարծում,
45 մարդի Որդին կ'գայ։ Ուրեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ և իմաստուն ծառան, որի տէրը նորան իր ծառաների վերայ դրաւ, որ նորանց կերակուրը տայ
46 ժամանակին։ Երանի այն ծառային, որ նորա տէրը, երբոր գայ, նորան այնպէս անելիս գտնէ։
47 Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ նորան իր ամեն ու-
48 նեցածների վերայ կ'դնէ։ Բայց եթէ այն չար ծառան իր սրտումն ասէ, Իմ տէրը գալը ուշացնում
49 է. Եւ սկսէ իր ծառայակիցներին ծեծել՝ և արբե-
50 ցողների հետ ուտել և խմել. Այն ծառայի տէրը մի օր կ'գայ, որ նա չէ սպասում, և մի ժամ՝ որ
51 նա չ'գիտէ. Եւ նորան միջիցը կ'կտրէ, և նորա բաժինը կեղծաւորների հետ կ'դնէ. այնտեղ կ'լինի լացը և ատամների կրճտելը։

ԳԼ. ԻԵ

1 Այն ժամանակ կը նմանի երկնքի արքայութիւնը տասը կոյսերի, որ իրանց լապտերները վեր առան
2 և դուրս եկան փեսային դիմաւորելու։ Նորանցից
3 հինգը իմաստուն էին, և հինգը յիմար։ Այն յիմարները վեր առան իրանց լապտերները, բայց
4 ձէթ վեր չ'առան իրանց հետ։ Սակայն իմաստուններն իրանց ամաններում ձէթ վեր առան իրանց
5 լապտերների հետ մէկտեղ։ Եւ երբոր փեսան ու-

6 շացաւ, ամենքը թմրեցան և քնեցին։ Եւ կէս գի-
շերին աղաղակ եղաւ՝ Ահա փեսան գալիս է. դուրս
7 եկէք նորան դիմաւորելու։ Այն ժամանակ ամեն
կոյսերը վերկացան և իրանց լապտերները պատրաս-
8 տեցին։ Բայց յիմարներն ասեցին իմաստուններին.
Տուէք մեզ ձեր իւղից, որովհետեւ մեր լապտեր-
9 ները հանգչում են։ Իմաստուններն էլ պատաս-
խանեցին և ասեցին. Մի գուցէ մեզ և ձեզ բաւական չ'լինի. բայց աւելի լաւ՝ գնացէք ծախող-
10 ների մօտ և գնեցէք ձեզ համար։ Եւ երբոր նո-
րանք գնացին գնելու, փեսան եկաւ. և պատ-
բաստները նորա հետ հարսանիքը մտան, և դուռն
11 փակուեցաւ։ Եւ յետոյ այն միւս կոյսերն էլ եկան
12 և ասեցին. Տէր, Տէր, բաց մեզ։ Նա էլ պատաս-
խանեց և ասեց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, Ես
13 չեմ ճանաչում ձեզ։ Արդ՝ արթուն կացէք. որովհետեւ չ'գիտէք ոչ օրը և ոչ ժամը, [որ նորանում մարդի Որդին կ'գայ։]
14 Որովհետեւ ինչպէս մի մարդ, որ օտար երկիր էր գնում, իր ծառաներին կանչեց, և իր ունեցածը
15 նորանց յանձնեց։ Եւ մէկին հինգ քանքար տուաւ, և միւսին՝ երկու, և միւսին՝ մէկ, իւրաքանչիւրին
16 իր կարողութեան չափ, և շուտով գնաց։ Եւ այն հինգ քանքար առնողը գնաց նորանցով բան արաւ
17 և ուրիշ հինգ քանքար էլ շահեց։ Այնպէս էլ նա՝ որ երկուսն —— , ուրիշ երկուսն էլ շահեց։
18 Իսկ այն մէկն առնողը գնաց՝ գետինը փորեց՝ և իր
19 տիրոջ արծաթը թաղցրեց։ Եւ շատ ժամանակից յետոյ գալիս է այն ծառաների տէրը և նորանցից
20 հաշիւ առնում։ Եւ այն հինգ քանքար առնողը մօտ եկաւ. ուրիշ հինգ քանքար էլ առաջ բերաւ և ասեց. Տէր, ինձ հինգ քանքար տուիր, տես, ուրիշ հինգ քանքար էլ շահեցի նորանց վերայ։

21 Նորա տէրն էլ ասեց նորան. Լա՛ւ, բարի և հաւատարիմ ծառայ, քիչ բաների վերայ հաւատարիմ էիր, ես քեզ շատ բաների վերայ կ'դնեմ.
22 մտիր քո տիրոջ ուրախութիւնը։ Եւ այն երկու քանքար առնողն էլ մօտ եկաւ և ասեց. Տէր, ինձ երկու քանքար տուիր. տես, երկու ուրիշ քան-
23 քար էլ շահեցի նորանց վերայ։ Նորա տէրը նորան ասեց. Լա՛ւ, բարի և հաւատարիմ ծառայ. քիչ բաների վերայ հաւատարիմ էիր, ես քեզ շատ բաների վերայ կ'դնեմ. մտիր քո տիրոջ ուրախու-
24 թիւնը։ Եւ այն մէկ քանքար առնողն էլ մօտ եկաւ և ասեց. Տէ՛ր, ես ճանաչում էի քեզ, որ դու մի պինդ մարդ ես. հնձում ես ուր որ չ'սեր-
25 մեցիր, և հաւաքում ես, ուր որ չ'փռեցիր։ Եւ վախենալով գնացի՝ թաղցրի քո քանքարը գետնի
26 մէջ. ահա քոնը առ։ Նորա տէրն էլ պատասխա-նեց և ասեց նորան. Չար և ծոյլ ծառայ, գիտէիր որ ես հնձում եմ ուր որ չ'սերմեցի, և հաւա-
27 քում եմ ուր որ չ'փռեցի։ Ուրեմն պէտք էր որ իմ արծաթը սեղանաւորներին տայիր՝ և ես կ'գայի
28 տոկոսով կ'առնէի իմը։ Արդ՝ առէք դորանից քան-
29 քարը, և տուէք տասը քանքարն ունեցողին։ Որովհետեւ ամեն ով որ ունի՝ նորան կ'տրուի և կ'աւելանայ, բայց նա որ չ'ունի՝ նորանից այն ունեցածն
30 էլ վեր կ'առնուի։ Եւ այն անպիտան ծառային հանեցէք դրսի խաւարը, այնտեղ կ'լինի լացը և ատամների կրճտելը։
31 Եւ երբոր մարդի Որդին իր փառքովը կ'գայ և ամեն սուրբ հրեշտակները նորա հետ, այն ժամա-
32 նակ կ'նստի իր փառաց աթոռի վերայ. Եւ ամեն ազգերը կ'ժողովուին նորա առաջը, և նա նորանց կ'բաժանէ իրարից ինչպէս հովիւը բաժանում է
33 ոչխարներն այծերից. Եւ ոչխարներն իր աջ կող-

մին կ'կանգնեցնէ, իսկ այծերը՝ ձախ կողմին։
34 Այն ժամանակ թագաւորը կ'ասէ իր աջ կողմիններին, Եկէք, ով իմ Հօր օրհնածները, ժառանգեցէք աշխարհքի սկզբից ձեզ համար պատ-
35 բաստուած թագաւորութիւնը։ Որովհետեւ սովեցի, և դուք տուիք ինձ ուտել. ծարաւեցի և խմեցրիք ինձ. օտար էի, և ինձ ձեզ մօտ առաք.
36 Մերկ էի, և հագցրիք ինձ. հիւանդ էի, և ինձ այցելեցիք. բանտի մէջ էի, և ինձ մօտ եկաք։
37 Այն ժամանակ արդարները կ'պատասխանեն նորան և կ'ասեն. Տէ՛ր, ե՞րբ տեսանք քեզ սոված, և կե-
38 րակրեցինք, կամ ծարաւ, և խմեցրինք։ Ե՞րբ տեսանք քեզ օտար, և մեզ մօտ առանք, կամ մերկ,
39 և հագցրինք։ Ե՞րբ տեսանք քեզ հիւանդ, կամ
40 բանտի մէջ, և եկանք քեզ մօտ։ Թագաւորն էլ կ'պատասխանէ և կ'ասէ նորանց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որովհետեւ այս իմ փոքր եղբայրներից մէկին արիք, ինձ արիք։
41 Այն ժամանակ կ'ասէ ձախ կողմիններին էլ. Ինձանից դէն գնացէք, ով անիծեալներ, յաւիտենական կրակի մէջ, որ պատրաստուած է սատա-
42 նայի և նորա հրեշտակների համար։ Որովհետեւ ես սովեցի, և դուք չ'տուիք ինձ ուտել, ծարաւեցի,
43 և ինձ չ'խմեցրիք։ Օտար էի՝ և ինձ ձեզ մօտ չ'առաք, մերկ՝ և ինձ չ'հագցրիք, հիւանդ և բանտի
44 մէջ՝ և ինձ չ'այցելելցիք։ Այն ժամանակ նորանք էլ կ'պատասխանեն և կ'ասեն. Տէ՛ր, քեզ ե՞րբ տեսանք սոված, կամ ծարաւ, կամ օտար, կամ մերկ, կամ հիւանդ, կամ բանտի մէջ, և քեզ
45 ծառայութիւն չ'արինք։ Այն ժամանակ կ'պատասխանէ նորանց և կ'ասէ. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ՝ որովհետեւ այս փոքրներից մէկին չ'արիք, ինձ էլ չ'արիք։

46 Եւ սրանք կ'գնան յաւիտենական տանջանքը, իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը։

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը այս ամեն խօսքերը վեր-
2 ջացրեց, իր աշակերտներին ասեց. Գիտէք, որ եր-
կու օրից յետոյ զատիկ կ'լինի. և մարդի Որդին
3 կ'մատնուի խաչուելու։ Այն ժամանակ քահանա-
յապետները և դպիրները և ժողովրդի ծերերը ժո-
ղովուեցան այն քահանայապետի սրահը, որի ա-
4 նունը Կայիափա էր։ Եւ խորհուրդ արին, որ Յի-
5 սուսին ըռնեն նենգութեամբ և սպանեն։ Բայց
ասում էին, Այս տօնին ոչ, որ ժողովրդի մէջ
խռովութիւն չ'լինի։
6 Եւ երբոր Յիսուսը Բեթանիա էր՝ Սիմոն բորոտի
7 տանը, Նորա մօտ մի կին եկաւ, որ մի շիշ ծան-
րագին իւղ ունէր, և նորա գլխի վերայ թափեց,
8 երբոր նա սեղան նստած էր։ Նորա աշակերտներն
էլ տեսնելով նեղացան և ասեցին. Ի՞նչու էլ-
9 այդ կորուստը. Որովհետեւ կարող էր այդ իւղը
10 շատի ծախուիլ և աղքատներին տրուիլ։ Յիսուսն
էլ իմանալով ասեց նորանց. Ի՞նչու էք այդ կնոջը
նեղութիւն տալիս, որ դա մի բարի բան գործեց
11 ինձ վերայ։ Որովհետեւ աղքատներն ամեն ժամա-
նակ ունիք ձեզ հետ. բայց ինձ միշտ ձեզ հետ
12 չ'ունիք։ Դա այդ իւղն իմ մարմնի վերայ թափե-
13 լով, իմ թաղուելու մասին արաւ։ Բայց ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ, ուր որ էլ բոլոր աշխարհքի մէջ
այս աւետարանը քարոզուի, կ'խօսուի նա էլ, որ
դա արաւ՝ դորա յիշատակի համար։
14 Այն ժամանակ տասնեւերկուսից մէկը, որ Յու-
դա Իսկարիովտացի էր ասում, գնաց քահանայա-

15 պետների մօտ և ասեց. Ի՞նչ էք կամենում ինձ
տալ, և ես ձեզ մատնեմ նորան։ Եւ նորանք ե-
16 րեսուն արծաթ կշռեցին դո՛ւմ նորան։ Եւ նա այ-
նուհետեւ յարմար ժամանակ էր որոնում, որ նո-
րան մատնէ։
17 Եւ բաղարջակերաց առաջին օրը աշակերտները
Յիսուսի մօտ եկան և ասեցին նորան, Ո՞րտեղ ես
կամենում, որ քեզ համար զատիկը պատրաստենք
18 ուտելու։ Նա էլ ասեց. Գնացէք քաղաքն՝ այսին-
չի մօտ, և ասեցէք նորան. Վարդապետն ասում
է՝ իմ ժամանակը մօտ է. քեզ մօտ եմ անելու
19 զատիկն իմ աշակերտների հետ։ Եւ աշակերտներն
արին ինչպէս Յիսուսը հրամայեց նորանց. և զատիկը
պատրաստեցին։
20 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ տասնեւերկուսի հետ
21 սեղան նստեց։ Եւ նորանք ուտելիս, ասեց. Ճշմա-
րիտ ասում եմ ձեզ, որ ձեզանից մէկը կ'մատնէ
22 ինձ։ Եւ նորանց ամեն մէկը շատ տրտմած՝ սկը-
23 սեցին նորան ասել. Միթէ ե՞ս եմ, Տէր։ Նա էլ
պատասխանեց և ասեց. Նա որ ինձ հետ իր ձեռքը
24 սկաւառակի մէջ մտցրեց, նա կ'մատնէ ինձ։ Իրա-
ւի մարդի Որդին կ'գնայ, ինչպէս նորա համար
գրուած է. բայց վա՛յ այն մարդին, որի ձեռով
մարդի Որդին կ'մատնուի. լաւ էր նորան, թէ այն
25 մարդը ծնուած չ'լինէր։ Յուդան էլ՝ նորան մատնո-
ղը՝ պատասխանեց և ասեց. Միթէ ե՞ս եմ, Վար-
դապետ։ Նորան ասեց, Դու ասեցիր։
26 Եւ նորանք դեռ ուտում էին, Յիսուսը հացն
առաւ և օրհնելով կտրեց, և աշակերտներին
տուաւ և ասեց. Առէ՛ք կերէք, այս է իմ մարմ-
27 նը։ Եւ բաժակն առաւ, գոհացաւ, նորանց տուաւ
28 և ասեց. Խմեցէ՛ք դրանից ամենքդ։ Որովհետեւ
այդ է իմ արիւնը նոր ուխտի, որ թափվում է

29 շատերի համար ի թողութիւն մեղաց։ Միայն ա-
սում եմ ձեզ, թէ Այսուհետեւ որթի այս բեր-
քից էլ չեմ խմել մինչեւ այն օրը, որ դորան ձեզ
հետ նոր կ'խմեմ իմ Հօր արքայութեան մէջ։
30 Եւ օրհներգելուց յետոյ դուրս եկան Զիթենեաց
31 սարը։ Այն ժամանակ Յիսուսը նորանց ասեց.
Դուք ամենքդ այս գիշեր կ'գայթակղիք ինձանից.
որովհետեւ գրուած է՝ Ես հովիւը կ'զարկեմ՝ և
32 հօտի ոչխարները կ'ցրուին։ Բայց իմ յարութիւն
առնելուցը յետոյ ձեզանից առաջ կ'գնամ Գալիլ-
33 եա։ Պետրոսը պատասխանեց և ասեց նորան. Թէեւ
ամենքը գայթակղեն քեզանից, ես երբէք չեմ գայ-
34 թակղիլ։ Յիսուսը նորան ասեց. Ճշմարիտ ասում
եմ քեզ. այս գիշեր դեռ հաւը չխօսած՝ երեք
35 անգամ կ'ուրանաս ինձ։ Պետրոսը նորան ասեց.
Եթէ քեզ հետ մեռնելու էլ լինիմ, չեմ ուրանալ
քեզ. այնպէս էլ բոլոր աշակերտներն էին ասում։
36 Այն ժամանակ Յիսուսը նորանց հետ մի տեղ
եկաւ՝ անունը Գեթսեմանի, և ասեց աշակերտնե-
րին. Այդտեղ նստեցէք, մինչեւ որ ես գնամ ա-
37 ղօթք անեմ այնտեղ։ Եւ Պետրոսին և Զեբեդեայի
երկու որդկանցն իր հետ առաւ, սկսեց տրտմել
38 և վշտանալ։ Այն ժամանակ նորանց ասեց. Հոգիս
մեռնելու չափ տրտմած է. այստեղ մնացէք, և
39 ինձ հետ արթուն կացէք։ Եւ մի քիչ առաջ գը-
նալով իր երեսի վերայ ընկաւ, աղօթք էր անում
և ասում. Իմ Հայր, եթէ կարելի է, թող այս
բաժակն ինձանից անցնի. սակայն ոչ թէ ինչպէս
40 ես եմ կամենում, այլ ինչպէս դու։ Եւ աշակերտ-
ների մօտ է գալիս, և նորանց քնի մէջ է գտնում
և ասում է Պետրոսին. Այդպէս՝ մէկ ժամ է՞լ
41 չկարացիք ինձ հետ արթուն կենալ։ Արթուն կա-
ցէք և աղօթք արէք, որ փորձութեան մէջ չմտ-

42 նէք. հոգին յօժար է, բայց մարմինը տկար։ Դար-
ձեալ երկրորդ անգամ Յիսուսը գնաց, աղօթք ա-
րաւ՝ և ասեց. Իմ Հայր, եթէ կարելի չէ որ այս
բաժակն ինձանից անցնի առանց իմ նորան խմե-
43 լուս, քո կամքը լինի։ Եւ գալով նորանց դարձեալ
քնի մէջ է գտնում. որովհետեւ նորանց աչքերը
44 ծանրացել էին։ Նորանց թողից՝ դարձեալ գնաց,
և երրորդ անգամ աղօթք արաւ և միեւնոյն խօսքն
45 ասեց։ Այն ժամանակ գալիս է իր աշակերտների
մօտ և նորանց ասում. Այսուհետեւ քնեցէք և
հանգստացէք. որ ահա հասել է ժամը, և մարդի
46 Որդին մատնվում է մեղաւորների ձեռքը։ Վեր կա-
ցէք գնանք, ահա հասաւ ինձ մատնողը։
47 Եւ նա տակաւին խօսում էր, ահա Յուդան՝ այն
տասնեւերկուսից մէկը եկաւ, և նորա հետ մեծ
ամբոխ սրերով և բիրերով քահանայապետների և
48 ժողովրդի ծերերի կողմից։ Եւ նորան մատնողը նո-
րանց նշան էր տուել և ասել. Որին որ համբու-
49 րեմ՝ նա է, նորան բռնեցէք։ Եւ շուտով Յիսուսի
մօտ եկաւ և ասեց. Բարեւ, վարդապետ. և համ-
50 բուրեց նորան։ Յիսուսն էլ ասեց նորան. Ընկեր,
ի՞նչու համար եկար. և այն ժամանակ մօտ եկան՝
51 Յիսուսին ձեռք ձգեցին՝ և բռնեցին նորան։ Եւ
ահա Յիսուսի հետ լինողներից մէկը ձեռքը մեկ-
նեց, իր սուրը հանեց, և քահանայապետի ծառա-
52 յին զարկելով ականջը կտրեց։ Այն ժամանակ Յի-
սուսը նորան ասեց. Սուրդ տեղը դիր. որովհետեւ
բոլոր սուր վեր առնողները սրով պիտի կորչեն։
53 Կամ կարծո՞ւմ ես թէ չեմ կարող հիմա իմ Հօրն
աղաչել, որ հասցնէ ինձ աւելի քան տասնեւերկու
54 գունդ հրեշտակներ։ Բայց ի՞նչպէս կ'կատարուին
գրքերը, թէ այսպէս պէտք է լինել։
55 Այն ժամին Յիսուսն այն ամբոխներին ասեց.

Ինչպէս մի աւազակի՞ վերայ սրերով և բիրերով
դուրս եկաք ինձ բռնելու. ամեն օր ձեզ մօտ նըս-
տում էի և տաճարումը սովորեցնում էի, և չը
56 բռնեցիք ինձ։ Բայց այս ամենը եղաւ, որ մարգա-
բէների գրքերը կատարուին։ Այն ժամանակ բոլոր
աշակերտները նորան թողեցին փախան։
57 Բայց նորանք Յիսուսին բռնեցին տարան Կայիա-
փա քահանայապետի մօտ, ուր որ դպիրները և
58 ծերերը ժողովուած էին։ Պետրոսն էլ գնում էր
նորա ետեւից հեռուանց մինչեւ քահանայապետի
սրահը, և ներս մտաւ, ծառաների հետ նստեց՝ վեր-
59 ջը տեսնելու։ Բայց քահանայապետները և ծերերը
և բոլոր ատեանը Յիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն
60 էին որոնում որ նորան սպանեն, բայց չ'գտան։ Եւ
թէպէտ շատ սուտ վկաներ էին եկել, բայց չ'գը-
տան. վերջապէս երկու սուտ վկաներ առաջ եկան,
61 Եւ ասեցին. Սա ասեց Ես կարող եմ Աստուծոյ
տաճարը քանդել՝ և երեք օրումը շինել նորան։
62 Եւ քահանայապետը վեր կացաւ նորան ասեց. Ոչ-
ինչ չե՞ս պատասխանում. դորանք ի՞նչ են վկայում
63 քեզ դէմ։ Եւ Յիսուսը լուռ էր կենում։ Եւ քա-
հանայապետը պատասխանեց և ասեց նորան. Եր-
դում եմ տալիս քեզ կենդանի Աստուծովը որ
մեզ ասես, թէ դո՞ւ ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որ-
64 դին։ Յիսուսն էլ նորան ասեց. Դու ասեցիր. սա-
կայն ասում եմ ձեզ, որ հիմիկուց յետոյ կ'տես-
նէք մարդի Որդին Զօրութեան աջ կողմը նստած՝
65 և երկնքի ամպերի վերայ գալիս։ Այն ժամանակ
քահանայապետն իր հանդերձները պատռեց և
ասեց թէ Հայհոյեց. էլ ի՞նչ պէտք են մեզ վկա-
66 ներ. ահա հիմա դորա հայհոյանքը լսեցիք։ Ի՞նչ-
պէս է երեւում ձեզ։ Նորանք էլ պատասխանեցին
67 և ասեցին. Մահապարտ է։ Այն ժամանակ թքե-

ցին նորա երեսին, և բռնցքով ծեծեցին նորան,
68 ոմանք էլ ապտակ տուին նորան, ասելով. Մար-
գարէացիր մեզ, Քրիստոս, ո՞վ էր քեզ զարկողը։
69 Եւ Պետրոսը դուրսը նստած էր սրահումը, և
մէկ աղախին եկաւ նորա մօտ և ասեց. Դու էլ
70 Գալիլեացի Յիսուսի հետ էիր։ Նա էլ բոլորի ա-
ռաջին ուրացաւ և ասեց. Ես չեմ իմանում թէ
71 դու ինչ ես ասում։ Եւ երբոր նա դուրսը բակը
գնաց, մի ուրիշը նորան տեսաւ և այնտեղ լինող-
ներին ասեց. Սա էլ էր Նազովրեցի Յիսուսի հետ։
72 Եւ նա դարձեալ ուրացաւ երդումով, թէ Ես
73 այն մարդին չեմ ճանաչում։ Եւ քիչ ժամանակից
յետոյ այնտեղ կանգնողները եկան և Պետրոսին
ասեցին. Ճշմարիտ՝ դու էլ նորանցից ես. որովհե-
74 տեւ քո խօսքն էլ յայտնի է անում քեզ։ Այն
ժամանակ նա սկսեց անիծել և երդուել՝ թէ այն
մարդին չեմ ճանաչում, և շուտով հաւը խօսեց։
75 Եւ Պետրոսը յիշեց Յիսուսի այն խօսքն, որ ասեց
թէ Հաւը խօսելուց առաջ՝ երեք անգամ կ'ուրա-
նաս ինձ. և դուրս գնաց դառնապէս լացաւ։

ԳԼ. ԻԷ

1 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ, բոլոր քահանայա-
պետները և ժողովրդի ծերերը Յիսուսի դէմ խոր-
2 հուրդ արին, որ սպանեն նորան։ Եւ նորան կապե-
լով տարան և Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին
յանձնեցին։
3 Այն ժամանակ նորա մատնիչը Յուդան տեսնե-
լով որ դատապարտուեցաւ, զղջացած այն երեսուն
արծաթը ետ դարձրեց քահանայապետներին և ծե-
4 բերին, Եւ ասեց, Ես մեղք գործեցի՝ անմեղ արիւն
մատնելով։ Նորանք էլ ասեցին, Մե՞զ ինչ. դու

5 տես։ Եւ նա արծաթը գցեց տաճարի մէջ՝ հեռա-
6 ցաւ, և գնաց ինքներան խեղդեց։ Եւ քահանայա-
պետներն որ արծաթն առան՝ ասեցին. Արժան
չէ դորան գանձանակի մէջ ընդունել, որովհետեւ
7 արիւնի գին է։ Եւ խորհուրդ արին և նորանով
բրուտի արտատեղն առան, օտարականների գե-
8 րեզմանատեղի համար։ Նորա համար այն արտա-
9 տեղը Արիւնի արտ կոչուեցաւ մինչեւ այսօր։ Այն
ժամանակ կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէի ձե-
ռով ասուածը, եւ երեսուն արծաթն առան՝ այն
գնահատուածի գինը, որ Իսրայէլի որդիներից մա-
10 գնահատել էին, եւ նորան բրուտի արտին տուին,
ինչպէս որ հրամայեց ինձ Տէրը։
11 Եւ Յիսուսը կանգնեց կուսակալի առաջը. և
կուսակալը հարցրեց նորան և ասեց. Դո՞ւ ես Հրէ-
աների Թագաւորը։ Յիսուսն էլ ասեց նորան, Դու
12 ես ասում։ Եւ երբոր քահանայապետներիցը և ծե-
րերիցը ամբաստանվում էր՝ ոչինչ չպատասխանեց։
13 Այն ժամանակ Պիղատոսը ասեց նորան. Չլսս լը-
սում՝ ո՞րչափ բաներ են վկայում քեզ հակառակ։
14 Եւ նա նորան ոչ մէկ բան էլ չպատասխանեց. մին-
չեւ որ կուսակալն էլ շատ զարմացաւ։
15 Բայց սովորութիւն էր կուսակալին տօնի ժամա-
նակին մէկ կապուած արձակել ժողովրդի համար.
16 որին որ ուզէին։ Եւ այն ժամանակ մի նշանաւոր
17 բանտարկեալ ունէին, անունը Բարաբբա։ Արդ՝
երբոր նորանք հաւաքուեցան, Պիղատոսը ասեց նո-
րանց. Ո՞րն էք ուզում որ ձեզ համար արձակեմ.
Բարաբբայո՞ն, թէ Յիսուսին, որ Քրիստոս է կոչ-
18 վում։ Որովհետեւ գիտէր, որ նախանձով էին մատ-
նել նորան։
19 Եւ երբոր նա տեսան նստած էր, նորա կինը
մարդ ուղարկեց նորա մօտ և ասեց. Այդ արդար

մարդի հետ դու բան չունիս. որովհետեւ շատ բա-
20 ներ քաշեցի այսօր նորա պատճառովը։ Բայց քա-
հանայապետները և ծերերը ժողովրդին համոզե-
ցին, որ Բարաբբային ուզեն, իսկ Յիսուսին կորցը-
21 նեն։ Եւ կուսակալը պատասխանեց և ասեց նո-
րանց. Այս երկուսից ո՞րն էք ուզում, որ արձա-
կեմ ձեզ համար։ Եւ նորանք ասեցին, Բարաբբա-
22 յին։ Պիղատոսն ասեց նորանց. Ապա ի՞նչ անեմ
Յիսուսին որ Քրիստոս է կոչվում։ Ամենքն ասե-
23 ցին. Թող խաչուի։ Եւ կուսակալն ասեց, Ապա
ի՞նչ չար բան է արել։ Բայց նորանք էլ աւելի էին
24 աղաղակում և ասում, Խաչուի։ Պիղատոսն էլ
երբոր տեսաւ, թէ ոչինչ օգուտ չէ անում, այլ
աւելի խռովութիւն է լինում, ջուր առաւ՝ ձեռ-
քերը լուաց ժողովրդի առաջին և ասեց. Ես այդ
25 արդարի արիւնից անմեղ եմ, դուք տեսէք։ Եւ
բոլոր ժողովուրդը պատասխանեց և ասեց. Դորա
26 արիւնը մեզ վերայ և մեր որդկանց վերայ։ Այն
ժամանակ նա Բարաբբային արձակեց նորանց հա-
մար, և Յիսուսին ծեծելուց յետոյ յանձնեց որ
խաչուի։
27 Այն ժամանակ կուսակալի զինուորները Յիսու-
սին տարան պալատը, և բոլոր զօրագունդը հաւա-
28 քեցին նորա վերայ։ Եւ նորան մերկացնելով նորա
29 վերայ մի կարմիր քղամիդ գցեցին։ Եւ փշերից մի
պսակ ոլորեցին՝ նորա գլխին դրին, և նորա աջ
ձեռքին մի եղէգ. և նորա առաջը ծունր դնելով
ծաղր էին անում և ասում. Ողջ լեր, Հրէաների
30 թագաւոր։ Եւ նորա վերայ թքելով՝ եղէգն առ-
31 նում էին և նորա գլուխը ծեծում։ Եւ երբոր ծաղր
արին նորան, կարմիր քղամիդը նորանից հանեցին՝ և
նորան հագցրին իր հանդերձները, և տարան նո-
բան խաչելու։

32 Եւ երբոր դուրս եկան, մի Կիւրենացի մարդ
գտան՝ անունը Սիմոն, Նորան պահակ բռնեցին, որ
33 Նորա խաչը վեր առնէ։ Եւ երբոր Գողգոթա աս-
34 ուած տեղն եկան, որ գանկի տեղ ասել է, Նորան
լեղիի հետ խառնած գինի տուին խմելու. և երբոր
35 ճաշակեց, չէր կամենում խմել։ Եւ Նորան խաչը
հանելով բաժանեցին Նորա հանդերձները՝ վիճակ
գցելով, որ կատարուի մարգարէի ձեռով ասուա-
ծը՝ Իմ հանդերձներն իրանց մէջ բաժանեցին, և
36 իմ պատմուճանի վերայ վիճակ գցեցին։ Եւ նըս-
37 տած Նորան պահում էին այնտեղ։ Եւ Նորա յան-
ցանքը գրուած դրին Նորա գլխիցը վեր. ԱՅՍ Է
38 ՅԻՍՈՒՍ՝ ՀՐԷԻՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ։ Այն ժամանակ նո-
րա հետ երկու աւազակներ խաչուեցան՝ մէկը աջ
կողմին և միւսը ձախ կողմին։
39 Եւ անցնող դարձողները հայհոյում էին Նորան,
40 իրանց գլուխները շարժելով, և ասում էին. Ով
տաճարը քանդող՝ և երեք օրում շինող, ազատիր
քեզ. եթէ Աստուծոյ Որդի ես, իջիր խաչիցը։
41 Այնպէս էլ քահանայապետներն էին ծաղր անում
42 դպիրների և ծերերի հետ և ասում. Ուրիշներին
ազատեց, ինքն իրան չէ կարողանում ազատել.
Թէ որ Իսրայէլի Թագաւորն է, իջնէ հիմա խաչի-
43 ցը, և կ'հաւատանք դորան։ Աստուծուն յուսա-
ցաւ, հիմա թող նա փրկէ դորան, եթէ ուզում
է դորան. որովհետև ասեց, թէ Աստուծոյ Որդի
44 եմ։ Միւսնոյնն էլ աւազակները, որ Նորա հետ
խաչուած էին, նախատում էին Նորան։
45 Եւ ժամը վեցիցը խաւար եղաւ բոլոր երկրի վե-
46 րայ մինչև ինը ժամը։ Եւ ժամը իննի դէմ, Յիսու-
սը մեծ ձայնով աղաղակեց և ասեց. Էլի՛ Էլի՛ լա՛-
մա սաբաքթանի. այսինքն, Իմ Աստուած՝ իմ Աս-
47 տուած, ի՞նչու թողեցիր ինձ։ Այնտեղ կանգնած-

ներից ոմանք էլ երբոր լսեցին, ասում էին թէ
48 Եղիային է կանչում դա։ Եւ շուտով նորանցից
մէկը վազեց՝ մի սպունգ առաւ քացախով լցրեց,
եղէգի վերայ անցրեց՝ և Նորան տուաւ, որ խմէ.
49 Եւ միւսներն ասում էին, թող տեսնենք, թէ
Եղիան կ'գա՞՝ դորան փրկէ։
50 Յիսուսը դարձեալ մեծ ձայնով կանչեց՝ և ար-
ձակեց հոգին։
51 Եւ ահա տաճարի վարագոյրն երկու ճղուեցաւ
վերուիցը մինչև ցածը, և երկիրը շարժուեց. և
52 քարերը պատռուեցան. Եւ գերեզմանները բաց-
ուեցան. և շատ սուրբ ննջեցեալների մարմիններ
53 յարութիւն առան. Եւ գերեզմաններից դուրս
գալով, Նորա յարութիւնից յետոյ, սուրբ քաղա-
քը մտան, և շատերին երեւեցան։
54 Բայց հարիւրապետը և Նորանք որ Նորա հետ
Յիսուսին պահում էին, երբոր երկրաշարժը և այն
եղածները տեսան, շատ վախեցան և ասեցին. Ճըշ-
մարիտ որ սա Աստուծոյ Որդի էր։
55 Եւ այնտեղ շատ կանայք կային, որ հեռուանց
մտիկ էին տալիս, որ Գալիլեայից Յիսուսի ետեւիցն
56 եկան Նորան ծառայութիւն անելու։ Սորանց միջումն
էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և Մարիամ Յակո-
բի և Յովսէի մայրը՝ և Զեբեդիայի որդկանց մայրը։
57 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ Արիմաթիայից մի հա-
րուստ մարդ եկաւ՝ անունը Յովսէփ, որ ինքն էլ
58 աշակերտ եղած էր Յիսուսին։ Սա գնաց Պիղատոս-
ի մօտ և Յիսուսի մարմինը խնդրեց. այն ժամա-
59 նակ Պիղատոսը հրամայեց որ մարմինը տուին։ Եւ
Յովսէփը մարմինն առնելով մաքուր կտաւով պա-
60 տանեց, Եւ դրաւ իր նոր գերեզմանի մէջ, որ վէ-
մի մէջ փորել էր. և գերեզմանի դռանը մի մեծ
61 քար թաւալեց գնաց։ Եւ այնտեղ էր Մարիամ

Մագդաղենացին և միւս Մարիամը, գերեզմանի դիմացը նստած։

62 Եւ հետեւեալ օրը որ ուրբաթից յետոյ է, քա-
հանայապետները և Փարիսեցիները հաւաքուեցան
63 Պիղատոսի մօտ, և ասեցին. Տէր, յիշում ենք որ
այն մոլորեցուցիչը, դեռ կենդանի, ասում էր Երեք
64 օրից յետոյ յարութիւն կ'առնեմ. Ուրեմն հրա-
մայիր, որ մինչեւ երրորդ օրը գերեզմանն զգուշու-
թիւնով պահեն. մի գուցէ աշակերտները գիշերը
գան՝ նորան գողանան. և ժողովրդին ասեն՝ Մեռելնե-
ներից յարութիւն առաւ, և յետին մոլորութիւ-
65 նը չար լինի քան թէ առաջինը։ Պիղատոսն էլ ա-
սեց նորանց. Ունիք պահապան զինուորներ, գնա-
66 ցէք՝ զգոյշ պահեցէք՝ ինչպէս գիտէք։ Նորանք էլ
գնացին գերեզմանին պահպանութիւն արին, քարը
կնքելով պահապան զինուորների հետ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ շաբաթ երեկուանն՝ որ միաշաբաթ էր լուսա-
նում, Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ և միւս
2 Մարիամը, գերեզմանը տեսնելու։ Եւ ահա մեծ
շարժ եղաւ, որովհետեւ Տիրոջ հրեշտակը երկնքից
իջաւ գնաց՝ դռնեցն այն քարը հեռու թաւալեց,
3 և նորա վերայ նստեց։ Եւ նորա կերպարանքը փայ-
լակի պէս էր, և նորա հագուստը ձիւնի պէս սպի-
4 տակ։ Եւ նորա ահից պահապանները շփոթուե-
5 ցան, և մեռելի նման եղան։ Եւ հրեշտակը պա-
տասխանեց և այն կանանցն ասեց, Մի՛ վախենաք
դուք, գիտեմ որ խաչուած Յիսուսին էք որոնում։
6 Այստեղ չէ. որովհետեւ յարութիւն առաւ, ինչ-
պէս ասեց. եկէք, տեսէք այն տեղը, ուր Տէրը
7 պառկած էր։ Եւ շուտով գնացէք նորա աշակերտ-
ներին ասեցէք թէ Յարութիւն առաւ մեռելներից

ցը, և ահա նա ձեզանից առաջ Գալիլեա կ'գնայ.
8 այնտեղ նորան կ'տեսնէք. ահա ասեցի ձեզ։ Եւ նո-
րանք շուտով գերեզմանից դուրս եկան՝ վախով և
մեծ ուրախութիւնով. և վազում էին՝ նորա աշա-
9 կերտներին պատմելու։ Եւ երբոր գնում էին որ նո-
րա աշակերտներին պատմեն, ահա Յիսուսը պատա-
հեց նորանց և ասեց. Ողջոյն ձեզ. և նորանք մօտ ե-
կան, նորա ոտները բռնեցին և նորան երկրպագու-
10 թիւն արին։ Այն ժամանակ Յիսուսը նորանց ա-
սեց. Մի վախենաք. գնացէք իմ եղբայրներին ասե-
ցէք, որ գնան Գալիլեա, և այնտեղ կ'տեսնեն ինձ։
11 Եւ երբոր նորանք գնացին՝ ահա պահապան զին-
ուորներից ոմանք եկան քաղաքը և պատմեցին քա-
12 հանայապետներին բոլոր եղածները։ Եւ նորանք ծե-
րերի հետ հաւաքուած խորհուրդ արին, և շատ
13 փող տուին զինուորներին, Եւ ասեցին. Ասեցէք,
թէ Նորա աշակերտները գիշերը եկան գողացան
14 նորան, երբոր մենք քնած էինք։ Եւ եթէ այդ լու-
րը կուսակալին հասնէ, մենք կ'համոզենք նորան և
15 ձեզ անհոգ կ'անենք։ Եւ նորանք փողն առնելով,
այնպէս արին ինչպէս սովորեցրուած էին. և այս
բանը հռչակուեցաւ Հրէաների մէջ մինչեւ այսօր։
16 Բայց տասնեւմէկ աշակերտները գնացին Գալիլեա
17 այն սարը որ Յիսուսը նորանց հրամայել էր։ Եւ
երբոր նորան տեսան, երկրպագութիւն արին նո-
18 րան, բայց ոմանք երկմտեցին։ Եւ Յիսուսը մօտ
գալով նորանց հետ խօսեց և ասեց, Ամէն իշխա-
նութիւնն ինձ տրուեցաւ երկնքում և երկրում.
19 Ուրեմն գնացէք բոլոր ազգերը աշակերտեցէք, նո-
րանց մկրտելով Հօր և Որդու և Սուրբ Հոգու ա-
20 նունովը. Նորանց սովորեցնելով, որ ամեն ինչ որ
ձեզ պատուիրեցի՝ պահեն. և ահա ես ձեզ հետ եմ
ամեն օր մինչեւ աշխարհքի վերջը։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աստուծոյ Որդի՝ Յիսուսի Քրիստոսի աւետարա-
նի սկիզբը։
2 Ինչպէս գրուած է մարգարէներումը. Ահա ես
իմ հրեշտակն ուղարկում եմ քո երեսի առաջից,
3 որ պատրաստէ քո ճանապարհը քո առաջին. Կան-
չողի ձայնը անապատումը՝ պատրաստ արէք Տիրոջ
ճանապարհը, և շիտակ արէք նորա շաւիղները։
4 Յովհաննէսը անապատումը մկրտում էր, և ապաշ-
խարութեան մկրտութիւն քարոզում՝ մեղաց թո-
5 ղութեան համար։ Եւ գնում էր նորա մօտ Հրէ-
աստանի բոլոր երկիրն և ամէն Երուսաղէմացիք, և
ամէնքը նորանից մկրտվում էին Յորդանան գե-
6 տումը, իրանց մեղքերը խոստովանելով։ Եւ Յով-
հաննէսը ուղտի բուրդ էր հագած, և կաշուց գօ-
տիկ իր մէջքին, և նորա կերակուրը մարախ և վայ-
7 րի մեղր էր. Եւ քարոզելով ասում էր, Ինձանից
զօրաւորը գալիս է իմ ետեւից, որին ես արժանի
չեմ խոնարհուիլ և նորա կօշիկների կապն արձա-
8 կել։ Ես ջրով մկրտեցի ձեզ, բայց նա Սուրբ Հոգով
կ'մկրտէ ձեզ։
9 Եւ եղաւ այն օրերը՝ որ Յիսուսը եկաւ Գալիլ-
եացիների Նազարէթից, և մկրտուեցաւ Յովհան-
10 նէսից Յորդանանի մէջ։ Եւ շուտով որ ջրից

դուրս է գալիս՝ տեսաւ երկինքը ճղուած, և Ա-
ստուծոյ Հոգին աղաւնիի պէս՝ որ իջնում էր նորա
11 վերայ։ Եւ ձայն եղաւ երկնքից՝ Դու ես իմ սի-
րելի Որդին, որին ես հաւանեցի։
12 Եւ շուտով Հոգին նորան անապատը հանեց։
13 Եւ նա այնտեղ անապատումն էր քառասուն օր
սատանայից փորձուելով. և գազանների հետ էր,
և հրեշտակները ծառայում էին նորան։
14 Եւ Յովհաննէսը մատնուելուց յետոյ, Յիսուսը
եկաւ Գալիլեա, քարոզում էր Աստուծոյ թագա-
15 ւորութեան աւետարանը և ասում, Թէ ժամանա-
կը կատարուել է, և Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը մօտեցել է. ապաշխարեցէք, և հաւատացէք
աւետարանին։
16 Գալիլեացիների ծովի մօտովն անցկենալիս, տե-
սաւ Սիմոնին և նորա եղբայր Անդրէասին, որ ուռ-
կան էին գցում ծովը. որովհետեւ ձկնորս էին։
17 Եւ Յիսուսը նորանց ասեց. Իմ ետեւից եկէք, և ես
18 կ'անեմ ձեզ, որ մարդկանց որսորդ լինէք։ Եւ նո-
րանք շուտով իրանց ուռկանները թողեցին և նո-
19 րա ետեւից գնացին։ Եւ այնտեղից մի քիչ առաջ
գնալով, Յակոբոս Զեբեդեանին և նորա եղբայր
Յովհաննէսին տեսաւ, որոնք էլ նաւի մէջ ուռ-
կաններ շինում էին, և շուտով նորանց կանչեց։
20 Եւ նորանք իրանց հայր Զեբեդէոսին վարձկանների
հետ նաւի մէջ թողելով, նորա ետեւից գնացին։
21 Եւ մտնում են Կափառնայում. և շուտով շա-
բաթ օրը ժողովարանը մտաւ և սովորեցնում էր։
22 Եւ զարմանում էին նորա վարդապետութեան վե-
րայ. որովհետեւ նա նորանց՝ ինչպէս իշխանութիւն
ունեցող սովորեցնում էր և ոչ թէ դպիրների պէս։
23 Եւ նորանց ժողովարանումը մի մարդ կար՝ պիղծ
24 ոգով, և նա աղաղակեց և ասեց. Թող տուր. ի՞նչ

բան ունիս մեզ հետ, Յիսուս Նազովրեցի. եկար
մեզ կորցնելո՞ւ. գիտեմ քեզ, թէ ով ես, Աս-
25 տուծոյ Սուրբդ։ Եւ Յիսուսը սաստեց նորան և
26 ասեց, Պապանձիր, և դորանից դուրս եկ։ Եւ
պիղծ ոգին սաստիկ թափահարեց նորան, և մեծ
27 ձայնով աղաղակելով դուրս եկաւ նորանից։ Եւ
ամենքը զարմացան, մինչև որ իրանց մէջ հարցու-
փորձ էին անում և ասում. Սա ինչ է. ինչ նոր
վարդապետութիւն է դա, որ իշխանութիւնով
պիղծ ոգիներին էլ սաստում է՝ և հնազանդվում
28 են իրան։ Եւ նորա համբաւը շուտով դուրս գնաց
Գալիլեայի ամեն կողմերը։
29 Եւ շուտով ժողովարանից դուրս գալով, եկան
Սիմոնի և Անդրէասի տունը՝ Յակոբի և Յովհաննէ-
30 սի հետ։ Եւ Սիմոնի զոքանչը տենդած պառկած
31 էր, և շուտով նորա համար ասեցին նորան։ Եւ
նա մօտ եկաւ վերկացրեց նորան՝ ձեռքիցը բռնե-
լով. և շուտով տենդը թողեց նորան, և նա ծա-
32 ռայում էր նորանց։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, ա-
րեգակը մար մտնելիս, բոլոր հիւանդներին և դի-
33 ւահարներին նորա մօտ բերին։ Եւ բոլոր քաղաքը
34 ժողովուած էր դրան առաջին։ Եւ շատ կերպ
կերպ ցաւերով հիւանդներին բժշկեց, և շատ դե-
ւեր հանեց. և թոյլ չէր տալիս դեւերին որ խօսեն.
որովհետև գիտում էին նորան։
35 Եւ լուսածագին առաւօտանց շատ կանուխ վեր-
կացաւ՝ դուրս եկաւ գնաց մի անապատ տեղ, և այն-
տեղ աղօթք էր անում։
36 Եւ Սիմոնը և նորա հետ լինողները նորա ետևից
37 գնացին։ Եւ երբոր նորան գտան. ասեցին նորան,
38 թէ Ամենքը որոնում են քեզ։ Եւ նորանց ասեց.
Գնանք այդ գիւղաքաղաքներն էլ, որ այնտեղ
39 քարոզեմ. որովհետև սորա համար եմ եկած։ Եւ

բոլոր Գալիլեայի մէջ նորանց ժողովարաններում
քարոզում էր, և դեւերը հանում։
40 Եւ մի բորոտ եկաւ նորա մօտ, աղաչում էր
նորան և ծունր էր դնում առաջին և ասում նո-
41 րան. թէ որ կամենաս կարող ես ինձ սրբել։ Յի-
սուսն էլ գթալով ձեռքը մեկնեց, նորան դիպաւ,
42 և ասեց նորան. Կամենում եմ՝ սրբուիր։ Եւ երբոր
ասեց նորան, շուտով բորոտութիւնը գնաց նորա-
43 նից, և նա սրբուեցաւ։ Եւ նորան սաստելով շու-
44 տով դուրս հանեց նորան, և ասեց նորան. Զգոյշ
կաց՝ ոչ ոքի ոչինչ չասես. այլ գնա՝ քեզ ցոյց
տուր քահանային, և քո սրբութեան համար մա-
տուցիրու այն, որ Մովսէսը հրամայեց, նորանց վը-
45 կայութիւն լինելու համար։ Եւ նա դուրս գնալով,
սկսեց շատ բաներ քարոզել և այն բանը տարա-
ծել, մինչև որ նա այլևս չէր կարողանում յայտ-
նապէս քաղաքը մտնել, այլ դուրսը անապատ
տեղերում էր, և ամեն կողմերից գալիս էին նո-
րա մօտ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ դարձեալ մտաւ Կափառնայում ի սոնէ օրից
2 յետոյ, Եւ լսուեցաւ թէ տանն է, և շուտով շատ
մարդիկ ժողովուեցան, մինչև որ տեղ չկար և ոչ
էլ դռան մօտ. և նա խօսում էր նորանց Աստ-
3 ծոյ խօսքը։ Եւ գալիս էին նորա մօտ, և մի ան-
4 դամալոյծ էին բերում չորս մարդով վեր առած։ Եւ
երբոր չկարողացան մատենալ նորան ամբոխի պատ-
ճառով, այն դռան ծածքը քանդեցին, ուր էր Յի-
սուսը, և ծակ բանալով իջեցրին մահիճը, որի վե-
5 րայ պառկած էր անդամալոյծը։ Յիսուսն էլ նո-
րանց հաւատքը տեսնելով, ասեց անդամալոյծին.

6 Որդեակ, թողուած են քեզ քո մեղքերը։ Եւ
դպիրներից ոմանք այնտեղ նստած էին. և իրանց
7 սրտերումը միտք էին անում. Ի՞նչու համար սա
այսպէս հայհոյութիւններ է խօսում. ո՞վ կարող
8 է մեղք թողել, եթէ ոչ մէկը՝ Աստուած։ Եւ Յի-
սուսը իր հոգիի մէջ շուտով գիտաց, թէ իրանց
սրտումն այսպէս են միտք անում, և ասեց նորանց.
Ի՞նչու էք ձեր սրտերումն այդ բաները մտածում։
9 Ո՞րն է հեշտ. անդամալոյծին ասել՝ Թողուած են
քեզ քո մեղքերը, կամ ասել՝ Վեր կաց, քո մա-
10 հիճն առ և ման եկ։ Բայց որ իմանաք, թէ Որ-
դին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վերայ մեղ-
11 քեր թողելու. (անդամալոյծին ասեց). Ասում եմ
քեզ. վեր կաց, քո մահիճն առ և գնա քո տու-
12 նը։ Եւ նա շուտով վերկացաւ, մահիճն առաւ,
և ամենի առաջին դուրս գնաց. մինչեւ որ ամենքը
զարմանում էին և Աստուծուն փառաւորում ա-
սելով թէ Երբէք այսպիսի բան չենք տեսել։
13 Եւ դարձեալ դէպի ծովի եզրը դուրս գնաց, և
բոլոր ժողովուրդը նորա մօտ էր գալիս. և նա սո-
14 վորեցնում էր նորանց։ Եւ անցնելիս տեսաւ Ղեւի
Ալփեանին՝ նստած մաքսաւորութեան. և նորան ա-
սեց. Իմ ետեւից եկ. և նա վերկացաւ գնաց նորա
15 ետեւից։ Եւ եղաւ, երբոր նորա տանը սեղանի վե-
րայ նստած էր, շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ
էլ Յիսուսի և նորա աշակերտների հետ սեղան էին
նստած, որովհետեւ շատ մարդիկ էին, որ նորա ե-
16 տեւից գնում էին։ Բայց դպիրները և Փարիսեցիներ-
ը տեսնելով որ մաքսաւորների և մեղաւորների
հետ ուտում է, ասեցին նորա աշակերտներին.
Այդ ի՞նչ է, որ մաքսաւորների և մեղաւորների
17 հետ ուտում է և խմում է։ Եւ Յիսուսը երբոր
լսեց, ասեց նորանց. Առողջներին բժիշկ պէտք չէ,

այլ հիւանդներին. ես չեկայ արդարներին այլ մե-
ղաւորներին ապաշխարութեան կանչելու։
18 Եւ Յովհաննէսի աշակերտները և Փարիսեցիները
ծոմ էին պահում և եկան նորան ասեցին. Ի՞նչու
Յովհաննէսի և Փարիսեցիների աշակերտները ծոմ
են պահում, բայց քո աշակերտները ծոմ չեն պա-
19 հում։ Եւ Յիսուսը նորանց ասեց. Մի՞թէ կարող
են հարսնիքի որդիքը ծոմ պահել՝ քանի որ փեսան
նորանց հետ է. քանի որ փեսան իրանց հետ ունին,
20 չեն կարող ծոմ պահել։ Բայց օրեր կ'գան, որ փե-
սան նորանցից վեր կ'առնուի, և ապա այն օրերու-
21 մը ծոմ կ'պահեն։ Եւ ոչ ով նոր լաթից կարկա-
տան չի դցել հին հանդերձի վերայ, ապա թէ ոչ՝
նորն իր ուժովն այն հնից կ'առնէ, և պատառ-
22 ուածքն էլ աւելի չար կ'լինի։ Եւ ոչ ով նոր գի-
նին հին տակերի մէջ չի ածել. ապա թէ ոչ՝ նոր
գինին տակերը կ'պատառէ, և գինին կ'թափուի,
տակերն էլ կ'կորչեն. այլ նոր գինին նոր տակերի մէջ
պէտք է ածուի։
23 Եւ եղաւ որ նա շաբաթ օրը արտերի միջովն
անցնում էր և նորա աշակերտներն սկսեցին գնալ
24 հասկ պոկելով։ Եւ Փարիսեցիներն ասեցին նորան.
Տես, ինչ են գործում շաբաթ օրը, որ արժան չէ։
25 Եւ նա ասեց նորանց. Դուք երբէք չէ՞ք կարդա-
ցել, թէ Դաւիթն ինչ արաւ, երբոր պէտք ունէր,
26 և սովեց ինքը և նորա հետ լինողներն։ Ի՞նչպէս Աս-
տուծոյ տունը մտաւ Աբիաթար քահանայապետի
օրին. և առաջաւորութեան հացերը կերաւ, որ
ուրիշի օրէնք չէր ուտել, բայց միայն քահանայից.
27 և իր հետ լինողներին էլ տուաւ։ Եւ նորանց ա-
սեց. Շաբաթը մարդի համար եղաւ, և ոչ թէ
28 մարդը շաբաթի համար։ Ուրեմն մարդի Որդին շա-
բաթի էլ տէրն է։

ԳԼ. Գ

1 Եւ դարձեալ ժողովարանը մտաւ, և այնտեղ մի
2 մարդ կար՝ ձեռքը չորացած։ Եւ սպասում էին
նրան՝ թէ արդեօք շաբաթ օրը կ'բժշկէ՞ նրան
3 որ չարախօսեն նրանից։ Եւ նա ասեց ձեռքը չո-
4 րացած մարդին. Կանգնիր մէջտեղը։ Եւ ասեց նո-
րանց. Արժա՞ն է շաբաթ օրը բարի գործել՝ թէ
չար գործել. մի հոգի ապրեցնե՞լ՝ թէ սպանել.
5 իսկ նրանք լռեցին։ Նա էլ բարկութիւնով չորս
կողմովը նրանց մտիկ տալով՝ նրանց սրտերի կու-
րութեան համար տրտմած՝ այն մարդին ասեց.
Ձեռքդ մեկնիր. և նա մեկնեց, և նրա ձեռքը ող-
6 ջացաւ ինչպէս միւսը։ Եւ Փարիսեցիները շուտով
դուրս գնացին Հերոդէսեանների հետ նրա դէմ
խորհուրդ էին անում, թէ ինչպէս կորցնեն նրան։
7 Եւ Յիսուսը իր աշակերտների հետ ծովի մօտ
գնաց. և շատ բազմութիւն նրա ետեւից գնում
8 էին Գալիլեայից և Հրէաստանից, Եւ Երուսաղէ-
մից, և Եդովմից, և Յորդանանի այն կողմից, և
նրանք էլ որ Տիւրոսի և Սիդոնի շրջակայքից էին,
շատ բազմութիւն, երբոր լսում էին, թէ ինչ բա-
9 ներ էր անում, նրա մօտ էին գալիս։ Եւ իր ա-
շակերտներին ասեց որ մի պզտիկ նաւ պատրաստ
լինի իրան համար այն ամբոխի պատճառով, որ չը
10 նեղեն նրան։ Որովհետեւ շատերին բժշկեց. մինչեւ
որ նրա վերայ էին թափվում, որ նրան դպչեն,
11 որոնք որ ցաւ ունէին։ Եւ պիղծ ոգիները երբոր
նրան տեսնում էին, ընկնում էին նրա առաջը,
12 աղաղակում էին և ասում, թէ Դու Աստուծոյ
Որդին ես. և նա շատ սաստում էր նրանց, որ
իրան չ'յայտնեն։

13 Եւ վեր ելաւ սարը և իր մօտ կանչեց որոնց որ ին-
14 քը կամեցաւ. և նրա մօտ գնացին։ Եւ տասնեւեր-
կու հոգի կարգեց, որ իր հետը լինին, և որ նրանց
15 ուղարկէ՝ քարոզելու. Եւ նրանք իշխանութիւն
ունենան ցաւերը բժշկելու՝ և դեւերը հանելու։
16 Եւ Սիմոնի անունը Պետրոս դրաւ. (17) Եւ Զե-
բեդեան Յակոբին՝ և Յակոբի եղբայր Յովհաննէ-
սին. և նրանց անունները Բաներեգէս դրաւ, որ
18 է՝ Որոտմունքի որդիք. Եւ Անդրէասին, և Փիլիպ-
պոսին, և Բարթողոմէոսին, և Մատթէոսին, և
Թովմասին, և Յակոբոս Ալփեանին, և Թադէոսին,
19 և Սիմոն Կանանացուն։ Եւ Յուդա Իսկարիովտա-
ցուն, նա որ մատնեց էլ նրան։
20 Եւ եկան տուն, և դարձեալ հաւաքուեցաւ
ամբոխը, մինչեւ որ չ'կարողացան հաց էլ ուտել։
21 Եւ նրա ընտանիքը լսելով դուրս եկան նրան
բռնելու. որովհետեւ ասում էին թէ դժուել է։
22 Եւ դպիրները որ Երուսաղէմից իջել էին, ասում
էին, թէ Բէելզեբուղ ունի, և թէ դեւերի իշխա-
23 նովն է հանում դեւերը։ Եւ նրանց իր մօտ կան-
չելով առակներով ասում էր նրանց. Ի՞նչպէս
24 սատանան կարող է սատանայ հանել։ Եւ եթէ մի
թագաւորութիւն իր միջումը բաժանուի, այն
25 թագաւորութիւնը կարող չէ կենալ։ Եւ եթէ մի
տուն իր միջումը բաժանուի, այն տունը կարող
26 չէ կենալ։ Եւ եթէ սատանան իր անձի վերայ
վերկացաւ և բաժանուած է, կարող չէ կենալ,
27 այլ վերջացած է։ Ոչ ոք կարող չէ մի զօրաւորի
տունը մտնելով, նրա կարասիքը յափշտակել,
եթէ առաջ այն զօրաւորին չ'կապէ, և ապա նո-
28 րա տունը կ'յափշտակէ։ Ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ՝ թէ Մարդկանց որդիների ամեն մեղքերը և
հայհոյանքները, որքան որ հայհոյեն էլ, կ'թող-

29 ուին. Բայց ով որ Սուրբ Հոգուն հայհոյէ, յաւի-
տեան թողութիւն չի ունենայ. այլ յաւիտենա-
30 կան դատապարտութեան պարտական կ'լինի։ Որով-
հետեւ ասում էին, թէ պիղծ ոգի կայ նորանում։
31 Եւ յետոյ նորա եղբարքը և մայրը եկան, և
դուրսը կանգնած՝ նորա մօտ ուղարկեցին կանչե-
32 ցին նորան։ Եւ ժողովուրդը նորա չորս կողմովը
նստած էր. և ասեցին նորան. Ահա մայրդ և եղ-
33 բարքդ դուրսը քեզ ուզում են։ Եւ նա նորանց
պատասխանեց և ասեց. Ո՞վ է իմ մայրը կամ իմ
34 եղբարքը։ Եւ իր չորս կողմովը նստածներին մտիկ
տուաւ և ասեց. Ահա իմ մայրը և իմ եղբարքը.
35 Որովհետեւ ով որ կատարէ Աստուծոյ կամքը, նա է
իմ եղբայրը և քոյրը և մայրը։

ԳԼ. Դ

1 Եւ դարձեալ սկսեց ծովի մօտ սովորեցնել, և
շատ ամբոխ հաւաքուեցաւ նորա մօտ, մինչեւ որ
նաւի մէջ մտաւ. և ծովի վերայ նստեց. և բոլոր
2 ամբոխը ծովի մօտ ցամաքի վերայ էին։ Եւ շատ
բաներ էր սովորեցնում նորանց առակներով. և
իր վարդապետութեան մէջ ասում էր նորանց.
3 Լսեցէք. ահա սերմ ցանողը դուրս գնաց սերմ
4 ցանելու։ Եւ եղաւ որ սերմանելու ժամանակին
մի քանին ճանապարհի մօտ ընկաւ, և երկնքի
5 թռչունները եկան և կերան նորան։ Եւ ուրիշն ըն-
կաւ քարքարուտ տեղ. շատ հող չ'կար, և շու-
6 տով բուսաւ՝ հողը խոր չ'լինելուն համար։ Եւ
երբոր արեգակը ծագեց՝ տաքացաւ և արմատ չ'ու-
7 նենալուն համար չորացաւ։ Եւ ուրիշն ընկաւ
փշերի մէջ, և փշերը դուրս եկան և խեղդեցին
8 նորան. և պտուղ չ'տուաւ։ Եւ ուրիշն ընկաւ

բարի երկիրը, և պտուղ էր տալիս, որ դուրս ե-
կաւ և աճեց, և մէկը բերում էր երեսուն՝ և մէ-
9 կը վաթսուն՝ և մէկը հարիւր։ Եւ ասում էր նո-
10 րանց. Ով որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։ Եւ
երբոր միայնակ էր, նորա մօտինները այն տասներե-
11 կուսի հետ հարցրին նորան այն առակը։ Եւ նա
ասեց նորանց. Ձեզ տրուած է Աստուծոյ արքայութեան խորհուրդը գիտել, բայց նորանց որ
12 դրսի են, ամեն բան առակներով է լինում. Որ
տեսնելով տեսնեն՝ և չ'տեսնեն, և լսելով լսեն և
չ'իմանան. մի գուցէ դառնան, և մեղքերը թող-
13 ուին նորանց։ Եւ նորանց ասեց. Դուք չ'գիտէք
այս առակը. և ի՞նչպէս ամեն առակները կ'գիտե-
14 նաք։ Սերմողը խօսքն է սերմում. (15) Եւ նորանք
են ճանապարհի վերայինները, ուր բանը սերմվում
է, և երբոր լսում են, շուտով գալիս է սատանան
և վեր առնում նորանց սրտերում սերմուած խօս-
16 քը։ Նոյնպէս էլ քարքարուտ տեղը սերմուածնե-
րը նորանք են, որոնք, երբոր խօսքը լսում են, շու-
17 տով ուրախութիւնով ընդունում են նորան. Եւ
իրանց մէջ արմատ չ'ունին, այլ առժամանակեայ
են. յետոյ երբոր այն խօսքի համար նեղութիւն
կամ հալածմունք է լինում, շուտով գայթակղում
18 են։ Եւ փշերի մէջ սերմուածները նորանք են, որ
19 խօսքը լսում են, Բայց աշխարհիս հոգսերը և հա-
րստութեան խաբէութիւնը և ուրիշ բաների ցան-
կութիւնները մտնում են խօսքը խեղդում. և ան-
20 պտուղ է լինում։ Բայց այն բարի երկրի վերայ
սերմուածները նորանք են, որ խօսքը լսում են, և
ընդունում են, և պտուղ են տալիս՝ մէկը երե-
սուն, և մէկը վաթսուն՝ և մէկը հարիւր։
21 Եւ ասեց նորանց. Մի՞թէ ճրագը գալիս է, որ
դրուանի կամ մահճի տակ դրուի. չէ՞ որ ճրա-

22 դակոպի վերայ դրուի։ Որովհետեւ ծածուկ բան չը
կայ, որ չ'յայտնուի. և մի թաղուն բան չ'եղաւ,
23 որ դէպի յայտնութիւն չ'գար։ Եթէ մէկը լսելու
ականջ ունի, թող լսէ։
24 Եւ ասեց նորանց. Տեսէք՝ ինչ էք լսում, ինչ
չափով որ չափէք, նորանով էլ ձեզ կ'չափուի, և
25 կ'աւելանայ ձեզ լսողներիդ։ Որովհետեւ ով որ ու-
նի, նորան կ'տրուի. և ով որ չ'ունի, այն էլ որ
ունի՝ վեր կ'առնուի նորանից։
26 Եւ ասում էր. այսպէս է Աստուծոյ արքայու-
թիւնը, որպէս թէ մի մարդ սերմ դցէր հողի մէջ։
27 Եւ գիշեր ցերեկ քնէ և վեր կենայ. և սերմը բուս-
28 նէ և աճի. այնպէս որ նա չ'գիտէ։ Որովհետեւ եր-
կիրն ինքն իրան պտուղ է բերում, առաջ խոտը,
յետոյ հասկը, և նորանից յետոյ լցուած ցորեն
29 հասկի մէջ։ Բայց երբոր պտուղը կ'տայ, շուտով
կ'ուղարկէ մանգաղը, որովհետեւ հունձքը հասել է։
30 Եւ ասում էր, Ինչի՞ նմանեցնենք Աստուծոյ ար-
քայութիւնը, կամ ի՞նչ առակով առակի բերենք
31 նորան։ Նման է մանանեխի հատի, որ երբոր հողի
մէջ սերմվում է, երկրիս վերայ եղած ամեն սեր-
32 մերից փոքրն է. Եւ երբոր սերմվում է, բուսնում
է և ամեն բանջարից աւելի մեծ է լինում, և մեծ
մեծ ճիւղեր է արձակում, մինչեւ որ կարողա-
նում են երկնքի թռչունները նորա հովանիի տակ
բնակուել։
33 Եւ շատ այսպիսի առակներով խօսում էր նո-
րանց հետ խօսքը, ինչպէս որ նորանք կարող էին
34 լսել։ Եւ առանց առակի չէր խօսում նորանց
հետ, բայց առանձին իր աշակերտներին ամեն բան
մեկնում էր։
35 Եւ այն օրն, երբ որ իրիկուն էր լինում, նորանց
36 ասեց. Եկէք անցնենք այն կողմը։ Եւ ժողովուրդը

թողեցին, և նորան նաւովն առան, ինչպէս որ էր
նաւումը. և ուրիշ նաւակներ էլ կային նորա հետ։
37 Եւ քամի մեծ փոթորիկ էր լինում, և ալիքները
թափում էր նաւի մէջ, մինչեւ որ համարեա ար-
38 դէն լցվում էր։ Եւ ինքը նաւի ետի կողմումը
բարձի վերայ քնած էր. և նորան զարթնեցնում
են և ասում նորան. Վարդապետ, հոգդ չէ՞ որ
39 կորչում ենք։ Եւ նա զարթնելով քամին սաս-
տեց, և ասեց ծովին. Լռիր, պապանձուիր. և քա-
40 մին դադարեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։ Եւ
ասեց նորանց. Ի՞նչու այդպէս վախկոտ էք. ի՞նչ-
պէս հաւատք չ'ունիք։ Եւ նորանք մեծ վախով վա-
խեցան, և իրար ասում էին. Սա ո՞վ է արդեօք.
որ քամին էլ ծովն էլ հնազանդվում են սորան։

ԳԼ. Ե

1 Եւ եկան ծովի այն կողմը՝ Գադարացիների երկի-
2 ը։ Եւ երբոր նաւից դուրս եկաւ, նորան խսկոյն
պատահեց գերեզմաններից մի մարդ պիղծ ոգով,
3 Որի բնակութիւնը գերեզմաններումն էր. և ոչ ոք
4 շղթաներով էլ չէր կարող նորան կապել։ Որով-
հետեւ շատ անգամ ոտների կապերով և շղթանե-
րով կապուել էր, բայց նա շղթաները կորատել
և ոտների կապերը փշրել էր, և ոչ ոք կարող չէր
5 նորան նուաճել։ Եւ միշտ գիշեր ու ցերեկ գերեզ-
մաններումը և սարերումն աղաղակում էր և ինքն
6 իրան ծեծում էր քարերով։ Բայց երբոր հեռուանց
Յիսուսին տեսաւ, վազեց նորան երկրպագութիւն
7 արաւ. Եւ մեծ ձայնով աղաղակելով ասեց. Քեզ
ի՞նչ բան կայ ինձ հետ, Յիսուս՝ բարձրեալ Աստու-
ծոյ Որդի. Աստուծով երդում եմ տալիս քեզ, մի
8 տանջիր ինձ։ (Որովհետեւ ասում էր նորան. Դուրս

9 եկ, պիղծ ոգի, այդ մարդիցը։) Եւ հարցրեց նո-
բան. Անունդ ի՞նչ է. և նա պատասխանեց և ա-
սեց. Լեգեոն է իմ անունը. որովհետեւ մենք շատ
10 ենք։ Եւ շատ աղաչում էին նորան, որ իրանց այն
11 աշխարհքիցը դուրս չ՚ուղարկէ։ Եւ այնտեղ սարի
մոտ խոզերի մի մեծ երամակ կար, որ արածում
12 էր։ Եւ բոլոր դեւերը նորան աղաչեցին և ասեցին.
Ուղարկիր մեզ այն խոզերի մէջ, որ նորանց մէջ
13 մտնենք։ Եւ Յիսուսը հրաման տուաւ նորանց շու-
տով. և պիղծ ոգիները դուրս եկան խոզերի մէջ
մտան. և երամակն այն գահավէժ տեղիցը ծովի
մէջ վազեց. և երկու հազարի չափ էին. և ծո-
14 վումը խեղդվում էին։ Եւ խոզարածները փախան
և քաղաքումը և արտերումը պատմեցին. և դուրս
15 եկան տեսնելու թէ ինչ է այդ եղածը։ Եւ Յիսու-
սի մոտ եկան, և դիւահարին տեսան նստած հագ-
ուած և խելքը գլուխը եկած, նա՝ որ լեգեոնն ու-
16 նեցել էր. և վախեցան։ Եւ տեսնողները պատմե-
ցին նորանց, թէ ինչ եղաւ այն դիւահարին, և
17 խոզերի մասին։ Եւ սկսեցին աղաչել նորան, որ ի-
18 րանց սահմաններիցը դուրս գնայ։ Եւ երբոր նա
նաւը մտաւ, դիւահարն աղաչում էր նորան, որ
19 նորա հետ լինի։ Բայց Յիսուսը թոյլ չ՚տուաւ նո-
բան, այլ ասեց նորան. Գնա՛ քո տունը քո ընտա-
նիքի մոտ, և նորանց պատմիր, թէ Տէրը ինչ բա-
20 ներ արաւ քեզ, և քեզ ողորմեց։ Եւ նա գնաց և
սկսեց Դեկապոլիսի մէջ քարոզել, ինչ բաներ որ
Յիսուսը իրան արել էր, և ամենքը զարմանում էին։
21 Եւ երբոր Յիսուսը նաւով դարձեալ այն կողմն
անցաւ, շատ ժողովուրդ նորա մոտ ժողովուեցան,
22 և նա ծովի մոտ էր։ Եւ ահա գալիս է ժողովրդ-
դապետներից մէկը՝ անունը Յայրոս. և երբոր նո-
23 բան տեսաւ, ընկաւ նորա ոտները. Եւ նորան շատ

աղաչում էր և ասում. թէ Աղջիկս վախճանելու-
մոտ է, գաս, ձեռքդ նորա վերայ դնես, որպէսզի
24 ազատուի և ապրի։ Եւ նա նորա հետ գնաց. և
շատ ժողովուրդ նորա ետեւից գնում էին, և նորան
նեղում էին։
25 Եւ մի կին, որ արիւնի տեռատեսութեան մէջ
26 էր տասնեւերկու տարի, Եւ շատ բժիշկներից շատ
չարչարուել էր, և իր բոլոր ունեցածը ծախսել և
ոչինչ օգուտ չէր ստացել, այլ էլ աւելի էր դէ-
27 պի վատը գնացել, երբոր Յիսուսի համար լսեց,
ամբոխի մէջ ետեւից եկաւ դպաւ նորա հանդեր-
28 ձին։ Որովհետեւ ասում էր, որ եթէ միայն նորա
29 հանդերձին դպչիմ, կ՚փրկուիմ։ Եւ շուտով նորա
արիւնի աղբիւրը ցամաքուեցաւ. և նա մարմնումը
30 իմացաւ որ այն տանջանքիցը բժշկուեցաւ։ Եւ
շուտով Յիսուսն իր անձումն իմացաւ, որ իրանից
զօրութիւն դուրս գնաց, դարձաւ ամբոխի մէջ և
31 ասեց. Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձին։ Եւ նորա ա-
շակերտներն ասեցին նորան. Տեսնում ես այդ ամ-
բոխը որ նեղացնում է քեզ, և ասում ես թէ Ո՞վ
32 դպաւ իմ հանդերձին։ Եւ նա նայում էր չորս
33 կողմն, որ տեսնէ այս բանն անողին։ Կինն էլ վա-
խենալով և դողալով, որովհետեւ գիտէր ինչ եղաւ
իրան, եկաւ ընկաւ նորա առաջը, և բոլոր ճշմ-
34 մարտութիւնն ասեց նորան։ Նա էլ ասեց նորան.
Դուստր, քո հաւատքն ազատեց քեզ, գնա խաղա-
ղութեամբ, և քո տանջանքիցն առողջ եղիր։
35 Նա դեռ խօսելիս, ժողովրդապետի տանիցը գա-
լիս են և ասում թէ Աղջիկդ մեռաւ, էլ ի՞նչու
36 ես աշխատեցնում վարդապետին։ Եւ Յիսուսը ա-
սած բանն իսկոյն լսելով, ժողովրդապետին ասեց.
37 Մի՛ վախենար, բայց միայն հաւատա։ Եւ ոչ ոքի
թոյլ չ՚տուաւ որ իր հետ գնայ, բայց միայն Պետ-

բոսին և Յակոբին և Յակոբի եղբայր Յովհաննէսին.
38 Եւ եկաւ ժողովրդապետի տունը, և այնտեղ մեծ
ամբոխ տեսաւ և լացողներ, և շատ աղաղակ ա-
39 նողներ. Եւ ներս մտաւ՝ նորանց ասեց. Ի՞նչու էք
շփոթվում և լաց լինում. երեխան մեռած չէ,
40 այլ քնած է։ Եւ նորանք ծիծաղում էին նորա վե-
րայ. բայց նա բոլորին դուրս հանեց, և առնելով
երեխայի հօրը և մօրը և իր հետ լինողներին՝ մտաւ
41 այն տեղն ուր երեխան պառկած էր։ Եւ երեխայի
ձեռքիցը բռնելով ասեց նորան. Տալիթա կում.
որ թարգմանվում է, Ով աղջիկ, (քեզ եմ ա-
42 սում,) վեր կաց։ Եւ շուտով վերկացաւ աղջիկը
և մանէր գալիս, որովհետեւ տասնեւերկու տարե-
43 կանի չափ էր. և մեծ զարմանքով զարմացան։ Եւ
նորանց շատ պատուիրեց, որ ոչ ոք չիմանայ այս.
և ասեց, որ նորան բան տան ուտելու։

ԳԼ. Զ

1 Եւ այն տեղից դուրս գնաց, եկաւ իր հայրենի-
քը. և նորա աշակերտները նորա ետեւից գնում
2 էին։ Եւ որովհետեւ շաբաթ էր սկսեց ժողովարանի
մէջ սովորեցնել. և շատերը լսելով զարմանում
էին և ասում. Սորան ո՞րտեղից է այս բաները,
կամ սա ի՞նչ իմաստութիւն է՝ որ տրուած է սո-
րան, որ այսպիսի զօրութիւններ էլ են լինում
3 սորա ձեռքով։ Չէ՞ որ սա է հիւսը՝ Մարիամի որ-
դին, Յակոբի և Յովսէսի և Յուդայի և Սիմոնի
եղբայրը, և չէ՞ որ դորա քոյրերը այստեղ մեզ
4 մտ են. և նորա վերայ դայթակղում էին։ Յիսուսն
էլ նորանց ասեց. Մի մարգարէ անարգ չէ, բայց
միայն իր հայրենիքի և իր ազգականների և իր տան
5 մէջ։ Եւ չէր կարողանում այնտեղ ոչ մի զօրու-

թիւն անել. բայց միայն մի քանի հիւանդների
6 վերայ ձեռք դրաւ և բժշկեց։ Եւ նորանց անհա-
ւատութեան համար զարմանում էր։ Եւ մանէր
գալիս չորս կողմի գիւղերը և սովորեցնում։
7 Եւ տասնեւերկուսին իր մօտ կանչեց, և սկսեց
նորանց երկու երկու ուղարկել, և նորանց իշխա-
8 նութիւն էր տալիս պիղծ ոգիների վերայ։ Եւ նո-
րանց պատուիրում էր, որ ճանապարհի համար
ոչինչ վեր չառնեն, բայց միայն մի գաւազան. ոչ
9 պարկ, ոչ հաց, ոչ պղնձէ փող գօտիի մէջ. Այլ
հողաթափ հագնեն. և երկու հանդերձ չհագնէք
10 —ԱՄԷՆ։ Եւ նորանց ասում էր. Որ տուն որ մտնէք,
այնտեղ մնացէք, մինչեւ որ այնտեղից դուրս գնաք։
11 Եւ որոնք որ ձեզ չընդունեն, և ձեզ ականջ էլ
չդնեն, այնտեղից դուրս գալիս՝ ձեր ոտների տա-
կի փոշին թօթափեցէք, նորանց վկայութիւն լի-
նելու համար։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Սոդոմի
և Գոմորի համար աւելի հեշտ կ'լինի դատաստանի
օրումը քան թէ այն քաղաքին։
12 Եւ նորանք դուրս եկան, քարոզում էին, որ ա-
13 պաշխարեն։ Եւ շատ դեւեր էին հանում, և շատ
հիւանդներին իւղով օծում էին՝ և նորանց բժշ-
կում էին։
14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց, (որովհետեւ նո-
րա անունը յայտնի եղաւ.) և ասում էր, թէ Յով-
հաննէս Մկրտիչը մեռելների միջից յարութիւն է
առել, և նորա համար զօրութիւններ են գործը-
15 վում նորանով։ Ուրիշներն ասում էին, թէ Եղի-
ան է. ուրիշներն էլ ասում էին թէ Մարգարէ է,
16 կամ թէ մարգարէներից մէկի պէս։ Եւ երբոր
Հերովդէսը լսեց, ասեց. Սա Յովհաննէսն է՝ որի
գլուխը ես կտրեցի. նա մեռելների միջից յարութիւն
է առել։

17 Որովհետեւ Հերովդէսն ինքն ուղարկեց, Յովհան-
նէսին բռնեց և նորան կապեց բանտի մէջ իր եղ-
բօր՝ Փիլիպպոսի կին Հերովդիայի համար, որ կին
18 էր առել նորան։ Որովհետեւ Յովհաննէսը Հերով-
դէսին ասում էր, թէ Օրէնք չէ քեզ՝ քո եղբօր
19 կինն ունենալ։ Եւ Հերովդիան նորա դէմ ոխ էր
պահում, և ուզում էր սպանել նորան, և չէր
20 կարողանում։ Որովհետեւ Հերովդէսը Յովհաննէսից
վախենում էր՝ նորան արդար և սուրբ մարդ ճա-
նաչելով, և պահում էր նորան. և նորանից լսե-
լով՝ շատ բան էր անում, և քաղցրութիւնով լը-
21 սում էր նորան։ Եւ մի յարմար օր պատահելով,
երբոր Հերովդէսը իր ծննդի օրը ընթրիք էր տալիս
իր նախարարներին և զօրապետներին և Գալիլեա-
22 ցիների մեծամեծներին. Եւ երբոր իսկ Հերովդիայի
աղջիկը մտաւ՝ պարեց, և Հերովդէսին և նորա հետ
նստածներին հաճոյ եղաւ. Թագաւորն ասեց աղ-
ջկանը. Խնդրիր ինձանից ինչ որ ուզես, և ես կը
23 տամ քեզ։ Եւ երդում արաւ նորան՝ թէ ինչ
բան որ դու խնդրես ինձանից, կ'տամ քեզ. մինչեւ
24 իմ թագաւորութեան կէսը։ Նա էլ դուրս գնաց
ասեց իր մօրը, Ի՞նչ խնդրեմ. և նա էլ ասեց,
25 Յովհաննէս Մկրտչի գլուխը։ Եւ իսկոյն շտապելով
թագաւորի մօտ գնաց, խնդրեց և ասեց. Կամ-
նում եմ որ հէնց հիմա սկուտեղի վերայ տաս ինձ
26 Յովհաննէս Մկրտչի գլուխը։ Եւ թագաւորը շատ
տրտմեց. բայց իր երդմունքի և կանչուած մարդ-
27 կանց համար չկամեցաւ անարգել նորան։ Եւ
թագաւորը շուտով դահիճ ուղարկեց և հրամա-
յեց նորա գլուխը բերել. նա էլ գնաց գլուխը
28 կտրեց բանտի մէջ։ Եւ նորա գլուխը սկուտեղով
բերաւ և աղջկանը տուաւ նորան, աղջիկն էլ
29 տուաւ իր մօրը։ Եւ երբոր նորա աշակերտները

լսեցին, եկան նորա մարմինը վեր առան և գերեզմա-
նի մէջ դրին։
30 Եւ առաքեալները Յիսուսի մօտ ժողովուեցան, և
պատմեցին նորան բոլորը՝ թէ՛ ինչ որ արել էին,
31 թէ՛ ինչ որ սովորեցրել էին։ Եւ նա ասեց նորանց.
Դուք առանձին անապատ տեղ եկէք, և մի քիչ
հանգիստ առէք. որովհետեւ եկող և գնացողները
շատ էին, և հաց ուտելու էլ ժամանակ չ'ունէին։
32 Եւ նաւով առանձին անապատ տեղ գնացին։
33 Եւ ժողովուրդները տեսան նորանց որ գնում էին,
և շատեր ճանաչեցին նորան. և ամեն քաղաքնե-
րից ոտով այնտեղ էին վազում, և նորանից առաջ
34 եկան և նորա մօտ հաւաքուեցան։ Եւ երբոր Յի-
սուսը դուրս եկաւ շատ ամբոխ տեսաւ, և նորանց
վերայ գթաց. որովհետեւ հովիւ չ'ունեցող ոչխար-
ների պէս էին, և սկսեց նորանց շատ բաներ սովո-
35 րեցնել։ Եւ երբոր արդէն շատ ժամանակ էր ան-
ցել, նորա աշակերտները մօտ եկան և ասեցին,
թէ Այս տեղը անապատ է, և ժամանակն էլ արդ-
36 դէն ուշ։ Արձակիր դորանց, որ չորս կողմի շէ-
ները և գիւղերը գնան իրանց համար հաց առնեն.
37 որովհետեւ այստեղ ուտելու բան չ'ունին։ Նա էլ
պատասխանեց և նորանց ասեց. Դուք տուէք դո-
րանց ուտել. նորանք էլ ասեցին նորան, Գնա՞նք
երկու հարիւր դահեկանի հաց առնենք, և դո-
38 րանց տանք որ ուտեն։ Նա էլ նորանց ասեց. Քա-
նի՞ հատ հաց ունիք. գնացէք և տեսէք. երբոր
գիտացին, նորան ասեցին. Հինգ, և երկու ձուկ։
39 Եւ հրամայեց նորանց՝ որ ամենքը դունդ դունդ
40 կանանչ խոտի վերայ նստեն։ Եւ դաս դաս նստե-
41 ցին, հարիւր հարիւր՝ և յիսուն յիսուն։ Եւ այն
հինգ հացը և երկու ձուկն առած դէպի երկինքը
նայեց՝ օրհնեց կտրեց հացերը, և իր աշակերտնե-

րին տուաւ որ գցեն նորանց առաջը. և այն երկու
42 ձուկը բաժանեց ամենին։ Եւ ամենքը կերան և
43 կշտացան, Եւ փշրանքներից տասներեքկու կողով
44 լիքը վեր առան, և ձկներիցն էլ։ Եւ հացը ուտողնե-
ները հինգ հազարի չափ մարդիկ էին։
45 Եւ շուտով ստիպեց իր աշակերտներին, որ նաւը
մտնեն, և առաջ այն կողմը՝ Բեթսայիդա գը-
46 նան, մինչեւ որ ինքը ժողովուրդին արձակէ։ Եւ
նորանցից բաժանուելով, վեր ելաւ սարը աղօթք
47 անելու։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, նաւը ծովի մէջ-
48 տեղն էր, և ինքն մինակ ցամաքումը։ Եւ տեսաւ
նորանց, որ նաւելիս ալէկոծվում էին, որովհետեւ
քամին ներհակ էր նորանց. և գիշերուայ չորրորդ
պահին ծովի վերայ գնալով՝ նորանց մօտ եկաւ, և
49 ուզում էր նորանցից անցնել։ Նորանք էլ, երբոր
տեսան ծովի վերայ գնալիս՝ կարծեցին թէ աչքի
50 երեւոյթ բան լինի, և աղաղակ բարձրացրին։ Որով-
հետեւ ամենքը նորան տեսան՝ և շփոթուեցան. և
շուտով խօսեց նորանց հետ և ասեց. Քաջ եղէք,
51 ես եմ, մի վախենաք։ Եւ վեր ելաւ նաւը նորանց
մօտ՝ և քամին դադարեց, և իրանց մէջ խիստ չա-
52 փազանց ապշել էին, և զարմանում էին. Որովհե-
տեւ այն հացի վերայ էլ չմտածեցան. որովհետեւ նո-
րանց սիրտը թմրած էր։
53 Եւ այն կողմն անցնելով, Գեննեսարէթի երկիրը
54 եկան, և խարիսխը գցեցին։ Եւ երբոր նորանք նա-
ւից դուրս եկան, ՈՅ ԴԵՂԱՅԷ շուտով ճանաչե-
55 ցին նորան։ Եւ դաւառի կողմերը վազելով՝ սկսե-
ցին հիւանդներին մահճներով բերել, որտեղ որ
56 լսում էին՝ թէ այնտեղ է։ Եւ որտեղ որ մըտ-
նում էր՝ գիւղեր թէ քաղաքներ թէ ագարակ-
ներ, հիւանդներին հրապարակների մէջ էին դը-
նում, և նորան աղաչում էին որ գոնէ հան-

դերձի ծայրին դպչեն. և որոնք որ դպան նորան,
փրկուեցան։

ԳԼ. Է

1 Եւ ժողովուեցան նորա մօտ Փարիսեցիները և դը-
2 պիրներից ոմանք, որ Երուսաղէմից եկել էին։ Եւ
երբոր տեսան, որ նորա աշակերտներից մի քանիսը
խառնակ ձեռքով, այսինքն առանց լուանալու
3 հաց էին ուտում, բամբասեցին։ Որովհետեւ Փա-
րիսեցիները և բոլոր Հրէաները թէ որ մի լաւ չը
լուանան ձեռքերը՝ չեն ուտում. որովհետեւ պա-
4 հում են ծերերի աւանդութիւնը։ Եւ հրապարա-
կից գալիս, եթէ չ'լուացուին, չեն ուտում. և ու-
րիշ շատ բաներ կան, որ ընդունեցին պահել, բա-
ժակների և անօթների և պղնձէ ամանների և մա-
5 հիճների լուացմունքներ։ Ցետոյ Փարիսեցիները և
դպիրները հարցրին նորան, թէ Ինչու քո աշա-
կերտները ծերերի աւանդութեան համեմատ չեն
գնում. այլ անլուայ ձեռքով հաց են ուտում։
6 Նա էլ պատասխանեց և ասեց նորանց, թէ Եսա-
յիան լաւ մարգարէացաւ ձեզ կեղծաւորներիդ
վերայ, ինչպէս գրուած է. Այս ժողովուրդը շրթ-
թունքներով է պատվում ինձ, իսկ նորանց սիրտը
7 ինձանից հեռացած ջոկուած է։ Եւ զուր տեղն են
պաշտում ինձ. սովորեցնելով այնպիսի վարդապե-
8 տութիւններ, որ մարդկանց պատուէրներ են։ Որով-
հետեւ Աստուծոյ պատուիրանքը թողած՝ պահում
էք մարդկանց աւանդութիւնը, անօթների և ա-
մանների լուացմունքներ՝ և սրանց նման էլ ուրիշ
9 շատ բաներ էք անում։ Եւ նորանց ասեց. Լաւ էք
անարգում Աստուծոյ պատուիրանքը, որ ձեր ա-
10 ւանդութիւնը պինդ պահէք։ Որովհետեւ Մովսէսն

ասեց. Պատուիր քո հօրը և քո մօրը. և նա որ
հօրիցը կամ մօրիցը չարախօսութիւն անէ, թող
11 մահով մեռնի։ Բայց դուք ասում էք, եթէ մար-
դը հօրը կամ մօրը ասէ, Կորբան է (այսինքն պա-
տարագ) այն որ ինձանից պէտք է շահուիս, —ՔՐԻՍ-
12 Տ է ԼԻՆՈՒՄ։ Եւ այլ եւս թոյլ չէք տալիս նորան որ
13 մի բան անէ իր հօրը կամ իր մօրը։ Եւ Աստուծոյ
խօսքն անարգում էք ձեր աւանդութիւնովն, որ
աւանդեցիք. և սորան նման ուրիշ էլ շատ բաներ
էք անում։
14 Եւ բոլոր ժողովուրդն իրան մօտ կանչելով ասեց
15 նորանց. Ամենքդ ինձ լսեցէք, և հասկացէք։ Ոչինչ
չ'կայ մարդից դուրս նորա մէջ մտնող, որ կարո-
ղանայ պղծել նորան, այլ նորանից այն դուրս ե-
16 կողներն են որ մարդին պղծում են։ Ով որ լսելու
ականջ ունի, թող լսէ։
17 Եւ երբոր ամբոխիցը տուն եկաւ, նորա աշա-
18 կերտները հարցրին նորան այն առակի համար։ Եւ
նա ասեց նորանց. Դո՞ւք էլ այդչափ անմիտ էք.
չէ՞ք իմանում, որ ամեն ինչ որ դրսիցը մտնում է
19 մարդի մէջ՝ չէ կարող նորան պղծել։ Որովհետեւ
նորա սիրտը չէ մտնում, այլ փորը, և դուրս է
գնում արտաքնոցը՝ ամեն կերակուրները սրբելով։
20 Եւ ասում էր թէ Մարդիցը դուրս եկողն է պղծ-
21 ում մարդին։ Որովհետեւ ներսիցը մարդկանց սրբ-
տիցն են դուրս գալիս չար խորհուրդներ, շնու-
22 թիւններ, պոռնկութիւններ, Սպանութիւններ,
գողութիւններ, ագահութիւններ, չարութիւն-
ներ, նենգութիւն, պիղծ ցանկութիւն, չար աչք,
հայհոյութիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգամու-
23 թիւն։ Այս ամեն չար բաները ներսիցն է դուրս
գալիս, և մարդին պղծում։
24 Եւ այնտեղից վերկացաւ՝ և եկաւ Տիւրոսի և

Սիդոնի սահմանները. և տուն որ մտաւ՝ չէր ու-
զում որ մէկն իմանայ, բայց չկարողացաւ ծած-
25 կուիլ. Որովհետեւ նորա համար լսեց մի կին, ո-
րի աղջիկը պիղծ ոգի ունէր. եկաւ նորա ոտների
26 առաջին ընկաւ։ Եւ այն կինը *Ցոյն էր՝ ազգաւ
Փիւնիկ Ասորի. և աղաչում էր նորան, որ դեւն իր
27 աղջկանիցը դուրս հանէ։ Յիսուսն էլ ասեց նորան.
Թող առաջ երեխաները կշտանան. որովհետեւ լաւ
28 չէ՝ երեխաների հացն առնել և շներին գցել։ Նա
էլ պատասխանեց և ասեց նորան. Այո, Տէր, ո-
րովհետեւ շներն էլ սեղանի տակին՝ երեխաների
29 փշրանքից են ուտում։ Եւ ասեց նորան, Այս
խօսքի համար գնա, դեւը դուրս եկաւ քո աղջկա-
30 նից։ Եւ իր տունը որ գնաց, գտաւ դեւը դուրս
եկած, և աղջիկը մահճի վերայ պառկած։
31 Եւ դարձեալ Տիւրոսի և Սիդոնի սահմաններիցը
դուրս գնաց, և Գալիլեայի ծովի մօտ եկաւ՝ Դե-
32 կապոլիսի սահմանների միջից։ Եւ մի խուլ և դժ-
ուարախօս բերին նորան, և աղաչում էին, որ ձեռ-
33 քը դնէ նորա վերայ։ Եւ նա նորան ամբոխիցը մի
կողմ տարաւ, իր մատները նորա ականջների մէջ
34 դրաւ և թքեց, և նորա լեզուին դպաւ։ Եւ դէպի
երկինքը նայելով հառաչեց և ասեց նորան. Եփ-
35 փաթա՝ այսինքն բացուիր։ Եւ շուտով նորա ա-
կանջները բացուեցան, և նորա լեզուին կապն ար-
36 ձակուեցաւ, և խօսում էր ուղիղ։ Եւ նորանց
պատուիրեց՝ որ ոչ ոքի չասեն. և որչափ նա պատ-
ուիրում էր նորանց, նորանք էլ աւելի էին հրա-
37 չակում։ Եւ չափից դուրս զարմանում էին և ա-
սում. Սա ամեն բան լաւ գործեց. խուլերին լսել
է տալիս՝ և համրերին՝ խօսել։

---

*կամ՝ հեթանոս

ԳԼ. Ը

1 Ա.յն օրերին՝ երբոր խիստ շատ ժողովուրդ կար
և բան չ'ունէին ուտելու, Յիսուսը իր աշակերտ-
2 ներին կանչեց՝ և ասեց նորանց. Խեղճս է դալիս
այդ ժողովրդի վերայ. որովհետեւ արդէն երեք օր
3 է ինձ մօտ են, և բան չ'ունին որ ուտեն։ Եւ եթէ
նորանց սոված արձակեմ իրանց տները, կ'թուլա-
նան ճանապարհին. որովհետեւ դորանցից ոմանք
4 հեռու տեղից են եկել։ Նորա աշակերտները պա-
տասխանեցին նորան. Ո՞ր տեղից կարող է մէկը
հացով կշտացնել դորանց այստեղ՝ անապատում։
5 Եւ նա նորանց հարցրեց՝ Քանի՞ հաց ունիք։ Եւ
6 նորանք ասեցին՝ Եօթը։ Եւ նա ժողովրդին հրա-
մայեց, որ գետնի վերայ նստեն. և այն եօթը հացը
առաւ, գոհացաւ, կտրեց, և իր աշակերտներին էր
տալիս, որ դցեն. և նորանք դցեցին ժողովրդի ա-
7 ռաջին։ Մի քիչ փոքր ձուկեր էլ ունէին. և նա
8 օրհնեց ու ասեց որ նորանց էլ դցեն։ Կերան և
կշտացան. և կտորների աւելացածը եօթը զամբիւղ
9 վեր առան։ Եւ ուտողները չորս հազարի չափ էին.
10 և նորանց արձակեց։ Եւ շուտով իր աշակերտ-
ների հետ նաւը մտաւ՝ և Դալմանութայի կողմերն եկաւ։

11 Եւ Փարիսեցիները դուրս եկան և սկսեցին նորա
հետ վիճել. և նորան փորձելով՝ նորանից նշան էին
12 ուզում երկնքիցը։ Եւ նա շատ ղայրացաւ իր հո-
գիի մէջ և ասեց. Ի՞նչ է, որ այս ազգը նշան է
ուզում. ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, որ այս ազգին
13 նշան չի տրուիլ։ Եւ նորանց թողեց, դարձեալ
նաւը մտաւ՝ և այն կողմը գնաց։

14 Եւ մոռացան հաց վեր առնել, և մէկ հացից

15 աւելի չ'ունէին իրանց հետ նաւի մէջ։ Եւ նորանց
պատուիրում էր և ասում. Զգոյշ կացէք Փարի-
սեցիների խմորիցը և Հերովդէսի խմորիցը։
16 Եւ իրար հետ միտք էին անում և ասում, Որով-
17 հետեւ հաց չ'ունինք։ Եւ Յիսուսը իմանալով ասեց
նորանց, Ի՞նչ էք միտք անում թէ հաց չ'ունիք.
տակաւին չէ՞ք իմանում և չէ՞ք յիշում. տակա-
18 ւին թմրա՞ծ է ձեր սիրտը։ Աչք ունիք՝ և չէ՞ք
տեսնում. և ականջ ունիք՝ և չէ՞ք լսում. և չէ՞ք
19 յիշում։ Երբոր այն հինգ հացը հինգ հազարի հա-
մար կտրեցի, քանի՞ կողով լիքը վեր առաք նորա
20 կտորները. և նորան ասեցին՝ Տասներեքու։ Եւ
երբոր եօթը հացը չորս հազարին համար, քա-
նի՞ զամբիւղ լիքը վեր առաք նորա կտորները. և
21 նորանք ասեցին, Եօթը։ Եւ նորանց ասեց. Ապա
ի՞նչպէս չէք իմանում։

22 Եւ գալիս է Բեթսայիդա. և նորա առաջին մի
կոյր են բերում և նորան աղաչում, որ դպչի նո-
23 բան։ Եւ կոյրի ձեռքիցը բռնեց՝ շէնիցը դուրս հա-
նեց, և նորա աչքերի մէջ թքելով, և ձեռքը վե-
բան դնելով նորան հարցրեց թէ մի բան տեսնո՞ւմ
24 է։ Եւ նա մտիկ տուաւ և ասում էր. Մարդիկը
տեսնում եմ որ իրը ծառերի պէս՝ մեն են գալիս։
25 Յետոյ ձեռքերը դարձեալ նորա աչքերի վերայ
դրաւ և նորան նայել տուաւ. և նա ողջացաւ՝ և
26 ամեն բան համարձակ տեսնում էր։ Եւ նորան
ուղարկեց նորա տունն և ասեց. Ոչ գիւղը մտնես,
ոչ էլ գիւղի մէջ մէկին ասես։

27 Եւ Յիսուսը իր աշակերտների հետ դուրս գնաց
Փիլիպպէայ Կեսարիայի գիւղերը, և ճանապարհին
հարցնում էր իր աշակերտներին և ասում. Մար-
28 դիկ ինձ համար ո՞վ են ասում, թէ եմ։ Նորանք
էլ պատասխանեցին. Յովհաննէս Մկրտիչը, և ուրիշ-

ները Եղիան, և ուրիշներն էլ՝ Մարգարէներից մէ-
29 կը։ Նա էլ ասեց Նորանց. Ապա դուք ո՞վ էք
ասում ինձ համար, թէ եմ։ Պետրոսը պա-
տասխանեց և Նորան ասեց. Դու ես Քրիստոսը։
30 Եւ Նա Նորանց սաստեց, որ ոչ ոքի չասեն իրան
համար։
31 Եւ սկսեց սովորեցնել Նորանց, թէ պէտք է մար-
դի Որդին շատ չարչարուի, և անարգուի ծերերից
և քահանայապետներից և դպիրներից, և սպան-
32 ուի և երեք օրից յետոյ յարութիւն առնէ։ Եւ
համարձակ խօսում էր այս խօսքը. և Պետրոսը նո-
33 րան մի կողմ քաշեց և սկսեց սաստել Նորան։ Եւ
Նա դառաւ, իր աշակերտներին տեսաւ՝ Պետրոսին
սաստեց և ասեց. Յե՛տս դնա, սատանայ, որ դու
Աստուծոյ բաները չես միտք անում, այլ մարդկանց
բաները։
34 Եւ Նա ժողովուրդն իր աշակերտների հետ իրան
մօտ կանչեց՝ և Նորանց ասեց. Ով որ ուզում է
իմ ետեւից գալ, թող իր անձն ուրանայ և իր
35 խաչը վեր առնէ, և իմ ետեւից գայ։ Որովհետեւ
ով որ կամենայ իր անձն ապրեցնել՝ կ'կորցնէ Նո-
րան. և ով որ իր անձն ինձ համար և աւետարանի
36 համար կորցնէ, Նա կ'ապրեցնէ Նորան։ Որովհետեւ
ի՞նչ օգուտ է մարդի, եթէ բոլոր աշխարհս ստա-
37 նայ՝ և իր անձը կորցնէ։ Կամ ի՞նչ փրկանք կ'տայ
38 մարդ իր անձի համար։ Որովհետեւ ով որ ինձ և
իմ խօսքերը ամօթ համարէ այս շնացող և մեղա-
ւոր ազգի մէջ, մարդի Որդին էլ Նորան ամօթ կը
համարէ երբոր գայ իր Հօր փառքովը և սուրբ
39 հրեշտակներովը։ Եւ Նորանց ասեց. Ճշմարիտ ա-
սում եմ ձեզ, թէ այստեղ կանգնածներից ոմանք
կան, որ մահ չեն ճաշակիլ, մինչեւ որ չ'տեսնեն
Աստուծոյ արքայութիւնը զօրութիւնով եկած։

ԳԼ. Թ

1 Եւ վեց օրից յետոյ Յիսուսը իր հետն առաւ
Պետրոսին և Յակոբոսին և Յովհաննէսին, և հանեց
Նորանց մինակ առանձին մի բարձր սար և այլա-
2 կերպուեցաւ Նորանց առաջին։ Եւ Նորա հանդերձ-
ները փայլուն եղան՝ ձիւնի պէս շատ սպիտակ, որ
երկրի վերայ մի թափիչ չէ կարող այնպէս սպի-
3 տակացնել։ Եւ երեւեցաւ Նորանց Եղիան Մովսէսի
4 հետ և խօսում էին Յիսուսի հետ։ Եւ Պետրոսը
պատասխանեց և ասեց Յիսուսին. Ռա՛բբի, լաւ է
որ մենք այստեղ լինենք. և երեք տաղաւար շի-
նենք, մէկը քեզ և մէկը Մովսէսին և մէկը Եղի-
5 ային։ Որովհետեւ չ'գիտէր թէ ինչ խօսէր, որով-
6 հետեւ զարհուրել էին։ Եւ մի ամպ Նորանց վերայ
հովանի եղաւ. այն ամպիցը ձայն եկաւ՝ և ասեց,
7 Դա է իմ սիրելի Որդին. դորան լսեցէք։ Եւ շու-
տով որ իրանց շուրջը նայեցին, ոչ ոք չ'տեսան,
8 բայց միայն Յիսուսին իրանց հետ։ Եւ սարիցն իջ-
նելիս, Նորանց պատուիրեց, որ ոչ մէկին չ'պատմեն
ինչ որ տեսան, բայց միայն այն ժամանակն որ մար-
դի Որդին մեռելների միջից յարութիւն առնէ։
9 Եւ Նորանք այն խօսքը պահեցին իրանց մօտ, և ի-
րար հարցնում էին, թէ ի՞նչ է այն մեռելների
10 միջից յարութիւն առնելը։ Եւ Նորան հարցրին և
ասեցին. Ի՞նչ է որ դպիրներն ասում են, թէ
11 Պէտք է առաջ Եղիան գայ։ Նա էլ պատասխա-
նեց և ասեց Նորանց. Իրաւ Եղիան առաջ կ'գայ,
և ամեն բան կարգի կ'դնէ. և ինչպէս գրուած է
մարդի Որդու համար, թէ շատ պիտի չարչարուի
12 և անարգուի։ Միայն ասում եմ ձեզ՝ թէ Եղիան
եկաւ էլ, և ինչեր ուզեցին, Նորան արին էլ. ինչ-
պէս Նորա համար գրուած էր։

13 Եւ երբոր եկաւ աշակերտներուն մօտ, նորանց չորս
կողմովը շատ ամբոխ տեսաւ, և դպիրներուն, որ
14 նորանց հետ վիճում էին։ Եւ շուտով բոլոր ժո-
ղովուրդը տեսնելով նորան, շատ զարմացան և ա-
15 ռաջ վազելով նորան բարեւում էին։ Եւ նա հար-
ցրեց դպիրներուն, Ի՞նչ էիք վիճում նորանց հետ։
16 Եւ ժողովրդի միջից մէկը պատասխանեց և ասեց.
Վարդապետ, իմ որդին քեզ մօտ բերի, որ համր
17 ոգի ունի։ Եւ որտեղ որ նորան հասնում է, գետ-
նով է տալիս նորան. և նա փրփրում է՝ և ատամ-
ները կրճտում է, և ցամաքում է. և քո աշա-
կերտներուն ասեցի, որ հանեն նորան, բայց չկարո-
18 ղացին։ Նա էլ պատասխանեց և ասեց նորան. Ով
անհաւատ ազգ, մինչեւ ե՞րբ պիտի ձեզ հետ լի-
նեմ. մինչեւ ե՞րբ պիտի ձեզ համբերեմ. նորան ինձ
19 մօտ բերէք։ Եւ նորան բերին նորա մօտ. և նորան
որ տեսաւ, շուտով ոգին թափահարեց նորան.
և նա գետինն ընկած թաւալում էր փրփրելով։
20 Նորա հօրը հարցրեց, Քանի՞ ժամանակ է, որ այդ
եղաւ դորան. նա էլ ասեց՝ Երեխայութիւնից.
21 Եւ շատ անգամ էլ կրակի մէջ գցեց և ջրի մէջ,
որ դորան կորցնէ, սակայն եթէ մի բան կարող
22 ես, օգնիր մեզ՝ գթալով մեզ վերայ։ Յիսուսն էլ
նորան ասեց. Այն՝ եթէ կարող ես հաւատալ,
23 ամեն բան կարելի է հաւատացողին։ Եւ շուտով
տղայի հայրն աղաղակեց և արտասուքով ասեց,
Հաւատում եմ, Տէր, իմ անհաւատութեանն օգ-
24 նիր։ Եւ երբոր Յիսուսը տեսաւ թէ ամբոխը դիզ-
վում է, պիղծ ոգուն սաստեց և ասեց նորան.
Համր և խուլ ոգի, ես հրամայում եմ քեզ, դո-
բանից դուրս եկ, և այլ եւս դորա մէջ չմնանես։
25 Եւ նա աղաղակելով և սաստիկ թափահարելով
նորան, դուրս եկաւ. և նա մեռելի պէս եղաւ.

26 մինչեւ որ շատերն ասում էին թէ Մեռաւ։ Եւ
Յիսուսը նորա ձեռքից բռնեց, վերկացրեց նորան.
27 և նա կանգնեց։ Եւ երբոր նա տուն մտաւ աշա-
կերտներն առանձին հարցրին նորան թէ Մենք
28 ի՞նչու չկարողացինք հանել նորան։ Եւ նա ասեց
նորանց. Այդ ցեղը ուրիշ բանով անկարելի է
դուրս գայ, եթէ ոչ աղօթքով և ծոմով։
29 Եւ այնտեղից դուրս եկած Գալիլեայի միջովը
անցնում էին. և չէր ուզում որ մէկն իմանայ։
30 Որովհետեւ աշակերտներին սովորեցնում էր և նո-
րանց ասում թէ մարդի Որդին մարդկանց ձեռքը
պիտի մատնուի, և նորան կ'սպանեն. բայց երբոր
սպանուի, երրորդ օրումը յարութիւն կ'առնէ։
31 Իսկ նորանք այն խօսքը չէին իմանում, և վախենում
էին հարցնել նորան։
32 Եւ եկաւ Կափառնայում. և երբոր տանն էր,
նորանց հարցնում էր՝ Ի՞նչ էիք ճանապարհին ի-
33 րար հետ վիճում։ Բայց նորանք լռում էին, որով-
հետեւ ճանապարհին իրար հետ վիճում էին, թէ
34 ո՞վ է մեծը։ Եւ նա նստեց տասնեւերկուսին կան-
չեց և ասեց նորանց. Եթէ մէկն ուզում է առա-
ջին լինել, թող ամենից յետին և ամենի *ծառայ
35 լինի։ Եւ մի երեխայ առաւ, կանգնեցրեց նորան
նորանց միջումը. և նորան գրկելով ասեց նորանց.
36 Ով որ այսպիսի երեխաներից մէկին իմ անունովը
ընդունի՝ ինձ է ընդունում. և ով որ ինձ ընդու-
37 նի՝ ինձ չէ ընդունում, այլ ինձ ուղարկողին։ Եւ
Յովհաննէսը նորան պատասխանեց և ասեց. Վար-
դապետ, մէկին տեսանք, որ քո անունովը դեւեր
էր հանում, և մեր ետեւից չէր գալիս, և մենք
արգիլեցինք նորան, որովհետեւ մեր ետեւից չէր գա-
38 լիս։ Յիսուսն էլ ասեց. Մի արգիլէք նորան. որով-

*պաշտօնեայ

հետեւ ոչ ով չ'կայ՝ որ իմ անունովը մի զօրութիւն
39 անէ, և կարողանայ շուտով հայհոյել ինձ։ Որովհետեւ ով որ մեզ հակառակ չէ, մեր կողմն է։
40 Որովհետեւ ով որ մի բաժակ ջուր խմեցնէ ձեզ իմ անունովը՝ թէ դուք Քրիստոսինն էք. ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, նա չի կորցնիլ իր վարձքը։
41 Եւ ով որ գայթակղեցնէ այս փոքրներից մէկին, որ ինձ հաւատում են, աւելի լաւ էր նորան, որ նորա վզիցը մի ջաղացի քար անցնուի, և ծովը գցուի։
42 Եւ եթէ քո ձեռքը քեզ գայթակղեցնէ՝ կտրիր նորան, որովհետեւ լաւ է քեզ որ խեղ մտնես յաւիտենական կեանքը, քան երկու ձեռք ունենաս՝
43 և գեհենը գնաս այն անանցանելի կրակի մէջ. Որտեղ նորանց որդը չէ մեռնում՝ և կրակը չէ անց-
44 նում։ Եւ եթէ քո ոտքը քեզ գայթակղեցնէ՝ կտրիր նորան. լաւ է քեզ որ կաղ մտնես յաւիտենական կեանքը, քան թէ երկու ոտք ունենաս՝ և
45 գեհենը ընկնիս՝ այն անանցանելի կրակի մէջ. Որտեղ նորանց որդը չէ մեռնում՝ և կրակը չէ անց-
46 նում։ Եւ եթէ քո աչքը քեզ գայթակղեցնէ, դուրս հանիր նորան. լաւ է քեզ՝ որ մէկ աչքով Աստուծոյ արքայութիւնը մտնես, քան թէ երկու
47 աչք ունենաս՝ և կրակի գեհենն ընկնիս։ Որտեղ նորանց որդը չէ մեռնում՝ և կրակը չէ անցնում։
48 Որովհետեւ բոլորը կրակով պէտք է աղանուի, և
49 ամեն զոհ աղով պէտք է աղանուի։ Աղը բարի է. իսկ եթէ աղն անհամանայ, ի՞նչով պիտի համովացնէք. աղ ունեցէք ձեր անձերումը, և իրար հետ խաղաղութիւն տրէք։

Գլ. Ժ

1 Եւ այն տեղից վերկացաւ եկաւ Հրէաստանի սահմանները՝ Յորդանանի այն կողմովը. և ժողովուրդ-

ները դարձեալ հաւաքվում էին նորա մօտ, և ինչպէս որ սովոր էր՝ դարձեալ սովորեցնում էր նորանց։
2 Բայց Փարիսեցիները մօտ եկան, նորան հարցրին, թէ Արժա՞ն է մարդիս որ կինը արձակէ. և փոր-
3 ձում էին նորան։ Նա էլ պատասխանեց և ասեց
4 նորանց, Մովսէսն ի՞նչ պատուիրեց ձեզ։ Նորանք էլ ասեցին. Մովսէսը հրաման տուաւ՝ արձակման
5 թուղթ գրել, և արձակել։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորանց. Նա ձեր քարասրտու-
6 թեան համար այն պատուիրանքը գրեց ձեզ։ Բայց ստեղծագործութեան սկզբից Աստուած նորանց
7 արու և էգ արաւ, և ասեց. Սորա համար մարդ
8 իր հօրը և մօրը կ'թողէ, և իր կնոջը կ'յարի. Եւ երկուսը մէկ մարմին կ'լինեն. այնպէս որ այլ ևս
9 երկու չեն՝ բայց մէկ մարմին։ Ուրեմն ինչ որ Աս-
10 տուած միաւորեց՝ թող մարդը չ'բաժանէ։ Եւ տանը աշակերտները դարձեալ միեւնոյն բանը հար-
11 ցրին նորանից։ Եւ նա ասեց նորանց. Ով որ կինն արձակէ և մի ուրիշն առնէ, շնութիւն է գոր-
12 ծում նորա դէմ։ Եւ եթէ մի կին իր մարդին արձակէ և ուրիշ մարդու դնայ, շնութիւն է գործում։
13 Եւ նորա մօտ երեխաներ էին բերում՝ որ դպչի նորանց. բայց աշակերտները սաստում էին բերող-
14 ներին։ Իսկ երբոր Յիսուսը տեսաւ, բարկացաւ, և ասեց նորանց. Թոյլ տուէք երեխաներին ինձ մօտ գան, և մի արգիլէք դորանց. որ այդպիսիներին է
15 Աստուծոյ արքայութիւնը։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, Ով որ Աստուծոյ արքայութիւնը չ'ընդունի
16 ինչպէս երեխայ, նա չի մտնիլ նորա մէջ։ Եւ նորանց առաւ գիրկը, ձեռքը դրաւ նորանց վերայ, և օրհնեց նորանց։
17 Եւ այնտեղից ճանապարհը գնալիս, մէկը վազե-

լով եկաւ՝ ծունր դրաւ, Նորան հարցնում էր և
ասում. Բարի վարդապետ, ի՞նչ գործեմ, որ յա-
18 ւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ Յիսուսն էլ ա-
սեց Նորան. Ի՞նչու ես ինձ բարի ասում. ոչ ով
19 բարի չ'կայ, բայց միայն մէկը՝ Աստուած։ Պատուի-
րանքները գիտես՝ Մի շնար, Մի սպանիր, Մի գո-
ղանար, Մի սուտ վկայիր, Մի զրկիր, Քո հօրը
20 և մօրը պատուիր։ Նա էլ պատասխանեց և ասեց
Նորան. Վարդապետ, այդ ամենն իմ երեխայու-
21 թիւնից պահել եմ։ Յիսուսն էլ Նորան մտիկ
տուաւ՝ Նորան սիրեց, և ասեց Նորան. Մէկ բան
պակաս է քեզ, գնա, ինչ որ ունիս ծախիր և աղ-
քատներին տուր. և գանձ կ'ունենաս երկնքումը.
22 և խաչն առած՝ եկ ինձ հետեւիր։ Նա էլ այն խօս-
քի համար դժուարացած՝ գնաց տրտմած. որովհե-
23 տեւ շատ ինչքի տէր էր։ Եւ Յիսուսը շուրջը նայե-
լով՝ ասեց իր աշակերտներին. Ի՞նչքան դժուար է,
որ հարստութիւն ունեցողներն Աստուծոյ արքա-
24 յութիւնը մտնեն։ Եւ աշակերտները զարմանում
էին Նորա խօսքերի վերայ. բայց Յիսուսը դարձեալ
պատասխանեց և ասեց Նորանց, Որդեակներ, ո՞ր-
քան դժուար է, որ հարստութեան վերայ յուսա-
25 ցողները Աստուծոյ արքայութիւնը մտնեն։ Աւելի
հեշտ է, որ ուղտն ասեղի ծակովն անցնէ, քան թէ
26 հարուստն Աստուծոյ արքայութիւնը մտնէ։ Եւ
Նորանք առաւել եւս զարմանում էին, իրար ասե-
27 լով. Ապա ո՞վ կարող է փրկուիլ։ Յիսուսն էլ
Նորանց մտիկ տուաւ և ասեց. Մարդկանց կողմա-
նէ անկարելի է, այլ ոչ թէ Աստուծոյ կողմանէ.
որովհետեւ ամեն բան կարելի է Աստուծոյ կողմա-
28 նէ։ Եւ Պետրոսը սկսեց Նորան ասել. Ահա մենք
29 ամեն բան թողեցինք, և քո ետեւից եկանք։ Յի-
սուսն էլ պատասխանեց և ասեց. Ճշմարիտ ասում

եմ ձեզ, ոչ ով չ'կայ, որ թողեց տուն կամ եղ-
բայրներ կամ քոյրեր կամ հայր կամ մայր կամ
կին կամ որդիք կամ արտեր ինձ համար կամ
30 աւետարանի համար, Որ հարիւրապատիկ հիմա
այս ժամանակումը չ'առնէ տներ և եղբայրներ և
քոյրեր և մայրեր և որդիք և արտեր հալածանքի
հետ, և գալու աշխարհքումը՝ յաւիտենական կեան-
31 քը։ Որովհետեւ շատ առաջիններ յետինք կ'լինեն,
և յետիններն առաջինք։
32 Եւ ճանապարհի վերայ Երուսաղէմ էին գնում,
և Յիսուսը Նորանցից առաջ էր գնում, և Նորանք
զարմանում էին և ետեւիցը գնալով վախենում էին։
Եւ տասներեւերկուսին դարձեալ առանձին առաւ
մօտը, սկսեց Նորանց ասել, Թէ ինչ բաներ են ի-
33 րան պատահելու. Թէ ահա վեր ենք ելնում Երու-
սաղէմ. և մարդի Որդին կ'մատնուի քահանայա-
պետներին և դպիրներին. և Նորան մահի կ'դատա-
34 պարտեն, և Նորան հեթանոսներին կ'մատնեն։ Եւ
Նորան ծաղր կ'անեն, և Նորան կ'ծեծեն, և Նորա
վերայ կ'թքեն, և կ'սպանեն Նորան. և երրորդ օ-
րումը յարութիւն կ'առնէ։
35 Եւ Զեբեդիայի որդիք՝ Յակոբոսը և Յովհաննէսը
Նորա մօտ են գնում և ասում. Վարդապետ, ու-
զում ենք որ՝ ինչ որ քեզանից խնդրենք՝ մեզ ա-
36 նես։ Նա էլ Նորանց ասեց, Ի՞նչ էք ուզում որ
37 ես ձեզ անեմ։ Նորանք էլ ասեցին Նորան. Տուր
մեզ, որ մէկը աջ կողմդ և միւսը ձախ կողմդ նը-
38 տենք քո փառքումը։ Յիսուսն էլ ասեց Նորանց.
Չ'գիտէք թէ ինչ էք խնդրում. կարո՞ղ էք խմել
այն բաժակը որ ես պիտի խմեմ, կամ այն մկրտ-
ութիւնովը մկրտուիլ՝ որով ես պիտի մկրտուիմ։
39 Նորանք էլ ասեցին Նորան. Կարող ենք։ Յիսուսն
էլ ասեց Նորանց. Այն բաժակը որ ես պիտի խմ-

մեմ, կ'խմէք, և այն մկրտութիւնովն՝ որ ես պիտի
40 մկրտուիմ՝ կ'մկրտուիք։ Բայց իմ աջ և ձախ կողմը նստելն իմն չէ, որ տամ. այլ նորանց, որ պատ-
41 բաստուած է։ Եւ այն տասները լսելով սկսեցին
42 բարկանալ Յակոբի և Յովհաննէսի մասին։ Յիսուսն էլ նորանց իրան մօտ կանչեց, և ասեց նորանց. Գիտէք՝ որ հեթանոսների իշխան համարուողները տիրում են նորանց վերայ, և նորանց մեծամեծնե-
43 րը իշխում են նորանց վերայ։ Այնպէս պիտի չ'լինի ձեր միջումը. այլ ձեզանից ով որ կամենայ մեծ
44 լինել՝ թող ձեզ *ծառայ լինի։ Եւ ձեզանից ով որ կամենայ առաջին լինել, թող ամենի ծառայ լինի։
45 Որովհետեւ մարդի Որդին էլ չ'եկաւ, որ իրան ծառայեն. այլ նա ծառայէ, և իր անձը փրկանք տայ շատերի տեղ։
46 Եւ գալիս են Երիքով. և երբոր նա և նորա աշակերտները և շատ ժողովուրդ Երիքովից դուրս էին գալիս, Տիմէի որդի Բարտիմէոս կոյրը ճանապարհի վերայ նստած մուրացկանութիւն էր ա-
47 նում։ Եւ լսելով թէ Յիսուս Նազովրեցին է, սկսեց աղաղակել և ասել. Յիսուս՝ որդի Դաւթի,
48 ողորմիր ինձ։ Եւ շատ մարդիկ սաստում էին նորան, որ լուռ կենայ. բայց նա էլ աւելի էր աղա-
49 ղակում. Որդի Դաւթի, ողորմիր ինձ։ Եւ Յիսուսը կանգնեց և ասեց, որ նորան կանչեն. և կոյրին կանչեցին՝ և ասեցին նորան. Քաջ եղիր, վեր կաց,
50 քեզ կանչում է։ Նա էլ իր հանդերձը դէն դցեց՝
51 վերկացաւ և Յիսուսի մօտ եկաւ։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և նորան ասեց. Ի՞նչ ես կամենում որ անեմ քեզ։ Կոյրն էլ նորան ասեց. Ռաբբունի,
52 որ տեսնեմ։ Յիսուսն էլ ասեց նորան. Գնա՝ քո

*պաշտօնեայ

հաւատքը քեզ ապրեցրեց. և նա շուտով տեսաւ, և ճանապարհումը Յիսուսի ետեւից գնում էր։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփագէ և Բեթանիա՝ Զիթենեաց սարի մօտ, իր աշակերտնե-
2 րից երկուսին ուղարկեց։ Եւ ասեց նորանց. Գնացէք այդ ձեր առաջի գիւղը. և շուտով երբոր նորա մէջ մտնէք, մի կապած աւանակ կ'գտնէք որի վերայ ոչ ոք չէ նստած. նորան արձակեցէք բերէք։
3 Եւ եթէ մէկը ձեզ ասէ. Ի՞նչու համար էք այդ անում. ասեցէք՝ թէ նա պէտք է Տիրոջը. և շու-
4 տով նորան այստեղ կ'ուղարկէ։ Գնացին, և աւանակը դուռան դուրսը փողոցի մէջ դռան մօտ կա-
5 պած, և նորան արձակեցին։ Եւ այնտեղ կանգնածներից ոմանք ասեցին նորանց. Ի՞նչ էք անում դա, որ արձակում էք այդ աւանակը։ Նորանք
6 էլ ասեցին նորանց, ինչպէս Յիսուսը հրամայել էր.
7 և թոյլ տուին նորանց։ Եւ աւանակը Յիսուսի մօտ բերին. և իրանց հանդերձները նորա վերայ գցե-
8 ցին, և նա նորա վերայ նստեց։ Շատերն էլ իրանց հանդերձները ճանապարհին փռում էին, ուրիշներն էլ ծառերից ճիւղեր էին կտրում և ճանա-
9 պարհին փռում։ Եւ առաջից գնացողները և ետեւից եկողները աղաղակում էին և ասում, Ովսանա-
10 նա. օրհնեալ է Տիրոջ անունով եկողը. Օրհնեալ է Տիրոջ անունով մեր Դաւիթի հօր եկող թագաւորութիւնը. Ովսաննա 'ի բարձունս։
11 Եւ Յիսուսը մտաւ Երուսաղէմ՝ և տաճարի մէջ. և չորս կողմով ամեն բանի մտիկ տուաւ. և որովհետեւ արդէն իրիկուայ ժամանակ էր, դուրս գնաց Բեթանիա տասներեքուսի հետ։

12 Եւ հետեւեալ օրն երբոր Բեթանիայից դուրս
13 էին գալիս, նա սովեց։ Եւ հեռուանց մի թզի ծառ
տեսնելով, որ տերեւներ ունէր, գնաց թէ արդեօք
նորա վերայ մի բան կ'գտնէ՞. և երբոր եկաւ, մի
բան չ'գտաւ բայց միայն տերեւներ. որովհետեւ թզի
14 ժամանակ չէր։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց
նորան. այլ եւս ոչ ոք քեզանից յաւիտեան պտուղ
չ'ուտէ. և նորա աշակերտները լսում էին։
15 Եւ եկան Երուսաղէմ. և Յիսուսը տաճարը մը-
տաւ, սկսեց դուրս հանել տաճարումը ծախողնե-
րին և առնողներին. և ստակ փոխողների սեղան-
ները, և աղաւնի ծախողների աթոռները կործա-
16 նեց։ Եւ չէր թողում, որ մէկը մի անօթ անցկա-
17 ցնէ տաճարի միջով։ Եւ սովորեցնում էր և ասում
նորանց, Գրուած չէ՞ թէ Իմ տունը աղօթքի տուն
պիտի կոչուի ամեն ազգերի համար, իսկ դուք ա-
18 ւազակների բոյն արիք դորան։ Եւ դպիրները և
քահանայապետները լսեցին, և ուզում էին թէ
ի՞նչպէս կորցնեն նորան. որովհետեւ վախենում էին
նորանից. որովհետեւ բոլոր ժողովուրդը նորա վար-
դապետութեան վերայ զարմացել էր։
19 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, քաղաքից դուրս ե-
20 կաւ։ Եւ առաւօտանց անցնելիս՝ տեսան այն թզի
21 ծառն արմատից չորացած։ Եւ Պետրոսը յիշելով
ասեց նորան. Ռաբբի, տես այն թզենին, որ անի-
22 ծեցիր, չորացաւ։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և
ասեց նորանց. Աստուծոյ հաւատքն ունեցէք։
23 Որովհետեւ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ ով որ
այս սարին ասէ՝ Վեր կաց և ծովը ընկիր, և իր
սրտումն չ'երկմտի, բայց հաւատայ՝ թէ ինչ որ ա-
24 սում է՝ կ'լինի նորան, կ'լինի ինչ որ ասէ։ Սորա
համար ասում եմ ձեզ թէ Ամեն ինչ որ աղօթք
անելով խնդրէք, հաւատացէք թէ կ'առնէք, և

25 կ'լինի ձեզ։ Եւ որ ժամանակ որ կանգնէք՝ աղօթք
անէք, ներեցէք եթէ մէկի դէմ բան ունենաք.
որպէսզի ձեր Հայրն էլ՝ որ երկնքումն է, ձեր յան-
26 ցանքը թողէ ձեզ։ Բայց եթէ դուք չ'ներէք, ձեր
Հայրն էլ որ երկնքումն է, ձեր յանցանքը չի նե-
րիլ ձեզ։
27 Եւ դարձեալ Երուսաղէմ եկան. և նա տաճա-
ռումը մտնելիս, քահանայապետները և դպիրնե-
28 ը և ծերերը նորա մօտ եկան. Եւ ասեցին նորան.
Ի՞նչ իշխանութիւնով ես անում այդ բաները. և
ո՞վ տուաւ քեզ այդ իշխանութիւնը որ այդ բա-
29 ներն անես։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և ասեց
նորանց. Ես էլ ձեզանից մէկ բան հարցնեմ ու ինձ
պատասխան տուէք, և ես էլ կ'ասեմ ձեզ՝ թէ
ի՞նչ իշխանութիւնով եմ անում այս բաները։
30 Յովհաննէսի մկրտութիւնն երկնքի՞ցն էր, թէ
31 մարդկանցից, պատասխան տուէք ինձ։ Եւ իրար
հետ միտք էին անում և ասում. Եթէ ասենք՝ Եր-
կնքից, կ'ասէ, Ապա ի՞նչու չ'հաւատացիք նորան։
32 Այլ թէ ասենք՝ Մարդկանցից, ժողովրդիցը վա-
խենում ենք. որովհետեւ ամենքը ընդունում էին
33 Յովհաննէսին՝ թէ իրաւի մարգարէ էր։ Եւ պա-
տասխանեցին և ասեցին Յիսուսին. Չ'գիտենք։ Յի-
սուսն էլ նորանց պատասխանեց և ասեց. Ես էլ
չեմ ասիլ ձեզ, թէ ի՞նչ իշխանութիւնով եմ ա-
նում այս բաները։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ սկսեց նորանց հետ առակներով խօսիլ՝ և
ասէց. Մի մարդ այգի տնկեց, և նորան ցանգով
շրջապատեց, և հնձան փորեց, և աշտարակ շինեց,
և նորան մշակների տուաւ, և օտար երկիր գնաց։

2 Եւ ժամանակին այն մշակների մօտ մի ծառայ ու-
ղարկեց, որ մշակներից այգու պտղից առնէ։
3 Նորանք էլ բռնեցին՝ նորան ծեծեցին, և դատարկ
4 ճանապարհ դրին։ Եւ դարձեալ մի ուրիշ ծառայ
ուղարկեց նորանց մօտ. և քարկոծելով նորա գլու-
5 խը պատառեցին և անպատուած արձակեցին։ Եւ
դարձեալ ուրիշն ուղարկեց՝ և նորան սպանեցին,
և շատ ուրիշներին, ոմանց ծեծում և ոմանց սպա-
6 նում էին։ Հիմա դեռ իր մէկ սիրելի որդի ունե-
նալով, նորան էլ ուղարկեց նորանց մօտ վերջա-
7 պէս և ասեց թէ իմ որդուցս կ'ամաչեն։ Բայց
այն մշակներն իրար ասեցին թէ Սա է ժառանգը.
եկէք սորան սպանենք, և ժառանգութիւնը մեզ
8 կ'լինի։ Եւ նորանք բռնեցին՝ սպանեցին և հանեցին
9 այգուցը դուրս։ Արդ այգու տէրն ի՞նչ կ'անէ. կը
գայ և մշակներին կ'կորցնէ և այգին ուրիշներին
10 կ'տայ։ Եւ դուք չէ՞ք կարդացել այն գրածը՝ թէ
այն քարն՝ որ շինողներն անարգեցին՝ նա եղաւ ան-
11 կիւնի գլուխ։ Տէրից եղաւ այս, և մեր աչքերի
առաջին զարմանալի է։
12 Եւ ուզում էին նորան բռնել, բայց ժողովրդից
վախեցան. որովհետեւ իմացան՝ թէ այն առակն ի-
րանց համար ասեց. և նորան թողեցին և գնացին։
13 Եւ Փարիսեցիներից և Հերովդէսեաններից մի
քանի հոգի նորա մօտ ուղարկեցին, որ խօսքով որ-
14 սան նորան։ Եւ նորանք եկան և ասեցին նորան.
Վարդապետ, գիտենք՝ որ ճշմարիտ ես, և ոչ ոքից
հոգս չունիս, որովհետեւ մարդկանց երեսպաշտու-
թիւն չես անում, այլ Աստուծոյ ճանապարհը
ճշմարտութիւնով սովորեցնում ես։ Արժա՞ն է
Կայսրին հարկ տալ, թէ չէ. տա՞նք թէ չ'տանք։
15 Նա էլ իմանալով նորանց կեղծաւորութիւնը, ա-
սեց նորանց. Ի՞նչու էք փորձում ինձ, մի դահե-

16 կան բերէք ինձ՝ որ տեսնեմ։ Նորանք էլ բերին։
Եւ ասեց նորանց. Այս պատկերը կամ գիրը ո՞ւմն
17 է։ Նորանք էլ ասեցին նորան, Կայսրին։ Յիսուսն
էլ պատասխանեց և ասեց նորանց. Կայսրինը Կայս-
րին տուէք, և Աստուծունը՝ Աստուծուն։ Եւ զար-
մացան նորա վերայ։
18 Եւ նորա մօտ եկան Սադուկեցիները, որ ասում
են՝ թէ Յարութիւն չ'կայ. նորան հարցրին և ա-
սեցին. Վա՛րդապետ, Մովսէս մեզ համար գրեց
որ եթէ մէկի եղբայրը մեռնի, և կին թողէ, և
որդիք չ'թողէ՝ որ նորա եղբայրը նորա կինն առնէ,
20 և իր եղբօր համար զաւակ յարուցանէ։ Արդ եօ-
թը եղբարք կային, և առաջինը կին առաւ՝ և
21 մեռնելիս զաւակ չ'թողեց։ Եւ երկրորդը նորան
առաւ՝ և մեռաւ, և նա էլ զաւակ չ'թողեց. այս-
22 պէս էլ երրորդը։ Եւ այն եօթն էլ նորան առան
և զաւակ չ'թողեցին. և ամենից վերջը կինն էլ
23 մեռաւ։ Արդ յարութեան ժամանակին երբոր յա-
րութիւն կ'առնեն, նորանցից որի՞ն կ'լինի կին. ո-
24 րովհետեւ այն եօթն էլ նորան կին առան։ Եւ Յի-
սուսը պատասխանեց և ասեց նորանց. Չէ՞ որ խակ
դորա համար մոլորուած էք, որ ոչ գիրքը գիտէք
25 և ոչ Աստուծոյ զօրութիւնը։ Որովհետեւ երբոր
մեռելների միջից յարութիւն կ'առնեն, ոչ կին
կ'առնեն՝ և ոչ մարդի կ'գնան, այլ հրեշտակների
26 պէս են որ երկնքումն են։ Սակայն մեռելների հա-
մար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն, դուք չէ՞ք կար-
դացել Մովսէսի գրքումը մօրենու մէջ, թէ Աստ-
ուած ինչպէս խօսեց նորան և ասեց. Ես եմ Աբ-
րահամի Աստուածը, և Իսահակի Աստուածը, և
27 Յակոբի Աստուածը։ Եւ նա մեռելների Աստուած
չէ, բայց կենդանիների. ուրեմն դուք շատ մոլոր-
ուած էք։

28 Եւ դպիրներից մէկը մօտ եկաւ, լսելով որ վի-
ճում էին, և երբոր տեսաւ թէ լաւ պատասխա-
նեց նորանց, նորան հարցրեց, Ո՞րն է ամենից ա-
29 ռաջին պատուիրանքը։ Յիսուսն էլ նորան պատաս-
խանեց, թէ Ամէն պատուիրանքներից առաջինը
-- է, Լսիր, Իսրայէլ, մեր Տէր Աստուածը մէկ Տէր
30 է։ Եւ սիրիր քո Տէր Աստուծուն բոլոր սրտից,
և բոլոր անձից, և բոլոր մտքից, և բոլոր զօ-
31 րութիւնից. սա է առաջին պատուիրանքը։ Եւ
երկրորդը սորան նման, Սիրիր քո ընկերին քո անձի
պէս. սորանցից աւելի մեծ ուրիշ պատուիրանք չը
32 կայ։ Եւ դպիրը նորան ասեց. Լաւ, վարդապետ,
ճշմարտութեամբ ասեցիր՝ թէ մէկ է Աստուած,
33 նորանից բաց ուրիշը չ'կայ։ Եւ նորան սիրելը բոլոր
սրտից և բոլոր մտքից և բոլոր անձից և բոլոր զօ-
րութիւնից, և ընկերին անձին պէս սիրելը՝ աւելի
34 է քան թէ ամեն ողջակէզները և զոհերը։ Եւ Յի-
սուսը նորան տեսնելով, որ իմաստութեամբ պա-
տասխանեց, ասեց նորան. Դու հեռու չէս Աստու-
ծոյ արքայութիւնից։ Եւ այլ եւս ոչ ոք չէր հա-
մարձակում նորան մի բան հարցնել։
35 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց, երբոր տա-
ճարում սովորեցնում էր. Ի՞նչպէս են ասում
36 դպիրները, թէ Քրիստոս Դաւիթի որդին է։ Որով-
հետեւ ինքը Դաւիթ Սուրբ Հոգուն ասում է, Տէրն
իմ Տիրոջն ասեց. Իմ աջ կողմը նստիր, մինչեւ որ
քո թշնամիները ոտներիդ պատուանդան դնեմ։
37 Արդ Դաւիթ ինքն նորան Տէր է ասում՝ ապա ի՞նչ-
պէս որդի է նորան. և շատ ժողովուրդը յօժարու-
թեամբ լսում էր նորան։
38 Եւ իր վարդապետութեան մէջ ասում էր նո-
րանց, Զգոյշ կացէք դպիրներից, որ կամենում
են պայծառ հագուստներով մնոն դալ, և հրապա-

39 բակներում բարեւներ ընդունել. Եւ ժողովարան-
ների մէջ առաջին աթոռներ, և ընթրիքներում
40 առաջին բազմոցներ։ Որ որբեւայրների տները ու-
տում են, և պատճառանքով երկար աղօթք են
անում. դորանք աւելի եւս դատապարտութիւն
կ'առնեն։
41 Եւ Յիսուսը գանձանակի դիմացը նստած մտիկ
էր անում, թէ ժողովուրդն ինչպէս էր *փող գը-
ցում գանձանակը, և շատ հարուստներ շատ բա-
42 ներ էին գցում։ Եւ մի աղքատ որբեւայրի եկաւ
43 երկու լումայ գցեց, որ մի նաքարակիտ է։ Եւ իր
աշակերտներին իրան մօտ կանչեց, և ասեց նորանց.
Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ՝ թէ այս աղքատ որբեւ-
այրին գանձանակը գցողների ամենից աւելի գցեց։
44 Որովհետեւ ամենքն իրանց աւելորդիցը գցեցին.
բայց սա իր չքաւորութիւնիցը ամեն ինչ որ ունէր
գցեց, իր կեանքի բոլոր ապրուստը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ երբոր նա տաճարիցը դուրս էր գալիս, նորա
աշակերտներիցը մէկը նորան ասեց. Վարդապետ,
տես ի՞նչպիսի քարեր և ի՞նչպիսի շինուածներ։
2 Եւ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան. Տես-
նո՞ւմ ես այդ մեծ շինուածները. քար քարի վե-
րայ չի թողուիլ՝ որ չ'քանդուի։
3 Եւ երբոր նա Ձիթենեաց սարի վերայ նստած էր
տաճարի դիմացը, Պետրոսը և Յակոբոսը և Յով-
հաննէսը և Անդրէասը առանձին հարցնում էին
4 նորան. Ասիր մեզ, դորանք ե՞րբ կ'լինեն. և նշանն
ի՞նչ է, երբոր այդ բոլոր բաները պիտի կատար-

*Յուն. պղինձ

5 ուին։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և սկսեց նորանց
ասել. Զգույշ կացէք, մի գուցէ մէկը ձեզ խաբէ։
6 Որովհետեւ շատերը կ'գան իմ անունովը, և կ'ա-
սեն՝ թէ Ես եմ Քրիստոսը. և շատերին կ'մոլորե-
7 ցնեն։ Բայց երբոր պատերազմներ և պատերազմնե-
րի լուրեր կ'լսէք, մի շփոթուիք, որովհետեւ պէտք
8 է որ լինեն. Բայց դեռ վերջը չէ։ Որովհետեւ ազգ
ազգի վերայ վեր կ'կենայ, և թագաւորութիւն
թագաւորութեան վերայ. և տեղ տեղ երկրա-
շարժներ կ'լինեն, և սովեր և խռովութիւններ կը
9 լինեն. սորանք նեղութիւնների սկիզբն են։ Բայց
դուք զգոյշ կացէք ձեր անձերին, որ ձեզ ատ-
եանների կ'մատնեն, և ժողովարանների մէջ կը
ծեծուիք, և կուսակալների և թագաւորների ա-
ռաջին կ'կանգնիք ինձ համար նորանց վկայութիւն
10 լինելու։ Եւ բոլոր ազգերին պէտք է առաջ աւե-
տարանը քարոզուի։ Բայց երբոր ձեզ կ'տանեն որ
մատնեն, առաջուց հոգս չանէք թէ ի՞նչ պիտի
խօսիք, և ոչ էլ մտածեցէք. այլ ինչ որ այն ժա-
մուն կ'տրուի ձեզ, այն խօսեցէք. որովհետեւ
12 դուք չէք խօսողները՝ բայց Սուրբ Հոգին։ Եւ եղ-
բայր եղբօր կ'մատնէ մահի, և հայրը որդուն. և
որդիք վեր կ'կենան ծնողների վերայ, և նորանց
13 կ'սպանեն։ Եւ ամենին ատելի կ'լինիք իմ անունի
համար. բայց ով որ մինչեւ վերջը համբերէ՝ նա
կ'ապրի։
14 Եւ երբոր տեսնէք աւերածի պղծութիւնը, որ
ասուած է Դանիէլ մարգարէից, կանգնած այն
տեղումը որ արժան չէ. (ով որ կարդում է, միտք
առնէ.) այն ժամանակ նորանք որ Հրէաստանումն
15 են, թող սարերը փախչին։ Եւ ով որ կտրի վերայ
է, թող չիջնէ տան մէջ, և չմտնէ իր տանից մի
16 բան վեր առնելու։ Եւ յանդումը լինողը թող ետ

17 չդառնայ իր հանդերձը առնելու։ Բայց վայ այն
18 օրերումը յղացածներին և ծիծ տուողներին։ Եւ
աղօթք արէք, որ ձեր փախչելը ձմեռ ժամանակին
19 չլինի։ Որովհետեւ այն օրերը նեղութիւններ կ'լի-
նեն. որ այնպիսիները աշխարհի սկզբից, որ Աստ-
ուած ստեղծել է, մինչեւ հիմա չեն եղած, և եր-
20 բէք չեն լինիլ։ Եւ եթէ Տէրն այն օրերը չէր կար-
ճացրել, ոչ մի մարմին չէր ապրիլ, բայց ընտ-
րուածների համար, որոնց ընտրեց, այն օրերը կար-
21 ճացրեց։ Եւ այն ժամանակ եթէ մէկը ձեզ ասէ.
Ահա այստեղ է Քրիստոսը, կամ ահա այնտեղ,
22 մի հաւատաք։ Որովհետեւ սուտ քրիստոսներ և
սուտ մարգարէներ վեր կ'կենան. և նշաններ և
հրաշքներ կ'տան, որ եթէ կարելի լիներ, ընտ-
23 րուածներին էլ մոլորեցնեն։ Բայց դուք զգոյշ կա-
ցէք, ահա ասեցի առաջուց բոլորը։
24 Բայց այն օրերումն այն նեղութիւնից յետոյ ա-
րեգակը կ'խաւարի, և լուսինն իր լոյսը չի տալ։
25 Եւ երկնքի աստղերը կ'թափուին, և երկնքումը
26 լինող զօրութիւնները կ'շարժուին։ Եւ այն ժամա-
նակ կ'տեսնեն մարդի Որդին ամպերով գալիս շատ
27 զօրութիւնով և փառքով։ Եւ այն ժամանակ իր
հրեշտակները կ'ուղարկէ, և իր ընտրուածներին
չորս հողմից կ'ժողովէ, երկրի ծայրից մինչեւ եր-
28 կնքի ծայրը։ Բայց թզենուցը սովորեցէք առակը.
երբոր նորա ճղերը արդէն կ'կակղին և տերեւները
29 կ'արձակուին դիտէք թէ ամառը մօտ է։ Այնպէս
էլ դուք, երբոր տեսնէք այս բոլորը լինելիս, ի-
30 մացէք թէ մօտիկ է դռներին։ Ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ, թէ այս ազգը չի անցնիլ, մինչեւ որ այս
31 բոլորը լինի։ Երկինքն և երկիրը կ'անցնեն, բայց
իմ խօսքերը չեն անցնիլ։
32 Միայն այն օրուայ և ժամի համար ոչ ով չգի-

տէ , ոչ հրեշտակները երկնքումը և ոչ Որդին , բայց
33 միայն Հայրը ։ Զգուշացէք , արթուն կացէք և ա-
ղօթք արէք . որովհետեւ չ'գիտէք թէ ժամանակը
34 երբ է ։ Ինչպէս մի մարդ , որ հեռու աշխարհք
գնալիս իր տունը թողէ , և իր ծառաներին իշխա-
նութիւն տայ , և ամեն մէկին իր գործը , և դրու-
35 նապանին հրաման տայ , որ արթուն կենայ ։ Արդ
արթուն կացէք , որ չ'գիտէք թէ տանտէրը երբ կը
գայ , իրիկո՞ւնը , թէ կէս գիշերը , թէ հաւի խո-
36 սելու ժամանակին , թէ առաւօտանց . Որ չ'լինի
37 թէ յանկարծ գալով ձեզ քնած գտնէ ։ Բայց ինչ
որ ձեզ ասում եմ , ամենին եմ ասում . Արթուն
կացէք ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ երկու օրից յետոյ զատիկն էր և բաղարջա-
կերը , և քահանայապետները և դպիրները որոնում
էին թէ ի՞նչպէս նորան նենդութեամբ բռնեն ըս-
2 պանեն ։ Բայց ասում էին՝ Ոչ թէ տօնումը , մի գու-
ցէ ժողովրդի մէջ խռովութիւն լինի ։
3 Եւ երբոր Բեթանիա էր , Սիմոն բորոտի տան սե-
ղան նստած , մի կին եկաւ՝ որ մի շիշ աղնիւ թան-
կագին նարդոսի իւղ ունէր , և շիշը կոտրեց՝ նորա
4 գլխի վերայ թափեց ։ Բայց կային ոմանք որ իրանց
մէջ դժուարացան , ասելով . Ի՞նչու համար եղաւ
5 իւղի այդ կորուստը ։ Որովհետեւ կարելի էր դրան
երեք հարիւր դահեկանից աւելի թանկ ծախել ,
և աղքատներին տալ . և շատ յանդիմանում էին
6 այն Խ՚ՆՈՒՆ ։ Յիսուսն էլ ասեց . Թողէք դո-
րան . ի՞նչու էք նեղութիւն տալիս դորան . դա մի
7 բարի բան գործեց ինձ վերայ ։ Որովհետեւ ամեն
ժամանակ աղքատներին ձեզ հետ ունիք , և երբոր

կամենաք՝ կարող էք նորանց բարի անել . բայց
8 ինձ ամեն ժամանակ ձեզ հետ չ'ունիք ։ Դա ինչ որ
ունէր , արաւ . առաջուց իմ մարմինն օծեց՝ թաղ-
9 ման համար ։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ , ուր որ
այս աւետարանը քարոզուի , բոլոր աշխարհքի մէջ
դորա յիշատակի համար նա էլ կ'խօսուի՝ որ դա
արաւ ։
10 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին՝ այն տասնեւերկուսից
մէկը՝ քահանայապետների մօտ գնաց , որ նորան
11 մատնէ նորանց ։ Նորանք էլ երբոր լսեցին՝ ուրախա-
ցան և խոստացան նորան արծաթ տալ . և որոնում
էր թէ ի՞նչպէս յարմար ժամանակով մատնէ նորան ։
12 Եւ բաղարջակերաց առաջին օրը , երբոր զատիկ
ՓՈՒՐԸ մորթում էին , նորա աշակերտները նորան ա-
սեցին . Ի՞նչտեղ ես կամենում , որ գնանք պատ-
13 րաստենք , որ զատիկն ուտես ։ Եւ իր աշակերտնե-
րից երկուսն ուղարկեց և ասեց նորանց . Գնացէք
քաղաքը , և մի մարդ կ'պատահի ձեզ՝ ջրի կուժ
14 տանող , նորա ետեւից գնացէք ։ Եւ ուր որ մտնէ ,
այն տան տիրոջն ասեցէք , թէ Վարդապետն ա-
սում է՝ Ո՞ւր է այն իջեւանը , ուր զատիկն ուտեմ
15 աշակերտներիս հետ ։ Եւ նա մի մեծ վերնատուն
ցոյց կ'տայ ձեզ՝ սարքուած պատրաստ . այնտեղ
16 պատրաստեցէք մեզ համար ։ Եւ նորա աշակերտ-
ները ելան ու եկան քաղաքը , և գտան ինչպէս նո-
րանց ասեց . և զատիկը պատրաստեցին ։
17 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ , եկաւ տասնեւերկուս-
18 սին հետ . Եւ երբոր սեղան նստեցին և ուտում
էին , Յիսուսը ասեց . Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ , որ
ձեզանից մէկը կ'մատնէ ինձ . նա որ ինձ հետ ու-
19 տում է ։ Նորանք էլ սկսեցին տրտմել և մէկը մէ-
կից յետոյ նորան ասել , Մի՞թէ ես . և միւսը՝ Մի-
20 թէ ե՞ս ։ Նա էլ պատասխանեց և ասեց նորանց ,

Տասներեքուսիցդ մէկը՝ նա որ ձեռքը ինձ հետ
21 սկաւառակի մէջ կոխեց։ Բայց մարդի Որդին կը
գնայ՝ ինչպէս նորա համար գրուած է. սակայն վայ
այն մարդին, որի ձեռքովն մարդի Որդին կ'մատնուի.
լաւ էր նորան, եթէ այն մարդը ծնուած չ'լինէր։
22 Եւ նորանք ուտելիս, Յիսուսը հաց առաւ՝ օրհ-
նեց՝ կտրեց և տուաւ նորանց և ասեց. *Առէք
23 կերէք՝. այս է իմ մարմինը։ Եւ բաժակն առաւ՝
գոհացաւ, տուաւ նորանց, և ամենքը խմեցին նո-
24 բանից, Եւ ասեց նորանց. Այս է իմ արիւնը նոր
25 ուխտի, որ շատերի համար թափվում է։ Ճշմա-
րիտ ասում եմ ձեզ թէ այլ եւս որթի բերքից
չեմ խմիլ մինչեւ այն օրը, երբոր նորան նոր խմեմ
Աստուծոյ արքայութեան մէջ։
26 Եւ օրհներգելուց յետոյ դուրս ելան Ձիթենեաց
27 սարը։ Եւ Յիսուսը նորանց ասեց թէ Ամենքդ այս
գիշեր կ'գայթակղիք ինձանից. որովհետեւ գրուած
է՝ Ես Հովիւը կ'զարկեմ՝ և ոչխարները կ'ցրուին։
28 Բայց իմ յարութիւն առնելուց յետոյ ձեզանից
29 առաջ կ'գնամ Գալիլեա։ Պետրոսն էլ ասեց նո-
րան. Թէեւ ամենքն էլ գայթակղին, բայց ես ոչ։
30 Յիսուսն էլ նորան ասեց. Ճշմարիտ ասում եմ
քեզ, թէ այսօր, հէնց այս գիշեր հաւը երկու
անգամ չ'խօսած, երեք անգամ կ'ուրանաս ինձ։
31 Բայց նա առաւել եւս ասում էր. Թէ որ քեզ հետ
մեռնել էլ պէտք լինի ինձ, ես քեզ չեմ ուրա-
նալ. այնպէս էլ ամենքն էին ասում։
32 Եւ եկան մի տեղ՝ որի անունը Գեթսեմանի էր.
և նա իր աշակերտներին ասեց. այստեղ նստեցէք,
33 մինչեւ ես աղօթք անեմ։ Եւ Պետրոսին և Յակո-
բոսին և Յովհաննէսին իր հետ առաւ, և սկսեց

*Ոմանք՝ Առէք.

34 զարհուրել և տխրել։ Եւ ասեց նորանց. Իմ անձը
մահի չափ խիստ տրտմած է. այստեղ մնացէք և
35 արթուն կացէք։ Եւ մի քիչ առաջ գնաց, գետ-
նի վերայ ընկաւ, և աղօթք էր անում, որ եթէ
36 կարելի է, այն ժամն իրանից անցնէ։ Եւ ասում
էր. Աբբա, Հայր, ամեն բան կարելի է քեզ, այս
բաժակն ինձանից անցրու. բայց ոչ թէ ինչ որ ես
37 եմ կամենում, այլ ինչ որ դու։ Եւ գալիս է
գտնում նորանց քնած և ասում Պետրոսին. Սի-
մոն, քնո՞ւմ ես, չ'կարացի՞ր մէկ ժամ արթուն
38 կենալ։ Արթուն կացէք և աղօթք արէք, որ փոր-
ձութեան մէջ չ'մտնէք. հոգին յօժար է, բայց
39 մարմինը տկար։ Եւ դարձեալ գնաց աղօթք ա-
40 բաւ, նոյն խօսքերն ասելով։ Եւ ետ դառաւ՝ նո-
րանց դարձեալ քնած գտաւ, որովհետեւ նորանց
աչքերը ծանրացել էին, և չ'գիտէին թէ ինչ պա-
41 տասխանեն նորան։ Եւ երրորդ անգամն է գալիս
և ասում նորանց. Այսուհետեւ քնեցէք և հան-
գիստ առէք. բաւական է. ժամն եկաւ. ահա մար-
42 դի Որդին մատնվում է մեղաւորների ձեռքը։ Վեր
կացէք գնանք, ահա մօտեցաւ ինձ մատնողը։
43 Եւ շուտով՝ դեռ նա խօսելիս՝ եկաւ Յուդան՝ այն
տասներեքուսից մէկը. և նորա հետ շատ ամբոխ
սրերով և բիրերով՝ քահանայապետներից և դը-
44 պիրներից և ծերերից։ Նորան մատնողն էլ նո-
րանց նշան էր տուել՝ և ասել, Որին որ ես համ-
բուրեմ, նա է, նորան բռնեցէք և զգուշութեամբ
45 տարէք։ Եւ եկաւ՝ շուտով մօտեցաւ նորան և ա-
46 սեց. Ռա՛բբի, Ռա՛բբի, և համբուրեց նորան։ Եւ
նորանք իրանց ձեռքը գցեցին նորա վերայ և բռնե-
47 ցին նորան։ Եւ նորա մօտ կանգնածներից մէկը
սուրը քաշեց՝ քահանայապետի ծառային զարկեց,
48 և ականջը կտրեց։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և

ասեց նորանց. Ինչպէս մի աւազակի՞ վերայ սրերով
49 և բիրերով դուրս եկաք ինձ բռնելու։ Ամէն օր
ձեզ մօտ էի տաճարումն սովորեցնելով. և ինձ չը
50 բռնեցիք. բայց որպէսզի գրքերը կատարուին։ Եւ
51 ամենքը նորան թողեցին փախան։ Եւ մէկ երիտա-
սարդ նորա ետեւից գնում էր, որ կտաւ էր ղցել
մերկ մարմնի վերայ, և երիտասարդները բռնում
52 էին նորան։ Իսկ նա կտաւը թողեց՝ և մերկ փա-
խաւ նորանցից։

53 Եւ Յիսուսին տարան քահանայապետի մօտ, և
բոլոր քահանայապետները և դպիրները և ծերերը
54 նորա մօտ էին գալիս։ Եւ Պետրոսն էլ հեռուանց
գնաց նորա ետեւից մինչեւ քահանայապետի սրահի
ներսը, և սպասաւորների հետ նստել էր և կրակի
55 մօտ տաքանում էր։ Բայց քահանայապետները և
բոլոր ատեանը Յիսուսի դէմ վկայութիւն էին ո-
րոնում որ նորան սպանեն. սակայն չէին գտնում։
56 Որովհետեւ շատերը սուտ վկայութիւն էին տալիս
նորա դէմ, բայց վկայութիւններն իրար յարմար
57 չէին։ Եւ ոմանք վերկացան և նորա դէմ սուտ վը-
58 կայում էին և ասում՝ Թէ Մենք լսեցինք դորա-
նից, որ ասում էր՝ Թէ Ես այդ ձեռագործ տա-
ճարը կ'քանդեմ, և երկք օրում ուրիշը կ'շինեմ
59 անձեռագործ։ Սակայն այնպէս էլ նորանց վկայու-
60 թիւնն իրար յարմար չէր։ Եւ քահանայապետը
վերկացած մէջտեղը՝ Յիսուսին հարցրեց և ասեց.
Ոչինչ չէ՞ս պատասխանում. ի՞նչ են վկայում դո-
61 բանք քեզ դէմ։ Իսկ նա լուռ էր կենում՝ և ոչ-
ինչ պատասխան չէր տալիս. քահանայապետը դար-
ձեալ նորան հարցնում էր և ասում. Դո՞ւ ես
62 Քրիստոսը՝ Օրհնեալի Որդին։ Յիսուսն էլ պատաս-
խանեց, Ես եմ. և դուք կ'տեսնէք մարդի Որդին
զօրութեան աջ կողմը նստած, և երկնքի ամպերովն

63 եկած։ Եւ քահանայապետն իր հանդերձները պա-
տառելով ասեց. Էլ ի՞նչ պէտք է մեզ վկաներ։
64 Լսեցիք հայհոյանքը. ի՞նչպէս է երեւում ձեզ. Նո-
րանք էլ ամենքը դատապարտեցին նորան, թէ
Մահապարտ է։
65 Եւ ոմանք սկսեցին նորա վերայ թքել, և երեսը
ծածկել, և բռունցքով ծեծել նորան և նորան
ասել, Մարգարէացիր. և սպասաւորները նորան
ապտակներով ծեծում էին։
66 Եւ երբոր Պետրոսը վարը սրահումն էր, քահա-
67 նայապետի աղախիններից մէկը գալիս է, Եւ տես-
նում է Պետրոսին որ տաքանում է, մտիկ է տալիս
նորան՝ և ասում. Դու էլ էիր Յիսուս Նազովրեցու
68 հետ։ Բայց նա ուրացաւ և ասեց. Չ'գիտեմ և
չեմ էլ հասկանում, թէ դու ինչ ես ասում. և
69 դուրս գնաց նախասրահը և հաւը խօսեց։ Եւ ա-
ղախինը նորան տեսաւ, դարձեալ սկսեց ասել
70 այնտեղ կանգնածներին թէ Սա նորանցից է։ Բայց
նա դարձեալ ուրացաւ. և մի քիչ յետոյ այնտեղ
կանգնածները դարձեալ ասեցին Պետրոսին. Ճշ-
մարիտ՝ դու էլ նորանցից ես, որովհետեւ Գալիլ-
71 եացի ես և քո խօսուածքն էլ նման է։ Բայց նա
սկսեց անիծել և երդում անել թէ Ես չ'գիտեմ
72 այն մարդին, որ դուք ասում էք։ Եւ հաւը երկ-
րորդ անգամ խօսեց։ Եւ Պետրոսը յիշեց այն խօս-
քը, որ Յիսուսը նորան ասեց թէ Հաւը դեռ եր-
կու անգամ չ'խօսած՝ դու երեք անգամ կ'ուրա-
նաս ինձ. և սկսեց լալ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ շուտով առաւօտանց քահանայապետները
ծերերի և դպիրների հետ՝ և բոլոր ատեանը խոր-

հուրդ արին , Յիսուսին կապեցին՝ և տարան մատ-
2 նեցին Պիղատոսին ։ Եւ Պիղատոսը Նորան հարցրեց .
Դո՞ւ ես Հրէից Թագաւորը . Նա էլ պատասխանեց
3 և ասեց Նորան . Դու ես ասում։ Եւ քահանայա-
պետները շատ ամբաստանութիւններ են անում
4 Նորանից . Եւ Պիղատոսը դարձեալ հարցրեց Նորան
և ասեց . Ոչինչ պատասխան չե՞ս տալիս . տես ո՛ր-
5 քան են վկայում քեզ դէմ։ Բայց Յիսուսը դար-
ձեալ ոչինչ չ'պատասխանեց , մինչեւ որ Պիղատոսը
զարմացաւ ։
6 Բայց նա ամեն տօնի ժամանակին մէկ բանտար-
կեալ էր արձակում Նորանց համար , որին որ խնդ-
7 րում էին ։ Եւ Բարաբբա ասուած մէկը կար այն
խռովարարների հետ կապուած , որ իրանց խռովու-
8 թիւնում մարդասպանութիւն էին արել ։ Եւ ամ-
բոխն սկսեց բարձր ձայնով աղաղակել և խնդրել ,
9 որ անէ ինչպէս միշտ անում էր Նորանց ։ Պիղա-
տոսն էլ պատասխանեց Նորանց և ասեց . Կամե-
նո՞ւմ էք՝ Հրէից Թագաւորը կ'արձակեմ ձեզ հա-
10 մար ։ Որովհետեւ գիտէր որ քահանայապետները
11 նախանձով էին մատնել Նորան ։ Բայց քահանայա-
պետներն ամբոխին դրդռեցին , որ աւելի Բարաբ-
12 բային արձակէ Նորանց համար ։ Եւ Պիղատոսը
դարձեալ պատասխանեց Նորանց և ասեց . Ապա
ի՞նչ էք ուզում որ անեմ Նորան որին ասում էք
13 Հրէից Թագաւոր . Եւ Նորանք դարձեալ աղաղա-
14 կեցին , Խաչիր Նորան ։ Պիղատոսն էլ Նորանց ասեց .
Ապա ի՞նչ չար բան է արել . և Նորանք առաւել
15 եւս աղաղակում էին , Խաչիր դորան ։ Բայց Պիղա-
տոսը՝ որովհետեւ կամենում էր ամբոխը գոհացնել ,
Բարաբբային արձակեց Նորանց համար . և Յիսու-
սին ծեծեց՝ Նորանց յանձնեց , որ խաչուի ։
16 Եւ զինուորները Նորան տարան սրահի ներսը

այսինքն պալատը . և բոլոր գունդը մէկտեղ կան-
17 չեցին ։ Եւ Նորան ծիրանի հագցրին և փշերից շի-
18 նած պսակ դրին Նորա գլխին . Եւ սկսեցին Նորան
19 ողջոյն տալ . Բարե՛ւ , Հրէից Թագաւոր ։ Եւ Նորա
գլուխը եղեգով ծեծում էին , և Նորա վերայ թը-
քում էին՝ և ծունկ դնելով երկրպագում էին Նո-
20 րան ։ Եւ երբոր ծաղր արին Նորան , այն ծիրանին
Նորանից հանեցին , և իր հանդերձները հագցրին , և
դուրս տարան որ խաչեն Նորան ։
21 Եւ պահակ բռնեցին Սիմոն Կիւրենացուն , Աղէք-
սանդրի և Ռուփոսի հօրը՝ որ արտիցը գալով այն
տեղից անցնում էր , որ Նորա խաչը վեր առնէ ։
22 Եւ Նորան տարան մի Գողգոթա ———— տեղ , որ
23 Թարգմանվում է Գանկի տեղ ։ Եւ Նորան զմռսած
24 գինի էին տալիս խմելու , բայց Նա չ'առաւ ։ Եւ
Նորան խաչեցին ։— բաժանեցին Նորա հանդերձները
վիճակ գցելով Նորանց վերայ՝ թէ ով ինչ պիտի
25 առնէ ։ Եւ ժամը երրորդն էր՝ որ Նորան խաչեցին ։
26 Եւ Նորա յանցանքի գիրը գրուած էր՝ ՀՐԷԻՑ
27 ԹԱԳԱՒՈՐԸ ։ Եւ Նորա հետ երկու աւազակ խա-
չեցին , մէկը Նորա աջ կողմին և մէկը ձախ կողմին ։
28 Եւ կատարուեցաւ այն գիրը , որ ասում է , Անօ-
29 րէնների հետ համարուեցաւ ։ Եւ այնտեղով անց-
նողները Նորան հայհոյում էին , իրանց գլուխները
շարժելով ու ասելով , Վա՛հ , ով տաճարը քան-
30 դող՝ ու երկք օրումը շինող , Ապրեցրու քո անձը
31 և իջիր խաչից ։ Նոյնպէս էլ քահանայապետները
դպիրների հետ միասին ծաղր էին անում և ասում .
Ուրիշներին ապրեցրեց՝ իր անձը չէ կարողանում
32 ապրեցնել ։ Քրիստոսը՝ Իսրայէլի Թագաւորը թող
հիմա խաչից իջնէ , որ տեսնենք և հաւատանք .
և Նորա հետ խաչուածներն էլ էին Նորան նախա-
տինք տալիս ։

33 Եւ երբոր ժամը վեցը եկաւ, խաւար եղաւ բո-
34 լոր երկրի վերայ մինչեւ ինը ժամը։ Եւ իններորդ
ժամին Յիսուսը մեծ ձայնով աղաղակեց եւ ասեց.
Էլի՛ Էլի՛ լա՛մա սաբաքթանի. որ թարգմանվում
է՝ Իմ Աստուած, իմ Աստուած, ի՞նչու թողիր
35 ինձ։ Եւ այնտեղ կանգնածներից ոմանք, երբոր
լսեցին, ասում էին. Ահա Եղիային է կանչում։
36 Եւ մէկը վազեց մի սպունգ քացախով լցրեց, և
եղէգի վերայ դրաւ, տուաւ նորան՝ որ խմէ, և
ասեց. Թողէք տեսնենք, Եղիան կ'գա՞յ որ նորան
վայր բերէ։
37 Եւ Յիսուսը մեծ ձայն արձակեց՝ և հոգին տուաւ։
38 Եւ տաճարի վարագոյրն երկու պատառուեցաւ՝ վե-
39 րեւից մինչեւ ցածը։ Եւ հարիւրապետը, որ այնտեղ
նորա դիմացը կանգնած էր, երբոր տեսաւ թէ
Յիսուսը այսպէս աղաղակելով հոգի տուաւ, ասեց.
40 Ճշմարի՛տ, այս մարդն Աստուծոյ Որդի էր։ Կանայք
էլ կային, որ հեռուանց մտիկ էին տալիս, որոնց
միջումն էր Մարիամ Մագդալենացին, և փոքր
Յակոբոսի և Յովսէսի մայրը Մարիամ և Սաղովմէն,
41 Որոնք էլ, երբոր նա Գալիլէա էր, նորա ետեւից
գնում և նորան ծառայում էին. և ուրիշ շատ կա-
նայք էլ, որ նորա հետ Երուսաղէմ էին եկել։
42 Եւ երբոր արդէն իրիկուն եղաւ, որովհետեւ
43 ուրբաթ էր՝ այսինքն շաբաթից առաջի օրը. Եկաւ
Արիմաթիացի Յովսէփը՝ մի երեւելի խորհրդական, որ
ինքն էլ Աստուծոյ արքայութեան սպասում էր.
համարձակելով մտաւ Պիղատոսի մօտ, և խնդրեց
44 Յիսուսի մարմինը։ Եւ Պիղատոսը զարմացաւ, թէ
արդէն մեռել է. և հարիւրապետին իրան մօտ
կանչեց, նորան հարցրեց և ասեց, թէ Շատո՞նց է
45 որ մեռաւ։ Եւ հարիւրապետիցը տեղեկանալով,
46 մարմինը Յովսէփին շնորհեց։ Եւ Յովսէփը կտաւ

առաւ և նորան իջեցրեց կտաւով պատեց, և նո-
րան մի դերեզմանի մէջ դրաւ, որ փորուած էր
քարից. և մի քար թաւալեց դերեզմանի դռանը։
47 Եւ Մարիամ Մագդալենացին և Յովսէսի մայր Մա-
րիամն էլ տեսան այն տեղը, ուր որ նա դրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ երբոր շաբաթն անցաւ, Մարիամ Մագդա-
լենացին և Յակոբի մայրը Մարիամը և Սաղովմէն
2 խունկեր առան, որ գան նորան օծեն։ Եւ միաշա-
բաթի առաւօտանց շատ կանուխ արեգակը ծա-
3 գելիս գալիս են դերեզմանը։ Եւ իրար ասում էին.
Ո՞վ կը թաւալեցնէ քարը մեզ համար դերեզմանի
4 դռնիցը։ Եւ նայեցան տեսան, որ քարը դերեզմա-
նիցը հեռու էր թաւալած, որովհետեւ շատ մեծ
5 էր։ Եւ երբոր դերեզմանը մտան, մի երիտասարդ
տեսան՝ աջ կողմը նստած՝ սպիտակ պատմուճան
6 հագած. և շատ զարհուրեցին։ Եւ նա ասեց
նորանց. Մի զարհուրիք, դուք խաչուած Նա-
զովրեցի Յիսուսն էք որոնում. նա յարութիւն ա-
ռաւ, այստեղ չէ, ահա այն տեղը՝ ուր որ նորան
7 դրին։ Բայց գնացէք, նորա աշակերտներին և Պետ-
րոսին ասեցէք, թէ Նա ձեզանից առաջ կ'գնայ
Գալիլէա. այնտեղ կ'տեսնէք նորան ինչպէս նա
8 ձեզ ասեց։ Եւ շուտով դուրս եկան փախան դե-
րեզմանիցը, և նորանք դողով և սարսափով բրո-
նուած էին, և ոչ որի ոչինչ չ'ասեցին. որովհետեւ
վախենում էին։
9 Եւ Յիսուսը երբոր յարութիւն առաւ՝ միաշա-
բաթի առաւօտանց առաջ երեւեցաւ Մարիամ
10 Մագդալենացուն, որից եօթը դեւ էր հանել։ Եւ
նա գնաց պատմեց նորա հետ լինողներին, որ սուգ

11 էին անում և լաց լինում։ Նորանք էլ լսելով,
թէ կենդանի է, և երեւեցաւ նորան, չ'հաւատա-
12 ցին։ Սորանից յետոյ ուրիշ կերպարանքով երեւե-
ցաւ նորանցից երկուսին, որ ման գալով յանդն
13 էին գնում։ Նորանք էլ գնացին այն միւսներին
պատմեցին, բայց նորանց էլ չ'հաւատացին։
14 Վերջը երբոր այն տասնեւմէկը սեղան էին նըս-
տած, նորանց երեւեցաւ և նորանց անհաւատու-
թիւնը և քարասրտութիւնը յանդիմանեց, որ չը
հաւատացին նորանց, որ նորան տեսել էին յարու-
թիւն առած։
15 Եւ նորանց ասեց. Գնացէք բոլոր աշխարհք, ա-
16 ւետարանը քարոզեցէք ամեն արարածի։ Ով որ
հաւատաց և մկրտուեցաւ կ'փրկուի. և ով որ չը
17 հաւատաց՝ կ'դատապարտուի։ Նորանց էլ, որ հա-
ւատացին, այս նշանները կ'հետեւին. իմ անունովը
18 դեւեր կ'հանեն, նոր լեզուներ կ'խօսեն. Օձեր վեր
կ'առնեն, և եթէ մի մահադեղ խմեն, նորանց
վնաս չի տալ. հիւանդների վերայ ձեռք կ'դնեն, և
նորանք կ'առողջանան։
19 Արդ Տէրը նորանց հետ խօսելուց յետոյ, եր-
կինքը համբարձաւ, Աստուծոյ աջ կողմը նստեց։
20 Նորանք էլ դուրս գնացին, ամեն տեղ քարոզում
էին, և Տէրը գործակցում էր նորանց և խօսքը հաս-
տատում էր այն նշաններովը որ հետեւում էին։
Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ԴՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Որովհետեւ շատերը ձեռնարկեցին մեր մէջ հաս-
տատուած բաների պատմութիւնը վերստին կար-
2 գել. Ինչպէս մեզ աւանդեցին սկզբիցն ականատես
3 և խօսքին սպասաւոր լինողները, ես էլ, որ սկզբ-
բիցը բոլոր բաներին ճշմարտութիւնով հետեւեցի,
կամեցայ կարգաւ գրել քեզ, ով պատուականդ
4 Թէոփիլէ. Որ իմանաս այն բաների ստուգութիւ-
նը, որ սովորեցիր։
5 Հրէաստանի թագաւոր Հերովդէսի օրերումը մի
քահանայ կար անունը Զաքարիա, Աբիայի դասա-
կարգութիւնից, և նորա կինն Ահարոնի աղջիկ-
6 ներից, և նորա անունն Եղիսաբեթ։ Երկուսն էլ
Աստուծոյ առաջին արդար էին, և Տիրոջ բոլոր
պատուիրանքներումը և իրաւունքներումը գնում
7 էին անարատ։ Եւ նորանք զաւակ չ'ունէին, որով-
հետեւ Եղիսաբեթը ամուլ էր. և երկուսն էլ ի-
րանց օրերը անց էին կացրել։
8 Եւ եղաւ, երբոր նա քահանայութիւն էր ա-
նում իրան հասած դասակարգութեան օրերումը
9 Աստուծոյ առաջին, Քահանայութեան սովորու-
թեան պէս, իրան ընկաւ, որ Տիրոջ տաճարը մտնէ
10 խնկարկութիւն անելու։ Եւ ժողովրդի բոլոր բազ-
մութիւնը դուրսն աղօթք էին անում խնկարկու-

11 թեան ժամանակին։ Եւ Տիրոջ հրեշտակը երեւե-
ցաւ Նորան՝ կանգնած խնկի սեղանի աջ կողմին։
12 Եւ Զաքարիան տեսնելով շփոթուեցաւ, և վախ
13 ընկաւ Նորա վերայ։ Եւ հրեշտակն ասեց Նորան.
Մի վախենար, Զաքարիա. որովհետեւ քո աղօթքը
լսուեցաւ, և քո կինն Եղիսաբեթը մի որդի կ'ծնի
14 քեզ, և Նորա անունը Յովհաննէս կ'դնես։ Եւ քեզ
ուրախութիւն և ցնծութիւն կ'լինի, և շատերը նո-
15 րա ծնունդովը կ'ուրախանան։ Որովհետեւ նա մեծ
կ'լինի Տիրոջ առաջին. և գինի և օղի չի խմիլ, և
16 դեռ իր մօր որովայնիցը Սուրբ Հոգով կ'լցուի։ Եւ
Իսրայէլի որդիներից շատերին կ'դարձնէ դէպ ի-
17 բանց Տէր Աստուածը։ Եւ ինքն կ'գայ Նորա առա-
ջից Եղիայի հոգովը և զօրութիւնովը, որ հայրերի
սրտերը դէպի որդիքը դարձնէ, և անհնազանդնե-
րը՝ արդարների իմաստութեան մէջ, որ Տիրոջ հա-
18 մար բարեկարգ ժողովուրդ պատրաստէ։ Եւ Զա-
քարիան ասեց հրեշտակին. Ես ի՞նչով ճանաչեմ
այդ. որովհետեւ ես ծեր եմ, և իմ կինն իր օրերն
19 անց է կացրել։ Եւ հրեշտակը պատասխանեց և
ասեց Նորան. Ես Գաբրիէլն եմ, որ Աստուծոյ ա-
ռաջին կանգնում եմ, և ուղարկուեցայ քեզ հետ
20 խօսելու և այս բաները քեզ աւետիք տալու։ Եւ
ահա համր կ'լինես, և չես կարենալ խօսել, մին-
չեւ այն օրն՝ որ այս բաները կ'լինին. որովհետեւ չը
հաւատացիր իմ այս խօսքերին՝ որ իրանց ժամա-
21 նակին կ'կատարուին։ Եւ ժողովուրդը սպասում էր
Զաքարիային, և զարմանում էին Նորա տաճարի
22 մէջ ուշանալու համար. Եւ երբոր դուրս եկաւ,
չէր կարենում խօսել Նորանց հետ. և իմացան՝ որ
տաճարի մէջ տեսիլք է տեսել. և նա նշաններով
էր խօսում Նորանց հետ, և մնում էր պապան-
23 ձուած։ Եւ եղաւ, երբոր Նորա պաշտօնի օրերը

24 կատարուեցան, գնաց իր տունը։ Եւ այն օրերից
յետոյ Նորա կին Եղիսաբեթը յղացաւ, և հինգ
ամիս իր անձը ծածուկ պահում էր և ասում.
25 Թէ այսպէս արաւ ինձ Տէրն այս օրերումն, որ ինձ
վերայ նայեց՝ որ իմ նախատինքը մարդկանց միջից
վեր առնէ։
26 Եւ վեցերորդ ամսումը Գաբրիէլ հրեշտակն
Աստուածանից ուղարկուեցաւ Գալիլեայի մի քա-
27 ղաք, որի անունը Նազարէթ էր, Մի կոյսի մօտ,
որ նշանուած էր մի մարդի, որի անունը Յովսէփ
էր՝ Դաւիթի տանից. և այն կոյսի անունը Մարիամ
28 էր։ Եւ հրեշտակը Նորա մօտ գալով ասեց. Ողջոյն
քեզ, ով շնորհընկալ. Տէրը քեզ հետ. օրհնեալ
29 ես դու կանանց մէջ։ Եւ նա Նորան տեսնելով շը-
փոթուեցաւ Նորա խօսքի համար, և իր մտքումը
մտածում էր, թէ ի՞նչպիսի բարեւ պիտի լինի այս
30 ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը ասեց Նորան. Մի վախե-
նար, Մարիամ. որովհետեւ Աստուածանից շնորհք
31 գտար։ Եւ ահա կ'յղանաս՝ և որդի կ'ծնես. և նո-
32 րա անունը Յիսուս կ'դնես։ Նա մեծ կ'լինի, և
Բարձրեալի Որդի կ'կոչուի. և Տէր Աստուածը նո-
րա Դաւիթ հօր աթոռը կ'տայ Նորան. և նա յա-
33 ւիտեան կ'թագաւորէ Յակոբի տան վերայ. Եւ
34 Նորա թագաւորութեանը վերջ չի լինիլ։ Եւ Մա-
րիամն ասեց հրեշտակին. Սա ի՞նչպէս կ'լինի. ըստ
35 որում ես այր չ'գիտեմ։ Հրեշտակը պատասխանեց
և ասեց Նորան. Սուրբ Հոգին կ'գայ քեզ վերայ, և
Բարձրեալի զօրութիւնը քեզ վերայ կ'հովանաւորէ,
վասն որոյ և այն ծնուած սուրբն էլ Աստուծոյ Որդի
36 կ'կոչուի։ Եւ ահա քո աղգականն՝ Եղիսաբեթը,
նա էլ մի որդիով յղի է իր ծերութիւնումը. և
37 սա այն ամսուլ կոչուածի վեցերորդ ամիսն է։ Որով-
հետեւ Աստուծոյ առաջին ոչ մի բան անկարելի չէ։

38 Մարիամն էլ ասեց. Ահա Տիրոջ աղախինն եմ.
Թող քո խօսքի պէս լինի ինձ։ Եւ հրեշտակը գնաց
Նորանից։
39 Մարիամն այն օրերումը վերկացաւ՝ շտապելով
40 լեռնակողմը գնաց՝ Յուդայի քաղաքը. Եւ Զաքա-
41 րիայի տունը մտաւ, և Եղիսաբեթին բարեւեց։ Եւ
եղաւ, երբոր Եղիսաբեթը Մարիամի բարեւը լսեց,
երեխան Նորա որովայնումը խաղաց. և Եղիսաբեթը
42 Սուրբ Հոգիով լցուեցաւ։ Եւ մեծ ձայնով աղա-
ղակեց և ասեց. Օրհնեալ ես դու կանանց մէջ. և
43 օրհնեալ է քո որովայնի պտուղը. Եւ սա ի՞նչ
տեղից է ինձ, որ իմ Տիրոջ մայրն ինձ մօտ եկաւ։
44 Որովհետեւ ահա, երբոր քո բարեւի ձայնն իմ ականջ-
ներին հասաւ, երեխան որովայնումս ուրախանա-
45 լով խաղաց։ Եւ երանի նորան, որ հաւատաց, թէ
այն բաները կ'կատարուին, որ Տէրից իրեն աս-
46 ուած են։ Եւ Մարիամը ասեց. Թող իմ անձը փա-
47 ռաւորէ Տիրոջը։ Եւ իմ հոգին ուրախացաւ իմ
48 Փրկիչ Աստուծովը։ Որովհետեւ իր աղախնի խոնարհ-
հութեանը մտիկ տուաւ, որովհետեւ ահա այսուհ-
49 հետեւ բոլոր ազգերը կ'երանեն ինձ։ Որովհետեւ
Հզօրը մեծամեծ բաներ արաւ ինձ, և սուրբ է նո-
50 րա անունը։ Եւ Նորա ողորմութիւնը ազգից ազգ
51 Նորանից վախեցողներին վերայ է։ Զօրութիւն արաւ
իր բազուկովը, ցրուեց ամբարտաւաններին իրանց
52 սրտի մտածմունքովը։ Զօրաւորներին աթոռներից
53 իջեցրեց, և խոնարհներին բարձրացրեց։ Սովածնե-
րին բարիքներով լցրեց, և հարուստներին դատարկ
54 արձակեց։ Իր Իսրայէլ ծառային օգնեց էր ողորմու-
55 թիւնը յիշելով. Ինչպէս մեր հայրերի հետ խօսեց,
Աբրահամին և նորա զաւակին՝ մինչեւ յաւիտեան։
56 Եւ Մարիամը մնաց Նորա մօտ երեք ամիսի չափ.
և յետոյ դարձաւ իր տունը։

57 Եւ Եղիսաբեթի ծնելու ժամանակը լրացաւ, և
58 որդի ծնեց։ Եւ նորա դրացիները և ազգականները
լսեցին, թէ Տէրն իր ողորմութիւնը մեծ արաւ նո-
րա վերայ. և ուրախանում էին նորա հետ։
59 Եւ եղաւ՝ ութերորդ օրումն եկան երեխային
թլփատելու, և նորան իր հօր անունովը Զաքարիա
60 էին կոչում։ Եւ նորա մայրը պատասխանեց և ա-
61 սեց. Ոչ, այլ Յովհաննէս կոչուի։ Եւ ասեցին նո-
րան, թէ Ոչ ոք չկայ քո ազգումը, որ այդ անու-
62 նով կոչվում լինի։ Եւ նշաններով հարցնում էին
նորա հօրը, թէ ի՞նչ է կամենում որ նա կոչուի։
63 Եւ նա տախտակ խնդրեց, գրեց և ասեց, Դորա
64 անունը Յովհաննէս է. և ամենքը զարմացան։ Եւ
իսկոյն նորա բերանը և լեզուն բացուեցաւ. և
65 խօսում էր՝ Աստուծուն օրհնելով։ Եւ ահ ընկաւ
ամենքի վերայ, որ նորանց չորս կողմովը բնակվում
էին. և Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմումը այս ա-
66 մեն բաները պատմվում էին։ Եւ բոլոր լսողներն
իրանց սրտերումն էին դնում և ասում. Այս երե-
խան ի՞նչ պիտի լինի։ Եւ Տիրոջ ձեռը նորա հետ էր։
67 Եւ նորա հայրը՝ Զաքարիան Սուրբ Հոգիով լցը-
68 ուեցաւ, մարգարէացաւ և ասեց. Օրհնեալ է Իս-
րայէլի Տէր Աստուածը, որ այցելութեան եկաւ, և
69 փրկութիւն արաւ իր ժողովրդի համար։ Եւ փրկ-
ութեան եղջիւր վերկացրեց մեզ համար իր Դա-
70 ւիթ ծառայի տանը։ Ինչպէս որ խօսեց յաւիտե-
71 նից իր սուրբ մարգարէների բերանովը. Փրկու-
թիւն մեր թշնամիներից. և բոլոր մեզ ատողների
72 ձեռից։ Որ մեր հայրերի վերայ ողորմութիւն ա-
73 նէ, և իր սուրբ ուխտը յիշէ. Այն երդումը, որ
74 մեր հայր Աբրահամին երդուաւ, որ մեզ տայ, Որ
մեր թշնամիների ձեռից ազատուած աներկիւղ
75 պաշտենք իրան Սրբութիւնով և արդարութիւնով

76 Նորա առաջին մեր կեանքի բոլոր օրերումը։ Եւ դու, երեխայ, Բարձրեալի մարգարէ կ'կոչուիս. ո-
բովհետեւ կ'գնաս Տիրոջ երեսի առաջից նորա ճա-
77 նապարհները պատրաստելու. Որ նորա ժողովրդին
տաս փրկութեան դիտութիւնը իրանց մեղքերի
78 թողութեան մէջ, Մեր Աստուծոյ գթած ողոր-
մութեան համար, որով ծագող արեւելը վերեւից
79 այցելեց մեզ. Որ լոյս տայ խաւարումն և մահի
ստուերումը նստողներին. որ մեր ոտները դէպի
խաղաղութեան ճանապարհն ուղղէ։
80 Եւ երեխան աճում էր և զօրանում էր հոգիով,
և անապատներումն էր, մինչեւ այն օրն որ նա ե-
րեւեցաւ Իսրայէլին։

ԳԼ. Բ

1 Եւ այն օրերումն եղաւ, որ հրաման դուրս եկաւ
2 Օգոստոս կայսերից, որ բոլոր աշխարհ գրուի։ Սա
առաջին աշխարհագրերն եղաւ Կիւրենի՝ Սիւրիայի
3 կուսակալութեան ժամանակումը։ Եւ ամենքը գը-
4 նում էին գրուելու՝ ամեն մէկն իր քաղաքը։ Յով-
սէփն էլ Գալիլեայից՝ Նազարէթ քաղաքից գնաց
Հրէաստան Դաւիթի քաղաքն, որ Բեթլէհէմ է
կոչւում. որովհետեւ նա Դաւիթի տանից և ազ-
5 գից էր. Որ գրուի իր նշանած Մարիամի հետ,
6 որ յղի էր։ Եւ եղաւ երբոր նորանք այնտեղ էին.
7 Նորա ծնելու օրերը լրացան։ Եւ իր անդրանիկ որ-
դին ծնեց, և պատեց խանձարուրներով և մսուրի
մէջ դրաւ. որովհետեւ այն իջեւանումը տեղ չկար
նորանց համար։
8 Եւ այն տեղումը հովիւներ կային դաշտումը կա-
9 ցող, որ գիշերն իրանց հօտերը պահում էին։ Եւ
ահա Տիրոջ հրեշտակը կանգնեց նորանց առաջին,

և Տիրոջ փառքը նորանց շուրջը ծագեց. և մեծ
10 վախով վախեցան։ Եւ հրեշտակն ասեց նորանց.
Մի վախենաք, որովհետեւ ահա մեծ ուրախութիւն
եմ աւետում ձեզ, որ բոլոր ժողովրդին պիտի
11 լինի. Թէ այսօր ձեզ Փրկիչ ծնուեցաւ Դաւիթի
12 քաղաքումը. որ է Քրիստոս Տէրը։ Եւ այս լինի
ձեզ նշան. մի երեխայ կ'գտնէք խանձարուրներով
13 պատած, և մսուրի մէջ դրած։ Եւ յանկարծակի
այն հրեշտակի հետ եղաւ երկնաւոր զօրքի մի բազ-
մութիւնը, որ Աստուծուն օրհնում էին և ասում.
14 Փառք Աստուծոյ բարձունքումը, և երկրի վերայ՝
խաղաղութիւն, և մարդկանց մէջ հաճութիւն։
15 Եւ եղաւ երբոր հրեշտակները նորանցից վերացան
երկինքը, այն հովիւ մարդիկն իրար ասեցին. Եկէք
գնանք մինչեւ Բեթլէհէմ, և տեսնենք այս եղած
16 բանը, որ Տէրը ցոյց տուաւ մեզ։ Եւ շտապելով
եկան և գտան Մարիամն և Յովսէփն, և երեխա-
17 յին՝ մսուրի մէջ դրած։ Եւ երբոր տեսան՝ իմացրին
այն բանն, որ այս երեխայի համար ասուեցաւ նո-
18 րանց։ Եւ բոլոր լսողները զարմացան այն բաների
19 համար, որ հովիւները նորանց հետ խօսեցան։ Իսկ
Մարիամն այս բոլոր բաները պահում էր, և իր
20 սրտումը մտածում էր։ Եւ հովիւները ետ դառան.
Աստուծուն փառաբանում և օրհնում էին այն
բոլոր բաների համար, որ լսեցին և տեսան, ինչպէս
որ նորանց ասուեցաւ։
21 Եւ երբոր ութ օր լրացաւ, որ մանուկը թլ-
փատուէր, նորա անունը Յիսուս կոչուեցաւ, այն
որ հրեշտակիցը կոչուած էր՝ նա դեռ արգանդումը
չ'յղացուած։
22 Եւ երբոր նորա մաքրուելու օրերը լրացան, Մով-
սէսի օրէնքի պէս, նորան տարան Երուսաղէմ, որ
23 Տիրոջ առաջին կանգնեցնեն։ Ինչպէս Տիրոջ օրէն-

քումը գրուած է, թէ Ամէն արու որ արգանդ
24 բանայ, Տէրոջը սուրբ պիտի կոչուի։ Եւ որ Տիրոջ
օրէնքումը ասուածին պէս պատարագ բերեն մի զոյգ
տատրակ, կամ աղաւնու երկու ձագ։
25 Եւ ահա Երուսաղէմումը մի մարդ կար, որի
անունը Սիմէօն էր, և այս մարդը արդար և աստ-
ուածավախ էր, և սպասում էր Իսրայէլի մխիթա-
26 րութեանը, և Սուրբ Հոգի կար նորա վերայ։ Եւ
նորան պատգամ էր եղած Սուրբ Հոգիից, որ մահ
չի տեսնիլ, մինչեւ որ Տիրոջ Քրիստոսին կ'տեսնէ։
27 Եւ Հոգուովն եկաւ տաճարը, և երբոր ծնողքը Յի-
սուս երեխային բերին, որ օրէնքի սովորութեան
28 պէս նորա վերայ անեն, Նա էլ առաւ նորան ըն-
դունեց իր գիրկը, և Աստուծուն օրհնեց, և ասեց.
29 Հիմա արձակում ես քո ծառային, ով Տէր, քո
30 խօսքի պէս խաղաղութիւնով. Որովհետեւ իմ աչ-
31 քերը տեսան քո փրկութիւնը, Որ պատրաստեցիր
32 ամեն ժողովուրդների առաջին։ Լոյս՝ հեթանոսնե-
րին լուսաւորելու, և փառք՝ քո Իսրայէլ ժողո-
33 վրդի համար։ Եւ Յովսէփը և նորա մայրը զարմա-
ցել էին այն բաների վերայ, որ նորա համար խօս-
34 վում էին։ Եւ Սիմէօնն օրհնեց նորանց, և նորա
մայր Մարիամին ասեց, Ահա այս մանուկը կայ Իս-
րայէլի մէջ շատերի համար ընկնելու և կանգնելու
35 և հակառակութեան նշան։ Եւ խակ քո անձովը
սուր կ'անցնէ, որ շատ սրտերից խորհուրդներ
յայտնուին։
36 Եւ այնտեղ էր Աննա մարգարէուհին՝ Փանուէլի
աղջիկն՝ Աշերի ցեղից. սա ինքը շատ օրեր էր ան-
ցրել, և իր կուսութեան ժամանակից եօթը տա-
37 րի էր ապրել մարդի հետ. Եւ ութսուն և չորս
տարուայ չափ որբեւայրի էր, որ տաճարից չէր
հեռանում. ծոմերով և աղօթքներով գիշեր ու

38 ցերեկ ծառայում էր Աստուծուն։ Սա էլ նոյն ժա-
մումը վերկացաւ՝ Տէրից գոհանում էր և խօսում
էր նորա մասին այն ամենին որ Երուսաղէմի մէջ
փրկութեան սպասում էին։
39 Եւ երբոր ամենը Տիրոջ օրէնքի պէս կատարե-
ցին, ետ դառան Գալիլեա՝ իրանց Նազարէթ քա-
40 ղաքը։ Երեխան էլ աճում էր և զօրանում հո-
գիով՝ իմաստութիւնով լցուած. և Աստուծոյ շը-
նորհքը նորա վերայ էր։
41 Եւ նորա ծնողքը տարուց տարի Երուսաղէմ էին
42 գնում զատկի տօնին։ Եւ երբոր նա տասներկու
տարեկան եղաւ, նորանք տօնի սովորութեան պէս
43 Երուսաղէմ գնացին, Եւ երբոր օրերը կատարելուց
յետոյ ետ դառան, Յիսուս տղան Երուսաղէմումը
44 մնաց. և չ'իմացան Յովսէփը և նորա մայրը, Եւ
կարծելով, թէ նա ճանապարհակիցների հետ կը
լինի, մի օրուայ ճանապարհ եկան՝ և նորան որո-
45 նում էին ազգականների և ծանօթների մէջ։ Եւ
երբոր նորան չ'գտան, ետ դառան Երուսաղէմ և
46 որոնում էին նորան։ Եւ երեք օրից յետոյ եղաւ,
որ նորան տաճարի մէջ գտան, վարդապետների
մէջ նստած՝ նորանց ականջ էր դնում, և նորան-
47 ցից հարցնում էր։ Եւ ամենքն, որ նորանից լսում
էին, զարմանում էին նորա իմաստութեան և պա-
48 տասխանների վերայ։ Եւ երբոր նորան տեսան, շատ
սքանչացան. և նորա մայրն ասեց նորան. Որդեակ,
ինչու համար մեզ այսպէս արիր. ահա, հայրդ և
49 ես ցաւելով որոնում էինք քեզ։ Եւ նա նորանց
ասեց. Ինչու համար էիք ինձ որոնում. դուք չը
գիտէիք թէ պէտք է, որ ես իմ Հօր դուռը լինեմ։
50 Եւ նորանք չ'հասկացան այն խօսքը որ նորանց հետ
51 խօսեց։ Եւ նա նորանց հետ իջաւ և գնաց Նազա-
րէթ. և նորանց հնազանդ էր. և նորա մայրը այս

52 բոլոր բաները պահում էր իր սրտումը։ Եւ Յի-
սուսը զարգանում էր իմաստութիւնով և հասա-
կով, և շնորհքով՝ Աստուծոյ և մարդկանց մեջ։

ԳԼ. Գ

1 Տիբերիոս կայսեր տէրութեան տասնեւհինգերորդ
տարում, Պոնտացի Պիղատոսի Հրէաստանի վերայ
կուսակալութեան ժամանակին, և Հերովդէսի՝ Գա-
լիլեայի վերայ չորրորդապետութեան ժամանակին,
և նորա եղբայր Փիլիպպոսի՝ Իտուրացիների և Տրա-
քոնացիների երկրի վերայ չորրորդապետութեան ժա-
մանակին, և Լիւսանիայի Աբելինացիների վերայ
2 չորրորդապետութեան ժամանակին, Աննայի և
Կայիափայի քահանայապետութեան օրերումը Ա-
տուծոյ խօսքն եղաւ Զաքարիայի որդի Յովհաննէ-
3 սին անապատումը։ Եւ նա եկաւ Յորդանանի ա-
մէն կողմերը, ապաշխարութեան մկրտութիւնը
4 քարոզելով մեղքերի թողութեան համար. Ինչ-
պէս Եսայիա մարգարէի խօսքերի գրքումը գրուած
է՝ որ ասում է Կանչողի ձայնը անապատումը.
պատրաստ արէք Տիրոջ ճանապարհը, և ուղիղ ա-
5 րէք նորա շաւիղները։ Ամէն ձոր լցուի, և ամէն
սար և բլուր խոնարհուի. և դժուարները հեշտ
լինեն, և խորտուբորտները հարթ ճանապարհներ
6 լինեն. Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը
կ'տեսնէ։

7 Եւ այն ժողովուրդներին, որ դուրս էին եկած
նորանից մկրտուելու, ասեց. Իժերի զաւակներ,
ո՞վ սովորեցրեց ձեզ փախչել այն գալու բարկու-
8 թիւնից։ Արդ ապաշխարութեան արժանի պտուղ-
ներ արէք. և մի սկսէք ասել ձեր միջումը՝ մենք
Աբրահամն ունինք հայր. որովհետև ասում եմ
ձեզ, թէ Աստուած կարող է այս քարերից որ-

9 դիներ հանել Աբրահամի համար։ Բայց արդէն
կացինն էլ ծառերի արմատի մօտ դրած է. արդ
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չէ բերում, կ'կտրուի
10 և կրակի մէջ կ'գցուի։ Եւ ժողովուրդները նորան
11 հարցնում էին և ասում. Ապա ի՞նչ անենք։ Եւ
նա պատասխանեց և ասեց նորանց. Նա որ երկու
հանդերձ ունի, թող չունեցողին տայ. և նա
12 էլ, որ կերակուր ունի, թող նոյնպէս անէ։ Եւ
մաքսաւորներն էլ եկան մկրտուելու, և նորան ա-
13 սեցին. Վարդապետ, ի՞նչ անենք։ Նա էլ ասեց
նորանց. Ձեզ հրամայածից աւելի ոչ-ոչինչ ոչ
14 մի բան մի առնէք։ Եւ զինուորներն էլ էին հար-
ցնում նորան և ասում. Ապա մենք ի՞նչ անենք,
նորանց էլ ասեց. Ոչ մէկին մի հարստահարէք,
ոչ էլ զրպարտութիւն արէք, և ձեր թոշակովը
բաւականացէք։

15 Ժողովուրդն էլ դեռ սպասելիս և ամենքն իրանց
սրտերումն մտածելիս՝ Յովհաննէսի համար, թէ
16 մի՛ դուցէ նա լինի Քրիստոսը, Յովհաննէսն ամենին
պատասխանեց և ասեց. Ես ջրով եմ մկրտում
ձեզ. բայց ինձանից աւելի զօրաւորն է գալիս, որ
ես արժանի չեմ նորա կօշիկների կապերը լուծե-
լու. նա ձեզ Սուրբ Հոգով և կրակով կ'մկրտէ։
17 Որ հոսելին նորա ձեռքին է, և նա իր կալը կ'սրբէ,
և ցորենն իր ամբարը կ'ժողովէ, իսկ դարմանը
18 կ'այրէ անշէջ հրով։ Եւ ուրիշ էլ շատ բաներ
19 յորդորելով աւետարանում էր ժողովրդին։ Բայց
Հերովդէս չորրորդապետը՝ նորանից յանդիմանուած
իր եղբայր Փիլիպպոսի կնկայ Հերովդիայի մասին,
և այն ամէն չար գործերի համար, որ Հերովդէսն
20 արաւ, Ամենի վերայ սա էլ աւելացրեց, որ Յով-
հաննէսին բանտի մէջ դրաւ։

21 Եւ բոլոր ժողովրդի մկրտուելու ժամանակին ե-

զաւ , որ երբոր Յիսուսն էլ մկրտուեցաւ՝ և աղօթք
22 էր անում , երկինքը բացուեցաւ , Եւ Սուրբ Հոգին
մարմնաւոր տեսիլքով աղաւնու պէս իջաւ նորա
վերայ . և երկնքիցը ձայն եղաւ որ ասում էր . Դու
ես իմ սիրելի Որդին , ես քեզ հաւանեցի ։
23 Եւ ինքն Յիսուս սկսած էր երեսուն տարեկանի
չափ լինել , որ ինչպէս կարծվում էր , Յովսէփի որ-
24 դին էր . և նա Հեղիին . և նա Մատթատի . Եւ նա
Ղևիի . և նա Մեղքիի . և նա Յաննէի . և նա Յով-
25 սէփի . Եւ նա Մատաթիայի . և նա Ամոսի . և նա
26 Նաւումի . և նա Եսղիի . և նա Նանգէի , Եւ նա
Մաաթի . և նա Մատաթիայի . և նա Սեմէիի . և
27 նա Յովսէփի . և նա Յուդայի . Եւ նա Յովհաննայի .
և նա Ռէսայի . և նա Զօրաբաբէլի . և նա Սաղա-
28 թիէլի . և նա Ներէիի . Եւ նա Մեղքիի . և նա
Ադդէիի . և նա Կոսամի . և նա Եղմոդադի . և
29 նա Էրի . Եւ նա Յովսէսի . և նա Եղիազարի . և նա
30 Յովրիմի . և նա Մատթատի . և նա Ղևիի . Եւ նա
Սիմէոնի . և նա Յուդայի . և նա Յովսէփի . և նա
31 Յոնանի . և նա Եղիակիմի . Եւ նա Մելիայի . և նա
Մայնանի . և նա Մատաթայի . և նա Նաթանի .
32 և նա Դաւիթի . Եւ նա Յեսսէի . և նա Ովբէդի . և
33 նա Բոոսի . և նա Սաղմոնի . և նա Նաասոնի . Եւ նա
Ամինադաբի . և նա Արամի . և նա Եսրոնի . և նա
34 Փարէսի . և նա Յուդայի . Եւ նա Յակոբի . և նա
Իսահակի . և նա Աբրահամի . և նա Թարայի . և
35 նա Նաքորի . Եւ նա Սերուքի . և նա Ռագաւի . և
36 նա Փաղեկի . և նա Եբերի . և նա Սաղայի . Եւ նա
Կայնանի . և նա Արփաքսադի . և նա Սէմի . և նա
37 Նոյի . և նա Ղամէքի . Եւ նա Մաթուսաղայի . և
նա Ենովքի . և նա Յարեդի . և նա Մաղալեէլի . և
38 նա Կայնանի . Եւ նա Ենոսի . և նա Սէթի . և նա
Ադամի . և նա Աստուծոյ ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յիսուսը Սուրբ Հոգիով լցուած Յորդանանիցը
ետ դառաւ և Հոգիովը տարուեցաւ անապատը ։
2 Քառասուն օր սատանայիցը փորձուեցաւ . և այն
օրերումը ոչինչ չկերաւ , և երբոր նորանք լրացան,
սովեց ։
3 Եւ սատանան նորան ասեց . Եթէ Աստուծոյ որդի
4 ես , ասիր այդ քարին որ հաց լինի ։ Եւ Յիսուսը
նորան պատասխանեց և ասեց . Գրուած է , թէ
Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ , այլ Աստուծոյ
ամեն խօսքովը ։
5 Եւ սատանան նորան մի բարձր սար հանեց՝ և
աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցոյց տուաւ
6 նորան մի վայրկեանի մէջ ։ Եւ սատանան ասեց նո-
րան . Այս բոլոր իշխանութիւնը և սորանց փառքը
քեզ կ'տամ . որ ինձ է տրուած . և ում որ կամե-
7 նում եմ տալիս եմ սորան ։ Արդ դու , եթէ իմ
առաջը ընկած երկրպագութիւն անես , բոլորը
8 քոնը կ'լինի ։ Եւ Յիսուսը նորան պատասխանեց և
ասեց . *Գնա յետս , սատանայ . որովհետև՝ գրուած
է , թէ քո Տէր Աստուծուն պէտք է երկրպագու-
թիւն անես , և նորան միայն պաշտես ։
9 Եւ նա տարաւ նորան Երուսաղէմ , և տաճարի
աշտարակի վերայ կանգնեցրեց և ասեց նորան .
Եթէ Աստուծոյ որդի ես , այստեղից քեզ վայր
10 գցիր . Որովհետև գրուած է , թէ Իր հրեշտակնե-
11 րին կ'հրամայէ քեզ համար , որ քեզ պահեն . Եւ
որ ձեռքերի վերայ քեզ վեր առնեն , որ երբէք
12 քո ոտքը քարի չդպցնես ։ Յիսուսը նորան պատաս-
քո

*Ոմանք չունին ։

խանեց և ասեց, թէ Աստուած է՝ Մի փորձիր քո
13 Տէր Աստուծուն։ Եւ սատանան երբոր բոլոր փոր-
ձութիւնը կատարեց, հեռացաւ նորանից մինչև
մի ժամանակ։
14 Եւ Յիսուսը Հոգուի զօրութիւնովը ետ դառաւ
Գալիլէա. և նորա համբաւը դուրս գնաց այն գա-
15 ւառի ամէն կողմերը։ Եւ նա սովորեցնում էր նո-
րանց ժողովարաններումը, և ամենից փառաւոր-
վում էր։
16 Եւ եկաւ Նազարէթ, ուր որ մեծացել էր. և իր
սովորութեան պէս շաբաթ օրը ժողովարանը մտաւ,
17 և կանգնեց որ կարդայ։ Եւ Եսայիա մարգարէի
գիրքը տուին նորան. և երբոր գիրքը բացաւ՝ այն
18 տեղը գտաւ, ուր գրուած էր. Տիրոջ Հոգին ինձ
վերայ է. որի համար էլ օծեց ինձ. նա ինձ ուղար-
կել է աղքատներին աւետարանելու, սրտով կոտ-
19 րուածներին բժշկելու, Գերիներին թողութիւն
քարոզելու, և կոյրերին տեսութիւն. խոցուածնե-
րին արձակելու աղատելով, Տիրոջ ընդունելի տա-
20 րին քարոզելու։ Եւ գիրքը խփեց՝ պաշտօնեային
տուաւ, նստեց, և ժողովարանի մէջ ամենքի աչ-
21 քերը նորան էին մտիկ տալիս։ Եւ նա սկսեց ասել
նորանց, թէ Այսօր այս գիրքը կատարուեցաւ ձեր
22 ականջներումը։ Եւ ամենքը վկայում էին նորան,
և զարմանում էին այն շնորհաց խօսքերի վերայ,
որ դուրս էին գալիս նորա բերանիցը. և ասում
23 էին. Չէ՞ որ սա Յովսէփի որդին է։ Եւ նա նորանց
ասեց, Ի հարկէ՝ այս առակը կ'ասէք ինձ. Բժի՛շկ,
քո անձը բժշկիր. որչափ բաներ լսեցինք՝ Կափառ-
նայումի մէջ եղած, քո հայրենիքումը այստեղ էլ
24 արա։ Եւ ասեց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
Ոչ մի մարգարէ ընդունելի չէ իր հայրենիքումը։
25 Եւ ճշմարտութեամբ ասում եմ ձեզ, թէ Եղիայի

օրերին Իսրայէլի մէջ շատ որբեւայրիներ կային,
երբոր երկինքը երեք տարի և վեց ամիս փակուե-
ցաւ, այնպէս որ բոլոր երկրի վերայ մեծ սով եղաւ։
26 Եւ Եղիան նորանցից ոչ որի մօտ չ'ուղարկուեցաւ,
բայց միայն Սիդոնացիների Սարեփթան՝ մի որբեւ-
27 այրի կնոջ մօտ։ Եւ շատ բորոտներ կային Իսրա-
էլի մէջ Եղիսէ մարգարէի ժամանակին. և նո-
րանցից ոչ ոք չ'սրբուեցաւ, բայց միայն Նէէման
28 Ասորին։ Եւ ամենքը բարկութիւնով լցուեցան ժո-
29 ղովարանի մէջ, երբոր այս լսեցին։ Եւ վերկա-
ցան՝ նորան քաղաքիցը դուրս հանեցին, և տարան
նորան մինչեւ այն սարի գլուխը որի վերայ նորանց
քաղաքը շինուած էր, որ բարձր տեղիցը վայր գցեն
30 նորան։ Իսկ նա նորանց միջովն անցաւ գնաց։
31 Եւ իջաւ Կափառնայում՝ Գալիլեացիների քա-
ղաքը, և շաբաթ օրը սովորեցնում էր նորանց։
32 Եւ նորանք զարմանում էին նորա վարդապետու-
թեան վերայ, որ նորա խօսքը իշխանութիւնով էր։
33 Եւ ժողովարանումը մի մարդ կար, որ պիղծ դեւի
34 ոգի ունէր, և մեծ ձայնով աղաղակեց, Եւ ասեց.
Թող տուր. ի՞նչ բան ունիս մեզ հետ, Յիսուս
Նազովրեցի. եկար մեզ կորցնելո՞ւ. գիտեմ քեզ,
35 դու ով ես, Աստուծոյ Սուրբը։ Յիսուսը սաստեց
նորան և ասեց. Պապանձիր և դուրս եկ դորանից.
և դեւը նորան գետինը զարկեց մէջ տեղը՝ և դուրս
եկաւ նորանից, և ոչ մի վնաս չ'տուաւ նորան։
36 Եւ զարմանքը եղաւ ամենքի վերայ, և իրար հետ
խօսում էին և ասում. Սա ի՞նչ բան է, որ իշխա-
նութիւնով և զօրութիւնով պիղծ ոգիներին սաս-
37 տում է, և նորանք դուրս են գալիս։ Եւ նորա
համբաւը գնում էր շրջակայքի ամէն տեղը։
38 Եւ վերկացաւ ժողովարանիցը, և մտաւ Սիմոնի
39 տունը. Սիմոնի զրքանչն էլ սաստիկ տենդով բռ-

40 նուաճ էր. և նորան աղաչեցին նորա համար։ Եւ
նա նորա մօտը կանգնեց՝ սաստեց տենդին. և թո-
ղեց նորան. և նա իսկոյն վերկացաւ՝ և ծա-
ռայում էր նորանց։
41 Եւ արեգակը մտնելիս՝ ամենքը, որ կերպ կերպ
ցաւերով հիւանդներ ունէին, նորանց բերում էին
նորա մօտ. նա էլ նորանց ամէն մէկի վերայ ձեռք
42 էր դնում՝ և բժշկում նորանց։ Շատերից էլ դեւեր
էին դուրս գալիս, աղաղակում էին և ասում, թէ
Դու ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, և նա սաս-
տելով նորանց թոյլ չէր տալիս որ խօսեն. որով-
հետեւ գիտէին որ նա Քրիստոսն է։
43 Եւ երբոր ցերեկ եղաւ, դուրս եկաւ գնաց ա-
նապատ տեղ. և ժողովուրդները որոնում էին նո-
րան, և եկան մինչեւ նորա մօտ. և արգելում էին
44 նորան, որ չ'գնայ իրանցից։ Նա էլ ասեց նորանց,
ես ուրիշ քաղաքներին էլ պէտք է Աստուծոյ ար-
քայութիւնը աւետարանեմ, որովհետեւ իսկ սորա
45 համար ուղարկուեցայ։ Եւ քարոզում էր Գալիլ-
եայի ժողովարանների մէջ։

ԳԼ. Ե

1 Եւ եղաւ, երբոր ժողովուրդը նորա վերայ կիր-
վում էր Աստուծոյ խօսքը լսելու, և ինքը Գեննե-
2 սարէթի ծովակի մօտ կանգնած էր. Եւ երկու նաւ
տեսաւ՝ ծովակի մօտ կանգնած, ձկնորսներն էլ
նորանցից դուրս էին եկած՝ և ուռկանները լուա-
3 նում էին։ Եւ նա մտաւ այն նաւերի մէկի մէջ
որ Սիմոնինն էր, և խնդրեց նորան նաւը ցամաքից
մի քիչ ներս տանել. նստեց և նաւիցը սովորեցնում
էր ժողովուրդներին։
4 Եւ երբոր խօսելուց դադարեց, Սիմոնին ասեց.

Ն՜ա՜ը դէպի խորը տար, և ձեր ուռկանները գցե-
5 ցէք որսի։ Եւ Սիմոնը պատասխանեց և ասեց նո-
րան. Վարդապետ, բոլոր գիշերն աշխատեցանք՝ և
ոչինչ չ'բռնեցինք, բայց քո խօսքի համար ուռկանը
6 կ'գցեմ։ Եւ երբոր այս արին, ձկների մի մեծ բազ-
մութիւն ներս փակեցին, և նորանց ուռկանը պա-
7 տռուվում էր։ Եւ նշան էին անում միւս նաւի
մէջ լինող ընկերներին, որ գան իրանց օգնեն.
և նորանք եկան, և երկու նաւը լցրին մինչև որ
8 թաղվում էին։ Սիմոն Պետրոսն էլ տեսնելով ըն-
կաւ Յիսուսի ծնկերի առաջին և ասեց. Ինձանից
դուրս գնա, որ ես մեղաւոր մարդ եմ, Տէր։
9 Որովհետեւ ահ պատեց նորան և ամենքին էլ, որ
նորա հետ էին, այն ձկների որսի համար որ բռ-
10 նեցին։ Այնպէս էլ Զեբեդիայի որդիներին՝ Յակո-
բոսին և Յովհաննէսին, որ Սիմոնի ընկերներն էին,
և Յիսուսը Սիմոնին ասեց. Մի վախենար՝ այսու-
11 հետև մարդիկ որսող կ'լինես։ Եւ նաւերը հանե-
ցին ցամաքը, ամեն բաները թողեցին, և նորա ե-
տեւիցը գնացին։
12 Եւ եղաւ, երբոր նա քաղաքներից մէկումն էր,
ահա մի մարդ՝ բորոտութիւնով լիքը, երբոր Յի-
սուսին տեսաւ, երեսի վերայ ընկնելով, նորան ա-
ղաչեց՝ և ասեց. Տէր, եթէ կամենաս, կարող ես
13 ինձ սրբել։ Եւ նա իր ձեռքը մեկնելով դպաւ
նորան և ասեց. Կամենում եմ, սրբուիր. և շու-
14 տով բորոտութիւնը հեռացաւ նորանից։ Եւ ինքը
պատուիրեց նորան, որ ոչ ոքի չ'ասէ, այլ թէ՝
Գնա, անձդ ցոյց տուր քահանային, և քո սրբու-
թեան համար ընծան բեր, ինչպէս Մովսէսը հրա-
15 մայեց՝ նորանց վկայութեան համար։ Բայց նորա
վերայ խօսակցութիւնը առաւել ևս տարածվում
էր, և շատ ժողովուրդներ ժողովվում էին՝ որ լսեն

և իրանց հիւանդութիւններիցը բժշկուին նորա-
16 նով։ Իսկ նա քաշվում էր անապատ տեղերանք, և
աղօթք էր անում։
17 Եւ մէկ օր եղաւ, որ ինքը սովորեցնում էր. և
Փարիսեցիները և օրէնքի վարդապետները նստած
էին, որ Գալիլեայի ամեն գիւղաքաղաքներիցը և
Հրէաստանից և Երուսաղէմիցը հաւաքուած էին.
և Տիրոջ զօրութիւնը կար նորանց բժշկելու հա-
18 մար։ Եւ ահա մարդիկ մահիճով մի մարդ էին
բերում, որ անդամալոյծ էր, և ուզում էին նորան
19 ներս տանել, և նորա առաջը դնել։ Եւ երբոր չը
գտան թէ որ տեղով նորան ներս տանեն՝ այն ամ-
բոխի պատճառովը, վեր ելան կտուրը, և օճորքի-
ցը կախեցին նորան մահիճովը մէջտեղը Յիսուսի
20 առաջին։ Եւ նա նորանց հաւատքը տեսնելով նո-
րան ասեց. Ով մարդ, քո մեղքերը թողուած լի-
21 նեն քեզ։ Եւ դպիրները և Փարիսեցիները սկսեցին
խորհել և ասել. Սա ո՞վ է, որ հայհոյանք է խօ-
սում. ո՞վ կարող է մեղք թողել՝ բացի միայն
22 Աստուած։ Յիսուսն էլ երբոր նորանց խորհուրդ-
ները իմացաւ, պատասխանեց և նորանց ասեց.
23 Ի՞նչ էք խորհում ձեր սրտերումը. Ո՞րն է աւելի
հեշտ. ասել՝ Մեղքերդ թողուած լինեն քեզ, թէ
24 ասել՝ Վեր կաց և ման եկ։ Բայց որ իմանաք, թէ
մարդի Որդին իշխանութիւն ունի երկրի վերայ
մեղքեր թողելու. անդամալոյծին ասեց. Քեզ եմ
ասում, Վեր կաց և մահիճդ առ, և գնա քո
25 տունը։ Եւ նա իսկոյն նորանց առաջին վեր կա-
ցաւ, իր վերայ առաւ այն՝ ինչի վերայ պառկած
էր, և գնաց իր տունը՝ Աստուծուն փառաւորե-
26 լով։ Եւ զարմանք բռնեց ամենքին, և փառք էին
տալիս Աստուծուն. և ահով լցուեցան, և ասում
էին, թէ Նորանչան բաներ տեսանք այսօր։

27 Եւ նորանից յետոյ Յիսուսը դուրս գնաց և մի
մաքսաւոր տեսաւ՝ անունը Ղեւի, մաքս առնելու
28 տեղը նստած, և նորան ասեց, Իմ ետեւից եկ։ Եւ
նա ամեն բան թողեց, վերկացաւ գնաց նորա ե-
29 տեւից։ Եւ Ղեւին նորան մեծ ընդունելութիւն ա-
րաւ իր տան մէջ. և շատ բազմութիւն կար մաք-
սաւորների և ուրիշների, որ նորանց հետ սեղան
30 էին նստել։ Եւ նորանց դպիրները և Փարիսեցիներ-
ը տրտնջում էին նորա աշակերտների մօտ և ա-
սում. Ի՞նչու էք մաքսաւորների և մեղաւորների
31 հետ ուտում և խմում։ Եւ Յիսուսը պատասխա-
նեց և ասեց նորանց. Առողջները կարօտ չեն բժշ-
32 կի, այլ հիւանդները։ Ես չեմ եկել արդարներին
կանչելու, այլ մեղաւորներին՝ ապաշխարութեան։
33 Նորանք էլ ասեցին նորան. Ի՞նչու Յովհաննէսի
աշակերտները ստէպ ծոմ են պահում և աղօթք-
ներ են անում, նոյնպէս էլ Փարիսեցիները. իսկ
34 քո աշակերտները ուտում են և խմում։ Նա էլ ա-
սեց նորանց. Մի՞թէ կարող էք հարսանիքի տղաներ-
ին, քանի որ փեսան նորանց հետ է, ծոմ պահել
35 տալ։ Բայց օրեր կ'գան, երբոր փեսան վեր կ'առ-
նուի նորանցից. ապա այն օրերումը ծոմ կ'պահեն։
36 Մի առակ էլ ասեց նորանց թէ Ոչ ով մի նոր
հանդերձի կարկատան հին հանդերձի վերայ չի
դցիլ. ապա թէ ոչ, այն նորն էլ կ'պատռէ, և
հնի հետ չի միաբանուիլ այն կտորը որ նորից է։
37 Եւ ոչ ով նոր գինի հին տակերի մէջ չի ածիլ.
ապա թէ ոչ, նոր գինին տակերը կ'պատռէ. ինքն
38 էլ կ'թափուի, տակերն էլ կ'կորչեն։ Այլ նոր գի-
նին նոր տակերի մէջ պէտք է ածուի, և երկուսն
39 էլ կ'պահուին։ Եւ ոչ ով չկայ, որ հինը խմէ
շուտով նորը կամենայ, որովհետեւ ասում է, թէ
Հինն աւելի քաղցր է։

ԳԼ. Զ

1 Եւ երկրորդի առաջին շաբաթ օրումն եղաւ որ
նա անցնում էր արտերի միջով, և նորա աշա-
կերտները հասկ էին պոկում՝ ափի մէջ շփում և
2 ուտում։ Եւ Փարիսեցիներից ոմանք ասեցին նո-
րանց. Այդ ի՞նչու էք անում, որ շաբաթ օրն օ-
3 րէնք չէ։ Եւ Յիսուսը նորանց պատասխանեց և ա-
սեց. Դուք չէ՞ք կարդացել այն որ Դաւիթն ա-
րաւ, երբոր սովեց ինքը և նորա հետ լինողները.
4 Ինչպէս նա Աստուծոյ տունը մտաւ, և առաջաւո-
րութեան հացերն առաւ և կերաւ, և իր հետ
լինողներին էլ տուաւ. որոնց օրէնք չէր ուտել,
5 բացի միայն քահանաներին։ Եւ ասեց նորանց,
թէ Մարդի Որդին տէր է շաբաթի էլ։
6 Եւ մի ուրիշ շաբաթ օր էլ եղաւ, որ ժողովա-
րանը մտաւ՝ և սովորեցնում էր. և այնտեղ մի
7 մարդ կար, և նորա աջ ձեռքը չորացած էր։ Եւ
դպիրները և Փարիսեցիները սպասում էին նորան,
թէ շաբաթ օրումը կ'բժշկէ՞, որ նորանից չարա-
8 խօսելու գտնեն։ Նա էլ գիտէր նորանց
խորհուրդները, և այն մարդին, որի ձեռքը չորա-
ցած էր, ասեց. Վեր կաց, և կանգնիր մէջ տեղը.
9 և նա վեր կացաւ կանգնեց։ Արդ Յիսուսը ասեց
նորանց. Հարցնում եմ ձեզանից. Ի՞նչ է արժան
շաբաթ օրը, բարի՞ բան անել՝ թէ չար գործել.
10 հոգի ապրեցնե՞լ՝ թէ կորցնել։ Եւ չորս կողմը
նորանց ամենի վերայ նայելով ասեց այն մարդին.
Ձեռքդ մեկնիր, նա էլ այնպէս արաւ. և նորա
11 ձեռքը առողջացաւ միւսի պէս։ Նորանք էլ կա-
տաղութիւնով լցուեցան, և իրար հետ խօսում
էին, թէ ի՞նչ անեն Յիսուսին։

12 Եւ այն օրերումն եղաւ, որ երեսաւ սարը աղօթք
անելու, և բոլոր գիշերն անցրեց աղօթք անելով
13 դէպի Աստուած։ Եւ երբոր առաւօտ եղաւ, կան-
չեց իր աշակերտները, և ընտրեց նորանցից տասն-
14 եւերկուսին, որոնց առաքեալ էլ անուանեց. Սի-
մոնին, որին Պետրոս էլ անուանեց, և նորա եղ-
բայրը՝ Անդրէասին, Յակոբոսին և Յովհաննէսին,
15 Փիլիպպոսին և Բարթողոմէոսին. Մատթէոսին և
Թովմասին, Յակոբոս Ալփեանին, և Նախանձայոյզ
16 կոչուած Սիմոնին. Եւ Յակոբի Յուդային, և Յու-
դա Իսկարիովտացուն, որ մատնիչ էլ դառաւ։
17 Եւ իջաւ նորանց հետ՝ մի տափարակ տեղ կանգ-
նեց. և այնտեղ էր նորա աշակերտների ժողովը և
ժողովրդի մի մեծ բազմութիւն բոլոր Հրէաստանից
և Երուսաղէմից և Տիւրոսի և Սիդոնի ծովեզերքից,
18 Որ եկան նորանից լսելու, և իրանց հիւանդու-
թիւններից բժշկուելու. և պիղծ ոգիներից չար-
19 չարչարուողները. և բժշկվում էին։ Եւ բոլոր ժողովուր-
դը ուզում էր դպչել նորան, որովհետեւ նորանից
զօրութիւն էր դուրս գալիս և ամենին բժշկում։
20 Եւ նա իր աչքերը դէպի իր աշակերտները բար-
ձրացրեց՝ և ասեց. Երանի աղքատներիդ, որ ձերն
21 է Աստուծոյ արքայութիւնը։ Երանի հիմա սովածնե-
ներիդ, որ պիտի կշտանաք. երանի հիմա լացող-
22 ներիդ, որ պիտի ծիծաղիք։ Երանի ձեզ, երբոր
մարդիկ ձեզ ատեն, և երբոր ձեզ ջոկեն և նա-
խատեն, և ձեզ վերայ չար անուն հանեն՝ մարդի
23 Որդու պատճառովը։ Ուրախ եղէք այն օրումը և
ցնծացէք, որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկնքումը.
որովհետեւ այդպէս էին անում՝ մարգարէներին նո-
24 րանց հայրերը։ Բայց վայ ձեզ՝ հարուստներիդ, որ
25 ձեր մխիթարութիւնն ընդունեցիք։ Վայ ձեզ՝ որ
կշտացել էք, որ պիտի սովիք. վայ ձեզ՝ որ հիմա

ծիծաղում էք, որ սուդ պիտի անէք, և լաց պի-
26 տի լինիք։ Վայ ձեզ՝ երբոր ամեն մարդիկ ձեզա-
նից բարի ասեն, որովհետեւ այդպէս էին անում
սուտ մարգարէներին նորանց հայրերը։
27 Բայց ձեզ՝ որ լսում էք, ասում եմ. Սիրեցէք
ձեր թշնամիներին, բարի արէք ձեզ ատողներին։
28 Օրհնեցէք ձեզ անիծողներին, աղօթք արէք ձեզ
29 նեղացնողների վերայ։ Որ մէկ երեսին զարկողին
միւսն էլ դէմ արա. և նա՝ որ քո վերարկուն
քեղանից հանում է, շապիկդ էլ մի արգելիր նո-
30 րանից։ Ամենին՝ որ ուզում է քեղանից, տուր, և
31 քոնը առնողիցը ետ մի առնիր։ Եւ ինչպէս կամե-
նում էք՝ որ մարդիկ ձեզ անեն, նոյնպէս էլ դուք
32 արէք նորանց։ Եւ եթէ դուք ձեզ սիրողներին սի-
րէք, ի՞նչ շնորհք է ձեզ, որովհետեւ մեղաւորներն
33 էլ են իրանց սիրողներին սիրում։ Եւ եթէ ձեր
բարերարներին բարի անէք, ի՞նչ շնորհք է ձեզ,
որովհետեւ մեղաւորներն էլ են այնպէս անում.
34 Եւ եթէ փոխ էք տալիս նորանց՝ որ նորանցից ետ
առնելու յոյս ունիք, ի՞նչ շնորհք է ձեզ. որով-
հետեւ մեղաւորներն էլ են մեղաւորներին փոխ
35 տալիս, որ հաւասար չափը ետ առնեն։ Բայց սի-
րեցէք ձեր թշնամիներին, և բարի արէք և փոխ
տուէք ոչինչ ակնկալելով. և ձեր վարձքը շատ կը
լինի, և Բարձրեալի որդիք կ'լինիք. որովհետեւ նա
36 քաղցր է երախտամոռների և չարերի վերայ։ Ու-
րեմն ողորմած եղէք, ինչպէս ձեր Հայրն էլ ողոր-
37 մած է։ Եւ մի դատէք, և չէք դատուիլ. մի դա-
տապարտէք, և չէք դատապարտուիլ. *արձակե-
38 ցէք՝ և կ'արձակուիք"։ Տուէք և կ'տրուի ձեզ.
լաւ չափով՝ թափ տրուած շարժուած լիփ լիքը

*Կամ՝ ներեցէք և կ'ներուի ձեզ։

կ'տան ձեր գոգը. որովհետեւ այն չափովը որ չա-
փէք, նորանով կ'չափուի ձեզ։
39 Մի առակ էլ ասեց նորանց, Մի՞թէ կարող է
կոյրը կոյրին առաջնորդել, չէ՞ որ երկուսն էլ փոսը
40 կ'ընկնեն. Աշակերտն իր վարդապետիցը բարձր չէ.
բայց ամեն կատարեալն իր վարդապետի պէս կ'լինի։
41 Եւ ի՞նչու քո եղբօր աչքումը շիւղը տեսնում
ես, և քո աչքի միջի գերանը չես նշմարում։
42 Կամ ի՞նչպէս կարող ես եղբօրդ ասել. Եղբայր,
թող քո աչքի միջի շիւղը հանեմ, բայց քո աչքի
միջի գերանը չես տեսնում. կեղծաւոր, առաջ քո
աչքիցը գերանը հանիր, և ապա մտիկ կ'տաս, որ
43 քո եղբօր աչքիցը շիւղը հանես։ Որովհետեւ բարի
ծառ չ'կայ, որ չար պտուղ բերէ. և ոչ էլ չար
44 ծառ, որ բարի պտուղ բերէ։ Որովհետեւ ամեն
մէկ ծառ իր պտղիցն է ճանաչվում. որովհետեւ
փշերից թուզ չեն քաղում, և ոչ մէրենուցը խա-
ղող են կթում։ Բարի մարդն իր սրտի բարի գան-
ձիցը բարի է ըղխում, և չար մարդն իր սրտի չար
գանձիցը չար է ըղխում, որովհետեւ սրտի աւելացա-
ծիցն խօսում է նորա բերանը։
46 Եւ ի՞նչու էք ինձ Տէր Տէր կոչում, և չէք ա-
47 նում այն որ ասում եմ։ Ամեն ով որ ինձ մօտ է
գալիս և իմ խօսքերը լսում՝ և նորանց անում,
48 ցոյց տամ ձեզ՝ թէ ո՞ւմ նման է։ Նման է մի
տուն շինող մարդի, որ փորեց և խորացրեց, և հի-
մը ժայռի վերայ դրաւ, և երբոր ջրի հեղեղներ
եղան, գետն այն տանը զարկեց, և չ'կարողացաւ
շարժել նորան, որովհետեւ ժայռի վերայ էր հաս-
49 տատուած։ Բայց իմ խօսքերը լսող և չ'անողը,
նման է մի մարդի՝ որ տունը հողի վերայ շինեց առանց
հիման. որ գետը նորան զարկեց, և շուտով վայր
ընկաւ. և այն տան կործանումը մեծ եղաւ։

ԳԼ. Է

1 Եւ իր բոլոր խօսքերը ժողովրդի ականջներին խո-
սելը կատարելուց յետոյ մտաւ Կափառնայում։
2 Եւ մի հարիւրապետի ծառայ հիւանդացած մեռ-
նելու մօտ էր, որ պատուական էր նորա համար։
3 Եւ նա Յիսուսի համար լսելով, Հրէաներից ծերեր
նորա մօտ ուղարկեց՝ նորան աղաչելով, որ գայ իր
4 ծառային ապրեցնէ։ Նորանք էլ Յիսուսի մօտ ե-
կան՝ նորան թախանձանքը աղաչում էին և ա-
սում, թէ Արժանի է նա, որ այս անես նորան։
5 Որովհետեւ մեր ազգին սիրում է, և ժողովարանն
6 էլ նա շինեց մեզ համար։ Եւ Յիսուսը նորանց
հետ գնաց. երբոր նա տանիցը տակաւին շատ հե-
ռու չէր, հարիւրապետը բարեկամներ ուղարկեց
նորա մօտ և ասեց նորան. Տէր, մի յոգնիր, որով-
հետեւ արժանի չեմ, որ իմ յարկի տակ մտնես։
7 Նորա համար ես իմ անձն էլ արժանաւոր չ'հա-
մարեցի՝ քեզ մօտ գալու. այլ խօսքով ասիր, և
8 ծառաս կ'բժշկուի։ Որովհետեւ ես էլ իշխանու-
թեան տակ դրուած մարդ եմ, որ իմ ձեռի տակ
զինուորներ ունիմ, և սրան ասում եմ՝ Գնա, և
նա գնում է. և ուրիշին՝ Եկ, և գալիս է. և իմ
9 ծառային՝ Այս բանն արա, և անում է։ Եւ Յի-
սուսը այս լսելով զարմացաւ նորա վերայ, և դար-
ձաւ իր ետեւից գնացող ժողովրդին ասեց. Ասում
եմ ձեզ՝ թէ Իսրայէլի մէջ էլ այսպիսի հաւատք
10 չ'գտայ։ Եւ այն ուղարկուած մարդիկը ետ դառան
տուն, և հիւանդ ծառային բժշկուած գտան։
11 Եւ հետեւեալ օրը եղաւ, որ Նային ասուած
քաղաքն էր գնում, և նորա հետ գնում էին նո-
րա աշակերտներից շատերը և շատ ժողովուրդ։

12 Եւ երբոր մտեցաւ քաղաքի դռանը, ահա մի
մեռել էին դուրս բերում՝ իր մօր միածնունդ
որդին. և նա որբեւայրի էր. և քաղաքիցն էլ մի
13 մեծ բազմութիւն կար նորա հետ։ Եւ Տէրը նորան
տեսաւ՝ գթաց նորա վերայ և ասեց նորան. Մի
14 լար։ Եւ մօտ եկաւ՝ դագաղին դպաւ. և տանողնե-
ները կանգնեցին. և ասեց. Երիտասարդ, քեզ եմ
15 ասում՝ Վեր կաց։ Եւ մեռելը վերկացաւ, նստեց
16 և սկսեց խօսել. և նորան տուաւ իր մօրը։ Եւ ահ
բռնեց ամենքին, և Աստուծուն փառք էին տալիս
և ասում, թէ Մի մեծ մարգարէ է վեր կացել
մեր մէջ, և թէ Աստուած իր ժողովրդին այցելել
17 է։ Եւ այս ձայնը նորա համար դուրս գնաց բոլոր
Հրէաստանը և բոլոր շրջակայքը։
18 Եւ Յովհաննէսին պատմեցին իր աշակերտներն
19 այս բոլոր բաների համար։ Եւ Յովհաննէսն իր ա-
շակերտներից երկուսին կանչեց իրան մօտ, ուղար-
կեց Յիսուսի մօտ և ասեց. Դո՞ւ ես այն որ գալու
20 է, թէ ուրիշի սպասենք։ Այն մարդիկն էլ նորա
մօտ գալով ասեցին. Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ ու-
ղարկել է քեզ մօտ՝ և ասում է, Դո՞ւ ես այն որ
21 գալու է, թէ ուրիշի սպասենք։ Եւ այն ժամին
շատերին բժշկեց հիւանդութիւններից և հար-
ուածներից և չար ոգիներից, և շատ կոյրերին
22 տեսնել շնորհեց։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և
ասեց նորանց, Գնացէք Յովհաննէսին պատմեցէք
ինչ որ տեսաք և լսեցիք. որ կոյրերը տեսնում են,
կաղերը գնում են, բորոտները սրբվում են, խու-
լերը լսում են, մեռելները յարութիւն են առ-
նում, աղքատներին աւետարան է քարոզվում։
23 Եւ երանելի է նա, որ ինձ վերայ չի գայթակղիլ։
24 Եւ երբոր Յովհաննէսի ուղարկած մարդիկը գը-
նացին, սկսեց ժողովուրդների հետ Յովհաննէսի

համար ասել, Ի՞նչ տեսնելու դուրս գնացիք անա-
25 պատը, մի եղէ՞գ քամուց շարժուած։ Ապա ի՞նչ
տեսնելու դուրս գնացիք, մի մա՞րդ՝ փափուկ հան-
դերձներ հագած. ահա նորանք որ փառաւոր հան-
դերձներում և փափկութիւնում են՝ թագաւոր-
26 ների պալատներումն են։ Ապա ի՞նչ տեսնելու
դուրս գնացիք, մի մարգարէ՞. այո, ասում եմ
27 ձեզ, որ մարգարէից էլ աւելին։ Սա այն է, որի
համար գրուած է, թէ Ահա իմ *հրեշտակն ու-
ղարկում եմ քո առաջից, որ պատրաստէ քո ճա-
28 նապարհը քո առաջին։ Որովհետեւ ասում եմ ձեզ,
որ կանանց ծնուածների մէջ Յովհաննէս Մկրտչից
աւելի մեծ մարդարէ ոչ ով չկայ. բայց Աստուծոյ
արքայութեան մէջի փոքրագոյնը նորանից մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդն երբոր այս լսեցին՝ և մաք-
սաւորները՝ Աստուծուն արդարացրին Յովհաննէսի
30 մկրտութիւնովը մկրտուելով։ Բայց Փարիսեցիները
և օրինականները անարգեցին Աստուծոյ խորհուրդն
իրանց անձերի համար՝ նորանից չմկրտուելով։
31 †Տէրն էլ ասեց.“ Արդ ո՞ւմ նմանցնեմ այս աղ-
32 գի մարդիկը. և ո՞ւմ են նման։ Նման են այն երե-
խաներին որ հրապարակներումը նստած են և իրար
կանչում են և ասում. Մենք փող հնչեցինք ձեզ
համար՝ և դուք պար չեկաք, ողբ երգեցինք և չը
33 լացիք։ Որովհետեւ Յովհաննէս Մկրտիչն եկաւ, ո՛չ
հաց էր ուտում, ո՛չ էլ գինի խմում, և ասում
34 էք՝ դեւ ունի։ Մարդի Որդին եկաւ, ուտում է և
խմում է, և ասում էք. Ահա ուտող և գինի խը-
մող մարդ, մաքսաւորների և մեղաւորների բարե-
35 կամ։ Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ բոլոր իր
որդիներիցը։

*դեսպանն †Ոմանք չունին։

36 Փարիսեցիներից մէկն աղաչում էր նորան, որ հա-
ուտէ իր հետ. և նա մտաւ Փարիսեցիի տունը սե-
37 ղան նստեց։ Եւ ահա այն քաղաքումը մի կին կար,
որ մեղաւոր էր, երբոր իմացաւ, թէ նա Փարիսե-
ցիի տանը սեղան է նստած, մի շիշ անուշահոտ
38 իւղ բերաւ։ Եւ նորա ոտների մօտ նորա ետեւից
կանգնած, լաց էր լինում, և սկսեց արտասուքով
նորա ոտները թրջել, և իր գլխի մազերովը սրբում
էր, և նորա ոտները համբուրում էր, և իւղովն
39 օծում։ Եւ Փարիսեցին էլ, որ նորան կանչել էր,
երբոր տեսաւ, իր մտքումն ասում էր. Սա եթէ
մի մարգարէ էր, ապա կ'գիտենար՝ թէ ով կամ
ինչպիսի կին է նա, որ իրան մօտենում է, որով-
40 հետեւ մեղաւոր է։ Եւ Յիսուսը պատասխանեց և
ասեց նորան. Սիմոն, մի բան ունիմ քեզ ասելու.
41 Նա էլ ասեց. Ասիր, Վարդապետ. և ասաց. Մի
փոխ տուող երկու պարտական ուներ, մէկը հինգ
հարիւր դահեկան էր պարտական և միւսը յիսուն։
42 Եւ երբոր նորանք բան չունէին վճարելու, երկու-
սին էլ շնորհեց. արդ նորանցից ո՞րն աւելի կ'սիրէ
43 նորան, *ասիր։ Սիմոնն էլ պատասխանեց և ասեց.
Ինձ այսպէս է երեւում, թէ նա՝ որ նորան շատ
շնորհեց. Նա էլ ասեց նորան. Ուղիղ դատեցիր։
44 Եւ դառնալով դէպի կինը, Սիմոնին ասեց. Տես-
նո՞ւմ ես այս կինը. ես քո տունը մտայ, իմ ոտ-
ներին դու ջուր չես տուել, բայց սա իր արտաս-
ուքովը թրջեց ոտներս, և իր գլխի մազերովը
45 սրբեց։ Դու ինձ համբոյր չես տուել. իսկ սա՝ քա-
նի որ այստեղ եմ մտել՝ ոտներս համբուրելուց չը
46 դադարեց։ Դու իւղով չ'օծեցիր իմ գլուխը. սա
47 անուշահոտ իւղով օծեց իմ ոտները։ Վասնորոյ

*Ոմանք չունին։

ասում եմ քեզ. Սորա շատ մեղքերն իրան թող-
ուած կ'լինին, որովհետեւ շատ սիրեց. բայց որին որ
48 քիչ կ'թողուի՝ նա քիչ կ'սիրէ։ Եւ նորան ասեց.
49 Քո մեղքերը թողուած լինին քեզ։ Եւ նորա հետ
սեղան նստողներն սկսեցին իրանց մտքումն ասել.
50 Սա ո՞վ է, որ մեղք էլ է թողում։ Եւ նա ասեց
այն կնկանը. Քո հաւատքն ապրեցրեց քեզ. գնա
խաղաղութիւնով։

ԳԼ. Ը

1 Եւ նորանից յետոյ եղաւ, որ նա ման էր գալիս
քաղաքները և գիւղերը քարոզելով և Աստուծոյ
արքայութիւնն աւետարանելով. և այն տասներե-
2 կուսն էլ նորա հետ. Եւ մի քանի կանայք, որ չար
ոգիներից և հիւանդութիւններից բժշկուած էին.
Մագդաղենացի կոչուած Մարիամը, որ նորանից
3 եօթը դեւ էին դուրս եկել. Եւ Յովհաննան՝ Հե-
րովդէսի տան տեսուչ՝ Քուզայի կինը, և Շուշանը,
և շատ ուրիշներ, որ իրանց ստացուածքներից նո-
րան ծառայութիւն էին անում։
4 Եւ երբոր մեծ բազմութիւն էր հաւաքուած, և
ամեն մէկ քաղաքից նորա մօտ եկան, առակով ա-
5 սեց. Սերմ ցանողը դուրս գնաց իր սերմը ցանելու.
և նա սերմելիս՝ որը ճանապարհի մօտ ընկաւ՝ և
կոխուեցաւ, և երկնքի թռչունները նորան կերան։
6 Եւ ուրիշը ապառաժի վերայ ընկաւ. և բուսնե-
լու ժամանակին չորացաւ՝ հիւթի պակասութեան
7 պատճառովը։ Եւ ուրիշն ընկաւ փշերի մէջ, և
8 փշերը նորա հետ բուսան և խեղդեցին նորան։ Եւ
ուրիշն ընկաւ այն բարի և պարարտ երկրի վերայ.
և բուսաւ՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ. այս
բաները խօսելիս՝ աղաղակեց. Ով որ լսելու ականջ
ունի՝ թող լսէ։

9 Աշակերտներն էլ նորան հարցնում էին, թէ Ի՞նչ
10 է այն առակը։ Նա էլ ասեց. Ձեզ տրուած է Աս-
տուծոյ արքայութեան խորհուրդները գիտենալ,
բայց ուրիշներին՝ առակներով խօսում է. որ տես-
նելով չ'տեսնեն, և լսելով չ'իմանան։
11 Արդ առակն այս է. Սերմը Աստուծոյ խօսքն է։
12 Ճանապարհի մօտինն էլ նորանք են, որ լսում են
և յետոյ սատանան գալիս է և խօսքը նորանց սրբ-
13 տիցը հանում է, որ չ'հաւատան՝ և փրկուին։ Ապա-
ռաժի վերայինները էլ նորանք են, որ երբոր կ'լը-
սեն, խօսքը ուրախութիւնով ընդունում են. սա-
կայն սորանք արմատ չ'ունին. մի առ ժամանակ հա-
ւատում են, բայց փորձութեան ժամանակին հե-
14 ռանում են։ Փշերի մէջ ընկողն էլ նորանք են, որ
խօսքը լսած են լինում, բայց հոգսերից և հարըս-
տութիւնից և կեանքի զուարճութիւններից՝ գնա-
15 լով խեղդվում են, և անպտուղ են լինում։ Բայց
այն պարարտ երկրի միջինը, նորանք են, որ բարի
և յօժար սրտով խօսքը լսում և ընդունում են,
և համբերութիւնով պտուղ են տալիս։
16 Ոչ ով ճրագ չի վառիլ և անօթով թագցնել՝
կամ մահիճի տակ դնել. այլ ճրագակալի վերայ
17 կ'դնէ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ Որովհե-
տև ծածուկ բան չ'կայ՝ որ չ'յայտնուի. և ոչ թա-
18 գուն բան, որ չ'իմացուի և յայտնուի։ Ուրեմն տե-
սէք թէ ինչպէս էք լսում. որովհետև ով որ ու-
նի, նորան կ'տրուի, և ով որ չ'ունի, այն էլ որ
կարծում է թէ ունի, նորանից վեր կ'առնուի։
19 Եւ նորա մայրը և նորա եղբայրները նորա մօտ
եկան, և չէին կարողանում բազմութեան պատ-
20 ճառով նորա մօտ հասնել։ Նորան իմաց արին և
ասեցին. Մայրդ և եղբայրներդ դուրսը կանգնած
21 ուզում են քեզ տեսնել։ Նա էլ պատասխանեց

և ասեց Նորանց. Իմ մայրը և իմ եղբայրները նո-
ռանք են, որ Աստուծոյ խօսքը լսում են և անում։
22 Եւ մէկ օր եղաւ, որ նա նաւ մտաւ, և նորա
աշակերտներն էլ, և նա ասեց նորանց. Անց կե-
նանք ծովակի միւս կողմը. և ճանապարհ ընկան։
23 Եւ երբոր նաւով գնում էին՝ նա քնեց. և քամու
փոթորիկ ընկաւ այն ծովակի մէջ, և նաւը լցվում
24 էր, և վտանգի մէջ էին։ Եւ մօտ եկան. Նորան
արթնացրին և ասեցին. Վարդապետ, վարդապետ,
կորչում ենք. Նա էլ վերկացաւ, և քամուն և ջրի
ալէկոծութեանը սաստեց, և հանդարտեցին, և
25 խաղաղութիւն եղաւ։ Եւ ասեց Նորանց. Ո՞ւր է
ձեր հաւատքը, և Նորանք խիստ վախեցան զար-
մացան, և իրար ասում էին. Սա ո՞վ է արդեօք
որ քամիներին և ջրերին էլ է հրաման տալիս, և
հնազանդում են սորան։
26 Եւ նաւով գնացին *Գադարացիների երկիրը, որ
27 Գալիլեայի դիմացի կողմն է։ Եւ նա դուրսը ցա-
մաքը գնալիս, քաղաքիցը մի մարդ պատահեց նո-
ռան, որ դևեր ունէր բաւական ժամանակից հե-
տէ, և հագուստ չէր հագած և տան մէջ չէր կե-
28 նում այլ գերեզմաններում։ Եւ Յիսուսին որ տե-
սաւ, աղաղակեց և նորա առաջին ընկաւ, և մեծ
ձայնով ասեց. Քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ, Յի-
սուս՝ Որդի բարձրեալ Աստուծոյ. աղաչում եմ
29 քեզ՝ մի տանջիր ինձ։ Որովհետև նա պիղծ ոգուն
հրամայում էր որ այն մարդուցը դուրս գայ. որով-
հետև շատ ժամանակ էր որ յափշտակել էր նո-
ռան, և շղթաներով ու ոտնակապերով կապուած
պահվում էր, բայց կապանքները կտրում էր, և
30 դևիցը անապատ տեղեր էր տարվում։ Յիսուսն էլ

*Ո՛ռ՝ Գերգեսացիների

Նորան հարցրեց՝ և ասեց. Անունդ ի՞նչ է. Նա էլ
ասեց. Լեգէոն, որովհետև շատ դևեր էին մտած
31 Նորա մէջ։ Եւ աղաչում էին Նորան, որ չ'հրամայէ
32 Նորանց գնալ անդունդը։ Եւ այնտեղ շատ խոզե-
րի մի երամակ կար, որ այն սարի վերայ արածում
էին, և Նորանք աղաչում էին Նորան, որ հրաման
տայ իրանց մտնել Նորանց մէջը. և նա հրաման
33 տուաւ Նորանց։ Դևերն էլ այն մարդիցը դուրս ե-
կան՝ խոզերի մէջ մտան. և երամակն այն դահա-
վէժ տեղիցը վազեց ծովակի մէջ և խեղդուեցաւ։
34 Խոզարածներն էլ որ տեսան այն եղած բաները,
փախան և գնացին քաղաքի և գաւառակների մէջ
35 պատմեցին։ Եւ դուրս ելան այն եղած բանը տես-
նելու։ Եւ Յիսուսի մօտ եկան, և նստած գտան
այն մարդը որից դևերը դուրս էին եկել, հագուած
և զգաստացած Յիսուսի ոտների մօտ. և վախեցան։
36 Եւ Նորանք էլ որ տեսել էին, պատմեցին Նորանց,
37 թէ ինչպէս փրկուեցաւ դիւահարը։ Եւ Գադա-
րացիների շրջակայքի բոլոր բազմութիւնը աղաչե-
ցին Նորան որ իրանցից գնայ որ մեծ ահով բռ-
38 նուած էին. Նա էլ նաւ մտաւ՝ ետ դառաւ։ Եւ
այն մարդն էլ, որից դևերը դուրս էին եկել, նո-
ռան աղաչում էր, որ Նորա հետ լինի. բայց Յիսու-
39 սը արձակեց Նորան և ասեց. Դարձիր քո տունը,
և պատմիր ինչ որ Աստուած քեզ արաւ։ և նա
գնաց քարոզում էր բոլոր քաղաքումը ինչ որ Յի-
սուսը իրան արաւ։
40 Եւ եղաւ երբոր Յիսուսը ետ դառաւ, ժողո-
վուրդն ընդունեց Նորան. որովհետև ամենքն սպա-
41 սում էին Նորան։ Եւ ահա մի մարդ եկաւ անունն
Յայրոս, և նա ժողովարանի իշխան էր. և Յիսուսի
ոտներն ընկնելով աղաչում էր Նորան, որ իր տու-
42 նը մտնէ։ Որովհետև մի միածնունդ աղջիկ ունէր,

իրը տասներկու տարեկան, և նա մեռնում էր.
և նորա գալու ժամանակ՝ ժողովուրդները նեղում
էին նորան։
43 Եւ մի կին կար տասնեւերկու տարուց հետէ տե-
ռատեսութեան մէջ, որ իր բոլոր ինչքը բժիշկնե-
րի ծախսելով չէր կարողացել ոչ մէկից բժշկուիլ։
44 Սա մօտ եկաւ ետեւից, նորա հանդերձի ծայրին
դպաւ. և իսկոյն նորա արիւնի վաղելը կանգնեց։
45 Եւ Յիսուսը ասեց. Ո՞վ է որ ինձ դպաւ. և երբոր
ամենքն ուրանում էին, ասեց Պետրոսը և նորա
հետ լինողները. Վարդապետ, ժողովուրդները սեղ-
մում են քեզ և նեղում, և դու ասում ես, Ո՞վ
46 է որ ինձ դպաւ։ Եւ Յիսուսը ասեց. Մէկը դպաւ
ինձ. որովհետեւ ես իմացայ՝ որ զօրութիւն դուրս
47 եկաւ ինձանից։ Եւ երբոր տեսաւ կինը, որ ծա-
ծուկ չմնաց, դողալով եկաւ՝ նորա առաջին ընկաւ,
և բոլոր ժողովրդի առաջին պատմեց նորան,
թէ ինչ պատճառով նորան դպաւ, և թէ ինչպէս
48 իսկոյն բժշկուեցաւ։ Նա էլ ասեց նորան. Քաջա-
ցիր, դուստր, քո հաւատքը բժշկեց քեզ, գնա
խաղաղութիւնով։
49 Եւ նա տակաւին խօսելիս ժողովրդապետի տա-
նից մէկն եկաւ, և նորան ասեց, թէ Աղջիկդ մե-
50 ռաւ. մի աշխատացնիր վարդապետին։ Բայց Յիսու-
սը երբոր լսեց, նորան պատասխանեց և ասեց. Մի
51 վախենար, միայն հաւատա, և կ'ապրի։ Եւ երբոր
տունն էր մտնում, ոչ ոքի չթողեց ներս մտնել,
բայց միայն Պետրոսին, և Յակոբոսին և Յովհաննէ-
52 սին, և աղջկայ հօրը և մօրը։ Եւ ամենքը լաց էին
լինում և նորա վերայ սուգ անում. և նա ասեց,
53 Լաց մի լինիք, մեռած չէ, այլ քնած է։ Բայց
ծաղր էին անում նորան, գիտենալով՝ որ մեռել է։
54 Իսկ նա ամենքին դուրս հանեց, և նորա ձեռքիցը

55 բռնելով կանչեց և ասեց. Աղջիկ, վեր կաց. Եւ
նորա հոգին դարձաւ, և նա իսկոյն կանգնեց. և
56 հրամայեց, որ նորան բան տան ուտելու։ Եւ նո-
րա ծնողքը զարմացան. և նա պատուիրեց, որ ոչ
ոքի չասեն եղածը։

ԳԼ. Թ

1 Եւ իր տասնեւերկու աշակերտներին մէկտեղ կան-
չեց, և նորանց զօրութիւն և իշխանութիւն տուաւ
բոլոր դեւերի վերայ, և հիւանդութիւններ բժշկե-
2 լու։ Եւ նորանց ուղարկեց Աստուծոյ արքայու-
թիւնը քարոզելու, և հիւանդներին բժշկելու։
3 Եւ ասեց նորանց. Ոչինչ վեր չառնէք ճանապարհի
համար. ոչ գաւազան, ոչ պարկ, ոչ հաց, ոչ արծաթ,
4 ոչ երկու երկու վերարկու ունենալ։ Եւ
ո՛ր տուն որ մտնէք՝ այնտեղ մնացէք, և այնտեղից
5 դուրս գնացէք։ Եւ որոնք որ ձեզ չընդունեն, այն
քաղաքիցը դուրս գնալիս, ձեր ոտներիցը փոշին էլ
թօթափեցէք՝ նորանց վկայութիւն լինելու համար։
6 Եւ նորանք դուրս գնացին՝ և մտնելիս գիւ-
ղերը աւետարանը քարոզելով, և ամեն տեղ բժշկ-
ութիւններ անելով։
7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը լսեց նորանից եղած
բոլոր բաները. և տարակուսանաց մէջ էր նորա
8 համար՝ որ ոմանք ասում էին, թէ Յովհաննէսը
մեռելներից յարութիւն է առել, և ոմանք էլ,
թէ Եղիան յայտնուել է. և ուրիշները, թէ
Առաջի մարգարէներից մէկը յարութիւն է առել.
9 Եւ Հերովդէսն ասեց. Յովհաննէսին գլխատեցի.
բայց սա ո՞վ է, որի մասին ես այսպիսի բաներ եմ
լսում. և ուզում էր տեսնել նորան։
10 Եւ առաքեալները դարձան և պատմեցին նորան

ինչ որ արին. և Նորանց առաւ և գնաց առանձին
մի անապատ տեղ՝ մի քաղաքի մօտ, որ կոչվում
11 էր Բեթսայիդա։ Եւ ժողովուրդներն իմանալով,
նորա ետեւից գնացին. և Նորանց ընդունեց և նո-
րանց հետ Աստուծոյ արքայութեան մասին խօս-
սում էր, և Նորանց որ բժշկութեան կարօտ էին՝
բժշկում էր։
12 Եւ օրն սկսեց տարաժամել. տասնեւերկուքն էլ
մօտ եկան և ասեցին Նորան. Արձակիր այդ ժողո-
վուրդը, որ շրջակայ գիւղերը և ագարակները գը-
նան, իջեւանեն, և կերակուր գտնեն. որովհետեւ
13 այստեղ անապատ տեղում ենք։ Եւ Նորանց ա-
սեց. Դուք տուէք դորանց ուտել. Նորանք էլ ա-
սեցին. Մենք հինգ հացից և երկու ձկնից աւելի
չունինք, եթէ ոչ՝ գնանք այդ բոլոր ժողովրդի հա-
14 մար կերակուր գնենք։ Որովհետեւ հինգ հազարի
չափ մարդիկ էին։ Եւ Նա իր աշակերտներին ասեց.
15 Նստեցրէք դորանց դաս դաս յիսուն յիսուն։ Եւ
16 այնպէս արին, և ամենքին նստեցրին։ Եւ այն հինգ
հացն և երկու ձուկն առաւ, դէպի երկինքը նա-
յեց, օրհնեց Նորանց և կտրեց, և տալիս էր աշա-
17 կերտներին, որ ժողովրդի առաջին դնեն։ Ամենքը
կերան և կշտացան. և կտորների փշրանքները վեր
առան տասնեւերկու քթոց։
18 Եւ եղաւ, երբոր Նա առանձին աղօթք էր ա-
նում, աշակերտներն էլ Նորա հետ էին. և հար-
ցրեց Նորանց և ասեց. Ժողովուրդներն ինձ համար
19 ո՞վ են ասում, թէ լինեմ։ Նորանք էլ պատաս-
խանեցին և ասեցին. Յովհաննէս Մկրտիչը, ուրիշ-
ներն էլ՝ Եղիան, ուրիշներն էլ, թէ Առաջի մար-
20 գարէներից մէկը յարութիւն է առել։ Եւ Նորանց
ասեց. Բայց դուք ո՞վ էք ասում ինձ համար թէ
լինեմ. Պետրոսը պատասխանեց և ասեց. Աստու-

21 ծոյ Քրիստոսը։ Նա էլ սաստեց Նորանց, և պատ-
22 ուիրեց՝ որ այս բանը ոչ ոքի չասեն։ Եւ ասեց, թէ
Պէտք է մարդի Որդին շատ չարչարուի և անար-
գուի ծերերից և քահանայապետներից և դպիր-
ներից, և սպանուի և երրորդ օրում յարութիւն
23 առնէ։ Եւ ամենքին ասում էր, եթէ մէկը կամե-
նում է իմ ետեւից գալ, թող իր անձն ուրանայ
և ամեն օր իր խաչն առնէ և իմ ետեւից գայ։
24 Որովհետեւ ով որ կամենայ իր անձն ապրեցնել՝ կը
կորցնէ Նորան. և ով որ իր անձն կորցնէ ինձ հա-
25 մար՝ Նա կ'ապրեցնէ Նորան։ Ի՞նչ օգուտ է
մարդի, որ բոլոր աշխարհքս ստանայ, և իր անձը
26 կորցնէ, կամ վնասուի։ Որովհետեւ ով որ ինձ և
իմ խօսքերն ամօթ համարէ, մարդի Որդին էլ նո-
րան ամօթ կ'համարէ, երբոր գայ իր, և Հօր և
27 սուրբ հրեշտակների փառքով։ Բայց ճշմարիտ ա-
սում եմ ձեզ. Այստեղ կանգնածներիցը ոմանք
կան, որ մահ չեն ճաշակիլ, մինչեւ որ Աստուծոյ
արքայութիւնը տեսնեն։
28 Եւ եղաւ, որ այս խօսքերից ութ օրի չափ յետ-
ոյ, Պետրոսին և Յովհաննէսին և Յակոբին առաւ՝
29 և վեր եկաւ սարը աղօթք անելու։ Եւ եղաւ որ
Նա աղօթք անելիս, Նորա երեսի կերպարանքն ու-
րիշ կերպ եղաւ. և Նորա հագուստը սպիտակ փայ-
30 լուն եղաւ։ Եւ ահա երկու մարդ խօսում էին
31 Նորա հետ, որ Մովսէսն և Եղիան էին. Նորանք
փառքով երեւեցած խօսում էին Նորա վախճանի
32 համար, որ Երուսաղէմում կատարուելու էր։ Բայց
Պետրոսը և Նորա հետ լինողները քնով ծանրացած
էին, և երբոր զարթնեցին՝ տեսան Նորա փառքը,
և այն երկու մարդկանցը որ Նորա մօտ կանգնած
33 էին։ Եւ եղաւ որ Նորանք Նորանից հեռանալիս,
Պետրոսն ասեց Յիսուսին. Վարդապետ, լաւ է մեզ

համար այստեղ կենալ. և երեք տաղաւար շի-
նենք, մէկը քեզ համար, և մէկը Մովսէսին, և
մէկը Եղիային. և չգիտէր թէ ինչ էր խօսում։
34 Եւ երբոր նա այս ասում էր մի ամպ եկաւ և նո-
բանց վերայ հովանի արաւ. և վախեցան, երբոր
35 այն ամպի մէջ մտան։ Եւ ձայն եղաւ ամպից, որ
ասաց. Դա է իմ սիրելի Որդին, դորան լսեցէք։
36 Եւ այն ձայնն որ եղաւ, Յիսուսը մինակ գտնուե-
ցաւ. և նորանք լռեցին, և այն օրերումն ոչ ոքի
ոչինչ չպատմեցին այն բաներից, որ տեսան։
37 Եւ հետեւեալ օրը եղաւ որ նորանք սարից իջ-
38 նելիս, շատ ժողովուրդ նորա առաջին եկաւ։ Եւ
ահա ժողովրդից մի մարդ աղաղակեց և ասաց.
Վարդապետ, աղաչում եմ քեզ, մտիկ տուր իմ
39 որդուն, որովհետեւ միածնունդս է։ Եւ ահա ոգի
բռնում է նորան, և նա յանկարծ գոռում է, և
նորան դեռնով է տալիս փրփրեցնելով, և հազիւ
հեռանում է նորանից՝ նորան կուրատելուց յե-
40 տոյ։ Եւ ես քո աշակերտներին աղաչեցի, որ հա-
41 նեն նորան, բայց չկարողացան։ Յիսուսն էլ պա-
տասխանեց և ասաց. Ով անհաւատ և թիւր ազգ,
մինչեւ ե՞րբ ձեզ հետ պիտի լինեմ և համբերեմ
42 ձեզ. քո որդին այստեղ բեր։ Եւ նա դեռ մօտ
գալիս՝ դեւը դեռնով զարկեց նորան և շատ սաս-
43 տիկ թափահարեց։ Իսկ Յիսուսը սաստեց պղծ-
ոգուն, և երեխային բժշկեց. և նորան տուաւ իր
44 հօրը։ Եւ ամենքը զարմանում էին Աստուծոյ մե-
ծափառութեան վերայ։

Եւ երբոր ամենքը զարմանում էին այն բոլոր
բաների վերայ, որ Յիսուսը անում էր, իր աշա-
կերտներին ասեց. Այս խօսքերը դուք ձեր ականջ-
ներումը դրէք. որովհետեւ մարդի Որդին մարդկանց
45 ձեռն է մատնուելու։ Բայց նորանք չէին իմանում

այն խօսքը և ծածկուած էր նորանցից, որ չհաս-
կանան նորան. և վախենում էին հարցնել նորան
այն բանի համար։
46 Մի խորհուրդ էլ մտաւ նորանց մէջ՝ այն թէ՝
47 նորանցից ո՞վ լինի մեծը։ Յիսուսն էլ նորանց
սրտերի մտածմունքներն իմանալով մի երեխայ ա-
48 ռաւ՝ և նորան կանգնեցրեց իրան մօտ, Եւ ասեց
նորանց. Ով որ այս երեխային ընդունի իմ անու-
նովը, ինձ է ընդունում. և ով որ ինձ ընդունի,
ինձ ուղարկողին է ընդունում. որովհետեւ ով որ
ձեր ամենից մէջ փոքրագոյն է, նա մեծ կ'լինի։
49 Յովհաննէսն էլ պատասխանեց և ասեց. Վար-
դապետ, մէկը տեսանք, որ քո անունովը դեւեր էր
հանում, և արգիլեցինք նորան, որովհետեւ մեզ
50 հետ չէ մտնում։ Եւ Յիսուսը նորանց ասեց.
Մի արգիլէք նորան. որովհետեւ ով որ մեզ հակա-
ռակ չէ, մեր կողմն է։
51 Եւ եղաւ, երբոր նորա վերանալու օրերը կա-
տարվում էին, *նա իր երեսը հաստատեց՝՝ որ գը-
52 նայ Երուսաղէմ։ Եւ իր երեսի առաջին պատգա-
մաւորներ ուղարկեց. և գնացին՝ Սամարացիների
մի գիւղը մտան, որ նորա համար բան պատրաս-
53 տեն։ Բայց նորանք չընդունեցին նորան, որ նորա ե-
54 րեսը ---գը--- էր Երուսաղէմ գնալու։ Երբոր նորա
աշակերտները՝ Յակոբոսը և Յովհաննէսը տեսան՝ ա-
սեցին. Տէր՝ կամենո՞ւմ ես ասենք, կրակ իջնէ եր-
կնքից և նորանց սատկեցնէ ինչպէս Եղիան էլ ա-
55 րաւ։ Նա էլ դարձաւ՝ սաստեց նորանց և ասեց.
56 Դուք չգիտէք՝ թէ ո՛ր հոգու էք դուք։ Որովհետեւ
մարդի Որդին չեկաւ՝ մարդկանց հոգիները կորցը-
նելու, այլ ապրեցնելու. և գնացին ուրիշ գիւղ։

*հաստատ որոշեց

57 Եւ եղաւ որ նորանք գնալիս, ճանապարհին մի
մարդ նորան ասեց. Ես քո ետեւիցը կ'գամ՝ ո՛րտեղ
58 որ գնաս, Տէր։ Յիսուսն էլ նորան ասեց. Աղ-
ուէսները որջեր ունին, և երկնքի թռչուններ-
ը բոյներ. բայց մարդի Որդին տեղ չունի, որ
գլուխը դնէ։
59 Մի ուրիշին էլ ասեց. Իմ ետեւիցն եկ. և նա
ասեց. Տէր, հրամայեցեր տուր, որ գնամ առաջ իմ
60 հայրը թաղեմ։ Յիսուսը նորան ասեց. Թող մեռելներն
իրանց մեռելներին թաղեն. իսկ դու գնա
Աստուծոյ արքայութիւնը քարոզիր։
61 Մի ուրիշն էլ ասեց. Տէր, քո ետեւից կ'գամ.
միայն թէ առաջ հրամայեցեր տուր ինձ, որ իմ տա-
62 նը բարեւ մնաս ասեմ։ Յիսուսն էլ նորան ասեց. Ոչ
ոք որ ձեռքը մաճի վերայ է դնում և ետեւին
մոռիկ անում, յարմար չէ Աստուծոյ արքայութեան
համար։

ԳԼ. Ժ

1 Սորանից յետոյ Տէրն ուրիշ եօթանասուն հոգի էլ
կարգեց. և նորանց երկու երկու իր երեսի առաջ-
ին ուղարկեց այն բոլոր քաղաքներն և տեղերն,
2 որտեղ որ ինքը գնալու էր։ Եւ ասում էր նորանց.
Հունձքը շատ է, բայց մշակները քիչ. ուրեմն ա-
ղաչեցեք հունձքի Տիրոջը, որ մշակներ հանէ իր
3 հունձքը։ Գնացեք. ահա ես ուղարկում եմ ձեզ
4 ինչպէս գառներ գայլերի մէջ։ Վեր մի առնէք ոչ
քսակ, ոչ պարկ, ոչ կօշիկներ. և ճանապարհին
5 ոչ ոքի բարեւ չտաք։ Եւ որ տուն որ մտնէք, ա-
6 ռաջ ասեցէք՝ խաղաղութիւն այս տանը։ Եւ թէ
որ այնտեղ խաղաղութեան որդի լինի, ձեր խա-
ղաղութիւնը նորա վերայ կ'մնայ. ապա թէ ոչ

7 դէպի ձեզ ետ կ'դառնայ։ Եւ այն տանը մնացէք,
նորանց ունեցածիցը կերէք և խմեցէք. որովհետեւ
մշակն իր վարձքին արժանի է. տանից տուն մի
8 փոխուիք։ Եւ որ քաղաք որ մտնէք, և ձեզ ըն-
9 դունեն, կերէք՝ ինչ որ կ'դնեն ձեր առաջին։ Եւ
նորա միջի հիւանդներին բժշկեցէք. և նորանց ա-
սեցէք՝ Թէ Աստուծոյ արքայութիւնը մօտեցել է
10 ձեզ վերայ։ Բայց որ քաղաք որ մտնէք, և ձեզ
չ'ընդունեն՝ դուրս նորա հրապարակները գալով
11 ասեցէք. Այն փոշին էլ, որ ձեր քաղաքիցը մեզ
կպել է, թօթափում ենք ձեզ վերայ. միայն թէ
սա գիտացէք, որ Աստուծոյ արքայութիւնը մօտե-
12 ցել է ձեզ։ Եւ ասում եմ ձեզ, որ Սոդոմացիներ-
ի համար աւելի հեշտ կ'լինի այն օրումը՝ քան թէ
13 այն քաղաքին։ Վա՛յ քեզ, Քորազին. վա՛յ քեզ,
Բեթսայիդա. որովհետեւ եթէ Տիւրոսի և Սիդոնի
մէջ եղած լինէին այն զօրութիւնները՝ որ ձեր մէջ
եղան, վաղուց քուրձի և մոխրի մէջ նստած ա-
14 պաշխարել էին։ Սակայն Տիւրոսի և Սիդոնի հա-
մար աւելի հեշտ կ'լինի դատաստանումը քան թէ
15 ձեզ։ Եւ դու՝ Կափառնայում, որ մինչեւ երկինքը
բարձրացած ես, մինչեւ դժոխքը պիտի ցածանաս։
16 Ձեզ լսողը, ինձ է լսում. և ձեզ անարգողը, ինձ
է անարգում. և ինձ անարգողը, ինձ ուղարկողին է
անարգում։
17 Եւ այն եօթանասունքը ուրախութիւնով ետ
դառան և ասեցին, Տէր, դեւերն էլ հնազանդում
18 են մեզ քո անունով։ Եւ նորանց ասեց, Տեսնում
էի սատանայն, որ կայծակի պէս երկնքիցը վայր էր
19 ընկնում։ Ահա իշխանութիւնը տուի ձեզ, կոխել
օձերի և կարիճների վերայ և ձեզ ոչինչ չի վնաս-
20 սիլ։ Սակայն նորա համար մի ուրախանաք՝ որ
ոգիները ձեզ հնազանդում են, բայց առաւել

ուրախացէք, որ ձեր անունները գրուած են երկնքումը։
21 Նոյն ժամուն Յիսուսը *Հոգովը ցնծաց և ասեց. Գոհանում եմ քեզանից, Հայր, երկնքի և երկրի Տէր, որ իմաստուններից և գիտուններից այս բաները ծածկեցիր և մանուկների յայտնեցիր։ Այո, ով Հայր. որովհետեւ այսպէս հաճոյ եղաւ քո առաջին։
22 Ամեն բան տրուեցաւ ինձ իմ Հօրից. և ոչ ով չգիտէ թէ ով է Որդին, բայց միայն Հայրը. և ով է Հայրը՝ բայց միայն Որդին, և ում որ Որդին կամենայ յայտնել։
23 Եւ դարձաւ դէպի աշակերտներն առանձին՝ և ասեց. Երանի այն աչքերին՝ որ տեսնում են
24 այն որ դուք էք տեսնում։ Որովհետեւ ասում եմ ձեզ, թէ շատ մարգարէներ և թագաւորներ կամեցան տեսնել այն որ դուք էք տեսնում, և չտեսան. և լսել այն որ դուք էք լսում, և չլսեցին։
25 Եւ ահա մէկ օրէնական վերկացաւ՝ նորան փորձում էր ասելով. Վարդապետ, ի՞նչ գործեմ որ
26 յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ Նա էլ ասեց նորան. Օրէնքումն ի՞նչ է գրուած, ի՞նչպէս ես
27 կարդում։ Նա էլ պատասխանեց և ասեց. Սիրիր քո Տէր Աստուծուն քո բոլոր սրտիցը, քո բոլոր անձիցը, քո բոլոր զօրութիւնից, և քո բոլոր
28 մտքիցը. և քո ընկերին՝ քո անձի պէս։ Եւ նորան ասեց. Ուղիղ պատասխանեցիր, այդ արա՝ և կ'ապրես։
29 Իսկ նա՝ որովհետեւ կամենում էր իր անձն արդարացնել՝ Յիսուսին ասեց. Եւ իմ ընկերն ո՞վ
30 է։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և ասեց. Մի մարդ Երուսաղէմից իջնում էր Երիքով. և աւազակների

*Ո՛հոգ՝ Սուրբ Հոգովը

ձեռք ընկաւ, նորանք էլ մերկացրին նորան՝ և խոցոտեցին նորան, կիսամահ թողեցին գնացին։
31 Եւ դիպուածով մի քահանայ էր իջնում նոյն ճանապարհովը, և նորան տեսաւ՝ անցաւ։
32 Նոյնպէս էլ մի Ղեւտացի այն տեղը հասաւ եկաւ և տեսաւ՝ անցաւ։
33 Մի Սամարացի էլ, որ ճանապարհորդում էր, եկաւ այնտեղ և նորան տեսնելով գթաց։
34 Եւ մօտ եկաւ՝ նորա խոցերը փաթաթեց՝ վերան ձէթ և գինի ածելով. և իր անասունի վերայ դրած տարաւ նորան մի իջեւան, և նորան հոգ տարաւ։
35 Եւ հետեւեալ օրն երբոր այն տեղիցը դուրս էր գնում, երկու դահեկան հանեց և իջեւանի տիրոջը տուաւ և ասեց նորան. Դորան հոգ տար, և ինչ որ աւելի ծախք անես, ես միւսանգամ եռ դառնալիս
36 կ'վճարեմ քեզ։ Հիմա այն երկքից ո՞րն է երեւում քեզ՝ թէ ընկեր է եղել այն աւազակների ձեռք
37 ընկած մարդին։ Նա էլ ասեց. Նա՝ որ ողորմութիւն արաւ նորան։ Ապա Յիսուսը նորան ասեց. Գնա, դու էլ այնպէս արա։
38 Եւ եղաւ որ նորանք գնալիս, ինքն էլ մի գիւղ մտաւ. և մի կին՝ անունը Մարթա՝ ընդունեց նո-
39 րան իր տունը։ Եւ նա մի քոյր ունէր՝ անունը Մարիամ. և սա Յիսուսի ոտների մօտ նստեց, և
40 լսում էր նորա խօսքերը։ Մարթան էլ ծառայութեան համար շատ զբաղմունքի մէջ էր, եւ կանգնեց և ասեց. Տէր, հոգդ չէ՞ որ քոյրս ինձ մինակ թողեց ծառայելու. ուրեմն ասիր դորան,
41 որ օգնէ ինձ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան. Մարթա, Մարթա, դու հոգս ես քաշում
42 և շատ բաներով զբաղուած ես. Բայց մէկ բան է պէտք. Մարիամը բարի բաժինն ընտրեց, որ վեր չի առնուիլ նորանից։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ եղաւ որ մի տեղ աղօթք էր անում. և երբոր դադարեց, իր աշակերտներից մէկն ասեց Նորան. Տէ՛ր, սովորեցրու մեզ աղօթք անելը, ինչպէս Յով-
2 հաննէսն էլ իր աշակերտներին սովորեցրեց։ Եւ ասեց Նորանց. Երբոր աղօթք անէք, ասեցէք. Մեր Հայր, որ երկնքումն ես, քո անունը սուրբ լինի. քո արքայութիւնը գայ։ Քո կամքը լինի՝ ինչպէս
3 երկնքումն այնպէս էլ երկրիս վերայ։ Մեր ամեն
4 օրուայ հացը օրեցօր տուր մեզ։ Եւ թող մեզ մեր մեղքերը. որովհետեւ մենք էլ թողում ենք ամենին, որ պարտական է մեզ. և մեզ փորձանքի մէջ մի տանիր, այլ փրկիր մեզ չարիցը։
5 Եւ Նորանց ասեց. Ձեզանից ո՞վ է, որ բարեկամ ունենայ, և կէս գիշերին Նորա մօտ գնայ, և Նորան
6 ասէ. Բարեկամ, ինձ երէք հաց փոխ տուր. Որովհետեւ իմ բարեկամն ինձ մօտ եկաւ ճանապարհիցը, և ես բան չ'ունիմ՝ որ Նորա առաջին դնեմ։
7 Եւ նա պատասխանէ ներսիցն և ասէ. Մի յոգնեցնիր ինձ. դուռն արդէն փակուած է, և երեխաներս ինձ հետ անկողնումն են. չեմ կարող վեր
8 կենալ և տալ քեզ։ Ասում եմ ձեզ, եթէ վեր էլ չ'կենայ և Նորան տայ Նորա բարեկամ լինելու համար, սակայն Նորա թախանձանքի համար վեր կ'կենայ և կ'տայ Նորան ինչ որ էլ պէտք լինի։
9 Եւ ես ասում եմ ձեզ, խնդրեցէք՝ և կ'տրուի ձեզ, որոնեցէք և կ'գտնէք, դռներ թակեցէք՝ և
10 կ'բացուի ձեզ։ Որովհետեւ ամեն ով որ խնդրում է՝ առնում է, և ով որ որոնում է՝ գտնում է, և
11 ով որ դռները թակում է՝ բացվում է Նորան։ Եւ ձեզանից ո՞ր հօրիցն իր որդին հաց ուզէ, մի՞թէ

քար կ'տայ Նորան. կամ եթէ ձուկ՝ մի՞թէ ձկան
12 տեղ օձ կ'տայ Նորան։ Եւ կամ ձու ուզէ, մի՞թէ
13 կարիճ կ'տայ Նորան։ Արդ եթէ դուք, որ չար էք՝ գիտէք բարի պարգեւներ տալ ձեր որդկանցը, էլ ո՞րքան աւելի երկնաւոր Հայրը Սուրբ Հոգին կ'տայ Նորանց, որ ուզում են Նորանից։
14 Եւ մի դեւ էր հանում, որ համր էր. և եղաւ որ դեւը դուրս գալիս համրը խօսեց. և ժողովուրդները զարմացան։ Եւ Նորանցից ոմանք ասեցին. Դա դեւերի իշխան՝ Բէեղզեբուղովն է հանում դեւերը։
16 Ուրիշներն էլ փորձելով մի նշան էին խնդրում
17 Նորանից երկնքիցը։ Բայց նա նորանց մտածմունքները իմանալով ասեց Նորանց. Ամեն թագաւորութիւն, որ իր մէջ բաժանուած է՝ կ'աւերուի, և
18 տունն՝ տան դէմ բաժանուած՝ կ'կործանուի։ Ապա եթէ սատանան ինքն իրան դէմ բաժանուած է, Նորա թագաւորութիւնն ի՞նչպէս կ'կենայ. որովհետեւ ասում էք, թէ ես Բէեղզեբուղովն եմ հա-
19 նում դեւերը։ Եթէ ես Բէեղզեբուղովն եմ հանում դեւերը, որդիք ձեր որդիքն ի՞նչով են հանում. դորա համար Նորանք կ'լինին ձեր դատաւորները։
20 Բայց եթէ ես Աստուծոյ մատովն եմ հանում դեւերն, ուրեմն Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզ վե-
21 րայ հասել է։ Երբոր զօրաւորը զինուորուած իր տունը պահէ, Նորա ստացուածքը խաղաղութեան
22 մէջ են։ Բայց եթէ Նորանից էլ աւելի զօրաւորը գայ՝ Նորան յաղթէ, Նորա զէնքերը՝ որ յոյսն Նորանց վերայ էր դրել, կ'հանէ և Նորա աւարը կը
23 բաժանէ։ Ով որ ինձ հետ չէ՝ ինձ հակառակ է, և ով որ ինձ հետ չէ ժողովում՝ ցրվում է։
24 Երբոր պիղծ ոգին դուրս է գալիս մարդիցը՝ անջուր տեղերանքում ման է գալիս և հանգիստ որոնում. և երբոր չէ գտնում՝ ասում է. Ետ դառ-

25 նամ իմ տունը՝ որտեղից դուրս եկայ։ Եւ գալիս՝
26 Նորան սրբուած և զարդարուած է գտնում։ Այն
ժամանակ գնում է և իրանից էլ աւելի չար եօ-
թը ոգիներ է առնում՝ և մտնում բնակվում է
այնտեղ, և այն մարդի յետինն աւելի չար է լինում
քան թէ առաջինը։
27 Եւ եղաւ որ նա այս խօսելիս, ժողովրդի միջից
մի կին ձայն բարձրացրեց և ասեց. Երանի այն ո-
րովայնին՝ որ քեզ կրեց, և այն ծծերին՝ որ քեզ
28 ծծեցրին։ Նա էլ ասեց. Այո՛, երանի նորանց, որ
Աստուծոյ խօսքը լսում՝ են և նորան պահում։
29 Եւ երբոր ժողովուրդները Նորա վերայ դիզվում
էին, սկսեց ասել. Այս ազգը չար է. նշան է խնդ-
րում, և նշան չի տրուիլ սորան՝ բայց միայն Յով-
30 նան մարգարէի նշանը։ Որովհետեւ ինչպէս Յովնանը
նշան եղաւ Նինուէացիների համար, այնպէս էլ
31 մարդի Որդին այս ազգին կ'լինի։ Հարաւի թագաւ-
հին դատաստանումը վեր կ'կենայ այս ազգի մարդ-
կանց հետ և կ'դատապարտէ նորանց, որովհետեւ
երկրի ծայրերից եկաւ Սողոմոնի իմաստութիւնը
լսելու, և ահա Սողոմոնից էլ աւելին է այստեղ։
32 Նինուէի մարդիկը դատաստանումը վեր կ'կենան
այս ազգի հետ և կ'դատապարտեն սորան, որով-
հետեւ նորանք Յովնանի քարոզութիւնովն ապաշ-
խարեցին. և ահա Յովնանից էլ աւելին է այստեղ։
33 Ոչ ով ճրագը չէ վառում և թագուն տեղ դը-
նում և ոչ գրուանի տակ, այլ ճրագակալի վե-
34 րայ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ Մարմնի
ճրագը աչքն է, արդ երբոր աչքդ պարզ է, բոլոր
մարմինդ էլ լուսաւոր կ'լինի. բայց երբոր չար է,
35 մարմինդ էլ խաւար կ'լինի։ Ուրեմն՝ զգոյշ կաց,
մի գուցէ այն լոյսը, որ քեզանում է, խաւար լի-
36 նի։ Եթէ բոլոր մարմինդ լուսաւոր է և ոչ մի խա-

ւար մասը չ'կայ, բոլորը լուսաւոր կ'լինի. ինչպէս
երբոր ճրագն իր ճառագայթովը լուսաւորէ քեզ։
37 Եւ նա այս խօսելիս, մի Փարիսեցի աղաչում էր
Նորան, որ նորա մօտ հաց ուտէ. և նա մտաւ սե-
38 ղան նստեց։ Փարիսեցին էլ տեսնելով զարմացաւ,
39 որ ճաշից առաջ չ'լուացուեց։ Տէրն էլ ասեց Նո-
րան. Հիմա դուք Փարիսեցիներդ բաժակի և ամա-
նի դրսի կողմը սրբում էք. բայց ձեր ներսը լիքն է
40 յափշտակութիւնով և չարութիւնով։ Անմիտներ,
41 չէ՞ որ դուրսը անողը ներսն էլ արաւ։ Բայց ներ-
ուն եղածիցը ողորմութիւն տուէք, և ահա ամեն
42 բաներ սուրբ են ձեզ համար։ Բայց վայ ձեզ Փա-
րիսեցիներիդ, որ անանուխի և փեղենայի և ամեն
բանջարի տասանորդ էք տալիս, և Աստուծոյ իրա-
ւունքը և սէրը զանց էք անում. այս պէտք էր ա-
43 նել, և նորանք չ'թողել։ Վայ ձեզ Փարիսեցինե-
րիդ, որ սիրում էք ժողովարանների մէջ առաջի
44 աթոռները, և հրապարակներում՝ բարեւները։ Վայ
ձեզ՝ դպիրներիդ և Փարիսեցիներիդ, կեղծաւոր-
ներ, որ դուք այն գերեզմանների պէս էք, որ ան-
յայտ են, և մարդիկը որ նորանց վերայ գնում են
չ'գիտեն։
45 Եւ պատասխանեց օրինականներից մէկը և ասեց
Նորան. Վարդապետ, այդ ասելով մեզ էլ ես
46 նախատինք տալիս։ Նա էլ ասեց, Եւ ձեզ օրինա-
կաններիդ էլ վայ. որովհետեւ դժուար տանելի
բեռներով բեռնում էք մարդկանց, և դուք ձեր
մատների մէկովը չէք մատնում այն բեռներին։
47 Վայ ձեզ որ մարգարէների գերեզմանները շինում
48 էք, և հէնց ձեր հայրերը սպանեցին նորանց։ Ապա
ուրեմն վկայում էք և հաւանում էք ձեր հայրե-
րի գործերին. որովհետեւ նորանք կոտորեցին նո-
րանց, և դուք շինում էք նորանց գերեզմանները։

49 Սորա համար Աստուծոյ իմաստութիւնն էլ ասեց. Մարգարէներ և առաքեալներ կ'ուղարկեմ նորանց
50 մօտ, և նորանցից կ'սպանեն և կ'հալածեն։ Որ բոլոր մարգարէների արիւնը, որ աշխարհքի սկզբից
51 թափուած է, այս ազգիցը պահանջուի։ Աբէլի արիւնից մինչև Զաքարիայի արիւնը, որ սեղանի և տաճարի մէջ կորաւ. այո՛, ասում եմ ձեզ, այս
52 ազգիցը կ'պահանջուի։ Վայ ձեզ՝ օրէնականներիդ, որ գիտութեան բանալիքը վեր էք առել. դուք չէք մտել, և մտնողներին էլ արգիլել էք։
53 Եւ երբոր այս բաներն ասում էր նորանց, դպիրները և Փարիսեցիներն սկսեցին սաստիկ ստիպել, և շատ բաների համար նորա հետ հակառակել.
54 Եւ նորան աչքի տակ առած՝ ուզում էին, նորա բերանից մի բան որսալ, որ ամբաստանեն նորան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այն միջոցին երբոր հազարներով ժողովուրդները դիզվում էին՝ մինչև որ իրար կոխ էին տալիս, սկսեց իր աշակերտներին ասել. Առաջ ձեր անձերը զգոյշ պահեցէք Փարիսեցիների խմորից, որ է
2 կեղծաւորութիւնը։ Որովհետև ոչինչ չկայ ծածուկ, որ չ'յայտնուի. և թագուն, որ չ'իմացուի։
3 Ուստի ինչ որ խաւարումն ասեցիք, լոյսի մէջ կը լսուի. և ինչ որ ներսի սենեակներումն ականջում
4 խօսեցիք, կտուրների վերայ կ'քարոզուի։ Բայց ասում եմ ձեզ՝ իմ բարեկամներին. Մի վախենաք նորանցից՝ որ մարմինն սպանում են, և նորանից
5 յետոյ աւելի բան չ'ունին՝ որ անեն։ Բայց ցոյց տամ ձեզ, թէ ումից պէտք է վախենաք. Նորանից վախեցէք, որ սպանելուց յետոյ իշխանութիւն ունի գեհենի մէջ գցելու. այո՛, ասում եմ ձեզ՝

6 Նորանից վախեցէք։ Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի են ծախվում. և նորանցից մէկն էլ Աս-
7 տուծոյ առաջին մոռացուած չէ։ Բայց ձեր գլխի բոլոր մազերն էլ համարուած են. ուրեմն մի վախենաք. որովհետև դուք շատ ճնճղուկներից ա-
8 ւելի լաւ էք։ Իսկ ասում եմ ձեզ, թէ Ամեն ով որ ինձ մարդկանց առաջին դաւանէ, մարդի Որդին էլ նորան կ'դաւանէ Աստուծոյ հրեշտակների ա-
9 ռաջին։ Եւ ով որ ինձ ուրանայ մարդկանց առաջին, նա էլ կ'ուրացուի Աստուծոյ հրեշտակների ա-
10 ռաջին։ Եւ ամեն ով որ մարդի Որդու դէմ բան ասէ, կ'թողուի նորան. բայց ով որ Սուրբ Հոգու
11 դէմ հայհոյեց, նորան չի թողուիլ։ Եւ երբոր տանեն ձեզ ժողովարանները և դատաւորների և պետութիւնների առաջին, հոգս մի՛ անէք՝ թէ ինչպէս և ի՛նչ պատասխանէք, կամ ի՛նչ ասէք։
12 Որովհետև Սուրբ Հոգին նոյն ժամումը կ'սովորեցնէ ձեզ՝ թէ ինչ պէտք է խօսել։
13 Եւ ժողովրդիցը մէկն ասեց նորան. Վարդապետ, իմ եղբօրն ասիր, որ ժառանգութիւնն ինձ
14 հետ բաժանէ։ Նա էլ ասեց նորան. Մարդ, ո՞վ կարգեց ինձ ձեզ վերայ դատաւոր կամ բաժանա-
15 ր։ Եւ նորանց ասեց. Տեսէք և զգոյշ կացէք ագահութիւնից, որ մարդիս ստացուածքի առա-
16 ւելութիւնիցը չէ նորա կեանքը։ Եւ նորանց մի առակ խօսեց և ասեց. Մի հարուստ մարդի արտը
17 առատ պտուղ տուաւ։ Եւ նա իր մտքումը մտածում էր և ասում. Ի՞նչ անեմ, որ տեղ չ'ունիմ
18 որ իմ պտուղներն այնտեղ ժողովեմ։ Եւ ասեց. Այս կ'անեմ. իմ շտեմարանները կ'քանդեմ, և աւելի մեծերը կ'շինեմ, և իմ բոլոր բերքերն ու
19 բարիքները այնտեղ կ'ժողովեմ։ Եւ իմ անձին կ'ասեմ. Ով անձն, շատ բարիքներ ունիս շատ

տարիների համար ամբարուած. հանդստացիր, կեր,
20 խմիր, զուարճացիր։ Բայց Աստուած նորան ասեց.
Անմիտ. հենց այս գիշեր հոգիդ քեզանից ետ կը
պահանջեն. ապա այս որ պատրաստեցիր՝ ո՞ւմ կը
21 լինի։ Այսպէս էլ նա՝ որ իր անձի համար գանձ է
հաւաքում, և Աստուծով չէ հարուստ։
22 Իր աշակերտներին էլ ասեց. Դորա համար ա-
սում եմ ձեզ. հոգս մի անէք ձեր կեանքի հա-
մար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք. ոչ էլ մարմնի համար՝
23 թէ ինչ պիտի հագնիք։ Հոգին աւելի է կերակու-
24 րիցը, և մարմինը՝ հագուստիցը։ Մտիկ արէք ագ-
ռաւներին. որ ոչ սերմնում են և ոչ հնձում են.
որոնք ոչ շտեմարաններ ունին և ոչ ամբարներ, և
Աստուած կերակրում է նորանց. դուք ո՞րքան ա-
25 ւելի արժէք ունիք թռչուններիցը։ Ձեզանից ո՞վ
կարող է իր հոգս անելովն իր հասակի վերայ մի
26 կանգուն աւելացնել։ Արդ եթէ ամենափոքր բա-
նի համար կարող չէք, ի՞նչու էք ուրիշ բաների
27 համար հոգս անում։ Մտիկ արէք շուշաններին.
ինչպէս են մեծանում. ոչ ջանք են անում և ոչ
մանում. բայց ասում եմ ձեզ Սողոմոնն էլ իր
բոլոր փառքի մէջ նորանց մէկի նման չհագաւ։
28 Իսկ եթէ յանդի խոտն, որ այսօր կայ և էգուց
փուռն մէջ է գցվում, Աստուած այնպէս է հագ-
ցնում, ո՞րքան ևս առաւել ձեզ, թերահաւատ-
29 ներ։ Եւ դուք մի որոնէք թէ ինչ ուտէք կամ
30 ինչ խմէք, և մի գրգռուիք։ Որովհետև այդ բոլոր
բաներն աշխարհքի հեթանոսներն են որոնում. բայց
31 ձեր Հայրը գիտէ՝ որ դորանք ձեզ պէտք են։ Սա-
կայն Աստուծոյ արքայութիւնը խնդրեցէք, և այդ
32 բոլորը կ'աւելանայ ձեզ։ Մի վախենար, փոքր հօտ.
որովհետև ձեր Հայրը հաճեցաւ, որ արքայութիւնը
33 տայ ձեզ։ Ձեր ստացուածքը ծախեցէք և ողոր-

մութիւն տուէք. ձեզ համար չհինացող քսակներ
շինեցէք՝ անպակաս գանձ՝ երկնքում, որտեղ գող
34 չէ մօտենում և ոչ էլ ցեց է ապականում։ Որով-
հետև որտեղ որ ձեր գանձն է, այնտեղ էլ ձեր
35 սրտերը կ'լինին։ Թող ձեր գօտիները պինդ կապ-
36 ուած լինին մէջքին, և ճրագները վառուած։ Եւ
դուք նման էք մարդկանց, որ սպասում են ի-
րանց տիրոջը, թէ նա երբ ետ կ'դառնայ հարսա-
նիքից. որ երբոր գայ և դռներ թակէ, շուտով
37 բանան նորա համար։ Երանի այն ծառաներին, որ
տէրը գալիս՝ արթուն գտնէ նորանց. ճշմարիտ ա-
սում եմ ձեզ, թէ գօտին մէջքը կ'կապէ և նո-
րանց սեղան կ'նստեցնէ և առաջ եկած կ'ծառայէ
38 նորանց։ Եւ եթէ երկրորդ կամ երրորդ պահին
գայ՝ և այնպէս գտնէ, երանի այն ծառաներին։
39 Բայց սա իմացէք, որ եթէ տան տէրը գիտենար՝
թէ գողն ո՞ր ժամին կ'գայ. արթուն կ'կենար և
40 թող չէր տալ իր տունը ծակել։ Արդ դուք էլ
պատրաստ եղէք, որովհետև այն ժամին, որ չէք
կարծում, մարդի Որդին կ'գայ։
41 Եւ Պետրոսը ասեց նորան. Տէր, այդ առակը
42 մի՞զ ես ասում, թէ ամենքին էլ։ Տէրն էլ ասեց.
Ուրեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ և իմաստուն տը-
տեսը, որին իր տէրը իր գերդաստանի վերայ կար-
գեց, որ նորանց կերակուրը տայ ժամանակին։
43 Երանի այն ծառային, որ իր տէրը՝ երբոր գայ,
44 այնպէս անելիս գտնէ նորան։ Ճշմարիտ ասում եմ
ձեզ, թէ իր բոլոր ստացուածքների վերայ կ'դնէ
45 նորան։ Բայց եթէ այն ծառան իր սրտումն ասէ,
Իմ տէրն ուշանում է գալու, և սկսէ ծառաներին
և աղախիններին ծեծել, ուտել ու խմել և արբե-
46 նալ, կ'գայ այն ծառայի տէրն այն օրը, որ նա չէ
սպասում, և այն ժամին, որ նա չգիտէ, և նորան

միջիցը կ'կարէ, և նորա բաժինն անհաւատարիմ
47 ների հետ կ'դնէ։ Եւ այն ծառան, որ իր տիրոջ
կամքը գիտենալով չէ պատրաստել և ոչ էլ ա-
48 րել նորա կամքի պէս, շատ ծեծ կ'ուտէ։ Եւ նա
որ չ'գիտենալով ծեծի արժանի բան գործեց, քիչ
կ'ծեծուի, այն ամենին որ շատ տրուեց՝ նորանից
շատ կ'ուզուի. և ում որ շատ պահ տրուեց՝ նո-
րանից էլ աւելի կ'պահանջեն։
49 Ես եկայ որ կրակ գցեմ երկրիս վերայ. և ի՞նչ
50 ուզում եմ, եթէ արդէն իսկ բորբոքուել է։ Բայց
մի մկրտութիւն ունիմ մկրտուելու. և ի՞նչպէս
51 հոգս եմ քաշում, մինչեւ որ կատարուի։ Կարծո՞ւմ
էք թէ ես եկայ խաղաղութիւն տալ երկրիս վե-
52 րայ. Ոչ, ասում եմ ձեզ, այլ բաժանմունք։ Որովհետև այսուհետև հինգ հոգի մէկ տան մէջ բա-
ժին բաժին կ'լինին, երեքը երկուսի դէմ, և եր-
53 կուսն երեքի դէմ։ Հայրը կ'բաժանուի որդուցը,
և որդին հօրիցը, մայրն աղջկանիցը, և աղջիկը մա-
րիցը, սկեսուրը հարսիցը, և հարսն իր սկեսրիցը։
54 Եւ ժողովուրդներին էլ ասեց. Երբոր տեսնում
էք արեւմուտքիցն ամպ դուրս գալիս, շուտով ա-
55 սում էք. Անձրեւ կ'գայ, և այնպէս է լինում. Եւ
հարաւային քամին փչելիս, ասում էք՝ թէ Շոգ
56 կ'լինի, և այնպէս է լինում. Կեղծաւորներ, երկրի
և երկնքի երեսը գիտէք փորձել. բայց ի՞նչպէս չէք
57 այս ժամանակը փորձում։ Եւ ի՞նչու իսկ ձեզանից
58 էլ չէք ընտրում արժանին։ Երբոր քո ոսոխի հետ
իշխանի մօտ ես գնում, ճանապարհին տուր տալի-
քը, որ նորա ձեռիցն ազատուես. մի գուցէ քեզ
դատաւորի մօտ քաշէ, և դատաւորը քեզ դահ-
59 ճին մատնէ, և դահիճը բանտի մէջ գցէ։ Ասում
եմ քեզ. Այնտեղից դուրս չես գալ, մինչև որ
վերջի լուման էլ չ'վճարես։

ԳԼ. ԺԳ

1 Նոյն ժամանակը եկան ոմանք և պատմեցին Նորան
այն Գալիլեացիների մասին, որոնց արիւնը Պիղա-
2 տոսը իրանց զոհի հետ խառնեց։ Յիսուսն էլ պա-
տասխանեց և ասեց Նորանց. Կարծո՞ւմ էք, թէ
այդ Գալիլեացիներն աւելի մեղաւոր էին քան թէ
բոլոր Գալիլեացիները, որ այդպիսի բաներ քաշե-
3 ցին։ Ոչ, ասում եմ ձեզ. այլ եթէ չ'ապաշխա-
4 րէք, ամենքդ էլ այնպէս կ'կորչէք. Կամ այն
տասնեւութ հոգին, որոնց վերայ Սելոամի միջի
աշտարակը վայր ընկաւ, և Նորանց սպանեց. կար-
ծո՞ւմ էք, թէ Նորանք աւելի պարտաւոր էին
քան թէ Երուսաղէմումը բնակող բոլոր մարդիկը։
5 Ո՛չ, ասում եմ ձեզ. այլ եթէ չ'ապաշխարէք,
ամենքդ էլ այնպէս կ'կորչէք։
6 Այս առակն էլ ասեց. Մի մարդ իր այգու մէջ
մի թզենի էր տնկել. և եկաւ, Նորա վերայ պը-
7 տուղ որոնելու, և չ'գտաւ։ Եւ այգեպանին ասեց.
Ահա երեք տարի է, որ գալիս եմ պտուղ որոնե-
լու այդ թզենու վերայ, և չեմ գտնում. կտրիր
8 դորան, ի՞նչու դա երկիրն էլ խափանէ։ Նա էլ
պատասխանեց և ասեց. Տէր, այս տարի էլ թող
դորան, մինչեւ որ դորա չորս կողմովը փորեմ և
9 աղբ ածեմ։ Թերեւս պտուղ բերէ, ապա եթէ ոչ,
եկող տարի կտրիր դորան։
10 Եւ ժողովարաններից մէկումը սովորեցնում էր
11 շաբաթ օրը։ Եւ ահա մի կին կար, որ հիւանդու-
թեան ոգի ունէր տասնեւութ տարիից ի վեր. և
կծկուած էր, և ամենեւին չէր կարողանում ուղիղ
12 կանգնել։ Եւ Յիսուսը Նորան տեսնելով, իրան մօտ
կանչեց և ասեց Նորան. Ով կին, արձակուած ես
13 քո հիւանդութիւնից։ Եւ ձեռքը դրաւ Նորա

վերայ , և նա շուտով ուղղուեցաւ և փառաւորում
14 էր Աստուծուն ։ Իսկ ժողովարանի գլխաւորը շատ
բարկացած , որ Յիսուսը շաբաթ օրը բժշկեց , պա-
տասխանեց և ասեց ժողովրդին . Վեց օր կայ , որ
նորանցում պէտք է գործել . հիմա այն օրերը ե-
15 կէք բժշկուեցէք , և ոչ թէ շաբաթ օրը ։ Տէրն էլ
պատասխանեց նորան և ասեց . Կեղծաւոր , ձեզա-
նից ամեն մէկը շաբաթ օրն իր եզը կամ էշը չէ՞
արձակում մսուրիցը և տանում ջուր տալիս ։
16 Բայց սա՝ Աբրահամի աղջիկը լինելով , որին սա-
տանան ահա տասներեւութ տարի է որ կապել էր , ար-
ժան չէ՞ր որ շաբաթ օրն այն կապանքիցն արձակ-
17 ուէր ։ Եւ երբոր նա այս ասեց , ամենքով էին լի-
նում ամենքը , որ հակառակում էին նորան . և բո-
լոր ժողովուրդն ուրախանում էր այն ամեն փա-
ռաւոր գործերի համար , որ նորանով լինում էին ։
18 Եւ ասում էր . Աստուծոյ արքայութիւնն ինչի՞
19 նման է . և ի՞նչի նմանեցնեմ նորան ։ Մանանեխի
հատի նման է , որը մի մարդ առաւ իր պարտէզի
մէջ ցանեց . և մեծացաւ և մեծ ծառ եղաւ , և
երկնքի թռչունները նորա ճղերի վերայ բնակուեցին ։
20 Եւ դարձեալ ասեց . Ինչի՞ նմանեցնեմ Աստուծոյ
21 արքայութիւնը . նման է խմորի . որ նորան մի կին
առաւ և երեք չափ ալիւրի մէջ թաղցրեց , մինչեւ
որ բոլորը խմորուեցաւ ։
22 Եւ ման էր գալիս քաղաքները և գիւղերը՝ և
սովորեցնում էր . և ճանապարհ ընկած գնում էր
23 դէպի Երուսաղէմ . Եւ մէկն ասեց նորան . Տէր ,
մի՞թէ քիչ են փրկուողները . նա էլ ասեց նորանց .
24 Ջանք արէք որ նեղ դռնովը ներս մտնէք . որովհե-
տեւ ասում եմ ձեզ , Շատերը կ'ուզեն մտնել և
25 չեն կարողանալ ։ Նորանից յետոյ որ տան տէրն
կ'ելնէ և դուռը կ'փակէ . և կ'սկսէք դուրսը կանգ-

նել և դուռը թակել և ասել . Տէր Տէր , բաց
մեզ . և նա պատասխանելով կ'ասէ ձեզ . Զեմ
26 ճանաչում ձեզ , թէ ինչ տեղից էք ։ Այն ժամա-
նակ կ'սկսէք ասել . Մենք քո առաջին կերանք և
խմեցինք , և դու մեր հրապարակներումը սովորե-
27 ցրիր ։ Եւ կ'ասէ . Ասում եմ ձեզ , Ես չեմ ճանա-
չում ձեզ , թէ ի՛նչ տեղից էք . հեռու կացէք ին-
28 ձանից , բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ ։ Այն-
տեղ կ'լինի լացը և ատամների կրճտելը . երբոր կը
տեսնէք Աբրահամին և Իսահակին և Յակոբին և
բոլոր մարգարէներին Աստուծոյ արքայութեան մէջ ,
29 իսկ ձեզ՝ դուրս հանած ։ Եւ կ'գան արեւելքից և
արեւմուտքից , և հիւսիսից և հարաւից , և կ'նը-
30 տեն Աստուծոյ արքայութիւնումը ։ Եւ ահա յե-
տիններ կան՝ որ առաջիններ կ'լինին . և առաջիններ
կան՝ որ յետիններ կ'լինին ։
31 Նոյն օրումը մի քանի փարիսեցիներ մօտ եկան
և նորան ասեցին . Դուրս եկ և գնա այստեղից . ո-
րովհետեւ Հերոդէսը կամենում է քեզ սպանել ։
32 Եւ նորանց ասեց . Գնացէք ասացէք այն աղուէսին .
Ահա դեւեր եմ հանում և բժշկութիւններ եմ
կատարում այսօր և էգուց . և երրորդ օրը կ'կա-
33 տարուիմ ։ Սակայն այսօր և էգուց և միւս օրը
պէտք է գնամ . որովհետեւ կարելի չէ որ մի մար-
34 գարէ Երուսաղէմիցը դուրս կորչի ։ Երուսաղէմ ,
Երուսաղէմ , մարգարէները կոտորող , և քեզ մօտ
ուղարկուածները քարկոծող . քանի՞ անգամ կա-
մեցայ քո որդիները ժողովել ինչպէս հաւն իր ձա-
գերը թեւերի տակն է ժողովում . և չկամեցաք ։
35 Ահա ձեր տունը աւերակ է թողվում ձեզ . բայց
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ , թէ Ինձ էլ չէք տես-
նիլ , մինչեւ գայ ժամանակն , որ ասէք . Օրհնեալ է
Տիրոջ անունով եկողը ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ եղաւ, երբոր նա մի շաբաթ օր Փարիսեցիներ-
ի իշխանների մէկի տունը մտաւ հաց ուտելու. և
2 նորանք սպասում էին նորան։ Եւ ահա մի ջրդող-
3 ուած մարդ կար նորա առաջին։ Եւ Յիսուսը պա-
տասխանեց և օրէնականներին և Փարիսեցիներին
ասեց թէ Արժա՞ն է շաբաթ օրը բժշկութիւն ա-
4 նել։ Եւ նորանք լռեցին. և նա բռնեց բժշկեց նո-
5 րան և արձակեց։ Եւ պատասխանեց նորանց և ա-
սեց. Ձեզանից որի՞ էշը կամ եզը ջրհորի մէջ ընկնի,
6 և նա շուտով չի հանիլ նորան շաբաթ օրը։ Եւ չը
կարողացան պատասխանել նորան այդ բանի համար։
7 Եւ այն կանչուած մարդկանց էլ մի առակ խո-
սեց, տեսնելով թէ ինչպէս առաջի տեղերն էին
8 ընտրում. և ասեց նորանց. Երբոր մէկից հարսա-
նիք ես կանչվում, մի նստիր առաջի բարձի վերայ.
մի գուցէ քեզանից մի առաւել պատուաւորը լինի
9 կանչուած նորա կողմից։ Եւ նա՝ որ քեզ և նորան
կանչեց, գայ և քեզ ասէ. Սորան տեղ տուր. և
այն ժամանակ սկսես ամօթով վերջի տեղը նստել։
10 Բայց երբոր կանչվում ես, գնա վերջի տեղը նըս-
տիր. որպէս զի, երբոր քեզ կանչողը գայ, ասէ
քեզ. Բարեկամ, վերեւ նստիր. այն ժամանակ քեզ
11 հետ նստողների առաջին փառք կ'լինի քեզ։ Որով-
հետեւ ամէն ով որ իր անձը բարձրացնում է՝ կը
խոնարհուի. և ով որ իր անձը խոնարհեցնում է,
կ'բարձրանայ։
12 Եւ իրան կանչողին էլ ասեց. Երբոր ճաշ կամ
ընթրիք ես անում, մի կանչիր քո բարեկամներին,
և ոչ քո եղբայրներին, և ոչ քո ազգականներին,
և ոչ քո հարուստ հարեւաններին, մի գուցէ նո-

բանք էլ նորա փոխարէն կանչեն քեզ և հատու-
13 ցում լինի քեզ։ Այլ երբոր հացկերութիւն ես
անում, կանչիր աղքատներին, խեղերին, կաղերին,
14 կոյրերին։ Եւ երանելի կ'լինիս. որովհետեւ քո՛ն չ'ու-
նին որ փոխարէն վճարեն քեզ. որովհետեւ ար-
դարների յարութեան ժամանակին կ'լինի քեզ հա-
տուցումը։
15 Եւ երբոր սեղան նստողներից մէկն այս բաները
լսեց, նորան ասեց. Երանի նորան, որ Աստուծոյ
16 արքայութիւնումը հաց կ'ուտէ։ Եւ նա ասեց նո-
րան. Մի մարդ մեծ ընթրիք արաւ և շատերին
17 հրաւիրեց։ Եւ ընթրիքի ժամանակին իր ծառան
ուղարկեց, որ հրաւիրածներին ասէ. Եկէք, որով-
18 հետեւ արդէն ամենը պատրաստ է։ Եւ ամենքն
սկսեցին մէկ մէկ ետ քաշուիլ. առաջինն ասեց
նորան. Ագարակ առայ, և պէտք է գնամ՝ նորան
տեսնեմ. աղաչում եմ քեզ, ինձ հրաժարուած
19 համարիր։ Եւ միւսն ասեց. Հինգ լուծ եզ առայ,
և գնում եմ որ նորանց փորձեմ. աղաչում եմ
20 քեզ, ինձ հրաժարուած համարիր։ Եւ միւսն ա-
սեց. Կին եմ առել, և նորա համար չեմ կարող
21 գալ։ Եւ այն ծառան եկաւ, այս բաները պատմեց
իր տիրոջը. այն ժամանակ տան տէրը բարկացած
ասեց իր ծառային. Դուրս գնա շուտով քաղաքի
հրապարակները և փողոցները, և աղքատներին և
խեղերին, և կաղերին և կոյրերին մտցրու այստեղ։
22 Եւ ծառան ասեց. Տէր, եղաւ ինչպէս հրամայե-
23 ցիր, և դեռ էլ տեղ կայ։ Եւ տէրն ասեց ծա-
ռային. Դուրս գնա ճանապարհները և ցանգերը,
24 և ստիպիր որ մտնեն, որ իմ տունը լցուի։ Որով-
հետեւ ասում եմ ձեզ, թէ այն կանչուած մարդ-
կանցից ոչ մէկն իմ ընթրիքը չի ճաշակիլ։
25 Եւ շատ ժողովուրդներ գնում էին նորա հետ.

26 և դարձաւ նորանց ասեց. Եթէ մէկն ինձ մօտ գայ, և չատէ իր հօրը և մօրը, կնոջը և որդիներին, և եղբայրներին և քոյրերին, և հէնց իր ան-
27 ձին էլ, նա չէ կարող իմ աշակերտ լինել։ Եւ ով որ իր խաչը վեր չառնէ և իմ ետեւից գայ, նա
28 չէ կարող իմ աշակերտ լինել։ Որովհետեւ ձեզանից ո՞վ է, որ կամենայ աշտարակ շինել, և առաջ չնստի և ծախսը հաշուէ թէ աւարտելու համար
29 բաւական բան ունի։ Որ մի գուցէ երբոր հիմքը դնէ և չկարողանայ աւարտել, ամէն տեսնողներն սկը-
30 սեն ծաղր անել նորան, Եւ ասել. Թէ Այս մարդն
31 սկսեց շինել, և չկարողացաւ աւարտել։ Կամ ո՞ր թագաւոր է, որ գնայ ուրիշ թագաւորի հետ պատերազմ անելու. մի՞թէ չի նստել առաջ խորհուրդ անիլ՝ թէ տասը հազարով կարո՞ղ է դէմ կենալ նորան, որ քսան հազարով գալիս է իր վե-
32 րայ։ Այս թէ ոչ, քանի որ նա հեռու է, պատգամաւոր կ'ուղարկէ՝ և կ'աղաչէ որ խաղաղու-
33 թիւն անէ։ Արդ այսպէս էլ ձեզանից ամէն մէկն, որ իր բոլոր ինչքերը չհրաժարուի, չէ կարող ինձ
34 աշակերտ լինել։ Աղը լաւ բան է. բայց եթէ աղն
35 անհամանայ, ի՞նչով պիտի համեղանայ։ Ոչ հողի համար է պիտանի և ոչ աղբի համար, այլ դուրս կը դցեն նորան. ով որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր մաքսաւորներն և մեղաւորները մօտե-
2 նում էին նորան, որ լսեն նորանից։ Եւ Փարիսեցիներն և դպիրները տրտնջում էին և ասում, թէ Սա ընդունում է մեղաւորներին և նորանց հետ ուտում։
3 Եւ այս առակն ասեց նորանց։ (4) Ձեզանից

ո՞վ է այն մարդը, որ հարիւր ոչխար ունենայ, և նորանցից մէկը կորցնէ. չի՞ թողել իննսուն և ինը անապատումը, և այն կորածի ետեւից գնալ, մինչև
5 որ գտնէ նորան։ Եւ երբոր գտնէ, ուրախանալով
6 իր ուսերի վերայ կ'դնէ նորան։ Եւ տուն գալով, բարեկամներին և դրացիներին կ'կանչէ և նորանց կ'ասէ. Ուրախացէք ինձ հետ. որովհետեւ իմ կո-
7 րած ոչխարը գտայ։ Ասում եմ ձեզ, թէ այսպէս ուրախութիւն կ'լինի երկնքում մէկ մեղաւորի համար, որ ապաշխարէ, քան թէ իննսուն և ինն արդարների համար, որոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ։ Կամ ո՞վ է այն կինը, որ տասը դրամ ունենայ, և եթէ մէկ դրամ կորցնէ, ճրագ չի՞ վառիլ և տունն աւելել և սաստիկ որոնել, մինչեւ որ
9 գտնէ։ Եւ երբոր կ'գտնէ, բարեկամներին և դրացիներին կ'կանչէ և կ'ասէ. Ուրախացէք ինձ հետ.
10 որովհետեւ դրամը գտայ, որ կորցրել էի։ Ասում եմ ձեզ, այսպէս էլ Աստուծոյ հրեշտակների առաջին ուրախութիւն կ'լինի մէկ մեղաւորի համար որ կ'ապաշխարէ։
11 Եւ ասեց. Մի մարդ երկու որդի ունէր. (12) Եւ նորանցից փոքրն ասեց հօրը. Հայր, տուր ինձ ինչ որ բաժին կ'հասնէ ինձ ստացուածքից։ Եւ նա ապ-
13 բանքը բաժանեց նորանց։ Եւ շատ օր չանցած՝ փոքր որդին ամէն բաները ժողովեց հեռու երկիր գնաց. և այնտեղ իր ստացուածքը վատնեց, անառակ ապրելով։ Եւ երբոր բոլորը հատցրեց, սաստիկ սով եղաւ այն երկրում և ինքն սկսեց չքաւորել։ Եւ գնաց այն երկրի քաղաքացիների մէկի մօտ մնաց. և նա նորան ուղարկեց իր յանդը որ
16 խոզ արածեցնէ։ Եւ նա ցանկանում էր՝ իր փորն լեցնել այն եղջիւրներովն, որ խոզերն ուտում էին,
17 բայց ոչ ով չէր տալիս նորան։ Եւ ինքն իրան գա-

լով ասեց. Քանի՞ վարձկաններ ունի իմ հայրը՝ հա-
ցով լցուած. և ես այստեղ սովամահ կորչում եմ։
18 Վեր կենամ դնամ իմ հօր մօտ, և նորան ասեմ.
19 Հայր, մեղանչեցի երկնքի դէմ և քո առաջին։ Եւ
այլ եւս արժանի չեմ քո որդի կոչուելու. ինձ քո
20 վարձկանների մէկի պէս արա։ Եւ վերկացաւ եկաւ
իր հօր մօտ։ Եւ դեռ որ նա հեռու էր, հայրը
տեսաւ նորան և գութը շարժեց. և վազեց՝ նորա
21 վզովն ընկաւ, և համբուրեց նորան։ Եւ որդին ա-
սեց նորան. Հայր, մեղանչեցի երկնքի դէմ և քո
առաջին, և այլ եւս չեմ արժանի քո որդի կոչուե-
22 լու։ Հայրն էլ ասեց իր ծառաներին. Առաջի պատ-
մուճանը հանեցէք և հագցրէք նորան, և մատանի
դրէք նորա ձեռքին, և կօշիկներ նորա ոտներին։
23 Եւ մատաղ եղը բերէք մորթեցէք, և ուտենք՝ ու-
24 րախ լինենք. Որ այս իմ որդին մեռած էր, և կեն-
դանացաւ. և կորած էր, և գտնուեցաւ. և սկսեցին
25 ղուարճանալ։ Եւ նորա մեծ որդին յանդումն էր.
և երբոր եկաւ տանը մօտեցաւ, երգերի և պար
26 գալու ձայնը լսեց։ Եւ ծառաներից մէկին կանչեց
27 իրան մօտ, հարցնում էր թէ այդ ի՞նչ է։ Նա էլ
ասեց նորան. Թէ Եղբայրդ եկել է, և քո հայրը
մատաղ եղը մորթեց, որովհետեւ ողջ և առողջ ըն-
28 դունեց նորան։ Եւ նա բարկացաւ, և չէր ուզում
ներս մտնել, բայց հայրը դուրս եկաւ, աղաչում
29 էր նորան։ Նա էլ պատասխանեց և ասեց հօրը.
Ահա այսքան տարի է, որ քեզ ծառայում եմ, և
քո պատուէրից երբէք դուրս չեմ եկել. բայց ինձ
երբէք մի ուլ չ'տուիր, որ իմ բարեկամների հետ
30 ուրախ լինէի։ Իսկ երբոր այդ քո որդին եկաւ, որ
քո ստացուածքը պոռնիկների հետ կերաւ, մատաղ
31 եղը մորթեցիր դորա համար։ Նա էլ ասեց նորան.
Որդեակ, դու ամեն ժամանակ ինձ հետ ես, և ա-

32 մեն ինչ որ իմն է՝ քոնն է։ Բայց ուրախ լինել և
խնդալ պէտք էր. որ այս քո եղբայրը մեռած էր
և կենդանացաւ. կորած էր և գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ իր աշակերտներին էլ ասեց. Մի հարուստ
մարդ կար, որ մի տնտես ունէր. և նորանից դան-
գատ եղաւ նորան, իբր թէ նա վատնում է նորա
2 ստացուածքը։ Եւ նորան կանչեց և ասեց. Սա ի՞նչ
է որ ես լսում եմ քեզանից. տուր քո տնտեսու-
թեան համարը. որովհետեւ այլ եւս կարող չես
3 տնտես լինել։ Տնտեսն էլ իր մտքումն ասեց. Ի՞նչ
անեմ, որ իմ տէրը տնտեսութիւնն ինձանից առ-
նում է. հերկել չեմ կարող, մուրանալու ամա-
4 չում եմ։ Գիտեմ ինչ կ'անեմ, որ երբոր տնտե-
սութիւնից դուրս գամ, ինձ ընդունեն իրանց
5 տները։ Եւ իր տիրոջ պարտականներին մի մի իրան
մօտ կանչեց և ասեց առաջինին. Ի՞նչքան ես պար-
6 տական իմ տիրոջը։ Նա էլ ասեց. Հարիւր մար
ձէթ. և նորան ասեց. Առ գիրդ, և նստիր՝ շու-
7 տով գրիր յիսուն։ Յետոյ միւսին ասեց. Դո՞ւ ինչ-
քան ես պարտական. Նա էլ ասեց. Հարիւր քոռ
ցորեն. և նորան ասեց. Առ գիրդ և գրիր ութսուն։
8 Եւ տէրը գովեց անիրաւ տնտեսին, որ իմաստու-
թիւնով գործեց. որովհետեւ այս աշխարհքի որդիքը
լոյսի որդիներից իմաստուն են իրանց ցեղի մէջ։
9 Եւ ես ասում եմ ձեզ. Անիրաւ մամոնայից բա-
րեկամներ արէք ձեզ համար. որ երբոր պակաս-
ուիք, յաւիտենական բնակարանների մէջ ընդու-
10 նեն ձեզ։ Փիչ բանի մէջ հաւատարիմը, շատ
բանի մէջ էլ հաւատարիմ է. և քիչ բանի մէջ
11 անիրաւը, շատ բանի մէջ էլ անիրաւ է։ Արդ թէ

որ անիրաւ մամոնայի մէջ հաւատարիմ չ'եղաք,
12 ճշմարիտ հարստութիւնն ո՞վ կ'տայ ձեր ձեռք։ Եւ
եթէ օտար բանի մէջ հաւատարիմ չ'եղաք, ձերն
ո՞վ կ'տայ ձեզ։
13 Ոչ մի ծառայ չէ կարող երկու տիրոջ ծառայել.
որովհետեւ կամ մինին կ'ատէ և միւսին կ'սիրէ.
կամ մինին կ'պատուէ և միւսին կ'արհամարհէ.
կարող չէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնային։
14 Այս բոլոր բաները լսում էին Փարիսեցիները, որ
արծաթասէր էին, և ծիծաղում էին նորա վերայ։
15 Եւ նորանց ասեց. Դուք էք, որ մարդկանց առա-
ջին ձեր անձերը արդարացնում էք, բայց Աստուած
գիտէ ձեր սրտերը. որովհետեւ մարդկանց առաջին
16 բարձրը պիղծ է Աստուծոյ առաջին։ Օրէնքը և
մարգարէները մինչեւ Յովհաննէսն են. նորանից յե-
տոյ Աստուծոյ արքայութիւնն է աւետարանվում,
և ամեն մարդ ջանք է անում ուժով մտնել նորա
17 մէջ։ Եւ աւելի հեշտ է որ երկինքն և երկիրս անց-
նեն, քան թէ օրէնքի մէկ պզտիկ նշանագիրը վայր
18 ընկնէ։ Ամեն ով որ արձակում է իր կինը և ու-
րիշն առնում, շնութիւն է գործում, և ով որ
մարդից արձակուած կին է առնում՝ շնութիւն է
գործում։
19 Եւ մի հարուստ մարդ կար, և շատ ազնիւ ծի-
բանի և բեհեզ էր հագնում. և ամեն օր փառա-
20 ւոր զուարճութիւն էր անում։ Մի աղքատ մարդ
էլ կար, անունը Ղազարոս. որ նորա դռան մօտ
21 գցուած էր խոցերով լիքը. Եւ ցանկանում էր իրան
կշտացնել այն փշրանքներիցն, որ հարուստի սեղա-
նից ընկնում էին. այլ և շներն էլ գալիս էին և
22 նորա խոցերը լիզում էին։ Եւ եղաւ որ աղքատը
մեռաւ, և հրեշտակները տարան նորան Աբրահամի
23 գոգը. հարուստն էլ մեռաւ՝ և թաղուեցաւ։ Եւ

դժոխքումն՝ մինչ տանջանքի մէջ էր գտնվում, իր
աչքերը բարձրացրեց, հեռուանց Աբրահամին տե-
24 սաւ, և Ղազարոսին էլ նորա գոգումը։ Եւ նա ա-
ղաղակեց և ասեց. Հայր Աբրահամ, ինձ ողորմիր,
և Ղազարոսին ուղարկիր, որ իր մատի ծայրը թրջէ
ջրով, և իմ լեզուն հովացնէ. որովհետեւ այս կրակի
25 բոցի մէջ տանջվում եմ։ Աբրահամն էլ ասեց.
Որդեակ, յիշիր, որ դու ընդունեցիր քո բարիքը
քո կեանքումը, և նմանապէս էլ Ղազարոսը՝ չար-
չարանքները. և հիմա սա այստեղ մխիթարվում է,
26 իսկ դու տանջվում ես։ Եւ ի վերայ այսր ամենայնի
մեր և ձեր մէջ մեծ անդունդ է հաստատուած,
որ այստեղից ձեզ մօտ անցնել ուզողները չ'կարո-
27 ղանան, և ոչ էլ այդտեղից մեզ մօտ անցնեն։ Եւ
ասեց. Ուրեմն աղաչում եմ քեզ, հայր, որ դո-
28 բան ուղարկես իմ հօր տունը. Որովհետեւ ես հինգ
եղբայր ունիմ. որ նորանց վկայութիւն տայ, որ
29 նորանք էլ չ'գան այս տանջանքի տեղը։ Աբրահամն
ասեց նորան, Նորանք Մովսէսին և մարգարէներին
30 ունին, թող նորանց լսեն։ Նա էլ ասեց. Ոչ, հայր
Աբրահամ, այլ եթէ մեռելներից մէկը նորանց մօտ
31 գնայ, կ'ապաշխարեն։ Եւ նորան ասեց. Եթէ Մով-
սէսին և մարգարէներին ականջ չեն դնում, չեն
էլ համոզուիլ՝ եթէ մեռելներից մէկը յարութիւն
առնէ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ աշակերտներին ասեց. Անկարելի է, որ գայ-
թակղութիւններ չ'գան. բայց վայ նորան որի ձե-
2 ռովը կ'գան։ Աւելի լաւ է նորան, որ նորա վզիցը
մի էշի ջաղացի քար կախուէր և ծովը գցուէր,
քան թէ այս փոքրներից մէկին գայթակղեցնէ։

3 Զգոյշ կացէք ձեր անձերին։ Եթէ քո եղբայրը
մեղանչէ քեզ դէմ, յանդիմանիր նորան. և եթէ
4 ապաշխարէ, ներիր նորան։ Եւ եթէ օրը եօթն ան-
գամ քեզ դէմ մեղանչէ՝ և եօթն անգամ քեզ
մօտ դառնայ և ասէ՝ Ապաշխարում եմ, ներիր
նորան։
5 Եւ առաքեալներն ասեցին Տիրոջը. Մեր հաւատքն
6 աւելացրու։ Եւ Տէրն ասեց. Եթէ մանանեխի հա-
տի չափ հաւատք ունենայիք, այս թզենուն կ'ա-
սէիք. Պոկուիր և ծովի մէջ տնկուիր, և նա կ'հնա-
զանդէր ձեզ։
7 Բայց ձեզանից ո՞վ է նա, որ մի հողագործ կամ
հովիւ ծառայ ունենայ, որ երբոր յանդիցը գ-ա դուն
մտնէ, շուտով ասէ նորան, թէ Եկ սեղան նստիր։
8 Այլ չի՞ ասիլ նորան, Բէ պատրաստիր ինչ որ իրի-
կունս պիտի ուտեմ, և գօտիդ կապիր ինձ ծառա-
յիր, մինչեւ որ ուտեմ և խմեմ, և յետոյ դու էլ
9 կ'ուտես և կ'խմես։ Մի՞թէ այն ծառայիցը շնոր-
հակալ կ'լինի, որ այն բոլոր իրան հրամայուածներն
10 արաւ. չ'կարծեմ։ Այնպէս էլ դուք, երբոր բոլոր
ձեզ հրամայուած բաներն անէք, ասեցէք, թէ
Մենք անպիտան ծառաներ ենք. որովհետեւ այն ենք
արել, ինչ որ պարտական էինք անելու։
11 Եւ եղաւ՝ երբոր նա Երուսաղէմ էր գնում, ին-
քը Սամարիայի և Գալիլեայի միջոցն էր անցնում։
12 Եւ նա մի գիւղ մտնելիս, տասը բորոտ մարդիկ
13 պատահեցան նորան, որ հեռուանց կանգնեցին, Եւ
իրանց ձայնը բարձրացրին և ասեցին. Յիսուս՝ Վար-
14 դապետ, մեզ ողորմիր։ Եւ երբոր տեսաւ՝ ասեց
նորանց. Գնացէք ձեր անձերը քահանաներին ցոյց
տուէք. և եղաւ, որ նորանք գնալիս՝ սրբուեցան։
15 Եւ նորանցից մէկն, երբոր տեսաւ թէ բժշկուե-
ցաւ, ետ դառաւ՝ բարձր ձայնով փառաւորում

16 էր Աստուծուն։ Եւ իր երեսի վերայ ընկաւ նորա
ոտների առաջին, և գոհանում էր նորանից. և ին-
17 քը Սամարացի էր։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և
ասեց. Չէ՞ որ տասն էլ սրբուեցան. ապա այն ինն
18 ո՞ւր են։ Եթէ դառնողներ չ'գտնուեցան, որ Աստու-
19 ծուն փառք տան, բացի այս այլազգին։ Եւ ասեց
նորան. Վեր կաց՝ գնա. քո հաւատքն ապրեցրեց
քեզ։
20 Երբոր Փարիսեցիներից հարցուեցաւ, թէ Աս-
տուծոյ արքայութիւնն ե՞րբ պիտի գայ, պատաս-
խանեց նորանց և ասեց. Աստուծոյ արքայութիւնը
21 դրսի նշանով չի գալ։ Ոչ էլ կ'ասեն, Բէ Ահա
այստեղ է, կամ՝ ահա այնտեղ է. որովհետեւ ահա
Աստուծոյ արքայութիւնը հէնց ձեր ներսումն է։
22 Աշակերտներին էլ ասեց. Օրեր կ'գան, որ դուք
կ'ցանկանաք մարդի Որդու օրերից մէկը տեսնել, և
23 չէք տեսնիլ։ Եւ ձեզ կ'ասեն՝ Ահա այստեղ է,
կամ՝ ահա այնտեղ է, չ'գնաք և ետեւիցը չ'հետեւիք։
24 Որովհետեւ ինչպէս կայծակն որ փայլում երկնքի
տակիցը՝ լոյս է տալիս մինչեւ երկնքի գ-ա տակը,
25 այնպէս էլ կ'լինի մարդի Որդին իր օրումը։ Բայց
առաջ պէտք է որ նա շատ չարչարուի և անարգուի
26 այս ազգիցը։ Եւ ինչպէս եղաւ Նոյի օրերումն, այն-
27 պէս էլ կ'լինի մարդի Որդու օրերումը։ Ուտում
էին և խմում էին՝ կին էին առնում՝ և մարդի էին
գնում, մինչեւ այն օրն որ Նոյը մտաւ տապանը, և
28 ջրհեղեղն եկաւ և ամենքին կորցրեց։ Նմանապէս
էլ ինչպէս Ղովտի օրերումն եղաւ. ուտում էին,
խմում էին, առնում էին՝ ծախում էին, տնկում
29 էին՝ շինում էին։ Եւ այն օրն որ Ղովտը Սոդոմիցը
դուրս եկաւ, կրակ և ծծումբ տեղաց երկնքիցը և
30 ամենքին կորցրեց։ Նոյն կերպովն էլ կ'լինի այն
31 օրումը, որ մարդի Որդին կ'յայտնուի։ Այն օրումն

ով որ կարի վերայ լինի և իր բաները տան մէջ,
Թող չ'իջնէ նորանց առնելու. և յանդումը լինողն
32 էլ այնպէս Թող ետ չ'դառնայ։ Յիշեցէք Ղովտի
33 կինը։ Ով որ ուզէ իր անձն ապրեցնել, կ'կորցնէ
նորան. և ով որ կորցնէ նորան, կ'ապրեցնէ նորան։
34 Ասում եմ ձեզ. Նոյն գիշերումն երկու հոգի մէկ
մահիճի մէջ կ'լինին, մէկը կ'առնուի և միւսը կը
35 Թողուի։ Երկու հոգի միասին աղալու վերայ կ'լի-
նին, մէկը կ'առնուի և միւսը կ'Թողուի. և երկու
հոգի արտումը կ'լինին, մէկը կ'առնուի և միւսը
36 կ'Թողուի։ Եւ պատասխանեցին և նորան ասեցին.
37 Տէր, ո՞րտեղ։ Նա էլ ասեց նորանց. Որտեղ մար-
մինն է, արծիւներն էլ այնտեղ կ'հաւաքուին։

ԳԼ. ԺԸ

1 Մի առակ էլ ասեց նորանց՝ նորա վերայ Թէ պէտք
է ամեն ժամանակ աղօթք անել և չ'ձանձրանալ։
2 Եւ ասեց. Մի դատաւոր կար մի քաղաքում, որ
Աստուածանից չէր վախենում, և մարդից չէր ամա-
3 չում։ Եւ մի որբեւայրի էլ կար այն քաղաքումը,
և նորա մօտ էր գալիս և ասում, Իրաւունք արա
4 ինձ իմ ոսոխիցը։ Եւ նա մի ժամանակ չ'կամեցաւ.
նորանից յետոյ իր մտքումն ասեց. Թէեւ Աստուա-
ծանից չեմ վախենում, և մարդկանցից չեմ ամա-
5 չում, Սակայն որովհետեւ այս որբեւայրին յոգնե-
ցնում է ինձ, իրաւունք անեմ նորան, որ վերջապէս
6 չ'գայ ինձ ձանձրացնէ։ Եւ Տէրն ասեց. Լսեցէք Թէ
7 անիրաւ դատաւորն ի՞նչ է ասում։ Բայց Աստուած
մի՞Թէ իր ընտրեալների համար իրաւունք չի անիլ,
որ ցերեկ և գիշեր աղաղակում են դէպի նա, Թէեւ
8 նորանց վերայ երկայնամիտ էլ լինի։ Ասում եմ
ձեզ Թէ Շուտով իրաւունք կ'անէ նորանց համար։

Սակայն մարդի Որդին գալիս՝ արդեօք հաւատք
կ'գտնէ՞ երկրի վերայ։
9 Ոմանց էլ, որ իրանցում վստահ էին, Թէ ար-
դար են և ուրիշներին ոչինչ էին համարում, այս
10 առակն ասեց. Երկու մարդ վեր ելան տաճարն ա-
ղօթք անելու. մէկը Փարիսեցի և միւսը մաքսաւոր։
11 Փարիսեցին առանձին կանգնած այս էր աղօթք
անում. Ով Աստուած, գոհանում եմ քեզանից,
որ չեմ ինչպէս ուրիշ մարդիկը՝ յափշտակող, ան-
իրաւ, շնացող, կամ ինչպէս էլ այս մաքսաւորը.
12 Շաբաթը երկու անգամ ծոմ եմ պահում, և իմ
բոլոր ստացուածքներիցը տասանորդ եմ տալիս։
13 Եւ մաքսաւորը հեռու կանգնած իր աչքերն էլ չէր
կամենում դէպի երկինքը բարձրացնել. այլ իր
կուրծքը ծեծում էր և ասում. Ով Աստուած,
14 ողորմիր ինձ մեղաւորիս։ Ասում եմ ձեզ, Թէ սա
արդարացած իջաւ իր տունը քան Թէ նա. որով-
հետեւ ամեն ինքն իրան բարձրացնողը կ'խոնարհուի,
և ինքն իրան խոնարհեցնողը կ'բարձրանայ։
15 Երեխաներ էլ էին բերում նորա մօտ, որ նորանց
դպչի. աշակերտներն էլ երբոր տեսան, յանդիմա-
16 նում էին նորանց։ Բայց Յիսուսը նորանց իրան մօտ
կանչեց, և ասեց. Թոյլ տուէք երեխաներին ինձ
մօտ գալ, և մի արգիլէք դորանց. որովհետեւ այդ-
17 պիսիներինն է Աստուծոյ արքայութիւնը։ Ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ Թէ Ով որ Աստուծոյ արքայու-
Թիւնը չ'ընդունի ինչպէս երեխայ՝ նա չի մտնիլ նո-
րա մէջ։
18 Եւ մէկ իշխան հարցրեց նորան և ասեց. Բարի
վարդապետ, ի՞նչ գործեմ, որ յաւիտենական կեան-
19 քը ժառանգեմ։ Յիսուսն էլ նորան ասեց. Ի՞նչու
ես ինձ բարի ասում. ոչ ով բարի չէ բացի մէկը՝
20 Աստուած։ Պատուիրանքները գիտես. Մի շնար,

Մի սպանիր , Մի գողանար , Մի սուտ վկայիր ,
21 Պատուիր քո հօրը և մօրը : Նա էլ ասեց . Այդ
22 ամենն իմ երեխայութիւնից պահել եմ : Յիսուսն
էլ երբոր այս լսեց՝ Նորան ասեց . Մի բան տակա-
ւին պակաս է քեզ . ամեն ինչ որ ունիս՝ ծախիր ,
և աղքատներին տուր , և դանձ կ'ունենաս երկնի-
23 քումը , և եկ հետեւիր ինձ : Նա էլ այս լսելով
24 տրտմեց . որովհետեւ սաստիկ հարուստ էր : Յիսուսն
էլ երբոր Նորան տրտմած տեսաւ , ասեց . Ինչպէս
դժուար կ'մտնեն Աստուծոյ արքայութիւնը նո-
25 րանք , որ ստացուածքներ ունին : Որովհետեւ աւելի
հեշտ է որ ուղտն ասեղի ծակով անցնէ , քան թէ
26 հարուստն Աստուծոյ արքայութիւնը մտնէ : Եւ նո-
րանք որ լսեցին՝ ասում էին . Էլ ո՞վ կարող է
27 փրկուիլ : Նա էլ ասեց . Այն բաներն որ կարելի
28 չեն մարդկանց մօտ , կարելի են Աստուծոյ մօտ : Եւ
Պետրոսն ասեց . Ահա մենք բոլորը թողեցինք և քո
29 ետեւից եկանք : Նա էլ ասեց Նորանց . Ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ թէ Ոչ ով չ'կայ , որ թողել է
տուն , կամ ծնողներ , կամ եղբայրներ , կամ կին ,
30 կամ որդիք՝ Աստուծոյ արքայութեան համար , Որ
բազմապատիկ չ'առնէ այս ժամանակումը , և այն
գալու աշխարհքումը յաւիտենական կեանքը :
31 Եւ այն տասներեքուսին մտն առաւ և ասեց
Նորանց . Ահա վեր ենք ելնում Երուսաղէմ . և
կ'կատարուին մարգարէների ձեռովն մարդի Որդու
32 համար բոլոր գրուածները : Որովհետեւ հեթանոս-
ներին կ'մատնուի , և ծաղր կ'լինի , կ'նախատուի , և
33 Նորա վերայ կ'թքուի : Եւ կ'ծեծեն կ'սպանեն նո-
34 րան . և երրորդ օրը յարութիւն կ'առնէ : Եւ նո-
րանք սորանցից ոչինչ չ'իմացան , և խօսքը ծած-
կուած էր Նորանցից , և ասածները չէին իմանում :
35 Եւ եղաւ , որ նա Երիքովին մօտենալիս , մի կոյր

ճանապարհի վերայ նստած մուրացկանութիւն էր
36 անում : Եւ երբոր ժողովրդի անցնելը լսեց , հար-
37 ցնում էր՝ թէ Դա ի՞նչ է : Եւ պատմեցին Նորան ,
38 թէ Յիսուս Նազովրեցին է անցնում : Եւ նա աղա-
ղակեց և ասեց . Յիսուս՝ որդի Դաւթի , ինձ ողոր-
39 միր : Եւ Նորանք՝ որ առաջից գնում էին , յանդի-
մանում էին Նորան , որ լռէ . իսկ նա էլ աւելի էր
40 աղաղակում . Որդի Դաւթի , ինձ ողորմիր : Յիսուսն
էլ կանգնեց և հրամայեց , որ Նորան իրան մօտ բե-
րեն . և երբոր նա մօտ եկաւ , հարցրեց Նորան և
41 ասեց . Ի՞նչ ես ուզում , որ անեմ քեզ . և նա
42 ասեց . Տէր , որ տեսնեմ : Եւ Յիսուսն էլ ասեց Նո-
43 րան . Տես . քո հաւատքը ապրեցրեց քեզ . Եւ իս-
կոյն տեսնում էր , և Նորա ետեւից գնում էր՝ Աս-
տուծուն փառաւորելով . և բոլոր ժողովուրդը որ
տեսաւ՝ օրհնութիւն էր տալիս Աստուծուն :

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ մտած՝ Երիքովի միջովն անցնում էր : (2) Եւ
ահա մի մարդ՝ անունով Զաքէոս կոչուած , որ նա
3 մաքսապետ էր , և ինքը հարուստ էր : Եւ ուզում
էր Յիսուսին տեսնել թէ ով է , բայց բազմու-
թեան պատճառով չէր կարողանում . որովհետեւ
4 հասակով կարճ էր : Եւ առաջ վազեց՝ վեր ելաւ
մի ժանտաթզենի , որ տեսնէ Նորան . որովհետեւ
5 այնտեղովը պիտի անցնէր : Եւ երբոր այն տեղն
եկաւ , Յիսուսը վեր նայեց և Նորան ասեց . Զաքէ ,
շուտ արա իջիր . որովհետեւ ինձ այսօր պէտք է քո
6 տանը կենալ : Նա էլ շտապելով իջաւ և ուրա-
7 խութիւնով ընդունեց Նորան : Եւ բոլոր տեսնող-
ները տրտնջում էին և ասում թէ Մեղաւոր մար-
8 դի մօտ մտաւ հանգիստ առնելու : Զաքէոսն էլ

կանգնեց և Տիրոջն ասեց. Տէր, ահա իմ ինչքերի
կէսն աղքատներին կ'տամ. և եթէ մէկին զրպար-
տութիւնով զրկել եմ՝ չորեքպատիկ կ'վճարեմ։
9 Յիսուսն էլ Նորան ասեց թէ Այսօր փրկութիւն
եղաւ այս տանը. որովհետեւ սա էլ Աբրահամի որ-
10 դի է։ Որովհետեւ մարդի Որդին եկաւ, որ որոնէ և
ապրեցնէ կորածին։

11 Եւ դեռ որ Նորանք այս բաները լսում էին, մի
առակ աւելացրեց և ասեց, որովհետեւ Երուսա-
զէմին մօտենում էր, և Նորանք կարծում էին, թէ
Աստուծոյ արքայութիւնը իսկոյն յայտնուելու է։
12 Ապա ասեց. Մի ազնուական գնաց հեռու երկիր,
որ թագաւորութիւն առնէ իրան համար և ետ
13 դառնայ։ Եւ իր տասը ծառաներին կանչեց, տասը
մնաս տուաւ Նորանց, և ասեց Նորանց. Բանեցրէք
14 մինչեւ որ գամ։ Բայց Նորա քաղաքացիներն ատում
էին Նորան. և Նորա ետեւիցը պատգամաւորներ ու-
ղարկեցին և ասեցին. Զենք ուզում որ դա թա-
15 գաւորէ մեզ վերայ։ Եւ եղաւ՝ որ նա թագաւո-
րութիւնն առած ետ դառաւ և ասեց որ կանչեն
այն ծառաներին, որոնց տուել էր արծաթը, որ
16 իմանայ թէ ով ինչ շահուեցաւ։ Եւ առաջինն ե-
կաւ և ասեց. Տէր, քո մնասը շահեց տասը մնաս։
17 Եւ Նորան ասեց. Լա՛ւ, բարի ծառայ, որովհետեւ
քիչումը հաւատարիմ եղար, տասը քաղաքի վե-
18 րայ իշխանութիւն ունեցիր։ Եւ երկրորդն եկաւ և
19 ասեց. Տէր, քո մնասը հինգ մնաս շահեց։ Նորան
20 էլ ասեց. Դու էլ հինգ քաղաքի վերայ եղիր։ Եւ
ուրիշն էլ եկաւ և ասեց. Տէր, ահա քո մնասը՝ որ
21 վարշամակի մէջ պատած պահում էի։ Որովհետեւ
վախենում էի քեզանից. որովհետեւ դու խիստ
մարդ ես. վեր ես առնում ինչ որ չես դրել, և
22 հնձում ես ինչ որ չես սերմել. Եւ ասեց Նորան.

Քո բերանիցը դատում եմ քեզ, չար ծառայ.
գիտէիր որ ես խիստ մարդ եմ, որ վեր եմ առ-
նում ինչ որ չեմ դրել, և հնձում եմ ինչ որ
23 չեմ սերմել։ Էլ ի՞նչու իմ արծաթը սեղանաւոր-
ներին չ'տուիր, որ ես դայի շահով ետ առնէի նո-
24 բան։ Եւ այնտեղ կանգնողներին ասեց. Առէք դո-
25 բանից մնասը, և տուէք տասը մնաս ունեցողին։ Եւ
26 Նորան ասեցին. Տէր, տասը մնաս ունի։ Սորա հա-
մար ասում եմ ձեզ, թէ ամեն ունեցողին կ'տրուի.
և չ'ունեցողիցը ինչ էլ որ ունի, վեր կ'առնուի։
27 Իսկ այն իմ թշնամիներին, որ չէին ուզում, որ
ես Նորանց վերայ թագաւորեմ, այստեղ բերէք և
28 սպանեցէք իմ առաջին։ Եւ երբոր այս ասեց, ա-
ռաջ գնաց, որ վեր ելնէ Երուսաղէմ։

29 Եւ եղաւ երբոր Բեթփագէին և Բեթանիային
մօտեցաւ, այն սարին մօտ՝ որ Զիթենեաց սար է
կոչվում, իր աշակերտներից երկուսին ուղարկեց և
30 ասեց. Գնացէք այդ դիմացի գիւղը, և երբոր մէջը
մտնէք, մի կապած աւանակ կ'գտնէք, որի վերայ
երբէք ոչ մի մարդ նստած չէ, Նորան արձակեցէք
31 բերէք։ Եւ եթէ մէկը հարցնէ ձեզ՝ թէ Ի՞նչու էք
արձակում, Նորան այսպէս ասեցէք թէ Տիրոջը
32 պէտք է սա։ Ուղարկուածներն էլ երբոր գնացին,
33 այնպէս գտան ինչպէս Նորանց ասց։ Եւ Նորանք
աւանակն արձակելիս՝ Նորա տէրերն ասեցին Նո-
34 բանց. Ի՞նչու էք արձակում այդ աւանակը։ Նո-
35 բանք էլ ասեցին. Տիրոջը պէտք է սա։ Եւ Նորան
բերին Յիսուսի մօտ. և իրանց հանդերձները աւա-
36 նակի վերայ դցեցին, և Յիսուսին հեծեցրին։ Եւ
Նորա գնալու ժամանակին իրանց հանդերձները
37 փռում էին ճանապարհի վերայ։ Եւ երբոր նա
արդէն մօտեցաւ Զիթենեաց սարի զառիվայրին,
աշակերտների բոլոր բազմութիւնն ուրախութիւ-

նով սկսեց օրհնել Աստուծուն բարձր ձայնով՝ այն
38 բոլոր զօրութիւնների համար, որ տեսել էին։ Եւ
ասում էին. Օրհնեալ է Տիրոջը անունովն եկող
թագաւորը. խաղաղութիւն լինի երկնքումը և փառք
39 բարձունքներումը։ Եւ Փարիսեցիներից ոմանք ժո-
ղովրդի միջից Նորան ասեցին. Վարդապետ, յան-
40 դիմանիր աշակերտներիդ։ Եւ նա պատասխանեց և
ասեց՝ Ասում եմ ձեզ՝ որ եթէ սորանք լռեն, քա-
րերն են աղաղակելու։

41 Եւ երբոր մօտեցաւ, տեսաւ քաղաքը, լացաւ
42 Նորա վերայ և ասեց. Եթէ դո՛ւ էլ իմանայիր՝
դոնեա այս օրուայ օրը քո խաղաղութեան մասին.
43 բայց հիմա ծածկուեցաւ քո աչքերից։ Որովհետեւ
օրեր կ'գան քեզ վերայ, և քո թշնամիները չորս
կողմից պատնէշ կ'պատեն, և կ'պաշարեն քեզ և
44 ամեն կողմից քեզ կ'նեղացնեն. Եւ հիմնայատակ
կ'անեն քեզ և քո որդիքն էլ քո միջումը. և չեն
թողել քո միջումը քար քարի վերայ. փոխանակ
որ չ'ճանաչեցիր քեզ այցելելու ժամանակը։

45 Եւ տաճարը մտաւ սկսեց դուրս հանել Նորա-
46 նում ծախողներին և առնողներին. Եւ Նորանց ա-
սեց. Գրուած է Իմ տունն աղօթքի տուն է, և
դուք Նորան աւազակների այր էք արել։

47 Եւ ամեն օր սովորեցնում էր Նորանց տաճարում.
բայց քահանայապետները և դպիրները և ժո-
ղովրդի գլխաւորներն ուզում էին կորցնել Նորան։
48 Եւ չէին գտնում թէ ինչ անեն. որովհետեւ բոլոր
ժողովուրդը Նորանից կախուած էր լսելով։

ԳԼ. Ի

1 Եւ եղաւ որ այն օրերի մէկին նա տաճարումը ժո-
ղովրդին սովորեցնելիս և աւետարանելիս, քահա-

նայապետները և դպիրները ծերերին հետ վերայ
2 հասան։ Եւ ասեցին Նորան. Ասիր մեզ, ի՞նչ իշխա-
նութիւնով ես անում այդ բաները, կամ ո՞վ է
3 այդ իշխանութիւնը քեզ տուողը։ Եւ նա պատաս-
խանեց և ասեց Նորանց. Ես էլ ձեզ մի բան հար-
4 ցնեմ, և ասեցէք ինձ. Յովհաննէսի մկրտութիւնը
5 երկնքի՞ցն էր, թէ մարդկանցից։ Եւ Նորանք ի-
6 րանց միջումը միտք արին և ասեցին. Եթէ ասենք,
Երկնքիցը. կ'ասէ. Ապա ի՞նչու չ'հաւատացիք Նո-
րան. և եթէ ասենք, Մարդկանցից, բոլոր ժողո-
վուրդը կ'քարկոծէ մեզ. որովհետեւ համոզուած են
7 թէ Յովհաննէսը մարգարէ է։ Եւ պատասխանեցին
8 թէ չ'գիտեն, թէ ո՛ր տեղից է։ Եւ Յիսուսն էլ
Նորանց ասեց. Ես էլ ձեզ չեմ ասիլ թէ ինչ իշ-
խանութիւնով եմ անում այս բաները։

9 Եւ սկսեց այս առակն ասել ժողովրդին. Մի
մարդ այգի տնկեց, և մշակների տուաւ Նորան, և
10 ինքն օտարութիւն գնաց շատ ժամանակով։ Եւ
ժամանակին մի ծառայ ուղարկեց մշակների մօտ,
որ այգու պտղից իրան տան. բայց մշակները ծե-
11 ծեցին Նորան և դատարկ ետ ուղարկեցին։ Եւ Նո-
րա վերայ մի ուրիշ ծառայ էլ ուղարկեց. և Նո-
րանք Նորան էլ ծեծեցին, անպատիւ արին և դա-
12 տարկ ետ ուղարկեցին։ Եւ Նորա վերայ մի երրոր-
դին էլ ուղարկեց. Նորանք Նորան էլ վիրաւորեցին
13 դուրս հանեցին։ Եւ այգու տէրն ասեց. Ի՞նչ ա-
նեմ. իմ սիրելի որդին ուղարկեմ. գուցէ Նորան
14 տեսնելով ամաչեն։ Բայց մշակներն երբոր Նորան
տեսան՝ իրար հետ խորհուրդ արին և ասեցին. Սա
է ժառանգը. եկէք սպանենք սորան. որ ժառան-
15 գութիւնը մերը լինի։ Եւ այգուցը դուրս հանեցին
Նորան և սպանեցին. արդ՝ այգու տէրն ի՞նչ կ'անէ
16 Նորանց։ Կ'գայ և այն մշակներին կ'կորցնէ, և այ-

գին ուրիշների կ'տայ։ Լսողներն էլ ասեցին. Քաւ
17 լիցի։ Իսկ նա մտիկ տուաւ նորանց և ասեց. Ապա
ի՞նչ է այն գրուածը Բէ Այն քարն՝ որ շինողներն
18 անարգեցին նա անկիւնի գլուխ եղաւ։ Ամեն այս
քարի վերայ ընկնողը կ'փշրուի, և ում վերայ որ
19 նա ընկնի, կ'ջարդէ նորան։ Եւ քահանայապետներն
և դպիրները նոյն ժամումն ուզում էին ձեռք ձգել
նորա վերայ, բայց ժողովրդիցը վախեցան. որովհետև
իմացան, որ իրանց համար ասեց այն առակը։
20 Եւ դարանամուտ լինելով խաբերայ մարդիկ ու-
ղարկեցին, որ կեղծաւորութիւնով իրանց անձերն
արդար էին ցոյց տալիս, որ խօսքով բռնեն նորան՝
տէրութեան և կուսակալի իշխանութեանը նորան
21 մատնելու համար։ Եւ նորան հարցրին և ասեցին.
Վարդապետ, գիտենք որ ուղիղ ես խօսում և սո-
վորեցնում, և երեսպաշտութիւն չես անում. այլ
ճշմարտութիւնով սովորեցնում ես Աստուծոյ ճա-
22 նապարհը։ Արժա՞ն է մեզ՝ Կայսրին հարկ տալ թէ
23 ոչ։ Նորանց խորամանկութիւնը հասկանալով, ա-
24 սեց նորանց. Ի՞նչու էք ինձ փորձում. Ցոյց տուէք
ինձ մի դահեկան։ Ո՞ւմ պատկերը և գիրն ունի
25 ։։։ Պատասխանեցին և ասեցին. Կայսեր։ Եւ նա
ասեց նորանց. Ուրեմն կայսրինը կայսրին տուէք, և
26 Աստուծունը Աստուծուն։ Եւ չ'կարողացան խօս-
քով բռնել նորան ժողովրդի առաջին. և նորա
պատասխանի վերայ զարմանալով լռեցին։
27 Սադուկեցիներիցը, որ հակառակում են թէ յա-
րութիւն չ'կայ, ոմանք մօտ եկան և հարցրին նո-
28 րան, Եւ ասեցին. Վարդապետ, Մովսէսը գրեց
մեզ, Եթէ մէկի եղբայրը մեռնէ, որ կին ունենայ,
և ինքն անզաւակ մեռնէ, որ նորա եղբայրն այն
կինն առնէ և իր եղբօր համար զաւակ յարուցա-
29 նէ։ Հիմա եօթն եղբարք կային, և առաջինը կին

30 առաւ և առանց զաւակի մեռաւ։ Եւ երկրորդն
առաւ այն կինը, և նա էլ մեռաւ առանց զաւա-
31 կի։ Երրորդն էլ առաւ նորան. այսպէս այն եօթն
32 էլ, և որդիք չ'թողեցին, և մեռան։ Եւ ամենից
33 յետոյ այն կինն էլ մեռաւ։ Արդ յարութեան ժա-
մանակին նորանցից որի՞ն պիտի լինի կին. որովհետև
34 այն եօթն էլ կին առան նորան։ Եւ Յիսուսը պա-
տասխանեց և ասեց նորանց. Այս աշխարհքի որ-
35 դիքը կին են առնում և մարդի են գնում։ Բայց
նորանք որ արժանի լինին այն աշխարհքին հասնե-
լու և մեռելներից յարութիւն առնելու, ոչ կին
36 կ'առնեն և ոչ մարդի կ'գնան։ Եւ ոչ խակ կարող
են մեռնել, որովհետև հրեշտակների հաւասար են
և Աստուծոյ որդիք, յարութեան որդիք լինելով։
37 Բայց թէ մեռելները յարութիւն կ'առնեն, Մով-
սէսն ալ մարգարէացաւ մորենու մօտ, ինչպէս Տի-
րոջ համար ասում է՝ Աբրահամի Աստուած և Ի-
38 սահակի Աստուած և Յակոբի Աստուած։ Իսկ Աստ-
ուած մեռելներինը չէ, այլ կենդանիներինը. որով-
39 հետև ամենքը կենդանի են նորա համար։ Դպիր-
ներից ոմանք պատասխանեցին և ասեցին. Վար-
40 դապետ, լաւ ասեցիր. Եւ այլևս չէին համարձա-
կում նորանից ոչ մի բան հարցնելու։
41 Եւ նորանց ասեց. Ի՞նչպէս են ասում Քրիստոսի
42 համար՝ թէ Դաւիթի որդի է։ Եւ Դաւիթն ինքը
Սաղմոսների գրքումն ասում է. Տէրն իմ Տիրոջն
43 ասեց՝ Իմ աջ կողմը նստիր, Մինչև որ քո թշնա-
44 միները ոտներիդ պատուանդան դնեմ։ Արդ եթէ
Դաւիթը Տէր է կոչում նորան, ապա ի՞նչպէս է նո-
րա որդի։
45 Եւ երբոր բոլոր ժողովուրդը լսում էր, ասեց իր
46 աշակերտներին. Զգոյշ կացէք դպիրներիցը, որ փա-
ռաւոր պատմուճաններով կամենում են մեն գալ

և սիրում են հրապարակներում բարեւ առնելը, և
ժողովարանների մէջ առաջին աթոռները, և ընթ-
47 րիքներում վերեւի տեղերը։ Որ որբեւայրիների տներն
ուտում են, և պատճառանքով երկար աղօթք են
անում. նորանք աւելի դատապարտութիւն կ'ընդ-
ունեն։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ մտիկ տուաւ, տեսաւ հարուստներին, որ ի-
2 բանց տուրքը գանձանակն էին գցում։ Մի որբեւայրի
աղքատ կին էլ տեսաւ, որ երկու լումայ գցեց
3 այնտեղ։ Եւ ասեց. Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
այս աղքատ որբեւայրին ամենից աւելի գցեց։
4 Որովհետեւ նորանք ամենքն իրանց աւելացածնե-
րիցը գցեցին Աստուծոյ ընծաների մէջ, իսկ սա իր
կարօտութիւնից իր բոլոր ապրուստն՝ որ ուներ՝
գցեց։

5 Եւ երբոր ոմանք ասում էին տաճարի համար թէ
Գեղեցիկ քարերով և *նուէրներով զարդարուած
6 է, ասեց. Այդ բոլորն որ տեսնում էք, օրեր կը
գան, որ այդտեղ քար քարի վերայ չի թողուիլ
7 որ չ'քանդուի։ Եւ հարցրին նորան և ասեցին. Վար-
դապետ, ե՞րբ կ'լինին սորանք և ի՞նչ է նշանը՝
8 երբոր սորանք լինին։ Նա էլ ասեց. Զգոյշ կացէք՝
մի խաբուիք. որովհետեւ շատերը կ'գան իմ անու-
նովը և կ'ասեն, թէ ես եմ. և ժամանակը մօտե-
9 ցաւ. արդ նորանց ետեւից մի գնաք։ Բայց երբոր
պատերազմներ և խռովութիւններ կ'լսէք, մի զար-
հուրիք. որովհետեւ պէտք է որ առաջ նա լինի,
10 բայց դեռ շուտով վերջը չէ։ Այն ժամանակ նո-

*Գրաբար՝ աշտարակներով

բանց ասեց. Ազգ ազգի վերայ կ'կենայ և թագա-
11 ւորութիւն թագաւորութեան վերայ։ Եւ մեծա-
մեծ գետնաշարժներ և տեղ տեղ սովեր և մահ-
տարաժամներ կ'լինին. և երկնքիցն ահաւոր բաներ
12 և մեծամեծ նշաններ կ'լինին։ Բայց այս բոլոր բա-
ներից առաջ իրանց ձեռները ձեզ վերայ կ'ձգեն
և կ'հալածեն. ժողովարանների և բանտերի մէջ
կ'մատնեն, և կ'տանեն թագաւորների և կուսա-
13 կալների առաջ՝ իմ անունի համար։ Եւ -- կ'լինի
14 ձեզ վկայութեան համար։ Արդ ձեր սրտի մէջ
դրէք, որ առաջուց հոգս չ'անէք պատասխանելու
15 համար։ Որովհետեւ ես բերան և իմաստութիւն կը
տամ ձեզ. որին չեն կարողանալ հակառակ խօ-
սիլ և ոչ ընդդիմանալ ձեր բոլոր հակառակորդ-
16 ները։ Եւ կ'մատնուիք ծնողներից և եղբայրներից
և ազգականներից և բարեկամներից էլ, և ձեզա-
17 նից կ'սպանեն։ Եւ բոլորին ատելի կ'լինիք իմ ա-
18 նունի համար։ Եւ ձեր գլխից մի մազ չի կորչիլ։
19 Եւ ձեր համբերութեամբը կ'շահէք ձեր հոգիները։
20 Բայց երբոր կ'տեսնէք Երուսաղէմը զօրքերով
շրջապատուած, այն ժամանակ գիտացէք, թէ նո-
21 րա աւերումը մօտ է։ Այն ժամանակ նորանք, որ
Հրէաստանումն են, թող սարերը փախչեն. և նո-
րանք, որ նորա միջումն են, թող հեռանան. և
նորանք, որ նորա գաւառներումն են, թող չ'մտնեն
22 նորա մէջ։ Որովհետեւ այն օրերը վրէժխնդրութեան
23 օրեր են, որ ամեն գրուածները կատարուին։ Բայց
այն օրերումը վա՛յ յղիներին և ծիծ տուողներին.
որովհետեւ մեծ նեղութիւն կ'լինի երկրիս վերայ,
24 և բարկութիւն այդ ժողովրդի վերայ։ Եւ սրի բե-
րանով կ'ընկնեն, և բոլոր հեթանոսների մէջ գերի
կ'տարուին. և Երուսաղէմը հեթանոսներից ոտնա-
կոխ կ'լինի, մինչեւ որ հեթանոսների ժամանակները

25 կատարուին։ Եւ նշաններ կ'լինին արեգակումը և
լուսնումը և աստղերումը, և երկրի վերայ հեթա-
նոսները խռովութեամբ կ'տագնապին, ծովը կ'գոչէ
26 և կ'ծփան ալիքները։ Որովհետեւ մարդկանց սրտերը
կ'նուաղին վախից և այն բաների սպասելուցն, որ
բոլոր աշխարհքի վերայ պիտի գան. որովհետեւ
27 երկնքի զօրութիւնները կ'շարժուին։ Եւ այն ժա-
մանակ կ'տեսնեն մարդի Որդին ամպերի վերայ ե-
28 կած զօրութեամբ և մեծ փառքով։ Եւ երբոր այս
բաները կ'սկսեն լինիլ, վեր նայեցէք և բարձրացրէք
ձեր գլուխները. որ ձեր փրկութիւնը մօտ է։
29 Եւ Նորանց մի առակ ասեց. Տեսէք թզենին և
30 բոլոր ծառերը։ Երբոր արդէն բողբոջած են, տես-
նելով՝ լինքներդ իմանում էք, թէ ամառը մօտ է։
31 Այնպէս էլ դուք երբոր այս բոլոր բաները եղած
տեսնէք, գիտացէք, որ Աստուծոյ արքայութիւնը
32 մօտ է։ Ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ այս ազգը
33 չի անցնիլ, մինչեւ այս բոլորը լինի։ Երկինքը և եր-
կիրս կ'անցնեն, բայց իմ խօսքերը չեն անցնիլ։
34 Զգոյշ կացէք անձներիդ, մի դուցէ ձեր սրտերը
ծանրանան շատակերութիւնով և արբեցութիւնով
և ապրուստի հոգսերով, և այն օրը յանկարծ հաս-
35 նէ ձեզ վերայ. Որովհետեւ որոգայթի պէս կ'հասնէ
այն ամենքի վերայ, որ բոլոր երկրի երեսի վերայ
36 բնակած են։ Ուրեմն արթուն կացէք, և ամեն ժա-
մանակ աղօթք արէք, որ արժանի լինիք ազատուիլ
այն բոլոր բաներից, որ պիտի լինին, և կանգնել
մարդի Որդու առաջին։
37 Եւ ցերեկները տաճարումը սովորեցնում էր և
գիշերները դուրս էր գալիս և կենում այն սարումն,
38 որ Զիթենեաց սար էր կոչվում։ Եւ ժողովուրդն
առաւօտանց կանուխ գնում էր տաճարը Նորա մօտ
Նորանից լսելու։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ, որ զատիկ է
2 կոչվում։ Եւ քահանայապետները և դպիրները ո-
րոնում էին, թէ ինչպէս սպանեն Նորան. որովհետեւ
ժողովրդից վախենում էին։
3 Սատանան էլ մտաւ Իսկարիովտացի ասուած Յու-
4 դայի մէջ, որ տասնեւերկուսի թուից էր։ Եւ գնաց
քահանայապետների և իշխանների հետ խօսք կա-
5 պեց, թէ Նորան ինչպէս մատնէ Նորանց։ Եւ Նորանք
ուրախացան և խոստացան արծաթ տալ Նորան։
6 Եւ Նա խօսք տուաւ և յարմար ժամանակ էր որո-
նում՝ որ Նորան մատնէ Նորանց առանց ամբոխի։
7 Եւ բաղարջակերաց օրն եկաւ, որ Նորանում
պէտք էր զատիկը մորթել։ Եւ Պետրոսին և Յով-
հաննէսին ուղարկեց և ասեց. Գնացէք զատիկը
պատրաստեցէք մեզ համար որ ուտենք, և Նորանք
9 ասացին. Ի՞նչտեղ ես կամենում, որ պատրաստենք։
10 Նա էլ ասեց Նորանց. Ահա երբոր քաղաքը կը
մտնէք, մի մարդ կ'պատահի ձեզ, որ ջրի կուժ է
կրում. Նորա ետեւից գնացէք այն տունն, ուր որ
11 Նա կ'մտնէ։ Եւ տան տիրոջն ասեցէք. Վարդա-
պետն ասում է քեզ, Ո՞ւր է այն օթեւանը, ուր
12 ես զատիկն ուտեմ իմ աշակերտների հետ։ Եւ Նա
ձեզ մի մեծ վերնատուն ցոյց կ'տայ սարքուած.
13 այնտեղ պատրաստեցէք։ Եւ Նորանք գնացին այն-
պէս գտան, ինչպէս որ ասեց Նորանց. և զատիկը
պատրաստեցին։
14 Եւ երբոր ժամն եղաւ, Նա սեղան նստեց. և
15 տասնեւերկու առաքեալներն էլ Նորա հետ։ Եւ Նո-
րանց ասեց. Ցանկանալով ցանկացայ՝ այս զատիկը
16 ձեզ հետ ուտել իմ չարչարուելուցն առաջ. Որով-

հետեւ ասում եմ ձեզ, թէ սորանից էլ երբէք
չեմ ուտիլ, մինչեւ որ կատարուի Աստուծոյ ար-
17 քայութիւնումը։ Եւ բաժակն առաւ՝ գոհացաւ և
ասեց. Առէք դորան և ձեր միջումը բաժանեցէք։
18 Որովհետեւ ասում եմ ձեզ, թէ որթի բերքից էլ
չեմ խմիլ, մինչեւ որ Աստուծոյ արքայութիւնը
գայ։
19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և նորանց
տուաւ, և ասեց. Այս է իմ մարմինը, որ ձեզ հա-
մար տրվում է. այս արէք իմ յիշատակի համար։
20 Այնպէս էլ ընթրիքից յետոյ բաժակն առաւ, և
ասեց. Այս բաժակը նոր ուխտն է իմ արիւնովը,
որ ձեզ համար թափվում է։
21 Սակայն ահա իմ մատնողի ձեռքն ինձ հետ սե-
22 ղանի վերայ է։ Եւ մարդի Որդին գնում է ինչպէս
սահմանուած է. բայց վայ այն մարդին, որի ձե-
23 ռովը կ'մատնուի։ Եւ նորանք սկսեցին հարցուփորձ
անել իրանց մէջ, թէ իրանցից ո՞վ է արդեօք նա,
որ այն բանը գործելու է։
24 Նորանց միջումը մի վէճ էլ եղաւ, թէ իրանցից
25 ո՞վ պիտի մեծ համարուի։ Եւ նա ասեց նորանց.
Ազգերի թագաւորները տիրապետում են նորանց
վերայ, և նորանց վերայ իշխանութիւն անողները
26 բարերար են կոչվում։ Բայց դուք ոչ այնպէս. այլ
ձեր միջի մեծը՝ թող փոքրագոյնի պէս լինի, և
27 առաջնորդը ծառայողի պէս։ Որովհետեւ ո՞վ է մեծ.
սեղան նստո՞ղը թէ ծառայողը. չէ՞ որ սեղան նստո-
28 ղը. բայց ես ձեր միջումը ծառայողի պէս եմ։ Իսկ
դուք էք, որ միշտ ինձ հետ կենում էիք իմ փոր-
29 ձութիւններումը։ Եւ ես ուխտում եմ ձեզ թա-
գաւորութիւն՝ ինչպէս իմ Հայրն էլ ինձ թագաւո-
30 րութիւն ուխտեց. Որ ուտէք և խմէք իմ սեղանի
վերայ իմ արքայութիւնումը, և աթոռների վերայ

նստէք՝ Իսրայէլի տասներեքու ցեղերին դատաս-
տան անելու համար։
31 Եւ Տէրն ասեց. Սիմոն, Սիմոն. ահա սատանան
32 ձեզ ուզեց, որ մաղէ ցորենի պէս։ Բայց ես աղա-
չեցի քեզ համար, որ քո հաւատքը չ'պակասի. և
դու երբոր դառնաս, եղբայրներիդ հաստատիր։
33 Նա էլ ասեց նորան. Տէր, ես պատրաստ եմ քեզ
34 հետ բանտը և մահն էլ գնալու։ Եւ նա ասեց.
Ասում եմ քեզ, Պետրոս, այսօր հաւը չի խօսիլ,
մինչեւ որ դու երեք անգամ ուրանաս՝ թէ ինձ
չ'գիտես։
35 Եւ նորանց ասեց. Երբոր ուղարկեցի ձեզ առանց
քսակի, և պարկի և կօշիկների, մի՞թէ կարօտաս-
36 ցաք մի բանի։ Նորանք էլ ասեցին. Ոչինչի. ապա
ասեց նորանց. Բայց հիմա քսակ ունեցողը թող
առնէ, այնպէս էլ պարկը. և չ'ունեցողը՝ թող իր
37 հանդերձը ծախէ և իրան համար սուր առնէ։ Որով-
հետեւ ասում եմ ձեզ, թէ դեռ այս գրուածն էլ
պէտք է կատարուի ինձանում, թէ Անօրէնների
հետ համարուեցաւ. որովհետեւ ինչ որ ինձ համար
38 [illegible] է, կատարվում է։ Նորանք էլ ասեցին.
Տէր, ահա այստեղ երկու սուր [illegible]. և նա ասեց
նորանց. Բաւական է։
39 Եւ դուրս ելաւ իր սովորութեան պէս գնաց Ձի-
թենեաց սարը, և աշակերտներն էլ նորա ետեւից
40 գնացին։ Եւ երբոր այն տեղը հասաւ, նորանց ա-
սեց. Աղօթք արէք, որ փորձութեան մէջ չ'մտնէք։
41 Եւ ինքը նորանցից հեռացաւ մի քարընկեցի չափ,
42 ծունր դրաւ, աղօթք էր անում, Եւ ասում. Հայր,
եթէ կամիս այս բաժակը անցրու ինձանից. սակայն
43 ոչ թէ իմ կամքը՝ բայց քո [illegible] լինի։ Եւ հրեշ-
տակ երեւեցաւ նորան երկնքից, և զօրացնում էր
նորան. և նա տագնապի մէջ լինելով, աւելի ե-

44 ուանդով էր աղօթք անում։ Եւ նորա քրտինքն էր
ինչպէս արիւնի կաթիլներ, որ թափվում են երկրի
45 վերայ։ Եւ աղօթքիցը վերկացաւ եկաւ իր աշա-
կերտների մօտ, և նորանց քնի մէջ գտաւ տրտմու-
46 թիւնից. Եւ ասեց նորանց. Ի՞նչու էք քնում.
վեր կացէք, աղօթք արէք, որ փորձութեան մէջ
չ'մտնէք։
47 Եւ նա տակաւին խօսելիս, ահա մի ամբոխ. և Յու-
դա կոչուածը՝ այն տասնեւերկուսիցը մէկը՝ գնում
էր նորանց առաջին. և մօտեցաւ Յիսուսին, որ
48 համբուրէ նորան. Յիսուսն էլ նորան ասեց. Յուդա,
49 համբոյրո՞վ ես մարդի Որդին մատնում։ Երբոր նո-
րա հետ լինողները տեսան, թէ ինչ է լինելու, նո-
50 րան ասեցին. Տէր, սրով զարկե՞նք։ Եւ նորանցից
մէկը քահանայապետի ծառային զարկեց, և նորա
51 աջ ականջը կտրեց։ Յիսուսն էլ պատասխանեց և
ասեց. Թող տուէք մինչ այս. և նորա ականջին
52 դպաւ և բժշկեց նորան։ Եւ Յիսուսն ասեց իրան
վերայ եկած քահանայապետներին և տաճարի իշ-
խաններին և ծերերին. Ինչպէս մի աւազակի՞ վերայ
53 դուրս եկաք սրերով և բիրերով։ Ես որ ամեն օր
ձեզ հետ էի տաճարումը, ձեռք չ'ձգեցիք ինձ
վերայ. բայց սա ձեր ժամն է և խաւարի իշխանու-
թիւնը։
54 Եւ նորան բռնեցին տարան, և մոցրին քահա-
նայապետի տունը։ Պետրոսն էլ հեռուանց գնում
55 էր նորա ետեւից։ Եւ երբոր սրահի մէջ կրակ էին
վառել և չոքս կողմով նստել, Պետրոսն էլ նստեց
56 նորանց միջումը։ Մի աղախին տեսնելով նորան՝
լոյսի մօտ նստած, դիտեց նորա վերայ և ասեց. Սա
57 էլ նորա հետ էր։ Բայց նա ուրացաւ և ասեց. Ով
58 կին, ես նորան չ'գիտեմ։ Եւ քիչ մի յետոյ ուրիշը
տեսաւ նորան և ասեց. Դու էլ նորանցից ես. Պետ-

59 րոսն էլ ասեց. Ով մարդ, չեմ։ Եւ մէկ ժամի չափ
էլ որ անցաւ, մէկ ուրիշը վիճում էր և ասում.
Ճշմարիտ որ սա էլ նորա հետ էր. որովհետեւ Գա-
60 լիլեացի է։ Պետրոսն էլ ասեց. Մարդ, ես չ'գիտեմ,
թէ դու ի՞նչ ես ասում. և իսկոյն նա դեռ ասե-
61 լիս՝ հաւը խօսեց։ Եւ Տէրը դարձաւ մտիկ տուաւ
Պետրոսին, և Պետրոսը յիշեց Տիրոջ խօսքը, որ ա-
սեց նորան, թէ Մինչեւ հաւի խօսելը, երկք անգամ
62 կ'ուրանաս ինձ։ Եւ Պետրոսը դուրս գնաց դառնա-
պէս լացաւ։
63 Եւ Յիսուսին պահող մարդիկը ծաղր էին անում
64 նորան և ծեծում։ Եւ նորա աչերը ծածկում էին
և երեսին զարկում, և նորան հարցնում էին և
ասում. Մարգարէացիր՝ ո՞վ է նա, որ քեզ զար-
65 կեց։ Եւ ուրիշ շատ բաներ էլ հայհոյանքով խօ-
սում էին նորա դէմ։
66 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ, ժողովրդի ծերակոյտը՝
քահանայապետները և դպիրները ժողովուեցան, և
նորան հանեցին տարան իրանց ատեանը, և ասե-
67 ցին. Եթէ դու Քրիստոսն ես, ասիր մեզ։ Եւ նո-
րանց ասեց. Եթէ ասեմ ձեզ, դուք չէք հաւա-
68 տալ։ Եւ եթէ ձեզ հարցնեմ էլ, ինձ պատաս-
69 խան չէք տալ, կամ ինձ արձակել։ Բայց այսու-
հետեւ մարդի Որդին նստած կ'լինի Աստուծոյ զօ-
70 րութեան աջ կողմը։ Եւ ամենքն ասեցին. Ուրեմն
դո՞ւ Աստուծոյ Որդին ես. և նա ասեց նորանց.
71 Դուք էք ասում, որ ես եմ։ Նորանք էլ ասեցին.
Էլ ի՞նչ պէտք է մեզ վկայութիւն, որ մենք ինք-
ներս լսեցինք դորա բերանիցը։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ նորանց բոլոր բազմութիւնը վեր կացաւ, և
2 նորան տարան Պիղատոսի մօտ։ Եւ սկսեցին ամբաս-

տանութիւն անել նորանից և ասել. Սորան գտանք
որ ազգին մոլորեցնում էր՝ և արգելում էր կայսրին
հարկ տալ՝ ինքն իրան համար ասելով, թէ Քրիս-
3 տոս՝ թագաւորն է։ Բայց Պիղատոսը հարցրեց նո-
րան և ասեց. Դո՞ւ ես Հրէից թագաւորը. Նա պա-
4 տասխանեց նորան և ասեց. Դու ասեցիր։ Պիղա-
տոսն էլ ասեց քահանայապետներին և ժողովուրդ-
ներին. Ես մի յանցանք չեմ գտնում այս մարդու-
5 մը։ Բայց նորանք սաստկացնում էին և ասում թէ
ժողովուրդները խռովեցնում է բոլոր Հրէաստանի
մէջ սովորեցնելով՝ Գալիլեայից սկսած մինչեւ այս-
6 տեղ։ Պիղատոսն էլ երբոր Գալիլեան լսեց, հար-
7 ցրեց, թէ այդ մարդը Գալիլեացի՞ է. Եւ իմանա-
լով թէ Հերովդէսի իշխանութիւնից է, տանել
տուաւ նորան Հերովդէսի մօտ, որ նա էլ այն օրե-
րը Երուսաղէմումն էր։
8 Հերովդէսն էլ Յիսուսին տեսնելով շատ ուրա-
խացաւ. որովհետեւ շատ ժամանակից ուզում էր
տեսնել նորան. որովհետեւ նորա համար շատ բա-
ներ էր լսել. և յոյս ունէր թէ մի նշան կ'տեսնէ
9 նորանից եղած։ Շատ խօսքերով հարցնում էր նո-
րան, բայց նա ոչինչ պատասխան չ'տուաւ նորան։
10 Քահանայապետները և դպիրները կանգնած էին, և
շատ սաստիկ ամբաստանութիւն էին անում նո-
11 րանից։ Հերովդէսն էլ իր զինուորների հետ անար-
գեց նորան. և ծաղր անելուց յետոյ մի փառաւոր
հանդերձ հագցրեց նորան, և ետ տանել տուաւ
12 Պիղատոսի մօտ։ Եւ Պիղատոսն ու Հերովդէսը բա-
րեկամ եղան այն օրը միմեանց հետ. որովհետեւ
առաջ իրար դէմ թշնամութեան մէջ էին։
13 Պիղատոսն էլ կանչեց քահանայապետներին և
14 իշխաններին և ժողովրդին։ Եւ նորանց ասեց. Դուք
այս մարդն ինձ մօտ բերիք իբրեւ ժողովուրդը մո-

լորեցնող և ահա ձեր առաջին դատելով ոչ մի
յանցանք չ'գտայ այս մարդումն այն բաների հա-
մար, որ դուք ամբաստանութիւն էք անում դո-
15 բանից։ Եւ ոչ էլ Հերովդէսը. որովհետեւ ձեզ տա-
նել տուի նորա մօտ. և ահա մեռնելու արժանի
16 ոչինչ չէ գործել դա։ Արդ պատժեմ դորան՝ և
17 արձակեմ։ Որովհետեւ հարկաւոր էր, որ տօնի ժա-
18 մանակին մի մարդ արձակէր նորանց համար։ Իսկ
նորանք բոլոր բաղմութեամբ աղաղակում էին և
ասում. Վէր առ դորան, և արձակիր մեզ համար
19 Բարաբբային. Որ քաղաքումն եղած մի խռովու-
թեան և մարդասպանութեան համար բանտն էր
20 գցուած։ Եւ Պիղատոսը դարձեալ խօսեց դէպի
21 նորանց. կամենալով արձակել Յիսուսին։ Իսկ նո-
րանք աղաղակում էին և ասում. Խաչիր, խաչիր
22 դորան։ Եւ նա երրորդ անգամ ասեց նորանց. Ապա
ի՞նչ չար բան գործեց սա. ոչինչ մեռնելու յան-
ցանք չ'գտայ սորանում. կ'պատժեմ սորան և կ'ար-
23 ձակեմ. Բայց նորանք բարձր ձայնով ստիպում էին
և խնդրում էին, որ նա խաչուի. և նորանց և քա-
24 հանայապետների աղաղակը զօրանում էր։ Եւ Պի-
25 ղատոսը վճռեց, որ նորանց խնդիրքը լինի։ Արձա-
կեց նորանց համար խռովութեան և մարդասպանու-
թեան համար բանտի մէջ գցուածը, որին խնդրում
էին. և Յիսուսին մատնեց նորանց կամքին։
26 Եւ երբոր նորան տանում էին, Սիմոն Կիւրենացի
անունով մէկին բռնեցին, որ յանդիցը գալիս էր.
խաչը նորա վերայ դրին, որ Յիսուսի ետեւից տանէ։
27 Եւ շատ ժողովուրդ էր գնում նորա ետեւից. և
կանայք էլ, որ կոծ և սուգ էին անում նորա վե-
28 րայ։ Յիսուսն էլ դարձաւ՝ նորանց ասեց. Երուսա-
ղէմի աղջիկներ, լաց մի լինիք ինձ վերայ, այլ լաց
29 եղէք ձեզ վերայ և ձեր որդկանց վերայ։ Որովհետեւ

ահա օրեր կ'գան, որ կ'ասեն. Երանի ամուլներին
և այն որովայններին, որ չ'ծնեցին և այն ծծերին,
30 որ չ'ծծեցրին։ Այն ժամանակ կ'սկսեն ասել սա-
րերին, Մեզ վերայ ընկէք, և բլուրներին՝ Ծածկե-
31 ցէք մեզ։ Որովհետեւ եթէ կանանչ փայտին են ա-
նում այս բաներն, ապա չորին ի՞նչ կ'լինի։
32 Ուրիշ երկու մարդիկ էլ տարան, չարագործ-
33 ներ, որ Նորա հետ սպանեն։ Եւ երբոր եկան այն
տեղը որ Գագաթն էր կոչվում, այնտեղ խաչեցին
Նորան. և այն չարագործներին, մէկը աջ կողմին և
34 միւսը ձախ կողմին։ Եւ Յիսուսն ասեց. Հայր, թո-
ղէր դորանց. որովհետեւ չ'գիտեն թէ ի՞նչ են անում.
և Նորա հանդերձները բաժանելիս, վիճակ զցեցին։
35 Եւ ժողովուրդը կանգնած մոտիկ էր անում. իշ-
խաններն էլ Նորանց հետ ծաղր էին անում՝ և ա-
սում. ուրիշներին ապրեցրեց, թող իրան էլ ապ-
րեցնէ, եթէ դա է Քրիստոսն, Աստուծոյ ընտրուա-
36 ծը։ Զինուորներն էլ էին ծաղր անում Նորան. և
37 մօտ գալով քացախ էին տալիս Նորան. Եւ ասում.
Եթէ դու ես Հրէաների թագաւորը, փրկէր քո
38 անձը։ Եւ մի գիր էր գրուած Նորա վերայ, Յու-
նարէն, Հռովմայեցերէն և Երբայեցերէն գրերով,
ԴԷ ԱՅՍ Է ՀՐԷԱՆԵՐԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ։
39 Եւ այն կախուած չարագործներից մէկը հայհո-
յում էր Նորան և ասում. Եթէ դու ես Քրիստո-
40 սը, փրկէր քո անձը և մեզ։ Իսկ միւսը պատաս-
խանեց սաստելով Նորան՝ և ասեց. Եւ դու չէ՞ս
վախենում Աստուածանից, որ հէնց նոյն պատժի
41 մէջ ես։ Ու մենք՝ իրաւունքով ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԴ.
որովհետեւ մեր արած գործերին արժանի հատուց-
ցումն ենք առնում. իսկ սա ոչ մի անտեղի բան
42 չ'գործեց։ Եւ ասեց Յիսուսին. Տէր, ինձ յիշէր,
43 երբոր գաս քո թագաւորութիւնովը։ Եւ Յիսուսը

ասեց Նորան. Ճշմարիտ ասում եմ քեզ, Դու այսօր
ինձ հետ դրախտումը կ'լինես։
44 Եւ ժամը վեցի դէմ էր. և բոլոր երկրի վերայ
45 խաւար եղաւ մինչեւ ինը ժամը։ Եւ արեգակը խա-
ւարուեցաւ, և տաճարի վարագոյրը միջից ճղուե-
46 ցաւ։ Եւ Յիսուսը մեծ ձայնով կանչեց և ասեց.
Հայր, հոգիս քո ձեռն եմ աւանդում. և այս ա-
սելով հոգի տուաւ։
47 Եւ հարիւրապետը եղածը տեսնելով, Աստուծոյ
փառք տուաւ և ասեց. Ցիրաւի՛ այս մարդն արդար
48 էր։ Եւ բոլոր ժողովուրդները, որ այս տեսարանը
դիտելու համար եկել էին, եղած բաները տեսնելով
իրանց կուրծքերը թակում էին և ետ դառնում։
49 Նորա բոլոր ծանօթներն էլ հեռուանց կանգնած
էին, և այն կանայքն էլ, որ Գալիլեայից Նորա
ետեւից եկել էին և տեսնում էին այս բաները։
50 Եւ ահա մի մարդ՝ անունը Յովսէփ, որ խորհրդա-
51 կան էր, բարի և արդար մարդ. (Սա չէր մի-
բանուել Նորանց խորհրդի և գործերի հետ.) Հրէա-
ների Արիմաթիա քաղաքից. որ ինքն էլ հէնց
52 սպասում էր Աստուծոյ արքայութեանը. Սա գնաց
53 Պիղատոսի մօտ և Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ Եւ
վայր բերաւ Նորան, աղնիւ կտաւով պատեց, և
քարից փորած գերեզմանի մէջ դրաւ՝ ուր երբէք
54 մի մարդ դրուած չէր։ Եւ օրը ուրբաթ էր, և շա-
բաթ էր լուսանում։
55 Եւ այն կանայքն էլ, որ Գալիլեայից Նորա հետ
եկել էին՝ գնում էին Նորա ետեւից, տեսան գե-
րեզմանը, և թէ ինչպէս դրուեցաւ Նորա մարմինը։
56 Եւ ետ դառան խնկեր և իւղեր պատրաստեցին.
բայց շաբաթ օրը հանդարտ մնացին պատուիրանքի
համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Բայց միաշաբաթի օրը առաւօտանց կանուխ եկան
գերեզմանը, և բերին այն խնկերը, որ պատրաստե-
2 ցին. և ոմանք էլ նորանց հետ։ Եւ քարը գերեզ-
3 մանիցը հեռու թաւալած գտան։ Եւ երբոր ներս
4 մտան, Տէր Յիսուսի մարմինը չ'գտան։ Եւ եղաւ
երբոր նորա համար շատ հիացել էին, ահա երկու
մարդ հասան նորանց լուսաւոր հանդերձներով։
5 Եւ երբոր նորանք ահով լցուեցան, և իրանց երես-
ները դէպի երկիր խոնարհեցրին, նորանց ասեցին.
6 Ի՞նչ էք կենդանին մեռելների մէջ որոնում։ Այս-
տեղ չէ, այլ յարութիւն առաւ. յիշեցէք ինչպէս
7 նա ձեզ հետ խօսեց, երբոր Գալիլեայումն էր. Որ
ասում էր, թէ պէտք է մարդի Որդին մեղաւոր
մարդկանց ձեռք մատնուի՝ և խաչուի և երրորդ
8 օրը յարութիւն առնէ։ Եւ նորա խօսքերը յիշեցին։
9 Եւ գերեզմանիցը ետ դառան և այս բոլոր բաները
10 պատմեցին տասնեւմէկին և բոլոր ուրիշներին։ Եւ
էին Մարիամ Մագդաղենացին, և Յովհաննան, և
Յակոբոսի մայր Մարիամը, և նորանց հետ ուրիշ-
11 ներն էլ, որ այս բաները ասում էին առաքեալնե-
12 րին։ Եւ նորանց խօսքերը ցնորք երեւեցաւ նորանց
առաջին, և չէին հաւատում նորանց։ Բայց Պետ-
րոսը վեր կացաւ վազեց գերեզմանը, և ծռելով
տեսաւ կտաւները միայնակ դրուած. և գնաց եղածի
վերայ իր մտքումը զարմանալով։
13 Եւ ահա նորանցից երկուսը միեւնոյն օրը մի գիւղ
էին գնում, որ վեթսուն ասպարէզ Երուսաղէմիցը
14 հեռու էր, անունն Էմմաուս։ Եւ նորանք իրար հետ
15 խօսում էին այն բոլոր անցած բաների համար։ Եւ
եղաւ որ նորանք խօսելիս և վիճաբանելիս, հէնց

ինքն Յիսուսը մօտեցաւ և գնում էր նորանց հետ։
16 Բայց նորանց աչքերը բռնուած էին, որ չ'ճանաչէն
17 նորան։ Եւ նորանց ասեց. Այդ ի՞նչ բաներ են,
որ դորանց համար իրար հետ վիճում էք գնալիս, և
18 տրտմած էք։ Եւ պատասխանեց նորանցից մէկը,
անունը Կղէոպաս. և ասեց նորան. Դո՞ւ ես միայն
բնակվում Երուսաղէմումն, որ չ'իմացար այն բա-
19 ները, որ այս օրերը եղան նորանում։ Եւ նա ասեց
նորանց. Ո՞ր բաներ. և նորանք ասեցին. Յիսուս
Նազովրեցու մասին, որ մի մարգարէ մարդ էր,
զօրաւոր գործերով Աստուծոյ և բոլոր ժողովրդի
20 առաջին։ Թէ ինչպէս մեր քահանայապետները և
իշխանները մահի դատաստանի մատնեցին նորան,
21 և խաչեցին նորան։ Իսկ մենք յոյս ունէինք թէ նա
է, որ Իսրայէլին փրկելու էր. այլ այսու ամենայ-
22 նիւ սա երրորդ օրն է, որ այս բաները եղան։ Բայց
մի քանի կանայք էլ մեր միջիցը զարմացրին մեզ,
23 որ առաւօտանց կանուխ գնացին գերեզմանը։ Եւ
նորա մարմինը չ'գտած՝ եկան և ասեցին, թէ հրեշ-
տակների տեսիլք են տեսել, որ ասում էին, թէ
24 նա կենդանի է։ Եւ մեզանից ոմանք գնացին գե-
րեզմանը, և իսկ այնպէս գտան, ինչպէս կանայքն
25 ասեցին, բայց նորան չ'տեսան։ Եւ նա ասեց նորանց.
Ով անմիտներ և թուլասիրտներ, հաւատալու այն
26 բոլոր բաներին, որ մարգարէները խօսեցին։ Չէ՞ որ
պէտք էր՝ որ Քրիստոսը այս չարչարանքները քաշէր
27 և իր փառքը մտներ։ Եւ սկսելով Մովսէսիցը և
բոլոր մարգարէներիցը մեկնում էր նորանց՝ ինչ որ
28 գրքերի մէջ գրուած էր իր մասին։ Եւ մօտեցան այն
գիւղին, ուր որ գնում էին. և նա այնպէս էր ցոյց
29 տալիս, թէ աւելի հեռու տեղ է գնում։ Եւ նո-
րանք բռնադատեցին նորան և ասեցին. Մնա մեզ
հետ, որովհետեւ իրիկուայ դէմ է և օրն իջել է.

30 և նա մնաւ որ Նորանց հետ մնայ։ Եւ եղաւ երբոր
նա Նորանց հետ սեղան նստեց, հաց առաւ՝ օրհ-
31 նեց, կտրեց և տուաւ Նորանց։ Եւ Նորանց աչքերը
բացուեցան և Նորան ճանաչեցին. և նա անհետացաւ
32 եղաւ Նորանցից։ Եւ իրար ասեցին. Չէ՞ որ մեր
սրտերը բորբոքվում էին մեզանում, երբոր ճանա-
պարհին մեզ հետ խօսում էր, և ինչպէս գրքերը
բաց էր անում մեզ համար։
33 Եւ նոյն ժամին վերկացան՝ ետ դառան Երուսա-
ղէմ, և այն տասնեւմէկին ժողովուած դտան, և
34 Նորանց հետ լինողներին. Որ ասում էին թէ Ա-
դարև Տէրը յարութիւն է առել, և երեւացել Սի-
35 մոնին։ Եւ Նորանք պատմում էին այն որ ճանա-
պարհին եղաւ, և թէ ինչպէս իրան ճանաչեցրեց
իրանց՝ հաց կտրելու ժամանակին։
36 Եւ Նորանք այս խօսելիս, Յիսուսն ինքը կանգնեց
Նորանց միջումը և Նորանց ասեց. Խաղաղութիւն
37 ձեզ։ Եւ Նորանք զարհուրելով վախեցած, համա-
38 ռում էին, թէ ոգի են տեսնում։ Եւ Նորանց ա-
սեց. Ի՞նչու էք շփոթուած. ի՞նչու համար խոր-
39 հուրդներ են վերկենում ձեր սրտերումը։ Տեսէք
իմ ձեռքերը և իմ ոտները, որ ես ինքս եմ. շո-
շափեցէք ինձ և տեսէք. որովհետեւ ոգին մարմին
և ոսկերք չունի, ինչպէս ինձ էք տեսնում որ ու-
40 նիմ։ Եւ սա որ ասեց, ձեռքերն ու ոտները ցոյց
41 տուաւ Նորանց։ Եւ քանի որ դեռ չէին հաւատում
ուրախութիւնից և զարմացած էին, ասեց Նորանց.
42 Կերակուր ունի՞ք այս տեղ։ Եւ Նորանք խորոված
43 ձկան կտոր տուին Նորան՝ և մեղրախորիսխ։ Եւ
44 առաւ կերաւ Նորանց առաջին։ Եւ ասեց Նորանց.
Այս այն բաներն են՝ որ ձեզ հետ խօսեցի, քանի
որ ես ձեզ հետ էի, թէ պէտք է կատարուի Մով-
սէսի օրէնքումը և մարգարէներումը և սաղմոսնե-

45 րումը բոլոր ինձ համար գրուածները։ Այն ժամա-
նակ Նորանց միտքը բացաւ, որ գրքերը իմանան։
46 Եւ Նորանց ասեց թէ Այսպէս է գրուած, և այս-
պէս պէտք էր Քրիստոսին չարչարուիլ՝ և երրորդ
47 օրը մեռելների միջից յարութիւն առնել. Եւ նո-
րա անունովը ապաշխարութիւն և մեղքերի թո-
ղութիւն քարոզուիլ բոլոր ազգերի մէջ Երուսա-
48 ղէմից սկսած։ Եւ դուք այս բաների համար վկա-
49 ներ էք։ Եւ ահա ես իմ Հօր խոստմունքը կ'ուղար-
կեմ ձեզ վերայ. դուք էլ նստեցէք Երուսաղէմ
քաղաքումը, մինչեւ վերեւիցը զօրութիւն հագնիք։
50 Եւ Նորանց հանեց մինչեւ Բեթանիա. և իր ձեռ-
51 քերը բարձրացրեց և օրհնեց Նորանց։ Եւ եղաւ որ
նա Նորանց օրհնելիս, ջոկուեց Նորանցից, և վերա-
52 նում էր երկինքը։ Եւ Նորանք երկրպագեցին Նորան,
և մեծ ուրախութիւնով ետ դառան Երուսաղէմ։
53 Եւ ամեն ժամանակ տաճարումն էին. գովում և
օրհնում էին Աստուծուն։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սկզբումն էր Բանը. և Բանն Աստուծոյ մօտ էր.
2 և Բանն Աստուած էր։ Նա սկզբումն Աստուծոյ
3 մօտ էր։ Ամեն ինչ նորանով եղաւ, և առանց նո-
4 րան ոչինչ չեղաւ, ինչ որ եղաւ։ Նորանով էր
5 կեանքը, և կեանքը մարդկանց լոյսն էր։ Եւ լոյսը
խաւարումը լոյս է տալիս. և խաւարը չլմնցաւ
նորան։
6 Մի մարդ եղաւ Աստուածանից ուղարկուած,
7 անունը Յովհաննէս։ Սա վկայութեան համար ե-
կաւ, որ այն Լոյսի համար վկայէ. որ ամենքը նո-
8 րանով հաւատան։ Նա չէր Լոյսը, այլ որ Լոյսին
համար վկայէ։
9 Այդ էր ճշմարիտ Լոյսը, որ ամեն մարդի լուսա-
10 ւորում է, որ գալիս է աշխարհքը։ Աշխարհքումն
էր, և աշխարհքը նորանով եղաւ, և աշխարհքը
11 նորան չճանաչեց։ Իրանների մէջ եկաւ, և իրան-
12 ները նորան չընդունեցին։ Բայց որոնք որ նորան
ընդունեցին, իշխանութիւն տուաւ նորանց Աստու-
ծոյ որդիներ լինելու՝ նորանց, որ նորա անունին
13 հաւատում են։ Որոնք ոչ արիւնից և ոչ մարմնի
կամքից, և ոչ մարդի կամքից, այլ Աստուածանից
14 ծնուեցան։ Եւ Բանը մարմին եղաւ և բնակուեց

մեր մէջ. և նորա փառքը տեսանք՝ ինչպէս Հօրից
Եղած միածնի փառք՝ շնորհքով և ճշմարտութիւ-
նով լիքը։
15 Յովհաննէսը վկայում է նորա համար. և աղա-
ղակեց և ասեց, Սա էր, որի համար ասում էի,
Որ ինձանից յետոյ եկողը, ինձանից առաջ եղաւ.
16 որովհետեւ ինձանից առաջ էր։ Եւ նորա լիութիւ-
նից մենք ամենքս առանք շնորհք շնորհքի տեղ։
17 Որովհետեւ օրէնքը Մովսէսի ձեռովը տրուեցաւ.
շնորհքը և ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձե-
18 ռովն եղաւ։ Աստուծուն ոչ ով երբէք չէ տեսել.
Բայց միածին Որդին, Հօր ծոցումը լինողը, նա
պատմեց։
19 Եւ այս է Յովհաննէսի վկայութիւնը, երբոր
Հրէաներն Երուսաղէմից քահանաներ և Ղեւտացի-
ներ ուղարկեցին նորա մօտ, որ հարցնեն նորան, Դ
20 Դու ո՞վ ես։ Եւ նա խոստովանեց և չուրացաւ,
21 և խոստովանեց, թէ Ես չեմ Քրիստոսը։ Եւ նո-
րան հարցրին. Ապա ո՞վ, Եղիա՞ն ես. և նա ասեց.
Չեմ. մարգարէ՞ն ես դու. և նա պատասխանեց,
22 Ոչ։ Արդ ասեցին նորան. Ա՞յ ո՞վ ես, որ պա-
տասխան տանք մեզ ուղարկողներին. ի՞նչ ես ա-
23 սում քեզ համար։ Ասեց. Ես եմ անապատումը
կանչողի ձայնը, Դ ուղղեցէք Տիրոջ ճանապարհը,
24 ինչպէս Եսայիա մարգարէն ասեց։ Եւ ուղարկուած-
25 ները Փարիսեցիներից էին։ Եւ նորան հարցրին և
ասեցին. Ապա ի՞նչու ես մկրտում, եթէ դու ոչ
26 Քրիստոսն ես և ոչ Եղիան, և ոչ մարգարէն։ Յով-
հաննէսը պատասխանեց նորանց և ասեց. Ես ջրով
եմ մկրտում. բայց ձեր միջումը կայ Դ՝ որ չգիտէք։
27 Նա է ինձանից յետոյ եկողը, որ
ինձանից առաջ եղաւ. որ ես արժանի չեմ, նո-
28 րա կօշիկների կապը արձակելու։ Սա Բեթարա-

բայու�մն եղաւ Յորդանանի այն կողմին ուր որ Յով-
հաննէսը մկրտում էր։
29 Հետեւեալ օրը Յովհաննէսը տեսնում է Յիսուս-
սին իրան մօտ գալիս, և ասում է. Ահա Աստու-
ծոյ Գառը, որ վեր է առնում աշխարհքի մեղքը։
30 Սա է, որի համար ես ասում էի, թէ ինձանից յետ-
ոյ մի մարդ է գալիս, որ ինձանից առաջ եղաւ,
31 որովհետեւ ինձանից առաջ էր։ Եւ ես նորան չգի-
տէի. այլ որ նա յայտնի լինի Իսրայէլին, նորա
32 համար ես եկայ ջրով մկրտելու։ Եւ վկայեց Յով-
հաննէսը և ասեց թէ Տեսնում էի Հոգին, որ ա-
ղաւնու պէս վայր էր գալիս երկնքիցը և նորա վե-
33 րայ մնում։ Եւ ես չգիտէի նորան. բայց նա որ
ինձ ուղարկեց ջրով մկրտելու, նա ասեց ինձ թէ
Որի վերայ որ տեսնես Հոգին վայր է գալիս և նո-
րայ վերայ մնում, նա է Սուրբ Հոգով մկրտողը։
34 Եւ ես տեսայ և վկայեցի թէ Սա է Աստուծոյ
Որդին։
35 Հետեւեալ օրը դարձեալ կանգնած էր Յովհան-
36 նէսը, և նորա աշակերտներիցը երկուսը։ Եւ մտիկ
տուաւ Յիսուսին, որ մեն էր գալիս, և ասեց. Ահա
37 Աստուծոյ Գառը։ Եւ այն երկու աշակերտները
լսեցին նորանից՝ որ խօսում էր, և գնացին Յիսու-
38 սի հետեւից։ Յիսուսն էլ դարձաւ նորանց տեսաւ,
որ գնում էին իր հետեւից, և ասեց նորանց. Ի՞նչ
էք ուզում. նորանք ասեցին նորան. Ռաբբի, (որ
թարգմանուած ասվում է՝ վարդապետ.) ո՞րտեղ
39 ես կենում։ Նորանց ասեց. Եկէք և տեսէք. եկան
և տեսան թէ որտեղ էր կենում. և այն օրը նորա
40 մօտ մնացին. ժամն էլ տասի մօտ էր։ Անդրէասը՝
Սիմոն Պետրոսի եղբայրն՝ այն երկուսից մէկն էր,
որ Յովհաննէսիցը լսեցին և նորա հետեւից գնացին։
41 Սա առաջ գտնում է իր Սիմոն եղբօրն և նորան

ասում. Մեսիան գտել ենք, (որ թարգմանվում է
42 *Քրիստոս)։ Եւ բերաւ նորան Յիսուսի մօտ. Յի-
սուսն էլ նորան մտիկ տուաւ և ասեց. Դու Սի-
մոնն ես՝ Յովնանի որդին. դու պիտի կոչուիս Կե-
փաս, (որ թարգմանվում է †Պետրոս)։
43 Հետեւեալ օրը կամեցաւ Յիսուսը դուրս գնալ
Գալիլեա. և գտնում է Փիլիպպոսին, և ասում
44 նորան. Իմ հետեւից եկ։ Փիլիպպոսն էլ Բեթսայի-
դայիցն էր, Անդրէասի և Պետրոսի քաղաքիցը։
45 Փիլիպպոսն էլ գտնում է Նաթանայէլին և ասում
նորան. Նա որի մասին գրեց Մովսէսն օրէնքումը,
և մարգարէներն էլ, գտանք՝ Յովսէփի որդի Յիսու-
46 սին՝ Նազարէթիցը։ Եւ Նաթանայէլը նորան ասեց.
Կարելի՞ է որ Նազարէթիցը մի բարի բան լինի.
47 Փիլիպպոսը նորան ասեց. Եկ և տես։ Յիսուսը տե-
սաւ Նաթանայէլին իրան մօտ գալիս՝ և ասեց նո-
րա համար. Ահա ճիշդ Իսրայէլացի. որի մէջ նենգ-
48 ութիւն չկայ։ Նաթանայէլն ասում է նորան.
Ի՞նչ տեղից ես ճանաչում ինձ. Յիսուսը պատաս-
խանեց և ասեց նորան. Փիլիպպոսը դեռ քեզ չը
49 կանչած քեզ տեսայ որ թզենու տակն էիր. Նա-
թանայէլը պատասխանեց և ասեց. Ռաբբի, դու
Աստուծոյ Որդին ես. դու ես Իսրայէլի թագաւո-
50 ը։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան. Որով-
հետեւ ես ասեցի քեզ թէ թզենու տակ տեսայ
քեզ, հաւատո՞ւմ ես. սորանցից էլ աւելի մեծ
51 բաներ կ'տեսնես։ Եւ նորան ասեց. Ճշմարիտ ճշ-
մարիտ ասում եմ ձեզ, այսուհետեւ կ'տեսնէք
երկինքը բացուած, և Աստուծոյ հրեշտակներին
մարդի Որդու վերայ ելնելիս և իջնելիս։

---

*Այլ՝ Օծեալ։ †Այլ՝ Վէմ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ երրորդ օրը հարսանիք էր Գալիլեայի Կանա-
2 յումը, և Յիսուսի մայրն այնտեղ էր։ Յիսուսն էլ
կանչուեցաւ այն հարսանիքը և նորա աշակերտ-
3 ներն էլ։ Եւ երբոր գինին պակասեց, Յիսուսի
4 մայրն ասեց նորան. Գինի չ'ունին։ Յիսուսը նորան
ասեց, Քեզ ի՞նչ բան կայ ինձ հետ, կին. իմ ժա-
5 մանակը դեռ չէ հասել։ Նորա մայրն ասեց սպա-
6 սաւորներին. Ինչ որ ասէ ձեզ, արէք։ Այնտեղ
վեց քարէ կարասներ կային Հրէաների մաքրուելու
համար, որոնցից ամեն մէկը երկու կամ երեք մար
7 էին տանում։ Յիսուսը նորանց ասեց. Այդ կա-
րասները ջրով լցրէք. և նորանց լցրին մինչեւ վերը։
8 Եւ նորանց ասեց. Հիմա առէք և տարէք սեղանա-
9 պետին. և նորանք տարան։ Եւ երբոր վերակացուն
այն գինի դառած ջուրը ճաշակեց, (և չգիտէր
թէ ինչ տեղից է. բայց սպասաւորները գիտէին՝ որ
ջուրը լցրել էին) սեղանապետը փեսային կանչեց,
10 Եւ նորան ասեց. Ամեն մարդ առաջ լաւ գինին է
տալիս. և երբոր արբենան, այն ժամանակ վատը.
11 դու լաւ գինին մինչեւ հիմա պահեցիր։ Նշանների
սկիզբը Յիսուսն այս արաւ Գալիլեայի Կանայումը.
և իր փառքը յայտնեց. և նորա աշակերտները
հաւատացին նորան։
12 Սորանից յետոյ Յիսուսն իջաւ Կափառնայում,
ինքն և իր մայրը և իր եղբայրները և իր աշակերտ-
ները. և շատ օրեր չմնացին այնտեղ։
13 Եւ Հրէաների զատիկը մօտ էր, և Յիսուսը ելաւ
14 Երուսաղէմ։ Եւ տաճարումը գտաւ եղներ և ոչ-
խարներ և աղաւնիներ ծախողներին, և սեղանա-
15 ւորներին նստած. Եւ չուանից խարազան շինեց, և

ամենին տաճարիցը դուրս հանեց՝ ոչխարներն էլ և
եղներն էլ, և սեղանաւորների գրոշները ցրուեց
16 և տախտակները կործանեց։ Եւ աղաւնի ծախող-
ներին ասեց. Դորանց վեր առէք այստեղից. իմ
17 Հօր տունը մի շինէք առուտուրի տուն։ Եւ նորա
աշակերտները յիշեցին, թէ գրուած է, Քո տան
նախանձը կերաւ ինձ։
18 Արդ Հրէաները պատասխանեցին և ասեցին նո-
րան. Ի՞նչ նշան ես ցոյց տալիս մեզ, որ անում ես
19 այդ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորանց.
Քանդեցէք այդ տաճարը, և երեք օրում կ'կանգ-
20 նեցնեմ նորան։ Հրէաներն էլ ասեցին. Այս տա-
ճարը քառասուն եւ վեց տարում շինուեցաւ, և դու
21 երեք օրում կ'կանգնեցնե՞ս դորան։ Բայց նա իր
22 մարմնի տաճարի համար էր ասում։ Արդ երբոր
նա մեռելների միջից յարութիւն առաւ, նորա ա-
շակերտները յիշեցին, թէ նա ասեց նորանց այս
բանը. և հաւատացին գրքին՝ և այն խօսքին որ
ասեց Յիսուսը։
23 Եւ երբոր Երուսաղէմումն էր զատկի տօնին, շատ
մարդիկ հաւատացին նորա անունին. տեսնելով
24 նորա այն նշանները, որ անում էր։ Բայց Յիսուս
ինքն իր անձը չէր հաւատում նորանց. որովհետեւ
25 ինքն ամենը գիտէր։ Եւ որովհետեւ պէտք չէր որ
մէկը վկայէր մարդի համար. որովհետեւ ինքը գի-
տէր թէ ինչ կար մարդումը։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Փարիսեցիներից մի մարդ կար՝ անունը Նի-
2 կոդեմոս՝ Հրէաների իշխան։ Սա գիշերը Յիսուսի
մօտ եկաւ և ասեց նորան. Ռաբբի, գիտենք որ
Աստուածանից վարդապետ ես եկել. որովհետեւ

ոչ ով չէ կարող այդ նշաններն անել՝ որ դու ես
3 անում, եթէ Աստուած նորա հետ չլինի։ Յիսուսը
պատասխանեց և ասեց նորան. Ճշմարիտ ճշմարիտ
ասում եմ քեզ. Եթէ մէկը վերստին չծնուի՝ կա-
4 րող չէ Աստուծոյ արքայութիւնը տեսնել։ Նիկո-
դեմոսը նորան ասեց. Մարդ ինչպէս կարող է ծնո-
ւիլ՝ որ ծեր է. միթէ կարող է երկրորդ անգամ
5 իր մօր արգանդը մտնել և ծնուիլ։ Յիսուսը պա-
տասխանեց. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ քեզ.
եթէ մէկը ջրից և Հոգուց չծնուի, նա կարող չէ
6 Աստուծոյ արքայութիւնը մտնել։ Մարմնիցը ծնո-
ւածը մարմին է. և Հոգուցը ծնուածը հոգի է։
7 Մի զարմանար՝ որ ասեցի քեզ թէ Պէտք է ձեզ՝
8 վերստին ծնուիլ։ Քամին որտեղ ուզում է՝ փչում
է, և նորա ձայնը լսում ես. բայց չգիտես թէ ո՞ր
տեղից է գալիս և ո՞ր տեղ է գնում. այսպէս է
9 ամեն Հոգուցը ծնուածը։ Նիկոդեմոսը պատասխա-
նեց և ասեց նորան. Այդ ինչպէս կարող է լինել։
10 Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան. Դու ես
11 Իսրայէլի վարդապետը, և այս չգիտէ՞ս։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ քեզ, թէ ինչ որ գիտենք՝
խօսում ենք, և ինչ որ տեսանք՝ վկայում ենք. և
12 մեր վկայութիւնը չէք ընդունում։ Եթէ երկրա-
ւոր բաներն ասեցի ձեզ, և չէք հաւատում, ապա
ինչպէս կ'հաւատաք, եթէ երկնաւոր բաներն ա-
13 սեմ։ Եւ ոչ ով վեր չելաւ երկինքը, եթէ ոչ եր-
կընքից իջնողը՝ մարդի Որդին՝ նա որ երկնքումն է։
14 Եւ ինչպէս Մովսէսն օձը բարձրացրեց անապատու-
մը, այնպէս պէտք է մարդի Որդուն բարձրացուիլ.
15 Որ ամեն նորան հաւատացողը չկորչի, այլ յա-
16 ւիտենական կեանքն ունենայ։ Որովհետեւ Աստ-
ուած այնպէս սիրեց աշխարհքը որ իր միածին Որ-
դին տուաւ. որ ամեն նորան հաւատացողը չկոր-

17 չի, այլ յաւիտենական կեանքն ունենայ։ Որովհե-
տեւ Աստուած իր Որդին չուղարկեց աշխարհքը,
որ աշխարհքին դատէ, այլ որ աշխարհքը նորանով
18 փրկուի։ Նորան հաւատացողը չի դատապարտուիլ,
իսկ չհաւատացողն արդէն դատապարտուած է.
որովհետեւ չհաւատաց Աստուծոյ միածին Որդու
19 անունին։ Եւ սա է դատաստանը, որ լոյսն եկաւ
աշխարհքը, և մարդիկ խաւարն աւելի սիրեցին
քան թէ լոյսը, որովհետեւ նորանց գործերը չար
20 էին։ Որովհետեւ ամեն չար գործողը ատում է լոյ-
սին, և չէ գալիս դէպի լոյսը, որ նորա գործերը չը
21 յանդիմանուին։ Իսկ ճշմարտութիւն գործողը գա-
լիս է դէպի լոյսը, որ նորա գործերը յայտնուին,
որ Աստուծով գործուեցան։
22 Սորանից յետոյ եկաւ Յիսուսը և նորա աշակերտ-
ները Հրէաստանի երկիրը. և այնտեղ նորանց հետ
23 մնում՝ և մկրտում էր։ Եւ Յովհաննէսն էլ Այ-
նոնումն էր մկրտում՝ Սաղէմի մօտ. որովհետեւ
այնտեղ շատ ջուր կար. և գալիս էին և մկրտվում
24 էին։ Որովհետեւ Յովհաննէսը դեռ բանտի մէջ չէր
գցուած։
25 Արդ Յովհաննէսի աշակերտները Հրէաների հետ
26 վէճ ունեցան մաքրութեան համար։ Եւ Յովհան-
նէսի մօտ եկան և ասեցին նորան. Ռաբբի, նա որ
Յորդանանի այն կողմումն էր քեզ հետ, որի հա-
մար դու վկայեցիր, ահա նա մկրտում է, և ա-
27 մենքը նորա մօտ են գալիս։ Յովհաննէսը պատաս-
խանեց և ասեց. Մարդ չէ կարող ոչինչ վեր առ-
28 նել, եթէ երկնքիցը տրուած չլինի նորան։ Դուք
ինքներդ վկայում էք ինձ համար, որ ասեցի ձեզ,
թէ Ես Քրիստոսը չեմ, այլ թէ նորա առաջից
29 ուղարկուած եմ։ Հարսն ունեցողն է փեսայ. բայց
փեսայի բարեկամը, որ կանգնած է և լսում է նո-

բան, ուրախութիւնով ուրախանում է փեսայի
ձայնի համար. արդ իմ այս ուրախութիւնը լցա-
30 ուած է։ Նորան պէտք է աճել, և ինձ փոքրա-
31 նալ։ Վերեւից եկողն ամենից վեր է. երկրիցը
լինողը երկրիցն է և երկրիցն է խօսում. երկնքից
32 եկողն ամենից վեր է. Ինչ որ տեսաւ և լսեց, նա
է վկայում. և նորա վկայութիւնը ոչ ով չէ ըն-
33 դունում։ Նորա վկայութիւնն ընդունողը կնքեց,
34 թէ Աստուած ճշմարիտ է։ Որովհետեւ նա որին
Աստուած ուղարկեց, Աստուծոյ բանն է խօսում.
որովհետեւ Աստուած Հոգին չափով չէ տալիս։
35 Հայրը սիրում է Որդուն, և ամեն բան նորա ձեռն
36 է տուել։ Որդուն հաւատացողը յաւիտենական
կեանք ունի. իսկ Որդուն չհնազանդողը կեանքը
չի տեսնիլ, այլ Աստուծոյ բարկութիւնը մնում է
նորա վերայ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ երբոր Տէրն իմացաւ, որ Փարիսեցիները լսե-
ցին, թէ Յիսուսը աւելի աշակերտներ է անում և
2 մկրտում քան թէ Յովհաննէսը, (Թէպէտև Յի-
սուսը ինքը չէր մկրտում՝ այլ նորա աշակերտները.)
3 Հրէաստանի երկիրը թողեց և դարձեալ եկաւ Գա-
4 լիլէա։ Եւ պէտք էր որ Սամարիայի միջովն անցնէր։
5 Արդ նա Սամարիայի մի քաղաքն եկաւ, անունը
Սիւքար, այն տեղի մօտ, որ Յակոբը տուաւ իր
6 որդի Յովսէփին։ Եւ Յակոբի մի աղբիւրը կար
այնտեղ. և Յիսուսը ճանապարհից վաստակած
այն աղբիւրի վերայ նստեց. և ժամը վեցին դէմ էր։
7 Արդ Սամարիայից մի կին եկաւ, որ ջուր հանէ.
8 Յիսուսը նորան ասեց. Ինձ ջուր տուր խմեմ։ Որով-
հետեւ նորա աշակերտները քաղաքն էին գնացել,

9 որ կերակուր առնեն։ Սամարացի կինն էլ ասեց
նորան. Դու որ Հրէայ ես, ի՞նչպէս ես ինձանից
ջուր ուզում խմել, որ մի Սամարացի կին եմ. ո-
րովհետեւ Հրէաները չեն խառնվում Սամարացինե-
10 րի հետ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան,
Եթէ Աստուծոյ պարգեւը գիտենայիր, և թէ ով է
նա, որ քեզ ասում է, Բէ՛ Տուր ինձ խմել, ապա
դու նորանից կ'խնդրէիր, և նա կենդանի ջուր կը
11 տար քեզ։ Կինը նորան ասեց. Տէր, դու դոյլ էլ
չունիս, և հորը խոր է. ապա ո՞րտեղից ունիս կեն-
12 դանի ջուրը։ Մի՞թէ դու աւելի մեծ ես քան մեր
հայր Յակոբը, որ այս հորը տուաւ մեզ. և ինքը
սորանից խմեց, և նորա որդիքը և նորա անասուն-
13 ները։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան, Ա-
մեն այդ ջրիցը խմողը դարձեալ կ'ծարաւի. բայց
ով որ խմէ այն ջրիցը որ ես կ'տամ նորան, նա
14 յաւիտեան չի ծարաւիլ։ Այլ այն ջուրը, որ ես
կ'տամ նորան, ջրի աղբիւր կ'լինի նորանում, որ
15 յաւիտենական կեանքի համար կ'բղխէ։ Կինը նո-
րան ասեց. Տէր, տուր ինձ այն ջուրը, որ չ'ծարա-
16 ւիմ, և չ'գամ այստեղ ջուր հանելու։ Յիսուսը
նորան ասեց. Գնա կանչիր քո մարդին, և եկ այս-
17 տեղ։ Կինը պատասխանեց և ասեց. Ես մարդ չ'ու-
նիմ. Յիսուսը նորան ասեց. Լաւ ասեցիր թէ Մարդ
18 չ'ունիմ. Որովհետեւ դու հինգ մարդ ես ունեցել,
և նա որ հիմա ունիս, քո մարդը չէ. դա ճշմարիտ
19 ասեցիր։ Կինը նորան ասեց. Տէր, տեսնում եմ որ
20 դու մարգարէ ես։ Մեր հայրերը այս սարումը եր-
կրպագութիւն արին. և դուք ասում էք, թէ
Երուսաղէմումն է այն տեղն, ուր պէտք է երկրը-
21 պագութիւն անել։ Յիսուսը նորան ասեց. Կին,
հաւատա ինձ, որ ժամանակ կ'գայ, որ այն ժա-
մանակ ոչ այս սարումը կ'երկրպագէք Հօրը, և ոչ

22 էլ Երուսաղէմումը։ Դուք երկրպագում էք նո-
բան, որ դուք չգիտէք. մենք երկրպագում ենք
նորան, որ գիտենք. որովհետեւ փրկութիւնը Հրէա-
23 ներից է։ Բայց ժամանակ կ'գայ, և հիմա է, որ
ճշմարիտ երկրպագողները հոգով և ճշմարտու-
թիւնով կ'երկրպագեն Հօրը, որովհետեւ Հայրն էլ
24 այսպէս է ուզում իր երկրպագողներին։ Աստուած
Հոգի է, և նորան երկրպագողները պէտք է հոգով
25 և ճշմարտութիւնով երկրպագեն։ Կինն ասեց նո-
բան. Գիտեմ, որ Մեսիան պիտի գայ (որ Քրիստոս
է կոչվում). երբոր նա կ'գայ, ամեն բան կ'պատմէ
26 մեզ։ Յիսուսը նորան ասեց. Ես եմ, որ քեզ հետ
27 խօսում եմ։ Եւ սորա վերայ եկան նորա աշա-
կերտները, և զարմանում էին, որ կնկայ հետ խօ-
սում էր. բայց ոչ ոք չասեց, Ի՞նչ ես ուզում,
28 կամ Ի՞նչ ես խօսում դորա հետ։ Կինն էլ իր
կուժը թողեց, և գնաց քաղաք, և մարդկանց ա-
29 սեց. Եկէք տեսէք մի մարդ, որ ինձ ասեց բոլորը
30 ինչ որ գործել եմ. արդեօք նա՞ է Քրիստոսը։ Եւ
դուրս եկան քաղաքից, և նորա մօտ էին գալիս։
31 Եւ այն միջոցին աշակերտները խնդրում էին նո-
32 բան և ասում. Ռաբբի, կեր։ Նա էլ ասեց նորանց.
Ես կերակուր ունիմ ուտելու, որ դուք չգիտէք։
33 Աշակերտներն էլ իրար ասում էին. Արդեօք մի
34 մարդ դորան բան բերաւ ուտելու։ Յիսուսն ասեց
նորանց. Իմ կերակուրը Նա է, որ ինձ ուղարկողի
35 կամքն անեմ, և նորա գործը կատարեմ։ Մի՞թէ
դուք չէք ասում, թէ Դեռ չորս ամիս կայ, և
հունձքը կ'գայ. ահա ես ասում եմ ձեզ. Բարձ-
բացրէք ձեր աչքերը, և տեսէք արտերը, որ սպի-
36 տակացել են և արդէն հնձին հասել։ Եւ հնձողը
վարձք է առնում, և յաւիտենական կեանքի մէջ
պտուղ ժողովում. որ սերմողը և հնձողը իրար

37 հետ ուրախանան։ Որովհետեւ սրանումն ճշմարիտ
է այն խօսքը, թէ Ուրիշ է սերմողը, և ուրիշ է
38 հնձողը։ Ես ուղարկեցի ձեզ հնձել այն, որ դուք
չաշխատեցիք. ուրիշներն աշխատեցին, և դուք
նորանց աշխատանքի մէջը մտաք։
39 Եւ Սամարացիների այն քաղաքիցը շատերը հա-
ւատացին նորան այն կնկայ խօսքի համար, որ վը-
կայում էր, թէ Ասեց ինձ բոլորը ինչ որ գործել
40 էի։ Արդ երբոր Սամարացիները նորա մօտ եկան,
նորան աղաչեցին, որ իրանց մօտ մնայ. և երկու օր՝
41 մնաց այնտեղ։ Եւ էլ շատերը հաւատացին Նորան՝
42 նորա խօսքի համար։ Եւ այն կնկան էլ ասում էին,
թէ Այլ եւս քո խօսքերի պատճառով չենք հաւա-
տում. որովհետեւ մենք ինքներս լսեցինք, և գի-
տենք որ ճշմարտապէս սա է աշխարհի Փրկիչը
Քրիստոսը։
43 Եւ երկու օրից յետոյ այնտեղից դուրս եկաւ
44 գնաց Գալիլեա։ Որովհետեւ Յիսուսն ինքը վկայեց,
թէ Մարգարէն իր հայրենիքումը պատիւ չունի։
45 Բայց երբոր Գալիլեա եկաւ, Գալիլեացիներն ըն-
դունեցին նորան. տեսնելով այն բոլորը, որ տօնին
արաւ Երուսաղէմումը. որովհետեւ նորանք էլ ե-
կել էին այն տօնին։
46 Եւ Յիսուսը դարձեալ եկաւ Գալիլեայի Կանան,
ուր ջուրը գինի արաւ. մի *աղնուական մարդ
կար, որի որդին Կափառնայումի մէջ հիւանդ էր։
47 Նա լսելով թէ Յիսուսը Հրէաստանից եկել է
Գալիլեա, եկաւ նորա մօտ և աղաչում էր, որ իջ-
նէ և իր որդուն բժշկէ. որովհետեւ մեռնելու մօտ
48 էր։ Յիսուսն էլ նորան ասեց, Եթէ նշաններ և
49 հրաշքներ չտեսնէք՝ չէք հաւատալ։ Աղնուականը

*Կամ թագաւորի պաշտօնեայ

նորան ասեց. Տէր, իջիր դեռ քանի որ չէ մեռել
50 երեխան։ Յիսուսը նորան ասեց. Գնա, քո որդին
կենդանի է. և մարդը հաւատաց այն խօսքին՝ որ
51 Յիսուսը նորան ասեց, և գնաց։ Եւ դեռ որ իջ-
նում էր, նորա ծառաները նորան դիմաւորեցին և
աւետիս տուին և ասեցին թէ Քո տղան կենդանի
52 է։ Նա էլ նորանց հարցնում էր այն ժամի հա-
մար, որ նորանում սկսեց լաւանալ. և նորան ա-
սեցին թէ Երէկ ժամը եօթին տենդը թողեց նո-
53 բան։ Այն ժամանակ հայրն իմացաւ, թէ նոյն ժա-
մին է, որ Յիսուսը նորան ասեց թէ Քո որդին կեն-
դանի է. և հաւատաց ինքը և նորա բոլոր տունը։
54 Սա դարձեալ երկրորդ նշանն արաւ Յիսուսը,
երբոր Հրէաստանից եկաւ Գալիլեա։

ԳԼ. Ե

1 Սորանից յետոյ տօն էր Հրէաների. և Յիսուսը
2 վեր եկաւ Երուսաղէմ։ Եւ Երուսաղէմում *Ոչ-
խարաց դռան մօտ մի աւազան կայ, որ Երբայեցե-
րէն Բեթհեզդա է կոչվում, որ հինգ սրահ ունի։
3 Նորանցում խիստ շատ հիւանդներ կային՝ պառ-
կած. կոյրեր, կաղեր, չորացածներ, [որ ջրի շար-
4 ժուելուն էին սպասում։ Որովհետեւ Տիրոջ հրեշ-
տակը ժամանակ ժամանակ վայր էր գալիս այն ա-
ւազանը և ջուրը շարժում. և ջրի շարժուելուց
յետոյ նորա մէջ առաջ մտնողը բժշկվում էր՝ ինչ
5 հիւանդութիւն էլ որ ունենար։] Եւ այնտեղ մի
մարդ կար, որ երեսուն և ութ տարի էր հիւան-
6 դութեան մէջ։ Երբոր Յիսուսը նորան պառկած
տեսաւ, և գիտաց, թէ արդէն շատ ժամանակից
7 է, նորան ասեց. Կամենո՞ւմ ես առողջ լինել։ Հի-

*Յոն. Պրոպատիկէ

ւանդը պատասխանեց նորան. Տէր, մարդ չունիմ,
որ երբոր ջուրը շարժվում է՝ ինձ աւազանի մէջ
դցէ. և մինչեւ որ ես դալիս եմ, ուրիշն ինձանից
8 առաջ իջնում է մէջը։ Յիսուսը նորան ասեց. Վեր
9 կաց, մահիճդ առ և ման եկ։ Եւ մարդն իսկոյն
ողջացաւ, և վեր առաւ իր մահիճը և ման էր դա-
10 լիս. և օրը շաբաթ էր։ Հրէաները էլ ասեցին բը-
ժշկուածին. Շաբաթ է. արժան չէ քեզ, որ մա-
11 հիճդ վեր առնես։ Նա պատասխանեց նորանց.
Նա՝ որ ինձ բժշկեց, նա ասեց ինձ. Մահիճդ առ
12 և ման եկ։ Արդ հարցրին նորան և ասեցին. Ո՞վ է
այն մարդը, որ քեզ ասեց. Մահիճդ առ և ման
13 եկ։ Բայց բժշկուածը չգիտէր թէ ո՛վ է. որով-
հետեւ Յիսուսը այն տեղի ամբոխի պատճառովը
14 խոյս տուաւ։ Սորանից յետոյ Յիսուսը նորան գտաւ
տաճարումը՝ և նորան ասեց. Ահա առողջացար,
այլ եւս չմեղանչես, որ էլ աւելի չար բան չլինի
15 քեզ։ Մարդը գնաց և Հրէաներին պատմեց, թէ
Յիսուսն է, որ նորան առողջացրել է։
16 Եւ նորա համար Հրէաները Յիսուսին հալածում
էին, և ուզում էին նորան սպանել, որ շաբաթ
17 օրն անում էր այն բանը։ Եւ Յիսուսը պատաս-
խանեց նորանց. Իմ Հայրը մինչեւ հիմա գործում է,
18 և ես էլ գործում եմ։ Նորա համար Հրէաներն
էլ աւելի ուզում էին սպանել նորան. որ ոչ թէ
միայն շաբաթ օրն էր քանդում, այլ Աստուծուն
էլ իրան Հայր էր ասում, իր անձն Աստուծուն
19 հաւասար անելով։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց
նորանց. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ թէ
Որդին իրանից կարող չէ ոչինչ անել, թէ որ չը
տեսնէ Հօրն անելիս. որովհետեւ ինչ որ նա անում
է, հէնց Որդին էլ այն բանը նորա նման է անում։
20 Որովհետեւ Հայրը սիրում է Որդուն, և ամեն բան

ցոյց է տալիս Նորան, որ ինքն անում է, և սորան-
ցից էլ աւելի մեծ մեծ գործեր ցոյց կ'տայ Նորան,
21 որ դուք զարմանաք։ Որովհետեւ ինչպէս որ Հայրը
մեռելներին յարուցանում է և կենդանի անում,
այնպէս էլ Որդին, որոնց որ կամենում է, կենդա-
22 նի է անում։ Որովհետեւ Հայրը ոչ մէկին էլ չէ
դատում, այլ ամեն դատաստանը տուաւ Որդուն.
23 Որ ամենքը պատուեն Որդուն, ինչպէս որ պատ-
ուում են Հօրը. Որդուն չ'պատուողը՝ Հօրն էլ չէ
24 պատուում, որ ուղարկեց Նորան։ Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ ասում եմ ձեզ. Թէ իմ խօսքը լսողը, և ինձ
ուղարկողին հաւատացողը, յաւիտենական կեանք
ունի, և դատաստան չի մտնիլ, այլ մահից փոխ-
25 ուեցաւ դէպի կեանք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ թէ ժամանակ կ'գայ՝ և հիմա է, որ մե-
ռելներն Աստուծոյ Որդու ձայնը կ'լսեն, և լսողնե-
26 րը կ'ապրին։ Որովհետեւ ինչպէս որ Հայրն իր ան-
ձումը կեանք ունի, այնպէս էլ Որդուն տուաւ՝ որ
27 իր անձումն կեանք ունենայ։ Եւ Նորան իշխանու-
թիւն տուաւ, որ դատաստան էլ անէ. որովհետեւ
28 մարդի Որդի է։ Սորա վերայ մի զարմանաք. որով-
հետեւ ժամանակ կ'գայ, որ ամենքը՝ որ դերեզման-
29 ներումն են, Նորա ձայնը կ'լսեն։ Եւ դուրս կ'գան
Նորանք որ բարի են գործել՝ դէպի կեանքի յարու-
թիւնը, և Նորանք որ չար են արել՝ դէպի դա-
30 տաստանի յարութիւնը։ Ես ինձանից չեմ կարող
ոչինչ անել. ինչպէս լսում եմ՝ այնպէս եմ դա-
տում, և իմ դատաստանն արդար է. որովհետեւ
իմ կամքը չեմ որոնում, այլ ինձ ուղարկող Հօր
31 կամքը։ Եթէ ես ինձ համար վկայեմ՝ իմ վկայու-
32 թիւնը ճշմարիտ չէ։ Ուրիշն է որ ինձ համար վը-
կայում է. և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է այն վկա-
33 յութիւնը, որ վկայում է ինձ համար։ Դուք ու-

ղարկեցիք Յովհաննէսի մօտ. և նա վկայութիւն
34 տուաւ ճշմարտութեանը։ Իսկ ես ոչ թէ մարդ-
կանցից եմ առնում վկայութիւնը. այլ սա ասում
35 եմ, որ դուք ապրիք։ Նա այն ճրագն էր՝ որ վառ-
վում էր և լոյս էր տալիս. և դուք կամեցաք մի
36 առ ժամանակ ուրախանալ Նորա լոյսովը։ Բայց ես
աւելի մեծ վկայութիւն ունիմ՝ քան թէ Յովհան-
նէսը, այսինքն այն գործերն, որ Հայրն ինձ տուաւ,
որ կատարեմ Նորանց. Նոյն այն գործերն՝ որ գոր-
ծում եմ, ինձ համար վկայում են, թէ Հայրն
37 ուղարկեց ինձ։ Եւ ինձ ուղարկող Հայրն ինքն ինձ
համար վկայեց. դուք ոչ Նորա ձայնը լսեցիք եր-
38 բէք, և ոչ Նորա կերպարանքը տեսաք. Եւ ոչ նո-
րա խօսքն ունիք բնակուած ձեզանում. որովհետեւ
այն որ նա ուղարկեց, դուք չէք հաւատում նո-
39 րան։ Քննեցէք գրքերը որ դուք կարծում էք թէ
Նորանցով ունիք յաւիտենական կեանք, և Նորանք
40 են որ ինձ համար վկայում են։ Եւ դուք չէք կա-
41 մենում ինձ մօտ գալ, որ կեանք ունենաք։ Ես
42 մարդկանցից փառք չեմ առնում։ Բայց ճանա-
չում եմ ձեզ, որ Աստուծոյ սէրը չ'ունիք ձեր ան-
43 ձերումը։ Ես իմ Հօր անունովն եկայ, և ինձ չէք
ընդունում. եթէ ուրիշը գայ իր անունովը, Նորան
44 կ'ընդունիք։ Ի՞նչպէս կարող էք դուք հաւատալ,
որ իրարից էք փառք առնում, և այն փառքը որ
45 միայն Աստուածանից է, չէք որոնում։ Մի կար-
ծէք, թէ ես Հօր մօտ ամբաստանութիւն կ'անեմ
ձեզանից. կայ որ ձեզանից ամբաստանութիւն է
անում՝ Մովսէսը, որի վերայ դուք ձեր յոյսը դը-
46 րել էք։ Որովհետեւ եթէ դուք Մովսէսին հաւա-
տայիք, ինձ էլ կ'հաւատայիք. որովհետեւ նա ինձ
47 համար գրեց։ Բայց եթէ Նորա գրածներին չէք
հաւատում, ի՞նչպէս իմ խօսքերին կ'հաւատաք։

ԳԼ. Զ

1 Սորանից յետոյ Յիսուսը գնաց Գալիլեայի Տիբեր-
2 եա ծովի միւս կողմը։ Եւ շատ ժողովուրդ գնում
էր նորա ետեւից. որովհետեւ տեսնում էին նորա
3 նշանները, որ անում էր հիւանդների վերայ։ Յի-
սուսն էլ վեր եաւաւ սարը, և նստեց իր աշակերտ-
4 ների հետ այնտեղ։ Եւ Հրէաների զատիկի տօնը
մօտ էր։

5 Յիսուսն էլ իր աչքերը բարձրացրեց և տեսաւ,
որ շատ ժողովուրդ էր գալիս իրան մօտ. ասեց Փի-
լիպպոսին. Ի՞նչ տեղից հաց առնենք, որ դորանք
6 ուտեն։ Բայց այս ասեց՝ նորան փորձելով. որովհե-
7 տեւ ինքը գիտէր թէ ինչ պիտի անէր։ Փիլիպպոսը
պատասխանեց նորան. Երկու հարիւր դահեկանի
հաց բաւական չէ դորանց, որ ամեն մէկը մի քիչ
8 առնէ։ Նորա աշակերտներից մէկը, Անդրէասը՝ Սի-
9 մոն Պետրոսի եղբայրը՝ ասեց նորան. Այստեղ մէկ
տղայ կայ, որ հինգ գարիւ հաց ունի և երկու
փոքր ձուկ. բայց սա ի՞նչ է այդչափ մարդկանց
10 համար։ Յիսուսն էլ ասեց. Մարդկանցը նստեցրէք.
և շատ խոտ կար այն տեղը. և մարդիկը նստեցին
11 համարով իբր հինգ հազար։ Եւ Յիսուսը հացերն
առաւ՝ գոհացաւ և բաժանեց աշակերտներին, և
աշակերտներն էլ նստողներին, նոյնպէս էլ ձկներին
12 ցը որչափ որ կամեցան։ Եւ երբոր կշտացան, ասեց
իր աշակերտներին. Ժողովեցէք աւելացած կտոր-
13 ները՝ որ բան չկորչի։ Եւ ժողովեցին, և կտորներին-
ցը տասնեւերկու կողով լցրին այն հինգ գարիւ հա-
14 ցիցը, որ ուտողներիցն աւելացաւ։ Բայց մարդիկն՝
երբոր տեսան այն նշանն որ արաւ Յիսուսը, ասում
էին թէ Սա է ճշմարտապէս այն մարգարէն որ պի-

15 տի աշխարհք գար։ Յիսուսն էլ իմանալով թէ
գալու են իրան յափշտակեն, որ թագաւոր շինեն
16 իրան, դարձեալ միայնակ գնաց սարը։ Եւ երբոր ի-
րիկուն եղաւ, նորա աշակերտները իջան ծովի եզ-
17 ը. Եւ նաւը մտնելով գնացին ծովի այն կողմը՝
Կափառնայում. և արդէն մթնել էր, և Յիսուսը
18 չէր եկել նորանց մօտ։ Եւ ծովը էլ սաստիկ քա-
19 մու փչելուցը յուզվում էր։ Եւ երբոր թիավարե-
լով քսանեւհինգ կամ երեսուն ասպարէզի չափ ա-
ռաջ էին գնացել, տեսան Յիսուսին ծովի վերայ
քայլելով գալիս, որ նաւին մօտենում էր և վա-
20 խեցան։ Նա էլ ասեց նորանց. Ես եմ մի վախե-
21 նաք։ Եւ կամենում էին նորան ընդունել նաւի
մէջ. և նաւը շուտով հասաւ այն երկիրը, որ
գնում էին։

22 Հետեւեալ օրն այն ժողովուրդը, որ ծովի այն
կողմին էր, տեսնելով որ ուրիշ նաւ չկար այն-
տեղ մէկիցը ջոկ՝ որ նորա աշակերտները նորա մէջ
մտան. և որ Յիսուսը իր աշակերտների հետ նաւը
չէր մտած, բայց միայն նորա աշակերտները գնա-
23 ցին։ (Բայց Տիբերեայիցը ուրիշ նաւեր եկան այն
տեղի մօտ, ուր հացը կերան Տիրոջ գոհանալովը։)
24 Արդ երբոր ժողովուրդը տեսաւ, որ Յիսուսն այն-
տեղ չէ, և ոչ էլ նորա աշակերտները, իրանք էլ
նաւերը մտան և եկան Կափառնայում, Յիսուսին
25 որոնելով։ Եւ երբոր նորան ծովի այն կողմին գը-
տան, նորան ասեցին. Ռաբբի, ե՞րբ եկար այստեղ։
26 Յիսուսը պատասխանեց նորանց և ասեց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. դուք ինձ որոնում էք՝
ոչ թէ նորա համար որ նշաններ տեսաք, բայց որ
27 հացիցը կերաք և կշտացաք։ Գործեցէք ոչ թէ
կորչելու կերակուրի համար, այլ այն կերակուրի,
որ մնացող է յաւիտենական կեանքի մէջ, որ

մարդի Որդին կ'տայ ձեզ. որովհետեւ Աստուած
28 Հայրը կնքեց նորան։ Արդ նորան ասեցին. Ի՞նչ ա-
29 նենք, որ Աստուծոյ գործերը գործենք։ Յիսուսն
էլ պատասխանեց և նորանց ասեց. Սա է Աստու-
ծոյ գործը, որ հաւատաք նորան, որին նա ուղար-
30 կեց։ Եւ նորան ասեցին. Ապա դու ի՞նչ նշան ես
անում, որ տեսնենք և հաւատանք, ի՞նչ ես գոր-
31 ծում։ Մեր հայրերը անապատումը մանանան կե-
րան. ինչպէս գրուած է Թէ Երկնքիցը հաց տուաւ
32 նորանց ուտելու։ Յիսուսն էլ նորանց ասեց. Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. ոչ թէ Մովսէ-
սը տուաւ ձեզ այն հացը երկնքից, այլ իմ Հայրը
33 տալիս է ձեզ երկնքից ճշմարիտ հացը։ Որովհետեւ
Աստուծոյ հացը նա է՝ որ երկնքիցն է իջնում, և
34 որ աշխարհքին կեանք է տալիս։ Նորանք էլ ասե-
ցին. Տէր, ամեն ժամանակ տուր մեզ այդ հացը։
35 Յիսուսն էլ նորանց ասեց. Ես եմ կեանքի հացը.
ինձ մօտ եկողը չի սովիլ, և ինձ հաւատացողը եր-
36 բէք չի ծարաւիլ։ Բայց ես ասեցի ձեզ, թէ տե-
37 սաք էլ ինձ, և չէք հաւատում։ Այն ամենը որ
Հայրն ինձ տալիս է, ինձ մօտ կ'գայ. և ինձ մօտ
38 եկողին ես դուրս չեմ հանիլ։ Որովհետեւ ես իջայ
երկնքիցը, որ ոչ թէ իմ կամքն անեմ, այլ ինձ
39 ուղարկողի կամքը։ Սա է ինձ ուղարկող Հօր կամ-
քը, որ այն ամենը որ նա ինձ տուաւ, նորանից չը
կորցնեմ. այլ յետին օրումը յարուցանեմ նորան։
40 Եւ սա է ինձ ուղարկողի կամքը. որ ամեն ով որ
տեսնէ Որդուն և հաւատայ նորան, յաւիտեան-
կան կեանք ունենայ. և ես յետին օրումը կ'յա-
րուցանեմ նորան։
41 Հրէաներն էլ տրտնջում էին նորանից, որ ասեց,
42 Թէ Ես եմ երկնքից իջած հացը։ Եւ ասում էին.
Չէ՞ որ սա Յիսուսն է Յովսէփի որդին, որի հօրը և

մորը ճանաչում ենք. ապա սա ի՞նչպէս է ասում,
43 Ես երկնքիցն եմ իջել։ Յիսուսն էլ պատասխանեց
44 և ասեց նորանց. Մի տրտնջաք իրար հետ։ Ոչ ով
կարող չէ ինձ մօտ գալ, եթէ Հայրն՝ որ ինձ ու-
ղարկեց՝ չ'քաշէ նորան. և ես յետին օրումը կ'յա-
45 րուցանեմ նորան։ Գրուած է մարգարէների մէջ
Թէ Եւ ամենքն Աստուածանից սովորած կ'լինին.
արդ ամեն ով որ Հօրիցը լսում և սովորում է,
46 գալիս է ինձ մօտ։ Իրը չէ թէ մէկը տեսել է Հօ-
րը. բայց միայն նա, որ Աստուածանից է. նա տե-
47 սել է Հօրը։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ.
Ինձ հաւատացողը յաւիտենական կեանք ունի.
48 Ես եմ կեանքի հացը։ (49) Ձեր հայրերը մանանան
50 կերան անապատումը, և մեռան. Սա է այն հացը,
որ երկնքիցն է իջնում որ եթէ մէկը սորանից ու-
51 տէ, չի մեռնիլ։ Ես եմ կենդանի հացն, որ երկն-
52 քիցն է իջել։ Եթէ մէկն այս հացից ուտէ, յա-
ւիտեան կ'ապրի. և այն հացն՝ որ ես կ'տամ՝ իմ
մարմինն է, որ ես նորան աշխարհքի կեանքի հա-
մար կ'տամ։
53 Հրէաներն էլ իրար հետ կռվում էին և ասում.
Սա ի՞նչպէս կարող է էր մարմինը տալ մեզ ուտե-
54 լու համար։ Յիսուսն էլ նորանց ասեց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, եթէ մարդի Որդու
մարմինը չ'ուտէք և նորա արիւնը չ'խմէք, կեանք
55 չ'ունիք ձեր անձերումը։ Իմ մարմինը ուտողը և
իմ արիւնը խմողը յաւիտենական կեանք ունի. և
56 ես յետին օրումը կ'յարուցանեմ նորան։ Որովհե-
տեւ իմ մարմինը ճշմարիտ կերակուր է, և իմ ա-
57 րիւնը ճշմարիտ խմելիք է։ Իմ մարմինն ուտողը և
իմ արիւնը խմողը մնում է ինձանում, և ես նո-
58 րանում։ Ինչպէս ինձ ուղարկեց կենդանի Հայրը,
և ես կենդանի եմ Հօր համար. այնպէս էլ նա որ

59 ինձ ուտում է, կենդանի կ'լինի ինձ համար։ Սա
է այն հացը՝ որ երկնքէն է իջել. ոչ թէ ինչպէս
ձեր հայրերը մանանան կերան և մեռան. այս հացն
ուտողը յաւիտեան կ'ապրի։
60 Այս ասեց ժողովարանումը երբ որ Կափառնա-
յումի մէջ սովորեցնում էր։
61 Եւ նորա աշակերտներից շատերը որ լսեցին, ասե-
ցին. Խիստ է այդ բանը, ո՞վ կարող է լսել դորան։
62 Բայց երբոր Յիսուսը գիտաց իր անձնումը, թէ իր ա-
շակերտները տրտնջում էին դորա համար, նորանց
63 ասեց. Դա գայթակղեցնո՞ւմ է ձեզ։ Ապա ի՞նչ է-
մ-ի-ն-ն-ի-ս- եթէ մարդի Որդին տեսնէք՝ վեր գնալիս,
64 ուր որ առաջ էր։ Հոգին է կենդանացնողը, մարմի-
նը ոչինչ օգուտ չէ տալիս. այն բանն որ ես ձեզ
65 հետ խօսեցի, հոգի է և կեանք է։ Բայց ձեզանից
կան ոմանք, որ չեն հաւատում, որովհետեւ Յիսուսը
սկզբից գիտէր թէ ով են չհաւատացողները, և
66 ով է նա՝ որ պիտի մատնէր նորան։ Եւ ասեց. Նորա
համար ասեցի ձեզ՝ թէ ոչ ով կարող չէ ինձ մօտ
գալ, եթէ իմ Հօրից տրուած չլինի նորան։
67 Սորանից յետոյ նորա աշակերտներից շատերը
ետ գնացին, և այլեւս ման չէին գալիս նորա հետ։
68 Յիսուսն էլ ասեց այն տասներեքուսին, Մի՞թէ
69 դուք էլ ուզում էք գնալ։ Սիմոն Պետրոսն էլ
պատասխանեց նորան. Տէր, ո՞ւմ մօտ գնանք. յա-
70 ւիտենական կեանքի խօսքեր ունիս դու։ Եւ մենք
հաւատացինք և ճանաչեցինք, թէ դու ես Քրիս-
71 տոսը՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին։ Յիսուսը պա-
տասխանեց նորանց. Չէ՞ որ ես ձեզ տասներեքուս-
72 սիդ ընտրեցի, և ձեզանից մէկը սատանայ է։ Եւ
սա Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդայի մասին էր
ասում. որ նա էր մատնելու նորան. և ինքը տաս-
ներեքուսից մէկն էր։

Գլ. Է

1 Եւ սորանից յետոյ Յիսուսը ման էր գալիս Գա-
լիլեայի մէջ. որովհետեւ չէր կամենում Հրէաստա-
նումը ման գալ, որովհետեւ Հրէաները որոնում էին
սպանել նորան։
2 Եւ Հրէաների տաղաւարահարաց տօնը մօտիկ
3 էր։ Եւ նորա եղբայրներն ասեցին նորան. Այստե-
ղից դուրս եկ և գնա Հրէաստան, որ քո աշակերտ-
ներն էլ տեսնեն քո գործերը, որ գործում ես.
4 Որովհետեւ ոչ ով չկայ՝ որ թագուն մի բան անէ,
և ուզէ ճանաչուած լինել. եթէ դու այդ բաները
գործում ես, քո անձը յայտնիր աշխարհքին։
5 Որովհետեւ իր եղբայրներն էլ չէին հաւատում նո-
6 րան։ Յիսուսն էլ ասեց նորանց. Իմ ժամանակը
դեռ հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը միշտ պատ-
7 բաստ է. Աշխարհքը կարող չէ ձեզ ատել. բայց
ինձ ատում է, որ ես նորա համար վկայում եմ,
8 թէ նորա գործերը չար են։ Դուք գնացէք այն տօ-
նին, ես դեռ չեմ գնում այն տօնին, որովհետեւ
9 իմ ժամանակը դեռ լրացած չէ։ Սա որ նորանց ա-
10 սեց, մնաց Գալիլեայումը։ Երբոր նորա եղբայրները
գնացին, այն ժամանակ ինքն էլ գնաց այն տօնին,
ոչ թէ յայտնի, այլ իբր գաղտնաբար։
11 Եւ Հրէաները որոնում էին նորան այն տօնումը
12 և ասում, Ո՞րտեղ է նա։ Եւ ժողովուրդների մէջ
շատ զրոյց կար նորա համար. ոմանք ասում էին
թէ Բարի մարդ է. ուրիշներն էլ ասում էին. Ոչ,
13 այլ ժողովրդին մոլորեցնում է։ Սակայն ոչ ով
համարձակ չէր խօսում նորա վերայ՝ Հրէաների
վախի համար։
14 Եւ երբոր տօնն արդէն կէս եղաւ, Յիսուսը վեր

15 ելաւ տաճարը և սովորեցնում էր։ Եւ Հրէաները
զարմանում էին և ասում. Սա ի՞նչպէս գիտէ գիր-
16 քերը առանց սովորած լինելու։ Յիսուսը պատաս-
խանեց նորանց և ասեց. Իմ վարդապետութիւնն
17 իմը չէ, այլ ինձ ուղարկողինն է։ Եթէ մէկը կա-
մենում է նորա կամքն անել, նա կ'իմանայ այս
վարդապետութեան համար, թէ արդեօք Աստուա-
ծանի՞ց է, կամ եթէ ես իմ անձիցն եմ խօսում։
18 Իր անձիցը խօսողը, իր անձի փառքն է որոնում.
բայց նա որ իրան ուղարկողի փառքն է որոնում,
նա ճշմարիտ է և անիրաւութիւն չ'կայ նորանում։
19 Չէ՞ որ Մովսէսը տուաւ ձեզ օրէնքը, և ձեզանից
20 ոչ ով չէ կատարում օրէնքը։ Ի՞նչու էք ուզում
ինձ սպանել. ժողովուրդը պատասխանեց և ասեց.
21 Դեւ ունիս. ո՞վ է ուզում քեզ սպանել։ Յիսուսը
պատասխանեց և ասեց նորանց. Մի գործ գործե-
22 ցի, և ամենքդ զարմացել էք։ Նորա համար Մով-
սէսը ձեզ տուաւ թլփատութիւնը, (ոչ թէ Մով-
սէսից է, այլ հայրերից.) և շաբաթ օրը մարդ
23 էք թլփատում։ Եթէ մարդ շաբաթ օրումը թլը-
փատութիւն է ընդունում, որ Մովսէսի օրէնքը չը
քանդուի, ինձ բարկանո՞ւմ էք, որ ես ամբողջ
24 մարդ բժշկեցի շաբաթ օրը։ Աչքի երեւութով մի
դատէք, այլ ուղիղ դատաստան արէք։
25 Արդ Երուսաղէմացիներից ոմանք ասում էին.
26 Չէ՞ որ սա նա է, որին ուզում են սպանել։ Եւ
ահա համարձակ խօսում է, և ոչինչ չեն ասում
դորան. մի գուցէ իրաւ իշխաններն էլ իմացան, որ
27 սա է ճշմարտապէս Քրիստոսը։ Բայց սորան գի-
տենք, թէ որ տեղից է. իսկ Քրիստոսն երբոր գայ,
28 ոչ ոք չի գիտենալ թէ որ տեղից է։ Յիսուսն էլ՝
սովորեցնելիս աղաղակեց տաճարումն ասելով՝ Ինձ
էլ գիտէք և գիտէք էլ թէ ինչ տեղից եմ. և ես

իմ անձիցը չեմ եկել. այլ ճշմարիտ է ինձ ու-
29 ղարկողը որին դուք չ'գիտէք։ Իսկ ես գիտեմ նո-
րան, որովհետեւ նորանից եմ, և նա ուղարկեց ինձ։
30 Եւ ուզում էին բռնել նորան. բայց ոչ ով ձեռք
չ'ձգեց նորա վերայ. որովհետեւ նորա ժամը դեռ
31 չէր հասել։ Եւ ժողովրդից շատերը հաւատացին
նորան և ասում էին թէ երբոր Քրիստոս գայ,
արդեօ՞ք դորանցից աւելի նշաններ կ'անէ, քան որ
սա արաւ։
32 Եւ Փարիսեցիները լսեցին ժողովրդից, որ այդ
բաները տրտնջում էին նորա համար. և Փարիսե-
ցիները և քահանայապետներն սպասաւորներ ու-
33 ղարկեցին, որ բռնեն նորան։ Յիսուսն էլ ասեց նո-
րանց. Դեռ մի քիչ ժամանակ ձեզ հետ եմ, և
34 գնում եմ ինձ ուղարկողի մօտ։ Ինձ կ'որոնէք և
չէք գտնիլ, և որտեղ որ ես եմ, դուք չէք կարող
35 գալ։ Հրէաներն էլ իրար ասեցին. Դա ո՞րտեղ է
գնալու, որ մենք չ'գտնենք դորան. արդեօ՞ք Հել-
լենացիների ցրուած ժողովուրդների մօտն է գնա-
36 լու և Հելլենացիներին է սովորեցնելու։ Ի՞նչ է այն
խօսքն, որ ասեց թէ ինձ կ'որոնէք և չէք գտնիլ, և
որտեղ որ ես եմ, դուք չէք կարող գալ։
37 Եւ տօնի վերջին մեծ օրումը Յիսուսը կանգնած
էր, աղաղակեց և ասեց. Եթէ մէկը ծարաւ է,
38 թող ինձ մօտ գայ, և խմէ։ Ինձ հաւատացողը,
ինչպէս գիրքն ասում է, Նորա փորիցը կենդանի
39 ջրերի գետեր կ'բղխին։ Սա ասեց այն Հոգու հա-
մար, որ ընդունելու էին նորա հաւատացողները,
որովհետեւ դեռ Սուրբ Հոգին տրուած չէր, որով-
40 հետեւ Յիսուսը դեռ չէր փառաւորուած։ Արդ ժո-
ղովրդից շատերը, երբոր այս խօսքը լսեցին, ասում
41 էին. Սա ճշմարտապէս այն մարգարէն է։ Ուրիշ-
ներն ասում էին. Սա Քրիստոսն է. և էլ ուրիշ-

ներն ասում էին. Մի՞թէ Քրիստոսը Գալիլեայիցը
42 կ'գայ։ Զէ՞ որ գիրքն ասում է, Քրիստոսը Դաւի-
թի սերունդիցը և Բեթլէհէմ գիւղիցը կ'գայ, որ-
43 տեղ Դաւիթն էր։ Եւ տարաձայնութիւն եղաւ
44 ժողովրդի մէջ նորա համար։ Եւ նորանցից ոմանք
կամեցան բռնել նորան. բայց ոչ ոք ձեռք չ'ձգեց
նորա վերայ։
45 Եւ սպասաւորները եկան քահանայապետների և
Փարիսեցիների մօտ. և սորանք ասեցին նորանց,
46 Ի՞նչու համար նորան չ'բերիք։ Սպասաւորները պա-
տասխանեցին. Երբէք մի մարդ այսպէս չ'խօսեց
47 ինչպէս այս մարդը։ Փարիսեցիներն էլ պատասխա-
նեցին և ասեցին. Մի՞թէ դուք էլ մոլորուեցիք։
48 Մի՞թէ իշխաններից կամ Փարիսեցիներից մէկը
49 հաւատաց նորան։ Այլ այդ ռամիկ ժողովուրդը,
50 որ օրէնքը չ'գիտէ, անիծուած են։ Նիկոդեմոսը,
որ գիշերը նորա մօտ էր եկել, նորանցից մէկը լի-
51 նելով, ասեց նորանց. Մի՞թէ մեր օրէնքը մի մարդի
դատում է, եթէ առաջ չ'լսէ նորանից և չը գի-
52 տենայ, թէ ինչ է գործում։ Պատասխանեցին
և ասեցին նորան. Մի՞թէ դու էլ ես Գալիլեայիցը.
քննիր և տես, որ Գալիլեայիցը մարգարէ դուրս չէ
53 եկել։ Եւ ամեն մէկը գնաց իր տունը։

Գլ. Ը

1 Եւ Յիսուսը գնաց Ձիթենեաց սարը։ (2) Եւ ա-
ռաւօտանց դարձեալ եկաւ տաճարը, և բոլոր
ժողովուրդը նորա մօտ էր գալիս. և նա նստած
3 սովորեցնում էր նորանց։ Դպիրները և Փարիսեցի-
ները մի կին բերին նորա մօտ՝ շնութեան մէջ բռ-
4 նուած, և նորան մէջտեղը կանգնեցնելով, Նորան
ասեցին. Վարդապետ, այս կինը բռնուել է յայտ-

5 նապէս շնանալիս։ Եւ օրէնքումը Մովսէսը պատ-
ուիրեց մեզ, որ այսպիսիները քարկոծուին։ Հիմա
6 դու ի՞նչ ես ասում։ Բայց այս բանն ասում էին՝
նորան փորձելով, որ չարախօսեն նորանից։ Յիսուսն
էլ դէպի ցած ծռուելով՝ մատովը գրում էր հողի
7 վերայ։ Բայց երբոր ստիպում էին հարցնելով նո-
րան, վեր նայեց՝ և ասեց. Ձեզանից ով որ անմեղ
8 է, թող առաջ նա քար գցէ դորա վերայ։ Եւ
դարձեալ դէպի ցած ծռուելով՝ գրում էր հողի
9 վերայ։ Նորանք էլ երբոր սա լսեցին և իրանց
խղճմտանքիցը յանդիմանուեցան՝ մէկը մէկի ետե-
ւից դուրս էին գնում, ծերերից սկսած մինչեւ
յետինները. և Յիսուսը միայն մնաց, և կինը կանգ-
10 նած մէջտեղը։ Յիսուսն էլ վեր նայեց, ոչ ոքին չը
տեսաւ այն կնկանից զատ, և ասեց նորան. Ով կին,
ո՞ւր են [քեզ ամբաստանողները]. ոչ ով քեզ չը
11 դատապարտեց։ Նա էլ ասեց. Ոչ, ով Տէր. և
Յիսուսն էլ ասեց նորան. Ես էլ չեմ քեզ դատա-
պարտում. գնա, և այսուհետեւ մեղք մի գործիր։
12 Արդ Յիսուսը դարձեալ խօսեց նորանց հետ և
ասեց. Ես եմ աշխարհքի լոյսը. ով որ իմ ետեւից
գայ, նա խաւարումը չի գնալ, այլ կեանքի լոյսը
13 կ'ընդունի։ Փարիսեցիներն էլ ասեցին նորան. Դու
ես քո անձի համար վկայում, քո վկայութիւնը
14 ճշմարիտ չէ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նո-
րանց. Թէեւ ես վկայեմ իմ անձի համար, իմ վը-
կայութիւնը ճշմարիտ է. որովհետեւ գիտեմ թէ
որտեղից եկայ և որտեղ եմ գնում. բայց դուք
չ'գիտէք, թէ որտեղից եմ գալիս, և որտեղ եմ
15 գնում։ Դուք մարմնի համեմատ էք դատում. ես
16 չեմ դատում ոչ մէկին էլ։ Եւ եթէ ես դատեմ
էլ, իմ դատաստանը ճշմարիտ է. որովհետեւ ես
17 միայն չեմ, այլ ես և ինձ ուղարկող Հայրը։ Եւ

ձեր օրէնքումն էլ գրուած է թէ երկու մարդ-
18 կանց վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ, որ ինձ
համար վկայում եմ, և վկայում է ինձ համար
19 ինձ ուղարկող Հայրը։ Եւ ասում էին նորան. Ո՞ւր
է քո Հայրը. Յիսուսը պատասխանեց. Ոչ ինձ գի-
տէք, և ոչ իմ Հօրը. եթէ ինձ գիտենայիք, իմ
Հօրն էլ կ'գիտենայիք։
20 Այս բանը Յիսուսը գանձատան մէջ խօսեց նորանց
հետ տաճարումը սովորեցնելիս. և ոչ ով չ'բռնե-
նեց նորան. որովհետեւ դեռ նորա ժամը չէր հասել։
21 Յիսուսը դարձեալ ասեց նորանց. Ես գնում եմ,
և ինձ կ'որոնէք. և ձեր մեղքի մէջ կ'մեռնիք.
որտեղ որ ես եմ գնում, դուք չէք կարող գալ։
22 Հրէաներն էլ ասում էին. Մի՞թէ ինքն իրան կը
սպանէ, որ ասում է, թէ Որտեղ որ ես եմ գնում,
23 դուք չէք կարող գալ։ Եւ ասեց նորանց. Դուք
ներքեւիցն էք, ես վերեւիցն եմ. դուք այս աշխարհ-
24 քիցն էք, ես այս աշխարհքիցը չեմ։ Արդ ես ասե-
ցի ձեզ, թէ Ձեր մեղքի մէջ կ'մեռնիք. որովհե-
տեւ եթէ չ'հաւատաք թէ ես եմ, ձեր մեղքի մէջ
25 կ'մեռնիք։ Եւ նորանք ասեցին նորան. Դու ո՞վ ես.
և Յիսուսն ասեց նորանց. *Այն, որ սկզբից ձեզ
26 հետ խօսում եմ։ Շատ բան ունիմ ձեզ համար
խօսելու և դատելու. բայց ինձ ուղարկողը ճշմա-
րիտ է. և ես ինչ որ նորանից լսեցի, այն եմ խօ-
27 սում աշխարհքի մէջ։ Չ'իմացան, թէ Հօր համար
էր ասում նորանց։
28 Յիսուսն էլ ասեց նորանց. Երբոր մարդի Որդին
կ'բարձրացնէք, այն ժամանակ կ'իմանաք, թէ ես
եմ. և իմ անձից ոչինչ չեմ անում. այլ ինչպէս
29 իմ Հայրը սովորեցրեց ինձ, այն եմ խօսում։ Եւ

*Կամ՝ Առաջ այն՝ որ խօսում էլ եմ ձեզ հետ։

ինձ ուղարկողն ինձ հետ է. ինձ մինակ չէ թողել
Հայրը, որովհետեւ ես միշտ նորան հաճելի բաներն
եմ անում։
30 Երբոր նա այս բաները խօսում էր, շատերը հա-
31 ւատացին նորան. Եւ Յիսուսն իրան հաւատացած
Հրէաներին ասեց. Եթէ դուք իմ խօսքի մէջ կե-
32 նաք, ճշմարտապէս իմ աշակերտներն էք։ Եւ ճշշ-
մարտութիւնը կ'ճանաչէք. և ճշմարտութիւնը
33 կ'ազատէ ձեզ։ Պատասխանեցին նորան. Մենք Աբ-
րահամի զաւակ ենք, և ոչ ոքի երբէք չենք ծա-
ռայել, դու ի՞նչպէս ես ասում, թէ ազատ կ'լի-
34 նիք։ Յիսուսը պատասխանեց նորանց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ ամեն ով որ մեղք
35 է գործում, մեղքի ծառայ է։ Ծառան էլ յաւի-
տեան չէ կենում տան մէջ. որդին կենում է յա-
36 ւիտեան։ Ուրեմն եթէ Որդին ազատէ ձեզ, յիրա-
37 ւի ազատ կ'լինիք։ Գիտեմ որ Աբրահամի զաւակ
էք. բայց ուզում էք ինձ սպանել. որովհետեւ իմ
38 խօսքը տեղ չ'ունի ձեզանում։ Ես ինչ որ տեսայ
իմ Հօր մօտ, խօսում եմ. և դուք՝ ինչ որ ձեր
39 հօրից տեսաք, անում էք։ Պատասխանեցին և ա-
սեցին նորան. Մեր հայրն Աբրահամն է. Յիսուսը
նորանց ասեց. Եթէ Աբրահամի որդիք լինէիք, Աբ-
40 րահամի գործերը կ'գործէիք։ Բայց հիմա ուզում
էք ինձ սպանել, մի մարդի, որ ճշմարտութիւնն
եմ խօսել ձեզ. որ Աստուածանից լսեցի. այդ
41 բանն Աբրահամը չ'արաւ։ Դուք ձեր հօր գործերն
էք անում. և ասեցին նորան. Մենք պոռնկութիւ-
նից չենք ծնուած. մէկ Հայր ունինք, այսինքն Աս-
42 տուած. Յիսուսն էլ նորանց ասեց. Եթէ ձեր հայրն
Աստուած լինէր, ինձ կ'սիրէիք. որովհետեւ ես Աս-
տուածանից դուրս եկայ և եկայ. որովհետեւ ոչ
թէ իմ անձիցն եկայ, այլ նա ուղարկեց ինձ։

43 Ի՞նչու համար իմ խօսքը չէք իմանում. նորա հա-
44 մար որ դուք չէք կարող իմ խօսքը լսել։ Դուք
Յէր սատանայ հօրից էք, և կամենում էք ձեր հօր
ցանկութիւններն անել. նա սկզբից մարդասպան
էր, և ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ, որովհետեւ
ճշմարտութիւն չկայ նորանում. երբոր սուտն է
խօսում, իրաններից է խօսում, որովհետեւ ստա-
45 խօս է և *ստութեան հայրը։ Բայց ես, որովհետեւ
ճշմարտութիւն եմ խօսում, ինձ չէք հաւատում։
46 Ձեզանից ո՞վ կարող է ինձ մեղքի համար յան-
դիմանել. բայց եթէ ճշմարտութիւնն եմ ասում,
47 ի՞նչու չէք հաւատում ինձ։ Աստուածանից լինողը
Աստուծոյ խօսքերը լսում է. նորա համար դուք
48 չէք ականջ դնում, որ Աստուածանից չէք։ Հրէա-
ները պատասխանեցին և ասեցին նորան. Զէ՞ որ
մենք լաւ ենք ասում, թէ դու Սամարացի ես, և
49 դեւ ունիս։ Յիսուսը պատասխանեց. Ես դեւ չու-
նիմ, այլ իմ Հօրը պատուում եմ, և դուք ան-
50 պատուում էք ինձ։ Եւ ես իմ փառքը չեմ որո-
51 նում. կայ որոնողը և դատողը։ Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ ասում եմ ձեզ. Եթէ մէկն իմ խօսքը պահէ,
52 նա մահ չի տեսնիլ յաւիտեան։ Հրէաներն էլ ա-
սեցին նորան. Հիմա իմացանք, որ դեւ ունիս. Աբ-
րահամը մեռաւ և մարգարէներն էլ. և դու ա-
սում ես, եթէ մէկն իմ խօսքը պահէ, մահ չի ճա-
53 շակիլ յաւիտեան։ Մի՞թէ դու աւելի մեծ ես
քան մեր հայր Աբրահամը, որ մեռաւ և մարգա-
54 րէներն էլ մեռան. դու քեզ ո՞վ ես անում։ Յի-
սուսը պատասխանեց. Եթէ ես իմ անձը փառաւո-
րեմ, իմ փառքը ոչինչ է. Հայրն է ինձ փառաւո-
րողը, որի համար դուք ասում էք, թէ ձեր Աս-

*Յուն. նորա

55 տուածն է. Եւ դուք չէք ճանաչում նորան. բայց
ես գիտեմ նորան. և եթէ ասեմ, թէ ես չգիտեմ
նորան, ձեզ նման ստախօս կ'լինիմ. բայց ես գի-
56 տեմ նորան, և նորա խօսքը պահում եմ։ Աբրա-
համ՝ ձեր հայրը *ցանկացաւ, որ իմ օրը տեսնէ, և
57 տեսաւ, և ուրախացաւ էլ։ Հրէաները նորան ա-
սեցին. Դու դեռ յիսուն տարեկան չես, և Աբրա-
58 համ՞ն տեսար։ Յիսուսը նորանց ասեց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Աբրահամի լինելուց ա-
59 ռաջ եմ ես։ Եւ նորանք քարեր վեր առան, որ
նորա վերայ գցեն. բայց Յիսուսը ծածկուեցաւ, և
դուրս ելաւ գնաց տաճարից՝ [նորանց միջովն անց-
նելով. և այսպէս գնաց։]

ԳԼ. Թ

1 Եւ անցկենալիս մի մարդ տեսաւ ծնունդից կոյր։
2 Եւ նորա աշակերտները հարցրին նորան և ասեցին.
Ռաբբի, ո՞վ է մեղանչել, սա՞ թէ իրան ծնողքը,
3 որ կոյր է ծնուել։ Յիսուսը պատասխանեց. Ոչ դա
է մեղանչել, և ոչ էլ իրան ծնողքը. այլ որ Աս-
4 տուծոյ գործերը յայտնի լինին դրանում։ Ինձ
պէտք է նորա գործերը գործել, որ ինձ ուղարկեց,
քանի որ օր կայ. գիշերը գալիս է, որ այն ժամա-
5 նակ ոչ ով կարող չէ գործել։ Քանի որ աշխարհ-
6 քումն եմ, լոյս եմ աշխարհքի. Այս ասելով թքեց
գետինը, և թուքիցը ցեխ շինեց, և ցեխը քսեց
7 կոյրի աչքերի վերայ, Եւ նորան ասեց. Գնա լուա-
ցուիր Սիլոամի աւազանումը, (որ թարգմանվում
է՝ Ուղարկուած.) և նա գնաց լուացուեցաւ, եկաւ
8 և տեսնում էր։ Բայց դրացիները և նորանք որ ա-

*Յուն. ցնծաց

ռաջուց տեսել էին Նորան, որ կոյր էր, ասում
9 էին՝ Չէ՞ որ սա է այն նստող մուրացողը. Ուրիշ-
ներն ասում էին, թէ Նա է. ուրիշներն էլ, թէ
Նորան նման է. բայց ինքն ասում էր թէ Ես եմ։
10 Եւ Նորան ասում էին. Ապա աչքերդ ի՞նչպէս բաց-
11 ուեցան։ Նա պատասխանեց և ասեց. Մի մարդ՝ ա-
նունը Յիսուս, ցեխ շինեց և աչքերիս քսեց, և ինձ
ասեց. Գնա Սիլոամի աւազանը, և լուացուիր.
12 գնացի և լուացուեցայ, և տեսնում եմ։ Եւ Նորան
ասեցին. Ո՞ւր է նա. ասեց. Չ'գիտեմ։
13 Փարիսեցիների մօտ տարան Նորան, որ մի ժամա-
14 նակ կոյր էր։ Եւ շաբաթ օր էր, երբոր Յիսուսը
15 ցեխը շինեց և Նորա աչքերը բացաւ։ Փարիսեցինե-
րը դարձեալ հարցնում էին Նորան, թէ ի՞նչպէս
տեսաւ. և նա Նորանց ասեց. Ցեխ դրաւ իմ աչքե-
16 րի վերայ, և լուացուեցայ, և տեսնում եմ։ Եւ
Փարիսեցիներից ոմանք ասեցին. Այն մարդն Ա-
ստուածանից չէ, որ շաբաթը չէ պահում. ուրիշ-
ներն ասում էին, Ի՞նչպէս կարող է մի մեղաւոր
մարդ այսպիսի նշաններ անել. և բաժանմունք կար
17 Նորանց մէջ։ Դարձեալ ասեցին կոյրին. Դու ի՞նչ
ես ասում Նորա համար, որ աչքերդ բացաւ. և
18 նա ասեց, թէ Մարգարէ է։ Եւ Հրէաները չէին
հաւատում Նորա համար, թէ կոյր էր և բացուե-
ցաւ. մինչեւ որ աչքը բացուածի ծնողներին կանչե-
19 ցին. Նորանց հարցրին և ասեցին. Սա՞ է ձեր որ-
դին, որի համար ասում էք դուք, թէ Կոյր ծնը-
20 ուեցաւ. ապա ի՞նչպէս է հիմա տեսնում։ Նորա
ծնողները պատասխանեցին և ասեցին. Գիտենք, որ
21 սա է մեր որդին, և թէ կոյր ծնուեցաւ. Բայց թէ
հիմա ի՞նչպէս է տեսնում, չ'գիտենք, կամ ո՞վ
բացաւ Նորա աչքերը, մենք չ'գիտենք. ինքը չա-
փահաս է. իրան հարցրէք. թող ինքը խօսի իրան

22 համար։ Նորա ծնողներն այս ասեցին, որովհետեւ
Հրէաներից վախենում էին. որովհետեւ Հրէաները
արդէն միասին որոշել էին, որ եթէ մէկը Քրիս-
տոս դաւանէ Նորան, ժողովարանից դուրս լինի։
23 Նորա համար Նորա ծնողներն ասեցին, թէ Ինքը
24 չափահաս է, իրանից հարցրէք։ Յետոյ երկրորդ
անգամ կանչեցին այն մարդին, որ կոյր էր, և Նո-
րան ասեցին. Աստուծուն փառք տուր. մենք գի-
25 տենք, որ այն մարդը մեղաւոր է։ Նա էլ պա-
տասխանեց և ասեց. Թէ մեղաւոր է, ես չ'գիտեմ.
մի բան գիտեմ, որ կոյր էի և հիմա տեսնում եմ։
26 Եւ դարձեալ ասեցին Նորան. Ի՞նչ արաւ քեզ.
27 ի՞նչպէս բացաւ աչքերդ. Նորանց պատասխանեց.
Արդէն ձեզ ասեցի և չ'լսեցիք. ի՞նչու էք դարձեալ
կամենում լսել. մի՞թէ դուք էլ էք կամենում նո-
28 րան աշակերտ լինել։ Նորանք նախատեցին Նորան
և ասեցին. Դու ես Նորա աշակերտ. իսկ մենք Մով-
29 սէսի աշակերտներն ենք։ Մենք գիտենք, որ Աստուած
Մովսէսի հետ խօսեց. բայց սորան չ'գիտենք թէ
30 ո՞րտեղից է։ Մարդը պատասխանեց և Նորանց ա-
սեց. Հէնց դա է զարմանալին որ դուք չ'գիտէք
31 թէ ո՞ր տեղից է, և նա իմ աչքերը բացաւ։ Եւ
գիտենք, որ Աստուած մեղաւորներին չէ լսում.
այլ եթէ մէկը աստուածապաշտ՝ և Նորա կամքը
32 կատարում է, Նորան լսում է։ Աշխարհքի սկզբ-
ից հետէ չէ լսուած որ մէկը կոյր ծնուածի աչ-
33 քերը բացած լինի։ Եթէ սա Աստուածանից չէր,
34 ոչինչ չէր կարող անել։ Պատասխանեցին և Նորան
ասեցին. Դու բոլորովին մեղքի մէջ ես ծնուել, և
դո՞ւ ես մեզ սովորեցնում. և դուրս արին Նորան։
35 Յիսուսը լսեց, որ Նորան դուրս արին. և Նորան
գտաւ և ասեց Նորան. Դու հաւատո՞ւմ ես Ա-
36 ստուծոյ Որդուն։ Նա պատասխանեց և ասեց. Տէր,

37 ո՞վ է նա՝ որ հաւատամ նորան։ Յիսուսն էլ նո-
բան ասեց. Տեսար էլ նորան. և քեզ հետ խօսողն
38 էլ նա ինքն է։ Եւ նա ասեց. Հաւատում եմ, Տէր,
39 և երկրպագեց նորան։ Եւ Յիսուսն ասեց. Ես դա-
տաստանի համար եկայ այս աշխարհքը, որ չ'տես-
նողները տեսնեն, և տեսնողները կուրանան։
40 Եւ Փարիսեցիներից ոմանք, որ նորա հետ էին,
լսեցին այս, և ասեցին նորան. Մի՞թէ մենք էլ
41 կոյր ենք։ Յիսուսը նորանց ասեց. Եթէ կոյր լի-
նէիք, մեղք չէիք ունենալ. բայց հիմա ասում էք,
թէ Տեսնում ենք. նորա համար ձեր մեղքերը
մնում են։

ԳԼ. Ժ

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Ով որ դռնովը
չէ մտնում ոչխարների գաւիթը, այլ ուրիշ կող-
2 մից է վեր ելնում, նա գող է և աւազակ։ Բայց
3 դռնովը մտնողը, ոչխարների հովիւն է։ Դռնապանը
նորա համար բաց է անում. և ոչխարները նորա
ձայնը լսում են, և նա իր ոչխարներն էրանց անու-
4 նովը կանչում է, և նորանց դուրս է հանում։ Եւ
երբոր իր ոչխարները դուրս է հանում, նորանց ա-
ռաջից գնում է, և ոչխարները գնում են նորա ե-
5 տեւից. որովհետեւ նորա ձայնը ճանաչում են։ Բայց
օտարի ետեւից չեն գնում. այլ նորանից փախչում
են, որովհետեւ օտարների ձայնը չեն ճանաչում։
6 Այս առակը Յիսուսը ասեց նորանց. բայց նո-
բանք չ'գիտէին թէ ինչ էր այն որ խօսում էր նո-
7 բանց հետ։ Յիսուսը դարձեալ նորանց ասեց. Ճշ-
մարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ Ես եմ ոչ-
8 խարների դուռը։ Ամենքը՝ որ ինձանից առաջ ե-
կան, գողեր են և աւազակներ. և ոչխարներն էլ

9 նորանց չ'լսեցին։ Ես եմ դուռը. եթէ մէկն ինձա-
նով ներս մտնէ, կ'ապրի. և կ'մտնէ և դուրս կը
10 գայ, և արօտ կ'գտնէ։ Գողը չէ գալիս, բայց միայն
որ գողանայ և սպանէ և կորցնէ. ես եկայ որ կեանք
11 ունենան, և էլ աւելի ունենան։ Ես եմ բարի հո-
վիւը. բարի հովիւն իր անձը դնում է ոչխարների
12 համար։ Բայց վարձկանը որ հովիւ չէ, որ ոչխար-
ներն իրանը չեն, տեսնում է գայլին գալիս, և թո-
ղնում է ոչխարները և փախչում. և գայլը յափշտ-
13 տակում է նորանց և ցրվում է ոչխարներին։ Եւ
վարձկանը փախչում է, որովհետեւ վարձկան է, և
14 ոչխարների համար հոգս չ'ունի։ Ես եմ բարի հո-
վիւը, և ես իմիններին ճանաչում եմ, և իմիննե-
15 րիցն էլ ճանաչվում եմ։ Ինչպէս Հայրն է ինձ ճա-
նաչում, ես էլ ճանաչում եմ Հօրը, և իմ անձը
16 դնում եմ ոչխարների համար։ Եւ ուրիշ ոչխարներ
էլ ունիմ, որ այս գաւիթիցը չեն, և նորանց էլ
պէտք է բերեմ. և իմ ձայնին կ'լսեն, և մի հօտ և
17 մի հովիւ կ'լինին։ Նորա համար իմ Հայրը սիրում
է ինձ, որ իմ անձը դնում եմ, որպէս զի դարձեալ
18 առնեմ նորան։ Ոչ ով նորան վեր չէ առնում ին-
ձանից. այլ ես ինքս եմ ինձանից դնում նորան.
ես իշխանութիւն ունիմ նորան դնելու և իշխա-
նութիւն ունիմ նորան դարձեալ առնելու. այս
19 պատուէրն առայ իմ Հօրիցը։ Արդ դարձեալ բա-
ժանմունք եղաւ Հրէաների մէջ այս խօսքերի հա-
20 մար։ Եւ նորանցից շատերն ասում էին թէ Դեւ ու-
նի, և գժվում է. ինչու էք ականջ դնում դրան։
21 Ուրիշներն ասում էին. Այս խօսքերը դիւահարի
խօսքեր չեն. մի՞թէ դեւը կարող է կոյրի աչքերը
բանալ։
22 Այն ժամանակ Երուսաղէմումը նաւակատիք տօն
23 եղաւ, և ձմեռն էր։ Եւ Յիսուսը մտն էր գալիս

24 տաճարումը Սողոմոնի սրահի մէջ։ Հրէաներն էլ
նորան շրջապատեցին և ասեցին նորան. Մինչեւ ե՞րբ
ես պահում մեր հոգիները տարակուսանքի մէջ.
եթէ դու ես Քրիստոսը, համարձակ ասիր մեզ։
25 Յիսուսը պատասխանեց նորանց. Ասեցի ձեզ, և չէք
հաւատում. այն գործերը որ իմ Հօր անունովը
26 գործում եմ, նորանք վկայում են ինձ համար։ Բայց
դուք չէք հաւատում. որովհետեւ իմ ոչխարներիցը
27 չէք, ինչպէս որ ասեցի ձեզ։ Իմ ոչխարներն իմ ձայ-
նը լսում են, և ես ճանաչում եմ նորանց, և իմ
28 ետեւից գալիս են։ Եւ ես յաւիտենական կեանք
եմ տալիս նորանց, և նորանք յաւիտեան չեն կոր-
չիլ, և ոչ ով չի յափշտակել նորանց իմ ձեռքիցը։
29 Իմ Հայրը որ նորանց տուաւ ինձ, ամենից մեծ է,
և ոչ ով կարող չէ իմ Հօր ձեռքիցը յափշտակել
30 նորանց։ Ես և Հայրը մի ենք։
31 Հրէաները դարձեալ քարեր վեր առան, որ նո-
32 րան քարկոծեն։ Յիսուսը նորանց պատասխանեց.
Շատ բարի գործեր ցոյց տուի ձեզ իմ Հօրիցը. նո-
րանցից ո՞ր գործի համար էք ինձ քարկոծում։
33 Հրէաները պատասխանեցին և ասեցին. Բարի գոր-
ծի համար քեզ չենք քարկոծում, այլ հայհոյու-
թեան համար. և որ դու մարդ լինելով քո անձն
34 Աստուած ես անում։ Յիսուսը նորանց պատասխա-
նեց. Գրուած չէ՞ ձեր օրէնքումը, թէ ես ասեցի՝
35 Աստուածներ էք։ Եթէ նորանց Աստուածներ է
ասում, որ Աստուծոյ խօսքն եղաւ նորանց. (և կա-
36 րելի չէ որ գիրքը եղծանուի.) Այլ նորան որ Հայ-
րը սրբեց և ուղարկեց աշխարհը, դուք ասո՞ւմ
էք, թէ Հայհոյում ես, որ ասեցի, թէ Աստուծոյ
37 Որդի եմ։ Եթէ իմ Հօր գործերը չեմ գործում, մի
38 հաւատաք ինձ։ Այլ եթէ գործում եմ, թէեւ
ինձ էլ չհաւատաք, գոնէ գործերին հաւատացէք,

որ ճանաչէք և հաւատաք, թէ Հայրն ինձանում
է և ես նորա մէջ։
39 Դարձեալ ուզում էին նորան բռնել, բայց նո-
40 րանց ձեռքիցը դուրս եկաւ։ Եւ դարձեալ գնաց
Յորդանանի այն կողմը, այն տեղը, որ Յովհաննէսն
էր առաջուց և մկրտում էր. և այնտեղ էր կե-
41 նում։ Եւ շատերը նորա մօտ եկան և ասում էին,
42 թէ Յովհաննէսը ոչ մի նշան չգործեց։ Բայց բոլորն
ինչ որ Յովհաննէսը նորա համար ասեց, ճշմարիտ
էր. և այնտեղ շատերը հաւատացին նորան։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ մի հիւանդ կար, անունը Ղազարոս, Բեթա-
նիայեցը, Մարիամի և նորա քոյր Մարթայի գիւ-
2 ղիցը։ Մարիամն էլ նա էր, որ Տիրոջը իւղով օծեց
և նորա ոտները սրբեց իր մազերովը. որի եղբայրը
3 Ղազարոսը հիւանդ էր։ Եւ նորա քոյրերն ուղար-
կեցին նորա մօտ և ասեցին. Տէր, ահա նա՝ որին
4 դու սիրում ես՝ հիւանդացել է։ Յիսուսն էլ երբոր
լսեց, ասեց. Այն հիւանդութիւնը մեռնելու հա-
մար չէ, այլ Աստուծոյ փառքի համար. որ Աստու-
5 ծոյ Որդին նորանով փառաւորուի։ Եւ Յիսուսը
սիրում էր Մարթային և նորա քրոջը և Ղազարո-
6 սին։ Եւ երբոր լսեց, թէ նա հիւանդ է, այն ժա-
7 մանակ երկու օր մնաց այն տեղը, ուր որ էր. Ապա
նորանից յետոյ ասեց աշակերտներին. Եկէք դար-
8 ձեալ գնանք Հրէաստան։ Աշակերտներն ասեցին
նորան. Ռաբբի, հիմա Հրէաներն ուզում էին քեզ
9 քարկոծել. և դարձեալ այնտե՞ղ ես գնում։ Յի-
սուսը պատասխանեց. Չէ՞ որ օրը տասնեւերկու
ժամ ունի. եթէ մէկը ցերեկը ման գայ, չի սահիլ.
10 որովհետեւ այս աշխարհքի լոյսը տեսնում է։ Իսկ

եթէ մեկը գիշերը մանն գայ, կ'սահի. որովհետեւ
11 լոյս չկայ նորանում։ Այս ասեց, և սորանից յետոյ ասեց նորանց. Մեր Ղազարոս բարեկամը քնեց.
12 բայց կ'գնամ, որ զարթնեցնեմ նորան։ Եւ նորա աշակերտներն ասեցին նորան. Տէր, թէ որ քնել
13 է՝ կ'առողջանայ։ Բայց Յիսուսը նորա մահուան համար էր ասել. նորանք էլ կարծում էին, թէ
14 քուն քնելու համար էր ասում։ Այն ժամանակ Յիսուսը յայտնի ասեց նորանց. Ղազարոսը մեռաւ։
15 Եւ ես ուրախ եմ ձեզ համար, որ ես այնտեղ չէի, որ դուք հաւատաք։ բայց գնանք նորա մօտ։
16 Եւ ասեց Թովմասը (Երկուսորեակ կոչուածը) աշակերտակիցներին. Մենք էլ գնանք նորա հետ մեռնենք։

17 Յիսուսն էլ եկաւ՝ նորան արդէն չորս օր գերեզ-
18 մանի մէջ դրուած գտաւ։ Եւ Բեթանիան մօտ էր
19 Երուսաղէմին տասնեւհինգ ասպարէզի չափով։ Եւ Հրէաներից շատերը եկել էին Մարթայի և Մարիամի մօտ, որ մխիթարեն նորանց իրանց եղբօր մա-
20 սին։ Արդ երբոր Մարթան լսեց, թէ Յիսուսը գալիս է, գնաց նորան դիմաւորելու. բայց Մարիամը
21 տանը նստած էր։ Եւ Մարթան ասեց Յիսուսին. Տէր, եթէ այստեղ լինէիր, իմ եղբայրը չէր մեռ-
22 նել։ Բայց հիմա էլ գիտեմ, թէ ինչ որ Աստուա-
23 ծանից խնդրես, Աստուած կ'տայ քեզ։ Յիսուսը նորան ասեց. Քո եղբայրը յարութիւն կ'առնէ։
24 Մարթան նորան ասեց. Գիտեմ որ յարութիւն
25 կ'առնէ յարութիւնում՝ յետին օրը։ Յիսուսը նորան ասեց. Ես եմ յարութիւնը և կեանքը. ինձ
26 հաւատացողը թէեւ մեռնի էլ, կ'ապրի։ Եւ ամենով որ կենդանի է և ինձ հաւատում է, յաւի-
27 տեան չի մեռնիլ. հաւատո՞ւմ ես սորան։ Նորան ասեց. Այո, Տէր, ես հաւատացել եմ, թէ դու ես

Քրիստոսն՝ Աստուծոյ Որդին, որ պէտք է աշխարհք
28 գայիր։ Եւ երբոր այս ասեց, գնաց Թադուն կանչեց իր Մարիամ քրոջը, և ասեց. Վարդապետը
29 եկել է և կանչում է քեզ։ Նա երբոր լսեց, շուտ-
30 տով վերկացաւ, և եկաւ նորա մօտ։ Յիսուսը դեռ չէր եկել գիւղը, այլ այն տեղն էր, ուր որ Մար-
31 թան եկաւ նորա առաջը։ Բայց Հրէաները, որ տանը նորա հետ էին և նորան մխիթարում էին, երբոր Մարիամին տեսան, թէ շուտով վերկացաւ և գնաց, նորա ետեւից գնացին. ասելով թէ Գե-
32 ղեզմանն է գնում, որ այն տեղ լայ։ Բայց երբոր Մարիամ այն տեղ եկաւ, ուր Յիսուսն էր, և տեսաւ նորան, նորա ոտներն ընկաւ և ասեց նորան. Տէր, եթէ այստեղ լինէիր, իմ եղբայրը չէր մեռ-
33 նել։ Յիսուսն էլ երբոր նորան տեսաւ որ լաց էր լինում, և նորա հետ եկած Հրէաներն էլ՝ որ լաց
34 էին լինում, իր հոգովը խռովեց և յուզուեց։ Եւ ասեց. Ո՞ւր դրիք նորան. նորան ասեցին. Տէր, եկ
35 և տես։ Յիսուսը արտասուեց։ (36) Հրէաներն ա-
37 սում էին. Տես ի՞նչպէս էր սիրում նորան։ Նորանցից էլ ոմանք ասում էին. Մի՞թէ սա որ կոյրի աչքերը բացաւ, չէր կարող անել՝ որ սա էլ չմեռ-
38 նէր, Եւ Յիսուսը դարձեալ խռոված եկաւ գերեզմանը. և այն մի քարայր էր, և մի քար նորա
39 վերայ դրուած։ Յիսուսը ասեց. Այդ քարը վեր առէք. մեռելի քոյրը՝ Մարթան ասեց նորան. Տէր,
40 արդէն հոտած է. որովհետեւ չորս օրուայ է։ Յիսուսը նորան ասեց. Չասեցի՞ քեզ, որ եթէ հա-
41 ւատաս, Աստուծոյ փառքը կ'տեսնես։ Եւ քարը վեր առան, ուր որ մեռելը դրուած էր. Յիսուսն էլ իր աչքերը դէպի վեր բարձրացրեց և ասեց.
42 Հայր, գոհանում եմ քեզանից, որ ինձ լսեցիր։ Եւ ես գիտէի, որ միշտ լսում ես ինձ. բայց այս շրջա-

կայ ժողովրդի համար ասեցի, որ հաւատան թէ
43 դու ուղարկեցիր ինձ։ Եւ այս ասելով՝ մեծ ձայնով
44 աղաղակեց. Ղազարոս, դուրս եկ։ Եւ մեռելը
դուրս եկաւ՝ ոտները և ձեռքերը պատանով կա-
պած, և երեսը վարշամակով պատած։ Յիսուսը նո-
րանց ասեց. Արձակեցէք դորան, և թողէք գնայ։
45 Եւ Հրէաներից շատերը, որ Մարիամի մօտ էին
եկել և տեսան ինչ որ արաւ Յիսուսը, հաւատա-
46 ցին նորան։ Բայց նորանցից ոմանք գնացին Փարի-
սեցիների մօտ. և ասեցին նորանց ինչ որ Յի-
սուսն արաւ։
47 Եւ քահանայապետները և Փարիսեցիները ատ-
եան ժողովեցին, և ասեցին. Ի՞նչ անենք, որ այդ
48 մարդը շատ նշաններ է անում։ Եթէ դորան այդ-
պէս թողենք, ամենքը կ'հաւատան դորան, և
Հռովմայեցիք կ'գան վեր կ'առնեն մեր երկիրն էլ
49 և ազգն էլ։ Եւ նորանցից մէկը՝ Կայիափան, որ
այն տարուայ քահանայապետն էր, ասեց նորանց.
50 Դուք ոչինչ չ'գիտէք, Եւ չէք էլ մտածում, որ
լաւ է մեզ համար՝ որ մէկ մարդ մեռնի ժողովրդի
51 համար, քան թէ բոլոր ազգը կորչի։ Բայց սա ի-
րանից չ'ասեց. այլ որովհետեւ այն տարուայ քա-
հանայապետն էր, մարգարէացաւ՝ թէ Յիսուսը պի-
52 տի մեռնէր ազգի համար։ Եւ ոչ թէ միայն ազգի
համար, այլ որ նա Աստուծոյ ցրուած որդիքն էլ
մէկտեղ ժողովէ։
53 Արդ այն օրից հետէ խորհուրդ արին, որ նորան
54 սպանեն։ Յիսուսն էլ համարձակ չէր մնն գալիս
Հրէաների մէջ. այլ այն տեղից գնաց մի երկիր, ա-
նապատի մօտ, Եփրայեմ ասուած քաղաքը. և այն-
տեղ կենում էր իր աշակերտների հետ։
55 Եւ Հրէաների զատիկը մօտ էր, և այն գաւառից
շատերը զատկից առաջ վեր ելան Երուսաղէմ, որ

56 իրանց անձերը սրբեն։ Եւ որոնում էին Յիսուսին
և իրար ասում էին՝ տաճարումը կանգնած. Ի՞նչ-
պէս է երեւում ձեզ. մի՞թէ այս տօնին չի գալ.
բայց քահանայապետները և Փարիսեցիները հրա-
ման էին տուել, որ՝ եթէ մէկը գիտենայ թէ ուր է,
իմաց տայ, որ բռնեն նորան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Յիսուսը զատկից վեց օր առաջ եկաւ Բե-
թանիա, որտեղ մեռած Ղազարոսն էր, որին մե-
2 ռելներից յարութիւն տուաւ։ Եւ այնտեղ հաց-
կերութիւն արին նորա համար. և Մարթան ծա-
ռայում էր, և Ղազարոսը նորա հետ սեղան նը-
3 ստողներից մէկն էր։ Մարիամն էլ մի լիտր նարդոսի
ազնիւ մեծագին իւղ առաւ, Յիսուսի ոտները օ-
ծեց, և իր մազերովը սրբում էր նորա ոտները. և
4 տունը լցուեցաւ իւղի հոտով։ Եւ ասեց նորա ա-
շակերտներից մէկը՝ Յուդա Սիմոնեան Իսկարիով-
5 տացին, որ նորան մատնելու էր՝ Ի՞նչու համար
այդ իւղը երեք հարիւր դենարի չ'ծախուեցաւ, և
6 աղքատներին տրուեցաւ։ Բայց սա ասեց, ոչ թէ
որովհետեւ աղքատների համար նորա հոգն էր. այլ
որ գող էր՝ և քսակը ունէր, և ընկածը պահում
7 էր։ Յիսուսն էլ ասեց. Թոյլ տուր դորան, նա իմ
8 պատանքի օրուան համար էր պահել այդ։ Որով-
հետեւ աղքատներին միշտ ձեզ հետ ունիք. բայց
ինձ միշտ չ'ունիք։
9 Եւ Հրէաներից շատ ժողովուրդ գիտաց, թէ նա
այնտեղ է, և եկան, ոչ թէ միայն Յիսուսի հա-
մար, այլ որ Ղազարոսին էլ տեսնեն, որին մեռել-
10 ներից յարութիւն տուաւ։ Քահանայապետներն
էլ խորհուրդ արին, որ Ղազարոսին էլ սպանեն։

11 Որովհետեւ Հրէաներից շատերը նորա պատճառովը
գնում էին և հաւատում էին Յիսուսին։
12 Նորա հետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ, որ եկել
էին տօնին, երբոր լսեցին, թէ Յիսուսը գալիս է
13 Երուսաղէմ, Արմաւի ծառերի ճղեր առան, և
դուրս գնացին նորա առաջին, աղաղակում էին.
Ովսաննայ, օրհնեալ է նա որ Տիրոջ անունովը գա-
14 լիս է, Իսրայէլի թագաւորը։ Եւ Յիսուսը մի ա-
ւանակ գտաւ, և նորա վերայ նստեց. ինչպէս գրը-
15 ուած է՝ Բէ Մի վախենար, Սիօնի աղջիկ, ահա քո
թագաւորը գալիս է՝ էշի աւանակի վերայ նստած։
16 Եւ նորա աշակերտներն առաջ չիմացան այս բա-
ները. բայց երբոր Յիսուսը փառաւորուեցաւ՝ այն
ժամանակ յիշեցին, թէ այս նորա համար գրուած
17 էր. և այն բանը արին նորան։ Եւ ժողովուրդը՝ որ
նորա հետ էր, վկայում էր, թէ Ղազարոսին գե-
րեզմանիցը դուրս կանչեց. և մեռելներից յարու-
18 թիւն տուաւ նորան։ Եւ նորա համար էլ ժողո-
վուրդը գնաց նորա առաջին, որ լսեցին թէ նա ա-
19 րել էր այն նշանը։ Բայց Փարիսեցիներն իրար մէջ
ասում էին. Տեսնո՞ւմ էք, որ ոչինչ օգուտ չ'ու-
նիք. ահա աշխարհքը նորա ետեւից գնաց։
20 Եւ կային ոմանք Հելլենացիք՝ նորանցից, որ ե-
կել էին այնտեղ, որ երկրպագեն այն տօնումը։
21 Նորանք եկան Փիլիպպոսի մօտ որ Գալիլէայի Բեթ-
սայիդայիցն էր, նորան խնդրում էին և ասում.
22 Տէր, կամենում ենք Յիսուսին տեսնել։ Փիլիպպո-
սը գալիս է Անդրէասին ասում. Անդրէասը և Փի-
23 լիպպոսը ասում են Յիսուսին։ Յիսուսն էլ պա-
տասխանեց նորանց՝ և ասեց. Ժամը հասաւ, որ
24 մարդի Որդին փառաւորուի։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
ասում եմ ձեզ. եթէ ցորենի հատը հողի մէջ
չ'ընկնի և մեռնի, ինքը մինակ կ'մնայ. բայց եթէ

25 մեռնի, շատ պտուղ կ'բերէ։ Իր անձը սիրողը՝ կը
կորցնէ նորան, և իր անձն ատողը այս աշխարհքու-
մը, յաւիտենական կեանքի մէջ կ'պահէ նորան։
26 Եթէ մէկը ծառայէ ինձ, թող նա իմ ետեւից գայ.
և ուր ես եմ, այնտեղ էլ իմ պաշտօնեան կ'լինի.
եթէ մէկը ծառայէ ինձ, Հայրը կ'պատուէ նորան։
27 Հիմա իմ անձը խռոված է. և ի՞նչ ասեմ. Հայր,
ազատիր ինձ այս ժամիցը. սակայն իսկ սորա հա-
28 մար եկայ այս ժամի մէջ։ Հայր, փառաւորիր քո
անունը։ Եւ երկնքիցը ձայն եկաւ, Բէ Փառաւո-
29 րեցի էլ և դարձեալ կ'փառաւորեմ։ Եւ ժողո-
վուրդը, որ կանգնած էր և լսում էր, ասում էին,
Որոտմունք եղաւ. ուրիշներն ասում էին. Հրեշտակ
30 խօսեց նորա հետ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց.
Այս ձայնը ոչ թէ ինձ համար եղաւ, այլ ձեզ
31 համար։ Հիմա դատաստան է այս աշխարհքի. հի-
32 մա այս աշխարհքի իշխանը դուրս կ'դցուի։ Եւ ես
երբոր բարձրանամ երկրիցը, ամենքին կ'քաշեմ
33 ինձ մօտ։ Եւ այս ասում էր, որ ցոյց տայ, թէ
34 ինչպիսի մահով պիտի մեռնի։ Ժողովուրդը պա-
տասխանեց նորան. Մենք օրէնքիցը լսեցինք, թէ
Քրիստոսը յաւիտեան կ'կենայ. և դու ի՞նչպէս ես
ասում, թէ պէտք է մարդի Որդին բարձրանայ.
35 ո՞վ է այն մարդի Որդին։ Յիսուսն էլ ասեց նո-
րանց. Մի քիչ ժամանակ դեռ լոյսը ձեզ հետ է.
գնացէք, քանի որ լոյսն ունիք, որ խաւարը ձեզ
չ'հասնէ. և խաւարումը գնացողը չ'գիտէ, Բէ ո՞ւր
36 է գնում։ Քանի որ լոյսն ունիք, հաւատացէք լոյ-
սին, որ լոյսի որդիք լինիք։ Յիսուսը այս բաները խո-
սեց, և գնաց թագցուեցաւ նորանցից։
37 Եւ թէպէտ նա այնքան նշաններ արել էր նո-
րանց առաջին, նորանք չէին հաւատում նորան.
38 Որ Եսայիա մարգարէի խօսքը կատարուի, որ ասեց.

Տէր , ո՞վ հաւատաց մեր լուրին , և Տիրոջ բազուկը
39 ո՞ւմ յայտնուեցաւ ։ Նորա համար չէին կարողա-
նում հաւատալ , որ Եսայիան դարձեալ ասում
40 է . Նորանց աչքերը կուրացրեց , և նորանց սրտերը
թմրացրեց , որ աչքով չտեսնեն , և սրտով չիմա-
41 նան , և դառնան՝ և ես բժշկեմ նորանց ։ Եսայիան
սա ասեց , երբոր նորա փառքը տեսաւ , և նորա հա-
42 մար խօսեց ։ Բայց և այնպէս իշխաններիցը շատերը
հաւատացին նորան . սակայն Փարիսեցիների պատ-
ճառովը չէին դաւանում , որ ժողովարանիցը դուրս
43 չ'գցուին ։ Որովհետեւ մարդկանց փառքն աւելի
սիրեցին քան թէ Աստուծոյ փառքը ։
44 Եւ Յիսուսը աղաղակում էր և ասում . Ինձ հա-
ւատացողը չէ թէ ինձ է հաւատում , այլ ինձ ու-
45 ղարկողին ։ Եւ ինձ տեսնողը , ինձ ուղարկողին է
46 տեսնում ։ Ես լոյս եկայ աշխարհքը , որ ամեն ինձ
47 հաւատացողը խաւարի մէջ չմնայ ։ Եւ եթէ մէկն
իմ խօսքերին լսէ և չհաւատայ , ես չեմ դատիլ
նորան . որովհետեւ ես չեկայ որ աշխարհքը դա-
48 տեմ , այլ որ փրկեմ աշխարհքը ։ Ինձ անարգողը
և իմ խօսքերը չընդունողը ունի իրան դատողին .
այն խօսքն՝ որ ես խօսեցի , նա կ'դատէ նորան յե-
49 տին օրը ։ Որովհետեւ ես իմ անձիցը չխօսեցի . բայց
ինձ ուղարկող Հայրը , նա պատուէր տուաւ ինձ ,
50 թէ ինչ պիտի ասեմ և ինչ պիտի խօսեմ ։ Եւ
գիտեմ , որ նորա պատուիրանքը յաւիտենական
կեանք է . ուրեմն ինչ որ ես խօսում եմ , ինչպէս
Հայրն ասեց ինձ՝ այնպէս եմ խօսում ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Զատկի տօնիցն առաջ՝ Յիսուսը գիտաց , որ իր
ժամը հասել է , որ այս աշխարհքիցը փոխուի դէպի

Հայրը , իրաններին՝ որ այս աշխարհքումն են՝ սի-
րեց . և մինչեւ վերջը սիրեց նորանց ։
2 Եւ երբոր ընթրիք էր լինում , սատանան արդէն
Յուդա Սիմոնեան Իսկարիովտացու սրտի մէջ էր
3 գցել , որ մատնէ նորան ։ Յիսուսը գիտենալով որ
Հայրն ամեն բան իր ձեռն է տուել , և որ Աս-
տուածանից դուրս եկաւ , և Աստուծոյ մօտ է գը-
4 նում . Ընթրիքիցը վերկացաւ և հանդերձները վայր
դրաւ , և մի զենջակ առաւ իր մէջքը պատեց ։
5 Յետոյ ջուր ածեց կոնքը , և սկսեց աշակերտների
ոտները լուանալ , և այն զենջակովը սրբել որ մէջ-
6 քին պատած էր ։ Եւ Սիմոն Պետրոսի մօտ եկաւ .
և նա նորան ասեց . Տէր , դո՞ւ ես իմ ոտները լուա-
7 նում ։ Յիսուսը պատասխանեց և ասեց նորան . Ինչ
որ ես անում եմ , դու հիմա չես իմանում , բայց
8 սորանից յետոյ կ'իմանաս ։ Պետրոսը նորան ասեց .
Դու իմ ոտները չես լուանալ յաւիտեան . Յիսուսը
պատասխանեց նորան . Եթէ քեզ չ'լուանամ , ինձ
9 հետ բաժին չ'ունիս ։ Սիմոն Պետրոսն ասեց նորան .
Տէր , ոչ թէ իմ ոտները միայն , այլ իմ ձեռքերը
10 և գլուխն էլ ։ Յիսուսը նորան ասեց . Լուացածին
բան պէտք չէ , բացի ոտները լուանալ . այլ բոլո-
րովին մաքուր է . և դուք մաքուր էք , բայց ոչ թէ
11 ամենքդ ։ Որովհետեւ գիտէր իրան մատնիչին . Նորա
12 համար ասեց , Ոչ թէ ամենքդ մաքուր էք ։ Եւ
երբոր նորանց ոտները լուացաւ , իր հանդերձներն
առաւ՝ և դարձեալ սեղան նստեց , և նորանց ա-
13 սեց . Գիտէ՞ք ես ինչ արի ձեզ ։ Դուք ինձ կան-
չում էք Վարդապետ և Տէր , և լաւ էք ասում ,
14 որովհետեւ եմ ։ Արդ եթէ ես Տէրս և Վարդա-
պետս՝ ձեր ոտները լուացի , դուք էլ պէտք է ի-
15 բար ոտները լուանաք ։ Որովհետեւ ես ձեզ օրինակ
տուի , որ ինչպէս ես ձեզ արի , դուք էլ անէք ։

16 Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. Ծառան իր
տէրից մեծ չէ. ոչ էլ ուղարկուածը մեծ է իրան
17 ուղարկողից։ Եթէ այս գիտէք, երանելի էք՝ թէ
18 որ այս անէք։ Ձեր բոլորիդ համար չեմ ասում.
ես գիտեմ նորանց, որ ընտրեցի. բայց որ գրուածը
կատարուի, թէ Նա որ ինձ հետ հաց էր ուտում,
19 ինձ դէմ իրան կրունկը բարձրացրեց։ Հիմիկուց
ասում եմ ձեզ՝ լինելուց առաջ, որ երբոր լինի՝
20 հաւատաք թէ ես եմ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ. Ով որ ընդունէ Նորան, որ ես կ'ուղար-
կեմ, ինձ է ընդունում. և ինձ ընդունողը ինձ ու-
ղարկողին է ընդունում։
21 Յիսուսն այս ասելով տրտմեց հոգովը, և վկայեց
և ասեց. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
22 Ձեզանից մէկը կ'մատնէ ինձ։ Աշակերտներն էլ ի-
րար մտիկ էին տալիս տարակուսած, թէ ո՞ւմ հա-
23 մար է ասում։ Եւ նորա աշակերտներից մէկը Յի-
սուսի գոգին նստած էր, որին Յիսուսը սիրում էր։
24 Սիմոն Պետրոսը նորան ակնարկեց որ հարցնէ թէ
25 նա ո՞վ է, որի համար ասում է։ Եւ նա Յիսուսի
լանջքովն ընկած, ասեց նորան. Տէր, նա ո՞վ է։
26 Յիսուսը պատասխանեց. Նա է՝ որ ես պատառը
թաց կ'անեմ և նորան կ'տամ. և պատառը թաց
արաւ և տուաւ Յուդա Սիմոնեան Իսկարիովտա-
27 ցուն։ Եւ պատառիցը յետոյ սատանան մտաւ նո-
րա մէջ. և Յիսուսը նորան ասեց. Ինչ որ անում
28 ես՝ շուտով արա։ Եւ այս բանը սեղան նստողնե-
րից ոչ ով չիմացաւ, թէ ի՞նչ պատճառով ասեց
29 նորան։ Որովհետեւ ոմանք կարծում էին, թէ ո-
րովհետեւ Յուդան քսակն ունէր, Յիսուսը նորան
ասեց, թէ առ՝ ինչ որ այս տօնին պէտք է մեզ.
30 կամ թէ աղքատներին բան տայ։ Եւ նա երբոր
պատառն առաւ, շուտով դուրս գնաց. և գիշեր էր։

31 Եւ երբոր դուրս գնաց, Յիսուսն ասեց. Հիմա
մարդի Որդին փառաւորուեցաւ. և Աստուած նո-
32 բանում փառաւորուեցաւ։ Եթէ Աստուած նորա-
նում փառաւորուեցաւ, Աստուած էլ նորան կը
փառաւորէ իր անձումը. և շուտով կ'փառաւորէ
33 նորան։ Որդեակք, տակաւին մի քիչ ժամանակ էլ
ձեզ հետ եմ. ինձ կ'որոնէք, և ինչպէս Հրէաներ-
ին ասեցի, թէ Որտեղ որ ես եմ գնում, դուք
չէք կարող գալ. և հիմա էլ ձեզ եմ ասում։
34 Նոր պատուիրանք եմ տալիս ձեզ, որ իրար սիրէք.
ինչպէս ես ձեզ սիրեցի, որ դուք էլ իրար սիրէք։
35 Սրանով կ'գիտենան ամենքը թէ իմ աշակերտ-
36 ներն էք, եթէ իրար վերայ սէր ունենաք։ Սիմոն
Պետրոսը նորան ասեց. Տէր, ո՞ւր ես գնում. Յի-
սուսը պատասխանեց նորան. Որ տեղ որ ես գնում
եմ, դու հիմա չես կարող իմ ետեւից գալ. բայց
37 յետոյ իմ ետեւից կ'գաս։ Պետրոսը նորան ասեց.
Տէր, ի՞նչու չեմ կարող հիմա քո ետեւից գալ.
38 իմ անձը քեզ համար կ'դնեմ։ Յիսուսը պատաս-
խանեց նորան. Քո անձը կ'դնես ինձ համար. Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ ասում եմ քեզ, որ հաւը դեռ չի
խօսիլ, որ դու երեք անգամ կ'ուրանաս ինձ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ձեր սիրտերը թող չ'խռովին. Աստուծուն հաւա-
2 տացէք, և ինձ հաւատացէք։ Իմ Հօր տանը շատ
բնակարաններ կան. ապա թէ ոչ ես ձեզ կ'ասէի.
3 Գնում եմ ձեզ համար տեղ պատրաստելու։ Եւ
եթէ գնամ և ձեզ համար տեղ պատրաստեմ,
դարձեալ կ'գամ և ձեզ ինձ մօտ կ'առնեմ. որ
4 ուր ես եմ, դուք էլ լինիք։ Եւ որ տեղ որ ես
գնում եմ՝ գիտէք, և ճանապարհը գիտէք։

5 Թովմասը նորան ասեց. Տէր, մենք չ'գիտենք թէ
որ տեղ ես գնում. և ի՞նչպէս կարող ենք ճանա-
6 պարհը գիտենալ։ Յիսուսը նորան ասեց. Ես եմ
ճանապարհը և ճշմարտութիւնը և կեանքը. ոչ ով
7 չի գալիս Հօր մօտ, եթէ ոչ ինձանով։ Եթէ ինձ
գիտենայիք, իմ Հօրն էլ կ'գիտենայիք. և սորանից
յետոյ կ'գիտենաք նորան և տեսաք նորան։
8 Փիլիպպոսը նորան ասեց. Տէր, Հայրը ցոյց տուր
9 մեզ, և բաւական է մեզ։ Յիսուսը նորան ասեց.
Այսքան ժամանակ ձեզ հետ եմ, և ինձ չ'ճանա-
չեցի՞ր, Փիլիպպոս. ինձ տեսնողը Հօրը տեսաւ. և
դու ի՞նչպէս ես ասում. Հայրը ցոյց տուր մեզ։
10 Չի՞ս հաւատում, որ ես Հօր մէջ եմ, և Հայրն
ինձանում է. այն բանն՝ որ ես խօսում եմ ձեզ
հետ, իմ անձիցը չեմ խօսում. բայց Հայրը՝ որ ին-
ձանում բնակած է, նա է գործում այդ գործերը։
11 Հաւատացէք ինձ, որ ես Հօր մէջ եմ, և Հայրն
12 ինձանում է։ Ապա թէ ոչ, իսկ այն գործերի հա-
մար հաւատացէք ինձ. ճշմարիտ ճշմարիտ ասում
եմ ձեզ, ով ինձ հաւատացողը այն գործերն որ ես
գործում եմ, նա էլ կ'գործէ, և նորանցից էլ ա-
ւելի մեծ բաներ կ'գործէ. որովհետեւ ես իմ Հօր
13 մօտ եմ գնում։ Եւ ինչ որ էլ խնդրէք իմ անուա-
նովը, այն կ'անեմ, որ Հայրը փառաւորուի Որդու-
14 մը։ Եթէ իմ անունովը մի բան խնդրէք, ես կ'ա-
15 նեմ։ Եթէ ինձ սիրում էք, իմ պատուիրանքները
16 պահեցէք։ Եւ ես Հօրը կ'աղաչեմ, և ուրիշ Մխի-
թարիչ կ'տայ ձեզ. որ մնայ ձեզ հետ յաւիտեան։
17 Ճշմարտութեան Հոգին, որին աշխարհքս կարող չէ
ընդունել. որ չէ տեսնում նորան. և ոչ էլ ճա-
նաչում նորան. բայց դուք նորան ճանաչում էք,
որովհետեւ ձեզ մօտ է մնում և ձեզ հետ կ'լինի։
18 Ձեզ որբ չեմ թողիլ. կ'գամ ձեզ մօտ։ (19) Մի

փոքր ժամանակ էլ, և աշխարհքն էլ չի տեսնիլ
ինձ, բայց դուք կ'տեսնէք ինձ. որովհետեւ ես կեն-
20 դանի եմ, և դուք կենդանի կ'լինիք։ Այն օրը
դուք կ'ճանաչէք, որ ես իմ Հօր մէջ եմ, և դուք
21 ինձանում, և ես ձեզանում։ Ով որ իմ պատուի-
րանքներն ունի և նորանց պահում է, նա է ինձ
սիրողը. և ինձ սիրողն իմ Հօրիցը կ'սիրուի. և ես
կ'սիրեմ նորան, և ինձ կ'յայտնեմ նորան։
22 Ասեց նորան Յուդան՝ ոչ թէ Իսկարիովտացին.
Տէր, ի՞նչ է, որ մեզ կ'յայտնես քեզ՝ և աշխարհ-
23 քին ոչ։ Յիսուսը պատասխանեց և նորան ասեց.
Եթէ մէկն ինձ սիրում է, իմ խօսքը կ'պահէ և
իմ Հայրը կ'սիրէ նորան. և նորա մօտը կ'գանք և
24 բնակութիւն կ'անենք նորա մօտ։ Ինձ չ'սիրողը իմ
խօսքերը չէ պահում. և այն խօսքը որ լսում էք՝
25 իմը չէ, այլ ինձ ուղարկող Հօրը։ Այս խօսեցի ձեզ
26 հետ՝ քանի որ ձեզ մօտ եմ։ Բայց Մխիթարիչը՝
Սուրբ Հոգին, որ Հայրը կ'ուղարկէ իմ անունովը,
նա ամեն բան կ'սովորեցնէ ձեզ, և կ'յիշեցնէ ձեզ
27 ամեն ինչ որ ձեզ ասեցի։ Խաղաղութիւն եմ թո-
ղում ձեզ, իմ խաղաղութիւնն եմ տալիս ձեզ.
ոչ թէ ինչպէս աշխարհքն է տալիս՝ ես տալիս եմ
28 ձեզ. ձեր սիրտը չ'խռովի և չ'վախենայ։ Լսեցէք,
որ ես ասեցի ձեզ, թէ գնում եմ, և կ'գամ ձեզ
մօտ. եթէ ինձ սիրէիք, ապա ուրախ կ'լինէիք՝ որ
ասեցի, Հօր մօտ եմ գնում. որովհետեւ իմ Հայրը
29 մեծ է ինձանից։ Եւ հիմա ասեցի ձեզ՝ լինելուց
30 առաջ. որ երբոր լինի, հաւատաք։ Այլ եւս շատ
չեմ խօսիլ ձեզ հետ, որովհետեւ այս աշխարհքի
31 իշխանը գալիս է, և ինձանում ոչինչ չ'ունի։ Այլ
որպէս զի աշխարհքը իմանայ, թէ ես սիրում եմ
Հօրը. և ինչպէս Հայրը պատուիրեց ինձ, այնպէս
եմ անում. վեր կացէք, գնանք այս տեղից։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ Հայրը մշակն է։
2 Ամեն ճիւղ, որ ինձանում է և պտուղ չէ բե-
րում, Նա կտրում է նորան. և ամեն պտուղ բե-
րողին մաքրում է, որ էլ աւելի պտղաբեր լինի։
3 Դուք արդէն մաքուր էք այն խօսքի համար, որ
4 ձեզ հետ խօսեցի։ Կացէք ինձանում՝ և ես ձեզա-
նում. ինչպէս որ ճիւղն իր անձիցը կարող չէ պը-
տուղ բերել, եթէ որթումը չմնայ, այսպէս ոչ էլ
5 դուք՝ եթէ ինձանում չմնաք։ Ես որթն եմ՝ դուք
ճիւղերը. Նա որ ինձանում մնում է, և ես նորա-
նում, նա շատ պտուղ է բերում. որովհետեւ ա-
6 ռանց ինձ չէք կարող ոչինչ անել։ Եթէ մէկն ին-
ձանում չէ մնում, նա դուրս կ'գցուի ինչպէս ճիւղը,
և կ'չորանայ. և ժողովում են նորանց և կրակի
7 մէջ դցում, և այրվում է։ Եթէ կենաք ինձանում՝
և իմ խօսքերը ձեզանում կենան, ինչ որ էլ կա-
8 մենաք, կ'խնդրէք, և կ'լինի ձեզ։ Սորանով փա-
ռաւորուեցաւ իմ Հայրը, որ շատ պտուղ բերէք.
և իմ աշակերտները լինիք։
9 Ինչպէս իմ Հայրն ինձ սիրեց, ես էլ ձեզ սիրեցի.
10 կացէք իմ սէրի մէջ։ Եթէ իմ պատուիրանքները
պահէք, իմ սէրի մէջ կ'կենաք. ինչպէս ես իմ Հօր
պատուիրանքները պահեցի, և կենում եմ նորա սէրի
11 մէջ։ Այս բաները խօսեցի ձեզ հետ, որ իմ ուրա-
խութիւնը ձեզանում մնայ, և ձեր ուրախութիւնը
12 լցուած լինի։ Սա է իմ պատուիրանքը, որ իրար
13 սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի։ Ոչ ով նորա-
նից աւելի մեծ սէր չունի, որ մէկն իր անձը դնէ
14 իր բարեկամների համար։ Դուք իմ բարեկամներն
էք, եթէ անէք ինչ որ ես պատուիրում եմ ձեզ։

15 Այլ ես ծառայ չեմ ասում ձեզ, որովհետեւ ծա-
ռան չգիտէ, թէ իր տէրն ինչ է գործում. բայց ձեզ
բարեկամ ասեցի, որովհետեւ ամեն ինչ որ լսեցի
16 իմ Հօրիցն, իմացրի ձեզ։ Ոչ թէ դուք ինձ ընտ-
րեցիք. այլ ես ընտրեցի ձեզ, և ձեզ դրի, որ դուք
գնաք և պտուղ բերէք. և ձեր պտուղը մնայ. որ-
պէս զի ինչ որ իմ Հօրիցը խնդրէք իմ անունովը,
17 տայ ձեզ։ Սա եմ պատուիրում ձեզ, որ իրար
սիրէք։
18 Եթէ աշխարհքը ձեզ ատում է, գիտացէք, որ
19 ինձ ձեզանից առաջ է ատել։ Եթէ այս աշխարհ-
քիցը լինէիք, ապա աշխարհքն իրանը կ'սիրէր. բայց
որովհետեւ աշխարհքիցը չէք, այլ ես ձեզ ընտրեցի
աշխարհքիցը, նորա համար աշխարհքն ատում է
20 ձեզ։ Յիշեցէք այն խօսքն, որ ես ասեցի ձեզ. Ոչ
ծառան իր Տէրիցը մեծ չէ. եթէ ինձ հալածեցին,
ձեզ էլ են հալածելու. եթէ իմ խօսքը պահե-
21 ցին՝ ձերն էլ կ'պահեն։ Բայց այս ամենը կ'անեն
ձեզ իմ անունի համար. որովհետեւ չ'ճանաչեցին
22 ինձ ուղարկողին։ Եթէ ես չէի եկել և նորանց
հետ խօսել, նորանք մեղք չէին ունենալ. բայց
հիմա պատճառանք չունին իրանց մեղքի համար։
23 Ինձ ատողն իմ Հօրն էլ է ատում։ (24) Եթէ
այն գործերը չէի գործել նորանց միջումը, որ
մէկ ուրիշը չ'գործեց, մեղք չէին ունենալ. բայց
հիմա տեսան էլ, և ատեցին ինձ էլ և իմ Հօրն էլ։
25 Այլ այս եղաւ որպէս զի այն խօսքը կատարուի, որ
նորանց օրէնքումը գրուած է, թէ Զուր տեղն ա-
26 տեցին ինձ։ Բայց երբոր Մխիթարիչը կ'գայ, որ ես
Հօրիցը կ'ուղարկեմ ձեզ, ճշմարտութեան Հոգին,
որ Հօրից է դուրս գալիս, նա կ'վկայէ ինձ հա-
27 մար։ Եւ դուք էլ կ'վկայէք, որովհետեւ սկզբից
ինձ հետ էք։

ԳԼ. ԺԶ

1 Այս խօսեցի ձեզ հետ, որ չ'դայթակղիք։
2 Իրանց ժողովարաններիցը ձեզ դուրս կ'հանեն. և
ժամանակ էլ կ'գայ՝ որ ամեն ով որ սպանէ ձեզ,
կ'կարծէ, թէ Աստուծուն պաշտօն է մատուցա-
3 նում։ Եւ սա կ'անեն ձեզ. որովհետեւ ոչ Հօրը
4 ճանաչեցին և ոչ ինձ։ Այս էլ խօսեցի ձեզ հետ,
որ երբոր ժամանակը գայ, սրանք յիշէք, թէ ես
ասեցի ձեզ։ Բայց այս բաներն սկզբիցը չ'ասեցի
ձեզ. որովհետեւ ես ձեզ հետ էի։
5 Բայց հիմա ինձ ուղարկողի մօտ եմ գնում. և
ձեզանից ոչ մէկը չէ հարցնում ինձ, թէ Որ-ը ես
6 գնում։ Այլ որովհետեւ այս բաները խօսեցի ձեզ
7 հետ, տրտմութիւնը լցրեց ձեր սիրտը։ Բայց ես
ճշմարտութիւնն եմ ասում ձեզ, թէ լաւ է ձեզ
համար, որ ես գնամ. որովհետեւ եթէ չ'գնամ,
Մխիթարիչը չի գալ ձեզ մօտ. բայց եթէ գնամ,
8 նորան կ'ուղարկեմ ձեզ մօտ։ Եւ նա՝ երբոր գայ՝
աշխարհքին կ'յանդիմանէ մեղքի համար, և ար-
դարութեան համար, և դատաստանի համար։
9 Մեղքի համար, որովհետեւ ինձ չեն հաւատում։
10 Արդարութեան համար, որովհետեւ ես իմ Հօր մօտ
11 եմ գնում, և ինձ այլ եւս չէք տեսնիլ։ Եւ դատաս-
տանի համար, որովհետեւ այս աշխարհքի իշխանը
12 դատապարտուած է։ Տակաւին շատ բան ունիմ
13 ձեզ ասելու, բայց հիմա չէք կարող տանիլ։ Բայց
երբոր նա՝ ճշմարտութեան Հոգին կ'գայ, նա կ'ա-
ռաջնորդէ ձեզ ամեն ճշմարտութեան մէջ. որով-
հետեւ իր անձիցը չի խօսիլ, այլ ինչ որ կ'լսէ՝ կը
14 խօսի, և գալու բաները կ'պատմէ ձեզ։ Նա ինձ
կ'փառաւորէ, որովհետեւ իմիցը կ'առնէ և կ'պատ-

15 մէ ձեզ։ Ամեն ինչ որ Հայրն՝ունի՝ իմն է. Նորա
համար ասեցի ձեզ, թէ իմիցը կ'առնէ և կ'պատ-
16 մէ ձեզ։ Մի քիչ ժամանակ էլ, և չէք տեսնիլ ինձ.
և դարձեալ մի քիչ, և կ'տեսնէք ինձ. որովհետեւ
ես Հօր մօտ եմ գնում։
17 Նորա աշակերտներից սոմանք իրար ասում էին.
Սա ի՞նչ է, որ ասում է մեզ. Մի քիչ ժամանակ՝ և
չէք տեսնիլ ինձ, և դարձեալ մի քիչ, և կ'տես-
18 նէք ինձ. և, թէ Ես Հօր մօտ եմ գնում։ Եւ ա-
սում էին. Ի՞նչ է այն որ ասում է՝ Փիչ ժամանակ.
19 մենք չ'գիտենք, թէ ինչ է խօսում։ Եւ Յիսուսը
իմացաւ, որ ուզում էին հարցնել իրան, և ասեց
նորանց. Դորա՞ համար էք հարցնում իրար, որ
ասեցի, թէ Մի քիչ ժամանակ, և չէք տեսնիլ ինձ,
20 և դարձեալ մի քիչ, և կ'տեսնէք ինձ։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ ասում եմ ձեզ. որ դուք լաց կ'լինիք և
կ'ողբաք և աշխարհքը կ'ուրախանայ. դուք կը
տրտմիք, այլ ձեր տրտմութիւնն ուրախութիւն կը
21 լինի։ Կինը, երբոր ծնում է, տրտմութիւն ունի,
որ նորա ժամանակը հասել է, բայց երբոր երե-
խան ծնեց, նեղութիւնն էլ չէ յիշում այն ուրա-
խութեան համար, որ մի մարդ ծնուեցաւ աշ-
22 խարհքի մէջ։ Եւ դուք էլ հիմա տրտմութիւն
ունիք, բայց դարձեալ կ'տեսնեմ ձեզ, և ձեր
սիրտը կ'ուրախանայ. և ձեր ուրախութիւնը ոչ ոք
23 չի առնիլ ձեզանից։ Եւ այն օրը ոչինչ չէք հար-
ցնիլ ինձ. Ճշմարիտ ճշմարիտ ասում եմ ձեզ, թէ
ինչ որ Հօրիցը խնդրէք իմ անունովը, կ'տայ ձեզ։
24 Մինչեւ հիմա ոչինչ չ'խնդրեցիք իմ անունովը.
խնդրեցէք և կ'առնէք, որ ձեր ուրախութիւնը
25 կատարեալ լինի։ Այս բաներն առակներով խօսե-
ցի ձեզ հետ. բայց ժամանակ կ'գայ, որ էլ առա-
կով չեմ խօսիլ ձեզ հետ. այլ յայտնապէս կը

26 պատմեմ ձեզ Հօր համար։ Այն օրումն իմ անուանովը կ'խնդրէք. և չեմ ասում ձեզ, թէ ես ձեզ
27 համար կ'աղաչեմ Հօրը։ Նորա համար որ Հայրն ինքը սիրում է ձեզ. որովհետեւ դուք ինձ սիրել էք և հաւատացել էք, թէ ես Աստուածանից
28 դուրս եկայ։ Հօրից դուրս եկայ և եկայ աշխարհը. դարձեալ թողում եմ աշխարհը և գնում եմ Հօր մօտը։
29 Աշակերտները նորան ասեցին. Ահա հիմա յայտ-
30 նի ես խօսում, և ոչ մի առակ չես ասում։ Հիմա գիտենք, որ դու բոլորը գիտես. և պէտք չէ, որ մէկը հարցնէ քեզ. սորանով հաւատում ենք, թէ
31 դու Աստուածանից դուրս եկար։ Յիսուսը պա-
32 տասխանեց նորանց. Հիմա հաւատում է՞ք։ Ահա ժամանակ կ'գայ, և հիմա եկած է, որ ամեն մէկդ կ'ցրուիք իր տեղը, և ինձ մենակ կ'թողէք. բայց ես
33 մենակ չեմ. որովհետեւ Հայրն ինձ հետ է։ Այս բաները խօսեցի ձեզ հետ, որ ինձանումն խաղաղութիւն ունենաք. աշխարհումը նեղութիւն կ'ունենաք. բայց քաջացէք, ես յաղթել եմ աշխարհքին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Յիսուսը այս խօսեց, և իր աչքերը բարձրացրեց դէպի երկինքը և ասեց. Հայր, ժամը հասել է, փառաւորիր քո Որդուն, որ քո Որդին էլ քեզ
2 փառաւորէ. Ինչպէս նորան իշխանութիւն տուիր ամեն մարմնի վերայ որ յաւիտենական կեանք տայ
3 այն ամենին՝ որ տուիր նորան։ Եւ սա է յաւիտենական կեանքը, որ ճանաչեն քեզ միայն ճշմարիտ Աստուած. և նորան, որ ուղարկեցիր՝ Յիսուսին
4 Քրիստոսին։ Ես քեզ փառաւորեցի երկրի վերայ.

այն գործը կատարեցի, որ տուիր ինձ՝ որ անեմ։
5 Եւ հիմա, փառաւորիր ինձ դու, Հայր, քեզ մօտ այն փառքովը, որ աշխարհի լինելուցն առաջ ու-
6 նէի քեզ մօտ։ Քո անունը յայտնեցի այն մարդկանց, որ աշխարհքիցը տուիր ինձ. քոնն էին, և
7 ինձ տուիր նորանց. և քո խօսքը պահեցին։ Հիմա իմացան, որ այն ամենը որ ինձ տուիր՝ քեզանից է.
8 Որովհետեւ այն խօսքն՝ որ ինձ տուիր, ես նորանց տուի. և նորանք ընդունեցին, և ճշմարտութեամբ իմացան, որ քեզանից դուրս եկայ. և հաւատա-
9 ցին, թէ դու ուղարկեցիր ինձ։ Ես նորանց համար եմ աղաչում. ոչ թէ աշխարհի համար եմ աղաչում. այլ նորանց համար՝ որ ինձ տուիր, որ
10 քոնն են։ Եւ ինչ որ իմն է, բոլորը քոնն է. և ինչ որ քոնն է՝ իմն է. և ես փառաւորուած եմ նո-
11 րանցումն։ Եւ ես՝ այլ եւս աշխարհումն չեմ, իսկ նորանք աշխարհումն են, և ես քեզ մօտ եմ գալիս. ով Սուրբ Հայր, պահիր նորանց քո անունովը, որոնց տուիր ինձ, որ մէկ լինեն ինչպէս մենք։
12 Երբոր ես աշխարհումը նորանց հետ էի, ես էի պահում նորանց քո անունովը. նորանց որ տուիր ինձ, պահեցի. և նորանցից ոչ մէկը չկորաւ. բայց միայն կորուստի որդին, որ գրուածը կատարուի։
13 Բայց հիմա ես քեզ մօտ եմ գալիս. և այս բանը խօսում եմ աշխարհումը, որ իմ ուրախութիւնը կատարեալ ունենան իրանց անձերումը։
14 Եւ քո խօսքը նորանց տուի, և աշխարհքը նորանց ատեց, որովհետեւ աշխարհքիցը չեն, ինչպէս ես էլ
15 աշխարհքիցը չեմ։ Ես չեմ աղաչում, որ աշխարհքիցը վեր առնես նորանց. այլ որ նորանց պահես
16 չարիցը։ Այս աշխարհքիցը չեն, ինչպէս ես էլ աշ-
17 խարհքիցը չեմ։ Նորանց սուրբ արա քո ճշմար-
18 տութիւնովը. քո խօսքը ճշմարտութիւն է։ Ինչ-

պէս դու ինձ ուղարկեցիր աշխարհ. ես էլ նո-
19 րանց ուղարկեցի աշխարհ։ Եւ ես նորանց համար
իմ անձը սուրբ եմ անում, որ նորանք էլ ճշմար-
20 տութիւնով սրբուած լինեն։ Բայց ոչ թէ միայն
նորանց համար եմ աղաչում, այլ նորանց համար
21 էլ, որ նորանց խօսքովը կ'հաւատան ինձ։ Որ ա-
մենքը մէկ լինեն, ինչպէս դու, Հայր, ինձանում,
և ես քեզանում, որ նորանք էլ մեզանում մէկ
լինեն. որ աշխարհը հաւատայ, թէ դու ուղար-
22 կեցիր ինձ։ Եւ ես այն փառքն՝ որ ինձ տուիր՝ նո-
րանց տուի, որ մէկ լինեն՝ ինչպէս մենք էլ մէկ
23 ենք։ Ես նորանցում՝ և դու ինձանում, որ կա-
տարեալ լինեն միութիւնում, որպէս զի աշխարհը
գիտենայ, թէ դու ուղարկեցիր ինձ. և սիրեցիր նո-
24 րանց՝ ինչպէս ինձ սիրեցիր։ Հայր, նորանք որ ինձ
տուիր, կամենում եմ, որ ինչ տեղ որ ես եմ՝ նո-
րանք էլ ինձ հետ լինեն. որ իմ փառքը տեսնեն,
որ տուիր ինձ. որովհետեւ աշխարհի հիմնելուցն
25 առաջ սիրեցիր ինձ։ Արդար Հայր, աշխարհը չը
ճանաչեց քեզ. բայց ես ճանաչեցի քեզ, և սո-
26 րանք ճանաչեցին որ դու ուղարկեցիր ինձ։ Եւ ես
քո անունը ճանաչեցրի նորանց, և կ'ճանաչեցնեմ.
որ այն սէրն, որով ինձ սիրեցիր՝ նորանցում լինի,
և ես էլ նորանցում։

ԳԼ. ԺԸ

1 Յիսուսը այս ասելուց յետոյ իր աշակերտների
հետ դուրս գնաց Կեդրոն հեղեղատի միւս կողմը,
որտեղ մի պարտէզ կար. որի մէջ մտաւ ինքը և
2 իր աշակերտները։ Յուդան՝ նորան մատնողն էլ
գիտէր այն տեղը. որովհետեւ Յիսուսը շատ անգամ
3 ժողովուել էր այնտեղ իր աշակերտների հետ։ Եւ

Յուդան զինուորներէ դունդը և քահանայապետնե-
րից և Փարիսեցիներից սպասաւորներ առնելով ե-
կաւ այնտեղ ջահերով և լապտերներով և զէն-
4 քերով։ Բայց Յիսուսը՝ երբոր գիտաց այն ամեն
բաները, որ գալիս էին իր վերայ, դուրս եկաւ նո-
5 րանց ասեց. Ո՞ւմ էք ուզում։ Պատասխանեցին
նորան. Յիսուս Նազովրեցուն. Յիսուսը նորանց ա-
սեց. Ես եմ. Յուդան՝ նորան մատնողն էլ կանգ-
6 նած էր նորանց հետ։ Երբոր ասեց նորանց թէ Ես
եմ, նորանք ետ ետ դնացին, և գետնի վերայ ըն-
7 կան։ Եւ դարձեալ հարցրեց նորանց, Ո՞ւմ էք
ուզում. և նորանք ասեցին. Յիսուս Նազովրեցուն։
8 Յիսուսը պատասխանեց. Ձեզ ասեցի թէ Ես եմ.
արդ թէ որ ինձ էք ուզում, թող տուէք դորանց,
9 որ գնան։ Որ կատարուի այն խօսքը որ ասեց, թէ
Նորանց որ ինձ տուիր, նորանցից ոչ մէկն էլ չ'կոր-
10 ցրի։ Բայց Սիմոն Պետրոսը, որ սուր ունէր, քաշեց
նորան և քահանայապետի ծառային զարկեց, և
նորա աջ ականջը կտրեց դցեց. և այն ծառայի
11 անունը Մաղքոս էր։ Յիսուսն էլ Պետրոսին ասեց.
Սուրդ դիր պատեանի մէջը. այն բաժակը որ իմ
Հայրը տուաւ ինձ, ես այն չ'խմե՞մ։
12 Եւ զինուորների դունդը և հազարապետը և Հրէ-
աների սպասաւորները բռնեցին Յիսուսին, և կա-
13 պեցին նորան. Եւ տարան նորան առաջ Աննայի
մօտ. որովհետեւ Կայիափայի աներն էր, որ այն
14 տարուայ քահանայապետն էր։ Սա այն Կայիափան
էր, որ Հրէաներին խրատ տուաւ, թէ Լաւ է, մէկ
15 մարդ կորչի ժողովրդի համար։ Եւ Սիմոն Պետրոսը
և միւս աշակերտը գնում էին Յիսուսի ետեւից։
Այն աշակերտը ծանօթ էր քահանայապետին, և
Յիսուսի հետ մտաւ քահանայապետի սրահը։
16 Պետրոսն էլ դուռն մօտ կանգնած էր դուրսը. այն

միւս աշակերտը որ քահանայապետին ծանօթ էր, դուրս եկաւ և դռնապանին ասեց, և Պետրոսին
17 ներս մտցրեց։ Եւ այն աղջիկը՝ որ դռնապան էր՝ Պետրոսին ասեց. Մի՞թէ դու էլ այն մարդի աշա-
18 կերտներիցն ես. և նա ասեց. Չեմ։ Ծառաներն ու սպասաւորներն էլ կանգնել էին՝ կրակ արած, ո-
ր ովհետեւ ցուրտ էր, և տաքանում էին. Պետրոսն
19 էլ նորանց հետ կանգնած էր և տաքանում էր։ Եւ քահանայապետը Յիսուսին հարցրեց նորա աշա-
կերտների համար և նորա վարդապետութեան հա-
20 մար։ Յիսուսը պատասխանեց նորան. Ես յայտնի խօսեցի աշխարհքին. ես միշտ սովորեցրի ժողովա-
րանումը և տաճարումը, որտեղ ամէն տեղից Հրէա-
նները ժողովվում են, և ծածուկ ոչինչ չխօսեցի։
21 Ի՞նչու ես ինձ հարցնում. լսողներին հարցրու, թէ ես ինչ խօսեցի նորանց. ահա նորանք գիտեն, ես
22 ինչ եմ ասել։ Երբոր նա սա ասեց, սպասաւորնե-
րից մէկը, որ այնտեղ կանգնած էր, Յիսուսին ապտակ տուաւ և ասեց. Այդպէ՞ս ես պատասխա-
23 նում քահանայապետին։ Յիսուսը նորան պատաս-
խանեց. Եթէ չար խօսեցի, վկայիր այն չարի համար.
24 բայց եթէ բարի, ի՞նչու ես զարկում ինձ։ Եւ Աննան նորան կապած ուղարկեց Կայափա քա-
25 հանայապետի մօտը։ Եւ Սիմոն Պետրոսը կանգնած տաքանում էր. նորան ասեցին, Մի՞թէ դու էլ
նորա աշակերտներիցն ես. նա ուրացաւ և ասեց՝
26 Չեմ։ Եւ քահանայապետի ծառաներիցը մէկը, որ ազգական էր նորան, որի ականջը Պետրոսը կտրեց,
ասեց. Չէ՞ որ ես տեսայ քեզ այն պարտէզումը
27 նորա հետ։ Եւ Պետրոսը դարձեալ ուրացաւ. և շուտով հաւը խօսեց։
28 Եւ Կայափայի մօտից Յիսուսին տարան պալա-
տը. և առաւօտ էր. և իրանք չմտան պալատի

29 մէջ, որ չպղծուին, այլ որ զատիկն ուտեն։ Եւ Պիղատոսը դուրս եկաւ նորանց մօտ և ասեց. Այդ
մարդի դէմ ի՞նչ դանգատ էք առաջ բերում։
30 Պատասխանեցին և ասեցին նորան. Եթէ սա չարա-
գործ չլինէր, ապա նորան չէինք մատնիլ քեզ։
31 Պիղատոսն էլ նորանց ասեց. Դուք առէք նորան, և ձեր օրէնքի համեմատ դատեցէք նորան։ Հրէա-
ներն էլ նորան ասեցին. Մեզ օրէնք չէ ոչ ոքի
32 սպանել։ Որ Յիսուսի խօսքը կատարուի, որ ասեց,
33 ցոյց տալով՝ թէ ինչպիսի մահով է մեռնելու։ Պի-
ղատոսը դարձեալ մտաւ պալատը, Յիսուսին կան-
չեց և նորան ասեց. Դո՞ւ ես Հրէաների թագաւո-
34 ը։ Յիսուսը նորան պատասխանեց. Դու քեզանի՞ց ես ասում այդ, թէ ուրիշներն ասեցին քեզ ինձ
35 համար։ Պիղատոսը պատասխանեց. Մի՞թէ ես էլ Հրէայ եմ. քո ազգը և քահանայապետները քեզ
36 մատնեցին ինձ. ի՞նչ ես արել։ Յիսուսը պատաս-
խանեց. Իմ թագաւորութիւնն այս աշխարհքիցը չէ. եթէ իմ թագաւորութիւնն այս աշխարհքիցը
լինէր, ապա իմ ծառաները կռիւ կ'անէին որ չը մատնուիմ Հրէաների ձեռը. բայց հիմա իմ թա-
37 գաւորութիւնն այս տեղից չէ։ Պիղատոսն էլ ասեց նորան. Ապա ուրեմն դու թագաւո՞ր ես.
պատասխանեց Յիսուսը. Դու ես ասում որ ես թագաւոր եմ. ես դորա համար եմ ծնուել և ե-
կել աշխարհք, որ ճշմարտութեանը վկայեմ. ա-
մէն ով որ ճշմարտութիւնից է՝ իմ ձայնը լսում
38 է։ Պիղատոսը նորան ասեց. Ի՞նչ է ճշմարտութի-
նը։ Եւ սա ասելով դարձեալ դուրս գնաց Հրէա-
ների մօտ և նորանց ասեց. Ես ոչ մի յանցանք չեմ
39 գտնում նորանում։ Բայց ձեզ սովորութիւն է, որ զատկին մի մարդ արձակեմ ձեզ համար. արդ
կամենո՞ւմ էք, որ Հրէաների թագաւորն արձա-

40 կեմ ձեզ համար։ Եւ ամենքը դարձեալ աղաղակեցին և ասում էին, Ոչ թէ դորան՝ այլ Բարաբբասին. և այդ Բարաբբան մի աւազակ էր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Այն ժամանակ Պիղատոսն առաւ Յիսուսին և
2 ծեծեց։ Եւ զինուորները փշերից պսակ շինեցին,
դրին նորա գլխին, և ծիրանի հանդերձ հագցրին
3 նորան։ Եւ ասում էին. Ողջ կաց, ով Հրէաների
4 թագաւոր. և սպտակներ էին տալիս նորան։ Պի-
ղատոսը դարձեալ դուրս գնաց և նորանց ասեց.
Ահա նորան դուրս եմ բերում ձեզ մօտ, որ գի-
տենաք թէ ես ոչ մի յանցանք չեմ գտնում նո-
5 րանում։ Եւ Յիսուսը դուրս եկաւ, փշեղէն պսա-
կը և ծիրանի հագուստը հագած. և Պիղատոսը նո-
6 րանց ասեց. Ահա այն մարդը։ Երբոր քահանայա-
պետները և սպասաւորները նորան տեսան, աղա-
ղակեցին և ասեցին. Խաչիր, խաչիր։ Պիղատոսը
նորանց ասեց. Դուք առէք դորան և խաչեցէք.
որովհետեւ ես յանցանք չեմ գտնում դորանում։
7 Հրէաները պատասխանեցին նորան. Մենք օրէնք
ունինք, և մեր օրէնքի համեմատ պէտք է մեռնի.
8 որովհետեւ իր անձն Աստուծոյ Որդի արաւ։ Երբոր
Պիղատոսը այս խօսքը լսեց, էլ աւելի վախեցաւ։
9 Եւ դարձեալ մտաւ պալատը, և Յիսուսին ասեց.
Դու ի՞նչ տեղից ես. և Յիսուսը չ'պատասխանեց
10 նորան։ Պիղատոսն էլ ասեց նորան. Ինձ հետ չի՞ս
խօսում. մի՞թէ չ'գիտես, որ ես իշխանութիւն ու-
նիմ քեզ խաչելու, և իշխանութիւն ունիմ քեզ
11 արձակելու։ Յիսուսը պատասխանեց. Դու ոչինչ
իշխանութիւն չէիր ունենալ ինձ վերայ, եթէ վե-
րեւից տրուած չ'լինէր քեզ. նորա համար՝ նա որ

12 ինձ մատնեց քեզ, նորա մեղքն աւելի մեծ է։ Եւ
նորանից յետոյ Պիղատոսը որոնում էր նորան ար-
ձակել. բայց Հրէաները աղաղակում էին և ասում.
Եթէ դորան արձակես՝ կայսրի բարեկամ չես. ա-
մեն ով որ իր անձը թագաւոր է կոչում, նա կայս-
13 րին հակառակ է խօսում։ Պիղատոսն էլ երբոր
այս խօսքը լսեց, Յիսուսին դուրս բերաւ, և բեմի
վերայ նստեց, այն տեղը՝ որ Քարայատակ էր կոչ-
14 ւում, և Եբրայեցերէն Կաբբաթա։ Եւ զատկի
ուրբաթն էր՝ ժամը իբր վեցը, և Հրէաներին ասեց.
15 Ահա ձեր թագաւորը։ Իսկ նորանք աղաղակում
էին, Վեր առ, վեր առ՝ և խաչիր դորան. Պիղա-
տոսը նորանց ասեց. Ձեր թագաւո՞րը խաչեմ։ Քա-
հանայապետները պատասխանեցին. Մենք թագա-
16 ւոր չ'ունինք բացի կայսրից։ Այն ժամանակ նորան
տուաւ նորանց ձեռը, որ խաչուի։
17 Եւ նորանք առան տարան Յիսուսին. և խաչա-
փայտն ինքը վերկալած, դուրս գնաց այն տեղը, որ
Գագաթն էր ասվում, որ Եբրայեցերէն Գողգոթա
18 է կոչվում։ Այնտեղ խաչ հանեցին նորան. և նորա
հետ երկու ուրիշին՝ այս կողմին և այն կողմին, և
19 Յիսուսին՝ մէջտեղը։ Պիղատոսը մի տախտակ էլ
գրեց, և խաչի վերայ դրաւ. և գրուած էր. ՅԻ-
20 ՍՈՒՍ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ։ Եւ այս
տախտակը Հրէաներից շատերը կարդացին. որով-
հետեւ քաղաքին մօտ էր այն տեղը ուր որ Յիսուսը
խաչուեցաւ. և գրուած էր Եբրայեցերէն, Յունա-
21 րէն և Լատիներէն։ Եւ Հրէաների քահանայապետ-
ներն ասեցին Պիղատոսին. Մի գրիր Հրէաների թա-
գաւոր, այլ թէ Նա ասեց, Ես թագաւոր եմ
22 Հրէաների։ Պիղատոսը պատասխանեց. Ինչ որ գրե-
ցի՝ գրեցի։
23 Բայց զինուորներն՝ երբոր Յիսուսին խաչ հանե-

ցին , Նորա հանդերձներն առան՝ և չորս բաժին ա-
րին , ամեն մէկ զինուորի համար մի բաժին . բայց
պատմուճանը՝ որովհետեւ առանց կարի էր , վերեւիցը
24 վայր բոլորը հիւսուած . Ուստի իրար ասեցին . Դո-
րան չ'պատառենք , այլ վիճակ գցենք դորա վերայ ,
թէ ումը լինի . որ գիրքը կատարուի , որ ասում է
թէ Իմ հանդերձներն իրանց մէջ բաժանեցին և
իմ պատմուճանի վերայ վիճակ գցեցին . և զին-
ուորներն արին այդ բանը ։
25 Եւ Յիսուսի խաչի մօտ կանգնած էին Նորա մայրը ,
և Նորա մօր քոյրը՝ Մարիամը Կղէովպայի էնը , և
26 Մարիամ Մագդաղենացին ։ Յիսուսն էլ տեսնե-
լով իր մօրը և այն աշակերտին՝ որ սիրում էր , որ
մտիկ կանգնած էր , իր մօրն ասեց . Ով կին , ահա
27 քո որդին ։ Յետոյ ասեց աշակերտին . Ահա քո մայրը .
և այն ժամանակից այն աշակերտն իրան մօտ առաւ
Նորան ։
28 Սորանից յետոյ Յիսուսն իմանալով , որ ամեն
բան արդէն լրացած է , որպէս զի գրուածը կատար-
29 ուի՝ ասեց . Ծարաւ եմ ։ Եւ մի աման կար քացա-
խով լիքն . և Նորանք մի սպունգ լցրին քացախով
և զոպայի մէտիկի վերայ դրած Նորա բերանին մօ-
30 տեցրին ։ Եւ երբոր Յիսուսը քացախն առաւ՝ ասեց .
Կատարուած է . և գլուխը խոնարհեցրեց՝ հոգին
աւանդեց ։
31 Բայց Հրէաները , որովհետեւ ուրբաթ օր էր , որ-
պէս զի մարմինները չ'մնան խաչի վերայ շաբաթ օրը ,
որովհետեւ այն շաբաթ օրը մեծ էր , Պիղատոսին
աղաչեցին , որ Նորանց սրունքները ջարդեն , և
32 վեր առնուին ։ Զինուորներն էլ եկան և առաջինի
սրունքները ջարդեցին , այնպէս էլ միւսինը որ Նո-
33 րա հետ խաչուած էր ։ Բայց երբոր Յիսուսի մօտ
եկան և տեսան Նորան արդէն մեռած , Նորա

34 սրունքները չ'ջարդեցին ։ Այլ զինուորներից մէկը
գեղարդով Նորա կողը խոցեց . և շուտով արիւն և
35 ջուր դուրս եկաւ ։ Եւ նա որ այս տեսաւ՝ վկայեց .
և Նորա վկայութիւնը ճշմարիտ է . և նա գիտէ որ
36 ճշմարիտ է ասում , որ դուք հաւատաք ։ Որովհե-
տեւ այս բաները եղան , որ գրուածը կատարուի , թէ
37 Նորա ոսկորը չ'պիտի փշրուի ։ Եւ դարձեալ մի ու-
րիշ գրուած ասում է , թէ Մտիկ կ'տան Նորան ,
որ խոցեցին ։
38 Սորանից յետոյ Պիղատոսին աղաչեց Յովսէփը ,
որ Արիմաթիայեցն էր , (որ աշակերտ լինելով Յի-
սուսին , բայց Հրէից վախի պատճառովը ծածկուած
էր) որ Յիսուսի մարմինը վեր առնէ . և Պիղատոսը
հրաման տուաւ . և նա եկաւ և վեր առաւ Յի-
39 սուսի մարմինը ։ Նիկոդեմոսն էլ եկաւ՝ (որ առաջ
Յիսուսի մօտ էր եկել գիշերով .) և զմուռս բե-
բաւ հալուէի հետ խառնած՝ հարիւր լիտրի չափ ։
40 Եւ Յիսուսի մարմինն առան , և այն խնկերի հետ
կտաւներով պատեցին , ինչպէս Հրէաներին օրէնք էր
41 պատել ։ Եւ այն տեղը , ուր որ խաչուեցաւ , մի
պարտէզ կար , և այն պարտէզումը մի նոր գերեզ-
42 ման , որ Նորանում երբէք ոչ ոք չէր դրուած ։ Եւ
այնտեղ դրին Յիսուսին Հրէաների ուրբաթի հա-
մար , որովհետեւ գերեզմանը մօտ էր ։

ԳԼ. Ի

1 Եւ միաշաբաթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին
առաւօտանց՝ տակաւին մութ՝ գալիս է գերեզմա-
նը , և տեսնում է քարը գերեզմանից վեր առած ։
2 Ապա վազում է գալիս Սիմոն Պետրոսի և միւս ա-
շակերտի մօտ , որին Յիսուսը սիրում էր , և ասում
Նորանց . Տիրոջը վեր առան գերեզմանիցը , և չ'գի-

3 տենք Բէ որտեղ դրին Նորան։ Եւ դուրս եկաւ
Պետրոսը և միւս աշակերտը, և գալիս էին գերեզ-
4 մանը։ Եւ երկուսը միասին վազում էին. և միւս
աշակերտը վազեց շուտով անցաւ Պետրոսից, և
5 առաջ եկաւ գերեզմանը։ Եւ ծռելով տեսնում է
6 կտաւները դրած. բայց ներս չմտաւ։ Սիմոն Պետ-
րոսն էլ հասաւ որ Նորա ետեւից գալիս էր, և մտաւ
7 գերեզմանը, և տեսնում է կտաւները դրած։ Եւ
վարշամակը՝ որ Նորա գլխի վերայ էր, կտաւների
8 հետ չէր, այլ ջոկ ծալած մի առանձին տեղ։ Այն
ժամանակ միւս աշակերտն էլ ներս մտաւ, նա որ
առաջ էր գերեզմանը եկել, տեսաւ և հաւատաց։
9 Որովհետեւ տակաւին չգիտէին գիրքը, թէ Պէտք
10 է նա մեռելներից յարութիւն առնէ։ Եւ աշա-
կերտները դարձեալ իրանց տունը գնացին։
11 Բայց Մարիամը գերեզմանի մօտ կանգնած էր
դուրսը և լաց էր լինում. և լաց լինելիս ծռուեց
12 մէջն դէպ գերեզմանի մէջ. Եւ տեսնում է եր-
կու հրեշտակ՝ սպիտակ հանդերձներով նստած,
մէկը գլխի կողմին, և միւսը ոտների կողմին, որ-
13 տեղ որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր։ Եւ Նորանք
ասեցին Նորան. Ով կին, ի՞նչու ես լաց լինում. Նո-
րանց ասեց. Նորա համար որ իմ Տիրոջը վեր ա-
14 ռան, և չգիտեմ՝ թէ ուր դրին Նորան։ Եւ երբոր
սա ասեց, դարձաւ իր յետին կողմը, և Յիսուսին
տեսաւ՝ կանգնած. և չգիտէր թէ Յիսուսն է։
15 Յիսուսը Նորան ասեց. Կին, ի՞նչու ես լաց լինում,
ո՞ւմ ես որոնում. Նա էլ կարծելով թէ պարտիզ-
պանն է, ասեց Նորան. Տէր, եթէ դու վեր առար
Նորան, ասիր ինձ՝ ուր ես դրել Նորան, որ ես վեր
16 առնեմ Նորան։ Յիսուսը Նորան ասեց. Մարիամ.
և նա դարձաւ և ասեց Նորան. Ռաբբունի, որ կը
17 թարգմանուի Վարդապետ։ Յիսուսը Նորան ասեց.

Մի դպչիր ինձ, որովհետեւ դեռ չեմ վեր ելել
իմ Հօր մօտ. բայց դու գնա իմ եղբայրների մօտ,
և Նորանց ասիր. Ես վեր եմ ելնում իմ Հօր մօտ
18 և ձեր Հօր մօտ, իմ Աստուծոյ մօտ և ձեր Աս-
տուծոյ մօտ։ Մարիամ Մագդալենացին գալիս է
աշակերտներին պատմում, թէ նա տեսաւ Տիրոջը,
և Բէ նա այս բաներն իրան ասեց։
19 Եւ նոյն օրը, միաշաբաթի իրիկունը երբոր դրա-
ները փակուած էին, այնտեղ ուր որ աշակերտնե-
րը ժողովուած էին Հրէաների վախից, Յիսուսը
եկաւ և Նորանց մէջ կանգնեց, և Նորանց ասեց.
20 Խաղաղութիւն ձեզ։ Եւ սա ասելով իր ձեռքերը
և իր կողը ցոյց տուաւ Նորանց. և աշակերտներն
21 ուրախացան՝ երբոր Տիրոջը տեսան։ Յիսուսը դար-
ձեալ ասեց Նորանց. Խաղաղութիւն ձեզ, ինչպէս
իմ Հայրն ինձ ուղարկեց, ես էլ ձեզ եմ ուղար-
22 կում։ Եւ սա ասելով փչեց Նորանց վերայ և ա-
23 սեց. Առէք Սուրբ Հոգին։ Որոնց մեղքը որ թողէք՝
թողուած կ'լինի Նորանց. որոնցը որ պահէք՝ պահ-
ուած կ'լինի։
24 Բայց Թովմասը՝ տասնեւերկուսից մէկը՝ Երկուսը-
եակ կոչուածը, Նորանց հետ չէր, երբոր Յիսուսը
25 եկաւ։ Միւս աշակերտներն ասում էին Նորան, Բէ
Տիրոջը տեսանք. իսկ նա ասեց Նորանց, Եթէ Նորա
ձեռքերումն բեւեռների նշանը չ'տեսնեմ, և իմ
մատը չ'դնեմ բեւեռների տեղը, և իմ ձեռքը չ'կո-
խեմ Նորա կողը, չեմ հաւատալ։
26 Եւ ութ օրից յետոյ աշակերտները դարձեալ
ներսումն էին, և Թովմասն էլ Նորանց հետ. Յի-
սուսը դռները փակ լինելով եկաւ և Նորանց մի-
ջումը կանգնեց և ասեց. Խաղաղութիւն ձեզ։
27 Յետոյ Թովմասին ասեց. Բեր քո մատը այստեղ. և
տես իմ ձեռքերը, և քո ձեռքը բեր՝ և իմ կողը

կոխիր , և մի լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատացեալ։
28 Եւ Թովմասը պատասխանեց և ասեց Նորան . Ով
29 իմ Տէրը , և ով իմ Աստուածը։ Յիսուսը Նորան
ասեց . Որովհետեւ տեսար ինձ՝ հաւատացիր . երա-
նի Նորանց , որ չեն տեսել և հաւատում են։
30 Յիսուսը ուրիշ էլ շատ նշաններ արաւ իր աշա-
կերտների առաջին , որ չեն գրուած այս գրքումը։
31 Բայց սորանք գրուեցան՝ որ հաւատաք , թէ Յի-
սուսն է Քրիստոսը՝ Աստուծոյ Որդին . և որ հաւա-
տալով կեանք ունենաք Նորա անունովը։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Սորանից յետոյ Յիսուսը դարձեալ իր անձը
յայտնեց իր աշակերտներին Տիբերեայ ծովի եզրին
2 մօտ . և այսպէս յայտնեց։ Միասին էին Սիմոն
Պետրոսը , և Երկուսորեակ անուանուած Թովմասը
և Նաթանայէլը՝ որ Գալիլեայի Կանայիցն է , և Զե-
բեդեայի որդիքը , և Նորա աշակերտներիցն ուրիշ
3 երկուս էլ։ Սիմոն Պետրոսը Նորանց ասեց . Ես գը-
նում եմ ձուկ բռնելու . Նորան ասեցին . Մենք էլ
գանք քեզ հետ . գնացին և շուտով մտան նաւը ,
4 և այն գիշերը ոչինչ չ'բռնեցին։ Երբոր արդէն ա-
ռաւօտ եղաւ , Յիսուսը ծովի եզրումը կանգնած
էր , սակայն աշակերտները չ'ճանաչեցին , թէ Յի-
5 սուսն է։ Իսկ Յիսուսը Նորանց ասեց . Տղերք , ու-
տելու բան ունի՞ք . պատասխանեցին Նորան , Ոչ։
6 Նա էլ ասեց Նորանց . Ուռկանը նաւի աջ կողմը
գցեցէք , և կ'գտնէք . Նորանք էլ գցեցին , և՝ էլ
չէին կարողանում քաշել՝ ձկների շատութեան
7 պատճառովը։ Այն աշակերտը որ Յիսուսը սիրում
էր Նորան՝ Պետրոսին ասեց , Տէրն է նա։ Սիմոն
Պետրոսը երբոր լսեց՝ թէ Տէրն է , վերարկուն իրան

վերայ առաւ , որովհետեւ մերկ էր , և ինքը ծովը
8 գցեց։ Իսկ միւս աշակերտները եկան նաւակովը .
որովհետեւ ցամաքիցը հեռու չէին . այլ երկու հա-
րիւր կանգուն չափ , և ուռկանը ձկներովը քա-
9 շում էին։ Երբոր դուրս եկան ցամաքը , տեսան ա-
ծուխի կրակ վառած , և նորա վերայ դրած ձուկ և
10 հաց։ Յիսուսը Նորանց ասեց . Բերէք այդ ձկներից՝
11 որ հիմա բռնեցիք։ Սիմոն Պետրոսը նաւը մտաւ և
ուռկանը քաշեց դէպի ցամաքը՝ մեծ մեծ ձկներով
լիքը՝ հարիւր յիսունեւերեք հատ . և այդքան լինե-
12 լով՝ ուռկանը չ'պատառուեցաւ։ Յիսուսը Նորանց
ասեց . Եկէք ճաշեցէք . և աշակերտներիցը ոչ ով
չէր համարձակւում հարցնել՝ թէ Դու ո՞վ ես . ո-
13 րովհետեւ գիտէին , որ Տէրն է։ Յիսուսն էլ եկաւ՝
և հացն առաւ՝ և Նորանց տուաւ , և նոյնպէս էլ
14 ձուկը։ Սա երրորդ անգամն է որ Յիսուսը իր ա-
շակերտներին երեւեցաւ , մեռելներից յարութիւն
առնելուց յետոյ։
15 Եւ երբոր ճաշեցին , Յիսուսն ասեց Սիմոն Պետ-
րոսին . Սիմոն Յովնանի որդի , սիրո՞ւմ ես ինձ
դոբանցից աւելի . Նորան ասեց . Այո , Տէր , դու գի-
տես՝ որ ես սիրում եմ քեզ , Նորան ասեց . Արա-
16 ծեցրու իմ գառները։ Դարձեալ ասեց Նորան . Սի-
մոն Յովնանի որդի , սիրո՞ւմ ես ինձ . Նորան ասեց .
Այո , Տէր , դու գիտես որ ես սիրում եմ քեզ .
17 Նորան ասեց , Արածեցրու իմ ոչխարները։ Երբորդ
անգամն ասեց Նորան . Սիմոն Յովնանի որդի , սիրո՞ւմ
ես ինձ։ Պետրոսը տրտմեցաւ . որովհետեւ երբորդ
անգամ Նորան ասեց՝ Բէ Սիրո՞ւմ ես ինձ . և Նորան
ասեց . Տէր , դու ամեն բան գիտես , դու գիտես ,
որ ես սիրում եմ քեզ . Յիսուսը Նորան ասեց .
18 Արածեցրու իմ ոչխարները։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
ասում եմ քեզ , երբոր պատանի էիր՝ ինքդ էիր

դօտիդ կապում՝ և մեն գալիս որտեղ որ ուզում
էիր. բայց երբոր կ'ծերանաս, ձեռքերդ կ'մեկնես.
և ուրիշը գօտի կ'կապէ, և կ'տանէ՝ որտեղ որ չես
19 ուզիլ։ Սա ասեց՝ ցոյց տալով թէ նա ի՞նչ մահով
կ'փառաւորէ Աստուծուն. և սա ասելուց յետոյ,
20 նորան ասեց. Իմ ետեւիցը եկ. Պետրոսն էլ դար-
ձաւ՝ տեսաւ այն աշակերտին, որին Յիսուսը սի-
րում էր, որ ետեւիցը գալիս էր, նա՝ որ էլ նորա
լանջքովն ընկաւ ընթրիքի ժամանակին և ասեց.
21 Տէր, ո՞վ է քեզ մատնողը։ Պետրոսը սորան տես-
22 նելով, Յիսուսին ասեց. Տէր, բայց սա ի՞նչ։ Յի-
սուսը նորան ասեց. Եթէ ես կամենում եմ, որ
դա կենայ, մինչեւ ես գամ. քե՞զ ինչ. դու իմ
23 ետեւիցը եկ։ Եւ այս խօսքը դուրս եկաւ եղբայր-
ների մէջ, թէ այն աշակերտը չի մեռնիլ. բայց
Յիսուսը չ'ասեց նորան, թէ չի մեռնիլ. այլ ե-
թէ կամենում եմ որ դա կենայ մինչեւ ես գամ.
քե՞զ ինչ։
24 Սա այն աշակերտն է, որ այս բաների համար
վկայում է, և այս բաներն էլ գրեց, և գիտենք որ
25 նորա վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Բայց ուրիշ էլ
շատ բաներ կան, որ Յիսուսը արաւ, որոնք եթէ
մէկ մէկ գրուած լինէին, կարծում եմ թէ աշ-
խարհքս էլ բաւական չէր լինիլ այն գրուած գրքերը
տանելու։ Ամէն։

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաջին պատմութիւնն արի, ով Թէոփիլէ, ա-
մեն բանի համար, որ Յիսուսը սկսեց անել և սո-
2 վորեցնել, Մինչեւ այն օրը, որ Սուրբ Հոգու ձեռ-
նը պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներին,
3 և վերացաւ. Որոնց էլ իր չարչարանքից յետոյ ի-
րան կենդանի կանգնացրեց շատ ապացոյցներով
քառասուն օրուայ միջոցում երեւելով նորանց՝ և
4 Աստուծոյ արքայութեան համար խօսելով։ Եւ նո-
րանց միասին ժողովուած ժամանակը, պատուէր
էր տալիս նորանց՝ Երուսաղէմիցը չ'հեռանալ, այլ
սպասել Հօր աւետիքին, որ՝ ասէց՝ ինձանից լսեցիք։
5 Որովհետեւ Յովհաննէսը յիրաւի ջրով մկրտեց.
բայց դուք Սուրբ Հոգով կ'մկրտուիք, ոչ թէ շատ
6 օրեր սորանից յետոյ։ Եւ նորանք մէկտեղ գալով
հարցնում էին նորան և ասում. Տէր, այս ժամա-
նակո՞ւմն ես կանգնեցնում Իսրայէլի թագաւորու-
7 թիւնը։ Եւ նա ասեց նորանց. Ձեր բ-ն չէ գիտե-
նալ ժամերը և ժամանակները, որ Հայրն իր իշ-
8 խանութիւնումը դրաւ։ Բայց դուք զօրութիւն
կ'առնէք՝ երբոր Հոգին ձեզ վերայ կ'գայ, և իմ
վկաները կ'լինիք Երուսաղէմումը և բոլոր Հրէաս-
տանի և Սամարիայի մէջ մինչեւ երկրի ծայրերը։
9 Եւ երբոր այս ասեց, նորանք նայելիս՝ վերացաւ. և
10 մի ամպ վեր առաւ նորան նորանց աչքերիցը։ Եւ
դեռ որ նորանք աչքերը ուղղած մտիկ էին տալիս

դէպի երկինքը նորա գնալին, ահա երկու մարդիկ
11 երեւեցան նորանց սպիտակ հանդերձներով, Որ և
ասեցին. Ով Գալիլեացի մարդիկ, ի՞նչ էք կանգնել
և մտիկ էք անուամ դէպի երկինքը. այս Յիսուսը,
որ ձեզանից վերացաւ երկինքը, այսպէս կ'գայ ինչ-
12 պէս նորան տեսաք երկինքը գնալիս։ Այն ժամա-
նակ ետ դարձան Երուսաղէմ Զիթենեաց անուան-
ուած սարիցը, որ մօտ է Երուսաղէմին շաբաթ օր-
ուայ ճանապարհի չափ։
13 Եւ երբոր մտան, վեր եկան վերնատունը որտեղ
որ բնակվում էին, Պետրոսը և Յակոբոսը, և Յով-
հաննէսը և Անդրէասը, Փիլիպպոսը և Թովմասը,
Բարթողոմէոսը և Մատթէոսը, Յակոբոս Ալփեանը
և Սիմոն Նախանձայոյզը՝ և Յուդա Յակոբեանը։
14 Սորանք ամենքը միշտ միաբան աղօթք և աղաչանք
էին անուամ կանանց հետ, և Յիսուսի մայր Մա-
րիամի և նորա եղբայրների հետ։
15 Եւ այն օրերումը Պետրոսը վերկացաւ եղբայրնե-
րի մէջ և ասեց, և այնտեղ հաւրւր քսան հոգու
16 չափ բազմութիւն կային. Մարդիկ եղբարք, պէտք
էր այն գրուածը կատարուէր. որ առաջուց ասեց
Սուրբ Հոգին Դաւիթի բերանովը Յուդայի համար,
17 որ Յիսուսի բռնողներին առաջնորդ եղաւ։ Որ նա
մեզ հետ համարուած էր. և այս պաշտօնի վիճա-
18 կը նորան էլ հասել էր։ Արդ սա անիրաւութեան
վարձքովը մի ագարակ ստացաւ. և գլխի վայր ընկ-
նելով միջիցը ճղուեցաւ, և նորա բոլոր փորը դուրս
19 թափուեցաւ։ Եւ յայտնի եղաւ Երուսաղէմի բո-
լոր բնակիչներին. մինչեւ որ այն ագարակի անունն
իրանց լեզուովը Ակեղդամա կոչուեցաւ. այսինքն՝
20 Արիւնի ագարակ։ Որովհետեւ Սաղմոսների գրքումն
գրուած է, Թէ Նորա բնակութիւնը աւերակ պիտի
լինի, և նորանում բնակող չլինի. և նորա պաշ-

21 տօնը ուրիշն առնէ։ Հիմա պէտք է այս մարդկան-
ցիցը, որ մեզ հետ են եղել այն բոլոր ժամանակը,
որ Տէր Յիսուսը մեզ հետ մտաւ և դուրս եկաւ,
22 Յովհաննէսի մկրտութիւնից սկսած մինչեւ այն օ-
րը, որ մեզանից վերացաւ, սորանցից մէկը մեզ հետ
23 վկայ լինի նորա յարութեանը։ Եւ երկու հոգի
կանգնեցրին՝ Յովսէփին՝ որ Բարսաբա էր կոչվում,
24 որ Յուստոս անուանուեցաւ, և Մատթիասին։ Եւ
աղօթք անելով ասեցին. Դու, Տէր, ամենի սրտա-
գէտ. այս երկուսից մէկը յայտնիր, որին ընտրե-
25 ցիր, Որ այս պաշտօնի և առաքելութեան վիճակն
առնէ, որից Յուդան ընկաւ՝ իր տեղը գնալու հա-
26 մար։ Եւ նորանց վերայ վիճակ գցեցին, և վիճակն
ընկաւ Մատթիասին վերայ, և նա տասնեւմէկ ա-
ռաքեալների հետ համարուեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ երբոր Պենտէկոստէի օրերը լրացան, ամենքը
2 միաբան մէկտեղ էին։ Եւ յանկարծակի երկնքիցը
մի հնչիւն եղաւ՝ սաստիկ փչող քամու պէս, և
3 լցրեց բոլոր տունը՝ ուր նստած էին։ Եւ երեւեցան
նորանց բաժանուած լեզուներ ինչպէս կրակից. և
4 նստեց նորանց ամեն մէկի վերայ։ Եւ ամենքը Սուրբ
Հոգով լցուեցան, և սկսեցին ուրիշ լեզուներով
խօսել, ինչպէս որ Հոգին նորանց խօսել էր տալիս։
5 Եւ Երուսաղէմումը բնակուած էին Հրէաներ՝ աս-
տուածավախ մարդիկ՝ երկնքի տակի ամեն ազգե-
6 րից։ Եւ երբոր այս ձայնը եղաւ, բազմութիւնն ե-
կաւ մէկտեղ և կիտուեցաւ. որովհետեւ ամեն մէ-
կը լսում էր նորանց, որ իր լեզուովը խօսում էին։
7 Եւ ամենքը հիանում էին և զարմանում, և իրար
ասում էին. Չէ՞ որ ահա սորանք ամենքը, որ խօ-

8 սուտ են, Գալիլեացի են։ Եւ թՊնչպէս մենք ամեն
մէկս մեր լեզուովը լսում ենք որ նորանում ծըն-
9 ուած ենք. Պարթեւներ և Մարք և Եղամացիք, և
բնակողներ Միջագետի, Հրէաստանի և Կապադով-
10 կիայի, Պոնտոսի և Ասիայի մէջ, Փռիւգիայի և
Պամփիւլիայի մէջ, Եգիպտոսումը, և Լիբիացիներ-
ի կողմերումը Կիւրենէի մօտ, և նորանից հռով-
11 մայեցիներ, Հրէաներ և նորահաւատներ, Կրետա-
ցիներ և Արաբացիներ, լսում ենք, որ նորանք մեր
լեզուներովը Աստուծոյ մեծամեծ բաները խօսում
12 են։ Եւ հիանում էին ամենքը և զարմանում, և
մէկը միւսին ասում էին, Սա թինչ պիտի լինի։
13 Իսկ ուրիշները ծաղր անելով ասում էին, Քաղ-
ցուով արբած են։

14 Եւ Պետրոսը վերկացաւ այն տասնեւմէկի հետ,
իր ձայնը բարձրացրեց, և նորանց հետ խօսեց. Ով
Հրէաստանցի մարդիկ, և ամենքդ՝ որ բնակուած
էք Երուսաղէմումը, սա ձեզ յայտնի լինի, և իմ
15 խօսքերին ականջ դրէք։ Որովհետեւ չէ թէ ինչպէս
դուք էք կարծում, սորանք արբած են. որովհետեւ
16 օրուայ երրորդ ժամն է։ Այլ սա Յովէլ մարգարէի
17 ձեռովն ասուածն է, Եւ կ'լինի յետոյ օրերումը,
ասում է Աստուած, որ իմ Հոգուցը կ'թափեմ
ամեն մարմնի վերայ, և ձեր որդիները և ձեր աղ-
ջիկները կ'մարգարէանան. և ձեր երիտասարդները
տեսիլքներ կ'տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ կը
18 կ'տեսնեն։ Եւ իմ ծառաների վերայ և իմ աղախին-
ների վերայ էլ այն օրերումն իմ Հոգուցը կ'թա-
19 փեմ, և կ'մարգարէանան։ Եւ նշաններ կ'տամ վե-
րեւը երկնքումը, և նշաններ ներքեւը երկրումը, ա-
20 րիւն և կրակ և ծխի մառախուղ։ Արեգակը խա-
ւար կ'դառնայ, և լուսինն արիւն, Տիրոջ մեծ և
21 երեւելի օրը դեռ չ'եկած։ Եւ կ'լինի, ամեն ով որ

22 Տիրոջ անունը կ'կանչէ՝ կ'փրկուի։ Ով Իսրայէլացի
մարդիկ, այս խօսքերը լսեցէք. Յիսուս Նազովրե-
ցին՝ այն մարդը՝ որ Աստուածանից ցոյց տրուեցաւ
ձեզանում զօրութիւններով և հրաշքներով և նը-
շաններով, որ Աստուած նորա ձեռովն արաւ ձեր
23 միջումը. ինչպէս դուք էլ գիտէք. Նորան, որ Ա-
ստուծոյ սահմանուած խորհրդովը և կանխագիտու-
թիւնովը մատնուած էր, առաք՝ անօրէնների ձե-
24 ռով փայտի վերայ բեւեռած, սպանեցիք. Որին
Աստուած յարութիւն տուաւ մահի ցաւերը լու-
ծելով. որովհետեւ կարելի չէր, որ նա բռնուի նո-
25 բանից։ Վասն զի Դաւիթն ասում է նորա համար.
Առաջուց տեսնում էի Տիրոջն ամեն ժամանակ իմ
26 առաջին. որ իմ աջ կողմն է, որ չ'սասանիմ։ Սորա
համար իմ սիրտն ուրախ եղաւ, և լեզուս ցնծա-
27 ցաւ, և իմ մարմինն էլ յուսով կ'բնակուէ։ Որով-
հետեւ իմ անձը չես թողել *գերեզմանումը, և ոչ
էլ քո Սուրբին ապականութիւն տեսնել կ'տաս։
28 Կեանքի ճանապարհները ճանաչեցրիր ինձ. քո ե-
29 բեսի ուրախութիւնովը կ'լցնես ինձ։ Մարդիկ եղ-
բարք, պէտք է համարձակութեամբ ասեմ ձեզ
Դաւիթ նահապետի համար. թէ նա մեռաւ էլ՝
թաղուեցաւ էլ. և նորա գերեզմանը մինչեւ այսօր
30 մեր միջումն է։ Իսկ որովհետեւ մարգարէ էր, և
գիտէր, որ Աստուած երդումով երդուաւ նորան,
որ նորա երանքի պտղից մարմնի կողմանէ յարու-
ցանէ Քրիստոսին նորա աթոռի վերայ նստեցնելու
31 համար. Առաջուց իմացած՝ խօսեց Քրիստոսի յա-
րութեան համար, թէ նորա անձը *գերեզմանումը
չ'թողուեցաւ՝ և ոչ էլ նորա մարմինն ապականու-

*կամ՝ մեռելների բնակարանումը. Գրաբ. դժոխքումը

32 թիւն տեսաւ։ Սոյն այս Յիսուսին Աստուած յա-
ռուելիւն տուաւ որի վկաներն ենք մենք ամենքս։
33 Արդ Աստուծոյ աջովը բարձրացած, և Սուրբ Հո-
գու խոստմունքը Հօրէն առած, թափեց այս, որ
34 դուք հիմա տեսնում և լսում էք։ Որովհետեւ ոչ
թէ Դաւիթը վեր եկաւ երկինքը. բայց ինքն ասում
է, Տէրն իմ Տիրոջն ասեց. Իմ աջ կողմին նստիր,
35 Մինչեւ քո թշնամիները քո ոտների պատուանդան
36 դնեմ։ Հիմա թող ստոյգ գիտենայ Իսրայէլի բոլոր
տունը, որ Աստուած նորան Տէր և Օծեալ արաւ,
սոյն այս Յիսուսին, որին դուք խաչեցիք։
37 Եւ երբոր այս լսեցին, էրանց սրտերումը զղջացին.
և ասեցին Պետրոսին և միւս առաքեալներին, Ինչ
38 անենք, մարդիկ եղբարք։ Պետրոսն էլ նորանց ա-
սեց. Ապաշխարեցէք՝ և ձեզանից ամեն մէկը թող
մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ մեղքերի
թողութեան համար, և Սուրբ Հոգու պարգեւը
39 կ'ընդունէք։ Որովհետեւ ձեզ և ձեր որդկանց հա-
մար է այս խոստմունքը, և այն ամեն հեռաւորնե-
40 րի համար, որոնց մեր Տէր Աստուածը կ'կանչէ։ Եւ
ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն էր դնում, և
յորդորում և ասում. Աղատուեցէք այս թիւր
41 ազգից։ Եւ նորանք որ նորա խօսքը յօժարու-
թեամբ ընդունեցին՝ մկրտուեցան. և այն օրը երեք
42 հազարի չափ հոգիք աւելացան։ Եւ միշտ հետե-
ւում էին առաքեալների վարդապետութեանը և
հաղորդութեանը և հացի կոտրելին՝ և աղօթքներին։
43 Եւ ամեն անձի վերայ վախ եկաւ. շատ հրաշք-
ներ և նշաններ էլ էին գործվում առաքեալների
44 ձեռովը։ Եւ բոլոր հաւատացեալներն իրար հետ
մէկտեղ էին, և ամեն բան հասարակաց ունէին։
45 Եւ ապրանքները և բոլոր բաները ծախում էին, և
բաշխում էին այն ամենին, ում ինչ բան որ պէտք

46 էր լինում։ Ամեն օր միաբանութեամբ տաճարումն
էին լինում, և հաց էին կոտրում տներումը, և ու-
բախութիւնով և սրտի միամտութիւնով կերակուր
47 էին ուտում. Աստուծուն օրհնում էին, և բոլոր
ժողովրդի առաջին շնորհք ունէին. և Տէրն ամեն
օր փրկուածներին աւելացնում էր եկեղեցու հետ։

ԳԼ. Գ

1 Պետրոսն և Յովհաննէսը գնում էին միասին տա-
2 ճարը իններորդ ժամի աղօթքին։ Եւ մի մարդ կար
իր մոր որովայնիցը կաղ, որին վերկալած՝ ամեն օր
դնում էին տաճարի այն դռան մօտ, որ Գեղեցիկ
էր կոչվում, տաճարը մտնողներիցը ողորմութիւն
3 խնդրելու համար։ Երբոր նա տեսաւ Պետրոսին և
Յովհաննէսին, որ գնում էին մտնել տաճարը, ա-
ղաչում էր, որ ողորմութիւն առնէ նորանցից։
4 Պետրոսը Յովհաննէսի հետ մտիկ արաւ նորան և
5 ասեց. Մեզ նայիր։ Նա էլ ուշը դարձրեց դէպի
նորանց, սպասելով որ մի բան առնէ նորանցից։
6 Պետրոսն էլ ասեց. Արծաթ և ոսկի չ'ունիմ. բայց
ինչ որ ունիմ, այն քեզ կ'տամ. Յիսուս Քրիստո-
սի՝ Նազովրեցու անունովը վեր կաց և մտն եկ։
7 Եւ աջ ձեռքիցը բռնեց՝ վերկացրեց նորան. և շու-
տով հաստատուեցան նորա սրունքը և բարձքը։
8 Վեր թռաւ, կանգնեց և մտն էր գալիս, և նո-
րանց հետ մտաւ տաճարը մտն գալով և վազ տա-
9 լով և Աստուծուն օրհնելով։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
տեսաւ նորան, որ մտն էր գալիս և Աստուծուն
10 օրհնում էր։ Եւ ճանաչում էին նորան, որ սա էր,
որ ողորմութեան համար նստում էր տաճարի Գե-
ղեցիկ դռանը. և լցուեցան երկիւղով և զարմանք-
ով այն եղածի համար։

11 Եւ քանի որ այն բժշկուած կաղը Պետրոսին և
Յովհաննէսին բռնած էր, բոլոր ժողովուրդը վազեց
նորանց մօտ այն սրահը, որ Սողոմոնի սրահ էր կոչ-
12 վում՝ զարմացած։ Երբոր Պետրոսը տեսաւ, պա-
տասխանեց ժողովրդին. Ով Իսրայէլացի մարդիկ,
ի՞նչու էք զարմացել սորա վերայ, կամ մե՞զ վե-
րայ ինչու էք սաստիկ նայում, իբր թէ մենք մեր
զօրութիւնովը և քաջութիւնովն արած լինինք, որ
13 դա մեն դայ. Աբրահամի և Իսահակի և Յակոբի
Աստուածը՝ մեր հայրերի Աստուածը, փառաւո-
րեց իր *Որդի Յիսուսին. որին դուք մատնեցիք, և
ուրացաք Պիղատոսի առաջին երբոր նա վճռեց՝ որ
14 արձակէ նորան։ Եւ դուք այն Սուրբին և Արդա-
րին ուրացաք, և խնդրեցիք որ մի մահապարտ մարդ
15 շնորհէ ձեզ։ Իսկ կեանքի Առաջնորդին սպանեցիք,
որին Աստուած մեռելներից յարութիւն տուաւ.
16 որի վկաներն ենք մենք։ Եւ նորա անունի հաւատ-
քովը սորան՝ որ տեսնում էք և ճանաչում էք,
նորա անունը հաստատեց. և նոյն հաւատքը՝ որ
նորանով է՝ այս առողջութիւնը տուաւ դորան ձեր
17 ամենի առաջին։ Եւ հիմա, եղբարք, գիտեմ, որ
անգիտութեամբ արիք՝ ինչպէս ձեր իշխաններն էլ։
18 Բայց Աստուած, ինչ որ առաջուց բոլոր մարգարէ-
ների բերանովը պատմեց՝ Քրիստոսի չարչարուելու
19 համար, այնպէս էլ կատարեց։ Ուրեմն զղջացէք և
20 ետ դարձէք, որ ձեր մեղքերը ջնջուին. Որ Տիրոջ
երեսից հանգստանալու ժամանակները գան. և
նա ուղարկէ առաջուց ձեզ համար քարոզուած
21 Յիսուս Քրիստոսին. Որին երկինքը պէտք է ընդու-
նի, մինչեւ այն ամեն բաների հաստատուելու ժա-
մանակները, որոնց համար խօսեց Աստուած իր բո-

*Կամ՝ ծառայ

լոր սուրբ մարգարէների բերանովը յաւիտենից հե-
22 տէ։ Որովհետեւ Մովսէսը հայրերին ասեց, թէ Ձեր
Տէր Աստուածը մարգարէ վեր կ'կացնէ ձեզ հա-
մար ձեր եղբայրների միջից ինձ նման, նորան լսե-
23 ցէք ամեն բանի համար՝ ինչ որ խօսի ձեզ։ Եւ կը
լինի, որ ամեն անձն՝ որ այն մարգարէին չ'լսէ, նա
24 ժողովրդի միջից թող սատակուի։ Եւ բոլոր մար-
գարէները որ Սամուէլից սկսած մարգարէացան,
25 այս օրերը պատմեցին։ Դուք էք այն մարգարէնե-
րի որդիքը՝ և այն ուխտի, որ Աստուած մեր հայ-
րերի հետ հաստատեց, և Աբրահամին ասեց. Եւ
քո զաւակովը պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը։
26 Աստուած առաջ ձեզ համար վերկացրեց իր Որդի
Յիսուսին, և նորան ուղարկեց՝ որ նա ձեզ օրհնէ,
որ ամեն մէկը ետ դառնալ ձեր չարութիւններից։

ԳԼ. Դ

1 Եւ նորանք տակաւին ժողովրդի հետ խօսելիս
*քահանաները և տաճարի իշխանը և Սադուկեցի-
2 ները նորանց վերայ հասան, Աստուած բարկացած
նորա համար՝ որ նորանք ժողովրդին սովորեցնում
էին, և քարոզում էին Յիսուսի ձեռովը մեռելնե-
3 րից յարութիւն առնելը։ Եւ իրանց ձեռքերը դը-
ցեցին նորանց վերայ, և բանտի մէջ դրին մինչեւ
4 հետեւեալ օրը. որովհետեւ արդէն իրիկուն էր։ Եւ
այս խօսքը լսողներից շատերը հաւատացին. և
մարդկանց համարը հինգ հազարի չափ եղաւ։
5 Եւ հետեւեալ օրը եղաւ որ նորանց իշխանները
և ծերերը և դպիրները ժողովուեցան Երուսաղէմ։
6 Եւ Աննա քահանայապետը և Կայիափան, և Յով-

*Ոմանք՝ քահանայապետները

հաննէսը և Աղէքսանդրոսը, և այն ամենը որ քա-
7 հանայական ցեղիցն էին։ Եւ նորանց կանգնեցնե-
լով մէջտեղը՝ հարցնում էին Ի՞նչ զօրութիւ-
8 նով կամ ո՞ր անունով արիք դուք այս։ Այն ժա-
մանակ Պետրոսը Սուրբ Հոգով լցուած նորանց ա-
սեց. Ով ժողովրդի իշխաններ՝ և Իսրայէլի ծերեր.
9 Եթէ մենք այսօր հարցաքննվում ենք մի տկար
մարդի երախտիքի համար, թէ ում ձեռովը սա
10 բժշկուեցաւ, Թող յայտնի լինի ձեզ ամենիդ՝ և
բոլոր Իսրայէլի ժողովրդիդ, որ Յիսուս Քրիստոսի՝
Նազովրեցու անունովը՝ որին դուք խաչեցիք, Ե-
ին Աստուած յարութիւն տուաւ մեռելներից,
նորանով սա հիմա ձեր առաջին առողջ կանգնած
11 է։ Նա է ձեզանից՝ շինողներիցդ անարգուած քա-
12 րը, որ անկիւնի գլուխ եղաւ։ Եւ էլ մի ուրիշ ոչ
մէկով փրկութիւն չկայ. որովհետեւ ուրիշ անուն
էլ չկայ երկնքի ներքեւ մարդկանց տրուած, որով
13 կարելի լինի մեզ փրկուիլ։ Եւ Պետրոսի և Յով-
հաննէսի համարձակութիւնը տեսնելով, և գիտե-
նալով, որ առանց ուսմունքի և տգէտ մարդիկ են,
զարմանում էին. միայն ճանաչում էին նորանց՝ որ
14 Յիսուսի հետ էին։ Եւ այն բժշկուած մարդին էլ
տեսնելով նորանց հետ կանգնած, ոչինչ չունէին
15 պատասխանելու։ Եւ հրամայեցին նորանց, որ ատ-
եանիցը դուրս գնան, և իրար հետ խորհուրդ ա-
16 րին, Եւ ասեցին. Ի՞նչ անենք այս մարդկանցը, որ
երեւելի նշան եղաւ սորանց ձեռովը. որ Երուսաղէ-
մի մէջ բոլոր բնակողներին յայտնի է, և կարող
17 չենք ուրանալ։ Այլ որպէս զի աւելի չտարածուի
ժողովրդի մէջ, սաստիկ սպառնանք նորանց, որ
այլ եւս այն անունովը չխօսեն մարդկանց ոչ մէկի
18 հետ։ Եւ նորանց կանչեցին՝ պատուէր տուին, որ
ամենեւին չխօսեն, և ոչ էլ սովորեցնեն Յիսուսի

19 անունովը։ Բայց Պետրոսը և Յովհաննէսը պատաս-
խանեցին նորանց և ասեցին. Եթէ արժան է Աս-
տուծոյ առաջին՝ որ ձեզ աւելի ականջ դնենք
20 քան թէ Աստուծուն, դուք դատեցէք։ Վասն զի
մենք չենք կարող այն որ տեսանք և լսեցինք, չը
21 խօսել։ Իսկ նորանք սպառնալով արձակեցին նո-
րանց, և ոչինչ չգտնելով թէ ինչպէս պատիժ տան
նորանց ժողովրդի պատճառովը. որովհետեւ ամենքն
էլ այն եղածի համար փառք էին տալիս Աստու-
22 ծուն։ Վասն զի այն մարդը քառասուն տարուց ա-
ւելի էր, որի վերայ այս բժշկութեան նշանը եղաւ։
23 Եւ արձակուելուց յետոյ եկան իրանցների մօտ,
և պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և ծե-
24 րերն ասեցին նորանց։ Եւ նորանք երբոր լսեցին,
միաբանութեամբ իրանց ձայները բարձրացրին դէպի
Աստուած և ասեցին. Տէր, դու ես Աստուած, որ
արիր երկինքը և երկիրը՝ ծովը և նորանց մէջի բո-
25 լոր բաները։ Որ քո Դաւիթի ծառայի բերանովը
խօսեցիր և ասեցիր. Ի՞նչու համար ազգերը խռովե-
ցին՝ և ժողովուրդներն ունայն բաներ մտածեցին։
26 Երկրի թագաւորները վերկացան, և իշխանները
մէկտեղ հաւաքուեցան Տիրոջ դէմ և նորա Օծեա-
27 լի դէմ։ Որովհետեւ արդարեւ հաւաքուեցան քո
սուրբ Որդի Յիսուսի վերայ, որին օծեցիր, Հերոդ-
դէսը և Պոնտացի Պիղատոսը՝ հեթանոսների հետ
28 և Իսրայէլի ժողովուրդների հետ, Որ անեն՝ ինչ
որ քո ձեռքը և կամքն առաջուց սահմանեց լինե-
29 լու։ Եւ հիմա, Տէր, նայիր նորանց սպառնալիքին,
և տուր քո ծառաներին, բոլոր համարձակութիւ-
30 նով քո խօսքը խօսել. Որ քո ձեռքը մեկնես, որ
բժշկութիւն, և նշաններ և հրաշքներ լինեն, քո
31 սուրբ Որդի Յիսուսի անունովը։ Եւ նորանք աղօթք
անելիս՝ շարժուեցաւ այն տեղը, ուր որ ժողովուած

էին, և ամենքը Սուրբ Հոգով լցուեցան. և Աստուծոյ խօսքը խօսում էին համարձակութեամբ։
32 Եւ հաւատացեալների բազմութեան սիրտը և հոգին մէկ էր. և ոչ ոք չէր ասում իր ստացուածքի մէկի համար՝ թէ իրաւն է. այլ նորանց համար
33 ամեն բաները հասարակաց էին։ Եւ առաքեալները մեծ զօրութիւնով վկայութիւն էին տալիս Տէր Յիսուսի յարութեան համար. և մեծ շնորհք կար
34 նորանց ամենի վերայ։ Որովհետեւ նորանց մէջ ոչ մէկը կարօտութիւն չունէր. վասնզի նորանք որ ագարակների կամ տների տէր էին, ծախում էին, և
35 ծախուածի գինը բերում էին, Առաքեալների ոտների մօտ էին դնում. և ամեն մէկին տրվում էր
36 ինչ որ պէտք էր ունենում։ Եւ Յովսէսը որ առաքեալներից Բառնաբաս կոչուեցաւ, որ Մխիթարութեան որդի կ՚Թարգմանուի, Ղեւտացի, ծննդեամբ
37 Կիպրացի, Նա մի ագարակ ունէր, ծախեց և գինը բերաւ առաքեալների ոտների մօտ դրաւ։

ԳԼ. Ե

1 Եւ մի մարդ՝ անունն Անանիա, իր Սափիրա կնոջ
2 հետ՝ մի կալուածք ծախեց։ Եւ նորա գնիցը թագցրեց, որ կինն էլ գիտէր. և մի բաժինը բերաւ ա-
3 ռաքեալների ոտների մօտ դրաւ։ Եւ Պետրոսը ասեց. Անանիա, ի՞նչու համար սատանան քո սիրտը լցրեց, որ դու սուտ խօսես Սուրբ Հոգուն, և ա-
4 գարակի գնիցը թագցնես։ Չէ՞ որ նա որ կենում էր՝ քոնն էր, և ծախուած էլ քո իշխանութեան տակն էր. ի՞նչ է՝ որ այս բանը դրիր քո սրտի մէջ. ոչ թէ մարդկանց սուտ խօսեցիր, այլ Աստուծուն։
5 Եւ Անանիան հէնց որ այս խօսքը լսեց, վայր ընկաւ և հոգին հանեց. և մեծ վախ եղաւ ամենքի

6 վերայ, որ այդ լսեցին։ Երիտասարդներն էլ վերակացան՝ պատանեցին նորան, և տարան թաղեցին։
7 Եւ եղաւ երբոր երեք ժամի չափ անցաւ, նորա
8 կինն որ չ՚գիտէր եղածը՝ ներս մտաւ։ Պետրոսը պատասխանեց նորան և ասէց. Ասիր ինձ՝ թէ այնչափի ծախեցիք ագարակը. Նա էլ ասեց. Այո,
9 այնչափի։ Պետրոսն էլ ասեց նորան. Ի՞նչ է՝ որ միաբանեցաք դուք, որ Տիրոջ Հոգին փորձէք. ահա քո մարդը թաղողների ոտները դռան մօտ են,
10 քեզ էլ կ՚հանեն։ Եւ նա խսկոյն վայր ընկաւ նորա ոտների առաջին՝ և հոգին հանեց. երիտասարդներն էլ ներս մտան՝ նորան մեռած գտան, և
11 հանեցին՝ իր մարդի մօտ թաղեցին։ Եւ մեծ ահ եղաւ բոլոր եկեղեցու վերայ, և ամենքի վերայ որ
12 այս լսեցին։ Եւ առաքեալների ձեռովը շատ նշաններ և հրաշքներ էին լինում ժողովրդի մէջ. ա-
13 մենքը միաբան Սողոմոնի սրահումն էին։ Եւ ուրիշներից ոչ ոք չէր համարձակում յարիլ նորանց.
14 բայց ժողովուրդը մեծարում էր նորանց։ Եւ աւելել եւս շատանում էին Տիրոջ հաւատացեալները, Է՛ Է՛՛ մի բազմութիւն մարդկանց և կա-
15 նանց։ Մինչեւ որ հիւանդներին հանում էին հրապարակները, և իրանց պատգարակներովը և մահիճներովը այնտեղ էին դնում, որ Պետրոսը անցնելիս, գոնէ նորա շուքը նորանցից մէկի վերայ ընկնէ։
16 Եւ շրջակայ քաղաքներից բազմութիւնը հաւաքվում էին Երուսաղէմ, որ բերում էին հիւանդներին և պիղծ ոգիներից չարչարուածներին. որ ամենքն էլ բժշկվում էին։
17 Եւ վերկացաւ քահանայապետը և ամենքը որ նորա հետ էին, և Սադուկեցիների աղանդը, և
18 նախանձով լցուեցան. Եւ ձեռք գցեցին առաքեալներին, և նորանց դրին հասարակաց բանտի մէջ։

19 Բայց Տիրոջ հրեշտակը գիշերով բանտի դռները
20 բացաւ, և նորանց դուրս հանելով ասեց. Գնացէք
և կանգնեցէք տաճարի մէջ և այս կեանքի բոլոր
21 խօսքերը խօսեցէք ժողովրդի հետ։ Եւ երբոր լսե-
ցին, առաւօտանց մտան տաճարը և սովորեցնում
էին. քահանայապետն էլ եկաւ և նորանք էլ որ
նորա հետ էին, և կանչեցին ատեանը և Իսրայէլի
որդկանց բոլոր ծերակոյտը մէկտեղ, և ուղարկե-
22 ցին բանտը որ բերեն նորանց։ Եւ երբոր սպասա-
ւորներն եկան, նորանց չգտան բանտի մէջ. և ետ
23 դառան պատմեցին, Եւ ասեցին թէ Բանտը բոլոր
զգուշութեամբ փակած դտանք, և պահապաններն
էլ դուրսը դռան մօտ կանգնած. բայց երբոր բաց
24 արինք՝ ներսումը ոչ ովին չգտանք։ Եւ երբոր քա-
հանայապետը և տաճարի իշխանը այս խօսքը լսե-
ցին, հիանում էին նորանց համար, թէ սա ինչ
25 պիտի լինի։ Եւ մէկն եկաւ նորանց պատմեց, թէ
Ահա այն մարդիկը, որ բանտի մէջ դրիք, տաճա-
26 րումը կանգնած սովորեցնում են ժողովրդին։ Այն
ժամանակ իշխանն սպասաւորներին հետ գնաց՝ նո-
րանց բերաւ առանց բռնութեան. որովհետեւ ժո-
27 ղովրդից վախենում էին՝ որ չքարկոծեն։ Եւ երբո-
որ բերին նորանց՝ կանգնեցրին ատեանումը. և քա-
28 հանայապետը հարցրեց նորանց, Եւ ասեց. Զէ՞ որ
պատուիրելով պատուիրեցինք ձեզ՝ որ չսովորեցնէք
այդ անունովը. և ահա Երուսաղէմը լցրիք ձեր
ուսմունքովը, և կամենում էք այն մարդի արիւնը
մեզ վերայ բերել։
29 Պետրոսը և առաքեալները պատասխանելով ա-
սեցին. Աստուծոյ պէտք է աւելի հնազանդել քան
30 թէ մարդկանց։ Մեր հայրերի Աստուածը յարու-
թիւն տուաւ Յիսուսին՝ որին դուք փայտից կա-
31 խած սպանեցիք։ Աստուած նորան Առաջնորդ և

Փրկիչ բարձրացրեց իր աջովը, որ Իսրայէլին ա-
32 պաշխարութիւն և մեղքերի թողութիւն տայ։ Եւ
մենք նորա վկաներն ենք այս բաների համար, և
Սուրբ Հոգին էլ, որ Աստուած իրան հնազանդող-
33 ներին տուաւ։ Եւ նորանք երբոր լսեցին, կատա-
ղում էին. և խորհում էին, որ նորանց սպանեն։
34 Բայց մի Փարիսեցի վերկացաւ ատեանումը՝ ա-
նունը Գամաղիէլ, օրէնքի վարդապետ՝ բոլոր ժո-
ղովրդի առաջին պատուաւոր, հրամայեց որ ա-
35 ռաքեալներին մի քիչ դուրս տանեն, Եւ նորանց
ասեց. Ով Իսրայէլացի մարդիկ, զգուշացէք այս
36 մարդկանց համար, թէ ինչ պիտի անէք։ Որովհե-
տեւ այս օրերից առաջ Թեւդասը վերկացաւ՝ ասե-
լով թէ ինքը մի բան է. որ թուով չորս հարիւրի
չափ մարդիկ նորան յարեցան. որ Խէ՞ սպանուե-
ցաւ՝ և ամենքն էլ՝ որ նորան հնազանդել էին,
37 ցրուեցան և ոչինչ եղան։ Նորանից յետոյ Գալիլ-
եացի Յուդան վերկացաւ աշխարհագրի օրերումը.
և շատ ժողովուրդ քաշեց իր կողմը. նա էլ կո-
բաւ՝ և ամենքն էլ որ նորան հնազանդել էին,
38 ցիրուցան եղան։ Եւ հիմա ասում եմ ձեզ. Հեռու
կացէք այդ մարդկանցից, և թողէք դորանց. որով-
հետեւ եթէ այդ խորհուրդը կամ այդ գործը մարդ-
39 կանցից է, կ'քանդուի. Բայց եթէ Աստուածանից
է, չէք կարող քանդել դորան. մի գուցէ Աստուծոյ
40 դէմ կռիւ անող էլ գտնուիք։ Նորանք էլ համոզ-
ուեցան նորան. և առաքեալներին կանչեցին՝ ծեծե-
ցին, և պատուէր տուին, որ չխօսեն Յիսուսի անուա-
41 նովը. և արձակեցին նորանց։ Իսկ նորանք ուրախա-
նալով գնացին ատեանի երեսից. որովհետեւ արժա-
42 նի եղան նորա անունի համար անարգուիլ։ Եւ բո-
լոր օրը չէին դադարում տաճարումը և տներումը
սովորեցնել և Յիսուս Քրիստոսին աւետարանել։

ԳԼ. Զ

1 Եւ այն օրերումն՝ երբոր աշակերտները շատացան,
*Հելլենախօսների կողմանէ տրտունջ եղաւ Երբա-
յեցիների դէմ թէ նորանց որբեւայրիները ամէն օր-
ուայ մատակարարութիւնների մէջ անտես էին լի-
2 նում։ Եւ տասնեւերկուսը կանչեցին աշակերտների
բազմութիւնը և ասեցին. Մեզ վայել չէ որ Աս-
3 տուծոյ խօսքը թողած սեղանին ծառայենք։ Հիմա,
եղբայրներ, ձեզանից եօթը վկայուած մարդիկ ընտ-
րեցէք, Սուրբ Հոգով և իմաստութիւնով լցուած,
4 որոնց այս պիտոյքի վերայ դնենք։ Իսկ մենք աղօթ-
5 քին և խօսքի պաշտամունքին հետեւենք։ Եւ այս
խօսքը բոլոր բազմութեան առաջին հաւանելի ե-
ղեւեցաւ, և ընտրեցին Ստեփաննոսին որ Սուրբ Հո-
գով և հաւատքով լցուած մարդ էր, և Փիլիպպո-
սին և Պրոքորոնին և Նիկանովրային և Տիմովնային
և Պարմենային և Անտիոքացի նորահաւատ Նիկո-
6 ղայոսին։ Նորանց կանգնեցրին առաքեալների ա-
ռաջին. և աղօթք անելով ձեռք դրին նորանց վե-
7 րայ։ Եւ Աստուծոյ խօսքը աճում էր և աշակերտ-
ների համարը խիստ շատանում էր Երուսաղէմում.
և քահանաներից էլ շատ բազմութիւն հնա-
զանդվում էին հաւատքին։
8 Ստեփաննոսն էլ հաւատքով և զօրութիւնով
լցուած, մեծ մեծ հրաշքներ և նշաններ էր անում
9 ժողովրդի մէջ։ Եւ վերկացան ոմանք այն ժողովա-
րանից՝ որ †Լիբերտինացիների էր կոչվում. և Կիւ-
րենացիներից և Աղեքսանդրացիներից և նորանցից

*Այլն՝ Հելլենախօս Հրէաների
†Այլն՝ Ազատուածների

որ Կիլիկիայից և Ասիայից էին, և վիճաբանում էին
10 Ստեփաննոսի հետ. Եւ չէին կարողանում դէմ
կենալ այն իմաստութեանը՝ և այն հոգուն, որով
11 նա խօսում էր։ Այն ժամանակ դ ։ մարդկանց
հրապուրեցին որ ասեն, թէ Մենք լսեցինք դրա-
նից, որ հայհոյութեան բաներ էր խօսում՝ Մով-
12 սէսի և Աստուծոյ դէմ։ Եւ ժողովրդին և ծերերին
և դպիրներին գրգռեցին. և վերայ հասան յափշը-
13 տակեցին նորան՝ և տարան ատեանը. Եւ սուտ
վկաներ կանգնեցրին, որ ասում էին. Այս մարդը
չէ դադարում այս սուրբ տեղի և օրէնքի դէմ
14 հայհոյութեան բաներ խօսելուց։ Որովհետեւ մենք
լսեցինք դրանից՝ որ ասում էր, թէ Այս Յիսուս
Նազովրեցին այս տեղը կ'քանդէ, և կ'փոխէ Մով-
15 սէսի մեզ տուած սովորութիւնները։ Եւ ատեա-
նում նստողների ամէնը երբոր մտիկ տուին նորան՝
նորա երեսը հրեշտակի երեսի նման տեսան։

ԳԼ. Է

1 Եւ քահանայապետն ասեց թէ Արդեօք այդ բա-
2 ներն այդպէ՞ս են։ Նա էլ ասեց. Մարդիկ՝ եղբայր-
ներ և հայրեր, լսեցէք. Փառքի Աստուածն երեւե-
ցաւ մեր հայր Արրահամին, որ Միջագետումն էր,
դեռ Խառանի մէջ չ'բնակուած. և ասեց նորան.
3 Դուրս եկ քո երկրից և քո ազգից, և եկ այն
4 երկիրն՝ որ ես ցոյց կ'տամ քեզ։ Այն ժամանակ
Քաղդէացիների երկրից դուրս եկաւ՝ Խառանում
բնակուեց. և այն տեղից նորա հօր մեռնելուց յե-
տոյ՝ նորան փոխադրեց պանդխտացրեց այս երկրու-
5 մը, որ նորանում դուք հիմա բնակուած էք։ Եւ
սորանում ժառանգութիւն չ'տուաւ նորան, և ոչ
էլ մի ոտքի քայլի տեղ, և խոստացաւ նորան այս

տեղը ստացուածքը տալ Նորան. և Նորանից յե-
6 տոյ՝ Նորա զաւակին, նա դեռ որդի չունեցած։ Եւ
Աստուած այսպէս խօսեց. Թէ Նորա զաւակը պան-
դուխտ կ'լինի օտար երկրի մէջ. և կ'ծառայեցնեն
7 Նորան, և կ'չարչարեն չորս հարիւր տարի։ Եւ այն
ազգին, որին կ'ծառայեն, Նորան ես կ'դատեմ, ա-
սեց Աստուած. և սորանից յետոյ դուրս կ'գան՝ և
8 այստեղ ինձ կ'պաշտեն։ Եւ Նորան Թլփատութեան
ուխտը տուաւ. և յետոյ Իսահակին ծնեց, և ու-
թերորդ օրը Թլփատեց Նորան. և Իսահակը Յակո-
9 բին, և Յակոբը տասներկու նահապետներին։ Եւ
նահապետները նախանձելով Յովսէփին վերայ ծա-
10 խեցին Եգիպտոս. և Աստուած Նորա հետ էր։ Եւ
փրկեց Նորան իր բոլոր նեղութիւններից. և Նորան
շնորհք և իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փա-
րաւօն Թագաւորի առաջին. և Նորան իշխան կանգ-
11 նեցրեց Եգիպտոսի և իր բոլոր տան վերայ։ Եւ սով
եկաւ Եգիպտոսի բոլոր երկիրը՝ և Քանանն էլ, և
մեծ նեղութիւն. և մեր հայրերը կերակուր չէին
12 գտնում։ Եւ Յակոբը լսելով Թէ Եգիպտոսումը
ցորեն կայ, մեր հայրերին ուղարկեց առաջին ան-
13 գամը։ Եւ երկրորդումը Յովսէփն իրան ճանաչել
տուաւ իր եղբայրներին. և Յովսէփի ազգը յայտնի
14 եղաւ Փարաւօնին։ Յովսէփն էլ ուղարկեց և կան-
չեց իր հայր Յակոբին, և բոլոր ազգատոհմին՝ եօ-
15 թանասունեւհինգ հոգի։ Եւ Յակոբն իջաւ Եգիպ-
16 տոս, և վախճանեց ինքը և մեր հայրերը։ Եւ փո-
խադրուեցան Սիւքեմ, դրուեցան այն գերեզմա-
նում, որ Աբրահամը Սիւքեմի հայր Եմորի որդի-
17 ներից առաւ արծաթով։ Եւ երբոր խոստմունքի
ժամանակը մօտեցաւ՝ որ Աստուած Աբրահամին
երդումով խոստացել էր, ժողովուրդը աճեց և
18 շատացաւ Եգիպտոսումը. Մինչեւ որ մի ուրիշ թա-

գաւոր վերկացաւ Եգիպտոսումը՝ որ Յովսէփին չէր
19 ճանաչում։ Նա հնարք գործածեց մեր ազգի դէմ,
և մեր հայրերին չարչարեց՝ որ իրանց երեխաները
20 դուրս գցեն, որ չապրեն։ Որ այն ժամանակ Մով-
սէսն էլ ծնուեցաւ, և գեղեցիկ էր Աստուծոյ ա-
ռաջին. որ իր հօր տանն երեք ամիս կերակրուե-
21 ցաւ։ Եւ երբ որ դուրս գցեցին Նորան, Փարաւօնի
աղջիկը վեր առաւ Նորան և մեծացրեց Նորան՝ ի-
22 րան համար իբրեւ որդի։ Եւ Մովսէսը վարժուեցաւ
Եգիպտացիների բոլոր իմաստութիւնովը. և զօրա-
23 ւոր էր խօսքերով և գործերով։ Եւ երբոր Նորա
քառասուն տարեկան ժամանակը լրացաւ, Նորա
սրտի մէջ ընկաւ՝ որ իր եղբայրներին՝ Իսրայէլի որ-
24 դիներին այցելութիւն անէ։ Եւ երբոր տեսաւ, որ
Նորանցից մէկը զրկուած էր, պաշտպանեց և այն
զրկուածի վրէժն առաւ՝ Եգիպտացուն սպանելով։
25 Կարծում էր Թէ Նորա եղբայրները կ'իմանան, որ
Աստուած Նորա ձեռովը փրկութիւն պիտի տայ
26 Նորանց. բայց նոքանք չ'իմացան։ Եւ հետեւեալ օրն
երեւեցաւ Նորանց, որ կռիւ էին անում, և յորդո-
րեց Նորանց դէպի խաղաղութիւն, ասելով. Մար-
դիկ, դուք եղբայրներ էք, ի՞նչու էք իրար զրկում։
27 Բայց նա՝ որ ընկերին զրկում էր, մերժեց Նորան և
ասեց. Քեզ ո՞վ կանգնեցրեց մեզ վերայ իշխան և
28 դատաւոր։ Մի՞թէ դու կամենում ես ինձ էլ
սպանել, ինչպէս երէկ Եգիպտացուն սպանեցիր։
29 Եւ Մովսէսը փոխաւ այս խօսքի վերայ, և պան-
դուխտ եղաւ Մադիամի երկրումը, ուր երկու որ-
30 դի ծնեց։ Եւ երբոր քառասուն տարի լրացաւ,
Սինա սարի անապատումը Տիրոջ հրեշտակն երեւե-
31 ցաւ Նորան կրակի բոցով, մորենումը։ Եւ Մով-
սէսն երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ այն տեսիլքի հա-
մար, և երբոր մօտենում էր որ մոտիկ անէ, Տիրոջ

32 ձայնը եղաւ Նորան. Ես եմ քո հայրերի Աստուա-
ծը, Աբրահամի Աստուածը և Իսահակի Աստուա-
ծը և Յակոբի Աստուածը. և Մովսէսը զարհուրած
33 չէր համարձակւում նայել։ Եւ Տէրն ասեց Նորան.
Կօշիկներդ հանիր ոտներից դ, որովհետեւ այդ տե-
34 ղը որ դու կանգնել ես, սուրբ երկիր է։ Տեսնե-
լով տեսայ իմ ժողովրդի չարչարանքները որ Եգիպ-
տոսում է, և լսեցի Նորանց հառաչանքը և իջայ
որ Նորանց փրկեմ. և հիմա եկ, քեզ ուղարկեմ
35 Եգիպտոս։ Հէնց այն Մովսէսին՝ որին ուրացան և
ասեցին. Քեզ ո՞վ կանգնեցրեց մեզ վերայ իշխան
և դատաւոր, Աստուած Նորան իշխան և փրկիչ
ուղարկեց հրեշտակի ձեռովը, որ մրջնումն երե-
36 ւեցաւ Նորան։ Նա հանեց Նորանց՝ և հրաշքներ և
նշաններ արաւ Եգիպտոսի երկրումը, և Կարմիր
37 ծովումը, և անապատումը քառասուն տարի։ Սա
այն Մովսէսն է, որ ասեց Իսրայէլի որդկանցը, Ձեր
Տէր Աստուածը մի մարգարէ վեր կ'կացնէ ձեզ
համար ձեր եղբայրներից ինձ նման. Նորան լսեցէք։
38 Սա է՝ որ եղաւ ժողովրդի մէջ անապատումն այն
հրեշտակի հետ, որի հետ Սինա սարումը խօսեց՝
և մեր հայրերի հետ. որ կենդանի պատգամներ ա-
39 ռաւ՝ որ տայ մեզ։ Որին մեր հայրերը չ'կամեցան
հնազանդ լինել. այլ մերժեցին և իրանց սրտերովը
40 ետ դառան Եգիպտոս. Եւ Ահարօնին ասեցին.
Մեզ համար աստուածներ շինիր, որ մեր առաջին
գնան. որովհետեւ այն Մովսէսն՝ որ Եգիպտոսի երկ-
րից մեզ հանեց, չ'գիտենք թէ ի՞նչ եղաւ Նորան։
41 Եւ այն օրերումը մի հորթ շինեցին, և զոհ մա-
տուցին կուռքին և ուրախանում էին իրանց
42 ձեռքերի գործերովը։ Եւ Աստուած երես դարձրեց
և Նորանց մատնեց՝ որ երկնքի զօրութեանը պաշ-
տեն. ինչպէս որ գրուած է մարգարէների գրքումն.

Մի՞թէ զոհեր և պատարագներ բերիք ինձ քառա-
43 սուն տարի անապատումն, ով Իսրայէլի տուն. Եւ
Մոլոքի վրանն առաք, և ձեր Հռեմփա աստուծոյ
աստղն. այն պատկերները որ արիք Նորանց երկրը-
պագութիւն տալու համար. և ես ձեզ կ'փոխա-
44 դրեմ Բաբիլոնից այն կողմը։ Վկայութեան խորա-
նը մեր հայրերի հետ անապատումն էր. ինչպէս
հրամանն տուաւ Մովսէսի հետ խօսողը, որ Նորան
45 անէ այն օրինակի պէս՝ որ տեսաւ։ Որ Նորան մեր
հայրերն էլ առան բերին Յեսուի հետ այն ազգե-
րի կալուածքը, որ Աստուած դուրս արաւ մեր
46 հայրերի երեսից. մինչեւ Դաւիթի օրերը, Որ Աս-
տուծոյ առաջին շնորհք գտաւ, և խնդրեց՝ որ Յա-
47 կոբի Աստուծոյ համար բնակարան գտնէ։ Բայց
48 Սողոմոնը Նորա համար տուն շինեց. Սակայն Բարձ-
րեալը ոչ թէ ձեռագործ տաճարներումէ բնակ-
49 վում. ինչպէս մարգարէն ասում է, Երկինքն իմ
աթոռն է, և երկիրն իմ ոտների պատուանդան.
ի՞նչպիսի տուն պիտի շինէք ինձ համար, ասում է
Տէրը, կամ ո՞րն է իմ հանգիստ առնելու տեղը։
50 Զի՞ որ իմ ձեռն արաւ այս ամենը։ (51) Խստա-
պարանոցներ՝ և սրտերով և ականջներով չ'թլ-
փատուածներ. դուք միշտ Սուրբ Հոգուն հակա-
ռակում էք. ինչպէս ձեր հայրերը այնպէս էլ
52 դուք։ Մարգարէներից ո՞րին չ'հալածեցին ձեր
հայրերը, և սպանեցին Նորանց՝ որ առաջուց պատ-
մեցին այն Արդարի գալստեան համար, որի դուք
53 հիմա մատնիչներն և սպանողներն եղաք. Որ օ-
րէնքն առաք հրեշտակների մատակարարութեամբն,
և չ'պահեցիք։
54 Եւ այս խօսքերը լսելով, իրանց սրտերումը կա-
տաղում էին, և ատամները կրճատեցնում էին Նո-
55 բա վերայ։ Իսկ նա լցուած Սուրբ Հոգով՝ դէպի

երկինքը նայեց և Աստուծոյ փառքը տեսաւ, և
Յիսուսին՝ կանգնած Աստուծոյ աջ կողմումը. եւ
ասեց. Ահա տեսնում եմ երկինքը բացուած, և
Մարդի Որդին կանգնած Աստուծոյ աջ կողմումը։
56 Իսկ նորանք մեծաձայն աղաղակելով խփեցին ի-
բանց ականջները, և միասին յարձակուեցան նորա
57 վերայ։ Եւ քաղաքիցը դուրս հանելով նորան քար-
կոծում էին. և վկաներն իրանց հանդերձները դը-
նում էին մի երիտասարդի ոտների մօտ՝ որ Սօղոս
58 էր կոչվում։ Եւ քարկոծում էին Ստեփաննոսին,
որ կանչում էր և ասում. Տէր Յիսուս, ընդունիր
59 իմ Հոգին։ Եւ ծունկ դրաւ՝ և բարձր ձայնով ա-
ղաղակեց. Տէր, այդ մեղքը մի համարիր դորանց
համար. և այս ասելով ննջեց. և Սօղոս կամակից
էր նորա սպանուելուն։

ԳԼ. Ը

1 Եւ այն օրերումը մեծ հալածմունք եղաւ Երու-
սաղէմումը լինող եկեղեցու վերայ. և ամենքը ցըր-
ուեցան Հրէաստանի և Սամարիայի երկիրների մէջ,
2 բացի առաքեալներից։ Եւ աստուածավախ մարդիկ
Ստեփաննոսին վեր առան՝ և մեծ սուգ արին նորա
3 վերայ։ Բայց Սօղոսը վնաս էր տալիս եկեղեցուն.
և տանից տուն էր մտնում, և մարդկանց և կա-
նանց քաշում մտնում էր բանտի մէջ։
4 Իսկ ցրուածները ման էին գալիս՝ խօսքն աւե-
5 տարանելով։ Եւ Փիլիպպոսն իջաւ Սամարիայի մի
քաղաքը՝ և Քրիստոսին քարոզում էր նորանց։
6 Ժողովուրդներն էլ միաբան ականջ էին դնում
Փիլիպպոսի խօսածներին, լսելով և տեսնելով այն
7 նշաններն, որ անում էր։ Որովհետեւ պիղծ ոգիներ
ունեցողների շատերից, մեծաձայն աղաղակելով

8 դուրս էին գալիս։ Եւ շատ անդամալոյծներ և կա-
9 ղեր բժշկվում էին։ Եւ մեծ ուրախութիւն եղաւ
այն քաղաքումը։ Եւ մի մարդ՝ անունը Սիմոն, ա-
ռաջուց այն քաղաքումը մոգութիւն էր անում,
և Սամարացիների ազգին ապշեցնում էր. ասելով
10 թէ ինքը մի մեծ բան է։ Որին ամենքն էլ՝ փոքրից
մինչեւ մեծը մտիկ էին անում, և ասում էին Սա է
11 Աստուծոյ այն՝ մեծ զօրութիւնը։ Եւ մտիկ էին
անում նորան. որովհետեւ շատ ժամանակ մոգու-
12 թիւններով ապշեցրել էր նորանց։ Բայց երբոր
հաւատացին Փիլիպպոսին, որ աւետարանում էր
Աստուծոյ արքայութեան և Յիսուսի Քրիստոսի ա-
նունի բաները, ամենքն էլ մկրտվում էին՝ թէ
13 մարդիկ և թէ կանայք։ Եւ Սիմոնն ինքն էլ հա-
ւատաց, և երբ որ մկրտուեցաւ՝ միշտ Փիլիպպոսի
հետ էր. և տեսնելով այն նշանները և մեծ մեծ
զօրութիւնները, որ լինում էին, զարմանում էր։
14 Երբոր Երուսաղէմ լինող առաքեալները լսեցին, թէ
Սամարիան Աստուծոյ խօսքը ընդունեց, Պետրոսին
15 և Յովհաննէսին ուղարկեցին նորանց մօտ։ Որոնք
իջան և աղօթք արին նորանց վերայ, որ Սուրբ Հո-
16 գին առնեն. Որովհետեւ դեռ նորանցից ոչ մէկի
վերայ չէր իջել. միայն Տէր Յիսուսի անունովը
17 մկրտուած էին։ Այն ժամանակ ձեռքերը դրին նո-
բանց վերայ, և նորանք ընդունում էին Սուրբ Հո-
18 գին։ Սիմոնն երբոր տեսաւ՝ թէ առաքեալների
ձեռք դնելովը՝ Սուրբ Հոգին տրվում է, փող բե-
19 բաւ նորանց և ասեց. Ինձ էլ տուէք այս իշխանու-
թիւնն, որ ում վերայ ձեռք դնեմ՝ Սուրբ Հոգին
20 առնէ։ Պետրոսն էլ ասեց նորան. Քո արծաթը
քեզ հետ կորչի. որովհետեւ դու կարծեցիր, թէ
21 Աստուծոյ պարգեւը փողով կ'առնուի։ Դու բաժին
և վիճակ չունիս այդ բանումը. որովհետեւ քո սիր-

22 տը ուղիղ չէ Աստուծոյ առաջին։ Արդ ապաշխա-
րիր քո այդ չարութիւնից՝ և Աստուծուն աղա-
չիր, որ Թերեւս Թողուի քեզ քո սրտի չար խոր-
23 հուրդը։ Որովհետեւ տեսնում եմ քեզ՝ որ դառն
24 մաղձի և անիրաւութեան կապանքի մէջ ես։ Սի-
մոնն էլ պատասխանեց և ասեց. Դուք ինձ համար
աղօթք արէք Տիրոջը, որ ինձ վերայ մի բան չ'գայ
25 նորանցից, որ դուք ասեցիք։ Եւ նորանք վկայու-
թիւն տալով և Տիրոջ խօսքը խօսելով, ետ դա-
ռան Երուսաղէմ. և Սամարացիների շատ գիւղե-
րի մէջ աւետարանում էին։
26 Եւ Տիրոջ հրեշտակը խօսեց Փիլիպպոսի հետ և
ասեց. Վէր կաց և գնա հարաւային կողմը՝ այն
ճանապարհը, որ Երուսաղէմից իջնում է Գազա,
27 որ անապատ է։ Եւ նա վեր կացաւ գնաց. և ահա
մի Եթիոպացի մարդ, Եթիոպացիների Կանթա-
կա Թագուհու ներքինի մի իշխանը, որ նորա բոլոր
գանձի վերայ էր, որ եկել էր Երուսաղէմ երկրը-
28 պագութիւն անելու. Եւ ետ դառնալիս իր կառ-
քումը նստած կարդում էր Եսայիա մարգարէի
29 գիրքը։ Հոգին էլ Փիլիպպոսին ասեց. Մօտեցիր և
30 հասիր այդ կառքին։ Եւ Փիլիպպոսն առաջ վազե-
լով լսեց որ Եսայիա մարգարէի գիրքն էր կարդում,
և ասեց. Հասկանո՞ւմ ես արդեօք կարդացածդ։
31 Նա էլ ասեց՝ Ի՞նչպէս կ'կարողանամ, եթէ մէկը
չ'առաջնորդէ ինձ. և Փիլիպպոսին աղաչեց, որ վեր
32 ելնէ նստէ նորա հետ։ Եւ գրքի պարունակու-
թիւնն որ կարդում էր՝ այս էր. Ինչպէս ոչխար
տարուեցաւ մորթուելու. և ինչպէս գառն իր խու-
զողի առաջ լուռ կացած՝ այնպէս չէ բանում իր
33 բերանը։ Նորա խոնարհութիւնովը նորա դատաս-
տանը վեր առնուեցաւ, Նորա ցեղն ո՞վ պիտի պատ-
մէ. որովհետեւ նորա կեանքը երկրից վեր է առ-

34 նըվում։ Եւ ներքինին պատասխանեց Փիլիպպոսին
և ասեց. Աղաչում եմ քեզ, մարգարէն սա ո՞ւմ
համար է ասում. իրա՞ն համար, թէ մի ուրիշի
35 համար։ Փիլիպպոսն էլ իր բերանը բացաւ, և այս
36 գրքիցը սկսած՝ Յիսուսն աւետարանեց նորան։ Երբ-
որ ճանապարհումը գնում էին, եկան մի ջրի մօտ.
և ներքինին ասեց. Ահա ջուր, ի՞նչ է արգելում ինձ,
37 որ մկրտուիմ։ Եւ նորան ասեց Փիլիպպոսը. Եթէ
բոլոր սրտից հաւատում ես, կարելի է. և նա
պատասխանեց և ասեց. Հաւատում եմ՝ թէ Աս-
38 տուծոյ Որդին է Յիսուս Քրիստոսը։ Եւ հրամանն
տուաւ որ կառքը կանգնէ. և երկուսն էլ իջան
ջուրը՝ Փիլիպպոսը և ներքինին, և նա մկրտեց նո-
39 րան։ Եւ երբոր ջրիցը դուրս եկան, Տիրոջ Հոգին
Փիլիպպոսին յափշտակեց, և ներքինին այլ ևս չ'տե-
սաւ նորան. և նա ուրախութեամբ գնում էր իր
40 ճանապարհը։ Եւ Փիլիպպոսը գտնուեցաւ Ազովոտ-
սումը. և մանն գալով աւետարանում էր ամեն
քաղաքներին մինչեւ որ եկաւ Կեսարիա։

ԳԼ. Թ

1 Բայց Սաղոսը՝ դեռ սպառնալիք և մահ շնչելով
Տիրոջ աշակերտների վերայ, քահանայապետի մօտ
2 եկաւ, Եւ նորանից թղթեր խնդրեց Դամասկոս՝
ժողովարանների վերայ. որ եթէ մէկին գտնէ այն
ճանապարհին հետեւող՝ մարդիկ կամ կանայք, նո-
3 րանց կապած բերէ Երուսաղէմ։ Եւ նա գնալիս
մօտեցաւ Դամասկոսին, և յանկարծակի նորա չորս
4 կողմովը լոյս փայլեց երկնքիցը։ Եւ նա գետնի վե-
րայ ընկած՝ մի ձայն լսեց, որ ասում էր նորան,
5 Սաւուղ, Սաւուղ, ի՞նչու ես ինձ հալածում։ Եւ
նա ասեց. Ո՞վ ես, Տէր. և Տէրն ասեց. Ես Յիսուսն

եմ, որին դու հալածում ես. դժուար է քեզ՝
6 խթանին քացի տալ։ Եւ դողալով ու զարհուրե-
7 լով ասեց. Տէր, ի՞նչ ես կամենում որ անեմ։ Եւ
Տէրն ասէց Նորան. Կանգնիր և մտիր քաղաքը, և
կ'ասուի քեզ՝ թէ ինչ է պէտք քեզ անել. բայց
այն մարդիկը՝ որ Նորա հետ գնում էին, ապուշ
կանգնած էին. ձայնը լսում էին, բայց ոչինչ չէին
8 տեսնում։ Սօղոսն էլ վերկացաւ գետնիցը, իր աչ-
քերը բաց անելով ոչ ոքին չէր տեսնում, և Նորա
9 ձեռքիցը բռնած մոցրին Դամասկոս։ Եւ երեք օր
չէր տեսնում. և ոչ ուտում էր և ոչ խմում։
10 Եւ Դամասկոսումը մի աշակերտ կար՝ անունն
Անանիա. և Տէրը տեսիլքի մէջ Նորան ասեց.
11 Անանիա. և նա ասեց. Ահա ես, Տէր։ Եւ Տէրը
Նորան ասէց. Վեր կաց գնա այն փողոցը՝ որ կոչ-
վում է Ուղիղ. և Յուդայի տանը որոնիր մի Սօղոս
անունով Տարսօնացի մարդ, որովհետեւ ահա աղօթք
12 է անում։ Եւ նա տեսիլքի մէջ տեսաւ մի Անա-
նիա անունով մարդ, որ մտաւ և ձեռքը դրաւ
13 իրան վերայ, որ տեսնէ։ Անանիան էլ պատասխա-
նեց. Տէր, ես այն մարդի համար շատերից լսեցի,
թէ որչափ չարիք արաւ քո սուրբերին Երուսաղէ-
14 մումը։ Եւ այստեղ էլ քահանայապետներից իշ-
խանութիւն ունի, որ այն ամենքին կապէ, որ քո
15 անունը կանչում են։ Տէրն էլ ասեց Նորան. Գնա,
որովհետեւ նա ինձ համար ընտրուած անօթ է, որ
իմ անունը տանէ հեթանոսների, թագաւորների՝ և
16 Իսրայէլի որդկանց առաջին։ Որովհետեւ ես ցոյց կը
տամ Նորան, թէ որչափ պիտի չարչարուի իմ ա-
17 նունի համար։ Եւ Անանիան գնաց՝ և մտաւ այն
տունը. և ձեռքերը դրաւ Նորա վերայ, և ասեց.
Սաւուղ եղբայր, Տէրն ուղարկեց ինձ, այն Յիսու-
սը որ երեւեցաւ քեզ ճանապարհումը, որ գալիս

18 էիր, որ տեսնես՝ և Սուրբ Հոգով լցուես։ Եւ շու-
տով Նորա աչքերիցը թեփերի պէս վայր ընկան. և
19 խսկոյն տեսաւ, և վերկացաւ մկրտուեցաւ. Եւ
կերակուր առաւ՝ զօրացաւ։ Եւ Սօղոսը մի քանի
օր Դամասկոսումը լինող աշակերտների հետ եղաւ։
20 Եւ շուտով ժողովարաններումը Քրիստոսին քա-
21 րոզեց, թէ Սա է Աստուծոյ Որդին։ Ամենքն էլ՝ որ
լսում էին, զարմանում էին և ասում. Չէ՞ որ սա
էր՝ որ Երուսաղէմումը հալածում էր այս անունը
կանչողներին. և հէնց Նորա համար է այստեղ ե-
կել, որ սրանց կապած տանէ քահանայապետնե-
22 րի մօտ։ Բայց Սօղոսն աւելի եւս զօրանում էր՝ և
յաղթում էր այն Հրէաներին, որ Դամասկոսումը
բնակուած էին. ապացուցանելով թէ սա է Քրիս-
23 տոսը։ Երբոր բաւական օրեր լրացան, Հրէաները
24 խորհուրդ արին՝ որ սպանեն Նորան։ Բայց Նորանց
նենգութիւնը յայտնուեցաւ Սօղոսին, որ գիշեր և
ցերեկ դռները պահում էին՝ որ Նորան սպանեն։
25 Աշակերտներն էլ Նորան գիշերով առան, և զամ-
բիւղով պարսպիցը կախելով իջեցրին։
26 Եւ երբոր Սօղոսը Երուսաղէմ եկաւ, ջանք էր
անում, որ աշակերտներին յարի. և ամենքը Նո-
րանից վախենում էին, և չէին հաւատում՝ թէ
27 աշակերտ է։ Բայց Բառնաբասը Նորան առաւ՝ տա-
րաւ առաքեալների մօտ. և Նորանց պատմեց՝ թէ
ինչպէս ճանապարհումը Տիրոջը տեսաւ, և թէ Նո-
րա հետ խօսեց, և ինչպէս Դամասկոսումը համար-
28 ձակ քարոզեց Յիսուսի անունը։ Եւ Նորանց հետ
էր Երուսաղէմումը մտնելով և դուրս գալով, և
29 Տէր Յիսուսի անունը համարձակ քարոզելով։ Եւ
Հելլենախօսների հետ էլ խօսում էր՝ և վիճաբա-
նութիւն էր անում. և Նորանք որոնում էին, որ
30 սպանեն Նորան։ Եւ եղբայրները իմանալով, Նորան

իջեցրին Կեսարիա, և ուղարկեցին Նորան Տարսոն։
31 Բայց եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի՝ Գալիլեայի
և Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունէին, շին-
վում էին, և Տիրոջ երկիւղին հետեւում. և Սուրբ
Հոգու մխիթարութեամբը շատանում էին։
32 Եւ եղաւ երբոր Պետրոսը ման էր գալիս ամեն
տեղ, եկաւ այն սրբերի մօտ, որ Լիւդիայի մէջ
33 բնակուած էին։ Եւ այնտեղ մի մարդ գտաւ, ա-
նունը Ենեա, որ ութ տարի մահիճի մէջ անդա-
34 մալոյծ դրած էր։ Եւ Պետրոսն ասեց Նորան. Ենեա,
Յիսուս Քրիստոսը քեզ բժշկում է, վեր կաց և
35 անկողինդ շինիր. և նա շուտով վերկացաւ։ Եւ
տեսան Նորան ամենքը որ բնակուած էին Լիւդիա-
36 յի և Սարոնի մէջ, որոնք դարձան դէպի Տէրը։ Եւ
Յոպպէի մէջ մի աշակերտ եղած կին կար՝ անունը
Տաբիթա, որ թարգմանուած ասվում է Այծեմ-
37 նիկ. սա լիքն էր բարի գործերով և ողորմութիւն-
ներով, որ անում էր։ Եւ եղաւ այն օրերում, որ
նա հիւանդացաւ և մեռաւ. և Նորան լուացին
38 դրին վերնատանը։ Եւ Լիւդիան Յոպպէին մօտիկ
լինելով, աշակերտները լսեցին՝ թէ Պետրոսը այն-
տեղ է, Նորա մօտ երկու մարդ ուղարկեցին աղա-
39 չելու, որ չ'ուշանայ Նորանց մօտ գալու։ Եւ Պետ-
րոսը վերկացաւ եկաւ Նորանց հետ. և երբ որ ե-
կաւ, Նորան հանեցին այն վերնատունը. և ամեն
որբեւայրիները Նորա չորս կողմովը կանգնեցին, լաց
էին լինում և ցոյց էին տալիս այն հագուստները
և այն հանդերձները որ Այծեմնիկը շինում էր,
40 քանի որ Նորանց հետ էր։ Եւ Պետրոսը ամենին
դուրս հանեց, ծունկ դրաւ՝ աղօթք արաւ. և
դարձաւ դէպի մարմինն և ասեց. Տաբիթա, վեր
կաց. և նա աչքերը բաց արաւ. և Պետրոսին որ
41 տեսաւ՝ ուղիղ նստեց։ Եւ նա ձեռքը տուաւ Նո-

բան՝ և վերկացրեց Նորան. և կանչեց սուրբերին և
որբեւայրիներին, և Նորանց առաջին կենդանի կանգ-
42 նեցրեց Նորան։ Եւ յայտնի եղաւ բոլոր Յոպպէի
43 մէջ, և շատերը հաւատացին Տիրոջը. Եւ նա շատ
օր մնաց Յոպպէումը՝ մի կաշեգործ Սիմոնի մօտ։

ԳԼ. Ժ

1 Կեսարիայումը մի մարդ կար՝ անունը Կոռնելիոս՝
2 հարիւրապետ, Իտալացի կոչուած գնդիցը. Բարե-
պաշտ և աստուածավախ իր բոլոր տնովը. շատ ո-
ղորմութիւններ էր անում ժողովրդին, և ամեն
3 ժամանակ աղօթք անում դէպի Աստուած։ Նա
օրուայ իրրեւ իններորդ ժամին տեսիլքի մէջ յայտ-
նի տեսաւ Աստուծոյ հրեշտակը, որ մտնելով Նորա
4 մօտ՝ ասում էր Նորան, Կոռնելիոս։ Նա էլ Նորան
նայելով շատ վախով բռնուեցաւ, և ասեց, Ի՞նչ
է, Տէր. և նա ասեց Նորան, Քո աղօթքներն ու քո
ողորմութիւնները վեր եկան Աստուծոյ առաջին՝ յի-
5 շատակի համար։ Եւ հիմա մարդիկ ուղարկիր Յոպ-
պէ, և կանչիր Սիմոնին, որ Պետրոս է կոչվում։
6 Նա հիւր է մի կաշեգործ Սիմոնի մօտ, որի տունը
ծովի մօտ է. նա կ'ասէ քեզ ինչ պէտք է անել։
7 Եւ երբոր գնաց այն հրեշտակն՝ որ Կոռնելիոսի հետ
խօսում էր, իր ծառաներից երկուսին՝ և իր սպա-
8 սաւորներից մէկ բարեպաշտ զինուոր կանչեց. Եւ
բոլորը պատմեց Նորանց, և ուղարկեց Նորանց
Յոպպէ։
9 Եւ հետեւեալ օրն երբոր Նորանք ճանապարհ ըն-
կան, և այն քաղաքին մօտեցան, Պետրոսը վեր ե-
լաւ կտուրը վեց ժամի մօտերը աղօթք անելու.
10 Սովեց՝ և կամենում էր ճաշել, և Նորանք հերո-
հոր պատրաստելիս՝ մոքի յափշտակութիւն եղաւ

11 Նորա վերայ։ Եւ տեսաւ երկինքը բացուած. և մի
մեծ կտաւի պէս անօթ չորս ծայրերից կապած՝ ի-
12 ջաւ երկրի վերայ, Որի մէջ կային երկրի ամեն
կերպ չորքոտանիները և գազանները և սողուններ
13 և երկնքի թռչունները։ Եւ ձայն եղաւ Նորան.
14 Վեր կաց, Պետրոս, մորթիր՝ և կեր։ Պետրոսն էլ
ասեց. Քաւ լիցի, Տէր, որովհետեւ ես երբէք պիղծ
15 կամ անմաքուր բան չ'կերայ։ Եւ դարձեալ երկ-
րորդ անգամ ձայն եղաւ Նորան, Այն որ Աստուած
16 սրբեց, դու պիղծ մի համարիր։ Այս երեք անգամ
17 եղաւ, և այն անօթը վերացաւ երկինքը։ Եւ երբ-
որ Պետրոսը զարմացած էր իր մտքումը, թէ ինչ
պիտի լինի այն տեսիլքը՝ որ տեսաւ, ահա Կոռնե-
լիոսից ուղարկուած մարդիկը՝ Սիմոնի տունը որոնե-
18 լով դռան մօտ կանգնեցին. Եւ կանչելով հարցնում
էին, թէ Սիմոնն՝ որ Պետրոս է կոչվում՝ այստե՞ղ
19 է հիւր։ Եւ դեռ Պետրոսը այն տեսիլքի համար
միտք էր անում, Հոգին Նորան ասեց. Ահա երեք
20 մարդիկ քեզ որոնում են։ Բայց վեր կաց իջիր. և
գնա Նորանց հետ առանց խղճմտանք անելու, ո-
21 րովհետեւ ես եմ ուղարկել Նորանց։ Եւ Պետրոսն
իջաւ այն մարդկանց մօտ որ Կոռնելիոսիցը Նորա
մօտ էին ուղարկուած, և ասեց. Ահա ես եմ, ո-
րին որոնում էք. ի՞նչ բան կայ որի համար եկաք
22 դուք։ Նորանք էլ ասեցին, Կոռնելիոս հարիւրա-
պետն՝ արդար և աստուածավախ մարդ, որ Հրէա-
ների բոլոր ազգիցը բարի վկայութիւն ունի, նա
հրաման առաւ մի սուրբ հրեշտակից, որ քեզ
23 կանչէ իր տունը և քեզանից խօսքեր լսէ։ Եւ ներս
կանչեց Նորանց՝ և ընդունեց իրրեւ հիւր։

Եւ հետեւեալ օրը Պետրոսը Նորանց հետ գնաց.
և այն եղբայրներից՝ որ Յոպպէումն էին, մի քա-
24 նիսը Նորա հետ եկան։ Եւ հետեւեալ օրը մտան

Կեսարիա. և Կոռնելիոս իր ազգականներին և ըն-
տանի բարեկամներին կանչել էր, և սպասում էր
25 Նորանց։ Եւ եղաւ երբոր Պետրոսը ներս էր մըտ-
նում, Կոռնելիոսը դիմաւորեց Նորան, և ոտներն
26 ընկած երկրպագեց։ Պետրոսն էլ կանգնեցրեց Նո-
րան և ասեց. Վեր կաց, ես ինքնս էլ մարդ եմ։
27 Եւ Նորա հետ խօսելով ներս մտաւ. և ՈՍՏԵՂ շատ
28 մարդ ժողովուած գտաւ։ Եւ Նորանց ասեց. Դուք
գիտէք, ինչպէս ապօրէն բան է Հրէայ մարդի հա-
մար մի այլազգու դպչիլ կամ մօտենալ. բայց
Աստուած ինձ ցոյց տուաւ, ոչ մէկ մարդի էլ
29 պիղծ կամ անմաքուր չ'ասել։ Սորա համար էլ
առանց ընդդէմ խօսելու եկայ, երբոր կանչուե-
ցայ. հիմա հարցնում եմ, Ի՞նչ բանի համար կան-
30 չեցիք ինձ։ Եւ Կոռնելիոսը ասեց. Չորս օրից առաջ
մինչեւ այս ժամը՝ ծոմ էի պահում և իններորդ
ժամին իմ տան մէջ աղօթք էի անում, և ահա
մի մարդ կանգնեց իմ առաջին սպիտակ հանդերձ-
31 ներով, և ասեց. Կոռնելիոս, քո աղօթքը լսուե-
ցաւ, և քո ողորմութիւնները յիշուեցան Աստու-
32 ծոյ առաջին։ Հիմա ուղարկիր Յոպպէ, և կանչիր
Սիմոնին՝ որ Պետրոս է կոչվում. սա մի կաշեգործ
Սիմոնի տանը հիւր է՝ ծովի մօտ. *երբ որ նա գայ,
33 քեզ հետ կ'խօսի՝։ Եւ ես իսկոյն քեզ մօտ ուղար-
կեցի. դու էլ լաւ արիր, որ եկար. հիմա մենք
ամենքս Աստուծոյ առաջին կանգնած ենք, որ լը-
սենք այն ամենն՝ որ Տէրիցը քեզ հրամայուած է։
34 Պետրոսը իր բերանը բանալով ասեց. Ճշմարտուա-
թեամբ հասկանում եմ, որ Աստուած աչառ չէ.
35 Այլ ամեն ազգումն, ով որ վախենում է Նորա-
նից՝ և արդարութիւն է գործում, ընդունելի է

*Ոմանք չ'ունին։

36 Նորան։ Այն խօսքը որ ուղարկեց Իսրայէլի որդ-
կանցը համար, խաղաղութիւն աւետարանել Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռով. (սա է ամենի Տէրը.)
37 Դուք ինքներդ գիտէք այն բանն, որ եղաւ բոլոր
Հրէաստանումը Գալիլեայից սկսած այն մկրտու-
38 թիւնից յետոյ, որ Յովհաննէսը քարոզեց. Այն
Յիսուսին որ Նազարէթիցն է, թէ ինչպէս Նորան
Աստուած Սուրբ Հոգով և զօրութիւնով օծեց. որ
մեն եկաւ բարի անելով և սատանայիցը բոլոր
հարստահարուածներին բժշկելով. որովհետեւ Աս-
39 տուած Նորա հետ էր։ Եւ մենք վկայ ենք այն ա-
մեն բաներին, որ Հրէաների երկրումը և Երուսա-
ղէմումն տրաւ. որին փայտից կախած սպանեցին։
40 Նորան Աստուած յարութիւն տուաւ երրորդ օրը.
41 և յայտնի արաւ Նորան։ Ոչ թէ բոլոր ժողովրդին,
այլ մեզ՝ Աստուածանից առաջադոյն ընտրուած
վկաներիս. որ կերանք և խմեցինք Նորա հետ՝ Նո-
42 րա մեռելներից յարութիւն առնելուց յետոյ։ Եւ
պատուիրեց մեզ ժողովրդին քարոզել՝ և վկայու-
թիւն դնել, թէ ինքն է Աստուածանից սահմանո-
ւած դատաւորը մեռելներին և կենդանիներին։
43 Բոլոր մարգարէները վկայութիւն են տալիս Նորա
մասին, որ Նորա անունովը մեղքերի թողութիւն
կառնէ ամեն Նորան հաւատացողը։
44 Եւ Պետրոսը դեռ այս բանը խօսելիս, Սուրբ Հո-
45 գին ինչաւ այն խօսքը լսողների բոլորի վերայ։ Եւ
զարմացան Պետրոսի հետ եկող հաւատացեալները,
որ թլփատութիւնիցն էին. որ հեթանոսների մէջ
46 էլ Սուրբ Հոգու պարգեւը թափվում էր։ Որովհե-
տեւ լսում էին՝ որ նորանք լեզուներով խօսում և
47 Աստուծուն փառաւորում էին։ Այն ժամանակ
Պետրոսը պատասխանեց. Մի՞թէ մէկը կարող է
ջուրը արգիլել, որ սորանք չ՚մկրտուին, որ Սուրբ

48 Հոգին ընդունեցին ինչպէս և մենք։ Եւ Նորանց
հրամայեց որ Տիրոջ անունովը մկրտուին. այն ժա-
մանակ աղաչեցին Նորան՝ որ մի քանի օր մնայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ առաքեալները և այն եղբայրները՝ որ Հրէաս-
տանի կողմերումն էին, լսեցին որ հեթանոսներն էլ
2 ընդունեցին Աստուծոյ խօսքը։ Բայց երբոր Պետրո-
սը վեր եաւ Երուսաղէմ, այն հաւատացեալները
որ թլփատութիւնիցն էին՝ վիճում էին Նորա դէմ,
3 Եւ ասում էին, թէ Դուք անթլփատ մարդկանց մօտ
4 մտար, և Նորանց հետ կերար։ Եւ Պետրոսը սկսեց
5 կարգով պատմել Նորանց՝ և ասեց. Ես Յոպպէ
քաղաքումն աղօթք էի անում՝ և մտքի յափշտա-
կութեան մէջ տեսիլք տեսայ, որ մեծ կտաւի պէս
մի անօթ՝ չորս ծայրից կախուած՝ երկնքիցը վայր էր
6 դալիս, և եկաւ մինչեւ ինձ մօտ։ Երբոր աչքս Նո-
րա մէջ գցած նայում էի, տեսայ երկրի չորքո-
տանիները, և գազանները, և սողունները, և եր-
7 կնքի թռչունները. Եւ ձայն լսեցի, որ ասում էր
8 ինձ. Վեր կաց, Պետրոս, մորթիր և կեր։ Եւ ասե-
ցի. Քաւ լիցի, Տէր. որովհետեւ երբէք պիղծ կամ
9 անմաքուր բան իմ բերանը չէ մտած։ Ձայնը եր-
կնքիցն ինձ երկրորդ անգամ պատասխանեց. Այն
10 որ Աստուած սրբեց, դու պիղծ մի համարիր։ Եւ
այս երեք անգամ եղաւ, և բոլորը դարձեալ վե-
11 րացաւ երկինքը։ Եւ ահա շուտով երեք մարդիկ
եկան կանգնեցին այն տան առաջին, ուր որ ես էի.
12 Կեսարիայիցն ինձ մօտ ուղարկուած։ Եւ Հոգին ինձ
ասեց, որ Նորանց հետ գնամ՝ առանց խղճմտանք
անելու. այս վեց եղբայրներն էլ ինձ հետ եկան,
13 և մտանք այն մարդի տունը։ Եւ պատմեց մեզ,

թէ ինչպէս տեսաւ հրեշտակն իր տանը, որ կանգ-
նած էր՝ և ասում էր նորան. Ուղարկիր Յոպպէ,
14 և կանչիր Պետրոս կոչուած Սիմոնին. Նա քեզ
հետ բաներ կ'խօսի, որ նորանով կ'փրկուիս դու՝ և
15 քո բոլոր տունը։ Եւ երբոր սկսեցի խօսել, Սուրբ
Հոգին իջաւ նորանց վերայ ինչպէս և մեզ վերայ
16 սկզբում։ Եւ ես յիշեցի Տիրոջ այն խօսքը՝ որ ա-
սում էր. Յովհաննէսը ջրով մկրտեց. բայց դուք
17 Սուրբ Հոգով կ'մկրտուիք։ Ուրեմն՝ եթէ Աստուած
միևնոյն պարգևը տուաւ նորանց, ինչպէս և մեզ,
որ Տէր Յիսուս Քրիստոսին հաւատացինք, ապա ես
18 ո՞վ էի որ կարողանայի Աստուծուն արգելել։ Եւ
երբոր լսեցին այս բաները, լռեցին և փառաւորում
էին Աստուծուն՝ և ասում էին. Ուրեմն հեթա-
նոսներին էլ Աստուած կեանքի համար ապաշխա-
րութիւն տուաւ։

19 Եւ նորանք որ ցրուած էին այն նեղութիւնից,
որ Ստեփաննոսի վերայ եղաւ, մինչեւ Փիւնիկէ և
Կիպրոս և Անտիոքա հասան. և ոչ ոքի չէին խօ-
սում Աստուծոյ խօսքը, բայց միայն Հրէաներին։
20 Եւ նորանցից ոմանք կային՝ Կիպրացի և Կիւրենա-
ցի մարդիկ, որ Անտիոք մտած խօսում էին *Յոյ-
21 ների հետ՝ աւետարանելով Տէր Յիսուսը։ Եւ Տի-
րոջ ձեռը նորանց հետ էր. և բազմաթիւ մարդիկ
22 հաւատացին՝ և դէպի Տէրը դարձան։ Այս բանի
լուրը հասաւ Երուսաղէմի եկեղեցու ականջին, և
Բառնաբասին ուղարկեցին որ գնայ մինչեւ Անտիոք։*
23 Նա երբոր եկաւ, և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ՝ ու-
րախ եղաւ, և յորդորում էր ամենին՝ որ սրտի յօ-
24 ժարութեամբ Տիրոջ հետ մնան։ Որովհետեւ նա
բարի և Սուրբ Հոգով և հաւատքով լցուած մարդ

*Ոմն՝ Հելլենախօսների

էր. և շատ ժողովուրդ աւելացաւ Տիրոջ համար։
25 Եւ Բառնաբասը դուրս եկաւ Տարսոն, որ Սողոսին
26 որոնէ, և նորան գտաւ բերաւ Անտիոք։ Եւ եղաւ
որ նորանք մի բոլոր տարի ժողովվում էին եկեղե-
ցու մէջ, և շատ ժողովուրդ էին սովորեցնում, և
աշակերտներն առաջ Անտիոքում Քրիստոնեայ
անուանուեցան։

27 Եւ այն օրերում Երուսաղէմից մարգարէներ
28 իջան Անտիոք։ Եւ նորանցից մէկն՝ անունն Ագա-
բոս, վերկացաւ՝ Հոգուն խմաց տուաւ, թէ բոլոր
աշխարհքի վերայ մեծ սով է լինելու, որ Կղոդիոս
29 կայսեր ժամանակին եղաւ էլ։ Բայց աշակերտներն
որոշեցին որ իրանցից ամեն մէկն, որքան որ կարող
էր, օգնութիւն ուղարկէ Հրէաստանում բնակ-
30 ուած եղբայրներին. Որ արին էլ, և ուղարկեցին
երէցների մօտ՝ Բառնաբասի և Սողոսի ձեռովը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այն ժամանակը Հերովդէս թագաւորը ձեռք
2 գցեց, որ եկեղեցուցը մի քանիսին չարչարէ։ Եւ
Յակոբոսին՝ Յովհաննէսի եղբօրը, սրով սպանեց։
3 Եւ տեսնելով որ Հրէաներին հաճելի է, նորա վե-
րայ Պետրոսին էլ բռնեց. (և բաղարջակերաց օ-
4 րերն էր։) Նորան երբ որ բռնեց՝ բանտը դրաւ, և
մատնեց չորս կարգ չորսական զինուորների որ պա-
հեն նորան. և կամենում էր զատկից յետոյ նորան
5 բերել ժողովրդի առաջին։ Եւ Պետրոսը բանտումը
պահուած էր. բայց նորա համար անդադար ա-
6 ղօթք էր լինում եկեղեցուցը դէպի Աստուած։ Եւ
երբոր Հերովդէսը կամեցաւ նորան դուրս բերել,
այն գիշերը Պետրոսը քնած էր երկու զինուորների
մէջ երկու շղթայով կապուած. և պահապանները

7 դուան առաջին բանտը պահպանում էին։ Եւ ահա
Տիրոջ հրեշտակը կանգնեց, և տան մէջ լոյս ծա-
գեց. և խթեց Պետրոսի կողին՝ նորան արթնացրեց
և ասեց. Վեր կաց շուտով. և շղթաները վայր
8 ընկան նորա ձեռներիցը։ Եւ հրեշտակն ասեց նո-
րան. Գօտիդ կապիր և հողաթափներդ հագիր ոտ-
ներիդ, և նա այնպէս արաւ. և ասեց նորան. Հան-
9 դերձներդ քեզ վերայ գցիր և իմ ետեւից եկ։ Եւ
նա դուրս եկաւ գնում էր նորա ետեւից, և չգի-
տէր թէ ճշմարիտ է հրեշտակից եղածը. որովհե-
10 տեւ կարծում էր թէ երազ է տեսնում։ Եւ երբ-
որ նորանք անցան առաջի պահապաններից և երկ-
րորդից, եկան մինչեւ երկաթի դուռը որ դէպի
քաղաքն էր տանում. որ ինքն իրանից բացուեցաւ
նորանց համար, և դուրս գալով մի փողոց անցան,
11 և շուտով հրեշտակը նորանից հեռացաւ։ Եւ Պետ-
րոսը ինքն իրան գալով ասեց. Հիմա ճշմարիտ ի-
մացայ, որ Տէրն իր հրեշտակն ուղարկեց, և փրկ-
եց ինձ Հերովդէսի ձեռքից, և Հրէաների ժողո-
12 վրդի բոլոր սպասած բաներից։ Եւ մտածելով
եկաւ Մարկոս կոչուած Յովհաննէսի մայր Մարիա-
մի տունը, ուր շատերը ժողովուած՝ աղօթք էին
13 անում։ Եւ փողոցի դուռը որ թակեց, մի աղա-
խին՝ անունը Հռովդէ՝ մօտ եկաւ, որ ականջ դնէ.
14 Եւ Պետրոսի ձայնը ճանաչեց, ուրախութիւնից
դուռը բաց չարաւ. ներս վազեց և պատմեց, թէ
15 Պետրոսը դուռը կանգնած է։ Նորանք էլ ասեցին
նորան՝ Գիժուել ես. իսկ նա հաստատում էր թէ
այսպէս է. և նորանք ասում էին թէ Նորա հրեշ-
16 տակն է։ Բայց Պետրոսը կանգնած ստէպ դուռը
թակում էր. երբոր բաց արին, տեսան նորան և
17 զարմացան։ Եւ նա ձեռքով նշան արաւ նորանց
որ լուռ կենան. և պատմեց նորանց, թէ ինչպէս

Տէրը բանտից իրան հանեց. և ասեց. Այս բանը
պատմեցէք Յակոբոսին և եղբայրներին. և դուրս
13 եկաւ գնաց ուրիշ տեղ։ Եւ երբոր առաւօտ ե-
ղաւ՝ մեծ խռովութիւն կար այն զինուորների մէջ,
19 թէ Պետրոսը ինչ եղաւ։ Բայց Հերովդէսը երբոր
նորան ուզեց և չգտաւ, պահապաններին քննեց
և հրամայեց սպանել. և Հրէաստանից իջաւ Կե-
սարիա՝ և այնտեղ էր լինում։
20 Եւ Հերովդէսը շատ բարկացած էր Տիւրացիների
և Սիդոնացիների վերայ. և նորանք միաբան եկան
նորա մօտ. և Բղաստոսին՝ թագաւորին ներսի տան
վերակացուին՝ համոզելով՝ խաղաղութիւն էին
խնդրում. որովհետեւ նորանց երկիրը՝ արքունիքից
21 էր կերակրվում։ Մի որոշուած օր, Հերովդէսը
թագաւորական զգեստ հագած ատեանում նըս-
տած էր, և հրապարակաւ ատենաբանում էր դէ-
22 պի նորանց։ Եւ ամբոխն աղաղակում էր, թէ Դա
23 Աստուծոյ ձայն է, և ոչ թէ մարդի։ Եւ իսկոյն
Տիրոջ հրեշտակը զարկեց նորան, որովհետեւ Աս-
տուծուն չտուաւ փառքը. և որդներով լցուե-
ցաւ՝ մեռաւ։
24 Եւ Աստուծոյ խօսքն աճում էր և շատանում։
25 Բառնաբասը և Սօղոսը երուսաղէմից ետ դարձան. և իրանց հետ էին ա-
ռել Յովհաննէսին էլ, որ Մարկոս էր կոչուած։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ Անտիոքումն՝ այն տեղի եկեղեցու մէջ կային
մի քանի մարգարէներ և վարդապետներ. Բառնա-
բասը՝ և Նիւգէր ասուած Շմաւոնը. և Ղուկիոս
Կիւրենացին, և Հերովդէս չորրորդապետի սնդա-
2 կից Մանայէնը, և Սօղոսը։ Սորանք երբոր Տիրոջը

պաշտօն էին մատուցանում և ծոմ էին պահում,
Սուրբ Հոգին ասեց. Ինձ համար որոշեցէք Բառ-
նաբասին և Սօղոսին այն գործի համար, որ ես դո-
3 բանց կանչել եմ։ Այն ժամանակ ծոմ պահեցին
և աղօթք արին, նորանց վերայ ձեռք դրին՝ ար-
ձակեցին։
4 Եւ նորանք էլ Սուրբ Հոգուցն ուղարկուած՝ ի-
ջան Սելեւկիա, և այն տեղից նաւով գնացին Կիպ-
5 րոս։ Եւ Սաղամինա հասնելով Աստուծոյ խօսքը
պատմում էին Հրէաների ժողովարաններումը. Յով-
6 հաննէսին էլ սպասաւոր ունէին։ Ման եկան կըղ-
զին մինչեւ Պափոս. և մի մոգ գտան՝ սուտ մարգա-
7 րէ Հրէայ, որի անունը Բարէյեսուս էր։ Որ փոխա-
նորդ բդեշխ Սերգիոս Պօղոսի, իմաստուն մարդի,
հետ էր. սա Բառնաբասին և Սօղոսին իրան մօտ
կանչելով ուզում էր որ Աստուծոյ խօսքը լսէ։
8 Բայց նորան հակառակ կացաւ Եղիմաս մոգը. ո-
րովհետեւ այսպէս է թարգմանվում նորա անունը.
սա ուզում էր փոխանորդ բդեշխին հաւատքիցը
9 փոխել։ Բայց Սօղոսը, որ Պօղոսն է՝ Սուրբ Հոգով
10 լցուած մտիկ տուաւ նորան, եւ ասեց. Ով ամեն
խաբէբայութիւնով և ամեն խորամանկութիւնով
լցուած սատանայի որդի, ամեն արդարութեան
թշնամի. դու չէ՞ս դադարում Տիրոջ ուղիղ ճա-
11 նապարհները ծռելուց։ Եւ հիմա ահա Տիրոջ ձե-
ռը քեզ վերայ է, և կոյր կ'լինես որ չտեսնես ա-
րեգակը՝ մինչեւ մի ժամանակ. և իսկոյն մութ և
խաւար ընկաւ նորա վերայ, և ման գալով ձեռք
12 բռնող մարդիկ էր որոնում։ Այն ժամանակ փո-
խանորդ բդեշխն երբոր տեսաւ այդ եղածը, հա-
ւատաց, և Տիրոջ վարդապետութեան վերայ զար-
մացաւ։
13 Եւ Պօղոսը և հետը լինողները Պափոսից դուրս

եկան՝ եկան Պամփիւլիայի Պերգէն. բայց Յովհան-
նէսը նորանցից բաժանուեց ետ դառաւ Երուսա-
14 ղէմ։ Եւ նորանք Պերգէից գնացին՝ եկան Պիսի-
դիայի Անտիոքը. և շաբաթ օրը ժողովարանը մտան
15 նստեցին։ Եւ օրէնքն ու մարգարէները կարդալուց
յետոյ, ժողովարապետները նորանց մօտ ուղարկե-
ցին և ասեցին. Մարդիկ եղբարք, եթէ դուք այդ
ժողովրդին համար յորդորական խօսքեր ունիք՝ խո-
16 սեցէք։ Պօղոսն էլ վերկացաւ՝ ձեռքը շարժեց և
ասեց. Ով Իսրայէլացի մարդիկ, և դուք՝ որ Աստ-
17 ուածանից վախենում էք, լսեցէք։ Այս Իսրայէլ
ժողովրդի Աստուածը ընտրեց մեր հայրերին. և
ժողովուրդը բարձրացրեց պանդխտութիւնումն Ե-
գիպտոսի երկրի մէջ. և բարձր բազուկով նորանց
18 այն տեղից դուրս հանեց։ Եւ քառասուն տարու
չափ ժամանակ նորանց կերակրեց անապատումը։
19 Եւ Քանանի երկրումը եօթն ազգեր խորտակեց և
20 նորանց երկիրը նորանց ժառանգել տուաւ։ Եւ սո-
բանից իբր չորս հարիւրեւյոսուն տարի յետոյ նո-
բանց դատաւորներ տուաւ մինչեւ Սամուէլ մար-
21 գարէն։ Եւ ապա թագաւոր ուզեցին, և Աստուած
տուաւ նորանց Կիսի որդի Սաւուղը՝ մի մարդ Բե-
22 նիամինի ցեղիցը, քառասուն տարի։ Եւ նորան փո-
խելով, Դաւիթին նորանց համար թագաւոր կանգ-
նեցրեց, որ նորա համար էլ վկայութիւն տուաւ
և ասեց. Յեսսէի որդի Դաւիթին գտայ իմ սրտի
23 պէս մարդ, որ նա իմ բոլոր կամքը կ'անէ։ Սորա
զաւակիցն Աստուած իր խոստմունքի պէս Իսրայէ-
24 լացիների համար Յիսուս Փրկիչը վերկացրեց։ Որ
Յովհաննէսը՝ նորա *գալուց առաջ, կանխաւ ա-
պաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց Իսրայէլի

---

*կամ՝ մտնելուց

25 բոլոր ժողովրդին։ Եւ երբոր Յովհաննէսը վերջացը-
նում էր իր ընթացքը՝ ասում էր. Ինձ համար ո՞վ
էք կարծում որ լինեմ. ես այն չեմ. բայց ահա
իմ ետեւից գալիս է նա, որ ես չեմ արժանի նորա
26 ոտների կօշիկն արձակելու։ Մարդիկ եղբարք, Աբ-
րահամի ցեղի որդիքներ, և ով որ ձեզանում աստ-
ուածավախ են. ձեզ ուղարկուեցաւ այս փրկու-
27 թեան խօսքը։ Որովհետեւ Երուսաղէմում բնակող-
ները, և նորանց իշխանները՝ չճանաչեցին նորան, և
ոչ էլ մարգարէների ձայները՝ որ ամեն շաբաթ օ-
րեր կարդացվում են. այլ դատապարտելով կա-
28 տարեցին։ Եւ թէպէտ մի մահի պատճառ չգտան,
29 Պիղատոսից ուզեցին որ նա սպանուի։ Եւ երբոր
այն ամենը որ նորա համար գրուած էր, կատարե-
30 ցին, փայտից վայր բերին՝ դրին դերեզման։ Բայց
Աստուած նորան մեռելներից յարութիւն տուաւ,
31 որ շատ օրերով երեւեցաւ նորանց, Որ նորա հետ
Գալիլեայից ելել էին Երուսաղէմ, որոնք նորա
32 համար վկաներ են ժողովրդի առաջին։ Եւ մենք
աւետարանում ենք ձեզ այն խոստմունքը, որ հայ-
33 րերին եղած էր. Որ Աստուած այն կատարեց մե-
զանում՝ որ նորանց որդիքն ենք, Յիսուսին յարու-
ցանելով. ինչպէս երկրորդ սաղմոսումն գրուած է.
34 Դու իմ Որդին ես. ես այսօր ծնեցի քեզ։ Եւ թէ
մեռելներից յարութիւն տուաւ նորան, որ էլ չը
պիտի դառնայ ապականութեան մէջ՝ այսպէս ա-
սեց. Թէ Ձեզ կ'տամ Դաւիթի հաւատարիմ
35 սուրբ խոսքերը։ Որովհետեւ ուրիշ տեղում
էլ ասում է. Քո սուրբին ապականութիւն տես-
36 նել չես տալ։ Բայց Դաւիթն իր դարումը ծառա-
յեց Աստուծոյ կամքին, և ննջեց, և իր հայրերի
37 հետ դրուեցաւ և ապականութիւն տեսաւ։ Բայց
նա, որին Աստուած յարութիւն տուաւ, ապակա-

38 նութիւն չ'տեսաւ։ Արդ թող յայտնի լինի ձեզ,
մարդիկ եղբարք, որ սորանով մեղքերի թողու-
39 թիւն է աւետարանվում ձեզ. Եւ այն ամեն բա-
ներիցը, որ Մովսէսի օրէնքովը չ'կարողացաք ար-
դարանալ, սորանով ամեն հաւատացողը կ'արդա-
40 րանայ։ Արդ զգոյշ կացէք՝ որ չլինի թէ ձեզ վե-
41 րայ գայ մարգարէներից ասուածը Բէ Տեսէք, ա-
նարգողներ, և զարմացէք և փճացէք. որ ես մի
գործ եմ գործում ձեր օրերումը. մի գործ, որ
նորան չէք հաւատալ եթէ մէկը պատմէ ձեզ։
42 Եւ երբոր այնտեղից դուրս եկան, *աղաչում էին
որ միւս շաբաթումն էլ այն բանը խօսեն իրանց
43 համար։ Երբոր ժողովուրդն արձակուեցաւ, Հրէա-
ներից՝ և նորահաւատ բարեպաշտ մարդկանցից շա-
տերը գնում էին Պողոսի և Բառնաբասի ետեւից.
որոնք նորանց հետ խօսելով նորանց համոզում էին
որ շարունակեն Աստուծոյ շնորհքի մէջ կենալ։
44 Եւ հետեւեալ շաբաթ օրն, համարեա թէ բոլոր
քաղաքը հաւաքուեցաւ՝ Աստուծոյ խօսքը լսելու։
45 Երբոր Հրէաներն ամբոխը տեսան՝ նախանձով լցը-
ուեցան և Պողոսից ասուած խօսքերին դէմ խօսե-
46 լով հակառակում և հայհոյում էին։ Պողոսը և
Բառնաբասն էլ համարձակութեամբ ասում էին.
Առաջ պէտք էր որ Աստուծոյ բանը ձեզ խօսուէր.
բայց որովհետեւ դուք մերժում էք նորան և ար-
ժան չէք համարում ձեզ յաւիտենական կեան-
քին, ահա դէպի հեթանոսներն ենք դառնում։
47 Որովհետեւ Տէրն այսպէս պատուիրեց մեզ Բէ Քեզ
հեթանոսների լոյս դրի, որ դու փրկութիւն լինես
48 մինչեւ երկրի ծայրերը։ Հեթանոսներն այս լսելով
ուրախանում էին. և Տիրոջ խօսքը փառաւորում

*Ոմանք՝ աղաչում էին հեթանոսները

էին. և հաւատացին քանիսը որ կարգուած էին
49 դէպի յաւիտենական կեանքը։ Եւ Տիրոջ խօսքը
50 տարածվում էր այն բոլոր դաւառը։ Բայց Հրէա-
ները գրգռեցին բարեպաշտ և պատուաւոր կա-
նանցը և քաղաքի գլխաւորներին, և հալածանք
վերկացնելով Պողոսի և Բառնաբասի վերայ՝ նո-
51 ռանց դուրս արին իրանց սահմաններիցը։ Եւ նո-
ռանք իրանց ոտների փոշին թօթափեցին նորանց
52 վերայ, և եկան Իկոնիոն։ Եւ աշակերտները լցվում
էին ուրախութիւնով և Սուրբ Հոգով։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ եղաւ Իկոնիոնումն որ նորանք միասին մտնում
էին Հրէաների ժողովարանը, և այնպէս խօսում որ
Հրէաներից և Յոյներից մեծ բազմութիւն հաւա-
2 տացին։ Բայց չհաւատացող Հրէաները հեթանոս-
ների սիրտերը գրգռեցին և չարացրին եղբայրների
3 դէմ. Եւ նորանք շատ ժամանակ ՅԻՇԵԼ մնացին
համարձակ խօսելով Տիրոջ վերայ, որ վկայում էր
իր շնորհաց խօսքին. և նշաններ և հրաշքներ էր
4 լինել տալիս նորանց ձեռովը։ Եւ տարաձայնու-
թիւն եղաւ քաղաքի բազմութեան մէջ. և ոմանք
Հրէաների կողմն էին, և ոմանք առաքեալների կող-
5 մը։ Երբոր հեթանոսները և Հրէաներն իրանց իշ-
խաններովը նորանց վերայ յարձակեցին, որ նորանց
6 նախատեն և քարկոծեն, Նորանք խմացան՝ և փա-
խան Լիկայոնացիների Լիւստրա և Դերբէ քաղաք-
ները և նորանց շրջակայքը, և այնտեղ աւետարա-
նում էին։
7 Եւ Լիւստրայում մի մարդ՝ ոտներով տկար՝ նըս-
տած էր, որ իր մոր որովայնիցը կաղ էր ԾՆՈՒԾ, և
8 երբէք մտն եկած չէր։ Սա լսեց Պողոսի խօսքերը.

նա էլ նորա վերայ նայեց, և երբոր տեսաւ որ
9 հաւատք ունի փրկուելու, Մեծ ձայնով ասեց.
Ոտներիդ վերայ ուղիղ կանգնիր. և նա ցատկելով՝
10 մտն էր գալիս։ Եւ ժողովուրդը Պողոսի արածը
տեսնելով, իրանց ձայնը բարձրացրին Լիկայոնե-
րէն՝ և ասեցին. Աստուածները մարդկանց նման ե-
11 ղած վայր եկան մեզ մօտ։ Եւ Բառնաբասին Դիոս
էին կոչում, և Պողոսին Հերմէս. որովհետեւ նա
12 էր խօսքի առաջնորդը։ Բայց Դիոսի քուրմը՝ որ
քաղաքի առաջին կար, ցուլեր և պսակներ բերաւ
դռների մօտ և այն բազմութեան հետ՝ կամենում
13 էր զոհ անել։ Եւ երբոր Բառնաբաս և Պողոս ա-
ռաքեալները լսեցին, իրանց հանդերձները պատա-
ռած՝ ամբոխի մէջ վազեցին, մեծ ձայնով կանչում
14 էին, Եւ ասում. Մարդիկ, այդ ի՞նչու էք անում.
մենք էլ ձեզ նման կիրքեր ունեցող մարդիկ ենք.
որ աւետարանում ենք ձեզ՝ այդպիսի ունայն բա-
ներից ետ դառնալ դէպի կենդանի Աստուածը.
որ ստեղծեց երկինքն ու երկիրը և ծովը՝ և ամեն
15 ինչ որ նորանց մէջ է։ Որ անցած դարերում թոյլ
տուաւ ամեն հեթանոսներին՝ որ իրանց ճանա-
16 պարհներովը գնան. թէպէտեւ ինքն իրան առանց
վկայութեան չթողեց, բարերարութիւն անելով
երկնքիցը տուաւ ձեզ անձրեւներ և պտղաբեր ժա-
մանակներ, կերակուրներով և ուրախութիւնով
17 ձեր սրտերը լցնելով։ Եւ այս ասելով՝ հազիւ թէ
ժողովուրդներին դադարեցրին, որ զոհ չանեն ի-
րանց համար։
18 Եւ Անտիոքից և Իկոնիոնից Հրէաներ եկան՝ ժո-
ղովուրդներին համոզեցին և Պողոսին քարկոծ ա-
նելով՝ քաղաքիցը դուրս քաշեցին, և կարծում էին
19 թէ մեռած է։ Եւ երբոր աշակերտները նորան շրջ-
ջապատեցին, վեր կացաւ մտաւ քաղաքը. և հե-

տեւեալ օրը Բառնաբասի հետ դուրս եկաւ գնաց
20 Դերբէ. Այն քաղաքումն էլ աւետարանեցին, և
շատերին աշակերտ շինեցին. և ապա եւ դառան
21 Լիւստրա և Իկոնիոն և Անտիոք. Աշակերտների
սրտերը հաստատեցին, և յորդորեցին որ հաստատ
կենան հաւատքի մէջ. և թէ շատ նեղութիւններ-
ով պէտք է մեզ մտնել Աստուծոյ արքայութիւ-
22 նը։ Նորանց ամեն մէկ եկեղեցիների համար երէց-
ներ ձեռնադրեցին, աղօթք արին ծոմ պահելով,
և նորանց յանձնեցին այն Տիրոջը, որին հաւատա-
23 ցել էին։ Եւ Պիսիդիայի մէջ ման գալով եկան
24 Պամփիլիա։ Եւ երբոր Պերգէի մէջ Տիրոջ խօսքը
25 խօսեցին, իջան Ատալիա։ Եւ այնտեղից նաւով
գնացին Անտիոք, որ այն տեղից Աստուծոյ շնորհ-
քին յանձնուած էին՝ այն գործի համար՝ որ կա-
26 տարեցին։ Եւ երբոր եկան՝ ժողովեցին եկեղեցին
պատմեցին ինչ որ Աստուած արաւ իրանց հետ, և
թէ նա հեթանոսների համար հաւատքի դուռը
27 բացաւ։ Եւ շատ ժամանակ ԱՆԴԱՄ մնացին աշա-
կերտների հետ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Հրէաստանից ոմանք իջել էին եղբայրներին
սովորեցնում էին որ եթէ չ'թլփատուիք Մովսէսի
2 սովորութեանը պէս, չէք կարող փրկուիլ։ Եւ Պո-
ղոսը և Բառնաբասը նորանց հետ բաւական հա-
կառակութիւն և վէճ անելուց յետոյ, վճռեցին
որ Պողոսը և Բառնաբասը և նորանցից մի քանիսն
այն խնդրի համար վեր գնան Երուսաղէմ առաք-
3 եալների և երէցների մօտ։ Նորանք էլ եկեղեցու-
ցը ճանապարհ դցուեցան, և Փիւնիկէի և Սամա-
րիայի միջովն անցնելով պատմում էին հեթանոս-

ների դառնալը, և մեծ ուրախութիւն էին անում
4 բոլոր եղբայրներին։ Եւ երբոր հասան Երուսաղէմ,
եկեղեցուցը և առաքեալներիցը և երէցներիցն ըն-
դունուեցան, և պատմեցին ինչ բաներ որ Աստ-
5 ուած իրանց հետ արաւ։ Փարիսեցիների աղանդից
մի քանի հաւատացեալներ վերկացան և ասում
էին, թէ Պէտք է թլփատել դորանց և պատուի-
րել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն։
6 Եւ առաքեալները և երէցները ժողովուեցան, որ
7 տեսնեն այս բանի համար։ Եւ շատ քննութիւն
լինելուց յետոյ Պետրոսը վերկացաւ և նորանց ա-
սեց. Մարդիկ եղբարք, դուք գիտէք, որ առաջին
օրերից ձեր միջումն Աստուած ընտրեց որ իմ բե-
րանովը հեթանոսներն աւետարանի խօսքը լսեն և
8 հաւատան։ Եւ սրտագէտ Աստուածը վկայութիւն
տուաւ նորանց, Սուրբ Հոգին տալով նորանց ինչ-
9 պէս և մեզ։ Եւ ոչինչ խտրութիւն չ'արաւ նորանց
և մեր մէջ, հաւատքով սրբելով նորանց սրտերը։
10 Եւ հիմա ի՞նչու էք Աստուծուն փորձում, որ մի
լուծ դնէք աշակերտների վզի վերայ, որ ոչ մեր
11 հայրերը և ոչ մենք կարողացանք տանել։ Այլ
հաւատում ենք որ Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քովը կ'ապրենք ինչպէս նորանք էլ։
12 Եւ բոլոր բազմութիւնը լռեց, և լսում էին
Բառնաբասին և Պողոսին որ պատմում էին թէ
Աստուած որչափ նշաններ և հրաշքներ արաւ նո-
13 րանց ձեռովը հեթանոսների մէջ։ Եւ երբոր նո-
րանք լռեցին, Յակոբոսը պատասխանեց և ասեց.
14 Մարդիկ եղբարք, ինձ լսեցէք։ Շմաւոնը պատմեց,
թէ ինչպէս Աստուած առաջուց այց արաւ, որ
հեթանոսներիցը ժողովուրդ առնէ իր անունի հա-
15 մար։ Եւ սորա հետ միաբանվում են մարգարէնե-
16 րի խօսքերը. ինչպէս էլ գրուած է. Սորանից յե-

տոյ կ'դառնամ՝ և Դաւթի վայր ընկած ընակարան-
նը կ'շինեմ, և նորա քանդուածները նոր կ'շինեմ՝
17 և կ'կանգնեցնեմ նորան. Որ մարդկանց մնացածնե-
րը Տիրոջը խնդրեն. և այն բոլոր հեթանոսները՝ ո-
րոնց վերայ իմ անունը կոչուած է, ասում է Տէ-
18 ր. նա որ այս բոլորն անում է։ Յաւիտենից հետէ
19 յայտնի է Տիրոջը իր բոլոր գործերը։ Նորա համար
ես էլ յարմար եմ համարում, նեղութիւն չ'տալ
նորանց՝ որ հեթանոսներից են դառնում դէպի
20 Աստուած։ Բայց որ թուղթ գրուի նորանց, որ ետ
քաշուին կուռքերի պղծութիւններից, և պոռնը-
21 կութիւնից. և խեղդուածից և արիւնից։ Որովհե-
տեւ Մովսէսն առաջին դարերից հետէ ամեն քա-
ղաքներում իրան քարոզիչներն ունի և ժողովա-
բանների մէջ ամեն շաբաթ օր կարդացվում է։
22 Այն ժամանակ հաճոյ երեւեցաւ առաքեալներին
և երէցներին բոլոր եկեղեցու հետ, որ իրանցից
ընտրուած մարդիկ ուղարկեն Անտիոք՝ Պողոսի և
Բառնաբասի հետ, Բարսաբայ կոչուած Յուդային,
և Շիղային՝ որ գլխաւոր մարդիկ էին եղբայրների
23 մէջ. Եւ նորանց ձեռքովը գրեցին այս բանը.

Առաքեալներս և երէցներս և եղբայրներս, Ան-
տիոքի և Սիւրիայի և Կիլիկիայի մէջ լինող եղբայր-
24 ներիդ՝ որ հեթանոսներից էք, ողջոյն։ Որովհետեւ
լսեցինք, որ ոմանք մեր միջից դուրս գալով խռո-
վեցրին ձեզ խօսքերով և ձեր անձերը խախտեցին,
ասելով որ թլփատուիք և օրէնքը պահէք. որոնց
25 մենք չ'հրամայեցինք. Մեզ միաբան ժողովուած-
ներիս հաճոյ երեւեցաւ, որ ընտրուած մարդիկ ու-
ղարկենք ձեզ մօտ մեր սիրելիների՝ Բառնաբասի և
26 Պողոսի հետ. Մարդիկ, որ իրանց անձերը մատնած
են մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունի համար։
27 Արդ Յուդային և Շիղային ուղարկեցինք. որ իրանք

28 էլ խօսքով միեւնոյն բանը պատմեն։ Որովհետեւ
Սուրբ Հոգուն և մեզ հաճոյ երեւեցաւ, աւելի բեռ
չ'դնել ձեզ վերայ այս հարկաւոր բաներից ջոկ։
29 Որ հեռու կենաք կուռքի զոհուածից և արիւնից
և խեղդուածից և պոռնկութիւնից. որ սորանցից
ձեր անձերը պահելով լաւ կ'անէք. ողջ կացէք։
30 Եւ սորանք արձակուեցան՝ եկան Անտիոք, և ժո-
31 ղովուրդը հաւաքեցին՝ և թուղթը տուին։ Եւ կար-
դալով ուրախացան այն մխիթարութեան վերայ։
32 Եւ Յուդան և Շիղան, որովհետեւ նորանք էլ մար-
գարէներ էին, շատ խօսքերով մխիթարեցին և
33 հաստատեցին եղբայրներին։ Եւ մի ժամանակ կե-
նալուց յետոյ, եղբայրներից խաղաղութիւնով
34 արձակուեցան դէպի առաքեալները. Եւ Շիղային
35 հաճոյ երեւեցաւ՝ այնտեղ մնալ։ Բայց Պողոսը և
Բառնաբասը Անտիոքի մէջ մնում էին, և Տիրոջ
խօսքը շատ ուրիշ բաների հետ սովորեցնում էին
և աւետարանում։
36 Բայց մի քանի օրերից յետոյ Պողոսն ասեց Բառ-
նաբասին. Դառնանք և այցելութիւն անենք մեր
եղբայրներին ամեն քաղաքներում, որոնց մէջ Տի-
րոջ խօսքը քարոզեցինք, ԴԵՌՆԻՆ ԹԷ ինչպէս են։
37 Եւ Բառնաբասը կամենում էր Մարկոս կոչուած
38 Յովհաննէսին էլ վեր առնել։ Բայց Պողոսն արժան
էր համարում, որ Պամփիւլիայի մէջ իրանցից ջոկ-
ուածին, և նորանց հետ գործի մէջ չ'եկածին ի-
39 րանց հետ չ'առնեն։ Եւ այսպէս դժտութիւն ե-
ղաւ, մինչեւ որ ջոկուեցան իրարից. Բառնաբասը
40 Մարկոսին առաւ և նաւով գնաց Կիպրոս։ Եւ
Պողոսը Շիղային ընտրեց ճանապարհ ելաւ, եղբայր-
41 ներից Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած։ Եւ ման
էր գալիս Սիւրիայի և Կիլիկիայի ՝ողջերը, և եկե-
ղեցիները հաստատում էր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ եկաւ հասաւ Դերբէ և Լիւստրա. և ահա
մէկ աշակերտ կար այնտեղ՝ անունը Տիմոթէոս. որ
մի հաւատացեալ Հրէայ կնկայ՝ և Յոյն հօր որդի
2 էր։ Որ բարի վկայութիւն ունէր Լիւստրացի և
3 Իկոնիացի եղբայրներից։ Պողոսը կամեցաւ, որ սա
գնայ իր հետ. և առաւ թլփատեց նորան՝ այն տե-
ղերումը լինող Հրէաների պատճառովը, որովհետեւ
4 ամենքը գիտէին որ նորա հայրը Յոյն էր։ Եւ երբ
որ անցնում էին այն քաղաքներովը, առանդում
էին նորանց պահել այն հրամանները, որ Երուսա-
ղէմումը լինող առաքեալներից և երէցներից
5 պատուիրուած էին։ Եւ եկեղեցիները հաւատքով
հաստատվում էին, որ օրէցօր թուով աւելա-
նում էին։
6 Եւ Փռիւգիան և Գաղատացիների երկիրը ման
եկան, Սուրբ Հոգուցն արգելուելով որ Ասիայի
7 մէջ Աստուծոյ խօսքը չխօսեն։ Երբ որ եկան Միւ-
սիայի կողմերը, ջանք էին անում որ գնան դէպի
8 Բիւթանիա, և Հոգին թոյլ չտուաւ նորանց։ Եւ
9 Միւսիայովը անցնելով իջան Տրովադա։ Եւ գիշե-
րումը տեսիլք երեւեցաւ Պողոսին. մէկ Մակեդո-
նացի մարդ կանգնած էր, աղաչում էր նորան՝ և
10 ասում. Անցիր Մակեդոնիա՝ և օգնիր մեզ։ Եւ
երբոր տեսաւ տեսիլքը, շուտով ուղեցինք դուրս
գալ Մակեդոնիա. հասկանալով որ Տէրն է հրա-
ւիրել մեզ, որ աւետարանենք նորանց։
11 Եւ Տրովադայից դուրս եկած՝ ուղիղ գնացինք
12 Սամոթրակէ. և հետեւեալ օրը Նէապոլիս. Եւ
այնտեղից Փիլիպպէ, որ Մակեդոնացիների բաժնի
առաջինն է՝ Կոլոնիա քաղաք. և մենք քաղաքու-

13 մը մի քանի օր մնացինք, Եւ շաբաթ օրը քաղա-
քիցը դուրս գնացինք դէպի գետը, ուր որ սովոր
էին աղօթք անելու. և նստած խօսում էինք ժո-
14 ղովուած կանանց հետ։ Եւ մի կին՝ անունը Լի-
դիա՝ ծիրանավաճառ, Թիւատիր քաղաքիցը, աստ-
ուածավախ, լսեց. որի սիրտը Տէրը բացաւ, որ Պո-
15 ղոսի խօսածներին մտիկ անէ։ Եւ երբոր նա և իր
տունը մկրտուեցաւ, աղաչեց ասելով. Եթէ ինձ
Տիրոջը հաւատացած համարէք, մտէք իմ տու-
նը՝ մնացէք. և բռնադատեց տարաւ մեզ։
16 Եղաւ որ մենք աղօթքի գնալիս, մի աղախին
պատահեց մեզ՝ որ հարցուկ ոգի ունէր. որ կա-
խարդութիւնովը իր տէրերին շատ շահ էր բերում։
17 Սա Պողոսի և մեր ետեւից ընկած՝ աղաղակում էր
և ասում. Այս մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ
ծառաներն են, որ ձեզ պատմում են փրկութեան
18 ճանապարհը։ Եւ շատ օրեր այս բանն անում էր.
Պողոսն էլ զայրացած դարձաւ և ասեց այն ոգուն.
Յիսուս Քրիստոսի անունովը պատուիրում եմ քեզ,
դուրս եկ դորանից. և նոյն ժամումը դուրս եկաւ։
19 Եւ երբոր նորա տէրերը տեսան թէ իրանց շահի
յոյսը կտրուեցաւ, Պողոսին և Շիղային առան՝ քա-
20 շեցին հրապարակն, իշխանների մօտ։ Եւ նորանց
տարան զօրագլուխների մօտ և ասեցին. Այս մար-
դիկը խռովեցնում են մեր քաղաքը՝ իրանք Հրէա-
21 ներ լինելով. Եւ այնպիսի սովորութիւններ են քա-
րոզում, որ մեզ արժան չէ ընդունել, և ոչ էլ
22 անել. որ Հռովմայեցի ենք։ Եւ ամբոխը կիտուե-
ցաւ նորանց վերայ. և զօրագլուխները նորանց հան-
դերձները հանեցին, և հրաման տուին որ ծեծեն։
23 Եւ նորանց շատ խոցեր տալուց յետոյ բանտը գը-
ցեցին, բանտապետին պատուիրելով, որ նորանց
24 զգուշութեամբ պահէ։ Նա էլ այն պատուէրն ա-

ռաջ , նորանց ներսի բանտը գցեց . և նորանց ոտ-
ները պնդացրեց կոճղումը ։
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոսը և Շիղան աղօթք անե-
լով օրհնում էին Աստուծուն . և բանտարկուած-
26 ներն էլ նորանց ականջ էին դնում։ Եւ յանկար-
ծակի մեծ շարժ եղաւ՝ մինչեւ որ բանտի հիմունք-
ներն էլ շարժվում էին . և իսկոյն բոլոր դռները
բացուեցան , և ամենքի կապանքներն արձակուե-
27 ցան ։ Երբոր բանտապետն էլ զարթնելով տեսաւ
բանտի դռները բացուած , սուրը քաշեց և կամե-
նում էր ինքն իրան սպանել . որովհետեւ կարծում
28 էր՝ թէ կապուածները փախել են ։ Եւ Պօղոսը մեծ
ձայնով կանչեց և ասեց . Անձիդ չար բան չանես ,
29 որովհետեւ ամենքս այստեղ ենք ։ Ճրագ ուզեց և
ներս վազեց . և դողալով Պօղոսի և Շիղայի առա-
30 ջին ընկաւ ։ Եւ նորանց դուրս հանեց և ասեց .
31 Տէրեր , ես ի՞նչ պէտք է անեմ որ փրկուիմ։ Եւ
նորանք ասեցին . Հաւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
32 և կ՚փրկուիս դու՝ և քո տունը ։ Եւ Տիրոջ խօսքը
խօսեցին նորան՝ և այն ամենին , որ նորա տանն էին ։
33 Եւ նա նորանց վեր առաւ գիշերի նոյն ժամումը և
խոցերիցը լուացաւ . և իսկոյն մկրտուեցաւ ինքը՝ և
34 բոլոր իրանները ։ Եւ նորանց տարաւ իր տունը ,
նորանց առաջին սեղան դրաւ . և ուրախ եղաւ բո-
35 լոր ընտանիքովն Աստուծուն հաւատալով ։ Եւ երբ
որ լուսացաւ , զօրագլուխները նուիրակներին ու-
ղարկեցին և ասեցին . Արձակիր այն մարդկանցը ։
36 Եւ բանտապետն այս խօսքերը պատմեց Պօղոսին ,
թէ Զօրագլուխներն ուղարկեցին՝ որ արձակուիք .
ուրեմն հիմա դուրս եկէք , գնացէք խաղաղու-
37 թեամբ ։ Բայց Պօղոսն ասեց նորանց . Հրապարա-
կաւ ծեծեցին մեզ՝ անմեղներիս որ Հռովմայեցի
մարդիկ ենք , և բանտը գցեցին . և հիմա մեզ թա-

գո՞ւն են հանում . ոչ . այլ թող իրանք գան մեզ
38 հանեն ։ Եւ նուիրակներն այն խօսքերը պատմեցին
զօրագլուխներին . և նորանք վախեցան՝ երբոր լսե-
ցին թէ Հռովմայեցի են . և եկան աղաչեցին նորանց ։
39 Եւ երբոր հանեցին , խնդրում էին որ քաղաքիցը
40 գնան ։ Եւ բանտիցը դուրս եկան մտան Լիդիայի
տունը . և եղբայրներին տեսնելով , նորանց մխի-
թարեցին և գնացին ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Ամփիպոլիսի և Ապողոնիայի միջովը ման գա-
լով՝ եկան Թեսաղոնիկէ , ուր էր Հրէաների ժողո-
2 վարանը ։ Եւ Պօղոսը սովորութեանը պէս մտաւ նո-
րանց մօտ , և երեք շաբաթ օրէր նորանց հետ խօ-
3 սեց գրքերիցը . Բաց էր անում՝ և առաջներին դը-
նում , թէ պէտք էր Քրիստոսը չարչարուէր՝ և մե-
ռելներիցը յարութիւն առներ . և թէ Քրիստոսը
4 այս Յիսուսն է որ ես պատմում եմ ձեզ ։ Եւ նո-
րանցից ոմանք հաւատացին , և Պօղոսի և Շիղայի
հետ միացան . և աստուածավախ Յոյներից էլ շատ
բազմութիւն , և գլխաւոր կանանցիցն էլ ոչ սա-
5 կաւ ։ Բայց չ՚հաւատացող Հրէաները նախանձելով
և փողոցից մի քանի անպիտան մարդիկ առնելով
աղմուկ արին և քաղաքի մէջ շփոթութիւն շինե-
ցին . և Յասոնի տան վերայ յարձակելով՝ ուզում
6 էին , որ նորանց տանեն հրապարակը ։ Եւ երբոր չը
գտան նորանց՝ Յասոնին և մի քանի եղբայրներին
քաշելով տանում էին քաղաքապետների մօտ , և
սաստիկ աղաղակում՝ թէ այս աշխարհքը շփոթե-
7 ցնողներն այստեղ էլ հասան . Որոնց Յասոնն ըն-
դունել է . և սորանք ամենքը կայսեր հրամաններ-
ին հակառակ են գործում , ասելով թէ մի ու-

8 ըիշն է Թագաւոր՝ Յիսուսը։ Եւ շփոթեցրին ժողո-
վրդին և քաղաքապետներին, որ լսում էին այս
9 բոլորը։ Եւ Յասոնիցն ու ուրիշներիցն երաշխաւո-
10 րութիւն առան, և նորանց արձակեցին։ Բայց եղ-
բայրները Պողոսին և Շիղային շուտով գիշերանց
ճանապարհ գցեցին դէպի Բերիա. որ երբոր այն-
11 տեղ հասան, գնացին Հրէաների ժողովարանը։ Բայց
սորանք աւելի աղնիւ էին քան Թէ նորանք՝ որ Թե-
սաղոնիկէումն էին. որ խօսքը բոլոր յօժարութեամբ
ընդունեցին. ամեն օր Գրքերը քննում էին, Թէ
12 այս այսպէս է։ Եւ նորանցից շատերը հաւատա-
ցին. և Յոյն պատուաւոր կանանցից և մարդկանցից
13 էլ ոչ սակաւ։ Բայց երբոր Թեսաղոնիկէի Հրէա-
ները գիտացին, Թէ Բերիայի մէջ էլ Աստուծոյ
խօսքը պատմուեցաւ Պողոսից, այնտեղ էլ եկան՝
14 ժողովուրդները գրգռելով։ Այն ժամանակ եղբայր-
ները Պողոսին շուտով ուղարկեցին՝ որ մինչև ծովը
գնայ. և Շիղան և Տիմոթէոսն այնտեղ մնացին։
15 Եւ Պողոսին տանողները նորան մինչև Աթէնք տա-
րան. և պատուէր առնելով Շիղայի և Տիմոթէոսի
համար՝ որ շուտով գան նորա մօտ, գնացին։
16 Եւ երբոր Պողոսն Աթէնքումը նորանց սպասում
էր, նորա հոգին սաստիկ զայրանում էր իրանում,
17 որ տեսնում էր քաղաքը կուռքերով լիքը. Եւ
խօսում էր ժողովարանումը Հրէաների և բարե-
պաշտ մարդկանց հետ և փողոցումն ամեն օր պա-
18 տահողների հետ։ Եպիկուրեան և Ստոյիկեան փի-
լիսոփաներից ոմանք նորա հետ հակառակում էին.
և ոմանք ասում էին. Այս սերմանաքաղն ի՞նչ է
ուզում ասել. բայց ուրիշներն էլ. Երևում է, որ
օտար աստուածների քարոզիչ է. որովհետեւ Յի-
19 սուս և յարութիւն էր աւետարանում։ Եւ առան
նորան տարան Արիսպագոսն՝ ասելով. Կարո՞ղ ենք

իմանալ, Թէ ի՞նչ է քո այդ խօսած նոր վարդա-
20 պետութիւնը. Որովհետեւ օտար բաներ ես բերում
մերականջներին. հիմա կամենում ենք իմանալ՝
21 Թէ դորանք ի՞նչ պիտի լինին։ Որովհետեւ բոլոր
Աթենացիք և այն տեղ կենող օտարները՝ ուրիշ ոչ
մի բանի չէին պարապում, բայց միայն որ նոր բան
ասեն կամ լսեն։
22 Պողոսն էլ կանգնեց Արիսպագոսի միջին և ասեց.
Ով Աթենացի մարդիկ, ես ձեզ ամեն կերպով
23 կրօնասէր եմ տեսնում. Որովհետեւ մեն գալիս և
ձեր պաշտամունքներին մոտիկ տալիս, մի սեղան
էլ գտայ, որի վերայ գրած էր, ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍ-
ՏՈՒԾՈՒՆ. այն որ դուք առանց ճանաչելու պաշ-
24 տում էք, ես նորան եմ պատմում ձեզ։ Այն
Աստուածը, որ աշխարհքս և ամեն բան՝ որ նորա-
նում կայ՝ արաւ, նա երկնքի և երկրիս Տէրը լի-
նելով ձեռագործ տաճարներումՉէ բնակվում։
25 Եւ ոչ էլ մարդկանց ձեռով է պաշտվում էբր Թէ
մի բանի կարօտ. նա է ամենի կեանք և շունչ և
26 ամեն բան տուողը։ Եւ նա մէկ արիւնից մարդկանց
բոլոր ազգերն արաւ, որ երկրի բոլոր երեսի վերայ
բնակուեն. որոշուած ժամանակներ և նորանց բնա-
կութեան սահմանները հաստատեց, որ Աստուծուն
27 խնդրեն. Որ լինի Թէ խարխափեն նորան և գտնեն.
28 Թէ և ինքը հեռու չէ մեր ամեն մէկիցը։ Որովհե-
տեւ մենք նորանով ենք ապրում և շարժվում և
կանք. ինչպէս ձեր բանաստեղծներից ոմանք էլ
29 ասեցին, Թէ Նորա ազգիցն էլ ենք։ Արդ որովհետեւ
Աստուծոյ ազգիցն ենք, պէտք չէ համարենք, Թէ
Աստուածութիւնը նման լինի ոսկու կամ արծաթի
կամ քարի՝ մարդի վարպետութեամբ և մտքով
30 քանդակուած։ Բայց Աստուած տգիտութեան ժա-
մանակներն անտես անելով, հիմա մարդկանց պատ-

ուիրում է, ամենին ամեն տեղ ապաշխարել։
31 Մէկ օր հաստատեց որ նորանում աշխարհքս արդարութեամբ պիտի դատէ այն մարդի ձեռովը, որ սահմանեց նորանով ամենին հաւատք տալ, որին մեռելներից յարութիւն տուաւ։
32 Երբոր լսեցին մեռելների յարութիւնը, ոմանք ծաղր էին անում. ոմանք էլ ասում էին, Այդ
33 բանէ համար քեզանից դարձեալ կ'լսենք։ Եւ այս-
34 պէս Պօղոսը նորանց միջից դուրս եկաւ։ Բայց մի քանի մարդիկ նորա կողմն անցնելով հաւատացին. որոնց հետ էր Դիոնեսիոս Արիսպագացին, և մի կին՝ անունը Դամարիս, և ուրիշներ էլ նորանց հետ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Սորանից յետոյ Պօղոսն Աթէնքից բաժանուեց և-
2 կաւ Կորնթոս։ Եւ մի Հրէայ գտաւ՝ անունը Ակիւ-
զաս, ազգով Պոնտացի, և նորա Պրիսկիղա կինն
էլ, Իտալիայից նոր եկած, Կղոդիոսի հրամանի հա-
մեմատ՝ որ բոլոր Հրէաները Հռովմից հեռանան. և
3 նորանց մօտ գնաց։ Եւ որովհետեւ արհեստակից
էր, մնաց նորանց մօտ և բան էր անում. որովհե-
4 տեւ արհեստով վրանակար էին։ Եւ խօսում էր ժո-
ղովարանումն ամեն շաբաթ օր և Հրէաներին և
5 Յոյներին համոզում էր։ Եւ երբոր Շիղան և Տիմա-
թէոսն ինքն Մակեդոնիայից, Պօղոսը հոգովը վառ-
վում էր վկայելով Հրէաներին թէ Յիսուսն է
6 Քրիստոսը։ Եւ երբոր նորանք հակառակում էին
և հայհոյում, հանդերձները թօթափեց և ասեց
նորանց. Ձեր արիւնը ձեր գլուխը, ես անպարտ
7 եմ, այսուհետեւ հեթանոսներին եմ գնում։ Եւ
այն տեղից գնաց մտաւ մէկի տունը՝ որի անունը
Յուստոս էր, մի աստուածապաշտ մարդ, որ նորա

8 տունը ժողովարանի կից էր։ Կրիսպոս ժողովրդա-
պետը հաւատաց Տիրոջն իր բոլոր տնովը. և Կորն-
թացիներից շատերը երբոր լսեցին՝ հաւատացին և
9 մկրտուեցան։ Եւ Տէրն ասեց դիշերումը տեսիլքով
Պօղոսին, Մի վախենար՝ այլ խօսիր՝ և լուռ մի կե-
10 նար։ Որովհետեւ ես քեզ հետ եմ, և ոչ ով քեզ
դէմ չի կենալ՝ քեզ վնասելու. որովհետեւ ես շատ
11 ժողովուրդ ունիմ այս քաղաքումը։ Եւ նստեց մէկ
տարի և վեց ամիս նստեց՝ և նորանց սովորեցնում
էր Աստուծոյ խօսքը։
12 Եւ երբոր Գաղիոնը փոխանորդ բդեշխ էր Աքա-
յիայում, Հրէաները միաբան վեր կացան Պօղոսի
13 վերայ, և նորան տարան ատեանը. Ասելով, թէ
Սա օրէնքի հակառակ հրապուրում է մարդկանց
14 Աստուած պաշտել։ Եւ երբոր Պօղոսն իր բերանը
ուզում էր բանալ Գաղիոնը Հրէաներին ասեց. Ով
Հրէաներ, եթէ մի անիրաւութիւն կամ մի չար
15 նենգութիւն լինէր, ինձ արժան էր որ լսէի։ Բայց
եթէ խնդիրը խօսքի և անունների և ձեր օրէնքի
համար է, դուք ինքներդ տեսէք. որովհետեւ այդ-
16 պիսի բաների դատաւոր չեմ ուզում լինել։ Եւ
17 նորանց հանեց դատաստանից։ Եւ բոլոր Յոյները
Սոսթենէս ժողովրդապետին բռնեցին և ատեանի
առաջին ծեծում էին. և Գաղիոնը սորանց համար
ոչինչ հոգս չէր անում։
18 Բայց Պօղոսը տակաւին շատ օրեր մնալուց յե-
տոյ, եղբայրներից հրաժարուելով, նաւով գնում
էր դէպի Սիւրիա. և Պրիսկիղան և Ակիւզասն նո-
րա հետ, Կենքրայումը գլուխը խուզեց. որ ուխտ
19 ունէր։ Եւ երբոր հասաւ Եփեսոս, նորանց այնտեղ
թողեց, և ինքը ժողովարանը մտնելով Հրէաների
20 հետ խօսում էր։ Եւ երբոր նորանք աղաչում էին
նորան՝ որ շատ ժամանակ այնտեղ մնայ, յանձը

21 չառաւ։ Բայց Նորանցից հրաժարեց և ասեց. *Ան-
պատճառ պէտք է ես առաջիկայ տօնը Երուսաղէ-
մումն անեմ.՝՝ Աստուծոյ կամքովը դարձեալ ձեզ
22 մօտ կ'դառնամ. և Եփեսոսիցը վերկացաւ, եւ ի-
ջաւ Կեսարիա, վեր ելաւ, և բարեւ տուաւ եկեղե-
23 ցուն, և վայր եկաւ Անտիոք։ Եւ ՝ԺԴԵՂ մի ժա-
մանակ մնալուց յետոյ, դուրս եկաւ՝ որ կարգով
ման գայ Գաղատացիների աշխարհքումը և Փռիւ-
գիայումը, բոլոր աշակերտները հաստատելով։
24 Եւ մի Հրէայ՝ անունը Ապողոս, ազգով Աղէք-
սանդրացի, ճարտարախօս մարդ՝ եկաւ հասաւ Ե-
25 փեսոս, որ զօրաւոր էր Գրքերովը։ Սա Տիրոջ ճա-
նապարհին տեղեկացած էր, և հոգով վառուած՝
Տիրոջ համար խօսում էր՝ և ստոյգ սովորեցնում
էր. բայց միայն Յովհաննէսի մկրտութիւնը գիտէր։
26 Սա սկսեց ժողովարանումը համարձակ խօսել. և
երբոր Ակիւղաան և Պրիսկիղան Նորանից լսեցին,
Նորան իրանց մօտ առան, և էլ աւելի ստոյգ Ա-
27 ստուծոյ ճանապարհը բացատրեցին Նորան։ Եւ երբ-
որ նա կամեցաւ գնալ Աքայիա, եղբայրները քա-
ջալերելով գրեցին աշակերտներին, որ Նորան ըն-
դունեն. երբոր նա այնտեղ հասաւ, հաւատացեալ-
ներին շատ օգնութիւն էր տալիս շնորհքի ձեռովը։
28 Որովհետեւ խիստ սաստիկ յանդիմանում էր Հրէա-
ներին հրապարակաւ Գրքերիցը ցոյց տալով, թէ
Քրիստոսը Յիսուսն է։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ եղաւ որ Ապողոսը Կորնթոսումն եղած ժա-
մանակ, Պողոսը որ վերի կողմերումը ման էր ե-

*Ո՛ՀԱԽ Չ՛ԱՌԷՆ։

կել՝ եկաւ Եփեսոս. և մի քանի աշակերտներ գըտ-
2 նելով՝ Ասեց Նորանց. Արդեօք Սուրբ Հոգին ընդուս-
նեցիք երբոր հաւատացիք. Նորանք ասեցին Նորան.
3 Մենք չենք էլ լսել թէ Սուրբ Հոգի կայ։ Եւ ա-
սեց Նորանց. Ապա ի՞նչով մկրտուեցաք. Նորանք էլ
4 ասեցին. Յովհաննէսի մկրտութիւնովը։ Եւ Պողոսն
ասեց. Յովհաննէսը ժողովրդին ապաշխարութեան
մկրտութիւնովն էր մկրտում և ասում թէ նա՝ որ
Նորա ետեւից պիտի գայ, Նորան հաւատան. այսինքն
5 է՝ Քրիստոս Յիսուսին։ Եւ երբոր լսեցին, Տէր Յի-
6 սուսի անունովը մկրտուեցան։ Եւ երբոր Պողոսը
ձեռք դրաւ Նորանց վերայ, Սուրբ Հոգին եկաւ
Նորանց վերայ. և Նորանք լեզուներ էին խօսում և
7 մարգարէանում։ Եւ ամենքը տասնեւերկու մարդի
8 չափ էին։ Եւ ժողովարանի մէջ մտած երեք ամիս
համարձակ խօսում էր, և Աստուծոյ արքայու-
9 թեան մասին համոզում էր։ Եւ երբոր մի քանիսը
յամառում էին և ընդդիմանում այն ճանապարհը
բամբասելով բազմութեան առաջին, նա բաժան-
ուեցաւ Նորանցից՝ և աշակերտներին ջոկեց. և ա-
10 մեն օր խօսում էր մի Տիւրանի դպրանոցումը։ Եւ
այս եղաւ մի երկու տարի, մինչեւ որ Ասիայի բոլոր
բնակիչները՝ Հրէաները և Յոյները Տիրոջ խօսքը լսե-
11 ցին։ Եւ Աստուած նշանաւոր զօրութիւններ էր
12 անում Պողոսի ձեռովը։ Մինչեւ որ Նորա մարմնի
վերայից թաշկինակներ և վարշամակներ տանում
էին դնում հիւանդների վերայ և ցաւերը հեռա-
նում էին Նորանցից, և չար ոգիները դուրս էին
13 գալիս։ Եւ թափառական Հրէաներից ոմանք, որ
երդմնեցուցիչ էին, համարձակեցին Տէր Յիսուսի
անունը կանչել չար ոգիներ ունեցողների վերայ
ասելով. Երդում ենք տալիս ձեզ այն Յիսուսովն
14 որ Պողոսը քարոզում է։ Հրէայ քահանայապետ

Ակեւայի եօթը որդիքն էին, որ այս անուամ էին։
15 Զար ոգին պատասխանեց և ասեց. Յիսուսին գի-
տեմ, և Պողոսին ճանաչում եմ, բայց դո՞ւք ով
16 էք։ Եւ այն մարդը՝ որ նորանում չար ոգի կար՝
յարձակելով նորանց վերայ բռնեց, նորանց յաղ-
թահարեց, մինչեւ որ մերկ և խոցուած այն տանի-
17 ցը փախան։ Եւ այս յայտնի եղաւ բոլոր Հրէաներ-
ին և Յոյներին, որ Եփեսոսումը բնակուած էին. և
ահ ընկաւ նորանց ամենի վերայ. և Տէր Յիսուսի
18 անունը մեծանուամ էր։ Եւ հաւատացեալներից շա-
տերը գալիս էին՝ խոստովանուամ էին, և իրանց
19 գործերը պատմում էին։ Եւ կախարդութեան հե-
տեւողներից շատերը գրքերը բերում էին, և ամ-
ենի առաջին այրում էին. և նորանց գինը համրե-
20 ցին՝ և գտան յիսուն հազար արծաթի։ Եւ այս-
պէս Տիրոջ խօսքը աճում էր և զօրանում։
21 Եւ երբոր այս կատարուեցաւ, Պողոսը միտքը
դրաւ՝ որ Մակեդոնիայի և Աքայիայի միջովն անց-
նելով գնայ Երուսաղէմ՝ ասելով թէ Իմ այնտեղ
գնալուց յետոյ, պէտք է ինձ որ Հռովմ էլ տես-
22 նեմ։ Եւ իրան սպասաւորութիւն անողներից եր-
կուսին՝ Տիմոթէոսին և Երաստոսին ուղարկեց Մա-
կեդոնիա, և ինքը մի առ ժամանակ մնաց Ասիայու-
23 մը։ Եւ այն ժամանակ ոչ սակաւ խռովութիւն ե-
24 ղաւ այն ճանապարհի համար։ Որովհետեւ մի ար-
ծաթագործ՝ անունը Դեմետրիոս, Արտեմիսի ար-
ծաթէ տաճարներ շինելով ոչ սակաւ շահ էր տա-
25 լիս վարպետներին. Որոնց հետ և այս արհեստի
բանուորներին ժողովեց և ասեց. Ո՛վ մարդիկ,
դուք ինքներդ գիտէք, որ այս գործիցն է մեր շա-
26 հը։ Եւ տեսնում էք ու լսում էք, որ այս Պողո-
սը չէ թէ միայն Եփեսացիներից, բայց համարեա
թէ բոլոր Ասիացիներից շատ ժողովուրդ համոզե-

լով այն կողմը դարձրեց. որ ասում է թէ Աստ-
27 ված շինուածները աստուածներ չեն։ Եւ այս բա-
նը ոչ թէ միայն մեր արհեստն է վտանգի մէջ գը-
ցուում որ անարգուի, բայց մեծ աստուածուհու Ար-
տեմիսի տաճարն էլ ոչինչի տեղ է համարվում. և
նորա մեծութիւնն էլ կ'քանդուի, որին բոլոր Ա-
28 սիան և աշխարհքը պաշտում է։ Եւ նորանք այս
լսելով՝ բարկութեամբ լցուեցան, աղաղակում էին
29 և ասում, Մեծ է Եփեսացիների Արտեմիսը։ Եւ
բոլոր քաղաքը շփոթութիւնով լցուեցաւ. ամենքն
էլ միասին վազեցին թէատրոնը քաշելով Գայիոս-
ին և Արիստարքոս Մակեդոնացուն՝ Պողոսի ճա-
30 նապարհակիցներին։ Բայց Պողոսը երբոր կամեցաւ
ամբոխի մէջ մտնել, աշակերտները չ'թողեցին նո-
31 րան։ Ասիայի գլխաւորներից ոմանք էլ, որ նորա
բարեկամներն էին, ուղարկեցին նորա մօտ՝ և աղա-
32 չում էին, որ թէատրոնի մէջ չ'գնայ։ Եւ ամեն
մէկը մի ուրիշ բան էր աղաղակում. որովհետեւ
ժողովքը խռովուած էր. և նորանցից շատերը չը
33 գիտէին, թէ ի՞նչու համար են հաւաքուած։ Եւ
այն բաղմութեան միջից Աղէքսանդրոսին առաջ
բերին. և երբոր Հրէաները նորան առաջ քաշեցին,
Աղէքսանդրոսը ձեռքը շարժեց՝ և կամենում էր
34 ամբոխին պատասխանել։ Բայց երբոր գիտացին՝ թէ
Հրէայ է, ամենքն էլ մէկ ձայնով երկու ժամի չափ
աղաղակում էին թէ Մեծ է Եփեսացիների Արտե-
35 միսը։ Բայց ատենադպիրը ամբոխին հանդարտե-
ցնելուց յետոյ ասեց. Ո՛վ Եփեսացի մարդիկ, ո՞վ
է այն մարդը՝ որ չ'գիտէ թէ Եփեսացիների քաղա-
քը մեծ Արտեմիս աստուածուհու և Դիոսից ընկ-
36 ած կուռքի տաճարի պաշտօնեան է. Եւ որով-
հետեւ այդ անվիճելի կերպով այդպէս է, պէտք է
ձեզ որ հանդարտ կենաք և յանդգնութեամբ բան

37 չ'գործէք։ Որովհետեւ այդ մարդկանցը բերիք, որ
ոչ կռքի տուն կողոպտողներ և ոչ ձեր աստուա-
38 ծուհուն հայհոյանք տուողներ են։ Ուրեմն՝ ե-
թէ Դեմետրիոսը և նորա հետ լինող վարպետները
մէկի հետ բան ունին, ատեան կայ և փոխանորդ
39 բդեշխ կայ, թող միմեանցից դանգատ անեն։ Իսկ
եթէ մի ուրիշ բանի համար է ձեր խնդիրը, թող
40 օրինաւոր ժողովքում՝ վճռուի։ Վասն զի մեզ էլ
մեծ վտանգ կայ այս օրուայ կռուի համար որ ամ-
բաստանուինք. որովհետեւ մի պատճառ չ'կայ, որ
այս ժողովքի համար կարող լինէինք պատասխան
տալ. և այս ասելով՝ ժողովուրդին արձակեց։

ԳԼ. Ի

1 Եւ աղմուկը դադարելուց յետոյ՝ Պողոսն ա-
շակերտներին կանչեց, և հրաժարական ողջոյն
2 տուաւ՝ և դուրս եկաւ որ գնայ Մակեդոնիա։ Եւ
այն կողմերը մանդալով և նորանց շատ խօսքերով
3 յորդորելով, եկաւ Եղլադա։ Եւ երբոր երեք ա-
միս կացաւ, Հրէաները նենգութեան խորհուրդ
արին նորա համար, երբոր կամենում էր դուրս
գալ Սիւրիա. ԲԽԽ Եւ խորհուրդ արաւ՝ որ Մակե-
4 դոնիայի միջովը ետ դառնայ։ Եւ մինչեւ Ասիա նո-
րա հետ գնում էր Սոպատրոս Բերիացին. և Թե-
սաղոնիկեցիներից Արիստարքոսը և Սեկունդոսը՝ և
Գայիոս Դերբացին և Տիմոթէոսը, և Ասիացիք՝ Տիւ-
5 քիկոսը և Տրոփիմոսը։ Սորանք առաջ գնալով
6 սպասում էին մեզ Տրովադայումը։ Եւ մենք բա-
ղարջակերաց օրերիցն յետոյ նաւով գնացինք Փի-
լիպպէիցը, և մինչեւ հինգ օրն եկանք Տրովադա
նորանց մօտ. ուր եօթն օր դադարեցինք։
7 Եւ միաշաբաթի օրը դեռ որ ժողովուած էինք

հաց կտրելու համար, Պողոսը նորանց խօսում էր,
որովհետեւ հետեւեալ օրը գնալու էր. և խօսքն եր-
8 կարացրեց մինչեւ կէս գիշեր։ Եւ շատ լապտերներ
կային այն վերնատանն, ուր որ մենք ժողովուած
9 էինք։ Եւ Եւտիքոս անունով մի երիտասարդ պա-
տուհանի վերայ նստած էր. Պողոսի երկար խօսելու
ժամանակ խոր քնի մէջ էր մտել. նա խոր քնով
բռնուած տան երրորդ դատիկոնիցը վայր ընկաւ, և
10 վեր առնուեցաւ մեռած։ Եւ Պողոսն իջաւ նորա
վերայ ընկաւ. և գիրկն առնելով նորան՝ ասեց.
11 Մի շփոթուիք, որ հոգին իրանումն է։ Եւ վեր ե-
լաւ հացը կտրեց և կերաւ. և շատ խօսեց մինչեւ
12 առաւօտը, և յետոյ դուրս եկաւ գնաց։ Եւ այն
պատանուն բերին կենդանի, և անչափ մխիթար-
13 ուեցան։ Իսկ մենք նաւը մտանք գնացինք Ասոն, որ
Պողոսին դարձեալ այն տեղից մեզ հետ առնէինք.
վասն զի այնպէս էր պատուիրել՝ նորա համար որ
14 ինքն ցամաքումն էր գնալու։ Եւ երբոր Ասոնումը
հանդիպեցաւ մեզ, վեր առանք նորան եկանք Մի-
15 տիլինէ։ Եւ այն տեղից նաւով գնացինք՝ հետեւեալ
օրը եկանք Քիոսի դիմացը, և միւս օր հասանք
Սամոս. և Տրոգիլիոնումը մնալով հետեւեալ օրն
16 եկանք Միլետոս։ Որովհետեւ Պողոսը որոշել էր՝ որ
Եփեսոսի մօտովը նաւով անցնէ՝ որ չ'լինի թէ նա
Ասիայի մէջ ժամանակ կորցնէ. որովհետեւ շտա-
պում էր, որ եթէ կարելի լինի նորան՝ Պենտեկոս-
տէի օրը Երուսաղէմումը լինի։
17 Եւ Միլետոսից ուղարկեց Եփեսոս՝ եկեղեցու ե-
18 լեցներին կանչեց։ Եւ երբոր եկան նորա մօտ, ա-
սեց նորանց. Դուք գիտէք որ այն առաջին օրից
հետէ որ Ասիա եկայ, ինչպէս եղայ ամեն ժամա-
19 նակ ձեզ հետ, Ամենայն խոնարհութեամբ Տիրո-
ջը ծառայելով և շատ արտասուքով և փորձու-

թիւններով որ Հրէաների նենգութիւններից պա-
20 տահեցան ինձ. Որ ինչպէս ետ չ'պահեցի ոչ մի օգ-
տակար բան, որ չ'պատմեմ և սովորեցնեմ ձեզ՝
21 թէ հրապարակներում և թէ տան մէջ։ Հրէաներ-
ին և Յոյներին վկայութիւն տալով՝ ապաշխարել
դէպի Աստուած, և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
22 հաւատալ։ Եւ հիմա ահա ես հոգով կապուած
գնում եմ Երուսաղէմ. և չ'գիտեմ թէ այնտեղ
23 ինչ պիտի պատահէ ինձ։ Միայն թէ Սուրբ Հոգին
քաղաքից քաղաք վկայում է՝ և ասում, թէ կա-
պանքներ և նեղութիւններ սպասում են ինձ։
24 Բայց ես մի բանի տեղ չեմ դնում և իմ անձն էլ
պատուական չեմ համարում՝ որ ուրախութեամբ
կատարեմ իմ ընթացքը, և այն պաշտօնը որ Տէր
Յիսուսից առայ, որ Աստուծոյ շնորհաց աւետա-
25 բանին վկայեմ։ Եւ հիմա ահա ես գիտեմ, որ իմ
երեսն այլ եւս չէք տեսնիլ դուք ամենքդ, որ ձեր
մէջը մանեկայ Աստուծոյ արքայութիւնը քարոզե-
26 լով։ Սորա համար այս օրուայ օրը վկայութիւն եմ
դնում ձեզ՝ որ ես ամենիդ արիւնից անմեղ եմ։
27 Որովհետեւ ես ետ չ'քաշուեցայ Աստուծոյ բոլոր
28 կամքը ձեզ պատմելուց։ Արդ զգոյշ կացէք ձեր
անձերին՝ և բոլոր հօտին, որի մէջ Սուրբ Հոգին
ձեզ վերակացուներ դրաւ, որ արածեցնէք Աստու-
29 ծոյ եկեղեցին, որ իր արիւնովն ստացաւ։ Որովհե-
տեւ ես գիտեմ, որ իմ հեռանալուց յետոյ յա-
փրշտակող գայլեր կ'գան ձեր մէջը, որ հօտին չեն
30 խնայիլ։ Եւ հէնց ձեզանից մարդիկ վեր կ'կենան,
որ ծուռ բաներ կ'խօսեն, որ աշակերտներին իրանց
31 ետեւից քաշեն։ Սորա համար արթուն կացէք, յի-
շելով որ երկք տարի գիշեր և ցերեկ չ'դադարեցի
32 ամեն մէկիդ արտասուքով խրատելու։ Եւ հիմա՝
ձեզ Աստուծուն եմ յանձնում, եղբարք, և նորա

շնորհքի խօսքին, որ նա կարող է շինել՝ և ամեն
33 սրբուածների հետ ձեզ ժառանգութիւն տալ։ Ես
ձեզանից մէկի արծաթին կամ ոսկուն կամ հան-
34 դերձին չ'ցանկացայ։ Դուք ինքներդ գիտէք, որ
այս ձեռները վաստակեցին իմ պէտքը, և նորանց
35 էլ՝ որ ինձ հետ էին։ Ամեն բան ցոյց տուի ձեզ՝ որ
այսպէս պէտք է աշխատել, և տկարներին հոգ
տանել, և Տէր Յիսուսի խօսքը յիշել, որ ինքն ա-
սեց. Աւելի երանելի է տալը քան թէ առնելը։
36 Եւ երբոր այս ասեց, ծունկ դրաւ ամենի հետ և
37 աղօթք արաւ։ Եւ ամենքն էլ շատ լաց էին լի-
նում, և Պողոսի վզովն ընկած՝ նորան համբուրում
38 էին։ Յաւում էին մանաւանդ այն խօսքի համար՝
որ ասում էր, թէ նորա երեսը այլեւս պիտի չ'տես-
նեն. և նորան ճանապարհ դցեցին դէպի նաւը։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ երբոր եղաւ՝ որ մենք դուրս եկանք և նորան-
ցից բաժանուեցանք, ուղիղ գնալով եկանք Կոյ,
և հետեւեալ օրը՝ Հռոդոն, և այն տեղից՝ Պատա-
2 րա։ Եւ մի նաւ գտանք, որ Փիւնիկէ էր գնում,
3 նորա մէջ մտանք գնացինք։ Եւ երբոր Կիպրոսն ե-
րեւեցաւ, նորան թողինք ձախ կողմը, և նաւն ուղ-
ղեցինք դէպի Սիւրիա և իջանք Տիւրոս. որովհետեւ
4 նաւը բեռը այնտեղ պիտի թափէր։ Եւ աշակերտ-
ներին գտնելով այնտեղ եօթն օր մնացինք. նո-
րանք Սուրբ Հոգու ձեռովը Պողոսին ասում էին,
5 որ վեր չ'ելնէ Երուսաղէմ։ Եւ երբոր մենք այն օ-
րերը կատարեցինք, դուրս եկանք գնացինք. ա-
մենքը՝ կանանցով և երեխաներով մեզ ճանապարհ
դցեցին մինչեւ քաղաքի դուրսի կողմը. և ծովի
6 եզրին մօտ ծունկ դրինք աղօթք արինք։ Եւ իրա-

րից բաժանուելով վեր ելանք նաւը. և նորանք ետ
7 դառան իրանց տեղերը։ Եւ մենք ծովի ճանապար-
հորդութիւնը վերջացնելով Տիւրոսիցը դուրս էին-
հասանք Պտողեմայիս. և եղբայրներին ողջոյն
8 տուինք՝ և նորանց մօտ մէկ օր մնացինք։ Եւ հե-
տեւեալ օրն այն տեղից դուրս ելանք մենք, *Պո-
ղոսի ընկերներս՝, եկանք Կեսարիա. և Փիլիպպոս
աւետարանչի տունը մտնելով, որ այն եօթիցն էր,
9 նորա մօտ մնացինք։ Նա չորս կոյս աղջիկներ ու-
10 նէր, որ մարգարէութիւն էին անում։ Եւ երբոր
մենք այնտեղ շատ օրեր մնում էինք, Հրէաստա-
11 նից մի մարգարէ ինչաւ անունն Ագաբոս։ Եւ նա
մեզ մօտ եկաւ, Պողոսի գօտին առաւ իր ձեռները
և ոտները կապեց և ասեց, Սուրբ Հոգին այսպէս է
ասում. Այն մարդին՝ որի գօտին է այս, Հրէաները
Երուսաղէմումը այսպէս կ'կապեն, և հեթանոսների
12 ձեռը կ'մատնեն։ Եւ երբոր այս լսեցինք, աղաչում
էինք մենք, և այն տեղացիք էլ, որ վեր չ'ելնէ
13 Երուսաղէմ։ Այն ժամանակ Պողոսը պատասխա-
նեց և ասեց. Ի՞նչ էք անում, որ լաց էք լինում
և սիրտս ճմլում. որովհետեւ ես ոչ միայն կապուե-
լու բայց Երուսաղէմումը մեռնելու էլ պատրաստ
եմ Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունի համար։
14 Եւ երբոր նա ականջ չ'դրաւ, լուռ կացինք՝ և
ասեցինք. Տիրոջ կամքը լինի։
15 Եւ այն օրերից յետոյ պատրաստուած վեր ելանք
16 Երուսաղէմ։ Եւ այն Կեսարացի աշակերտներից
էլ մեզ հետ եկան, և տանում էին մեզ մի Մնա-
սոն անուն Կիպրացի մարդի՝ հին աշակերտի մօտ,
17 որ նորա մօտ կենանք։ Եւ երբոր մենք Երուսաղէմ
մտանք, եղբայրները մեզ ուրախութեամբ ընդու-

*Ոմանք չունին։

18 նեցին։ Բայց հետեւեալ օրը Պողոսը մեզ հետ գնաց
19 Յակոբոսի մօտ, և բոլոր երէցները եկան։ Եւ ող-
ջոյն տալով նորանց՝ մին մին պատմում էր ինչ որ
Աստուած հեթանոսների մէջ արաւ իր ծառայու-
20 թիւնով։ Եւ նորանք լսելով, փառաւորում էին
Տիրոջը, և ասում էին նորան. Եղբայր, տեսնո՞ւմ
ես, քանի բիւրաւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան,
21 և ամենքն օրէնքի նախանձաւոր են։ Բայց քեզ
համար խմացել են, թէ հեթանոսների մէջ լինող
ամեն Հրէաներին սովորեցնում ես Մովսէսիցը ետ
քաշուիլ, ասելով որ իրանց երեխաներին չ'թլփա-
22 տեն, և սովորութիւնների պէս չ'վարուին։ Հիմա
ի՞նչ կ'լինի. անպատճառ պէտք է բազմութիւնը
մէկ տեղ գայ, որովհետեւ կ'լսեն որ եկել ես։
23 Հիմա սա արա՝ որ քեզ ասում ենք. Մեզանում
չորս մարդ կան, որ ուխտ են դրած իրանց անձերի
24 վերայ։ Նորանց առ՝ և նորանց հետ սրբուիր. և
նորանց վերայ ծախք արա՝ որ էրանց գլխները ածի-
լեն. և ամենքը դիտենան, թէ ինչ որ քեզ համար
խմացել էին՝ ոչ ինչ է. այլ թէ դու էլ միաբան
25 ես օրէնքը պահելով։ Բայց այն հաւատացեալ հե-
թանոսների համար մենք ուղարկեցինք՝ որոշելով,
որ նորանք այնպիսի բան չ'պահեն, բայց միայն
զգուշանան կուռքի զոհից և արիւնից և խեղ-
26 դուածից, և պոռնկութիւնից։ Այն ժամանակ
Պողոսը այն մարդկանցն առաւ, հետեւեալ օրը նո-
րանց հետ սրբուեցաւ, և տաճարը մտաւ խմաց
տալով սրբութեան օրերի լրանալը. մինչեւ որ նո-
րանց ամեն մէկի համար պատարագը մատուցուե-
ցաւ։
27 Եւ երբոր այն եօթն օրը լրանալու մօտ էին,
Ասիացի Հրէաները նորան տեսան տաճարումը, և
բոլոր ամբոխին նորա վերայ թափեցին, և նորան

28 ձեռք ձգելով՝ աղաղակում էին. Ով Իսրայէլացի
մարդիկ, օգնեցէք. սա այն մարդն է՝ որ ժողովրդի
և օրէնքի և այս տեղի հակառակ՝ ամենին ամեն
տեղ սովորեցնում է. մինչեւ որ Յոյներ էլ մտցրեց
29 տաճարի մէջ և այս սուրբ տեղը պղծեց։ Որովհե-
տեւ Տրոփիմոս Եփեսացուն առաջուց տեսել էին
Նորա հետ քաղաքումը. և կարծում էին, թէ Պո-
30 ղոսը Նորան մտցրեց տաճարի մէջ։ Եւ բոլոր քա-
ղաքը դղրդաց, և ժողովուրդը կիտուեցաւ. և Պո-
ղոսին բռնած տաճարից դուրս քաշեցին, և շու-
31 տով դռները փակուեցան։ Եւ երբոր ուզում էին
Նորան սպանել, լուր հասաւ գնդի հազարապետին,
32 թէ բոլոր Երուսաղէմը տակնիվերը է եղել։ Նա էլ
իսկոյն զինուորներ և հարիւրապետներ առաւ Նո-
րանց վերայ վազեց. և Նորանք երբոր հազարապե-
տին և զինուորներին տեսան, Պողոսին ծեծելուց
33 դադարեցին։ Այն ժամանակ հազարապետը մօտե-
ցաւ բռնեց Նորան և հրամայեց, որ երկու շղթա-
յով կապեն. և հարցնում էր, թէ ո՞վ է, և ի՞նչ
34 է արել։ Եւ ամեն մէկը ամբոխի մէջ մի ուրիշ
բան էին աղաղակում. երբոր ամբոխի շփոթու-
թիւնից չ'կարողացաւ ստոյգն իմանալ, հրամայեց
35 Նորան տանել *բերդը։ Եւ երբոր հասաւ աստի-
ճաններին, պէտք եղաւ որ ամբոխի բռնութեան
պատճառով զինուորները Նորան վեր առնեն բե-
36 ռեն։ Որովհետեւ ժողովուրդի բաղմութիւնը ետեւի-
37 ցը գնում էր աղաղակելով, Վեր առ դորան։ Եւ
դեռ քանի որ Պողոսը բերդը մտնելու վերայ էր,
հազարապետին ասեց. Կարելի՞ է ինձ արդեօք, որ
քեզ հետ խօսեմ. Նա էլ ասեց՝ Յունարէն դի-
38 տե՞ս. Արդեօք դու այն Եգիպտացին չե՞ս, որ այս

*կամ՝ զօրանոցը։ Գրաբ. բանակը։

օրերից առաջ շփոթութիւն արաւ՝ և չորս հազար
39 *սիկարեան մարդիկ հանեց անապատը։ Եւ Պողոսն
ասեց. Ես Հրէայ մարդ եմ՝ Կիլիկիայի Տարսոնիցը,
ոչ թէ աննշան քաղաքի քաղաքացի. աղաչում
եմ քեզ՝ հրաման տուր ինձ, որ այդ ժողովրդի
հետ խօսեմ։
40 Եւ երբոր նա հրամայեց, Պողոսն աստիճանների
վերայ կանգնեց և դէպի ժողովուրդը ձեռքը շար-
ժեց. և երբոր շատ լուռ կացին, սկսեց Եբրայեցի-
ների լեզուով խօսել՝ և ասեց.

ԳԼ. ԻԲ

1 Արդիկ եղբայրներ և հայրեր, հիմա իմ ձեզ
2 պատասխան տալուս լսեցէք։ Եւ երբոր լսեցին թէ
Եբրայեցիների լեզուով էր Նորանց հետ խօսում,
3 էլ աւելի լուռ կացին։ Եւ Նա ասեց. Ես Հրէայ
մարդ եմ՝ Կիլիկիայի Տարսոնումը ծնուած՝ այս քա-
ղաքումը մեծացած, Գամաղիէլի ոտքի մօտ, հայ-
րենական օրէնքի ճշմարտութեան պէս վարժուած.
Աստուծոյ մասին նախանձաւոր էի՝ ինչպէս այսօր
4 դուք ամենքդ էք։ Որ այս ճանապարհը հալածեցի
մինչեւ ի մահ. որ մարդկանց և կանանց կապում
5 էի և մատնում բանտերի մէջ։ Ինչպէս քահանա-
յապետն էլ ինձ վկայում է՝ և ծերերի բոլոր ժո-
ղովն էլ. որոնցից թղթեր էլ առած գնում էի
Դամասկոս եղբայրների մօտ, որ այնտեղ լինողնե-
րին էլ կապած բերեմ Երուսաղէմ, որ պատժուին։
6 Եւ եղաւ որ երբ ես գնալիս Դամասկոսին մօտե-
նում էի, կէս օրուայ դէմ յանկարծակի երկնքի-
7 ցը մի սաստիկ լոյս փայլեց իմ չորս կողմիս։ Եւ

*Այլ՝ սուաղակ

ես վայր ընկայ գետինը, և մի ձայն լսեցի՝ որ ա-
սում էր ինձ. Սաւուլ՝ Սաւուլ, ինձ ի՞նչու ես
8 հալածում։ Եւ ես պատասխանեցի, Տէր՝ դու ո՞վ
ես. և նա ինձ ասեց. Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ՝
9 որին դու հալածում ես։ Բայց ինձ հետ լինողնե-
րը լոյսը տեսնում էին և վախով լեցվում էին, բայց
10 ինձ հետ խօսողի ձայնը չէին լսում։ Եւ ես ասեցի,
Ի՞նչ անեմ՝ Տէր. և Տէրն ասեց ինձ, Վեր կաց՝
գնա Դամասկոս, և այնտեղ կ'ասուի քեզ ամեն
բանի համար, որ քեզ համար որոշուած է անել։
11 Եւ երբոր այն լոյսի փառքիցը չէի տեսնում, ինձ
հետ լինողները ձեռքիցս բռնեցին՝ և ես մտայ Դա-
12 մասկոս։ Եւ մի Անանիա մարդ՝ օրէնքի համեմատ
աստուածավախ, որ Դամասկոսը բնակող բոլոր
13 Հրէաներիցը բարի վկայութիւն ունէր, Նա եկաւ
ինձ մօտ կանգնեց և ասեց. Սաւուլ եղբայր, վեր
14 նայիր։ Եւ ես նոյն ժամումն վեր նայեցի դէպի նա
և նա ինձ ասեց. Մեր հայրերի Աստուածն առա-
ջուց քեզ ընտրեց, որ նորա կամքը ճանաչես, և
այն Արդարին տեսնես, և նորա բերանիցը ձայն
15 լսես. Որովհետեւ նորա համար վկայ կ'լինես բոլոր
մարդկանց առաջին այն բաների համար, որ տե-
16 սար և լսեցիր։ Եւ հիմա ի՞նչու ես ուշանում, վեր
կաց մկրտուիր և քո մեղքերը լուա Տիրոջ անունը
17 կանչելով։ Եւ եղաւ երբոր ես ետ դարձայ Երու-
սաղէմ, և տաճարումն աղօթք էի անում, մտքի
18 յափշտակութիւն ինձ բռնեց. Եւ ես նորան տե-
սայ որ ինձ ասում էր. Շտապիր շուտ դուրս եկ
Երուսաղէմից. որովհետեւ չեն ընդունիլ քո վկա-
19 յութիւնը, որ ինձ համար տալիս ես։ Եւ ես ա-
սեցի. Տէր՝ նորանք գիտեն՝ որ ես բանտն էի դնում
և ժողովարաններումը ծեծում էի քեզ հաւատա-
20 ցողներին. Եւ երբոր քո Ստեփաննոս վկայի արիւ-

նը թափվում էր, ես ինքս նորա մօտ կանգնած էի,
և նորա սպանմանը կամակից էի, և նորա սպանող-
21 ների հանդերձները պահում էի։ Եւ նա ասեց ինձ.
Գնա, որովհետեւ ես քեզ հեռու հեթանոսների
մէջ կ'ուղարկեմ։
22 Եւ մինչեւ այս խօսքն ականջ էին դնում նորան.
և իրանց ձայները բարձրացրին՝ և ասեցին. Այդ-
պիսի մարդին երկրիցս վեր առ. որովհետեւ պէտք
23 չէ դա ապրի։ Եւ երբոր նորանք աղաղակում էին
և հանդերձները վեր դցում, և փոշին օդի մէջ
24 ցանում, Հազարապետը հրամայեց, որ նա բերդը
տարուի. ասելով թէ պէտք է ծեծելով հարցնել
նորան, որ իմանամ, թէ ինչ յանցանքի համար
25 էին նորա վերայ այնպէս աղաղակում։ Եւ երբոր
նորան կաշէ փոկերով պինդ կապեցին, Պօղոսն ա-
սեց մօտը կանգնած հարիւրապետին թէ Արժա՞ն է
որ դուք Հռովմայեցի և չ'դատապարտուած մար-
26 դին ծեծէք։ Եւ երբոր լսեց հարիւրապետը, մօ-
տեցաւ հազարապետին պատմեց և ասեց. Զգու-
շացիր թէ ինչ ես կամենում անել, որովհետեւ
27 այս մարդը Հռովմայեցի է։ Եւ հազարապետը մօտ
եկաւ և նորան ասեց. Ասիր ինձ թէ դու Հռով-
28 մայեցի՞ ես. և նա ասեց. Այո. Եւ հազարապետը
պատասխանեց թէ Ես շատ փողով ստացայ այս
քաղաքացիութիւնը, և Պօղոսը ասեց. Ես հէնց
29 դրանո՞ւմ ծնուած եմ։ Եւ նորանք՝ որ նորան ծե-
ծելով հարցաքննելու էին, շուտով հեռացան նո-
րանից. և հազարապետն էլ վախեցաւ երբոր իմա-
ցաւ թէ Հռովմայեցի է. որովհետեւ կապել էր
նորան։
30 Եւ հետեւեալ օրը կամենալով ճշմարիտն իմա-
նալ, թէ ի՞նչ է Հրէաների ամբաստանութիւնը,
նորան արձակեց կապերիցը և հրամայեց որ քահա-

նայապետները և բոլոր ատեանը կանչեն. և Պողոսին էլ բերաւ Նորանց մէջ կանգնեցրեց։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ Պողոսն ատեանին մտիկ տուաւ՝ և ասեց. Մարդիկ եղբարք, ես բոլորովին բարի խղճմտանքով վարուել եմ Աստուծոյ առաջին մինչեւ այսօր։
2 Եւ Անանիա քահանայապետը մօտը կանգնողներին
3 հրամայեց, որ Նորա բերանին զարկեն։ Այն ժամանակ Պողոսն ասեց Նորան. Աստուած պիտի քեզ զարկէ՝ ծեփած պատ. և դու նստել ես ինձ օրէնքի համեմատ դատելու, և օրէնքի հակառակ
4 հրամայում ես՝ որ ես զարկուիմ։ Եւ Նորա մօտ կանգնածներն ասեցին. Աստուծոյ քահանայապե-
5 տին ես հայհոյանք տալիս։ Եւ Պողոսը ասեց. Եղբարք, ես չգիտէի՝ որ քահանայապետ է. որովհետեւ գրուած է՝ Քո ժողովրդի իշխանին չ'հայ-
6 հոյես։ Երբոր Պողոսն իմացաւ որ մէկ մասը Սադուկեցիներից՝ և միւս մասը Փարիսեցիներից, ատեանի մէջ աղաղակեց. Մարդիկ եղբարք, ես Փարիսեցի եմ՝ և Փարիսեցու որդի. մեռելների յոյսին և յարութեանը համար եմ ես դատվում։
7 Եւ երբոր նա այս ասեց, Փարիսեցիների և Սադուկեցիների մէջ երկպառակութիւն ընկաւ. և բաղ-
8 մութիւնը բաժանուեցաւ։ Որովհետեւ Սադուկեցիք ասում են թէ ոչ յարութիւն կայ, ոչ հրեշտակ, և ոչ հոգի. բայց Փարիսեցիք երկուսն էլ
9 դաւանում են։ Եւ մեծ աղաղակ եղաւ. և Փարիսեցիների կողմից դպիրները վերկացան, հակառակում էին և ասում. Ոչինչ չարութիւն չենք գտնում այս մարդումը. բայց եթէ հոգի խօսեց դորանում կամ հրեշտակ, մենք Աստուծոյ հետ

10 չ'մարտնչենք։ Եւ երբոր խռովութիւնը շատացաւ, հազարապետը վախեցաւ՝ մի գուցէ Պողոսը Նորանցից պատառուի, զինուորներին հրամայեց, որ իջնեն Նորան յափշտակեն Նորանց միջից, և բերեն
11 բերդը։ Եւ հետեւեալ գիշերը Տէրը կանգնեց Նորա մօտ և ասեց. Քաջացիր, Պողոս, որովհետեւ ինչպէս ինձ համար Երուսաղէմումը վկայեցիր, այնպէս էլ պէտք է Հռովմումը վկայես։
12 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ Հրէաներից ոմանք միաբանեցան և իրանց անձերը նզովեցին ասելով, որ չուտեն՝ և չխմեն, մինչև որ Պողոսին չսպանեն։
13 Եւ քառասունից աւելի էին այս երդումն իրար
14 հետ անողները։ Նորանք քահանայապետների և ծերերի մօտ եկան և ասեցին. Նզովքով նզովեցինք մեր անձերը՝ որ ոչինչ չճաշակենք մինչև որ Պողո-
15 սին սպանենք։ Բայց դուք հիմա ատեանի հետ իմաց արէք հազարապետին, որ եգուց Նորան վայր բերէ ձեզ մօտ, իբր թէ կամենում էիք աւելի եւս ճշմարտութեամբ բան խմանալ Նորա համար. մենք էլ Նորա մօտ գալուց առաջ պատրաստ ենք
16 Նորան սպանելու։ Եւ Պողոսի քրոջ որդին երբոր Նորանց այս դաւաճանութիւնը լսեց, եկաւ մտաւ
17 բերդը և Պողոսին պատմեց։ Եւ Պողոսը հարիւրապետներից մէկին կանչեց իրան մօտ և ասեց. Այս պատանին տար հազարապետի մօտ, որ բան ունի
18 Նորան պատմելու։ Եւ նա առաւ Նորան հազարապետի մօտ տարաւ և ասեց. Կապուած Պողոսն ինձ կանչեց և աղաչեց, այս պատանին քեզ մօտ բե-
19 րել, որ բան ունի քեզ խօսելու։ Հազարապետը Նորա ձեռքիցը բռնեց, գնաց առանձին տեղ, հար-
20 ցնում էր, թէ Ի՞նչ բան ունիս ինձ ասելու։ Եւ նա ասեց թէ Հրէաները միաբանեցան քեզ աղաչելու, որ եգուց Պողոսին վայր բերես ատեանը,

իբր թէ կամենում էին աւելի ճշմարիտ քննու-
21 թիւն անել նորա համար։ Բայց դու մի հաւատար
նորանց. որովհետեւ նորանցից քառասունից էլ ա-
ւելի մարդիկ դարան են մտել նորա համար, որ
իրանց անձերն էլ նզովեցին, որ չ'ուտեն և չ'խմեն
մինչեւ որ նորան չ'սպանեն. և հիմա պատրաստ են
22 և քո հրամանին են սպասում։ Ապա հազարապետն
այն պատանուն արձակեց և պատուէր տուաւ, թէ
ոչ ոքի չ'ասես, որ այս բանն իմաց արիր ինձ։
23 Եւ հարիւրապետներից երկուսին կանչեց և ա-
սեց. Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք, որ
գնան մինչև Կեսարիա. և եօթանասուն ձիաւոր և
երկու հարիւր էլ տիգաւոր՝ գիշերուայ ժամը երե-
24 քից. Եւ գրաստներ էլ պատրաստեցէք, որ Պօղոսին
հեծացնեն և ապահով հասցնեն Փելիքս կուսակալի
25 մօտ։ Եւ դ Ն-մ՝ գրեց, որի օրինակն այս էր։
26 Կղօդիոս Լիւսիաս. պատուական կուսակալ Փե-
27 լիքսին ողջոյն։ Այս մարդին որ Հրէաներից բըռ-
նուած էր և նորանցից սպանուելու մօտ էր, զին-
ուորներով վերայ հասայ պրծացրի, իմանալով որ
28 Հռովմայեցի է։ Եւ ուզելով որ նորա յանցանքն
իմանամ՝ որի համար ամբաստանութիւն էին ա-
նում դորանից, վայր բերի դորան նորանց ատեանը։
29 Եւ գտայ նորան իրանց օրէնքի մի խնդիրների հա-
մար ամբաստանուած, և մեռնելու կամ կապ-
30 ուելու արժանի ոչինչ յանցանք չ'ունէր։ Եւ երբոր
ականջս հասաւ, որ Հրէաների կողմից այն մարդի
համար նենգութիւն կայ, նորան խկոյն քեզ մօտ
ուղարկեցի. և չարախօսներին էլ հրաման տուի,
որ դրանից քո առաջին խօսեն. Ողջ կաց։
31 Եւ զինուորները իրանց հրամայուածի պէս՝ Պօ-
ղոսին առան և գիշերով տարան Անտիպատրիս։
32 Եւ հետեւեալ օրը ձիաւորներին թողեցին, որ նորա

33 հետ գնան, և իրենց հետ դառան բերդը։ Եւ նո-
րանք մտան Կեսարիա. և թուղթը կուսակալին
տուին, և Պօղոսին էլ նորա առաջին ներկայացրին։
34 Եւ երբոր կարդաց՝ կուսակալը հարցրեց թէ ո՞ր
դաւառից է. և երբոր տեղեկացաւ թէ Կիլիկիա-
35 յից է, Ասեց. Կ'լսեմ քեզ՝ երբոր քո ամբաստա-
նողներն էլ կ'գան. և հրամայեց՝ որ Հերովդէսի
պալատումը պահեն նորան։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ հինգ օրից յետոյ Անանիա քահանայապետը
ծերերի և մի Ճարտարախօս Տերտիւղոս անուն մար-
դի հետ իջաւ, և իմաց արին կուսակալին Պօղոսի
2 համար։ Եւ երբոր նորան կանչեց, Տերտիւղոսը
3 սկսեց ամբաստանել և ասել. Որովհետեւ քեզանով
շատ խաղաղութիւն ենք գտել՝ և այս ազգի հա-
մար շատ բաների կարգադրութիւն է եղել քո
խնամք տանելովը, ամեն կերպով և ամեն տեղ
շատ գոհութեամբ շնորհակալ ենք քեզանից, ով
4 պատուական Փելիքս։ Բայց որպէս զի աւելի նեղու-
թիւն չ'տամ քեզ, աղաչում եմ՝ որ համառօտա-
5 բար լսես մեզ քո հեղութեամբը։ Որովհետեւ մենք
գտանք այս մարդին որ ապականիչ և խռովարար է
այն ամեն Հրէաներին, որ բոլոր աշխարհքումը կան.
6 և Նազովրեցիների *աղանդի առաջնորդ է. Որ
տաճարն էլ ուզեց պղծել. որին բռնեցինք էլ. և
մեր օրէնքի պէս ուզեցինք դատաստան էլ անել։
7 Բայց Լիւսիաս հազարապետն եկաւ՝ և մեծ բըռ-
8 նութեամբ մեր ձեռքերիցը հանեց, Հրամայելով
որ նորա դատախազներն էլ գան քեզ մօտ. որ

*Կ՝մ՝ հերձուածի

դու վերաքննելով կարող ես տեղեկանալ այն ա-
մեն բանի համար, որ մենք դանդատում ենք դո-
9 բանից։ Հրէաներն էլ միաբան եղած ասեցին, թէ
Այդպէս է։
10 Պօղոսն էլ պատասխանեց՝ երբոր կուսակալը նո-
բան ակնարկեց որ խօսէ. Գիտենալով որ դու շատ
տարուց հետէ այս ազգի դատաւորն ես, աւելի
յօժարութեամբ իմ մասին պատասխան եմ տալիս։
11 Որովհետեւ դու կարող ես գիտենալ, որ տասնեւ-
երկու օրից աւելի չէ՝ որ ես եկայ երկրպագութիւն
12 անել Երուսաղէմումը։ Եւ ոչ տաճարումն են գը-
տել ինձ մի մարդի հետ խօսելիս, կամ շատ մարդ-
13 մէկտեղ հաւաքելիս, և ոչ ժողովարանումը, Եւ
ոչ էլ քաղաքումը. և ոչ էլ կարող են քո առա-
ջին ցոյց տալ այն, որոնց համար հիմա ամբաստա-
14 նում են ինձանից։ Բայց սա եմ խոստովանում
քեզ, թէ այն ճանապարհովն՝ որ ասում են հեր-
ձուած, այնպէս պաշտում եմ հայրենական Աս-
տուծուն, ամեն բաների հաւատալով՝ որ օրէնքու-
15 մը և մարգարէներումը գրուած է. Ցուսալով այն
Աստուծուն որին դրանք էլ սպասում են, թէ
արդարների և մեղաւորների յարութիւն պիտի լի-
16 նի։ Որ հէնց սորա համար ինքս ջանք եմ անում,
որ ամեն ժամ մաքուր խղճմտանք ունենամ Աս-
17 տուծոյ առաջին և մարդկանց առաջին։ Արդ շատ
տարիներից յետոյ եկայ որ իմ ազգին ողորմութիւն
18 անեմ և ընծաներ բերեմ. Որ այդ բանի մէջ մի
քանի Ասիացի Հրէաներ ինձ գտան տաճարումը
19 սրբուած, ոչ շատերի և ոչ էլ ամբոխի հետ։ Որ
նորանց պէտք էր գալ քո առաջին և դանդատ ա-
20 նել, եթէ մի բան ունենային ինձանից։ Կամ հէնց
սորանք իրանք թող ասեն, թէ ինձանում ինչ
անիրաւութիւն գտան՝ դեռ քանի որ ատեանումը

21 կանգնած էի։ Բայց այս մէկ խօսքի համար, որ
նորանց միջումը կանգնած աղաղակեցի, թէ Մե-
ռելների յարութիւն առնելուն համար եմ ես
այսօր դատվում ձեզանից։
22 Փելիքսն էլ երբոր լսեց այս բաները, նորանց ու-
շացրեց, որովհետեւ շատ լաւ տեղեկացած էր այն
ճանապարհի համար, և ասեց. Երբ որ Լիւսիաս
հազարապետը իջնէ, կ'տեղեկանամ ձեր գործին։
23 Եւ հարիւրապետին հրամայեց՝ որ Պօղոսին պահէ՝
բայց արձակութիւն տայ. և նորա մարդկանցից ոչ
մէկին չարգիլէ՝ նորան ծառայութիւն անելու կամ
նորա մօտ գնալու։
24 Եւ մի քանի օրից յետոյ Փելիքսն եկաւ իր Դրուս-
սիլա կնկայ հետ, որ Հրէայ էր, Պօղոսին կանչեց՝ և
նորանից Քրիստոսի հաւատքի համար բան լսեց։
25 Եւ երբոր նա խօսում էր արդարութեան և ժուժ-
կալութեան և դալու դատաստանի համար, Փե-
լիքսը շատ ահով բռնուեցաւ, և պատասխանեց.
Դու հիմա գնա. երբոր ժամանակ ունենամ, կը
26 կանչեմ քեզ։ Բայց նա յոյս էլ ունէր, որ Պօղոս-
սից մի բան կ'տարուի իրան, որ նորան արձակէ և
նորա համար շատ անգամ կանչում էր նորան և
27 նորա հետ խօսում։ Եւ երբոր երկու տարին լրա-
ցաւ, Փելիքսի տեղ եկաւ Փեստոս Պորկիոսը. և
որովհետեւ Փելիքսը կամեցաւ Հրէաներին մի շնորհք
անել, Պօղոսին կապած թողեց։

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ Փեստոսը երբոր իր իշխանութեան երկիրը հա-
սաւ, երեք օրից յետոյ Կեսարիայից վեր ելաւ Ե-
2 ռուսաղէմ։ Եւ քահանայապետը և Հրէաների գլը-
3 խաւորները Պօղոսի համար իմաց տուին նորան, Եւ

աղաչում էին՝ «յս» շնորհքը խնդրելով նորանից, որ
Երուսաղէմ կանչէ նորան, որովհետեւ դարան էին
4 գործել՝ որ ճանապարհին սպանեն նորան։ Բայց
Փեստոսը պատասխանեց թէ Պողոսը Կեսարիայումը
կ'պահուի. և ինքն էլ շուտով այնտեղ է գնալու։
5 Եւ ձեզանից որոնք որ կարող են, ասեց, թող մի-
ասին դան. և եթէ այն մարդումը մի յանցանք
6 կայ՝ թող նորանից գանգատ անեն։ Եւ այնտեղ
տասն օրից աւելի մնալով իջաւ Կեսարիա. և հե-
տեւեալ օրը ատեան նստեց, և հրամայեց Պողոսին
7 բերել։ Եւ նա երբոր եկաւ՝ նորա չորս կողմովը
կանգնեցին Երուսաղէմից եկած Հրէաները. շատ և
ծանր ամբաստանութիւններ բերելով Պողոսի դէմ
8 որ չէին կարողանում ապացուցանել։ Որովհետեւ
նա պատասխան էր տալիս, թէ Ոչ Հրէից օրէնքի,
և ոչ տաճարի, և ոչ Կայսեր դէմ մի մեղք եմ
9 գործել։ Բայց Փեստոսը կամենալով Հրէաներին
շնորհք անել, պատասխանեց Պողոսին և ասեց.
Կամենո՞ւմ ես Երուսաղէմ գնալ՝ և այնտեղ այդ
10 բաների համար դատուիլ իմ առաջին։ Պողոսն էլ
ասեց. Ես Կայսեր ատեանումն եմ կանգնած, որ
այնտեղ պէտք է ես դատուիմ. Հրէաներին ոչինչ
վնաս չեմ տուել, ինչպէս դու էլ լաւ գիտես։
11 Բայց թէ որ անիրաւութիւն ունիմ և մեռնելու
արժանի բան եմ գործել՝ մեռնելուց չեմ քաշ-
վում. իսկ եթէ այնպիսի մի բան չկայ, որ սորանք
ինձանից ամբաստանում են, ոչ ով ինձ կարող չէ
դրանց շնորհել. ես դէպի Կայսրն եմ բողոքում։
12 Այն ժամանակ Փեստոսը խորհրդակիցների հետ
խօսեց՝ և պատասխանեց, Դէպի Կայսրը բողոքե-
ցիր, Կայսեր մօտ կ'գնաս։
13 Երբոր մի քանի օր անցաւ, Ագրիպպաս թագա-
ւորը և Բերենիկէն եկան Կեսարիա՝ Փեստոսին շնոր-

14 հաւորելու։ Եւ երբոր այնտեղ շատ օրեր անցկա-
ցրին, Փեստոսը Պողոսի համար իմացրեց թագաւո-
րին՝ և ասեց. Այստեղ մի մարդ է մնացել Փելիքս-
15 սից կապուած. Որի համար՝ երբոր Երուսաղէմ
էի, քահանայապետներն ու Հրէաների գլխաւոր-
ներն իմացրին ինձ, խնդրելով նորա դատապար-
16 տութիւնը։ Որոնց պատասխանեցի թէ Հռովմայե-
ցիներին օրէնք չէ՝ որ մի մարդ կորստեան շնորհուի
մինչեւ որ ամբաստանեալն իր ամբաստանողներին իր
դիմացը չունենայ՝ և այն ամբաստանութեան հա-
մար պատասխան տալու պատեհութիւն չստանայ։
17 Եւ երբոր նորանք ինձ հետ այստեղ եկան ընաւ
չուշացրի, այլ հետեւեալ օրը ատեան նստած հրա-
18 մայեցի այն մարդին բերել։ Եւ երբոր ամբաստա-
նողներն առաջ եկան, ոչ մի յանցանք յառաջ
19 չէին բերում իմ կասկածներից։ Այլ թէ իրանց
կրօնքի համար մի քանի խնդիրներ ունէին նորա
հետ, և մի մեռած Յիսուսի համար որ նորա հա-
20 մար Պողոսը ասում էր թէ կենդանի է։ Բայց երբ-
որ ես տարակուսեցայ այսպիսի բաները քննելու՝
ասեցի թէ արդեօք կամենո՞ւմ է Երուսաղէմ գը-
նալ և այնտեղ դատուիլ այդ բաների համար։
21 Բայց երբոր Պողոսը բողոքեց, որ Վեհափառ Կայսեր
քննութեան համար պահուի, հրաման տուի նո-
րան պահել, մինչեւ որ ուղարկեմ Կայսեր մօտ։
22 Ագրիպպասն էլ Փեստոսին ասեց. Ես էլ կ'կամե-
նայի լսել այդ մարդին. և նա ասեց. Էգուց կ'լսես։
23 Եւ հետեւեալ օրն երբոր Ագրիպպասն և Բերե-
նիկէն մեծ հանդէսով եկան, և հազարապետների
և քաղաքի պատուաւոր մարդկանց հետ ատեանը
24 մտան, Փեստոսը հրամայեց և Պողոսին բերին։ Եւ
Փեստոսն ասեց. Ով Ագրիպպաս թագաւոր և բո-
լոր մարդիկ որ մեզ հետ էք, տեսնում էք սորան,

որի համար Հրէաների բոլոր ժողովուրդն իմ առաջին եկան Երուսաղէմումը և այստեղ աղաղակե-
25 լով թէ նա այլ եւս պիտի չ՚ապրի։ Բայց ես տեղեկացայ, որ դա ոչինչ մեռնելու արժանի բան չէ գործել. և երբոր դա ինքը դէպի Վեհափառը բո-
26 ղոքեց, խորհուրդ արի որ ուղարկեմ։ Որի համար մի հաստատ բան չունիմ որ գրեմ իմ տիրոջը. նորա համար դորան բերի ձեր առաջին, և մանա-
27 ւանդ քո առաջին, ով Ագրիպպաս թագաւոր, որ վերաքննելով մի բան ունենամ գրելու։ Որովհետեւ ինձ անպատշաճ է երեւում, որ մի կապած մարդ ուղարկեմ, և նորա դէմ ասուած յանցանքները չ՚իմացնեմ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ Ագրիպպասը Պողոսին ասեց. թեզ հրաման է որ քո մասին խօսես. այն ժամանակ Պողոսը ձեռ-
2 քը մեկնեց և պատասխան էր տալիս. Այն ամենի համար որի մասին Հրէաները ամբաստանում են ինձանից, ով Ագրիպպաս թագաւոր, իմ անձը ե-
3 բանելի եմ համարում, որ այսօր քո առաջին պա-
տասխան պիտի տամ։ Մանաւանդ որ դու տեղեակ ես Հրէից բոլոր սովորութիւններին և խնդիր-
4 ներին. նորա համար աղաչում եմ, որ համբերու-
թեամբ լսես ինձ։ Արդ իմ կեանքին, որ տղայու-
թիւնից հետէ՝ 'ի սկզբանէ իմ ազգի մէջ Երու-
սաղէմումն եմ եղել, բոլոր Հրէաները տեղեակ են.
5 Որովհետեւ վաղուց գիտեն, (եթէ կամենան վկա-
յութիւն տալ,) որ ես մեր կրօնքի ճշմարտագոյն կուսակցութեան համեմատ փարիսեցի եմ ապրել։
6 Եւ հիմա Աստուածանից մեր հայրերի եղած խոստմունքի յոյսին համար ապէ՚ անոնց կանգնած դատ-

7 վում եմ. Որին մեր տասնեւերկու ցեղը գիշեր և ցերեկ անդադար պաշտելով սպասում են հասնել. և այդ յոյսի համար ամբաստանվում եմ Հրէա-
8 ներից, ով Ագրիպպաս արքայ։ Ի՞նչ, անհաւատալի՞ բան է երեւում ձեզ, որ Աստուած մեռելներին յարուցանում է։ Եւ հենց ես ինքս հարկաւոր էի համարում, որ Յիսուս Նազովրեցու անուն-
10 նի հակառակ շատ բաներ գործեմ. Որ Երուսաղէմումն արի էլ. և սուրբերից շատերին ես բանտարկեցի քահանայապետներից իշխանութիւն առած, և նորանք սպանուելիս հաւանութիւն էի տալիս։
11 Եւ բոլոր ժողովարաններումը շատ անգամ պատիժ տալով նորանց բռնադատում էի որ հայհոյեն. և էլ աւելի նորանց վերայ կատաղած՝ հալածում էի
12 մինչեւ դրսի քաղաքները։ Որով և երբոր քահանայապետների իշխանութիւնովը և հրամանովը գը-
13 նում էի Դամասկոս, կէս օրուայ ժամանակին ճանապարհի վերայ տեսայ, ով արքայ, որ երկնքից արեգակին լոյսից աւելի մի լոյս ծագեց իմ չորս կողմովը՝ և նորանցով էլ՝ որ ինձ հետ գնում էին։
14 Եւ երբոր մենք ամենքս գետնի վերայ ընկանք՝ մի ձայն լսեցի, որ Եբրայեցիների բարբառով ինձ ասում էր. Սաւուղ, Սաւուղ, ի՞նչու ես ինձ հալածում. դժուար է քեզ՝ խթանի դէմ քացի տալ։
15 Եւ ես ասեցի. Դու ո՞վ ես, Տէր. և նա ասեց. Ես
16 Յիսուսն եմ, որին դու հալածում ես։ Բայց վեր կաց՝ և ոտներիդ վերայ կանգնիր, որովհետեւ նորա համար երեւեցայ քեզ, որ քեզ ձեռս առնեմ պաշտօնեայ և վկայ լինելու այն բաներին՝ որ դու տեսար, և այն բաներին որոնցով պիտի երեւամ քեզ.
17 Որ ազատեմ քեզ այդ ժողովրդից և հեթանոսներից. որոնց մէջ ես հիմա քեզ ուղարկում եմ.
18 Նորանց աչքերը բանալու, և խաւարից դէպի լոյ-

սը դարձնելու, և սատանայի իշխանութիւնից
դէպի Աստուած. որ նորանք մեղքերի թողութիւն՝
և սրբերի հետ ժառանգութիւն առնեն՝ ինձ հա-
19 ւատալով։ Ուստի, ով Ագրիպպաս արքայ, ես
20 անհնազանդ չ'եղայ այն երկնային տեսիլքին։ Այլ
առաջ նորանց՝ որ Դամասկոսումը և Երուսաղէ-
մումն էին և բոլոր Հրէաստանի երկրումը և հե-
թանոսներին պատմեցի, ապաշխարել և դառնալ
դէպի Աստուծուն, ապաշխարութեան արժանի
21 գործեր գործելով։ Սորա համար Հրէաներն ինձ
22 տաճարումը բռնելով՝ ուզում էին սպանել։ Իսկ
որովհետեւ Աստուածանից ինձ օգնութիւն հասաւ՝
ես մինչեւ այսօր կանգնած վկայում եմ փոքրին և
մեծին. նորանից դուրս ոչինչ չ'ասելով՝ որ մարգա-
րէները, և Մովսէսը խօսեցին այն լինելու բաների
23 համար. թէ Քրիստոսը պիտի չարչարուի, և նա
առաջինը մեռելներից յարութիւն առած՝ լոյս պի-
տի քարոզէ ժողովրդին և հեթանոսներին։
24 Եւ նա այս պատասխանը տալիս, Փեստոսը մեծ
ձայնով ասեց. Գժվում ես, Պօղոս, շատ կարդա-
25 ցողութիւնները մոլորեցնում են քեզ։ Նա էլ ա-
սեց. Ես չեմ գժվում, ով ազնիւ Փեստոս, այլ
ճշմարտութեան և զգաստութեան խօսքեր եմ խօ-
26 սում։ Որովհետեւ թագաւորն էլ այս բաները գի-
տէ, որի հետ էլ համարձակ խօսում եմ. որով-
հետեւ չեմ կարծում որ սորանցից մէկն էլ նորա-
նից ծածկուած լինի. որովհետեւ այս բանը անկիւ-
27 նի մէջ եղած չէ։ Հաւատո՞ւմ ես մարգարէնե-
րին, ով Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ որ դու հա-
28 ւատում ես։ Ագրիպպասն էլ Պօղոսին ասեց. Քիչ
է մնում որ ինձ համոզես որ քրիստոնեայ դառ-
29 նամ։ Եւ Պօղոսն ասեց. Աստուածանից կ'խնդրէի՝
թէ քիչ թէ շատ՝ ոչ միայն դու, այլ այն ամենն

էլ՝ որ այսօր լսում են ինձ, այնպէս լինէին ինչպէս
ես եմ, այս կապանքներից զատ։
30 Եւ երբոր նա այս ասել էր, վերկացաւ թագա-
ւորը և կուսակալը և Բերենիկէն, և նորանց հետ
31 նստողները. Եւ գնալիս, իրար հետ խօսում էին և
ասում թէ Այս մարդը մեռնելու կամ կապանքի
32 արժանի բան չէ գործել։ Բայց Ագրիպպասը Փես-
տոսին ասեց. Կարելի էր այս մարդին արձակել՝ ե-
թէ դէպի Կայսրը բողոքած չ'լինէր։

ԳԼ. ԻԷ

1 Երբոր հրաման եղաւ մեզ, որ նաւով գնանք Ի-
տալիա, Պօղոսին և ուրիշ մի քանի կապուածներ
էլ տուին մի հարիւրապետի, որի անունը Յուլիոս
2 էր՝ Սեբաստոսի գնդից։ Եւ մտնելով մի Ադրա-
միտտացի նաւ՝ որ գնալու էր Ասիայի կողմերը, ճա-
նապարհ ընկանք. Արիստարքոս Մակեդոնացի Թե-
3 սաղոնիկեցին էլ մեզ հետ էր։ Եւ միւս օրը իջանք
Սիդոն. և Յուլիոսը մարդասիրութիւն ցոյց տալով
Պօղոսին՝ հրամայեց որ բարեկամների մօտ գնայ և
4 խնամք դտնէ։ Եւ այնտեղից ճանապարհուելով
նաւով գնացինք Կիպրոսի ցած կողմովը՝ քամու
5 ներհակ լինելու պատճառովը։ Այն ժամանակ Կի-
լիկիայի և Պամփիւլիայի ծովի միջով գնալով Ի-
6 ջանք Լիկիացիների Միռան։ Եւ հարիւրապետն
այնտեղ մի Աղեքսանդրացի նաւ գտաւ՝ որ Իտա-
7 լիա էր գնում, և մեզ նորա մէջ մտցրեց։ Եւ
շատ օրեր ծանր նաւելով հազիւ հասանք Կնիդի
կողմերը. և երբոր քամին չ'թողեց մեզ, նաւով
8 գնացինք Կրետէի ցած կողմը Սաղմոնայի մօտ։ Եւ
երբոր նորանով դժուարութիւնով անցանք՝ ե-
կանք մի տեղ, որ կոչվում էր Գեղեցիկ նա-

ւահանգիստ, որի մօտ էր Ղասեա քաղաքը։
9 Եւ որովհետեւ շատ ժամանակ էր անցել՝ և նա-
ւով գնալու համար վտանգաւոր էր, ծովի ժամա-
նակն էլ արդէն անցած լինելով, Պողոսը խրատ էր
10 տալիս, Նորանց ասելով. Ով մարդիկ, տեսնում
եմ որ այս նաւարկութիւնը նեղութիւնով և շատ
վնասով է լինելու, ոչ թէ միայն բեռնին և նա-
11 ւին, այլ մեր անձերին էլ։ Բայց հարիւրապետը
նաւապետին և նաւավարին աւելի էր ականջ դը-
12 նում քան թէ Պողոսի խօսքերին։ Որովհետեւ այն
նաւահանգիստն անյարմար էր երեւում ձմեռն անց-
կացնելու համար, շատերը խորհեցին որ այնտեղից
գնան. որ ձմեռը մնալու համար գուցէ կարողանան
Փիւնիկէն հասնել՝ Կրետացիների այն նաւահան-
գիստը որ դէպի արեւմտեան հարաւի կողմը և դէպի
13 արեւմտեան հիւսիսն էր նայում։ Եւ երբոր հարա-
ւի քամին մեղմօրէն փչեց, կարծում էին թէ է-
բոնց նպատակին կ'հասնեն. և ճանապարհ ընկած
14 անցնում էին Կրետէի մօտով։ Եւ շատ ժամանակ
չէր անցել՝ որ նորա վերայ մի մրրկալից հողմ ըն-
15 կաւ, որ Եւրակիկլոն էր կոչվում։ Եւ երբոր նա-
ւը բռնուեցաւ և հողմի դէմ չ'կարողացաւ դիմա-
16 նալ, բաց ընկած գնում և գալիս էինք։ Եւ դի-
մելով մի կղզու՝ որ Կղօդա էր կոչվում, հազիւ
17 կարողացանք մակոյկը բռնել։ Որն առնելով օգ-
նութեան գործածեցին և նաւը տակիցը կապեցին,
և վախենալով որ յորձանուտը չ'ընկնեն, առա-
գաստը իջեցրին, և այնպէս գնում և գալիս էին։
18 Եւ երբոր մենք շատ նեղութիւն էինք քաշում
փոթորկից, հետեւեալ օրը բէռները ծովի մէջ էին
19 գցում։ Եւ երբորդ օրը մեր ձեռքովը նաւի գոր-
20 ծիքը դուրս թափեցինք։ Եւ երբոր շատ օրեր՝ ոչ
արեւ և ոչ աստղեր էին երեւում, և փոթորիկն էլ

քիչ չէր որ մեզ վերայ կար, ապա մեր ազատուե-
21 լու բոլոր յոյսը կտրուեցաւ։ Եւ որովհետեւ շատ
օր սոված էին, այն ժամանակ Պողոսը նորանց մէջ
կանգնած ասեց. Ով մարդիկ, պէտք էր ձեզ՝ ինձ
լսէիք, և Կրետէիցը դուրս չ'գայիք՝ և այս նեղուե-
22 թիւնիցը և վնասիցը պրծնէիք։ Եւ հիմա էլ խրա-
տում եմ ձեզ՝ որ սրտապինդ կենաք. որ ձեզանից
ոչ մէկի անձին էլ վնաս չի լինիլ, բացի այդ նա-
23 ւիցը։ Որովհետեւ այս գիշեր երեւեցաւ ինձ այն Աս-
տուծոյ հրեշտակը՝ որ ես նորանն եմ, և որին էլ
24 պաշտում եմ. Եւ ասեց. Մի վախենար, Պողոս.
պէտք է քեզ՝ Կայսեր առաջին կանգնես. և ահա
Աստուած շնորհել է քեզ այդ բոլոր քեզ հետ
25 նաւողները։ Սորա համար սրտապինդ կացէք, ով
մարդիկ. որովհետեւ հաւատում եմ Աստուծուն,
26 որ այսպէս կ'լինի ինչպէս ինձ հետ խօսեց։ Բայց
պէտք է մի կղզի ընկնենք։
27 Երբոր տասներեւչորսերորդ գիշերն եղաւ՝ քանի որ
դեռ Ադրիականի անդունդներումը տարուբերվում
էինք, կէս գիշերումը նաւավարները կարծում էին՝
28 թէ մի ցամաքի հասած լինեն։ Եւ գնդերը գցելով
քսան դիրկ խոր գտան. և մի քիչ էլ առաջ գնա-
29 լով էլի գցեցին՝ և տասներեւհինգ դիրկ գտան։ Եւ
որովհետեւ վախեցան որ մի գուցէ քարոտ տեղերի
մէջ ընկնեն. յետի կողմիցը չորս խարիսխ գցեցին
30 և սպասում էին լուսանալուն։ Բայց երբոր նաւա-
վարներն ուզում էին՝ որ նաւիցը փախչեն և մա-
կոյկը իջեցրին ծովը. այն պատճառանքով՝ իբր թէ
31 առաջի կողմիցն էլ պէտք խարիսխ գցեն, Պողոսը
հարիւրապետին և զինուորներին ասեց. Եթէ դո-
րանք նաւումը չ'մնան, դուք չէք կարող ապրիլ։
32 Այն ժամանակ զինուորները մակոյկի չուանները
33 կտրեցին՝ և նորան դէն գցեցին։ Եւ երբոր ուզում

էր առաւօտ լինել, Պօղոսն ամենին աղաչում էր՝
որ կերակուր առնեն, ասելով. Այսօր տասներեւ-
սերորդ օրն է՝ որ դուք սպասելով՝ անօթի էք մը-
34 նացել, և մի բան չէք կերել։ Նորա համար աղա-
չում եմ ձեզ, որ կերակուր ուտէք, որովհետեւ
սա ձեր ազատութեան համար է. վասն զի ձեզանից
35 մէկի գլխից մի մազ չի ընկնիլ։ Եւ սա ասելով,
հաց առաւ ամենքի առաջին Աստուածանից գո-
36 հացաւ, կոտրեց և սկսեց ուտել։ Եւ ամենքը քա-
37 ջալերուեցան, և իրանք էլ կերակուր առան։ Եւ
նաւի մէջ ամենքս երկու հարիւր եօթանասունեւ-
38 վեց հոգի էինք։ Երբոր այն կերակրովը կշտացան,
նաւը թեթեւացրին՝ ցորենը ծովը թափելով։
39 Եւ երբոր առաւօտ եղաւ՝ երկիրը չէին ճանա-
չում, բայց մի գոգ էին տեսնում՝ որ ծովեղր էր.
և մտածում էին որ եթէ հնար լինի, նաւն այն-
40 տեղ պրծացնեն։ Եւ խարիսխները կտրելով ծովը
գցեցին. ղեկերի կապերը թուլացրին. և առագաս-
տը վեր առան՝ քամուն տուին դէպի ծովի եղրի
41 կողմը։ Եւ մի տեղ ընկան՝ որ երկու կողմից ծով
ունէր. և նաւը նստեցրին. և նաւի առաջի կողմը
խրուած անշարժ մնաց, և յետի կողմն ալիքների
42 սաստկութիւնից քանդվում էր։ Եւ զինուորները
խորհուրդ էին արել՝ որ կապուածներին սպանեն,
43 մի գուցէ մէկը լողալ փախչի։ Բայց հարիւրապե-
տը կամենալով Պօղոսին ապրեցնել, նորանց այն
խորհրդից արգիլեց. և հրամայեց որ լող տալ
կարողացողներն առաջ ընկնեն և դուրս գնան ցա-
44 մաքը։ Եւ մնացածներն էլ որը տախտակներով և
որը նաւի ուրիշ բաներով. և այնպէս եղաւ որ
ամենքը պրծան դուրս եկան ցամաքը։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ երբոր ազատուեցանք, այն ժամանակ իմա-
ցանք՝ որ այն կղզու անունը Մելիտէ էր. բայց բար-
բարոսները ոչ սակաւ մարդասիրութիւն ցոյց տուին
2 մեզ։ Վասն զի կրակ վառեցին և մեզ ամենիս ըն-
դունեցին մեր վերայ եկած անձրեւի և սաստիկ
3 ցրտի համար։ Եւ Պօղոսը՝ երբոր շատ խռիւ էր
հաւաքել և կրակի վերայ էր դնում, տաքութիւ-
նից մի իժ դուրս եկաւ և նորա ձեռքիցը բռնեց։
4 Եւ երբոր բարբարոսները տեսան գազանը նորա
ձեռքիցը կախուած, իրար ասում էին, Այս մարդն
անպատճառ մարդասպան է, որ ծովիցը ազատուե-
լուց յետոյ արդար իրաւունքը չ'թողեց որ ապրի։
5 Եւ նա այն գազանը կրակին մէջ թափ տուաւ. և
6 իրան ոչինչ վնաս չ'եղաւ։ Իսկ նորանք սպասում
էին, թէ կամ կ'ուռենայ, կամ յանկարծակի մե-
ռած վայր կ'ընկնի. և երբոր շատ սպասեցին, և
տեսան որ վնաս չ'եղաւ նորան, իրանց խօսքը դար-
7 ձրին, և ասում էին, թէ Սա մի աստուած է։ Եւ
այնտեղի չորս կողմովը կային այն կղզու գլխաւորի
գիւղերը, որի անունը Պոպլիոս էր. որ մեզ երեք
8 օր իրան մօտ առաւ և սիրով ընդունեց։ Եւ եղաւ
որ Պոպլիոսի հայրը ջերմով և թանչքով հիւան-
դացած պառկած էր. Պօղոսը նորա մօտ մտաւ՝ և
աղօթք արաւ, և ձեռքերը նորա վերայ դրաւ, և
9 նորան բժշկեց։ Եւ երբոր այս եղաւ, ուրիշ հի-
ւանդներն էլ որ այն կղզումը կային, գալիս էին
10 և բժշկվում։ Որոնք շատ պատուով էլ պատուե-
ցին մեզ. և երբոր գնացինք, ինչ որ պէտք էր
11 տուին։ Եւ երեք ամսից յետոյ վեր ելանք մի Ա-
ղէքսանդրացի նաւ, որ ձմեռը այն կղզումն էր անց-

12 կացրել և Դիոսկուրացիների նշանն ունէր։ Եւ ի-
ջանք Սիրակուսա, և երեք օր այնտեղ մնացինք։
13 Այնտեղից պտոյտ տալով հասանք Հռեգիոն. և
մէկ օրից յետոյ երբոր հարաւի քամին փչեց, երկ-
14 րորդ օրը եկանք Պատիոլոս։ Ուր եղբայրներ էլ
գտանք, որոնք աղաչեցին որ եօթն օր այնտեղ մը-
15 նանք. և այսպէս եկանք Հռովմ։ Եւ երբոր այն-
տեղից եղբայրները մեր մասին լսեցին, մեր առաջը
դուրս եկան մինչեւ Ապիոսի վաճառանոցը և Երեք
իջեւանները. Պողոսը որ նորանց տեսաւ, Աստուա-
ծանից գոհացաւ և քաջութիւն առաւ։
16 Եւ երբոր մտանք Հռովմ, հարիւրապետը կապ-
ուածները զօրապետին յանձնեց. և Պողոսին հրա-
ման եղաւ որ իր պահապան զինուորի հետ առան-
17 ձին կենայ։ Եւ երեք օրից յետոյ եղաւ որ Պողոսը
Հրէաների գլխաւորներին կանչեց. և երբոր եկան,
նորանց ասեց. Մարդիկ եղբարք, ես ժողովրդի
կամ հայրենական սովորութիւնների հակառակ մի
բան չգործած, Երուսաղէմից կապուած մատ-
18 նուեցայ Հռովմայեցիների ձեռը։ Որոնք ինձ դա-
տելով կամեցան թող տալ, որովհետեւ ինձանում
19 մեռնելու ոչինչ յանցանք չկար։ Բայց երբոր
Հրէաները հակառակում էին, ստիպուեցայ դէպի
Կայսրը բողոքել. ոչ թէ իբր իմ ազգիցը մի ամ-
20 բաստանելու բան ունէի։ Եւ այս պատճառի հա-
մար աղաչեցի ձեզ հիմա որ տեսնեմ և խօսեմ.
որովհետեւ Իսրայէլի այն յոյսին համար եմ ես այս
21 շղթայով կապուած։ Նորանք էլ ասեցին նորան.
Մենք քեզ համար Հրէաստանից ոչ թուղթ ենք
ստացել և ոչ էլ եղբայրներից մէկը եկաւ և քեզ
22 համար մի չար բան պատմեց կամ խօսեց։ Բայց
կ'բաղձայինք քեզանից լսել թէ ինչ ես խորհում.
որովհետեւ այդ աղանդի համար մեզ յայտնի է,

23 որ ամեն տեղ դորա դէմ են խօսում։ Երբոր նո-
րա հետ մէկ օր որոշել էին, շատ մարդիկ եկան
նորա մօտ այն հիւրանոցը, որոնց Աստուծոյ ար-
քայութիւնը վկայութիւնով պատմում էր, և Յի-
սուսին համար նորանց համոզում էր Մովսէսի օ-
րէնքիցը և մարգարէներից առաւօտանց մինչեւ ի-
24 րիկունը։ Եւ ոմանք խօսքերին համոզվում էին, իսկ
25 ոմանք չէին հաւատում։ Եւ իրար հետ չմիաբան-
ուած արձակուեցան, երբոր Պողոսը այս մէկ խօսքն
ասեց թէ Սուրբ Հոգին Եսայիա մարգարէի ձեռովը
26 մեր հայրերի հետ լաւ խօսեց, Եւ ասեց. Գնա
ժողովրդի մօտ և ասիր. Դուք լսելով կ'լսէք և
չէք իմանալ. և տեսնելով կ'տեսնէք և չէք տես-
27 նել։ Որովհետեւ այս ժողովրդի սիրտը թանձրացաւ,
և էրանցականջներովը ծանր լսեցին, և էրանց աչ-
քերը խփեցին. որ մի գուցէ աչքով տեսնեն և ա-
կանջներովը լսեն, և սրտով իմանան և դարձի գան,
28 և ես բժշկեմ նորանց։ Եւ հիմա յայտնի լինի ձեզ,
որ Աստուծոյ փրկութիւնն ուղարկուեցաւ հեթա-
29 նոսներին, և նորանք կ'լսեն։ *Եւ երբոր նա այս
ասեց, Հրէաները դուրս գնացին նորանից. և ի-
բանց մէջ շատ վիճաբանութիւն ունէին։"
30 Եւ Պողոսը ամբողջ երկու տարի, իր վարձքով
31 բռնած տունը մնաց։ Եւ ամեն իրան մօտ եկողնե-
32 րին ընդունում էր. Աստուծոյ արքայութիւնը քա-
րոզելով, և Տէր Յիսուս Քրիստոսի համար սովորե-
ցնելով, անխափան ամեն համարձակութեամբ։

---

*Ոմանք չունին այս համարը։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս Յիսուս Քրիստոսի ծառայ՝ կանչուած ա-
առաքեալ՝ Աստուծոյ աւետարանի համար որոշուած,
2 Այն որ առաջուց խոստացաւ իր մարգարէների ձե-
3 ռովը սուրբ գրքերումը, Իր Որդու համար, որ
4 մարմնի կողմանէ Դաւիթի զաւակից եղաւ. Եւ
Աստուծոյ Որդի սահմանուեցաւ զօրութիւնով՝ սրբ-
ութեան Հոգու կողմանէ մեռելներից յարութիւն
առնելուցը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի համար,
5 Որով ընդունեցինք շնորհք և առաքելութիւն՝ հա-
ւատքի հնազանդութեան համար ամեն ազգերի
6 մէջ նորա անունի համար. Որոնց միջումը դուք
7 էլ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք. Ձեզ ա-
մենիդ՝ որ Հռովմումն էք՝ Աստուծոյ սիրելիներիդ՝
կանչուած սուրբերիդ, շնորհք լիցի ձեզ և խաղա-
ղութիւն Աստուածանից՝ մեր Հօրից և Տէր Յի-
սուս Քրիստոսից։

8 Առաջ գոհանում եմ Աստուածանից Յիսուս
Քրիստոսի ձեռովը ձեր ամենի համար. որ ձեր հա-
9 ւատքը բոլոր աշխարհքի մէջ պատմվում է։ Որով-
հետեւ Աստուած ինձ վկայ է, որին ես պաշտում
եմ իմ հոգովը նորա Որդու աւետարանումը, թէ
10 ինչպէս անդադար ձեզ յիշում եմ։ Ամեն ժամա-

նակ իմ աղօթքներումն աղաչելով՝ որ լինի թէ մի
անգամ յաջողուի ինձ՝ Աստուծոյ կամքովը ձեզ
11 մօտ գալ։ Որովհետեւ շատ ցանկանում եմ ձեզ
տեսնել, որ մի հոգեւոր շնորհք հաղորդեմ ձեզ
12 ձեր հաստատուելու համար. Այսինքն՝ որ ձեզ
հետ մխիթարուիմ մեր փոխադարձ՝ իմ և ձեր
13 հաւատքի միջոցով։ Եղբարք, չեմ կամենում որ
դուք չգիտենաք, թէ շատ անգամ միտքս դրի որ
ձեզ մօտ գամ, (Բէյ— մինչեւ հիմա արգիլուեցայ.)
որ ձեր միջումն էլ պտուղ ունենամ՝ ինչպէս և
14 ուրիշ հեթանոսների մէջ։ Որովհետեւ ես Յոյներին
և Բարբարոսներին, իմաստուններին և անմիտներին
15 պարտական եմ։ Այնպէս՝ իմովսանն յօժար եմ
ձեզ էլ, որ Հռովմումն էք՝ աւետարանը քարոզել։
16 Որովհետեւ ես Քրիստոսի աւետարանը ամօթ չեմ
համարում. որովհետեւ Աստուծոյ զօրութիւն է
փրկելու համար ամեն հաւատացողին, առաջ Հրէ-
17 այնի՝ և յետոյ Յոյնին։ Որովհետեւ Աստուծոյ ար-
դարութիւնը նորանով յայտնվում է՝ հաւատքից
հաւատքի մէջ. ինչպէս գրուած է թէ Արդարը հա-
ւատքից կ'ապրի։

18 Որովհետեւ Աստուծոյ բարկութիւնն երկնքիցը
յայտնվում է մարդկանց ամեն ամբարշտութեան
և անիրաւութեան վերայ, որ ճշմարտութիւնն
19 անիրաւութիւնով բռնում են։ Որովհետեւ Աստու-
ծոյ գիտելիքը յայտնի է նորանցում. որ Աստուած
20 յայտնեց նորանց։ Որովհետեւ նորա աներեւոյթ բ-
նութիւնը աշխարհքի սկզբից ստեղծուածներովն իմաց-
ուելով տեսնվում են, որ է՝ նորա մշտնջենաւոր
զօրութիւնը և Աստուածութիւնը, այնպէս որ ան-
21 պատասխան մնան։ Որովհետեւ Աստուծուն ճանա-
չելով, նորան Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին՝ կամ
շնորհակալ չեղան. այլ իրանց մտածմունքներումն

ունայնացան և նորանց անմիտ սրտերը խաւարուե-
22 ցան։ Ասելով թէ իմաստուն են՝ յիմարեցան.
23 Եւ անեղծ Աստուծոյ փառքը փոխեցին եղծանելի
մարդի և թռչունների և չորքոտանիների և սո-
24 ղունների պատկերի նմանութեան հետ. Նորա հա-
մար Աստուած էլ նորանց մատնեց իրանց սրտերի
ցանկութեան մէջ՝ պղծութեան համար. որ խայ-
տառակեն իրանց մարմիններն իրանց անձերումը։
25 Որոնք Աստուծոյ ճշմարտութիւնը ստութեան հետ
փոխեցին. և երկրպագեցին և պաշտեցին ստեղծ-
ուածներին քան թէ Ստեղծողին. որ օրհնեալ է
26 ի յաւիտեանս. ամէն։ Նորա համար Աստուած
մատնեց նորանց անարգ կիրքերի. և նորանց էգերը
բնական գործածութիւնը փոխեցին անբնականի
27 հետ. Այնպէս էլ արուները կնոջ բնական գոր-
ծածութիւնը թողելով, իրանց ցանկութիւններովը
իրար հետ բորբոքուեցան. արուներն արուների հետ
խայտառակութիւն էին գործում, և այն փոխա-
րէնը՝ որ արժան էր իրանց մոլութեանն՝ իրանց
28 անձերումը ընդունում էին։ Եւ ինչպէս որ չ'ընտ-
րեցին՝ Աստուծուն ունենալ իրանց գիտութեան
մէջ, Աստուած մատնեց նորանց անարգ մտքի որ
29 անարժան բաներ գործեն. Որոնք լցուած են ամեն
անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով, անզգամու-
թիւնով, ագահութիւնով, չարութիւնով, լիքը
նախանձով, մարդասպանութիւնով, կռիւով, նենգ-
30 ութիւնով, չարաբանութիւնով. Ֆուներ, բամ-
բասողներ, աստուածատողներ, թշնամանողներ,
ամբարտաւաններ, գոռոզներ, չար բաներ հնարող-
31 ներ, ծնողների անհնազանդներ. Անմիտներ, ուխ-
տադրուժներ, անգութներ, անհաշտներ, անողորմ-
32 ներ. Որ Աստուծոյ իրաւունքները հասկանալով թէ
այսպիսի բաներ գործողները մահի արժանի են, ոչ

թէ միայն այս բաներն անում են, այլ գործողնե-
րին էլ կամակից են լինում։

ԳԼ. Բ

1 Նորա համար առանց պատասխան տալու ես, ով
մարդ՝ ով որ էլ լինես, որ դատում ես. որովհե-
տեւ ինչով որ ուրիշին դատում ես, քեզ ես դա-
տապարտում. որ դու նոյնն ես գործում որ ինքդ
2 դատում ես։ Բայց մենք գիտենք, որ Աստուծոյ
դատաստանը ճշմարտութեամբ է նորանց վերայ,
3 որ այսպիսի բաներ գործում են։ Իսկ, ով մարդ,
որ դատում ես այսպիսի բաներ գործողներին, և
որ դու նոյնն ես գործում, մի՞թէ կարծում ես՝
4 թէ դու կ'պրծնիս Աստուծոյ դատաստանից։ Կամ
թէ նորա քաղցրութեան առատութիւնը և համ-
բերութիւնը և երկայնմտութիւնը արհամարհո՞ւմ
ես. չ'գիտենալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը
5 քեզ ապաշխարութեան է տանում։ Բայց դու քո
խստութիւնովը և անզեղջ սրտովը բարկութիւն ես
կիտում քո անձի համար՝ բարկութեան և այն Աս-
տուծոյ արդար դատաստանի յայտնութեան օրու-
6 մը, Որ նա ամեն մէկին իր գործերի պէս հատուց-
7 ցումը կ'տայ. Նորանց, որ բարի գործերի մէջ են
յարատեւում, և փառք և պատիւ և անապակա-
նութիւն են որոնում, յաւիտենական կեանք.
8 Բայց նորանց՝ որ հակառակութիւնից են՝ և ճըշ-
մարտութեան անհնազանդ և անիրաւութեան ե-
տեւից գնացած, բարկութիւն և սրտմտութիւն.
9 Նեղութիւն և տառապանք այն ամեն մարդի վերայ՝
որ չարութիւն է գործում. առաջ Հրէայի՝ և յետոյ
10 Յունի։ Իսկ փառք և պատիւ և խաղաղութիւն
ամեն բարի գործողին. առաջ Հրէայի՝ և յետոյ

11 Ցոյնին։ Որովհետեւ Աստուծոյ մեծ աչառութիւն
12 չ'կայ։ Որովհետեւ նորանք՝ որ առանց օրէնքի մեղք
գործեցին, առանց օրէնքի էլ կ'կորչին. և նորանք՝
որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին օրէնքով կ'դատ-
13 ուին։ (Որովհետեւ ոչ թէ օրէնքը լսողներն են Ա-
ստուծոյ առաջին արդար, այլ օրէնքը կատարողնե-
14 րը կ'արդարանան։ Ուրեմն երբոր հեթանոսները՝ որ
օրէնք չ'ունին՝ բնութեամբ օրէնքի գործերն անեն,
սորանք թէեւ օրէնք չ'ունին իրանք են իրանց հա-
15 մար օրէնք. Որոնք ցոյց են տալիս թէ օրէնքի գոր-
ծը նորանց սրտերումը գրուած է՝ նորանց խղճմը-
տանքի վկայութիւնովը, և իրանց խորհուրդների
իրար յանդիմանելովը, կամ թէ իրաւունք տալ-
16 վը.) Այն օրը՝ որ Աստուած մարդկանց ծածուկ
բաները կ'դատէ իմ աւետարանի համեմատ Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռովը։
17 Ահա դու Հրէայ ես անուանվում, և կռթնվում
ես օրէնքի վերայ, և պարծենում ես Աստուծով։
18 Եւ Նորա կամքը գիտես, և զանազանում ես տար-
19 բեր բաները օրէնքիցը խրատուած լինելով, Եւ քո
անձի վերայ վստահութիւն ունիս՝ որ կոյրերի ա-
20 ռաջնորդ ես. և խաւարեալների լոյս. Անմիտների
խրատիչ, երեխաների վարդապետ. որ օրէնքի գի-
տութեան և ճշմարտութեան կերպարանքն ունիս
21 օրէնքումը. Արդ դու՝ որ ուրիշին սովորեցնում ես,
քո անձին չէ՞ս սովորեցնում. դու որ քարոզում
22 ես չ'գողանալ, գողանո՞ւմ ես։ Որ ասում ես շնու-
թիւն չ'գործել՝ շնութի՞ւն ես գործում. դու՝ որ
կռքերիցը գարշում ես՝ սրբապղծութի՞ւն ես ա-
23 նում։ Դու՝ որ օրէնքովը պարծենում ես, օրէնքին
24 դէմ գործելով Աստուծուն անարգո՞ւմ ես։ Որով-
հետեւ Աստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հայհոյ-
վում է հեթանոսների մէջ, ինչպէս և գրուած է։

25 Արդ թլփատութիւնը շահաւոր է՝ թէ որ օրէն-
քը պահող ես. ապա եթէ օրէնքի դէմ յանցաւոր
ես, քո թլփատութիւնն անթլփատութիւն եղաւ։
26 Բայց թէ որ անթլփատութիւնն օրէնքի իրաւունք-
ները պահէ, չէ՞ որ նորա անթլփատութիւնը՝ թլը-
27 փատութիւն կ'համարուի։ Եւ ի բնէ անթլփա-
տութիւնը՝ օրէնքը կատարելով կ'դատապարտէ
քեզ, որ գրով և թլփատութիւնով օրէնքի դէմ
28 յանցաւոր ես. Որովհետեւ նա չէ Հրէայ՝ որ դրսի
երեւոյթով է, և այն չէ թլփատութիւնը՝ որ մարմ-
29 նով դրսի երեւոյթով է. Այլ նա՝ որ ծածուկ
Հրէայ է, և սրտի թլփատութիւնը հոգով՝ և ոչ
թէ գրով. որի գովասանքը ոչ թէ մարդկանցից է,
այլ Աստուածանից։

ԳԼ. Գ

1 Արդ ի՞նչ է Հրէայի առաւելութիւնը, կամ ի՞նչ
2 է թլփատութեան օգուտը։ Շատ, ամեն կերպով.
առաջ հէնց նա որ Աստուծոյ պատգամները նո-
3 րանց հաւատացուեցան։ Բայց ի՞նչ. եթէ ոմանք
չ'հաւատացին, մի՞թէ նորանց անհաւատութիւնն
4 Աստուծոյ հաւատքը կ'խափանէ. քաւ լիցի։ Արդ
թող Աստուած ճշմարիտ լինի, իսկ ամեն մարդ
սուտ. ինչպէս գրուած է, Որ արդար լինես քո
5 խօսքերումը, և յաղթես քո դատուելումը։ Բայց
եթէ մեր անիրաւութիւնն Աստուծոյ արդարու-
թիւնը յայտնի երեւացնում է, ի՞նչ ասենք. մի՞թէ
անիրաւ է Աստուած, որ բարկութիւնը բերում է։
6 Մարդի կերպով եմ ասում, քաւ լիցի. ապա
7 Աստուած ի՞նչպէս կ'դատէ աշխարհը։ Որովհետեւ
եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնն իմ ստութիւնովն
աւելացաւ նորա փառքի համար, էլ ի՞նչու եմ

8 ես մեղաւորի պէս դատվում։ Եւ ի՞նչու համար
այնպէս վարեցէք, ինչպէս չարախօսվում ենք, և ինչ-
պէս ոմանք ասում են մեզ համար, թէ ասում
լինենք, թէ Չար գործենք՝ որ բարին գայ. որոնց
դատաստանը արդար է։
9 Եւ հիմա ի՞նչ. աւելի՞ ենք. ամենեւին ոչ. որով-
հետեւ առաջ մեղադրեցինք Հրէաներին և հեթա-
10 նոսներին, թէ ամենքը մեղքի տակ են. Ինչպէս որ
11 գրուած է, թէ Արդար չկայ՝ մէկն էլ չկայ։ Չը-
12 կայ խմացող, չկայ Աստուծուն խնդրող, Ամենքը
խոտորեցան, միասին անպիտան եղան. չկայ բա-
13 րութիւն անող, մինչեւ մէկն էլ չկայ։ Նորանց
կոկորդը բաց գերեզման է, և իրանց լեզուներովը
նենգութիւն են անում. խժերի թոյն կայ նորանց
14 շրթունքների տակ։ Որոնց բերանը անէծքով և
15 դառնութիւնով լիքն է։ Որոնց ոտները շուտագնաց
16 են արիւն թափելու համար։ Կործանում և թշ-
17 ուառութիւն է նորանց ճանապարհներումը։ Եւ
18 խաղաղութեան ճանապարհը չճանաչեցին։ Աս-
19 տուծոյ երկիւղը նորանց աչքերի առաջին չէ։ Բայց
գիտենք, թէ ամեն ինչ որ օրէնքն ասում է նո-
րանց է ասում, որ օրէնքի տակ են. որ ամեն բե-
րան խփուի, և բոլոր աշխարհք Աստուծոյ առաջին
20 դատապարտ լինի։ Որովհետեւ օրէնքի գործերից
ոչ մի մարմին չի արդարանալ նորա առաջին. ո-
րովհետեւ օրէնքովը լինում է մեղքի գիտութիւն։
21 Բայց հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ արդարու-
թիւնը յայտնուած է, օրէնքից և մարգարէներից
22 վկայուած լինելով։ Այսինքն Աստուծոյ արդարու-
թիւնը որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքիցն է, այն
ամենի համար և ամենի վերայ, որ հաւատում են.
23 որովհետեւ խտրութիւն չկայ։ Որովհետեւ ամենքը
մեղանչեցին, և Աստուծոյ փառքիցը պակասուած

24 են. Զրի են արդարանում նորա շնորհքովը՝ այն
փրկութեան ձեռովը՝ որ Յիսուս Քրիստոսումն է։
25 Որին Աստուած առաջուց սահմանեց քաւութիւն
լինելու համար հաւատալով նորա արիւնովը, որ
իր արդարութիւնը ցոյց տայ՝ այն առաջուց գոր-
ծուած մեղքերի թոյլտուութեան համար՝ Աստու-
26 ծոյ ներելու ժամանակին։ Որ իր արդարութիւնը
երեւացնէ այս ժամանակումը. որ ինքն լինի արդար
և արդարացնող նորան՝ որ Յիսուսի հաւատքիցն է.
27 Հիմա ո՞ւր է պարծանքը. խափանուեցաւ. ո՞ր օ-
րէնքովը, գործերի՞ օրէնքովը. ոչ, այլ հաւատքի օ-
28 րէնքովը։ Ուրեմն համարում ենք, որ մարդը հա-
ւատքով է արդարանում առանց օրէնքի գործերի։
29 Մի՞թէ Աստուած միայն Հրէաներինն է, և հեթա-
նոսներինն էլ չէ. այո, հեթանոսներինն էլ է։
30 Որովհետեւ մէկ Աստուած է՝ որ արդարացնում է
թլփատութիւնը հաւատքից, և անթլփատութիւ-
31 նը նոյն հաւատքովը։ Արդ մի՞թէ օրէնքը խափա-
նում ենք հաւատքովը. քաւ լիցի. այլ օրէնքը
հաստատում ենք։

ԳԼ. Դ

1 Արդ ի՞նչ ասենք, թէ մեր Աբրահամ հայրը գը-
2 տաւ մարմնի կողմանէ։ Որովհետեւ եթէ Աբրահա-
մը գործերով արդարացած լիներ՝ պարծանք կ'ու-
3 նենար. բայց ոչ թէ Աստուծոյ առաջին։ Որովհե-
տեւ գիրքն ի՞նչ է ասում. Աբրահամը հաւատաց
Աստուծուն, և արդարութիւն համարուեցաւ նո-
4 րան։ Բայց նորան՝ որ գործք է անում, վարձքը չէ
համարվում շնորհքի պէս, այլ պարտքի պէս։
5 Բայց նորան՝ որ գործք չէ անում այլ հաւատում
է նորան, որ ամբարշտին արդարացնում է, նորա

6 հաւատքը համարվում է արդարութիւն։ Ինչպէս
որ Դաւիթն էլ այն մարդի երանութիւնն է ա-
ասում, որին Աստուած արդարութիւն է համարում
7 առանց գործերի։ Երանի նորանց՝ որոնց անօրէնու-
թիւնները թողուեցան, և որոնց մեղքերը ծած-
8 կուեցան։ Երանի է այն մարդին, որին Տէրը մեղք
9 չի համարիլ։ Արդ այս երանութիւնը՝ թլփատու-
թեան վերայ է՝ կամ թէ անթլփատութեան վե-
րայ էլ է.. որովհետեւ ասում ենք՝ թէ Աբրահամի
10 հաւատքն արդարութիւն համարուեցաւ։ Արդ
ի՞նչպէս համարուեցաւ. երբոր թլփատութիւնո՞ւմ
էր՝ թէ անթլփատութիւնումը. ոչ թէ թլփատու-
11 թիւնում այլ անթլփատութիւնում։ Եւ թլփա-
տութեան նշանն առաւ էբրէ- արդարութեան կնիք
այն հաւատքի որ անթլփատութիւնումն էր, որ
նա հայր լինի այն ամեն հաւատացեալների՝ որ ան-
թլփատութիւնիցն են՝ որ նորանց էլ համարուի
12 արդարութիւնը։ Եւ թլփատութեան հայր հա-
-է ոչ միայն նորանց՝ որ թլփատութիւնիցն են,
այլ նորանց էլ՝ որ այն հաւատքի հետքովն են գը-
նում, որ մեր հայր Աբրահամն անթլփատութիւ-
13 նումն ունէր։ Որովհետեւ ոչ թէ օրէնքովը Եղ-
Աբրահամին կամ նորա զաւակին այն խոստմունքը
թէ նա աշխարհքի ժառանգն է, այլ հաւատքի
14 արդարութիւնիցը։ Որովհետեւ եթէ օրէնքից լի-
նողներն են ժառանգ, ապա հաւատքն ունայն էր՝
15 և խոստմունքը կ'խափանուէր։ Որովհետեւ օրէնքը
բարկութիւն է գործում. որովհետեւ ուր օրէնք
16 չ'կայ՝ օրինազանցութիւն էլ չ'կայ։ Սորա համար
հաւատքիցն է, որ շնորհքով լինի. որ խոստմունքը
հաստատ լինի ամեն զաւակի համար, ոչ միայն օ-
րէնքիցը լինողի համար, այլ նորա համար էլ որ
Աբրահամի հաւատքիցն է, որ մեր ամենի հայրն է։

17 Ինչպէս որ էլ գրուած է, թէ Շատ ազգերի հայր
արի քեզ Աստուծոյ առաջին, որին հաւատաց, որ
մեռելներին կենդանի է անում՝ և չ'լինող բաները
18 լինողի պէս է կանչում։ Որ առանց յոյսի՝ յոյսով
հաւատաց՝ թէ շատ ազգերի հայր կ'լինի. ինչպէս
ասուեցաւ՝ թէ Այնպէս պիտի լինի քո զաւակը։
19 Եւ չ'տկարացաւ հաւատքով, -յ-ինչ- մոիկ չ'ա-
բաւ իր մարմնին որ արդէն մեռած էր, ինքը իբրեւ
հարիւրամեայ լինելով, և ոչ էլ Սառայի արգան-
20 դի մեռած լինելուն։ Եւ Աստուծոյ խոստմունքի
համար չ'երկմտեց անհաւատութիւնով, այլ զօ-
բացաւ հաւատքով, և Աստուծուն փառք տուաւ։
21 Եւ իր մտքումը համոզուած էր, թէ նա որ խոս-
22 տացաւ, կարող է և անել։ Նորա համար էլ
արդարութիւն համարուեցաւ նորան։
23 Բայց ոչ միայն նորա համար գրուեցաւ թէ նո-
24 րան համարուեցաւ արդարութիւն. Այլ մեզ հա-
մար էլ, որ մեզ պիտի համարուի, որ հաւատում
ենք նորան՝ որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին յարու-
25 թիւն տուաւ մեռելներից. Որ մատնուեցաւ մեր
յանցանքների համար. և յարութիւն առաւ մեզ
արդարացնելու համար։

ԳԼ. Ե

1 Արդ մենք՝ հաւատքով արդարացած լինելով
Աստուծոյ հետ խաղաղութիւն ունինք՝ մեր Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։ Որով ընդունեցինք
հաւատքով այս շնորհքի մէջ մնալն էլ, որ նո-
րանում կանգնած ենք, և պարծենում ենք Աս-
3 տուծոյ փառքի յոյսովը։ Եւ ոչ միայն -յ-ոչ-,
այլ նեղութիւնների մէջ էլ պարծենում ենք.
գիտենալով որ նեղութիւնը համբերութիւն է

4 գործում, համբերութիւնը՝ փորձառութիւն, փոր-
5 ձառութիւնը՝ յոյս. Ցոյսն էլ չէ ամաչեցնում. ո-
րովհետեւ Աստուծոյ սէրը փռուած է մեր սրտերի
մէջ Սուրբ Հոգու ձեռովը՝ որ տրուեցաւ մեզ։
6 Որովհետեւ երբոր մենք դեռ տկար էինք՝ Քրիստո-
սը մեզ համար իր ժամանակումն ամբարիշտների
7 տեղ մեռաւ։ Վասն զի հազիւ թէ մի արդարի
համար մէկը մեռնի. (բայց մի բարի մարդի համար
8 իցէ թէ մէկը համարձակի մեռնիլ։) Բայց Աստ-
ուած յայտնեց իր սէրը դէպի մեզ, որ՝ երբոր
մենք դեռ մեղաւոր էինք, Քրիստոսը մեզ համար
9 մեռաւ. Ապա օրքան աւելի հիմա, որ արդարա-
ցանք նորա արիւնովը կ'փրկուինք նորանով բար-
10 կութիւնից։ Որովհետեւ թէ որ դեռ թշնամի
էինք, Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք նորա Որդու
մահովը, օրքան աւելի որ հաշտուած ենք, կ'ապ-
11 րինք նորա կեանքովը։ Եւ ոչ միայն այսքան. այլ
Աստուծով էլ պարծենում ենք՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի ձեռովը, որով հիմա հաշտութիւնն ըն-
դունեցինք։
12 Սորա համար՝ ինչպէս մէկ մարդի ձեռովը մեղ-
քը մտաւ աշխարհքը, և այն մեղքովն էլ մահը.
և այսպէս մահն ամեն մարդկանց վերայ տարած-
13 ուեցաւ, ըստ որում ամենքը մեղանչեցին։ (Որով-
հետեւ մինչեւ օրէնքը՝ մեղք կար աշխարհքումը,
բայց մեղքը չէ համարվում քանի որ օրէնք չ'կայ։
14 Բայց մահը թագաւորեց Ադամից մինչեւ Մովսէսը
Ադամի մեղքի նման չ'մեղանչողների վերայ էլ. որ
15 օրինակ է նորան որ գալու էր։ Բայց շնորհքն այն-
պէս չէ՝ ինչպէս յանցանքը. որովհետեւ եթէ մէկի
յանցանքովը շատերը մեռան, էլ օրքան աւելի
Աստուծոյ շնորհքն ու պարգեւը մէկ մարդի՝ Յի-
սուս Քրիստոսի շնորհքովն աւելացաւ շատերի վե-

16 րայ։ Եւ պարգեւն այնպէս չէ՝ ինչպէս այն մէկ մե-
ղանչողից եղածը, որովհետեւ դատաստանն այն մէկ
մեղքիցը դէպի դատապարտութիւն տարաւ. բայց
շնորհքը շատ մեղքերից արդարութեան մէջ է
17 դնում։ Որովհետեւ եթէ մէկի մեղքովը մահը թա-
գաւորեց այն մէկի ձեռովն, էլ օրքան աւելի նո-
րանք, որ ընդունում են շնորհքի լիութիւնն ու
արդարութեան պարգեւները կեանքով կ'թագաւո-
18 րեն՝ այն մէկ Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը։) Արդ-
ուրեմն՝ ինչպէս որ մէկի յանցանքովն ամեն մարդ-
կանց վերայ դատապարտութիւն եկաւ, նոյնպէս էլ
մէկի արդարութիւնովն ամեն մարդկանց վերայ
19 կեանքի արդարութիւն է գալիս։ Որովհետեւ ինչ-
պէս որ մէկ մարդի անհնազանդութիւնովը շատերը
մեղաւորներ եղան, այնպէս էլ մէկի հնազանդու-
20 թիւնովը շատերը արդարներ կ'լինին։ Բայց օրէնքը
մէջ ընկաւ՝ որ յանցանքը շատանայ. բայց ուր
որ աւելի եղաւ մեղքը, այնտեղ աւելի եւս շա-
21 տացաւ շնորհքը։ Որպէս զի ինչպէս մեղքը թագա-
ւորեց մահի ձեռովը, այնպէս էլ շնորհքը թագա-
ւորէ արդարութիւնով յաւիտենական կեանքի մէջ՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը։

ԳԼ. Զ

1 Արդ ի՞նչ ասենք. մնա՞նք մեղքի մէջ, որ շնորհ-
2 քը շատանայ։ Քաւ լիցի. մենք որ մեռանք մեղ-
3 քին, էլ ի՞նչպէս դեռ կ'ապրենք նորանում։ Կամ
չ'գիտէք՝ թէ քանիներս որ Յիսուս Քրիստոսով
մկրտուեցանք՝ նորա մահումանը մկրտուեցանք։
4 Մկրտութիւնովը նորա հետ թաղուեցանք մահի
մէջ. որ ինչպէս Քրիստոսը Հօր փառքովը մեռելը-
ների միջից յարութիւն առաւ, այնպէս մենք էլ

5 կեանքի նորոգութեան մէջ մանն դանք։ Որովհետեւ
եթէ նորա մահի նմանութիւնովը նորա հետ տընկուեցանք, ապա նորա յարութեանն էլ նմա՛ն կը
6 լինինք։ Այս գիտենալով, որ մեր հին մարդը նորա հետ խաչուեցաւ, որ մեղքի մարմինը խափանուի, որ այլ եւս չ'ծառայենք մեղքին։ Որովհետեւ
8 նա որ մեռնում է՝ արդարացած է մեղքից։ Եւ եթէ Քրիստոսի հետ մեռանք, հաւատում ենք՝ որ
9 նորա հետ էլ կ'ապրենք։ Գիտենալով որ՝ Քրիստոսը մեռելների միջից յարութիւն առած լինելով, այլ եւս չէ մեռնում, և մահը նորա վերայ
10 այլ եւս չէ տիրում։ Որովհետեւ այն որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ, և այն որ կենդանի է՝
11 Աստուծուն է կենդանի։ Նոյնպէս էլ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած համարեցէք, և Աստուծուն կենդանի՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը։
12 Սորա համար թող մեղքը չ'թագաւորէ ձեր մահկանացու մարմնի մէջ, որ հնազանդիք նորա ցան-
13 կութիւններին։ Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք մի ներկայացնէք մեղքին. այլ ձեր անձերը ներկայացրէք Աստուծուն՝ ինչպէս մեռելներից կենդանացածներ, և ձեր անդամներն ար-
14 դարութեան գործիք՝ Աստուծուն. Որովհետեւ մեղքը չի տիրիլ ձեզ վերայ. որովհետեւ օրէնքի տակ չէք, այլ շնորհքի տակ։
15 Արդ ի՞նչ. մե՞ղք գործենք, որովհետեւ օրէնքի
16 տակ չենք՝ այլ շնորհքի տակ. քաւ լիցի։ Դուք չ'գիտէ՞ք, թէ ում որ ձեր անձերը ծառայ էք ներկայացնում՝ նորան հնազանդելու, ծառաներ էք նորան որին հնազանդում էք. թէ մեղքին՝ դէպի մահ, և թէ հնազանդութեան՝ դէպի արդարու-
17 թիւն։ Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյ. որ մեղքի ծառայ էիք, բայց սրտով հնազանդեցիք այն

վարդապետութեան օրինակին՝ *որին յանձնուեցաք։
18 Ուրեմն դուք մեղքիցն ազատուած՝ ծառայեցիք արդարութեանը։ Մարդկօրէն եմ ասում
19 ձեր մարմնի տկարութեան համար. որ ինչպէս ձեր անդամները ծառայ ներկայացրիք պղծութեանն ու անօրէնութեանը՝ անօրէնութեան համար, նոյնպէս էլ հիմա ձեր անդամները ծառայ ներկայացրէք
20 արդարութեանը սրբանալու համար։ Որովհետեւ երբոր մեղքի ծառայ էիք՝ ազատ էիք արդարու-
21 թիւնից։ Արդ ի՞նչ պտուղ ունէիք այն ժամանակ, որոնց համար հիմա ամօթ էք քաշում. ո-
22 րովհետեւ նորանց վերջը մահ է։ Բայց հիմա որ մեղքիցն ազատուած և Աստուծոյ ծառայ եղած էք՝ ձեր պտուղն ունիք սրբանալու համար, և նորա
23 վերջը յաւիտենական կեանքն է։ Որովհետեւ մեղքի վարձքը մահն է. բայց Աստուծոյ շնորհքը՝ յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը։

ԳԼ. Է

1 Կամ չ'գիտէ՞ք, եղբարք, (որովհետեւ օրէնք գիտացողների հետ եմ խօսում՝) որ օրէնքը մարդի
2 վերայ տիրում է՝ քանի որ նա կենդանի է։ Որովհետեւ մարդ ունեցող կնիկը՝ իր կենդանի մարդի հետ կապուած է օրէնքով. բայց եթէ մարդը
3 մեռնի՝ մարդի օրէնքիցն արձակուած է։ Ուրեմն՝ քանի որ մարդը կենդանի է՝ նա շնացող է կոչվում, եթէ ուրիշ մարդի դնայ. բայց եթէ մարդը մեռնի, օրէնքիցն ազատ է՝ որ շնացող չ'լինի եթէ
4 ուրիշ մարդի դնայ։ Այսպէս էլ, եղբարք, դուք

*Կամ՝ որով հրահանգուեցաք։

Քրիստոսի մարմնովը մեռաք օրէնքին՝ որ ուրիշի լի-
նիք՝ նորան որ մեռելների միջից յարութիւն է ա-
5 ռել, որ պտուղ բերենք Աստուծուն։ Որովհետեւ
քանի որ մարմնով էինք, մեղքերի կիրքերը՝ որ օ-
րէնքովն էին՝ զօրանում էին մեր անդամներումը,
6 որ մենք պտուղ բերենք մահին։ Բայց հիմա ա-
ձակուեցանք օրէնքիցը մեռնելով նորան՝ որով որ
բռնուած էինք, որպէս զի հոգու նորոգութիւնովը
ծառայենք՝ և ոչ թէ գրի հնութիւնովը։
7 Արդ ի՞նչ ասենք. օրէնքը մե՞ղք է. քաւ լիցի.
բայց ես մեղքը չէի գիտենալ՝ եթէ ոչ օրէնքով.
և ցանկութիւնը չէի ճանաչել՝ եթէ օրէնքը չէր
8 ասել՝ Մի ցանկանար։ Մեղքը առիթ առնելով
պատուիրանքովը, ինձանում ամեն ցանկութիւն
գործեց. որովհետեւ առանց օրէնքի մեղքը մեռած
9 է։ Եւ ես առանց օրէնքի մի ժամանակ կենդանի
էի. բայց երբոր պատուիրանքը եկաւ, մեղքը կեն-
10 դանացաւ։ Իսկ ես մեռայ, և այն պատուիրանքն՝
որ կեանքի համար էր, ինձ մահի պատճառ եղաւ։
11 Որովհետեւ մեղքը առիթ առած պատուիրանքովը՝
12 խաբեց ինձ և նորանով սպանեց։ Ուրեմն՝ օրէնքը
սուրբ է՝ և պատուիրանքն էլ սուրբ և արդար և
բարի։
13 Ապա բարի՞ն ինձ մահ եղաւ. քաւ լիցի. այլ
մեղքը. որ մեղքն երեւի որ բարիովն ինձ մահ գոր-
ծեց. որ մեղքն աւելի եւս մեղաւոր լինի պատուի-
14 րանքի ձեռովը։ Որովհետեւ գիտենք՝ որ օրէնքը
հոգեւոր է. բայց ես եմ մարմնաւոր՝ մեղքի տակ
15 ծախսուած։ Որովհետեւ ինչ որ գործում եմ չ'գի-
տեմ. որովհետեւ ոչ թէ ինչ որ կամենում եմ՝
այն եմ գործում. այլ ինչ որ ատում եմ, այն
16 գործում։ Եւ եթէ ինչ որ չեմ կամենում՝ այն
եմ գործում, օրէնքի համար վկայում եմ՝ թէ

17 բարի է։ Արդ ուրեմն ոչ թէ ես եմ գործում
18 այն, այլ ինձանում բնակուած մեղքը։ Որովհետեւ
գիտեմ որ ինձանում (այսինքն իմ մարմնումը) մի
բարի բան չէ բնակվում. քանզի կամենալն կայ
19 իմ մեջը. բայց բարին անելը չեմ գտնում։ Քանզի
ոչ թէ բարին՝ որ կամենում եմ, անում եմ. այլ
20 չարը՝ որ չեմ կամենում, այն եմ գործում։ Ու-
րեմն եթէ այն որ չեմ կամենում ես, այն եմ ա-
նում. էլ ես չեմ անում այն, բայց ինձանում
21 բնակուած մեղքը։ Ուրեմն գտնում եմ այդ օրէն-
քը՝ որ երբ ես կամենում եմ բարին անել, չարն
22 իմ մեջը կայ։ Որովհետեւ ես հաւանում եմ Աս-
23 տուծոյ օրէնքին՝ ներսի մարդովը։ Բայց տեսնում
եմ ուրիշ օրէնք իմ անդամներումը՝ որ իմ մտքի
օրէնքի դէմ պատերազմում է, և ինձ գերի է
բռնում այն մեղքի օրէնքովը՝ որ իմ անդամներումն
24 է։ Ես ի՞նչ խեղճ մարդ եմ. ո՞վ կ'ապրեցնէ ինձ
25 այս մահի մարմնիցը։ Շնորհակալ եմ Աստուածա-
նից մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը։ Արդ ու-
րեմն ես ինքս մտքով ծառայում եմ Աստուծոյ
օրէնքին, իսկ մարմնով մեղքի օրէնքին։

ԳԼ. Ը

1 Ուրեմն հիմա դատապարտութիւն չ'կայ Յիսուս
Քրիստոսումը լինողների համար, *որ մարմնաւորա-
2 պէս չեն վարվում, այլ հոգեւորապէս՝։ Որովհետեւ
կեանքի հոգու օրէնքը Յիսուս Քրիստոսումն՝ ազա-
3 տեց ինձ մեղքի և մահի օրէնքիցը։ Որովհետեւ այն որ
անկարելի էր օրէնքին, որ տկար էր մարմնի պատ-
ճառովը, Աստուած իր Որդին ուղարկելով մեղքի

*Ոմանք չունին։

մարմնի նմանութիւնովը և մեղքի համար՝ մեղքին
4 դատապարտեց այն մարմնումը. Որ օրէնքի արդա-
ռութիւնը կատարուի մեզանում, որ մարմնաւորա-
5 պէս չենք վարվում՝ այլ հոգեւորապէս։ Որովհետեւ
մարմնաւոր լինողները մարմնի բաներն են մտածում.
6 իսկ հոգեւոր լինողները՝ հոգու բաները։ Որովհետեւ
մարմնի խորհուրդը մահ է. և հոգու խորհուրդը՝
7 կեանք և խաղաղութիւն։ Որովհետեւ մարմնի խոր-
հուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. որով-
հետեւ Աստուծոյ օրէնքին չէ հնազանդում, և կա-
8 րող էլ չէ։ Եւ նորանք՝ որ մարմնով են, չեն կա-
9 րող Աստուծուն հաճոյ լինել։ Բայց դուք մարմնով
չէք՝ այլ հոգով, եթէ Աստուծոյ Հոգին ձեզանում
բնակուած է. իսկ եթէ մէկը Քրիստոսի Հոգին
10 չունի՝ նա նորանը չէ։ Եւ եթէ Քրիստոսը ձեզա-
նում է՝ ապա մարմինը մեռած է մեղքի համար,
11 և հոգին կենդանի է արդարութեան համար։ Եւ
եթէ Յիսուսին մեռելներից յարուցանողի Հոգին
ձեզանում բնակուած է, ապա Քրիստոսին մեռել-
ներից յարուցանողը ձեր մահկանացու մարմիններն
էլ կ'կենդանացնէ իր Հոգովը, որ ձեզանում
բնակուած է։
12 Ապա ուրեմն, եղբարք, պարտական ենք ոչ թէ
13 մարմնի՝ մարմնի պէս ապրելու։ Որովհետեւ եթէ
մարմնաւորապէս ապրէք՝ կ'մեռնէք. բայց եթէ հո-
14 գով մարմնի գործերն սպանէք՝ կ'ապրէք։ Որովհե-
տեւ որոնք որ Աստուծոյ Հոգովն են վարվում, նո-
15 րանք Աստուծոյ որդիք են։ Որովհետեւ դուք ծա-
ռայութեան հոգին չառաք որ դարձեալ վախե-
նաք. այլ որդեգրութեան հոգին առաք, որով ա-
16 ղաղակում ենք՝ Աբբա, Հայր։ Նոյն ինքն Հոգին
վկայութիւն է տալիս մեր հոգուն հետ, որ մենք
17 Աստուծոյ որդիք ենք։ Եւ եթէ որդիք՝ ապա ժա-

ռանգներ էլ, Աստուծոյ ժառանգներ և Քրիստոսի
ժառանգակիցներ. որ եթէ նորա չարչարանքներին
կցորդ ենք՝ փառքին էլ մասնակից լինինք։
18 Որովհետեւ այնպէս եմ դատում որ այս ժամա-
նակի չարչարանքները արժանի չեն Բ-ՂԴ-Դ-Դ-Ի-Ի-
այն գալու փառքին հետ, որ մեզանում պիտի
19 յայտնուի։ Որովհետեւ ստեղծուածների եռանդա-
լից ակնկալութիւնը Աստուծոյ որդկանց յայտնու-
20 թեանն է սպասում։ Նորա համար որ ստեղծ-
ուածները հնազանդեցին ունայնութեան, ոչ թէ
կամքով այլ նորա համար՝ որ հնազանդեցրեց Ա-
21 յոյսով, Որ՝ ստեղծուածներն իրանք էլ ապակա-
նութեան ծառայութիւնից կ'ազատուին՝ Աստու-
ծոյ որդկանց փառաւոր ազատութեան մէջ մտնե-
22 լով։ Որովհետեւ գիտենք որ բոլոր ստեղծուածները
մինչեւ հիմա միասին հառաչում են և ցաւի մէջ
23 են։ Եւ ոչ միայն Ն-Ո-Ն-Ի, այլ ինքներս էլ որ Հո-
գու առաջին պտուղն ունինք, մենք էլ մեր ան-
ձերումը հառաչում ենք՝ որդեգրութեանն սպա-
24 սելով Ա-Յ-Ի-Ն-Ի մեր մարմնի ազատութեանը։ Որով-
հետեւ յոյսով փրկուեցանք. բայց յոյսը որ տես-
նըվում է, յոյս չէ. վասն զի այն բանը, որ մէկը
25 տեսնում է՝ էլ ի՞նչպէս կ'յուսայ։ Բայց եթէ այն
որ չենք տեսնում, Ն-Ո-Ն յոյս ունինք, ապա համ-
26 բերութեամբ սպասում ենք։ Այսպէս էլ Հոգին
օգնում է մեր տկարութիւններին, որովհետեւ թէ
ինչ բանի համար պիտի աղօթք անենք՝ ինչպէս
արժան է, չգիտենք. բայց ինքը Հոգին անբարբառ
27 հառաչանքով բարեխօս է լինում։ Եւ սրտերը
քննողը գիտէ թէ ինչ է Հոգու խորհուրդը. որով-
հետեւ Աստուծուն Վ-Ա-Յ-Ե-Ն կերպով սուրբերի հա-
մար բարեխօսում է։
28 Բայց գիտենք, որ Աստուծուն սիրողներին ամեն

բաները գործակից են լինում դէպի բարին նո-
29 բանց՝ որ նախասահմանելովը կանչուած են։ Որով-
հետեւ նորանց որ առաջուց ճանաչեց, առաջուց
էլ սահմանեց իր Որդու պատկերին կերպարանա-
կից լինելու՝ որ նա անդրանիկ լինի շատ եղբայրնե-
30 րի մէջ։ Եւ որոնց առաջուց սահմանեց, նորանց
կանչեց էլ. և որոնց կանչեց, նորանց արդարացրեց
էլ. և որոնց արդարացրեց, նորանց փառաւոր էլ
31 արաւ։ Ապա ի՞նչ ասենք այս բաների համար. ե-
թէ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ է մեզ հակառակ.
32 Որ իր Որդին էլ չ'խնայեց, այլ մեր ամենի համար
մատնեց նորան. էլ ի՞նչպէս նորան հետ ամեն բան
33 չի շնորհիլ մեզ։ Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրուած-
ների դէմ մեղադիր լինի. Աստուած է որ արդա-
34 բացնում է։ Ո՞վ է որ դատապարտէ. Քրիստոսը
որ մեռաւ և աւելի՝ որ յարութիւն էլ առաւ և
Աստուծոյ աջ կողմն է, որ մեզ համար բարեխօս
35 էլ է։ Ապա ո՞վ կ'բաժանէ մեզ Քրիստոսի սէրից.
տառապա՞նք, թէ նեղութի՞ւն, թէ հալածա՞նք,
թէ սո՞վ, թէ մերկութի՞ւն, թէ վտա՞նգ, թէ
36 սո՞ւր։ Ինչպէս գրուած է, թէ Քեզ համար մեռ-
ցընվում ենք բոլոր օրը և մորթուելու ոչխարի պէս
37 համարուեցանք։ Բայց այս ամեն բաներում առա-
ւել եւս յաղթում ենք նորա միջոցովը՝ որ մեզ
38 սիրեց, Որովհետեւ հաստատ գիտեմ, որ ոչ մահ,
ոչ կեանք, ոչ հրեշտակներ, ոչ իշխանութիւններ,
ոչ զօրութիւններ, ոչ ներկայ բաներ, ոչ գալու
39 բաներ, Եւ ոչ բարձրութիւն, ոչ խորութիւն, և
ոչ մէկ ուրիշ ստեղծուած բան կարող է մեզ
բաժանել Աստուծոյ սէրից՝ որ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսումն է։

ԳԼ. Թ

1 Ճշմարիտն եմ ասում Քրիստոսումը՝ Ես սուտ չեմ
ասում, իմ խղճմտանքն էլ վկայում է ինձ Սուրբ Հո-
2 գով։ Որ մեծ տրտմութիւն է ինձ և անպակաս ցաւ
3 իմ սրտին. Որ կ'խնդրէի՝ ես ինքս նզովուած լինիլ
Քրիստոսից իմ եղբայրների և մարմնաւոր ազգական-
4 ների համար. Որոնք Իսրայէլացի են. որոնցն է որ-
դեգրութիւնը, և փառքը և ուխտերը, և օրինա-
5 դրութիւնը և պաշտօնը և խոստումները. Որոնց են
հայրերը՝ և որոնցից է Քրիստոսը մարմնի կողմանէ;
որ է ամենի վերայ Աստուած, օրհնեալ յաւիտ-
6 եանս. ամէն։ Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը
գետինն է ընկել. որովհետեւ ոչ թէ ամենքը որ
7 Իսրայէլից են՝ նորանք են Իսրայէլը։ Եւ ոչ թէ
նորանք որովհետեւ Աբրահամի սերունդ են, ամեն-
քը որդիք են. այլ Իսահակով քեզ համար սե-
8 րունդ պիտի կոչուի։ Այսինքն՝ ոչ թէ մարմնի որ-
դիքն են Աստուծոյ որդիք. այլ խոստման որդիքն
9 են սերունդ համարվում։ Որովհետեւ խոստման
խօսքը սա է. Թէ Այս ժամանակումը կ'գամ և
10 Սառային որդի կ'լինի։ Եւ ոչ միայն այսքան. բայց
Ռեբեկան էլ որ մէկից յղացաւ՝ մեր հայր Իսա-
11 հակից. Քանզի նորանք տակաւին չ'ծնուած, և մի
բարի կամ չար բան էլ չ'գործած, որպէս զի ընտ-
րութեան պէս Աստուծոյ նախասահմանութիւնը
12 հաստատ մնայ, Ոչ թէ գործերից՝ այլ կանչողից,
13 ասուեցաւ նորան. Թէ մեծը պիտի ծառայէ փոք-
րին. ինչպէս գրուած է, Յակոբին սիրեցի, և Եսա-
ւին ատեցի։
14 Հիմա ի՞նչ ասենք. մի՞թէ Աստուծոյ մօտ անի-
15 րաւութիւն կայ. քաւ լիցի։ Որովհետեւ Մովսէսին

ասում է. Կ'ողորմիմ ում որ կ'ողորմիմ, և կ'գը-
16 թամ ում որ կ'գթամ։ Ապա ուրեմն ոչ կամեցո-
ղին է, և ոչ էլ վազողին, այլ Աստուածանից
17 որ ողորմում է։ Որովհետեւ գիրքն ասում է Փա-
րաւոնին, թէ հէնց նորա համար գրգռեցի քեզ
որ քեզանում ցոյց տամ իմ զօրութիւնը, և իմ
18 անունն ամեն երկրի մէջ պատմուի։ Ապա ուրեմն
ում որ կամենում է ողորմում է. և ում կամե-
19 նում է խստացնում է։ Ապա ինձ կ'ասես, էլ
ի՞նչու է մեղադրում. նորա կամքին ո՞վ հակառակ
20 կ'կենայ։ Բայց դու ո՞վ ես, մարդ, որ Աստուծուն
դէմ պատասխան ես տալիս. մի՞թէ ստեղծուածը
կ'ասէ իր Ստեղծողին՝ թէ Ի՞նչու այդպէս արիր
21 ինձ։ Մի՞թէ բրուտը իշխանութիւն չ'ունի հողի
վերայ, որ միեւնոյն զանգուածիցը շինէ մէկը պա-
22 տիւի անօթ, և միւսը անարգութեան։ Եւ ի՞նչ
եթէ Աստուած՝ կամենում էր ցոյց տալ բարկու-
թիւնը և յայտնել իր զօրութիւնը, շատ երկայն-
մտութեամբ համբերեց բարկութեան անօթներին
23 որ կորուստի համար պատրաստուած էին. Եւ որ
յայտնի ցոյց տայ իր փառքի մեծութիւնը՝ ողոր-
մութեան անօթների վերայ, որոնց առաջուց պատ-
24 րաստեց փառքի համար. Որ մեզ էլ կանչեց, ոչ
թէ միայն Հրէաներից, այլ հեթանոսներից էլ.
25 Ինչպէս որ Ովսէէի գրքումն էլ ասում է. Այն որ
իմ ժողովուրդը չէ, ինձ ժողովուրդ կ'կանչեմ. և
26 չ'սիրուածը սիրուած. Եւ կ'լինի որ այնտեղ որ
ասուեցաւ նորանց՝ թէ դուք իմ ժողովուրդ չէք,
այնտեղ նորանք կենդանի Աստուծոյ որդիք կ'կոչ-
27 ուին։ Եսայիան աղաղակում է Իսրայէլի համար.
Թէեւ Իսրայէլի որդկանց համար ծովի աւազին պէս
28 շատ լինի, փոքր մնացորդը կ'փրկուի։ Որովհետեւ
մի կարճ և համառօտ բան կ'անէ Տէրը արդարու-

թեամբ. Տէրը մի կարճ բան կ'անէ երկրի վերայ։
29 Եւ ինչպէս որ Եսայիան առաջուց ասեց. Եթէ
Սաբաւովթ Տէրը մեզ համար սերունդ չէր թո-
ղել, մենք Սոդոմի պէս կ'լինէինք և Գոմորին կը
նմանէինք։
30 Արդ ի՞նչ ասենք. թէ հեթանոսները, որ արդա-
րութեան ետեւից չէին գնում, արդարութեան
հասան՝ այն արդարութեանն որ հաւատքիցն է։
31 Բայց Իսրայէլը որ գնում էր արդարութեան օ-
րէնքի ետեւից, արդարութեան օրէնքին չ'հասաւ։
32 Ի՞նչու համար. որովհետեւ ոչ թէ հաւատքիցը,
այլ իբր օրէնքի գործերիցը ՈՒՂԻՂ էին արդարանալ.
որովհետեւ գայթակղութեան քարի վերայ գլոր-
33 ուեցան։ Ինչպէս գրուած է. Ահա ես Սիօնի մէջ
գայթակղութեան քար և գլորուելու վէմ եմ դը-
նում. և ամեն նորան հաւատացողը չի ամաչիլ։

ԳԼ. Ժ

1 Եղբարք, իմ սրտի փափաքը և դէպի Աստուած
աղօթքը Իսրայէլի համար փրկութեան մասին է։
2 Որովհետեւ վկայում եմ նորանց՝ որ Աստուծոյ նա-
3 խանձն ունին, բայց գիտութեամբ չէ։ Որովհետեւ
Աստուծոյ արդարութիւնը չ'գիտենալով, և իրանց
արդարութիւնը կանգնեցնել կամենալով՝ Աստու-
4 ծոյ արդարութեանը չ'հնազանդեցին։ Վասն զի օ-
րէնքի վախճանը Քրիստոսն է ամեն հաւատացողի
համար դէպի արդարութիւն։
5 Որովհետեւ Մովսէսը գրում է այն արդարու-
թեան համար որ օրէնքիցն է, թէ այս բաներն ա-
6 նող մարդը կ'ապրի նորանցով։ Բայց հաւատքից
լինող արդարութիւնը այսպէս է ասում. Չ'ասես
քո սրտումը, Ո՞վ վեր կ'ելնէ երկինքն, այսինքն

7 Քրիստոսին վայր բերելու համար։ Կամ ո՞վ կ'իջնէ անդունդն այսինքն Քրիստոսին մեռելների մի-
8 ջից հանելու համար։ Բայց ինչ է ասում. Մօտիկ է քեզ խօսքը, քո բերանումն ու քո սրտումն է, այսինքն հաւատքի խօսքն որ մենք քա-
9 րոզում ենք։ Որովհետեւ եթէ բերանով Յիսուսին Տէր դաւանես, և սրտումդ հաւատաս թէ Աստուած յարութիւն տուաւ նորան մեռելներից,
10 կ'ապրես։ Քանզի սրտով հաւատում ենք արդարանալու համար, և բերանով դաւանում ենք
11 փրկուելու համար։ Որովհետեւ գիրքն ասում է.
12 Ամէն ով որ հաւատայ նորան՝ չի ամաչիլ։ Որովհետեւ խտրութիւն չկայ Հրէայի և Յունի մէջ. որովհետեւ նոյն Տէրը ամենի Տէրն է, առատ ամենի
13 համար՝ որ կանչում են նորան։ Վասն զի ամեն ով որ Տիրոջ անունը կանչէ կ'ապրի։
14 Արդ ինչպէս կանչեն, որին չհաւատացին. և ինչպէս հաւատան, որից չլսեցին. և ինչպէս լսեն
15 առանց քարոզողի. Եւ ինչպէս քարոզեն, եթէ չուղարկուին. ինչպէս գրուած է, Որքա՞ս գեղեցիկ են նորանց ոտները՝ որ խաղաղութիւն են քարո-
16 զում և բարի բաներ են աւետիք տալիս։ Բայց ոչ թէ ամենքը հնազանդ եղան աւետարանին։ Որովհետեւ Եսայիան ասում է. Տէր, ո՞վ հաւատաց
17 մեր լուրին։ Ուրեմն հաւատքը լսելուցն է, և լսե-
18 լը՝ Աստուծոյ խօսքիցը։ Բայց ես ասում եմ. Մի՞թէ չլսեցին. մանաւանդ որ նորանց ձայնը դուրս գնաց բոլոր երկիրը. և նորանց խօսքը՝ մինչեւ աշ-
19 խարհի ծայրերը։ Բայց ասում եմ. Մի՞թէ Իսրայէլը չգիտաց. առաջ Մովսէսն է ասում. Ես ձեզ նախանձաւոր կ'շինեմ մի ոչինչ ժողովրդով, և մի
20 անմիտ ազգով կ'կսկծացնեմ ձեզ։ Բայց Եսայիան աւելի համարձակում է և ասում. Ես գտնուե-

ցայ նորանցից որ ինձ չէին որոնում. յայտնի եղայ
21 նորանց որ ինձ համար չէին հարցնում։ Բայց Իսրայէլին ասում է. Բոլոր օրն իմ ձեռքերը մեկնեցի դէպի մի անհնազանդ և հակառակող ժողովուրդ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Արդ ասում եմ, Մի՞թէ Աստուած դէն գցեց իր ժողովուրդը. քաւ լիցի. որովհետեւ ես էլ Իսրայէլացի եմ՝ Աբրահամի սերունդից, Բենիամինի ցե-
2 ղից։ Աստուած դէն չգցեց իր ժողովուրդը որին առաջուց ճանաչեց. կամ թէ չգիտէ՞ք թէ գիրքն ինչ է ասում Եղիայի համար [illegible]. ինչպէս նա Իսրայէլի դէմ գանգատում է Աստուծոյ
3 առաջին. Տէր, քո մարգարէներին կոտորեցին և քո սեղանները կործանեցին. և միայն ես մնացի, և
4 իմ անձն որոնում են։ Բայց աստուածային պատգամն ինչ է ասում նորան. Եօթը հազար մարդ թողի ինձ համար, որ Բահաղին ծունր չդրին։
5 Հէնց այսպէս էլ այս ժամանակումը շնորհքի ընտ-
6 րութեան պէս մի մնացորդ եղաւ։ Բայց եթէ շնորհքով է՝ էլ գործերից չէ. ապա թէ ոչ՝ շնորհքն էլ շնորհք չի լինիլ. բայց եթէ գործերից է, էլ
7 շնորհք չէ. ապա թէ ոչ՝ գործն էլ գործ չէ։ Ուրեմն ինչ. այն որ Իսրայէլը որոնում էր՝ նորան չը հասաւ, բայց ընտրուածները հասան, և միւսները
8 կուրացան։ Ինչպէս գրուած է. Աստուած տուաւ նորանց թմրութեան հոգի. աչքեր՝ որ չտեսնեն, և ականջներ՝ որ չլսեն, մինչեւ այս օրուայ օրը։
9 Եւ Դաւիթն ասում է. Նորանց սեղանը թող որոգայթ լինի նորանց՝ և որս և գայթակղութիւն՝
10 և հատուցումն նորանց համար։ Թող նորանց աչքերը խաւարուին՝ որ չտեսնեն. և նորանց թի-

11 կունքները միշտ ծռեցրու։ Ուրեմն ասում եմ.
Մի՞թէ գլորուեցան՝ որ կործանուին. քաւ լիցի.
բայց նորանց գլորուելովը հեթանոսների փրկու-
12 թիւնն եղաւ՝ որ նախանձի գրգռէ նորանց։ Բայց
եթէ նորանց յանցանքը աշխարհքին մեծութիւն է,
և նորանց նուաստութիւնը հեթանոսների մեծու-
13 թիւն, էլ ո՞րքան աւելի նորանց լիութիւնը։ Բայց
ձեզ հեթանոսներիդ ասում եմ, Որովհետեւ ես
հեթանոսների առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնը փա-
14 ռաւոր կ'անեմ. Որ գուցէ իմ մարմինը լիութեամբ
նախանձի գրգռեմ, և նորանցից մի քանիսն ապ-
15 րեցնեմ։ Քանզի եթէ նորանց մերժումը աշխարհքի
հաշտութիւն է, ապա նորանց ընդունելութիւնն
16 ինչ է, եթէ ոչ՝ կենդանութիւն մեռելներից։ Եւ
եթէ երախայրին սուրբ է՝ ապա զանգուածն էլ.
17 և եթէ արմատը սուրբ է՝ ապա ճիւղերն էլ։ Բայց
եթէ ճիւղերիցը ոմանք կոտրուեցան, և դու որ
վայրի ձիթենի էիր՝ նորանցում պատուաստուե-
ցար, և հաղորդ եղար արմատին՝ և ձիթենու պա-
18 ռարտութեանը, Մի պարծենար այն ճիւղերի դէմ.
բայց եթէ պարծենաս, դու չես արմատը վեր բրդ-
19 նում, այլ արմատը՝ քեզ։ Արդ կ'ասես, Ճիւղերը
20 կոտրուեցան՝ որ ես պատուաստուիմ։ Լաւ. նո-
րանք անհաւատութիւնով կոտրուեցան, և դու
հաւատքով հաստատուեցար. մի ամբարտաւանա-
21 նար, այլ վախեցիր։ Որովհետեւ եթէ Աստուած
բնական ճիւղերին չխնայեց, մի գուցէ քեզ էլ
22 չխնայէ։ Արդ տես Աստուծոյ քաղցրութիւնը և
սաստկութիւնը. կործանուածների վերայ սաստ-
կութիւնը, և քեզ վերայ քաղցրութիւնը, եթէ
այն քաղցրութիւնումը կենաս. ապա թէ ոչ՝ դու
23 էլ կ'կտրուիս։ Եւ նորանք էլ՝ եթէ անհաւատու-
թիւնումը չկենան՝ կ'պատուաստուին. որովհետեւ

Աստուած կարող է դարձեալ պատուաստել նո-
24 րանց։ Վասն զի եթէ դու ի ընէ վայրի ձիթենուցը
կտրուեցար՝ և ընութեան դէմ բարի ձիթենու վե-
րայ պատուաստուեցար, էլ ո՞րքան աւելի նորանք
որ բնական են կ'պատուաստուին իրանց ձիթենու
25 վերայ։ Որովհետեւ չեմ կամենում, եղբարք, որ չը
գիտենաք այս խորհուրդը, որ ձեր անձերումը ի-
մաստուն չլինիք, որ մի մասով Իսրայէլին կուրու-
թիւն եղաւ, մինչեւ որ հեթանոսների լրութիւնը
26 մտնէ։ Եւ այսպէս բոլոր Իսրայէլը կ'ապրի. ինչպէս
գրուած է, թէ Սիօնիցը Փրկիչը կ'գայ՝ և ամբա-
27 ռշտութիւնները դէն կ'գցէ Յակոբիցը։ Եւ այս է
իմ ուխտը նորանց հետ, երբոր նորանց մեղքերը
28 վեր կ'առնեմ։ Աւետարանի նկատմամբ նորանք
թշնամի են ձեր պատճառովը, ընտրութեան նը-
29 կատմամբ՝ սիրելի են հայրերի համար։ Որովհետեւ
Աստուծոյ շնորհքը և կոչումը զղջալ չունի։
30 Վասն զի ինչպէս դուք էլ մի ժամանակ չէիք հա-
ւատում Աստուծուն, և հիմա ողորմութիւն գը-
31 տաք նորանց անհաւատութիւնովը, Այնպէս էլ
նորանք հիմա չհաւատացին ձեր ողորմութիւնովը.
32 որ նորանք էլ ողորմութիւն գտնեն։ Որովհետեւ
Աստուած ամենին անհաւատութեան մէջ արգի-
լեց որ ամենին ողորմի։
33 Ո՜վ Աստուծոյ մեծութեան և խմաստութեան
և գիտութեան խորութիւնը. ինչպէ՞ս անքննելի են
նորա դատաստանները, և անհասկանալի են նորա
34 ճանապարհները։ Որովհետեւ ո՞վ գիտաց Տիրոջ
35 միտքը, կամ ո՞վ եղաւ նորա խորհրդակից։ Կամ
ո՞վ նորան առաջուց Դ բ՞ն տուաւ, որ նորա հա-
36 տուցումն առնէ նորանից։ Որովհետեւ նորանից և
նորանով և դէպի նա է ամեն բան. նորան փառք
յաւիտեան. ամէն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Արդ աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, Աստուծոյ ո-
ղորմութիւնովը, որ ձեր մարմինները ներկայացնէք
կենդանի, սուրբ և Աստուծոյ ընդունելի պատա-
2 րագ, որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը։ Եւ մի կեր-
պարանուիք այս աշխարհքի կերպարանքովը. այլ
նորոգուեցէք ձեր մտքի նորոգութեամբը, որ դուք
քննէք թէ ի՞նչ է Աստուծոյ կամքը՝ բարին, հա-
3 ճելին և կատարեալը։ Որովհետեւ Աստուծոյ շնորհ-
քովը՝ որ ինձ տրուած է՝ ասում եմ ձեր մէջ ա-
մենին, բան չ'մտածել նորանից աւելի, քան թէ
արժան է մտածել, այլ մտածել պարկեշտ կենալ
ԾԻՆԷՆ՝ ինչպէս որ Աստուած ամեն մէկին հաւատ-
4 քի չափը բաժանեց։ Որովհետեւ ինչպէս մէկ մարմ-
նի մէջ շատ անդամներ ունինք, և այն ամեն ան-
5 դամները միեւնոյն գործը չ'ունին, Այնպէս էլ շա-
տերս մէկ մարմին ենք Քրիստոսումը, բայց ամեն
6 մէկը միմեանց անդամ ենք։ Միայն թէ զանազան
պարգեւներ ունինք այն շնորհքի պէս որ մեզ տրը-
ուած է. թէ մարգարէութիւն՝ հաւատքի չափովը
7 մարգարէանանք. թէ *պաշտօն՝ պաշտօնում լինինք.
թէ մէկը սովորեցնող է՝ վարդապետութեան մէջ
8 լինի։ թէ մխիթարող է՝ մխիթարութեան մէջ.
բաշխողը՝ զուարթութիւնով. վերակացու դրուա-
9 ծը՝ ջանքով. ողորմողը՝ յօժարութիւնով։ Սէրն
առանց կեղծաւորութեան. չարն ատեցէք, բարին
10 հետեւեցէք։ Եղբայրսիրութիւնում իրար վերայ
գթած եղէք. պատիւ տալու մէջ իրար առաջ
11 անցէք։ Ջանքի մէջ՝ թոյլ չլինիք. հոգովը ջերմե-

*կամ՝ սպասաւորութիւն

12 ռանդ եղէք, Տիրոջը ծառայեցէք։ Ցուսով ուրա-
խացէք, նեղութեան համբերեցէք, աղօթքում յա-
13 րատեւեցէք։ Սրբերի պիտոյքներին հաղորդ եղէք.
14 հիւրասիրութեան հետեւեցէք։ Ձեզ հալածողնե-
15 րին օրհնեցէք, օրհնեցէք և մի անիծէք։ Ուրախա-
ցողների հետ ուրախացէք, և լացողների հետ լա-
16 ցէք։ Իրար վերայ միեւնոյն խորհուրդը ունեցէք.
բարձր բաները մի խորհիք. այլ խոնարհների հետ
խոնարհուեցէք. ձեր անձերումը իմաստուն մի լի-
17 նիք։ Մէկին չարի տեղ չար մի հատուցանէք. ա-
մեն մարդկանց առաջին բարի խորհուրդ ունեցէք։
18 Եթէ կարելի է՝ որքան ձեզանից է կախուած՝ ամեն
19 մարդկանց հետ խաղաղութիւն ունեցէք։ Ձեր ան-
ձերի համար վրէժխնդրութիւն մի անէք, սիրելի-
ներ. այլ բարկութեան տեղ տուէք. որովհետեւ
գրուած է՝ Վրէժխնդրութիւնն իմն է. ես հատու-
20 ցումը կ'տամ, ասում է Տէրը։ Արդ եթէ քո թշն-
նամին սոված է, հաց տուր նորան. և եթէ ծարաւ
է, ջուր տուր նորան. որովհետեւ այս անելովը կրա-
21 կի կայծեր կ'ժողովես նորա գլխի վերայ։ Մի յաղ-
թուիր չարիցը, այլ բարիովը յաղթիր չարին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ամեն անձը թող հնազանդէ բարձր իշխանու-
թիւններին. որովհետեւ չկայ իշխանութիւն որ չէ
Աստուածանից. և ներկայ իշխանութիւններն Աս-
2 տուածանից են կարգուած։ Ուրեմն իշխանութեա-
նը հակառակողը Աստուծոյ հրամանին է հակա-
ռակում. և հակառակողներն իրանց անձերին դա-
3 տաստան կ'ընդունին։ Որովհետեւ իշխանները բարի
գործերի համար վախի պատճառ չեն, այլ չար գոր-
ծերի. կամենո՞ւմ ես որ իշխանութիւնից չ'վախե-
նաս, բարին գործիր, և նորանից գովասանք կ'ըն-

4 դունիս։ Որովհետեւ սպասաւոր է նա Աստուծոյ
քեզ համար դէպի բարին. ապա եթէ չարը գործես՝ վախեցիր. որովհետեւ զուր տեղ սուրը չէ
կրում. որովհետեւ նա սպասաւոր է Աստուծոյ՝ վրէժխնդիր բարկութիւն բերելու չարը գործողի
5 համար։ Վասնորոյ պէտք է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն բարկութեան համար, այլ խղճմտանքի համար
6 եւ։ Սորա համար հարկ էլ էք վճարում. որովհետեւ նորանք սպասաւորներ են Աստուծոյ որ
7 իսկ այն բանին հոգ են տանում։ Ուրեմն ամենին վճարեցէք ելք՝ պարտքը. ում որ հարկ պարտ է՝
հարկը, ում որ մաքս՝ մաքսը, ում որ վախ՝ վախը, ում որ պատիւ՝ պատիւը։

8 Ոչ ովի ոչինչ պարտական չմնաք՝ բացի իրար սիրելուց. որովհետեւ ընկերին սիրողը՝ օրէնքը կա-
9 տարել է։ Վասն զի այն Մի շնաբը, Մի սպանաները, Մի գողանաբը, Մի սուտ վկայեբը, և Մի
ցանկանաբը, և ուրիշ ինչ պատուիրանք էլ որ կայ, այս խօսքումն է բովանդակվում, Քո ընկերը
10 սիրիր քո անձի պէս։ Սէրն իր ընկերին չար չի անել. ուրեմն օրէնքի լրումը սէրն է։

11 Եւ այս արէք իմանալով ժամանակը. որ ժամ է արդէն քնից զարթնել. որովհետեւ հիմա մեզ աւելի մօտ է փրկութիւնը՝ քան թէ այն ժամանակ՝
12 որ հաւատացինք։ Գիշերն անցաւ գնաց, և ցերեկը մօտեցել է. ուրեմն դէն գցենք խաւարի գործերը, և հագնենք լոյսի զէնքերը։ Ինչպէս ցերեկումը՝ պարկեշտութեամբ մանգանք. ոչ թէ
13 անառակութիւններով և արբեցութիւններով և խառն անկողիններով և պղծութիւններով, ոչ հա-
14 կառակութիւնով և ոչ նախանձով։ Բայց Տէր Յիսուս Քրիստոսին հագէք. և մարմնի համար խնամք մի տանիք դէպի ցանկութիւն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Բայց հաւատքի մէջ տկար լինողին ընդունեցէք
2 առանց կարծիքների վերայ վիճելու։ Մէկը հաւատում է՝ թէ ամեն բան կարող է ուտել. բայց
3 տկարը բանջար է ուտում։ Ուտողը չանարգէ չուտողին. և չուտողը չդատէ ուտողին. որովհետեւ
4 Աստուած ընդունեց նորան. Դու ո՞վ ես՝ որ ուրիշի ծառային դատում ես. իր Տիրոջ համար է կանգնում կամ ընկնում. բայց կ'կանգնի, որովհետեւ
5 Աստուած կարող է կանգնեցնել նորան։ Մէկը օրն օրից աւելի է համարում, իսկ միւսն ամեն օր մէկ է համարում. ամեն մէկը թող իր միտքը հա-
6 ճեցնէ։ Օրին մտիկ անողը, Տիրոջ համար է մտիկ անում. և օրին մտիկ չանողը, Տիրոջ համար չէ մտիկ անում. և ուտողը Տիրոջ համար է ուտում, որովհետեւ Աստուածանից գոհանում է. և չուտողը Տիրոջ համար չէ ուտում, և Աստուածանից
7 գոհանում է։ Որովհետեւ մեզանից ոչ ով ինքն իրան համար չէ ապրում, և ոչ ով ինքն իրան հա-
8 մար չէ մեռնում։ Որովհետեւ եթէ ապրենք՝ Տիրոջ ենք ապրում, և եթէ մեռնենք՝ Տիրոջ ենք մեռնում. ուրեմն թէ ապրենք և թէ մեռնենք՝
9 Տիրոջն ենք։ Վասն զի նոյն իսկ նորա համար էլ Քրիստոսը մեռաւ և կենդանացաւ՝ որ մեռելների և
10 կենդանիների վերայ տիրէ։ Բայց դու ի՞նչու համար ես դատում քո եղբօրը, կամ ի՞նչու ես քո եղբօրն անարգում. որովհետեւ ամենս Քրիստոսի
11 ատեանի առաջին պիտի կանգնենք։ Որովհետեւ գրուած է՝ Ես կենդանի եմ, ասում է Տէրը. որ ամեն ծունկ ինձ պիտի կրկնուի և ամեն լեզու
12 խոստովան լինի Աստուծուն։ Ուրեմն մեզանից ամեն

մէկն իր անձի համար պիտի հաշիւ տայ Աստու-
13 ծուն։ Այսուհետեւ այլեւս իրար չդատենք. այլ
աւելի այս դրէք ձեր մտքումը, որ եղբօր գլորում
14 կամ գայթակղութիւն չդնէք։ Գիտեմ և հաս-
տատ իմանում եմ Տէր Յիսուսումը, որ ոչ մի բան
պիղծ չէ ինքն իրանով. բացի ով որ մի բան պիղծ
15 է համարում, նորա համար պիղծ է։ Բայց եթէ
կերակուրի պատճառով քո եղբայրը տրտմում է,
դու այլեւս նորա հետ սիրով չես վարվում, քո
կերակուրովը մի կորցնիր նորան, որի համար Քրիս-
16 տոսը մեռաւ։ Արդ ձեր բարի բանը չչարախօսուի։
17 Որովհետեւ Աստուծոյ արքայութիւնն ուտելիք և
խմելիք չէ. այլ արդարութիւն և խաղաղութիւն
18 և ուրախութիւն Սուրբ Հոգովը։ Վասն զի նա որ
սորանցում Քրիստոսին ծառայում է, Աստուծուն
19 հաճելի է, և մարդկանց գովելի։ Ապա ուրեմն
խաղաղութեան և միմեանց շինութեան բաների
20 ետեւից գնանք։ Կերակուրի պատճառով մի քան-
դիր Աստուծոյ գործը. ամեն բան մաքուր է. բայց
չար է այն մարդի համար որ գայթակղութիւն
21 տալով է ուտում։ Լաւ է միս չուտել և գինի
չխմել, և այն բանը չանել՝ որ նորանով քո եղ-
բայրը գլորվում է կամ գայթակղում է կամ տը-
22 կարանում է։ Դու հաւատ ունիս. քեզ համար
ունեցիր Աստուծոյ առաջին. երանի նորան՝ որ իր
անձը չդատապարտէ նորանով, որ ընդունում է։
23 Իսկ նա որ խղճմտանք է անում, եթէ ուտէ դա-
տապարտուած է, որովհետեւ հաւատքից չէ. և
ամեն ինչ որ հաւատքից չէ, մեղք է։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մենք որ զօրաւոր ենք՝ պէտք է տկարների տկա-
րութիւնը վեր առնենք, և միայն մեր անձերին

2 հաճոյ չլինինք։ Ապա մեզանից ամեն մէկը թող
հաճոյ լինի ընկերին դէպի բարին՝ շինութեան հա-
3 մար։ Որովհետեւ Քրիստոսն էլ ոչ թէ իր անձին
հաճոյ եղաւ, այլ ինչպէս գրուած է, Թէ քեզ նա-
4 խատողների նախատինքներն ինձ վերայ ընկան։ Նո-
րա համար ինչ որ գրուեցաւ՝ մեր սովորելու հա-
մար գրուեցաւ, որ համբերութեամբ և գրքերի
5 մխիթարութեամբը յոյսն ունենանք։ Եւ համբե-
րութեան և մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզ
միեւնոյն բանը խորհել իրար հետ Քրիստոս Յիսու-
6 սի ըստ էության համեմատ։ Որ միաբան մէկ բերանով
փառաւորէք Աստուծուն, և մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
7 տոսի Հօրը։ Վասնորոյ իրար ընդունեցէք, ինչպէս
Քրիստոս էլ մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքի
8 համար։ Բայց ասում եմ թէ Յիսուս Քրիստոսը
թլփատութեան սպասաւոր եղաւ Աստուծոյ ճըշ-
մարտութեան համար, որ հայրերի խոստումները
9 հաստատէ։ Բայց հեթանոսները ողորմութեան հա-
մար փառաւորում են Աստուծուն, ինչպէս գրը-
ուած է Թէ Սորա համար կ'գոհանամ քեզանից
*հեթանոսների մէջ, և քո անունին սաղմոս կ'ա-
10 սեմ։ Եւ դարձեալ ասում է. Ուրախացէք, ով
11 հեթանոսներ, նորա ժողովրդի հետ։ Եւ դարձեալ՝
Օրհնեցէք Տիրոջը. ամեն հեթանոսներ, և գովեցէք
12 նորան, ամեն ժողովուրդներ։ Եւ դարձեալ Եսա-
ային ասում է. Յեսսէի արմատը կ'լինի, և նա որ
հեթանոսների համար իշխան կ'կանգնի, նորան յոյս
13 կ'դնեն հեթանոսները։ Եւ յոյսի Աստուածը լեցնէ
ձեզ ամեն ուրախութիւնով և խաղաղութիւնով՝
հաւատալու մէջ, որ յուսով աւելանաք Սուրբ
Հոգու զօրութիւնովը։

---

*կամ՝ ազգերի

14 Եւ ես ինքս էլ, եղբարքս, ձեզ համար հաս-
տատ եմ, որ դուք լիքն էք բարութիւնով, լեց-
ուած ամեն գիտութիւնով, որ կարող էք իրար
15 էլ խրատել։ Բայց համարձակեցի, եղբարք, փոքր
ի շատէ գրել ձեզ. իբր թէ ձեզ յիշեցնեմ Աստ-
ուածանից ինձ տրուած այն շնորհքի պատճառովը.
16 Որ ես Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորն եմ հեթա-
նոսների մէջ. Աստուծոյ աւետարանը մատակարա-
րող, որ հեթանոսների պատարագն ընդունելի լի-
17 նի՝ Սուրբ Հոգովը սրբուած։ Արդ պարծանք ունիմ
18 Քրիստոս Յիսուսին Աստուծոյ առաջին։ Որովհետեւ
ես չեմ համարձակիլ մի բան խօսել՝ որը Քրիստոս
չ'գործեց ինձանով՝ հեթանոսները հնազանդեցնելու
19 համար՝ խօսքով և գործքով։ Նշանների և հրաշք-
ների զօրութիւնով, Աստուծոյ Հոգիի զօրութիւ-
նով. այնպէս որ ես Երուսաղէմից սկսած պտոյտ
տալով մինչեւ Լիւրիկացիների կողմերը Քրիստոսի
20 աւետարանովը լցրել եմ։ Այնպէս ջանք արի ա-
ւետարանը քարոզելու, ոչ թէ որտեղ որ Քրիս-
տոսի անունն անուանուած էր, որ մի գուցէ ու-
րիշի հիման վերայ շինեմ. այլ ինչպէս որ գրուած
21 է. Թէ որոնց չէ պատմուած նորա համար՝ կ'տես-
22 նեն, և որոնք որ չեն լսել՝ միտք կ'անեն։ Սորա հա-
մար էլ շատ անգամ արգիլուեցայ ձեզ մօտ գա-
23 լուց։ Բայց հիմա որ այս կողմերումն այլեւս տեղ
չ'ունիմ, և շատ տարուց հետէ խիստ փափաք ու-
24 նիմ ձեզ մօտ գալու, Երբ որ անցկենամ Սպա-
նիա, կ'գամ ձեզ մօտ. յոյս ունիմ որ անցկենա-
լու ժամանակս տեսնեմ ձեզ. և ձեզանից ճանա-
պարհ գցուիմ այնտեղ, եթէ առաջ մի քիչ ձե-
25 զանով լինամ։ Բայց հիմա Երուսաղէմ եմ գը-
26 նում սուրբերին ծառայութիւն անելու։ Որովհե-
տեւ Մակեդոնացիք և Աքայեցիք հաճեցան մի հա-

ղորդութիւն անել աղքատ սրբերին որ Երուսա-
27 ղէմումն են. Հաճեցան, նոյն իսկ պարտական էլ
են նորանց. որովհետեւ եթէ հեթանոսները նորանց
հոգեւոր բարիքներին մասնակից եղան, պէտք է որ
28 մարմնական բաներումէ ծառայեն նորանց։ Արդ
այս որ կատարեմ և նորանց պտուղն իր տեղը
29 հասցնեմ, կ'անցնեմ Սպանիա ձեր միջովը։ Եւ
գիտեմ որ երբոր ձեզ մօտ գամ, Քրիստոսի աւե-
տարանի առատ օրհնութիւնովը կ'գամ։
30 Եւ աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռովը և Հոգու սիրովը, որ ինձ
պատերազմակից լինիք՝ ինձ համար աղօթքներ ա-
31 նելով դէպի Աստուած. Որ ազատուիմ այն ան-
հնազանդներից որ Հրէաստանումն են. և իմ ծա-
ռայութիւնը որ Երուսաղէմումն ունիմ՝ սուրբ-
32 երին ընդունելի լինի. Որ ուրախութիւնով ձեզ
մօտ գամ Աստուծոյ կամքովը, և ձեզ հետ հան-
33 գիստ առնեմ։ Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր
ամենի հետ լինի. ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

1 Յանձնում եմ ձեզ մեր Փիբէ քոյրը, որ սպասա-
2 ւոր է Կենքրայի եկեղեցու։ Որ նորան ընդունէք
Տէրով. ինչպէս սուրբերին արժան է. և հոգ տա-
նիք նորան ինչ բան որ ձեզանից պէտք ունենայ,
որովհետեւ ինքն էլ շատերին խնամք է տարել, և
3 իսկ ինձ էլ։ Բարեւ տուէք Պրիսկիղային և Ակիւ-
ղասին՝ իմ գործընկերներին Քրիստոս Յիսուսումը.
4 Որ իմ անձի տեղ իրանց վիզն առաջարկեցին, ո-
րոնցից ոչ միայն ես եմ շնորհակալ՝ այլ և հեթա-
5 նոսների բոլոր եկեղեցիները. Եւ նորանց տանը լի-
նող եկեղեցուն. բարեւ տուէք Եպենետին՝ իմ սի-

բելուն որ Աքայեայի անդրանիկն է 'ի Քրիստոս։
6 Բարեւ տուէք Մարիամին՝ որ շատ աշխատեց մեր
7 վերայ։ Բարեւ տուէք Անդրոնիկոսին և Յունիային՝
իմ ազգականներին, և գերութեանս ընկերներին.
որ առաքեալների մէջ երեւելի են՝ որ ինձանից ա-
8 ռաջ են եղել Քրիստոսումը։ Բարեւ տուէք Ամպ-
9 ղիասին իմ սիրելուն Տէրումը։ Բարեւ տուէք Ուր-
բանոսին՝ մեր գործակցին Քրիստոսումը, և Ստա-
10 քէսին իմ սիրելուն։ Բարեւ տուէք Ապելեսին՝ որ
11 ընտիր է Քրիստոսումը։ Բարեւ տուէք Նորանց՝ որ
Արիստոբուլոսի տանիցն են. բարեւ տուէք Հերով-
դիոնին՝ իմ ազգականին. բարեւ տուէք Նորանց, որ
12 Նարկիսէի տանիցն են Տէրումը։ Բարեւ տուէք Տրի-
փանոսին և Տրիփոսին՝ որ աշխատաւորներ են Տէ-
րումը. բարեւ տուէք Պերսիդէ սիրելուն՝ որ շատ
13 աշխատեց Տէրումը։ Բարեւ տուէք Ռուփոսին՝ որ
14 ընտիր է Տէրումը. և Նորա և իմ մօրը։ Բարեւ
տուէք Ասինկրիտոսին, Փլեգոնտին, Երմասին,
Պատրոբային, Երմեսին, և եղբայրներին՝ որ Նորանց
15 հետ են։ Բարեւ տուէք Փիղոլոգին և Յուլիային և
Ներէոսին և Նորա քրոջը և Ողիմպիային և բոլոր
16 սուրբերին՝ որ Նորանց հետ են։ Բարեւ տուէք իրար
սուրբ համբոյրով. բարեւ են տալիս ձեզ Քրիստոսի
բոլոր եկեղեցիները։
17 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, որ մտիկ տաք Նո-
րանց՝ որ հերձուածներ և գայթակղութիւններ են
շինում այն վարդապետութիւնից դուրս՝ որ դուք
18 սովորեցիք՝ և հեռու քաշուեցէք Նորանցից։ Որով-
հետեւ այդպիսիները մեր Տէր Քրիստոսին չեն ծա-
ռայում, այլ իրանց որովայնին. և քաղցր խօսքե-
րով և գովութիւնով խաբում են անմեղների
19 սրտերը։ Որովհետեւ ձեր հնազանդութիւնն ամենի
-ի-ն-ը հասաւ. և սորա համար ուրախ եմ ձեզ

համար. միայն ուզում եմ՝ որ դուք իմաստուն
լինիք դէպի բարին՝ և միամիտ դէպի չարը։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը խորտակէ սա-
տանային ձեր ոտների տակ շուտով. մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի շնորհքը լինի ձեզ հետ. ամէն։
21 Բարեւ են տալիս ձեզ Տիմոթէոսը իմ գործընկեր-
ը, և Ղուկիոսը և Յասոնը և Սոսիպատրոսը իմ
22 ազգականները։ Բարեւ եմ տալիս ձեզ ես՝ Տեր-
23 տիոս, որ այս թուղթը գրեցի Տէրումը։ Բարեւ է
տալիս ձեզ Գայիոսը՝ իմ և բոլոր եկեղեցու հիւ-
րընկալը. բարեւ է տալիս ձեզ Երաստոսը՝ քաղա-
24 քիս *հոգատարը, և Կուարտոս եղբայրը։ Մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը լինի ձեր ամենի
հետ. ամէն։
25 Բայց Նորան, որ կարող է ձեզ հաստատ պահել
իմ աւետարանի և Յիսուս Քրիստոսի քարոզու-
թեան համեմատ, այն խորհրդի յայտնութեանը
համեմատ որ յաւիտենական ժամանակներից լու-
26 պահուած էր, Բայց հիմա մարգարէական գրքերով
յայտնուեցաւ՝ յաւիտենական Աստուծոյ հրաման-
նին պէս, և հաւատքին հնազանդելու համար բո-
27 լոր հեթանոսների մէջ ճանաչուեցաւ. Մի միայն
իմաստուն Աստուծուն, Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով,
Նորան փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

---

*կամ՝ դանձապետը

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹԸ ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կանչուած առաքեալ
2 Աստուծոյ կամքովը, և Սոսթենէս եղբայր. Աստու-
ծոյ եկեղեցուն, որ Կորնթոսումն է, Յիսուս Քրիս-
տոսումը սրբուածներիդ՝ կանչուած սուրբերիդ՝ այն
ամենի հետ, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուն-
նը կանչում են ամեն տեղ, իրանցը և մերը։
3 Շնորհք լէնէ ձեզ հետ և խաղաղութիւն Աստուած
մեր Հօրիցը՝ և Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
4 Ամեն ժամանակ գոհանում եմ իմ Աստուածա-
նից ձեր մասին, Աստուծոյ այն շնորհքի համար՝ որ
5 տրուած է ձեզ Քրիստոս Յիսուսումը. Որ ամեն
բանի մէջ հարստացաք նորանով՝ ամեն խօսքով և
6 ամեն գիտութիւնով։ Ինչպէս Քրիստոսի վկայու-
7 թիւնը հաստատուեցաւ ձեր մէջ։ Որ դուք չ'պա-
կասուիք ոչ մի շնորհքով մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
8 տոսի յայտնութեանը սպասելով. Որ և կ'հաստա-
տէ ձեզ մինչև վերջը՝ անմեղադրելի մեր Տէր Յի-
9 սուս Քրիստոսի օրումը։ Հաւատարիմ է Աստ-
ուած՝ որի ձեռով կանչուեցաք դէպի նորա Որդու՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաղորդութիւնը։

10 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի անունովը, որ ամենդ միևնոյն խօսքն
ունենաք, և երկպառակութիւններ չ'լինին ձեր
մէջ. այլ միևնոյն մտքի և միևնոյն կարծիքի մէջ
11 հաստատուած լինիք։ Որովհետև ձեր մասին ինձ
լուր հասաւ, եղբարք, Քղուէի ընտանիքիցը, թէ
12 հակառակութիւններ կան ձեզանում։ Եւ այս եմ
ասում՝ որ ձեզանից ամեն մէկն ասում է. Ես Պօ-
ղոսեան եմ, և ես Ապողոսեան, և Ես Կեփասեան,
13 և՝ Ես Քրիստոսեան։ Բաժանուա՞ծ է Քրիստոսը.
մի՞թէ Պօղոսը խաչուեցաւ ձեզ համար՝ կամ Պօ-
14 ղոսի՞ անունովը մկրտուեցաք։ Գոհանում եմ Աս-
տուածանից որ ես ձեզանից ոչ մէկին չ'մկրտեցի.
բայց միայն Կրիսպոսին և Գայիոսին. որ մէկը չ'ա-
15 սէ, թէ իմ անունովը մկրտեցի։ (16) Եւ Ստեփա-
նի տունն էլ մկրտեցի. էլ չ'գիտեմ, թէ մի ու-
րիշն էլ մկրտեցի։
17 Որովհետև Քրիստոս չ'ուղարկեց ինձ մկրտելու,
այլ աւետարանը քարոզելու. ոչ թէ խօսքի իմաս-
տութեամբ, որպէս զի ունայն չ'լինի Քրիստոսի խա-
18 չը։ Որովհետև խաչի խօսքը կորածների համար յի-
մարութիւն է, բայց մեզ փրկուածներիս համար
19 Աստուծոյ զօրութիւն է։ Որովհետև գրուած է.
Իմաստունների իմաստութիւնը կ'կորցնեմ, և խե-
20 լքների խորհուրդները կ'անարգեմ։ Ո՞ւր է իմաս-
տուն, ո՞ւր է դպիր, ո՞ւր է այս աշխարհի քննող.
չէ՞ որ Աստուած այս աշխարհի իմաստութիւնը
21 յիմարացրեց։ Ուրեմն՝ որովհետև Աստուծոյ իմաս-
տութեան մէջ աշխարհը իմաստութիւնով չ'ճա-
նաչեց Աստուծուն, Աստուած հաճեց որ քարոզու-
թեան յիմարութիւնովը ապրեցնէ հաւատացեալ-
22 ներին։ Եւ որովհետև Հրէաները նշան են ուզում,
23 և Յոյներն իմաստութիւն են խնդրում. Մենք էլ

քարոզում ենք խաչեալ Քրիստոսը, Հրէաներին
24 գայթակղութիւն և Յոյներին յիմարութիւն։ Բայց
այն կանչուած Հրէաներին և Յոյներին, Քրիստոսը
+-ր-ղ-մ է-+ Աստուծոյ զօրութիւն և Աստուծոյ
25 իմաստութիւն։ Վասն զի Աստուծոյ յիմարն աւելի
իմաստուն է քան թէ մարդիկ և Աստուծոյ տկարն
26 աւելի զօրաւոր է քան թէ մարդիկ։ Հէնց ձեր
կոչումին մտիկ արէք, եղբայրներ, որ ոչ թէ շատ
իմաստուններ մարմնի կողմանէ, և ոչ թէ շատ զո-
27 բաւորներ, և ոչ թէ շատ ազնուականներ. Այլ
այս աշխարհքի յիմարներին Աստուած ընտրեց՝ որ
ամաչեցնէ իմաստուններին. և աշխարհքիս տկար-
ներին Աստուած ընտրեց՝ որ ամաչեցնէ զօրաւորնե-
28 րին։ Եւ աշխարհքիս անտոհմներին և անարգուած-
ներին Աստուած ընտրեց՝ և ոչինչներին, որ մի բան
29 լինողներին ոչնչացնէ։ Որպէս զի ոչ մի մարմին չը
30 պարծենայ նորա առաջին։ Եւ դուք նորանից էք
Յիսուս Քրիստոսում՝ որ Աստուածանից մեզ հա-
մար եղաւ իմաստութիւն, և արդարութիւն և
31 սրբութիւն և փրկութիւն։ Որ ինչպէս գրուած է,
Նա որ պարծենում է՝ Թող Տէրովը պարծենայ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ ես էլ, եղբարք, որ ձեզ մօտ եկայ, ոչ թէ
խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւնովն
եկայ Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզ պատմելու։
2 Որովհետեւ միտքս չէի դրած՝ մի ուրիշ բան գիտե-
նալ ձեր մէջ բայց միայն Յիսուս Քրիստոսին՝ և
3 այն էլ խաչուածին։ Եւ ես տկարութիւնով և
4 վախով և շատ դողով եղայ ձեզ մօտ։ Եւ իմ
խօսքը և քարոզութիւնը ոչ թէ մարդկային իմաս-
տութեան պատիր խօսքերովն եղաւ, այլ Հոգու

5 և զօրութեան ապացուցութեամբը. Որ ձեր հա-
ւատքը մարդկանց իմաստութիւնով չլինի՝ այլ
6 Աստուծոյ զօրութիւնով։ Բայց իմաստութիւն ենք
խօսում կատարեալների հետ, և ոչ թէ այս աշ-
խարհքի իմաստութիւնը, և ոչ էլ այս աշխարհքի
7 իշխանների՝ որ պիտի խափանուին։ Այլ Աստու-
ծոյ ծածուկ իմաստութիւնն ենք խօսում խորհրդ-
ով, որ Աստուած յաւիտենից առաջ սահմանեց
8 նորան մեր փառքի համար։ Որն այս աշխարհքի
իշխաններից ոչ ով չճանաչեց. քանզի եթէ ճա-
նաչած լինէին՝ փառքի Տէրոջը չէին խաչ հանիլ.
9 Այլ ինչպէս գրուած է. Ինչ որ աչք չտեսաւ և
ականջ չլսեց և մարդի սիրտ չընկաւ, այն պատ-
10 րաստեց Աստուած իրան սիրողների համար։ Բայց
մեզ յայտնեց Աստուած իր Հոգովը. որովհետեւ
Հոգին ամեն բաները քննում է, և Աստուծոյ խորքն
11 էլ։ Որովհետեւ մարդկանցից ո՞վ գիտէ մարդի բա-
ները եթէ ոչ մարդի հոգին, որ նորանում է. այն-
պէս էլ Աստուծոյ բաներն ոչ ով չգիտէ, եթէ ոչ
12 Աստուծոյ Հոգին։ Եւ մենք ոչ թէ այս աշխարհքի
հոգին առանք, այլ այն Հոգին՝ որ Աստուածանից
է. որ ճանաչենք այն բաները որ Աստուածանից
13 տրուեցաւ մեզ։ Որն էլ խօսում ենք՝ ոչ թէ
մարդկային իմաստութեան սովորած խօսքերով,
այլ Սուրբ Հոգու սովորեցրածներովը՝ հոգեւորներն
14 հոգեւորների հետ համեմատելով։ Բայց շնչաւոր
մարդն Աստուծոյ Հոգու բաները չէ ընդունում.
որովհետեւ նորանք յիմարութիւն են նորա համար.
և չէ կարող էլ գիտենալ՝ որովհետեւ հոգեւոր կեր-
15 պով են քննվում։ Բայց հոգեւոր մարդը ամեն բան
16 քննում է, և ինքը ոչ ոքից չէ քննվում։ Որովհե-
տեւ ո՞վ գիտաց Տիրոջ միտքը, որ բան սովորեցնէ
նորան. բայց մենք Քրիստոսի միտքն ունինք։

ԳԼ. Գ

1 Եւ ես, եղբարք, չ'կարողացայ ձեզ հետ խօսել
ինչպէս հոգեւորների հետ, այլ ինչպէս մարմնաւոր-
ների հետ, ինչպէս մանուկների հետ Քրիստոսու-
2 մը. Կաթ խմեցրի ձեզ, և ոչ թէ կերակուր. ո-
րովհետեւ տակաւին չէիք կարող, այլ հիմա էլ
3 դեռ չէք կարող։ Որովհետեւ տակաւին մարմնաւոր
էք. վասն զի տակաւին նախանձ և կռիւ և բաժա-
նումներ կան ձեզանում. չէ՞ որ մարմնաւոր էք և
4 մարդկօրէն էք վարվում։ Որովհետեւ երբոր մէկն
ասէ, ես Պողոսեան եմ, և միւսը ես Ապողոսեան.
5 չէ՞ որ մարմնաւոր էք։ Արդ ո՞վ է Պողոսը կամ
ո՞վ է Ապողոսը. միայն պաշտօնեաներ, որոնց ձե-
ռովը հաւատացիք. և ամեն մէկին՝ ինչպէս Տէրը
6 տուաւ։ Ես տնկեցի, Ապողոսը ջուր տուաւ, բայց
7 Աստուած մեծացրեց։ Ուրեմն ոչ տնկողն է մի
բան, ոչ էլ ջուր տուողը. բայց աճեցնող Աստ-
8 ուածը։ Տնկողը և ջուր տուողը մէկ են. բայց ա-
մեն մէկն իր վարձքը կ'առնէ իր աշխատանքի չա-
9 փովը։ Որովհետեւ մենք Աստուծոյ գործակիցներ
ենք. դուք Աստուծոյ մշակութիւնը՝ Աստուծոյ շին-
10 ուածն էք։ Աստուծոյ շնորհքի չափովը՝ որ ինձ
տրուած է, իմաստուն ճարտարապետի պէս հիմք
դրի. բայց ուրիշը շինում է. միայն թէ ամեն մէկը
11 մտիկ տայ թէ ինչպէս է շինում։ Որովհետեւ ոչ
ոք ուրիշ հիմք չէ կարող դնել՝ քան թէ որ դրը-
12 ուած է, որ է Յիսուս Քրիստոսը։ Եթէ մէկն այս
հիմանն վերայ շինէ ոսկի, արծաթ, ազնիւ քարեր,
13 փայտ, խոտ, եղէգն. Ամեն մէկի գործը պիտի
յայտնուի. որ օրը կ'երեւեցնէ. որովհետեւ կրակով
պիտի յայտնուի. և ամեն մէկի գործը թէ ինչպէս

14 է, կրակը կ'փորձէ։ Եթէ մէկի գործը՝ որ շինեց՝
15 հաստատ կենայ, վարձք կ'առնէ. Եւ եթէ մէկի
գործն այրուի՝ ինքս կ'քաշէ բայց ինքը կ'ապրէ. այլ
16 այնպէս՝ ինչպէս թէ կրակով։ Չ'գիտէ՞ք որ դուք
Աստուծոյ տաճար էք և Աստուծոյ Հոգին բնակուած
17 է ձեզանում։ Եթէ մէկն Աստուծոյ տաճարն ա-
պականէ, նորան էլ Աստուած կ'ապականէ. որովը-
հետեւ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է՝ որ դուք էք։
18 Ոչ ոք իր անձը չխաբէ. եթէ ձեզանից մէկը
կարծում է թէ իմաստուն է այս աշխարհքումը,
19 թող նա յիմար լինի՝ որ իմաստուն լինի։ Որովհե-
տեւ այս աշխարհքի իմաստութիւնը յիմարութիւն
է Աստուծոյ առաջին. վասն զի գրուած է՝ Բռնէ ի-
մաստուններին բռնում է իրանց խորագիտութեան
20 մէջ։ Եւ դարձեալ Բռնէ Տէրը Ճանաչում է իմաս-
21 տունների մտածմունքները, որ ունայն են։ Ուրեմն
22 ոչ ոք չպարծենայ մարդկանցով. Որովհետեւ ամեն
բան ձերն է. թէ Պողոսը, թէ Ապողոսը, թէ Կե-
փասը, թէ աշխարհքը, թէ կեանքը, թէ մահը,
թէ ներկայ բաները, թէ գալու բաները, ամեն
23 բան ձերն է։ Դուք Քրիստոսինը և Քրիստոսը Աս-
տուծունը։

ԳԼ. Դ

1 Թող ամեն մարդ այսպէս համարէ մեզ՝ ինչպէս
Քրիստոսի պաշտօնեաներ և Աստուծոյ խորհուրդ-
2 ների տնտեսներ։ Արդ տնտեսների մէջ այն է պա-
3 հանջվում որ մէկը հաւատարիմ գտնուի։ Բայց
ինձ համար ոչինչ բան է՝ որ ձեզանից դատուիմ,
կամ մարդկային *դատաստանից. այլ ես իմ անձն

*Յ-Ա-Ր-Է՝ օրից։

4 էլ չեմ դատում։ Որովհետեւ իմ անձի համար ես
բան չ'գիտեմ. բայց սրանով չեմ արդարանում.
5 որովհետեւ ինձ դատողը Տէրն է։ Ուրեմն ժամանա-
կից առաջ մի դատէք. մինչեւ Տէրը գայ՝ որ խա-
ւարի ծածուկ բաները կ'բերէ էլ լոյսի մէջ, և
սրտերի խորհուրդները կ'յայտնէ, և այն ժամանակ
ամեն մէկին գովասանք կ'լինի Աստուածանից։
6 Այս բանը, եղբարք, իմ անձի և Ապողոսի վե-
րայ օրինակ բերի ձեզ համար. որ մեզանից սովո-
րէք գրուածից աւելի բան չ'խորհել. որ չ'լինի թէ
մէկը մէկի վերայ հպարտանայ ընկերի պատճառո-
7 վը։ Որովհետեւ ո՞վ է քեզ որոշում. ի՞նչ ունիս
դու՝ որ չես առել. և եթէ առել ես, ի՞նչու ես
պարծենում չ'առածի պէս։
8 Արդէն կշտացած էք, արդէն հարստացաք, ա-
ռանց մեզ թագաւորեցիք և երանի թէ թագա-
ւորէիք, որ մենք էլ ձեզ հետ թագաւորէինք։
9 Որովհետեւ ինձ այսպէս է երեւում՝ թէ Աստուած
մեզ առաքեալներիս շատ յետին արաւ՝ մահա-
պարտների պէս. որովհետեւ աշխարհքի տեսարան
10 եղանք, հրեշտակների էլ՝ մարդկանց էլ։ Մենք
յիմար ենք Քրիստոսի համար, իսկ դուք՝ իմաս-
տուն Քրիստոսումը. մենք տկար՝ իսկ դուք զօրա-
ւոր. դուք փառաւորուած՝ իսկ մենք անարգուած։
11 Մինչեւ այս օրուայ ժամը սովում էլ ենք՝ ծարա-
ւում էլ, մերկ էլ գնում ենք և գլխներս զարկը-
12 վում էլ է և աստանդական մնն ենք գալիս։ Եւ
աշխատում ենք մեր ձեռքերովը գործելով. բամ
բասում են մեզ, իսկ մենք օրհնում ենք. հալա-
13 ծում են և մենք համբերում ենք. Հայհոյում են,
մենք աղաչանք ենք անում. ինչպէս աւելուք ե-
ղանք աշխարհքին՝ ամենի ջնջոց լինելով մինչեւ հի-
14 մա։ Ոչ թէ ձեզ ամաչեցնելով եմ այս գրում.

այլ ինչպէս իմ սիրելի որդիներին խրատում եմ։
15 Որովհետեւ թէեւ տասը հազար վարդապետներ ու-
նենաք Քրիստոսումը, բայց ոչ թէ շատ հայրեր.
վասն զի Քրիստոս Յիսուսում ես ծնեցի ձեզ աւե-
16 տարանովը։ Ուրեմն աղաչում եմ ձեզ՝ որ ինձ
17 նմանող լինիք։ Նորա համար Տիմոթէոսին ուղար-
կեցի ձեզ մօտ, որ իմ սիրելի և հաւատարիմ որ-
դին է Տէրով. որ ձեզ յիշեցնէ իմ ճանապարհ-
ները՝ որ Քրիստոսումն են, ինչպէս ամեն տեղ ա-
18 մեն եկեղեցիներումը սովորեցնում եմ։ Մի քանիսը
հպարտացել են իբր թէ ես չեմ գալ ձեզ մօտ։
19 Բայց շուտով կ'գամ ձեզ մօտ, եթէ Տէրը կամե-
նայ. և կ'հասկանամ ոչ թէ հպարտացածների
20 խօսքերը, այլ զօրութիւնը։ Որովհետեւ Աստուծոյ
արքայութիւնը ոչ թէ խօսքով է՝ այլ զօրութիւնով։
21 Ի՞նչպէս էք կամենում, գաւազանո՞վ գամ ձեզ
մօտ, թէ սիրով և հեզութեան հոգով։

ԳԼ. Ե

1 Աւ հասարակ լսվում է ձեր մէջ պոռնկութիւն,
և այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսների մէջ
էլ չ'կայ, այնպէս որ մէկն իր հօր կինն ունենայ։
2 Եւ դուք հպարտացած էք՝ և աւելի սուգ չէ՞ք
մտնում՝ որ ձեր միջից վեր առնուի նա, որ այն
3 բանը գործեց։ Որովհետեւ ես՝ թէ և մարմնով բա-
ցակայ եմ բայց հոգով ներկայ՝ արդէն վճռել եմ
ներկայ լինողի պէս՝ նորան, որ այնպիսի բան գոր-
4 ծեց, Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ ձեր
և իմ հոգու մէկտեղ ժողովուելու ժամանակ մեր
5 Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութեան հետ, Այնպի-
սին մատնել սատանային՝ մարմինը կորչելու համար.
6 որ հոգին ապրի մեր Տէր Յիսուսի օրումը։ Ձեր

պարծանքը լաւ չէ. չգիտէ՞ք որ մի փոքր խմորը
7 բոլոր զանգուածը խմորեցնում է։ Դէն գցեցէք հին
խմորը, որ նոր զանգուած լինէք, ինչպէս որ ան-
խմոր էք. որովհետեւ մեր զատիկը մորթուեցաւ
8 մեզ համար՝ Քրիստոսը։ Ուստի տօն կատարենք
ոչ թէ հին խմորով, և ոչ էլ չարութեան և
անզգամութեան խմորովը, այլ մաքրութեան և
9 ճշմարտութեան չ'խմորուածովը։ Գրեցի ձեզ թղ-
10 թումը՝ չ'խառնուիլ պոռնիկների հետ։ Եւ ոչ թէ
ամենեւին այս աշխարհքի պոռնիկների հետ, կամ
ագահների հետ, կամ յափշտակողների հետ, կամ
կռապաշտների հետ, ապա թէ ոչ՝ պէտք էր ձեզ
11 որ հէնց աշխարհքիցը դուրս գնայիք։ Բայց հի-
մա գրեցի ձեզ՝ չ'խառնուիլ, որ եթէ մէկը, որ
եղբայր է անուանուած, լինի պոռնիկ, կամ ագահ,
կամ կռապաշտ, կամ նախատող, կամ արբեցող,
կամ յափշտակող, այնպիսին հետ հաց էլ չ'ու-
12 տել։ Որովհետեւ ինձ ի՞նչ պէտք է՝ որ դրսիններին
էլ դատեմ. չէ՞ որ դուք ներսիններին պիտի դա-
13 տէք։ Իսկ դրսիններին Աստուած կ'դատէ. բայց
դո՞ւք չարը ձեր միջիցը վեր առէք։

ԳԼ. Զ

1 Ձեզանից մէկն՝ եթէ բան ունենայ իր ընկերի
հետ, համարձակվո՞ւմ է անիրաւների առաջին
2 դատուիլ և ոչ թէ սուրբերի առաջին։ Կամ թէ
չ'գիտէ՞ք որ սուրբերն աշխարհքս կ'դատեն. և ե-
թէ ձեզանով աշխարհքը դատվում է, ապա չէք
3 արժան անարդ բաների դատաստան անելու։ Չը
գիտէ՞ք որ մենք հրեշտակներին կ'դատենք. էլ
4 ո՞րքան աւելի երկրաւոր բաները։ Եթէ երկրաւոր
բաների համար դատաստան ունիք, եկեղեցու ցած

մարդկանցը ձեզ համար դատաւոր նստեցրէք։
5 Ձեզ ամաչեցնելու համար եմ ասում. այնքան մի
իմաստուն մարդ էլ չ'կա՞յ ձեր միջումը, որ կարող
6 լինի իրաւունք որոշել իր եղբայրների մէջ։ Այլ
եղբայր եղբօր հետ դատաստան է գնում, և այն
7 էլ անհաւատների առաջին։ Եւ հէնց արդէն բո-
լորովին պակասութիւն է ձեր միջումը որ դատաս-
տաններ ունիք իրար հետ. ի՞նչու չէք աւելի դուք
զրկվում. և ի՞նչու չէք աւելի դուք անիրաւու-
8 թիւն քաշում։ Բայց դուք էք զրկում և անիրա-
ւութիւն անում, և այն էլ ձեր եղբայրներին։
9 Կամ թէ չ'գիտէ՞ք որ անիրաւներն Աստուծոյ արք-
այութիւնը չեն ժառանգիլ։ Մի խաբուիք. ոչ
պոռնիկները, ոչ կռապաշտները, ոչ շնացողները,
10 Ոչ իգացողները, ոչ արուագէտները, ոչ գողերը,
ոչ ագահները, ոչ արբեցողները, ոչ նախատողնե-
ը, և ոչ յափշտակողները Աստուծոյ արքայու-
11 թիւնը չեն ժառանգիլ։ Եւ մի քանիներդ այսպէս-
ներ էիք, բայց լուացուեցաք՝ բայց սրբուեցաք՝ բայց
արդարացաք Տէր Յիսուսի անունովը և մեր Աս-
տուծոյ Հոգովը։
12 Ամէն բան օրինաւոր է ինձ, բայց ամենն օգուտ
չէ. ամէն բան օրինաւոր է ինձ, բայց ես չ'պիտի
13 մի բանի իշխանութեան տակ լինիմ։ Կերակուրնե-
ը փորի համար, և փորը կերակուրների համար.
բայց Աստուած սորան էլ նորանց էլ կ'խափանէ.
միայն թէ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, այլ
14 Տիրոջ համար. և Տէրը մարմնին համար։ Բայց
Աստուած, որ մեր Տիրոջն էլ յարութիւն տուաւ,
15 ձեզ էլ կ'յարուցանէ իր զօրութեամբը։ Չգի-
տէ՞ք՝ որ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներ են.
ապա Քրիստոսի անդամներն առնեմ պոռնիկի ան-
16 դա՞մ շինեմ. քաւ լիցի։ Կամ թէ չ'գիտէ՞ք, որ

նա՝ որ պոռնիկին յարում է, մէկ մարմին է Նոր-
հէտ. որովհետեւ Երկուսն, ասում է, մէկ մարմին
17 կ'լինեն։ Եւ նա՝ որ Տիրոջն է յարում՝ մէկ հոգի է
18 Նոր-հէտ։ Փախէք պոռնկութիւնից. ամեն մեղք
որ մարդ գործէ, իր մարմնից դուրս է. բայց պոռ-
նկութիւն անողն, իր մարմնի մէջ է մեղանչում։
19 Կամ թէ չգիտէք, որ ձեր մարմինները Սուրբ Հո-
գու տաճար են՝ որ ձեզանում է, որ նորան Աստ-
20 ուածանից ունիք. և ձերինը չէք։ Որովհետեւ մեծ
գնով գնուեցաք. ուստի փառաւորեցէք Աստու-
ծուն ձեր մարմնումը և ձեր հոգումն՝ որ Աստու-
ծունն են։

ԳԼ. Է

1 Բայց այն բաների համար՝ որ ինձ գրեցիք, ասում
2 է՝ Բէ Լաւ է մարդիս որ կնկայ չմօտենայ։ Սա-
կայն պոռնկութեան պատճառով՝ թող ամեն մարդ
իր կինն ունենայ. և ամեն մէկ կին թող իր մարդն
3 ունենայ։ Մարդը թող իր կնկայ պարտքը վճարէ. և
4 այնպէս էլ կինն իր մարդին։ Կինն իր մարմնի վերայ
իշխանութիւն չունի, այլ մարդը. այնպէս էլ մարդն
իր մարմնի վերայ իշխանութիւն չունի, այլ կինը։
5 Իրար մի զրկէք. բայց միայն իրար հետ միաբանուե-
լով մի քիչ ժամանակի համար, որ *ծոմապահու-
թեան և՝ աղօթքի պարապուիք. և դարձեալ մէկտեղ
դարձէք, որ սատանան չփորձէ ձեզ՝ ձեր անժուժ-
6 կալութեան պատճառովը. Բայց այս թոյլ տալով
7 եմ ասում, և ոչ թէ հրամանով։ Որովհետեւ կա-
մենում եմ՝ որ ամեն մարդ ինձ պէս լինէր. բայց
ամեն մարդ իր յատուկ շնորհքն ունի Աստուածա-

*Ոմանք չունին։

8 նից. մէկն այսպէս միւսն այնպէս։ Սակայն ամու-
րիներին և որբեւայրիներին ասում եմ, Բէ Լաւ է
9 նորանց համար՝ որ ինձ պէս մնան։ Այս եթէ
ժուժկալութիւն չունին, թող ամուսնանան. որով-
հետեւ աւելի լաւ է ամուսնանալ, քան թէ վառ-
10 ուիլ։ Բայց ամուսնացածներին պատուիրում եմ,
ոչ թէ ես՝ այլ Տէրը, որ կինը չբաժանուի իր մար-
11 դից։ Այս եթէ բաժանուի էլ, թող առանց ա-
մուսնանալու մնայ՝ կամ իր մարդին հետ հաշտուի.
12 և որ մարդն էլ կինը չթողէ։ Բայց ուրիշներին ես
եմ ասում, ոչ թէ Տէրը. Եթէ մի եղբայր ան-
հաւատ կին ունի, և նա հաճի նորա հետ բնակ-
13 ուել՝ թող նորան չթողէ։ Եւ մի կին՝ որ անհա-
ւատ մարդ ունի՝ և նա հաճի նորա հետ բնակ-
14 ուել՝ թող նորան չթողէ։ Որովհետեւ անհաւատ
մարդը սրբուած է կնկանովը, և անհաւատ կինը
սրբուած է մարդովը. ապա թէ ոչ՝ ձեր որդիքը
15 պիղծ կ'լինէին. բայց հիմա սուրբ են։ Բայց եթէ
անհաւատը բաժանվում է, թող բաժանուի. այս-
պիսի բաների մէջ մի եղբայր կամ քոյր դերի ե-
ղած չէ. Աստուած մեզ կանչեց խաղաղութեան
16 մէջ։ Որովհետեւ ի՞նչ գիտես, կին, գուցէ քո մար-
դը կ'ապրեցնես. կամ ի՞նչ գիտես, մարդ, գուցէ
17 քո կինը կ'ապրեցնես. Միայն թէ ամեն մէկին ինչ-
պէս Տէրը բաժին է տուել. ամեն մէկն ինչպէս
Աստուած կանչեց նորան, այնպէս գնայ. և ես այն-
պէս եմ ամեն եկեղեցիներումը պատուէր տալիս։
18 Մէկը թլփատուա՞ծ կանչուեցաւ, թող անթլ-
փատ չձեւանայ. մէկը անթլփատութիւնո՞ւմ կան-
19 չուեցաւ՝ թող չթլփատուի. Թլփատութիւնն ոչ-
ինչ է, և անթլփատութիւնն ոչինչ. այլ Աստու-
20 ծոյ պատուիրանքների պահելը։ Ամեն մէկն՝ որ կո-
չումի մէջ որ կանչուեցաւ, նորանում կենայ։

21 Ծառայ կանչուեցար, հոգս մի անիր. բայց եթէ
կարենաս ազատ էլ լինել՝ աւելի նա գործածիր։
22 Որովհետեւ Տէրով կանչուած ծառան՝ Տիրոջ ա-
զատն է. այնպէս էլ ազատ կանչուածը Քրիստոսի
23 ծառայ է։ Մէջ գնով գնուեցաք՝ մարդկանց ծա-
24 ռայ մի լինիք։ Ամէն մէկն ինչ կոչումի մէջ որ
կանչուեցաւ, եղբարք, թող նորանում մնայ Աս-
տուծոյ առաջին։
25 Բայց կոյսերի համար հրաման չ'ունիմ Տէրիցը.
միայն խրատ եմ տալիս ինչպէս Տէրիցը ողորմու-
26 թիւն գտած՝ հաւատարիմ լինելու համար։ Արդ
ես համարում եմ թէ այսպէս լաւ է ներկայ նե-
ղութեան պատճառով, որ լաւ է մարդին՝ այնպէս
27 լինել։ Կնկայ հետ կապուա՞ծ ես՝ մի աշխատիր
արձակուելու. կնկանից արձակուա՞ծ ես՝ կին մի
28 որոնիր։ Բայց եթէ ամուսնանաս, չ'մեղանչեցիր. և
եթէ մի կոյս ամուսնանայ, չ'մեղանչեց. միայն թէ
այնպիսիները մարմնի նեղութիւն կ'ունենան. իսկ
29 ես խնայում եմ ձեզ։ Բայց սա եմ ասում, եղ-
բարք, թէ ժամանակս կարճ է այսուհետեւ, որ
կին ունեցողներն էլ չ'ունեցողների պէս լինէին.
30 Եւ լաց լինողներն չ'լացողների պէս. և ուրախա-
ցողները չ'ուրախացողների, և ծախու առնողները
31 չ'ունեցողների պէս. Եւ այս աշխարհքը գործածող-
ները չար կերպով չ'գործածողների պէս. որովհե-
32 տեւ այս աշխարհի կերպարանքն անցնում է։ Բայց
կամենում եմ որ դուք առանց հոգսի լինիք. չ'ա-
մուսնացողը Տիրոջ բաների համար է հոգս անում,
33 թէ ինչպէս հաճոյ լինի Տիրոջը։ Բայց ամուսնացա-
ծը աշխարհի բաների համար է հոգս անում, թէ
34 ինչպէս հաճոյ լինի կնկանը։ Եւ իրարից տարբեր
են կինը և կոյսը. չ'ամուսնացած կոյսը Տիրոջ բաներ-
ի համար է հոգս անում՝ որ սուրբ լինի մարմնով

և հոգով, իսկ ամուսնացած կինը աշխարհքի բաների
համար է հոգս անում, թէ ինչպէս հաճոյ լինի
35 մարդին։ Միայն թէ՝ սա ես ձեր շահի համար եմ
ասում. և ոչ թէ որ ձեզ համար *որոգայթ դնեմ.
այլ պարկեշտութեան համար՝ և առանց արգելքի
36 Տիրոջը ծառայելու համար։ Բայց եթէ մէկն ամօթ
համարէ իր կոյսի համար՝ թէ չափահասութիւնից
անցել է, և այնպէս պէտք է լինել, ինչ որ կա-
մենում է թող անէ. չէ մեղանչում. թող ա-
37 մուսնանան։ Բայց նա՝ որ իր սրտի մէջ հաստատ
է՝ և պէտք էլ չ'ունի, նա իր կամքի վերայ իշխա-
նութիւն ունի, և նա վճռեց իր սրտումն՝ որ իր
38 կոյսը պահէ, նա լաւ է անում։ Նոյնպէս և նա՝ որ
իր կոյսը մարդի է տալիս, լաւ է անում, և նա՝ որ
39 մարդի չէ տալիս, աւելի լաւ է անում։ Կինը
կապուած է օրէնքով քանի ժամանակ որ նորա
մարդը կենդանի է. բայց եթէ նորա մարդը ննջէ,
ազատ է ում հետ որ կամենայ ամուսնանալու,
40 միայն թէ Տէրով։ Բայց էլ աւելի երանելի է թէ
որ այնպէս կենայ՝ իմ խրատի պէս. այսպէս եմ
համարում, թէ ես էլ ունիմ Աստուծոյ Հոգին։

ԳԼ. Ը

1 Բայց կուռքի զոհերի համար գիտենք, որովհետեւ
ամենքս գիտութիւն ունինք. գիտութիւնը հպարտ-
2 ացնում է, բայց սէրը շինում է։ Եթէ մէկը
կարծում է թէ բան գիտէ, նա դեռ բան չը
3 գիտաց՝ ինչպէս պէտք է գիտել։ Բայց եթէ մէկը
Աստուծուն սիրէ, նա ճանաչուած է նորանից։
4 Արդ կուռքի զոհուած կերակուրների համար գի-

*Յոան. Ի Ղեղեր չուան

տենք, որ կուռքը ոչինչ է աշխարհքում. և որ
ուրիշ ոչ մի Աստուած չկայ բացի այն մեկը։
5 Որովհետեւ թէպէտեւ կան որ աստուածներ են ան-
ուանվում՝ թէ երկնքում թէ երկրիս վերայ, ինչ-
պէս որ շատ աստուածներ կան և շատ տէրեր,
6 Բայց մեզ համար մեկ Աստուած կայ՝ Հայրը, ո-
րիցն են ամեն բաները, և մենք նորա համար. և
մեկ Տէր Յիսուս Քրիստոս որով են ամեն բաները,
7 և մենք նորանով։ Սակայն ամենը ոչ գիտութիւնը
չունին. որովհետեւ ոմանք կուռքի մասին խղճմ-
տանքով են ուտում մինչեւ հիմա իբրեւ կուռ-
քերին զոհուած, և նորանց խղճմտանքը տկար լի-
8 նելով՝ պղծվում է։ Բայց կերակուրը մեզ չի կանգ-
նեցնիլ Աստուծոյ առաջին. որ եթէ ուտենք՝ մի
բանով չենք աւելանալ, և եթէ չուտենք՝ մի բա-
9 նով չենք պակասիլ։ Միայն թէ զգոյշ կացէք՝ որ
այդ ձեր իշխանութիւնը գայթակղութիւն չլինի
10 տկարներին։ Որովհետեւ եթէ մեկը տեսնէ քեզ՝ որ
գիտութիւն ունիս՝ կուռքի տան մէջ նստած,
չէ՞ որ նորա խղճմտանքը, որ տկար է, համար-
ձակութիւն կ'ստանայ զոհուած բանն ուտելու։
11 Եւ այն տկար եղբայրը կ'կորչի քո գիտութեան
12 պատճառովը, որի համար Քրիստոսը մեռաւ։ Եւ
այսպէս եղբայրների դէմ մեղանչելով, և այն տկար-
ների խղճմտանքը զարկելով Քրիստոսի դէմ մեղք
13 էք գործում։ Վասն որոյ՝ եթէ կերակուրն իմ
եղբօրը գայթակղեցնում է, ես յաւիտեան միս չեմ
ուտիլ, որ իմ եղբօրը չգայթակղեցնեմ։

Գլ. Թ

1 Չէ՞ որ առաքեալ եմ, չէ՞ որ ազատ եմ, չէ՞ որ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին տեսայ, չէ՞ որ դուք

2 իմ գործն էք Տէրով։ Թէեւ ուրիշներին առաքեալ
չլինեմ, բայց հէնց ձեզ ---։ եմ որ իմ ա-
3 ռաքելութեան կնիքը դուք էք Տէրով։ Իմ պա-
4 տասխանը ինձ քննողների դէմ սա է. Մի՞թէ
մենք իշխանութիւն չունինք ուտելու և խմելու։
5 Մի՞թէ իշխանութիւն չունինք քոյր կին մեզ ա-
ծելու մեզ հետ, ինչպէս ուրիշ առաքեալները և
6 Տիրոջ եղբարքը։ Կամ մի՞թէ միայն
ես և Բառնաբասը իշխանութիւն չունինք չգոր-
7 ծելու։ Ո՞վ է որ երբէք իր պաշարովն զինուորու-
թիւն անէ. ո՞վ է որ այգի տնկէ՝ և նորա պտղից
չուտէ. ո՞վ է որ հօտ արածեցնէ՝ և հօտի կաթ-
8 նից չուտէ։ Մի՞թէ ես այս բաները մարդի կեր-
պով եմ ասում, կամ չէ՞ որ օրէնքն էլ է ասում
9 այս բաները։ Որովհետեւ Մովսէսի օրէնքումը գրը-
ուած է՝ Կալի մէջ աշխատող եզան դունչը մի կա-
պիր. մի՞թէ Աստուած եզների համար էր հոգս
10 անում։ Կամ չէ՞ որ մանաւանդ մեզ համար է ա-
սում. որովհետեւ մեզ համար գրուեցաւ, որ հեր-
կողը պէտք է յոյսով հերկէ. և կաստղն իր յոյսը
11 վայելելու յոյսովը ---։ Եթէ մենք ձեզանում
հոգեւորները սերմեցինք, մեծ բա՞ն է որ ձեզանից
12 մարմնաւորները հնձենք։ Եթէ ուրիշները ձեզ վե-
րայ այդ իշխանութիւնը վայելում են, ո՞չ առա-
ւել եւս մենք. բայց մենք այս իշխանութիւնը չը
բանեցրինք. այլ ամեն բանի համբերում ենք, որ
13 արգելք չդնենք Քրիստոսի աւետարանին։ Չգի-
տէք թէ նորանք՝ որ տաճարումը գործում են,
տաճարիցն են ուտում. ---նորանք՝ որ սեղանի պաշ-
տօնեաներ են, սեղանիցն են բաժին առնում։
14 Այնպէս էլ Տէրը հրաման տուաւ աւետարանը
15 քարոզողներին աւետարանիցն ապրել։ Բայց ես
սորանցից ոչ մէկն էլ չբանեցրի. և այս բաները չը

գրեցի որ՝ ինձ այդպէս լինի. որովհետեւ աւելի լաւ
է ինձ մեռնել, քան թէ մէկն իմ պարծանքը ու-
16 նայնացնէ։ Որովհետեւ եթէ աւետարանը քարո-
զեմ, դա ինձ պարծանք չէ. որովհետեւ դ-հարկ է
դրուած ինձ վերայ. և վայ է ինձ, եթէ աւետա-
17 բանը չ'քարոզեմ։ Վասն զի եթէ յօժար կամքով
անեմ այս, վարձք ունիմ. իսկ եթէ ակամայ՝ ան-
18 տեսութիւնը յանձնուած է ինձ։ Ապա ի՞նչ է իմ
վարձքը. -յ՝ որ՝ աւետարանելիս ձրի տամ Քրիս-
տոսի աւետարանը, որ աւետարանի մէջ իմ իշխա-
19 նութիւնը գէշ կերպով չ'բանեցնեմ։ Որովհետեւ
ամենից ազատ լինելով, իմ անձը ամենքին ծառայ
20 արի, որ շատերին շահեմ։ Հրէաներին Հրէայի պէս
21 եղայ, որ Հրէաներին շահեմ։ Օրէնքի տակ լինողնե-
ներին օրէնքի տակ լինողի պէս եղայ, *որ օրէնքի
տակ լինողներին շահեմ. օրէնք չ'ունեցողներին օ-
րէնք չ'ունեցողի պէս եղայ. (իբր չէ թէ ես Աս-
տուծոյ առաջին օրէնք չ'ունէի, այլ Քրիստոսի օ-
րէնքի տակ էի) որ օրէնք չ'ունեցողներին շահեմ։
22 Տկարներին տկարի պէս եղայ, որ տկարներին շա-
հեմ. ամենին ամեն բան եղայ, որ ինչ և իցէ մի
23 քանիսին ապրեցնեմ։ Այս անում եմ աւետարա-
24 նի համար, որ նորան կցորդ լինիմ։ Չ'գիտէ՞ք, թէ
ասպարէզի մէջ վազողներն՝ ամենքն են վազում.
բայց մէկն է յաղթանակն առնում. դուք այնպէս
25 վազեցէք որ հասնէք։ Եւ ամեն ով որ մրցում է
ամեն բանից ժուժկալ է լինում. հիմա նորանք
մրցո-մ են՝ որ մի ապականելի պսակ առնեն, իսկ
26 մենք՝ անապականելի։ Ուրեմն ես այնպէս եմ վա-
զում, ոչ թէ ինչպէս անստոյգ. այնպէս եմ մրը-
27 ցում՝ ոչ թէ ինչպէս օդին զարկելով։ Այլ իմ

*Ո՞ՆԻ -ԵԼՈՅՈ-Մ ԵՆ՝ չէ թէ ես օրէնքի տակ էի,

մարմինը ճնշում եմ և նուաճում, որ մի գուցէ
ուրիշներին քարոզելով, ինքս անպիտան գտնուիմ։

ԳԼ. Ժ

1 Զեմ կամենում, եղբարք, որ չ'գիտենաք՝ թէ մեր
հայրերն ամենն էլ ամպի տակն էին. և ամենք ծովի
2 միջովն անցան։ Եւ ամենք Մովսէսով մկրտուեցան
3 ամպումը և ծովումը։ Եւ ամենն էլ նոյն հոգեւոր
4 կերակուրը կերան։ Եւ ամենն էլ նոյն հոգեւոր
խմելիքը խմեցին. որովհետեւ այն հոգեւոր վէմից
էին խմում՝ որ գնում էր նորանց հետ, և այն
5 վէմն էր Քրիստոսը։ Բայց Աստուած նորանցից
շատերին չ'հաւանեց. որովհետեւ անապատումը
6 փռուած ընկան։ Եւ սորանք մեզ օրինակի համար
եղան. որ մենք չար բաների ցանկացող չ'լինենք,
7 ինչպէս նորանք ցանկացան։ Եւ կռապաշտ մի լինիք
ինչպէս նորանցից ոմանք. ինչպէս գրուած է, թէ
Ժողովուրդը նստեց ուտելու և խմելու, և վերկա-
8 ցան որ խաղան։ Եւ պոռնկութիւն էլ չ'անենք,
ինչպէս նորանցից ոմանք պոռնկութիւն արին, և
մէկ օրում քսանեւերեք հազար մ-ղդ վայր ընկան։
9 Եւ Քրիստոսին էլ չ'փորձենք, ինչպէս նորանցից էլ
10 ոմանք փորձեցին, և օձերից սատակեցին։ Եւ չը
տրտնջաք էլ ինչպէս նորանցից էլ ոմանք տրտնջա-
11 ցին, և սատակչի ձեռովը կորան։ Եւ այն ամենն
օրինակի համար էր նորանց հանդիպում, բայց մեզ
խրատի համար գրուեցաւ, որոնց դարերի վերջը
12 հասաւ։ Ուրեմն ով որ համարում է թէ հաստատ
կանգնած է, թող զգոյշ լինի, որ վայր չ'ընկնի։
13 Ձեզ ուրիշ փորձութիւն չէ պատահել բացի մարդ-
կային ֆ-ՐՅ-ՐԻ-ՆԻՅ. բայց Աստուած հաւատարիմ
է, որ չի թողել ձեզ ձեր կարողութիւնից վեր

փորձուելու, այլ փորձութեան հետ ելքն էլ կը
պատրաստէ, որ կարողանաք համբերել։
14 Նորա համար, իմ սիրելիք, փախէք կռապաշ-
15 տութիւնից։ Ինչպէս իմաստունների հետ եմ խօ-
սում, դուք ինքներդ դատեցէք այն որ ասում
16 եմ։ Այն օրհնութեան բաժակը, որ օրհնում ենք,
չէ՞ որ հաղորդութիւն է Քրիստոսի արիւնի. այն
հացը, որ կտրում ենք, չէ՞ որ հաղորդութիւն է
17 Քրիստոսի մարմնին։ Որովհետեւ մէկ հաց, մէկ մար-
մին ենք մենք շատերս. վասն զի ամենքս այն մէկ
18 հացից ենք վայելում։ Տեսէք Իսրայէլին մարմնի
կողմանէ. չէ՞ որ զոհուածներն ուտողները մասնա-
19 կից են սեղանին։ Արդ ի՞նչ ասեմ. մի՞թէ կուռքը
մի բան է, և կամ թէ կուռքերի զոհուածները
20 մի բա՞ն են։ Բայց այն որ հեթանոսները զոհում
են, դեւերին են զոհում, և ոչ թէ Աստուծուն.
իսկ ես չեմ կամենում, որ դուք դեւերին մասնա-
կից լինէք. չէք կարող Տիրոջ բաժակը խմել և
21 դեւերի բաժակը. Չէք կարող Տիրոջ սեղանիցը
22 վայելել՝ և դեւերի սեղանիցը։ Կամ թէ Տիրոջը
նախանձի գրգռի՞նք. մի՞թէ նորանից աւելի զո-
բաւոր ենք։
23 Ամեն բան օրինաւոր է ինձ, բայց ամեն բան օ-
գուտ չէ. ամեն բան օրինաւոր է ինձ, բայց ամեն
24 բան շինութիւն չէ տալիս։ Ոչ ով միայն իր անձի
օգուտը չ'որոնէ, այլ ամեն մէկն ընկերինն էլ։
25 Ամեն ինչ որ սպանդանոցումը ծախվում է, կերէք
առանց մի բան քննելու խղճմտանքի պատճառով։
26 Որովհետեւ Տիրոջն է երկիրը և նորա բոլոր լիու-
27 թիւնը։ Եթէ անհաւատներից մէկը կանչէ ձեզ,
և դուք կամենաք գնալ, ամեն բան որ ձեր առաջ-
28 դրուի, կերէք, առանց մի բան քննելու խղճմ-
տանքի պատճառով։ Բայց եթէ մէկն ասէ ձեզ,

թէ Դա կուռքի զոհուած բան է, մի ուտէք՝ նո-
րա պատճառովը որ իմացրեց, և խղճմտանքի պատ-
ճառովը. որովհետեւ Տիրոջն է երկիրը և նորա բո-
29 լոր լիութիւնը։ Բայց խղճմտանք եմ ասում՝ ոչ
թէ ձերը, այլ ընկերինը. որովհետեւ ի՞նչու իմ
ազատութիւնը պիտի դատուի ուրիշի խղճմտան-
30 քից։ Թէ որ ես շնորհակալութիւնով վայելում
եմ, ի՞նչու հայհոյուիմ այն բանի համար՝ որի հա-
31 մար ես գոհանում եմ։ Ուրեմն՝ թէ ուտէք թէ
խմէք, թէ ինչ գործ էլ որ անէք, ամեն բան Աս-
32 տուծոյ փառքի համար արէք։ Առանց գայթակ-
ղութիւն տալու եղէք Հրէաներին և Յոյներին և
33 Աստուծոյ եկեղեցուն։ Ինչպէս ես էլ ամեն բանով
ամենին հաճոյ եմ լինում. իմ անձի օգուտը չ'ո-
րոնելով, բայց շատերինը որ փրկուին։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ինձ նմանող եղէք, ինչպէս ես էլ Քրիստոսի։
2 Արդ գովում եմ ձեզ, եղբարք, որ իմ ամեն բա-
ները յիշում էք, և ինչպէս պատուիրեցի ձեզ, այն
3 պատուէրները պահում էք։ Բայց կամենում եմ
որ դուք գիտենաք, թէ ամեն մարդի գլուխը
Քրիստոսն է, և կնկայ գլուխը՝ մարդը, և Քրիս-
4 տոսի գլուխն՝ Աստուած։ Ամեն մարդ՝ երբոր ա-
ղօթք է անում կամ մարգարէանում՝ և գլուխը
ծածկած ունենայ, անպատիւ է անում իր գլու-
5 խը։ Եւ ամեն կին՝ երբոր աղօթք է անում կամ
մարգարէանում բաց գլխով, անպատիւ է անում
իր գլուխը. վասն զի միւնոյն է թէ ածիլուած է։
6 Որովհետեւ եթէ կինը չ'ծածկուի, թող ուրեմն իր
մազերն էլ կտրէ. բայց եթէ կնկան ամօթ է մա-
7 զերը կտրելը կամ ածիլելը, թող ծածկուի։ Սա-

կայն մարդին պէտք չէ որ իր գլուխը ծածկէ, ո-
րովհետեւ Աստուծոյ պատկերը և փառքն է. բայց
8 կինը մարդի փառքն է։ Քանզի ոչ թէ մարդն է
9 կնկանիցը, այլ կինն է մարդիցը։ Եւ որովհետեւ
ոչ թէ մարդը կնկան համար ստեղծուեցաւ, այլ
10 կինը մարդի համար։ Նորա համար պէտք է, որ
կինը *շուք դնէ գլխի վերայ հրեշտակների համար։
11 Բայց դարձեալ ոչ կինն առանց մարդի, և ոչ
12 մարդն առանց կնկայ, Տէրումը։ Որովհետեւ ինչ-
պէս որ կինը մարդիցը է՝ — , այնպէս էլ մարդը
կնկայ միջոցովն է. բայց ամենն Աստուածանից։
13 Դուք ինքներդ դատեցէք. մի կնկայ վայելո՞ւմ է
14 որ չծածկուած աղօթք անէ Աստուծուն։ Կամ
հէնց բնութիւնն ինքը չէ՞ սովորեցնում ձեզ, որ
եթէ մարդը երէ՞ր մազեր ունենայ, այն անարգանք
15 է նորան։ Բայց եթէ կինն երկար մազեր ունի, այն
փառք է նորան. որովհետեւ երկար մազերը հա-
16 գուստի տեղ է տրուած նորան։ Բայց եթէ մէկը
կամենում է հակառակել, մենք այնպիսի սովորու-
թիւն չունինք, և ոչ էլ Աստուծոյ եկեղեցիները։
17 Բայց այս էլ պատուիրելովս չեմ գովում, որ
դուք ոչ թէ դէպի լաւագոյնն այլ դէպի վատ-
18 թարն էք ժողովվում։ Որովհետեւ նախ և առաջ
երբոր մէկտեղ էք ժողովվում եկեղեցու մէջ, լը-
սում եմ որ բաժանումներ կան ձեր մէջ, և մա-
19 սամբ էլ հաւատում եմ։ Որովհետեւ հերձուածո-
ներ էլ պէտք է լինին ձեր մէջ, որ ընտիր լինող-
20 ները յայտնի լինեն ձեզանում։ Արդ երբոր մէկ-
տեղ էք ժողովվում, սա Տէրունական ընթրիքն
21 ուտել չէ, Որ ամեն մէկն առաջ իր ընթրիքն է
անում ուտելու ժամանակ, և մէկը սոված է, և

*Յ-ն. իշխանութիւն

22 միւսը արբած։ Մի՞թէ տուն չունիք ուտելու և
խմելու. կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցին արհամար-
հո՞ւմ էք, և չքաւորներին ամաչեցնում. ձեզ ի՞նչ
ասեմ. գովե՞մ ձեզ. այդ բանումը չեմ գովում։
23 Որովհետեւ ես Տէրից ընդունեցի այն որ ձեզ էլ ա-
ւանդեցի. որ Տէր Յիսուսն այն դիշերը որ մատնվում
24 էր, հաց առաւ, Եւ գոհանալուց յետոյ կտրեց և
ասեց. Առէք, կերէք. այս է իմ մարմինը՝ որ ձեզ
համար կոտրվում է. այս արէք իմ յիշատակի
25 համար։ Այնպէս էլ՝ ընթրիքն ուտելուց յետոյ
բաժակն — — և ասեց. Այս բաժակը նոր ուխտն
է իմ արիւնովը. այս արէք՝ քանի անգամ որ խը-
26 մէք, իմ յիշատակի համար։ Որովհետեւ քանի
անգամ որ այս հացն ուտէք, և այս բաժակը խը-
մէք, Տիրոջ մահը պատմեցէք՝ մինչեւ որ նա կ'գայ։
27 Ուրեմն ով որ այս հացն ուտէ՝ կամ Տիրոջ բա-
ժակը խմէ անարժանութեամբ, նա պարտական կը
28 լինի Տիրոջ մարմնին և արիւնին։ Ուրեմն թող մարդ
փորձէ իր անձը, և ապա այն հացից ուտէ՝ և այն
29 բաժակից խմէ։ Որովհետեւ անարժանութեամբ
ուտողը և խմողը իր անձի համար դատաստան է
ուտում և խմում, որ չէ որոշում Տիրոջ մարմինը։
30 Նորա համար էլ ձեր միջումը շատ հիւանդներ և
31 ցաւագարներ կան. և շատեր էլ ննջած են։ Որով-
հետեւ եթէ մեր անձերը դատէինք, չէինք դատա-
32 պարտուիլ։ Բայց դատուելով Տէրից խրատվում
33 ենք, որ աշխարհի հետ չդատապարտուինք։ Ու-
րեմն, եղբարքս, երբոր ժողովուիք ուտելու հա-
34 մար, իրար սպասեցէք։ Ապա եթէ մէկը սոված է՝
թող էր տանն ուտէ. որ դատապարտութեան հա-
մար չժողովուիք. բայց ուրիշ բաներն՝ երբոր կը
գամ՝ այն ժամանակ կ'պատուիրեմ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Բայց հոգեւոր պարգեւներին համար, եղբարք, չեմ
2 կամենում որ չգիտենաք։ Դուք գիտէք թէ երբ
որ հեթանոս էիք, անձայն կուռքերի մօտ էիք
3 տարվում ինչպէս որ առաջնորդվում էիք։ Նորա
համար յայտնում եմ ձեզ, որ ոչ ով Աստուծոյ Հոգովը խօսող որ Յիսուսին նզովեալ ասէ.
և ոչ ով չէ կարող Յիսուսին Տէր ասել՝ եթէ ոչ
4 Հոգով Սրբով։ Պարգեւները զանազան են, բայց
5 Հոգին նոյն է։ Եւ պաշտօնները զանազան են, բայց
6 Տէրը նոյն է։ Եւ ներգործութիւնները զանազան
են, բայց Աստուած նոյն է, որ ամենը ամենքի մէջ
7 ներգործում է։ Բայց ամեն մէկին տրուած է Հո-
8 գու յայտնութիւնը օգտի համար։ Որովհետեւ մէ-
կին Հոգուցը տրուած է իմաստութեան խօսք. և
ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգու չափովը։
9 Միւսին հաւատք նոյն Հոգովը. ուրիշին բժշկու-
10 թեան պարգեւներ նոյն Հոգովը։ Ուրիշին զօրու-
թիւնների ներգործութիւններ. և ուրիշին մարգա-
բէութիւն. ուրիշին հոգիների ընտրութիւն. ուրի-
շին այլեւայլ լեզուներ. ուրիշին լեզուների թարգ-
11 մանութիւններ։ Բայց այս ամենը հէնց մի և նոյն
Հոգին է ներգործում, ամեն մէկին բաժանելով
ինչպէս կամենում է։
12 Ինչպէս էլ մարմինը մէկ է և անդամներ շատ
ունի, և մէկ մարմնի բոլոր անդամները շատ լինե-
13 լով՝ մարմինը մէկ է, այսպէս էլ Քրիստոսը։ Որով-
հետեւ մենք էլ ամենքս մէկ Հոգով մկրտուեցանք
մէկ մարմին լինելու. թէ Հրէաներ, թէ Յոյներ.
թէ ծառաներ, թէ աղատներ, և ամենքս մէկ Հո-
14 գիից խմեցինք։ Որովհետեւ մարմինն էլ մէկ ան-

15 դամ չէ, այլ շատ։ Եթէ ոտքն ասէ. Որովհետեւ
ձեռք չեմ՝ մարմնիցը չեմ. մի՞թէ նորանով մարմ-
16 նիցը չի լինիլ։ Եւ եթէ ականջն ասէ, Որովհետեւ
աչք չեմ՝ մարմնիցը չեմ. մի՞թէ նորանով մարմնիցը
17 չի լինիլ։ Եթէ բոլոր մարմինն աչք լիներ, ո՞րտեղ
էր լսելիքը. և եթէ բոլոր մարմինը լսելիք լիներ,
18 ո՞րտեղ էր հոտոտելիքը։ Բայց հիմա Աստուած
անդամները՝ նորանց ամեն մէկը՝ դրաւ մարմնի
19 մէջ ինչպէս կամեցաւ։ Եւ եթէ ամենը մէկ ան-
20 դամ լիներ, ո՞րտեղ էր մարմինը։ Բայց հիմա ան-
21 դամները շատ են, իսկ մարմինը մէկ։ Աչքը չէ
կարող ձեռքին ասել, Ինձ պէտք չես. կամ դար-
22 ձեալ գլուխը ոտներին՝ ինձ պէտք չէք։ Այլ մա-
նաւանդ մարմնի այն անդամները՝ որ երեւում են
23 թէ տկարագոյն են, նորանք հարկաւոր են։ Եւ
նորանք՝ որ կարծում ենք թէ մարմնոյ շատ անար-
դուածներն են, նորանց առաւել եւս պատիւ ենք
անում. և մեր անվայելուչ անդամներն աւելի վա-
24 յելչութիւն ունին։ Եւ մեր վայելուչ անդամները
մի բանի պէտք չունին. բայց Աստուած մարմինը
25 բարեխառնեց, ցածին աւելի պատիւ տալով։ Որ
մարմնի մէջ տարաձայնութիւն չլինի, այլ որ ան-
26 դամներն իրար համար նոյն հոգսն ունենան։ Եւ
եթէ մէկ անդամը ցաւում է, բոլոր անդամներն
էլ նորա հետ ցաւում են. և եթէ մէկ անդամը
փառաւորվում է, բոլոր անդամներն էլ նորա հետ
27 ուրախանում են։ Արդ դուք Քրիստոսի մարմինն
28 էք, և մէկ մէկ նորա անդամներ։ Եւ ոմանց դրաւ
Աստուած եկեղեցումը. առաջ՝ առաքեալներին.
երկրորդ՝ մարգարէներին. երրորդ՝ վարդապետնե-
րին. յետոյ *զօրութիւններ. յետոյ բժշկութիւն-

*հրաշքներ

ների պարգեւներ, օգնութիւններ, կառավարու-
29 թիւններ, այլեւայլ լեզուներ։ Մի՞թէ ամենն ա-
ռաքեալներ են. մի՞թէ ամենը մարգարէներ են.
մի՞թէ ամենը վարդապետներ են. մի՞թէ ամենը
30 զօրութիւններ ունի։ Մի՞թէ ամենը բժշկու-
թիւնների պարգեւներ ունին. մի՞թէ ամենը լեզու-
ներ են խօսում. մի՞թէ ամենը թարգմանում են։
31 Բայց դուք նախանձաւոր եղէք լաւագոյն պարգեւներին. և ես էլ աւելի գերազանց ճանապարհ ցոյց տամ ձեզ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եթէ մարդկանց և հրեշտակների լեզուներով խօսիմ, բայց սէր չունիմ, ես եղայ ձայն հանող
2 պղինձ, կամ հնչեցող ծնծղայ։ Եւ եթէ մարգարէութիւն ունենամ, և գիտենամ ամեն խորհուրդները և ամեն գիտութիւնը. և եթէ ամեն հաւատքն ունենամ, մինչեւ սարերն էլ տեղափոխե-
3 լու, բայց սէր չունիմ, ոչինչ եմ։ Եւ եթէ իմ ամեն ապրանքներն ողորմութիւն ուտեցնեմ և իմ մարմինը մատնեմ որ այրուի, բայց սէր չունիմ,
4 ես ոչինչ օգուտ չեմ ունենալ։ Սէրը երկայնամիտ է՝ քաղցր է. սէրը չէ նախանձվում, չէ գոռոզա-
5 նում, չէ հպարտանում։ Չէ լրբանում, իրը չէ
6 որոնում, չէ գրգռվում, չարը չէ մտածում։ Անիրաւութեան վերայ չէ ուրախանում, բայց ուրա-
7 խանում է ճշմարտութեան հետ. Ամեն բանի դիմանում է. ամեն բան հաւատում է, ամեն բանի
8 համար յոյս ունի, ամեն բանի համբերում է։ Սէրը երբէք չի վերջանալ. եթէ մարգարէութիւններ ունի՝ կ'խափանուին. եթէ լեզուներ՝ կ'լռեն. եթէ
9 գիտութիւն՝ կ'խափանուի։ Որովհետեւ փոքր ի շա-

տէ գիտենք. և փոքր ի շատէ մարգարէանում ենք։
10 Բայց երբոր կատարեալը գայ, այս փոքր ի շատէն
11 կ'խափանուի։ Երբոր երեխայ էի՝ երեխայի պէս էի խօսում, երեխայի պէս էի մտածում, երեխայի պէս էի համարում. բայց երբոր մարդ եղայ, այն
12 երեխայութեան բաները խափանեցի։ Որովհետեւ հիմա հայելու մէջ օրինակով ենք տեսնում, բայց այն ժամանակ դէմդէմ. հիմա փոքր ի շատէ եմ տեղեակ, բայց այն ժամանակն այնպէս կ'գիտե-
13 նամ՝ ինչպէս գիտեցուած եմ։ Ապա ուրեմն մնում է հաւատք, յոյս, սէր. այս երեքը, և սորանցից մեծը սէրն է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Սէրին հետեւեցէք, և հոգեւոր պարգեւներին նախանձաւոր եղէք. և մանաւանդ որ մարգարէանաք։
2 Որովհետեւ լեզուներով խօսողը, մարդկանց հետ չէ խօսում, այլ Աստուծոյ հետ. որովհետեւ ոչ ոք չէ լսում, բայց հոգով խորհուրդներ է խօսում։
3 Իսկ մարգարէացողը, մարդկանց հետ շինութիւն և մխիթարութիւն և սփոփութիւն է խօսում։
4 Լեզուով խօսողը իր անձն է շինում, իսկ մար-
5 գարէացողը եկեղեցին է շինում։ Ես կամենում եմ որ դուք ամենդ լեզուներով խօսիք. բայց մանաւանդ որ մարգարէանաք. որովհետեւ աւելի մեծ է մարգարէացողը, քան թէ լեզուներով խօսողը, միայն եթէ թարգմանէ, որ եկեղեցին շինութիւն առնէ։
6 Բայց հիմա, եղբարք, եթէ ձեզ մօտ գամ և լեզուներով խօսիմ, ի՞նչ օգուտ կ'տամ ձեզ՝ եթէ չ'խօսիմ ձեզ հետ կամ յայտնութիւնով, կամ գիտութիւնով, կամ մարգարէութիւնով, կամ

7 վարդապետութիւնով։ Այնպէս էլ անշունչ բա-
նները որ ձայն են տալիս, թէ փող թէ քնար, ե-
թէ ձայներով զանազանութիւն չ'անեն, ի՞նչպէս
կ'ճանաչուի փողի փչելը, կամ քնարի հնչելը։
8 Որովհետեւ եթէ փողն էլ անորոշ ձայն տայ, ո՞վ
9 կ'պատրաստուի պատերազմի համար։ Այսպէս էլ
դուք, եթէ լեզուներով բանը յայտնի չ'ասէք, այն
խօսածն ի՞նչպէս կ'իմացուի. որովհետեւ էբ ըն օդի
10 մէջ խօսողներ կ'լինիք։ Որովհետեւ այնքան այլեւ-
այլ ձայներ կան աշխարհքումը, և նորանց ոչ մէկն
11 էլ առանց նշանակութեան չէ։ Արդ եթէ ես ձայնի
զօրութիւնը չ'գիտենամ, ես խօսողին խուժ կ'լի-
12 նիմ, և խօսողն ինձ համար՝ դուժ։ Այսպէս էլ
դուք, որովհետեւ հոգեւոր պ-ր-ջ-ներին նախան-
ձաւոր էք, եկեղեցու շինութեան համար ջանք ա-
13 րէք, որ էլ առաւելանաք։ Վասնորոյ լեզուով
խօսողը, թող աղօթք անէ, որ թարգմանէ էլ։
14 Վասն զի եթէ ես աղօթք անեմ օտար լեզուով,
իմ հոգին է աղօթք անում. բայց միտքս անպտուղ
15 է։ Ուրեմն ի՞նչ է, աղօթք անեմ հոգով, աղօթք
անեմ մտքով էլ. սաղմոս ասեմ հոգով, սաղմոս
16 ասեմ մտքով էլ։ Ապա եթէ դու օրհնես հոգով,
նա որ տգէտի տեղն է բռնում ի՞նչպէս Ամէն ասէ
քո օրհնութեանը, քանի որ չ'գիտէ թէ ի՞նչ ես
17 ասում։ Դու իրաւ որ լաւ ես գոհանում. բայց
18 միւսը չէ շինվում։ Գոհանում եմ իմ Աստուա-
ծանից, որ ձեր ամենիցն աւելի լեզուներով խօ-
19 սում եմ։ Բայց եկեղեցու մէջ աւելի կամենում
եմ որ հինգ խօսք իմ մտքովը խօսիմ, որ ուրիշնե-
րին էլ բան սովորեցնեմ քան թէ բիւրաւոր խօս-
քեր լեզուներով։

20 Եղբարք, մտքով տղայ մի լինիք. բայց չարու-
թեան կողմանէ տղայ եղէք, իսկ մտքով կատար-

21 եալ եղէք։ Օրէնքումը գրուած է, թէ Օտար լե-
զուներով և օտար շրթունքներով կ'խօսիմ այս
ժողովրդի հետ. բայց և այնպէս ինձ ականջ չեն
22 դնիլ, ասում է Տէրը։ Ուրեմն լեզուները նշանի
համար են՝ ոչ թէ հաւատացեալներին, այլ ան-
հաւատներին. բայց մարգարէութիւնը ոչ թէ ան-
հաւատների համար է, այլ հաւատացեալների։
23 Արդ եթէ բոլոր եկեղեցին մէկ տեղ գայ, և ա-
մենքը լեզուներով խօսին. և տգէտներ կամ ան-
հաւատներ մտնեն ՝-յ-դ-ի-ղ, մի՞թէ չեն ասիլ թէ
24 դուք գժուած էք։ Բայց եթէ ամենը մարգարէա-
նան, և մի անհաւատ կամ տգէտ գայ մտնէ, նա
25 ամենիցը կ'յանդիմանուի, ամենիցը կ'քննուի։ Եւ
այսպէս նորա սրտի գաղտնիքը յայտնի կ'լինի. և
ապա երեսի վերայ ընկած Աստուծուն երկրպա-
գութիւն կ'անէ, խոստովանելով թէ արդարև Աս-
տուած ձեր միջումն է։

26 Ուրեմն ի՞նչ է, եղբարք. երբ որ մէկտեղ ժո-
ղովուիք, ձեզանից ամեն մէկը սաղմոս ունի, վար-
դապետութիւն ունի, յայտնութիւն ունի, լեզու
ունի, թարգմանութիւն ունի. ամենը շինութեան
27 համար լինի։ Եթէ մէկը լեզուով խօսի, թող եր-
կու, և եթէ էլ աւելի շատ՝ երեք լինեն. մէկը
28 միւսից յետոյ. և մէկը թող թարգմանէ։ Բայց
եթէ թարգմանող չ'կայ, թող լռէ եկեղեցումը.
29 թող իրան համար և Աստուծոյ հետ խօսի։ Բայց
մարգարէներից թող երկուսը կամ երեքը խօսին, և
30 ուրիշները քննեն։ Բայց եթէ մի ուրիշին, որ այն-
տեղ նստած է՝ յայտնութիւն լինի, առաջինը թող
31 լռէ։ Որովհետեւ կարող էք մէկ մէկից յետոյ ամենդ
մարգարէանալ. որ ամենը սովորին և ամենը մխի-
32 թարուին։ Եւ մարգարէից հոգիներն էլ մարգա-
33 րէներին հնազանդում են։ Որովհետեւ Աստուած

խռովութեան Աստուծոյ չէ, այլ խաղաղութեան,
ինչպէս սուրբերի բոլոր եկեղեցիներումը։
34 Ձեր կանայքը եկեղեցիներումը լուռ կենան. ո-
րովհետեւ նորանց հրաման չկայ խօսելու, այլ որ
35 հնազանդ լինեն, ինչպէս օրէնքն էլ ասում է։ Բայց
եթէ մի բան կամենան սովորել, թող տան մէջ
իրանց մարդկանցից հարցնեն. որովհետեւ կնկանն
36 անվայել է եկեղեցումը խօսել։ Կամ թէ Աստու-
ծոյ խօսքը ձեզանի՞ց դուրս եկաւ, կամ միայն ձե՞զ
37 հասաւ։ Բայց եթէ մէկը կարծէ՝ թէ նա մարգա-
րէ է կամ հոգեւոր, թող գիտենայ ինչ որ գրեցի
38 ձեզ, որ Տիրոջ պատուիրաններն են։ Բայց եթէ
39 մէկը տգէտ է, թող տգէտ լինի։ Ուրեմն, եղբարք,
ջանք արէք որ մարգարէանաք, և լեզուներով խո-
40 սելը մի արգելէք։ Ամեն բան թող պարկեշտու-
թեամբ և կարգով լինի։

ԳԼ. ԺԵ

1 Իմացնում եմ ձեզ, եղբարք, այն աւետարանը՝
որ աւետարանեցի ձեզ, որն էլ ընդունեցիք, որի
2 մէջ էլ կանգնած էք. Որով փրկվում էլ էք, այն
բանով՝ որ ձեզ աւետարանեցի, եթէ ամուր բռ-
նէք Նորան. եթէ զուր տեղը չէք հաւատացել։
3 Որովհետեւ ես առաջուց այն տուի ձեզ, որ ես էլ
ընդունեցի, թէ Քրիստոս մեր մեղքերի համար մե-
4 ռաւ՝ գրքերի համեմատ։ Եւ թէ թաղուեցաւ, և
թէ երրորդ օրը յարութիւն առաւ՝ գրքերի հա-
5 մեմատ։ Եւ թէ երեւեցաւ Կեփասին, յետոյ այն
6 տասնեւերկուսին։ Յետոյ երեւեցաւ հինգ հարիւրից
աւելի եղբայրներին մէկ անգամ, որոնցից շատերը
մինչեւ հիմա մնում են, բայց մի քանիսն էլ ննջե-
7 ցին։ Եւ յետոյ երեւեցաւ Յակոբին, յետոյ բոլոր

8 առաքեալներին։ Ամենից յետոյ՝ իբր թէ մի վիժա-
9 ծի՝ ինձ էլ երեւեցաւ։ Որովհետեւ ես առաքեալնե-
րի յետինն եմ. որ արժանի չեմ առաքեալ կոչ-
ուելու. որովհետեւ Աստուծոյ եկեղեցին հալածե-
10 ցի։ Բայց Աստուծոյ շնորհքովն եմ ինչ որ եմ. և
նորա շնորհքն որ ինձանում է ունայն չեղաւ. այլ
նորանց ամենից աւելի աշխատեցի. սակայն ոչ թէ
11 ես, այլ Աստուծոյ շնորհքը որ ինձ հետ է։ Արդ
թէ ես՝ թէ նորանք, այսպէս ենք քարոզում, և
դուք այսպէս հաւատացիք։
12 Բայց եթէ Քրիստոսը քարոզվում է՝ թէ մեռել-
ներից յարութիւն է առել, ի՞նչպէս են ձեզանից
ոմանք ասում, թէ Մեռելների յարութիւն չկայ։
13 Եթէ մեռելների յարութիւն չկայ, ապա Քրիս-
14 տոսն էլ չէ յարութիւն առել։ Եւ եթէ Քրիս-
տոսը յարութիւն չէ առել, ուրեմն ունայն է մեր
քարոզութիւնը, և ունայն է ձեր հաւատքն էլ։
15 Եւ մենք էլ Աստուծոյ սուտ վկաներ ենք գտնվում,
որ Աստուծոյ համար վկայեցինք, թէ Քրիստոսին
յարութիւն տուաւ, որին չ՝յարուցրեց, եթէ ար-
16 դարեւ մեռելները յարութիւն չեն առնում։ Որով-
հետեւ եթէ մեռելները յարութիւն չեն առնում,
17 ապա Քրիստոս էլ յարութիւն չէ առել. Եւ ե-
թէ Քրիստոս յարութիւն չէ առել՝ ունայն է ձեր
18 հաւատքը. Ե՞ դեռ ձեր մեղքերի մէջ էք։ Ուրեմն
19 նորանք էլ, որ Քրիստոսումը ննջեցին, կորան։ Եթէ
միայն այս կեանքումն ունինք յոյս Քրիստոսի վե-
րայ, ամեն մարդկանցից աւելի ողորմելի ենք։
20 Բայց հիմա Քրիստոսը յարութիւն է առել մե-
21 ռելներից, ինքը ննջածների առաջինեկ եղաւ։ Ու-
րեմն որովհետեւ մարդով եղաւ մահը, և մարդով
22 էլ մեռելների յարութիւնը. Քանզի ինչպէս Ա-
դամով ամենը մեռնում են, այնպէս էլ Քրիստոս-

23 սով ամենը կենդանանում են։ Եւ ամեն մէկն իր
կարգումը. առաջի պտուղը Քրիստոսը և յետոյ
24 Քրիստոսինները նորա գալու ժամանակումը։ Եւ
յետոյ վախճանը, երբ որ թագաւորութիւնը Աս-
տուծուն և Հօրը կ'տայ. երբոր կ'խափանէ ամեն
իշխանութիւնը և ամեն պետութիւնը և զօրու-
25 թիւնը։ Որովհետեւ պէտք է որ նա թագաւորէ,
մինչեւ որ բոլոր թշնամիներն իր ոտների տակ դնէ։
26 Ցետին թշնամին՝ որ կ'խափանուի՝ մահն է. վասն զի
ամեն բան հնազանդեցրեց նորա ոտների տակ։
27 Բայց երբոր ասէ՝ թէ Ամեն բան հնազանդ է նո-
րան, յայտնի է որ բացի նորանից որ ամեն բան
28 հնազանդեցրեց նորան։ Բայց երբոր ամենը կ'հնա-
զանդի նորան, այն ժամանակ ինքը Որդին էլ կը
հնազանդի նորան՝ որ ամենը հնազանդեցրեց նորան.
29 որ Աստուած լինի ամենը ամենումն։ Ապա եթէ
ոչ, ինչ կ'անեն մեռելների համար մկրտուողները
եթէ արդարեւ մեռելները յարութիւն չ'առնեն.
30 էլ ինչու են նորանց համար մկրտվում։ Եւ մենք
31 ինչու ամեն ժամանակ վտանգի մէջ ենք։ Երդնում
եմ ձեր վերայ ունեցած պարծանքովս, որ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսումն ունիմ, թէ ես ամեն օր մեռ-
32 նում եմ։ Եթէ մարդկօրէն Եփեսոսումը գազան-
ների կռիւի մէջ մնայ, ինչ օգուտ էր ինձ հա-
մար, եթէ մեռելները յարութիւն չեն առնում.
ուտենք և խմենք, որովհետեւ էգուց կ'մեռնինք։
33 Մի խաբուիք. չար ընկերակցութիւններն ապա-
34 կանում են բարի վարքերը։ Արթուն կացէք ար-
դարութեամբ և մեղք մի գործէք. որովհետեւ մի
քանիսն Աստուծոյ մասին տգէտ են. այս ձեզ ա-
մաչեցնելու համար եմ ասում։
35 Բայց մէկը կ'ասէ. Մեռելներն ինչպէս յարու-
36 թիւն կ'առնեն, և թէ ինչ մարմնով կ'գան։ Ան-

միտ, այն որ դու սերմում ես, չի կենդանանալ՝
37 եթէ չ'մեռնի։ Եւ այն որ սերմում ես, ոչ թէ
այն մարմինն ես սերմում որ պիտի բուսնի, այլ
մերկ հատը. թէ ցորենի լինի, թէ ուրիշ սեր-
38 մունքների։ Եւ Աստուած մարմին է տալիս նորան
ինչպէս կամենում է, և սերմունքների ամեն մէկին
39 իրանց մարմինը։ Ամեն մարմին միեւնոյն մարմինը
չէ. ուրիշ է մարդկանց մարմինը, ուրիշ է անա-
սունների մարմինը. ուրիշ է ձկների մարմինը, ու-
40 րիշ է թռչունների մարմինը։ Կա՛ն երկնաւոր մար-
միններ էլ, երկրաւոր մարմիններ էլ. բայց ուրիշ
է երկնաւորների փառքը, և ուրիշ է երկրաւոր-
41 ների ։-ը։ Ուրիշ է արեգակի փառքը, և ու-
րիշ է լուսնի փառքը, և ուրիշ է աստղերի փառ-
քը. որովհետեւ մի աստղ միւսից զանազանվում է
42 փառքով։ Այնպէս էլ մեռելների յարութիւնը.
սերմվում է ապականութիւնով, և յարութիւն է
43 առնում անապականութիւնով։ Սերմվում է ա-
նարգութիւնով, ։- յարութիւն է առնում զօրու-
44 թիւնով։ Սերմվում է շնչաւոր մարմին, ։- յարու-
թիւն է առնում հոգեւոր մարմին. կայ շնչաւոր
45 մարմին, կայ և հոգեւոր մարմին։ Այսպէս էլ
գրուած է, թէ Առաջին մարդն՝ Ադամը կենդանի
շունչ եղաւ, երկրորդ Ադամը կենդանարար հո-
46 գի։ Միայն թէ հոգեւորն առաջ չէ, այլ շնչաւո-
47 ը, ։- յետոյ հոգեւորը։ Առաջին մարդը երկրիցն
է՝ հողեղէն. ։-ոյ երկրորդ մարդն է Տէրը երկնքից։
48 Ինչպէս հողեղէնը, այնպէս էլ հողեղէնները. և
ինչպէս երկնաւորը, այնպէս էլ երկնաւորները։
49 Եւ ինչպէս հողեղէնի պատկերը հագանք, երկնա-
50 ւորի պատկերն էլ պիտի հագնենք։ Միայն թէ
սա եմ ասում, եղբարք, որ մարմին և արիւն չեն
կարող Աստուծոյ արքայութիւնը ժառանգել. և

ոչ էլ ապականութիւնը ժառանգում է անապա-
51 կանութիւնը։ Ահա մի խորհուրդ եմ ասում ձեզ.
Ոչ թէ ամենքս կ'ննջենք, այլ ամենքս կ'փոխուինք։
52 Ցանկարծ՝ մի ակնթարթում յետին փողի ժամա-
նակին. որովհետեւ փողը կ'փչուի, և մեռելները
յարութիւն կ'առնեն անապականելի, և մենք կը
53 փոխուինք։ Վասն զի պէտք է որ այս ապականա-
ցուն հագնէ անապականութիւնը, և այս մահկա-
54 նացուն հագնէ անմահութիւնը։ Եւ երբոր այս ա-
պականացուն անապականութիւնը կ'հագնէ, և այս
մահկանացուն անմահութիւնը, այն ժամանակ կը
լինի այն խօսքը որ գրուած է թէ Մահն ընկղմուե-
55 ցաւ յաղթութեան մէջ։ Ով մահ, ո՞ւր է քո խայ-
թոցը. *գերեզման, ո՞ւր է քո յաղթութիւնը։
56 Մահի խայթոցը մեղքն է, և մեղքի զօրութիւնը՝
57 օրէնքը։ Բայց շնորհակալութիւն Աստուծուն, որ
տուաւ մեզ յաղթութիւնը մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
58 տոսի ձեռովը։ Ուրեմն, սիրելի եղբարքս, հաստատ
եղէք, անշարժ կացէք, ամեն ժամանակ աւելի ա-
ռաջացէք Տիրոջ գործումը, գիտացէք, որ ձեր
աշխատանքը զուր չէ Տէրումը։

ԳԼ. ԺԶ

1 Բայց այն տուրքը ժողովելու կողմանէ՝ որ սուրբե-
րի համար է, ինչպէս Գաղատացիների եկեղեցի-
2 ներին պատուիրեցի, այնպէս էլ դուք արէք։ Ամեն
մէկ միաշաբաթի օրերը ձեզանից ամեն մէկը թող
3 իրան մօտ հաւաքէ՝ ինչ որ կ'յաջողուի։ Որ չլինի
թէ երբոր գամ, այն ժամանակ ժողովելը լինի.
բայց երբոր գամ՝ որոնց որ թղթերով ընտրեցիք,

*Մեռելների բնակարան։ Ո՛ՀԴ՝ դժոխք։

նորանց կ'ուղարկեմ՝ որ ձեր ընծան տանեն Երու-
4 սաղէմ. Եւ եթէ ինձ էլ արժան լինի գնալ,
5 թող ինձ հետ գնան։ Բայց ձեզ մօտ կ'գամ՝
երբ որ Մակեդոնիայի միջովն կ'անցնիմ. որովհետեւ
6 Մակեդոնիայի միջովը մտն կ'գամ։ Եւ կարելի է
որ ձեզ մօտ կ'մնամ՝ կամ թէ ձմեռը կ'անցնեմ.
որ դուք ինձ ճանապարհ դնէք՝ որ տեղ որ գնա-
7 լու լինեմ։ Որովհետեւ չեմ կամենում որ ձեզ հի-
մա անցնողի պէս տեսնեմ. յոյս ունիմ որ մի ժա-
8 մանակ ձեզ մօտ կենամ, եթէ Տէրը հրամայէ։ Բայց
հիմա Եփեսոսումն եմ կենում՝ մինչեւ Պենտէկոս-
9 տէն։ Վասն զի մեծ և արդիւնաւոր դուռ է բաց-
ուած ինձ, և հակառակողները շատ են։
10 Հիմա եթէ Տիմոթէոսը գայ, նայեցէք որ անվախ
լինի ձեզ մօտ. որ Տիրոջ գործն է գործում, ինչ-
11 պէս որ ես էլ։ Արդ մէկը չ'անարգէ նորան. և
խաղաղութիւնով ճանապարհ դրէք նորան՝ որ ինձ
մօտ գայ. որ սպասում եմ նորան եղբայրների հետ։
12 Իսկ Ապողոս եղբօր համար քէրոյէ, որ շատ ա-
ղաչեցի նորան որ ձեզ մօտ գայ եղբայրների հետ.
բայց ամենեւին կամք չ'ունէր որ հիմա գար. բայց
կ'գայ երբոր յարմար ժամանակ կ'ունենայ։
13 Արթուն եղէք, հաստատ կացէք հաւատքումը.
14 արիացէք և ուժովացէք։ Ձեր բոլոր բաները թող
սիրով լինին։
15 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, գիտէք Ստեփանի
տունը, որ Աքայեցիների առաջի պտուղն է, և
իրանց անձերը սուրբերի ծառայութեան նուիրեցին.
16 Որ դուք էլ հնազանդ լինիք այնպիսիներին, և
այն ամենին, որ գործի և աշխատանքի ընկեր են։
17 Ուրախ եղայ Ստեփանի և Փորտունատի և Աքա-
յիկոսի գալու համար, որ նորանք ձեր պակասու-
18 թիւնը լցրին։ Որովհետեւ իմ և ձեր հոգուն

հանգիստ տուին. ուրեմն ճանաչեցէք այնպիսի-
ներին։
19 Բարեւ են տալիս ձեզ Ասիացիների եկեղեցիները.
շատ բարեւ են տալիս ձեզ Տէրոմ Ակիւղասը և
Պրիսկիղան այն եկեղեցու հետ՝ որ նորանց տանն
20 է։ Բարեւ են տալիս ձեզ բոլոր եղբարքը. բարեւ
տուէք իրար սուրբ համբոյրով։
21 Իմ Պօղոսի ձեռքի բարեւն է։ (22) Եթէ մէկը
Տէր Յիսուսին չ'սիրէ, անիծուած լինի. *մարան
23 աթա։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզ
24 հետ լինի։ Եւ իմ սէրը ձեր ամենի հետ Քրիստոս
Յիսուսումն. Ամէն։

*Այ-ԷՆ-Դ՝ մեր Տէրը գալիս է։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ՝ Աստուծոյ
կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը. Աստուծոյ եկե-
ղեցուն որ Կորնթոսումն է՝ ամեն սուրբերի հետ
2 որ բոլոր Աքայիայումն են. Շնորհք լէնէ ձեզ և
խաղաղութիւն՝ Աստուած մեր Հօրէցը, և Տէր
Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Օրհնեալ լէնէ Աստուած և մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը, գթութիւնների Հայրը և ամեն
4 մխիթարութեան Աստուածը, Որ մխիթարում է
մեզ մեր ամեն նեղութիւնումը, որ մենք կարող
լինենք մխիթարել նորանց որ ամեն դէ-ռ-ա՛ նեղու-
թիւնումի են՝ այն մխիթարութիւնովը որով մենք
5 Աստուածանից մխիթարվում ենք։ Որովհետեւ ինչ-
պէս Քրիստոսի չարչարանքներն առելանում են մե-
զանում, այնպէս էլ Քրիստոսի ձեռովը շատանում
6 է մեր մխիթարութիւնը։ *Եւ եթէ նեղութիւն

*Ո՛Ռ-Դ՝ Եթէ նեղութիւն ենք քաշում, այն ձեր
մխիթարութեան և փրկութեան համար է. և եթէ
մխիթարվում ենք, այն ձեր մխիթարութեան և

ենք քաջալերմամբ, այլ ձեր մխիթարութեան և փրկութեան համար է. որ յաջողվում է այն չարչարանքների համբերութիւնովը, որ մենք էլ չարչարվում ենք. և եթէ մխիթարվում ենք, այն ձեր մխիթարութեան և փրկութեան համար է։

7 *Եւ մեր յոյսը ձեզ համար հաստատ է. որովհետեւ գիտենք թէ ինչպէս չարչարանքներին մասնակից*
8 *էք, այնպէս էլ մխիթարութեանը։ Վասն զի չենք կամենում, եղբարք, որ դուք չգիտենաք այն նեղութիւնն որ Ասիայումը մեզ եղաւ. որ մեր կարողութիւնից աւելի ծանրաբեռնուեցանք. մինչեւ*
9 *որ մեր կեանքի յոյսն էլ կորել էինք։ Բայց հէնց մենք ինքներս մեզ վերայ մահուան վճիռն ունէինք. որպէս զի մեր անձերի վերայ յոյս չդնենք, այլ Աստուծոյ վերայ որ մեռելներին յարուցանում*
10 *է։ Որ այնպիսի մահից մեզ փրկեց և փրկում էլ*
11 *է. Որին յոյս ունինք՝ թէ տակաւին կ'փրկէ էլ ձեր մեզ համար արած աղօթքի օգնականութեամբը որ շատ մարդկանցից մեզ եղած շնորհքի համար շատերի ձեռովը գոհութիւն մատուցանուի մեզ համար։*

12 *Որովհետեւ մեր պարծանքը սա է՝ մեր խղճմտանքի վկայութիւնը, որ սրբութիւնով և Աստուծոյ պարզութիւնովը ե՛ ոչ թէ մարմնական իմաստութիւնով, այլ Աստուծոյ շնորհքովը վարուեցանք*
13 *աշխարհքի մէջ, և էլ աւելի դէպի ձեզ։ Վասն զի ուրիշ բաներ չենք գրում ձեզ, այլ միայն նա որ կարդում էք կամ հէնց ճանաչում էք. և յոյս*
14 *ունիմ թէ մինչեւ վերջն էլ կ'ճանաչէք։ Ինչպէս*

փրկութեան համար է, որ յաջողվում է այն չարչարանքների համբերութիւնովը որ մենք էլ չարչարվում ենք, և մեր յոյսը ձեզ վերայ հաստատ է։

էլ փոքր ի շատէ ճանաչեցիք մեզ. որովհետեւ ձեր պարծանքն ենք. ինչպէս դուք էլ մերը՝ Տէր Յիսուսի օրումը։

15 *Եւ այս վստահութիւնովը կամենում էի առաջ*
16 *ձեզ մօտ գալ, որ դուք երկրորդ շնորհք ընդունիք. Եւ ձեզանից դնալ Մակեդոնիա. և դարձեալ Մակեդոնիայից ձեզ մօտ գալ, և ձեզանից*
17 *ճանապարհ գցուիլ դէպի Հրէաստան։ Արդ եթէ այս միտքն արի՝ մի՞թէ թեթեւամտութիւն գործածեցի. և կամ թէ այն որ խորհում եմ մարմնի՞ կերպով եմ խորհում. որ իմ կողմանէ այոն այո*
18 *լինի, և ոչը՝ ոչ։ Եւ Աստուած հաւատարիմ է,*
19 *որ մեր խօսքը դէպի ձեզ այո և ոչ չ'եղաւ։ Որովհետեւ Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոսը, որ մեզանով ձեր մէջ քարոզուեցաւ, ինձանով և Սիղուանոսով և Տիմոթէոսով, այո և ոչ չ'եղաւ.*
20 *այլ այո եղաւ նորանում։ Որովհետեւ որքան Աստուծոյ խոստմունքներ որ կան՝ նորանում է այոն, և նորանում է ամէնը Աստուծոյ փառքի համար*
21 *մեզանով։ Բայց մեզ ձեզ հետ Քրիստոսումը հաս-*
22 *տատողը և մեզ օծողը Աստուած է. Որ մեզ կնքեց էլ. և Հոգու գրաւը մեր սրտերի մէջ տուաւ։*
23 *Բայց ես Աստուծուն վկայ եմ կանչում իմ անձի վերայ. որ ձեզ խնայելու համար միւսանգամ չ'է-*
24 *կայ Կորնթոս. Ոչ թէ ձեր հաւատքի վերայ տիրապետում ենք՝ այլ ձեր ուրախութեանը գործընկեր ենք, որովհետեւ դուք հաւատքով հաստատ կանգնած էք։*

ԳԼ. Բ

1 *Բայց ես այս որոշեցի ինձանում՝ որ դարձեալ*
2 *տրտմութիւնով չ'գամ ձեզ մօտ։ Որովհետեւ եթէ*

ես ձեզ տրամեցնեմ, էլ ո՞վ է ինձ ուրախացնողը
3 եթէ ոչ ինձանից տրամողը։ Եւ հէնց այս գրեցի
ձեզ, որ մի գուցէ ես եկած ժամանակը տրամու-
թիւն քաշեմ նորանցից որոնցից պէտք էր ինձ ու-
րախ լինել, վստահ լինելով ձեր ամենի վերայ, որ
4 իմ ուրախութիւնն ձեր ամենինն է։ Որովհետեւ
շատ նեղութիւնից սրտիս տագնապից գրեցի ձեզ
շատ արտասուքով. ոչ թէ՝ որ տրամվէք, այլ որ
իմ սէրը գիտենաք, որն ես առատօրէն ունիմ ձեզ
վերայ։
5 Ապա եթէ մէկը տրամեցրել է, ոչ թէ ինձ է
տրամեցրել, այլ փոքր 'ի շատէ, որ չ'ծանրացնեմ՝
6 ձեզ ամենիդ։ Բաւական է այնպիսի մարդին հա-
7 մար այն խրատը, որ շատերիցը եղաւ։ Այսուհետեւ
ընդհակառակը՝ աւելի ներեցէք, և մխիթարե-
ցէք. մի գուցէ շատ սաստիկ տրամութիւնից այն-
8 պիսին խեղդուի։ Սորա համար աղաչում եմ ձեզ,
9 որ սէրը հաստատէք նորա վերայ։ Որովհետեւ նորա
համար գրեցի էլ ձեզ, որ ձեզ փորձով գիտե-
նամ, թէ արդեօք ամեն բանի մէջ հնազանդ էք։
10 Բայց եթէ դուք մէկին մի բան ներէք, ես էլ.
որովհետեւ ես էլ եթէ մի բան ներեմ, որին որ նե-
11 ռում եմ՝ ձեզ համար է Քրիստոսի առաջին։ Որ
սատանան մեզ զրկանք չ'անէ. որ նորա խորհուրդ-
ներին անտեղեակ չենք։
12 Բայց երբոր ես հասայ Տրովադա Քրիստոսի աւե-
տարանի համար, և դուռն ինձ համար բաց էր
13 Տէրով, իմ հոգու մէջ հանգստութիւն չ'ունէի.
որ իմ Տիտոս եղբօրն այնտեղ չ'գտայ. այլ նորան-
ցից հրաժարելով գնացի Մակեդոնիա։
14 Բայց շնորհակալութիւն Աստուծուն՝ որ ամեն
ժամանակ մեզ յաղթող է անում Քրիստոսումը
և իր գիտութեան հոտը մեզանով յայտնվում է

15 ամենայն տեղ։ Որովհետեւ մենք Քրիստոսի անուշ
հոտն ենք Աստուծոյ առաջին, փրկուածների մէջ
16 և կորածների մէջ։ Ոմանց համար մահուայ հոտ
դէպի մահ. և ոմանց համար կեանքի հոտ դէպի
կեանք. և այս բաների համար ո՞վ բաւական կը
17 լինի։ Որովհետեւ շատերին պէս չենք, որ Աստու-
ծոյ խօսքը խարդախում են. այլ ինչպէս պարզու-
թիւնից, ինչպէս Աստուածանից՝ Աստուծոյ առա-
ջին խօսում ենք Քրիստոսում։

ԳԼ. Գ

1 Դարձեալ սկսում ե՞նք մեր անձերը յանձնարա-
րել. կամ թէ ոմանց պէս պէ՞տք են մեզ յանձ-
նարարական թղթեր ձեզ վերայ՝ կամ ձեզանից
2 յանձնարարականներ։ Մեր թուղթը դուք էք՝ մեր
սրտի մէջ գրուած՝ ամեն մարդկանցից իմացուած
3 և կարդացուած։ Դուք յայտնի էք թէ Քրիստոսի
թուղթն էք՝ մեր ծառայութիւնովը եղած. և
գրուած՝ ոչ թէ թանաքով, այլ կենդանի Աստու-
ծոյ Հոգովը. ոչ թէ քարի տախտակների վերայ,
4 այլ սրտի մարմնեղէն տախտակների վերայ։ Եւ
այսպիսի վստահութիւն ունինք առ Աստուած
5 Քրիստոսի ձեռովը։ Ոչ թէ մենք մեզանից բաւա-
կան ենք մի բան միտք անելու ինչպէս մեզանից,
6 այլ մեր բաւական լինելն Աստուածանից է. Որ
մեզ բաւական էլ արաւ Նոր Կտակարանի պաշ-
տօնեայք լինելու՝ ոչ թէ գրի, այլ հոգու. որով-
հետեւ գիրն սպանում է, այլ հոգին կենդանա-
7 ցնում է։ Բայց եթէ մահի պաշտօնը գրով քարերին
վերայ փորուած՝ փառքով եղաւ, մինչեւ որ Իսրա-
յէլի որդիքը չէին կարող Մովսէսի երեսին մտիկ
անել նորա երեսի փառքի համար, որ խափանուող

8 էր, Ո՞րքան աւելի հոգու պաշտօնը փառքով չը
9 լինի։ Որովհետեւ եթէ դատապարտութեան պաշ-
տօնը փառքով էր, ապա ո՞րքան աւելի արդարու-
10 թեան պաշտօնը փառքով է։ Վասն զի այն փա-
ռաւորն էլ փառաւոր չէ այս մասին այն գերա-
11 զանցող փառքի համար։ Որովհետեւ եթէ այն խա-
փանուողը փառքով էր, ո՞րքան աւելի փառքով
12 է հաստատ մնացողը։ Արդ այսպիսի յոյս ունենա-
13 լով շատ համարձակութեամբ ենք վարվում։ Եւ
ոչ թէ ինչպէս Մովսէսն իր երեսի վերայ քող էր
դնում՝ որ Իսրայէլի որդիքը չ'նայեն խափանուե-
14 լիք բ-ռ-ներ վախճանին. Բայց նորանց միտքը կուրա-
ցաւ. որ մինչեւ այս օրուայ օրը այն քողը մնում
է Հին Կտակարանի կարդացմունքի վերայ վեր չ'տա-
նուած, որովհետեւ Քրիստոսով խափանվում է։
15 Այլ մինչեւ այսօր երբոր Մովսէսին կարդում են,
16 մի քող ընկած է նորանց սրտերի վերայ։ Բայց երբ-
որ դէպի Տէրը կ'դառնան, այն քողը վեր կ'տա-
17 նուի։ Որովհետեւ Տէրն է Հոգին. որտեղ որ Տի-
18 րոջ Հոգին է՝ այնտեղ է ազատութիւն։ Բայց
մենք ամենս՝ բաց երեսով Տիրոջ փառքն ինչպէս
հայելու մէջ տեսնելով՝ նոյն պատկերի նման կեր-
պարանափոխվում ենք փառքից դէպի փառք, ինչ-
պէս թէ Տիրոջ Հոգուցը։

ԳԼ. Դ

1 Սորա համար այս պաշտօնն ունենալով, ինչպէս
2 որ ողորմութիւն գտանք, չենք ձանձրանում, Այլ
ամօթալի ծածուկ բաները մերժել ենք. և խորա-
մանկութեամբ չենք վարվում։ Եւ Աստուծոյ խօսքն
էլ չենք ծռում. այլ ճշմարտութեան յայտնու-
թիւնով մեր անձերն ընդունելի ենք անում ամեն
3 մարդկանց խղճմտանքին՝ Աստուծոյ առաջին։ Իսկ

եթէ մեր աւետարանը ծածկուած էլ լինի, նա կո-
4 բածների մէջ է ծածկուած։ Որոնցում այս աշ-
խարհքի աստուածը այն անհաւատների սրտերը
կուրացրեց, որ Քրիստոսի փառաւոր աւետարանի
լուսաւորութիւնը չ'ծագէ նորանց վերայ. որ անե-
5 րեւոյթ Աստուծոյ պատկերն է։ Որովհետեւ մենք
ոչ թէ մեր անձերն ենք քարոզում, այլ Տէր Յի-
սուս Քրիստոսին. և մեզ ձեր ծառաներ Յիսուսի
6 համար։ Որովհետեւ Աստուած որ ասեց թէ խա-
ւարիցը լոյս ծագէ, ինքը մեր սրտերի մէջ ծա-
գեցրեց՝ Աստուծոյ փառքի գիտութեան լուսաւո-
րութիւնը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի դէմ-
7 քումը։ Բայց այս գանձն ունինք հողի անօթնե-
րում. որ զօրութեան գերազանցութիւնը Աստու-
8 ծունը լինի, և ոչ թէ մեզանից։ Ամեն բանի մէջ
նեղուած է-ք, բայց չենք ճնշուած. կարօտ ենք,
9 բայց չենք տարակուսել. Հալածուած, բայց երե-
10 սից չ'ընկած. վայր ընկած, բայց չ'կորած։ Ամեն
ժամանակ Յիսուսի մեռնելը մեր մարմնումը կրում
ենք՝ որ Յիսուսի կեանքն էլ մեր մարմնումը յայտ-
11 նուի։ Որովհետեւ մենք կենդանիներս միշտ Յիսուսի
համար մահի ենք մատնվում. որ Յիսուսի կեանքն
12 էլ յայտնուի մեր մահկանացու մարմնումը։ Այն-
պէս որ մահը մեզանում է զօրանում, և կեանքը
13 ձեզանում։ Բայց միեւնոյն հաւատքի հոգին ունե-
նալով, ինչպէս գրուած է. Հաւատացի և նորա
համար խօսեցի. մենք էլ հաւատում ենք՝ և սո-
14 բա համար էլ խօսում ենք։ Գիտենալով որ Տէր
Յիսուսին յարուցանողը մեզ էլ Յիսուսի հետ կը-
յարուցանէ, և ձեզ հետ իր առաջին կ'կանգնեցնէ։
15 Որովհետեւ ամեն բան ձեզ համար է. որ շատա-
ցած շնորհքը շատերի գոհութիւնից՝ աւելանայ
Աստուծոյ փառքի համար։

16 Նորա համար չենք թուլանում. այլ թէեւ մեր
դրսի մարդը փճանում է, բայց մեր ներսի մարդն
17 օրէցօր նորոգվում է։ Որովհետեւ մեր այժմեան
թեթեւ նեղութիւնը ամենագերազանց յաւիտենա-
կան փառքի մեծութիւն է գործում մեզ համար,
18 Որ այս երեւող բաներին չենք մտիկ անում, այլ
աներեւոյթներին. որովհետեւ երեւողները ժամանա-
կաւոր են, իսկ չ'երեւողները յաւիտենական։

ԳԼ. Ե

1 Որովհետեւ գիտենք որ եթէ մեր վրանի երկրաւոր
շինուածքը քանդուի, Աստուածանից մի շինուածք
ունինք՝ անձեռագործ մի տուն, որ յաւիտենական
2 է երկնքում։ Եւ հէնց սորանում հառաչում ենք
ցանկանալով հագնել մեր այն բնակութիւնը որ
3 երկնքից է։ Միայն թէ՝ երբոր այն հագնենք, մերկ
4 չ'գտնուինք։ Որովհետեւ մենք այս վրանի տակ լի-
նողներս հառաչում ենք ծանրութիւն կրելով. որ
չենք կամենում հանուիլ, այլ ԿԱՄԵՑԱԾ ՎԵՐԱՅ
հագնել. որ մահկանացուն կեանքի մէջ ընկղմուի։
5 Բայց այս բանը մեզ յաջողել տուողը Աստուած
6 է. որ Հոգու գրաւն էլ տուաւ մեզ։ Նորա հա-
մար ամեն ժամանակ համարձակութիւն ունինք,
և գիտենք թէ այս մարմնումը կենալով՝ Տէրից
7 օտարանում ենք։ (Որովհետեւ հաւատքով ենք
8 գնում, և ոչ թէ երեւոյթով։) Բայց վստահ ենք
և աւելի ընտրում ենք այս մարմնից դուրս գնալ
9 և Տիրոջ մօտ մնալ։ Նորա համար էլ ջանք ենք
անում, որ թէ կենանք՝ և թէ դուրս գնանք՝ հա-
10 ճոյ լինենք նորան։ Որովհետեւ մենք ամենս պէտք
է յայտնի լինենք Քրիստոսի ատեանի առաջին. որ
ամեն մէկն ընդունի իր մարմնովն՝ ինչ որ գործեց՝
թէ բարի, և թէ չար։

11 Արդ Տէրոջ ահաւորութիւնը գիտենալով, մարդ-
կանց համոզում ենք. բայց Աստուծոյ առաջին
յայտնի ենք. և ես յոյս ունիմ՝ որ ձեր խղճմտան-
12 քումն էլ յայտնի ենք։ Ոչ թէ դարձեալ մեր
անձերը ձեզ յանձնարարում ենք. այլ պատճառ
ենք տալիս ձեզ՝ մեզ համար պարծենալու, որ մի
բան ունենաք նորանց դէմ, որ պարծենում են աչքի
13 առաջին և ոչ թէ սրտով։ Որովհետեւ եթէ գըժ-
ուած ենք՝ Աստուծոյ համար է. և եթէ զգաստ
14 ենք՝ ձեզ համար է։ Վասն զի Քրիստոսի սէրը ստի-
պում է մեզ՝ որ սա ենք միտք անում, թէ եթէ
մէկն ամենի տեղ մեռաւ, ուրեմն ամենը մեռած
15 են. Եւ ամենի համար մեռաւ, որ կենդանի լի-
նողները այլ եւս ոչ թէ իրանց անձերի համար կեն-
դանի լինեն, այլ նորա համար՝ որ իրանց համար
16 մեռաւ, և յարութիւն առաւ. Ուրեմն այսու-
հետեւ մենք ոչ ոքին չ'գիտենք՝ մարմնի կողմանէ.
և թէեւ Քրիստոսին էլ գիտէինք մարմնի կողմանէ,
17 այլ հիմա այլ եւս չ'գիտենք։ Ուրեմն եթէ մէկը
Քրիստոսումն է՝ նոր ստեղծուած է. հիները ան-
18 ցան, ահա ամեն բան նոր եղաւ։ Բայց այն ամենն
Աստուածանից է. որ մեզ իրան հետ հաշտեցրեց
Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը. և մեզ հաշտութեան
19 պաշտօնը տուաւ։ Որովհետեւ Աստուած էր Քրիս-
տոսումը որ աշխարհքը հաշտեցրեց իրան հետ, և
նորանց յանցանքները չ'համարեց նորանց և հաշ-
20 տութեան խօսքը մեր միջումը դրաւ։ Արդ Քրիս-
տոսի կողմից պատգամաւորութիւն ենք անում,
իբրեւ թէ Աստուած է յորդորում մեզանով. ա-
ղաչում ենք Քրիստոսի տեղ, հաշտուեցէք Աստու-
21 ծոյ հետ։ Որովհետեւ ԱՍՏՈՒԾ նորան, որ մեղք
չ'գիտէր, մեզ համար մեղք արաւ, որ մենք Աս-
տուծոյ արդարութիւնը լինենք նորանումն։

ԳԼ. Զ

1 Եւ մենք գործակից լինելով նաեւ աղաչում ենք, որ դուք Աստուծոյ շնորհքը զուր տեղը չընդու-
2 նէք։ Որովհետեւ ասում է. Ընդունելի ժամանակում լսեցի քեզ, և փրկութեան օրումն օգնեցի քեզ. ահա հիմա է ընդունելի ժամանակ. ահա
3 հիմա է փրկութեան օր։ Ոչ մի բանով ոչ մի դայթակղութիւն չենք տալիս, որ պաշտօնը չինախա-
4 տուի. Այլ ամեն բանի մէջ մեր անձերը ընծայում ենք ինչպէս Աստուծոյ պաշտօնեաներ՝ շատ համբերութիւնով նեղութիւններում, վիշտերում,
5 չարչարանքներում, Ծեծերում, բանտերում, խռովութիւններում, աշխատանքներում, հսկմունքնե-
6 րում, ծոմերում, Սրբութիւնով, գիտութիւնով, երկայնմտութիւնով. քաղցրութիւնով, Սուրբ Հո-
7 գով, անկեղծ սիրով, Ճշմարտութեան խօսքով, Աստուծոյ զօրութիւնով, արդարութեան զէնքե-
8 րով աջ կողմից և ձախ կողմից. Փառքով և անարգանքով, պարսաւանքով և գովասանքով, ինչ-
9 պէս մոլորեցնողներ՝ բայց ճշմարիտներ. Ինչպէս չը ճանաչուածներ, բայց լաւ ճանաչուածներ. ինչպէս մեռածներ, բայց ահա կենդանի ենք. ինչպէս պատ-
10 ժուածներ, բայց չ'սպանուածներ, Ինչպէս տրտմածներ, բայց միշտ ուրախներ. ինչպէս աղքատներ, բայց շատերին հարստացնողներ. ինչպէս թէ ոչինչ չունեցողներ, բայց ամեն բան ունեցողներ։
11 Մեր բերանը բացուած է դէպի ձեզ, ով Կորնթա-
12 ցիներ, մեր սիրտը լայնացած է։ Դուք մեզանից նեղութիւն չունիք, միայն թէ ձեր սրտերումն էք
13 նեղվում։ Եւ միեւնոյն հատուցումը ասելով, (ինչպէս թէ որդիների հետ եմ խօսում,) դուք էլ լայնացէք։

14 Անհաւատների հետ այլախառն լծակից մի լինիք. որովհետեւ ի՞նչ մասնակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ. և ի՞նչ հաղորդու-
15 թիւն ունի լոյսը խաւարի հետ։ Եւ ի՞նչ միաբանութիւն ունի Քրիստոսը Բելիարի հետ. կամ ի՞նչ
16 բաժին ունի հաւատացեալն անհաւատի հետ։ Կամ ի՞նչ համաձայնութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կուռքերի հետ. որովհետեւ դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք. ինչպէս Աստուած ասեց Ես Նորանցում կ'ընակուեմ, և նորանցում մեն կը դամ. և նորանց Աստուած կ'լինեմ, և նորանք իմ
17 ժողովուրդ։ Նորա համար՝ նորանց միջից դուրս գնացէք և բաժանուեցէք, ասում է Տէրը, և պիղծ
18 բաների մի դպչիք։ Եւ ես կ'ընդունեմ ձեզ, և ես ձեզ հայր կ'լինիմ. և դուք ինձ որդիներ և աղջիկներ կ'լինիք, ասում է Ամենակարող Տէրը։

ԳԼ. Է

1 Այդ այսպիսի խոստումներ ունենալով, սիրելիներ, մեր անձերը սրբենք հոգու և մարմնի ամեն պղծութիւնից, սրբութիւնը կատարենք Աստուծոյ
2 ահովը։ Տեղ արէք մեզ. մենք ոչ ոքի վնաս չենք տուել.
3 ոչ ոքին չենք փճացրել, ոչ ոքին չենք զրկել։ Ոչ թէ դատապարտելու համար եմ ասում. որովհետեւ առաջուց ասեցի, որ դուք մեր սրտերումն էք՝ ՅԵՎ հետ միասին կենդանի լինելու և մեռնելու էլ։
4 Իմ համարձակութիւնը շատ է դէպի ձեզ. շատ է իմ պարծանքը ձեզ վերայ. մխիթարութիւնով լիքն եմ. ուրախութիւնով աւելացած եմ՝ մեր ամեն
5 նեղութիւնումը։ Որովհետեւ երբոր հասանք Մակեդոնիա, մեր մարմինը ոչինչ հանգիստ չունե-

ցաւ , այլ ամեն բանի մէջ նեղվում էինք . դրսից
6 կռիւներ՝ ներսից ահ ու վախ ։ Բայց խոնարհնե-
րին մխիթարող Աստուածը մխիթարեց մեզ Տիտոսի
7 գալովը . Ոչ միայն նորա գալովը , այլ և այն մխի-
թարութիւնովը՝ որով նա ձեր միջումը մխիթար-
ուել էր , երբոր նա պատմեց մեզ ձեր սրտի փա-
փաքը՝ ձեր ողբալը՝ և ձեր ջերմեռանդութիւնը ինձ
8 համար , մինչեւ որ ես աւելի եւս ուրախացայ . Որ
թէեւ տրտմեցրի ձեզ այն թղթովը՝ չեմ զղջում ,
թէեւ զղջացած էլ էի , որովհետեւ տեսնում եմ
որ այն թուղթը , թէեւ մի փոքր ժամանակ , ձեզ
9 տրտմեցրեց ։ Հիմա ուրախ եմ , ոչ թէ նորա հա-
մար որ տրտմեցիք՝ այլ որ տրտմեցիք ապաշխարու-
թեան համար . որ դուք Աստուծոյ ---ով կեր-
պով տրտմեցիք , որ մեզանից ոչ մի բանով չվնաս-
10 ուիք ։ Որովհետեւ Աստուծոյ ---ով կերպով տրտ-
մութիւնը , ապաշխարութիւն է գործում փրկու-
թեան համար առանց զղջալու . բայց աշխարհքի
11 տրտմութիւնը մահ է գործում։ Որովհետեւ ահա
հենց նա որ դուք Աստուծոյ ---ով կերպով տրտ-
մեցիք , որքան ջանք գործեց ձեզանում , նաեւ ար-
դարացումն , նաեւ զայրոյթ , նաեւ վախ , նաեւ փա-
փաք , նաեւ նախանձ , նաեւ վրէժխնդրութիւն . ա-
մեն բանով ցոյց տուիք ձեր անձերը , որ անմեղ
12 էք այն բանումը ։ Ուրեմն թէեւ գրեցի ձեզ՝ ոչ թէ
զրկողի համար էր , և ոչ էլ զրկեալի համար այլ
որ ձեր ջանքը՝ որ մեզ վերայ ունիք , յայտնի լինի
13 ձեզ մեզ՝ Աստուծոյ առաջին ։ Նորա համար մխի-
թարուած ենք ձեր մխիթարութեան համար . և
մանաւանդ աւելի ուրախացանք Տիտոսի ուրախու-
թեան համար . որ նորա հոգին ձեր ամենիցը հան-
14 գիստ էր առած ։ Որովհետեւ ինչ որ էլ ձեզ հա-
մար պարծեցայ նորա առաջին , չամաչեցի . այլ

ինչպէս ամեն բան ճշմարտութիւնով խօսեցինք
ձեզ հետ , այնպէս էլ մեր պարծանքը ճշմարիտ
15 եղաւ Տիտոսի առաջին ։ Եւ նորա սէրն էլ աւելի
է ձեզ վերայ , երբոր յիշում է ձեր ամենի հնա-
զանդութիւնը , թէ ինչպէս ահով և դողով ըն-
16 դունեցիք նորան ։ Արդ ուրախ եմ , որ ամեն բանի
մէջ վստահութիւն ունիմ ձեզ վերայ ։

ԳԼ. Ը

1 Բայց , եղբարք , իմացնում ենք ձեզ Աստուծոյ
այն շնորհքը , որ Մակեդոնացիների եկեղեցիներին
2 տրուած է ։ Որովհետեւ նեղութեան մեծ փորձի
մէջ նորանց ուրախութեան առաւելութիւնը և
նորանց ծանր աղքատութիւնը շատ առատաձեռն
3 եղաւ նորանց պարզութիւնովը ։ Որովհետեւ իրանց
կարողութեան չափ , վկայում եմ , և կարողու-
4 թիւնից էլ աւելի յօժար կամքով , Շատ աղա-
չանքով աղաչում էին մեզ , որ այն պաշտօնի ըն-
ծան և պաշտօնի հաղորդութիւնը՝ սուրբերի հա-
5 մար , ընդունենք մենք ։ Եւ ոչ թէ որքան որ յոյս
ունէինք , այլ իրանց անձերն էլ տուին առաջ
6 Տիրոջը և --- մեզ՝ Աստուծոյ կամքովը . Որ մենք
էլ Տիտոսին աղաչեցինք , որ ինչպէս առաջուց
սկսեց՝ այնպէս կատարէ այդ շնորհքն էլ ձեր մի-
7 ջումը ։ Բայց ինչպէս ամեն բանի մէջ աւելանում
էք հաւատքով , և խօսքով , և գիտութիւնով , և
ամեն ջանքով , և ձեր սէրովը դէպի մեզ , որպէս
8 զի այդ շնորհքումն էլ աւելանաք ։ Ոչ թէ հրա-
ման տալով եմ ասում , բայց ուրիշների ջանք ա-
նելու համար , և ձեր սէրի անկեղծութիւնը փոր-
9 ձելով ։ Որովհետեւ գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքը , որ ձեզ համար աղքատացաւ նա՝

որ հարուստ էր, որ դուք նորա աղքատութիւնովը
10 հարստանաք։ Եւ այս բանի մէջ մի խրատ եմ
տալիս. որ սա օգուտ է ձեզ. որ ոչ թէ միայն
անելը այլ և կամենալն առաջուց սկսեցիք հեր-
11 ուանից։ Բայց հիմա անելն էլ կատարեցէք. որ
ինչպէս յօժարութիւն կայ կամենալու, այնպէս
12 էլ կատարելը լինի ունեցածից։ Որովհետեւ եթէ
յօժարութիւն կայ, ունեցածի չափովն է ընդու-
13 նելի և ոչ թէ չունեցածի չափովը։ Վասն զի ոչ
թէ ուրիշներին հանգստութիւնն եմ խմբնում, և
14 ձեզ նեղութիւն. Բայց հաւասարութիւնով՝ այժ-
մեան ժամանակում ձեր աւելութիւնը ****նոր-
բանց պակասութեանը, որ նորանց աւելութիւնն
էլ ****ձեր պակասութեանը, որ հաւասարու-
15 թիւն լինի. ինչպէս գրուած է. Թէ նա որ շատ՝
16 չ՝աւելացաւ. և նա որ քիչ չ՝պակասեց. Բայց շնոր-
հակալութիւն Աստուծուն, որ նոյն ջանքը ձեզ
17 համար տուաւ Տիտոսի սրտի մէջ. Որովհետեւ նա
աղաչանքն ընդունեց, և շտապելով յօժար կամ-
18 քով ձեզ մօտ եկաւ։ Եւ նորա հետ ուղարկե-
ցինք այն եղբօրը, որ գովասանք **նէ աւետարա-
19 նումն ամեն եկեղեցիների մէջ։ Եւ ոչ թէ միայն
այսքան, այլ եկեղեցիներից էլ ընտրուած՝ մեր
ճանապարհորդութեան ընկեր այս շնորհքումը, ո-
րին մենք ծառայում ենք Տիրոջ փառքի համար
20 և ձեր յօժար սրտովը. Այս բանիցն զգուշանալով,
որ չ՝լինի թէ մեզը արատաւորէ մեզ այս առա-
21 տութիւնում, որին մենք ծառայում ենք։ Որով-
հետեւ մտածում ենք բարի բաներ **նէ՝ ոչ միայն
22 Տիրոջ առաջին, այլ և մարդկանց առաջին։ Եւ
նորանց հետ ուղարկեցինք մեր եղբօրը՝ որին փոր-
ձել ենք շատ բաների մէջ շատ անգամ որ ժիր
է. և հիմա էլ աւելի ջանք անող այն մեծ վստա-

23 հութեամբը որ **նէ դէպի ձեզ։ Իսկ եթէ Տիտոսի
համար **նոր լինէ, նա իմ ընկերն է՝ և ձեզ համար
իմ գործակիցը. և եթէ մեր եղբայրների համար,
**նոր եկեղեցիների *առաքեալներ են՝ և Քրիս-
24 տոսի փառքը։ Ուրեմն ձեր սէրի և մեր ձեր հա-
մար պարծենալու ապացոյցը ցոյց տուէք դորանց
ամեն եկեղեցիների առաջին։

ԳԼ. Թ

1 Որովհետեւ սուրբերի համար լինելու պաշտօնի
2 մասին, աւելորդ է ինձ ձեզ գրելը։ Վասն զի գի-
տեմ ձեր յօժարութիւնը, որով Մակեդոնացի-
ների մէջ ձեզ համար պարծենում եմ, թէ Ա-
քայեցիները հերուանից պատրաստ են, և ձեր նա-
3 խանձը շատերին գրգռեց։ Եւ եղբայրներին ուղար-
կեցի, որ մեր ձեզ վերայ պարծենալն զուր չ՝լինի
այս մասին. այլ ինչպէս ասել եմ, պատրաստուած
4 լինիք։ Որ չ՝լինի թէ՝ երբոր Մակեդոնացիներ ինձ
հետ գան՝ և ձեզ անպատրաստ գտնեն, ամօթով
լինենք մենք (որ չ՝ասենք թէ՝ դուք,) այս պար-
5 ծանքի վստահութեամբը։ Արդ հարկաւոր համա-
րեցի եղբայրներին աղաչել, որ առաջ ձեզ մօտ
գան, և առաջուց պատրաստեն ձեր առաջուց խոս-
տացած †օրհնութիւնը, որ պատրաստ լինի, այն-
պէս ինչպէս օրհնութիւն, և ոչ թէ ինչպէս ագա-
6 հութիւն։ Որովհետեւ սա եմ **ասում՝, թէ խնայելով
սերմողը, խնայելով էլ կը հնձէ. և առատու-
թեամբ սերմողը, առատութեամբ էլ կը հնձէ։
7 Ամեն մէկն ինչպէս որ սրտի յօժարութիւն կայ,
ոչ թէ տրտմութիւնով կամ հարկադրութիւնով.

---

*ուղարկուածներ †Կամ՝ ընծան

որովհետեւ Աստուած սիրում է ուրախ տուողին։
8 Բայց Աստուած կարող է ամեն շնորհքներն աւելացնել ձեզանում. որ ամեն բանի մէջ ամեն ժամանակ ամեն բաւականութիւն ունենալով ամեն
9 բարի գործի համար աւելանաք։ Ինչպէս գրուած է. Փռեց՝ աղքատներին տուաւ. նորա արդարու-
10 թիւնը մնում է յաւիտեան։ Բայց նա՝ որ սերմ ցանողին սերմ է պարգեւում, և հաց՝ կերակուրի համար, նա կ'պարգեւէ և կ'շատացնէ ձեր սերմունքը, և կ'աճեցնէ ձեր արդարութեան պտուղը։
11 Ամեն բանի մէջ հարստացած ամեն լիութիւնով՝ որ մեզանով գոհութիւն է բերում Աստուծուն։
12 Որովհետեւ այս տուրքի պաշտօնը ոչ թէ միայն սուրբերի պակասութիւնն է լրացնում, այլ և շատերի գոհութիւնը շատացնում է Աստուծոյ հա-
13 մար։ Որ այս պաշտօնի փորձովն Աստուծուն փառաւորեն ձեր Քրիստոսի աւետարանին հնազանդ դաւանութեանը համար. և այն առատ հաղորդու-
14 թեան համար որ նորանց և ամենին լինում է. Եւ նորանց աղօթքովը ձեզ համար, որ փափաքեն ձեզ Աստուծոյ այն առատ շնորհքի համար՝ որ ձեզա-
15 նում է։ Եւ շնորհակալութիւն Աստուծուն նորա անպատմելի պարգեւի համար։

ԳԼ. Ժ

1 Բայց ես ինքս՝ Պօղոս աղաչում եմ ձեզ Քրիստոսի հեզութիւնովն ու հանդարտութիւնովը, որ խոնարհ եմ երես առ երես ձեր միջումը լինելիս,
2 իսկ հեռուից համարձակ եմ դէպի ձեզ։ Աղաչում եմ որ չ'լինի՝ թէ մօտից էլ այն վստահութիւնով համարձակ լինեմ որ համարում եմ յանդգնել մի քանիսի դէմ, որ մեզ համար կարծում

3 են՝ թէ մարմնաւորապէս ենք վարվում։ Որովհետեւ թէեւ *մարմնով ենք վարվում, բայց մարմ-
4 նաւորապէս չենք զինուորութիւն անում։ Որովհետեւ մեր զինուորութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն, այլ Աստուծով զօրաւոր, բերդեր քանդելու.
5 խորհուրդներ ենք քանդում, Եւ ամեն բարձրութիւն՝ որ գոռոզանում է Աստուծոյ գիտութեան դէմ. և դերի ենք բռնում ամեն միտք Քրիստո-
6 սին հնազանդեցնելու համար։ Եւ պատրաստ ենք վրէժ առնելու ամեն անհնազանդութեան համար՝ երբ որ ձեր հնազանդութիւնը կատարեալ լինի։
7 Երեսէ° էք նայում. եթէ մէկն իր անձի վերայ վստահ է թէ Քրիստոսինն է, թող իր մտքումն այս էլ մտածէ, թէ ինչպէս որ նա Քրիստոսինն է,
8 այնպէս էլ մենք ենք Քրիստոսինը։ Որովհետեւ եթէ մի աւելի բան պարծենալու լինեմ մեր իշխանութեան համար որ Տէրը տուաւ մեզ՝ ձեր շինութեան և ոչ թէ կործանման համար, չեմ ամաչիլ։
9 Որ չ'երեւիմ իբր թէ վախեցնում եմ ձեզ այս թղ-
10 թերովը։ Որովհետեւ թղթերը՝ ասում են՝ ծանր են և սաստիկ. բայց մարմնի կերպարանքը տկար՝ և
11 խօսքն էլ անարդ։ Այնպիսին թող սա միտք առնէ, թէ ինչպէս որ ենք հեռուանց խօսքով մեր
12 թղթերովը, այնպէս էլ էն+ մօտանց գործով։ Որովհետեւ չենք համարձակում մեր անձը կշռել և բաղդատել ոմանց հետ՝ որ իրանց անձերը գովելով յանձնարարում են. այլ նորանք իրանցով իրանց անձերը չափելով, և իրանց անձերը իրանց
13 հետ բաղդատելով, չեն հասկանում։ Բայց մենք չափից դուրս չենք պարծենում. այլ այն կանոնի չափովը, որն Աստուած բաժանեց մեզ՝ հասնել

*Յոն. մարմնի մէջ

14 մինչեւ ձեզ մօտ էլ, Որ ոչ թէ իբր թէ ձեզ մօտ
չ'հասած մեր անձերը երկայնացնում ենք. որով-
հետեւ մինչեւ ձեզ մօտ էլ հասանք Քրիստոսի ա-
15 ւետարանով։ Եւ չափից դուրս չենք պարծենում՝
ուրիշների աշխատանքով, բայց յուսալով թէ ձեր
հաւատքը աճելիս՝ մենք էլ կ'մեծանանք ձեզա-
16 նում մեր կանոնի չափովը՝ առաւելութեամբ։ Որ
ձեզանից այն կողմն էլ աւետարանը քարոզենք՝ և
օտար կանոնով պատրաստուածների վերայ չ'պար-
17 ծենանք։ Եւ ով որ պարծենում է՝ Թող Տէրովը
18 պարծենայ։ Որովհետեւ ոչ թէ իր անձը յանձնա-
բարողն է ընտիր. այլ նա՝ որին Տէրն է յանձնա-
բարում։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Երանի թէ մի քիչ իմ անմտութեանը ներէիք.
2 բայց ներում էլ էք ինձ։ Վասն զի ձեզ համար
նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը. որովհե-
տեւ ձեզ մի մարդի նշանեցի՝ որ մի սուրբ կոյս
3 կանգնեցնեմ Քրիստոսի առաջին։ Բայց վախենում
եմ՝ մի գուցէ ինչպէս օձն իր խորամանկութեամբը
խաբեց Եւային, այնպէս էլ ձեր միտքն ապական-
4 ուի այն միամտութիւնից՝ որ Քրիստոսումն է։ Ո-
րովհետեւ եթէ մէկը գայ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝
որ մենք չ'քարոզեցինք, կամ ուրիշ հոգի առնէք՝
որ չ'առաք, կամ ուրիշ աւետարան որ չ'ընդու-
5 նեցիք, լաւ կ'համբերէիք։ Որովհետեւ կարծեմ
թէ ոչ մի բանով պակաս չեմ քան թէ մեծամեծ
6 առաքեալները։ Թէեւ ոգէտ լինիմ խօսքով, բայց
ոչ թէ գիտութիւնով. այլ ամեն բանի մէջ բո-
7 լորովին յայտնուեցանք ձեզ։ Կամ թէ մեղք
գործեցի՝ որ իմ անձը խոնարհեցրի. որ դուք

բարձրանաք. որովհետեւ Աստուծոյ աւետարանը ձրի
8 աւետարանեցի ձեզ։ Ուրիշ եկեղեցիներ կողոպ-
տեցի, և վարձք առայ ձեզ ծառայելու համար։
9 Եւ երբոր ձեզ մօտ էի՝ մի բանի պակասութիւն
քաշած ժամանակս էլ, ձեզանից մէկին ծանրու-
թիւն չ'տուի. որովհետեւ իմ պակասութիւնը Մա-
կեդոնիայից եկած եղբարքը լրացրին. և ամեն բանի
մէջ իմ անձն առանց ձեզ ծանրութիւն տալու
10 պահեցի, և կ'պահեմ էլ։ Քրիստոսի ճշմարտու-
թիւնն է ինձանում. որ այս պարծանքն Աքայիայի
11 կողմերումը չի խափանուիլ ինձանից։ Ինչու հա-
մար. որովհետեւ ձեզ չե՞մ սիրում. Աստուած գի-
12 տէ։ Այն որ անում եմ՝ կ'անեմ էլ, որ պատ-
ճառ որոնողների պատճառը կտրեմ. որ ինչով որ
պարծենում են՝ նորանք էլ մեզ նման դտնուին։
13 Որովհետեւ այնպիսիները սուտ առաքեալներ, նեն-
դաւոր մշակներ, Քրիստոսի առաքեալների պէս
14 կերպարանուողներ են։ Եւ զարմանալի էլ չէ. ո-
րովհետեւ սատանան ինքն էլ լոյսի հրեշտակի կեր-
15 պարանքն իրան վերայ է առնում։ Ուրեմն մեծ
բան չէ որ նորա պաշտօնեաներն էլ կերպարանուին
արդարութեան պաշտօնեաների նման. որոնց վերջը
16 իրանց գործերին պէս կ'լինի։ Դարձեալ ասում
եմ. չ'լինի որ մէկն ինձ յիմար համարէ. տպա թէ
ոչ դոնեա յիմարի պէս ընդունեցէք ինձ որ ես էլ
17 մի քիչ պարծենամ։ Ինչ որ խօսում եմ, ոչ թէ
Տիրոջ Հոգէն համեմատ եմ խօսում, այլ ինչպէս
անմտութեամբ այս պարծանքի նիւթին նկատմամբ։
18 Եւ որովհետեւ շատերը մարմնի կողմանէ պարծե-
19 նում են, ես էլ կ'պարծենամ։ Վասն զի յօժա-
րութեամբ համբերում էք անմիտներին իմաս-
20 տուն գոլով։ Որովհետեւ համբերում էք, եթէ
մէկը ձեզ ծառայեցնէ, եթէ մէկը ձեր բանն

ուտէ, եթէ մէկը բան առնէ, եթէ մէկը գո-
21 ռոզանայ, եթէ մէկը ձեր երեսին զարկէ։ Անար-
գանքի համար եմ ասում. իբր թէ մենք տկար
էինք. ինչ բանով որ մէկը համարձակէ պարծենալ,
անմտութիւնով եմ ասում, ես էլ եմ համար-
22 ձակում։ Եբրայեցի՞ են, ես էլ. Իսրայէլացի՞ են,
23 ես էլ. Աբրահամի զաւա՞կ են, ես էլ։ Քրիստոսի
պաշտօնեանե՞ր են, յիմարութիւնով եմ ասում՝
թէ էլ աւելի ես, մանաւանդ աշխատանքներով,
ծեծերով էլ աւելի, բանտերի մէջ մանաւանդ,
24 մահերով շատ անգամ։ Հրէաներից հինգ անգամ՝
25 քառասունից մէկը պակաս ԺԹ ընդունեցի։ Երեք
անգամ ձաղկով ծեծուեցայ. մէկ անգամ քար-
կոծուեցայ. երեք անգամ նաւակոծ եղայ. մի ցե-
26 րեկ ու գիշեր անդնդումը մնացի։ Շատ անգամ
ճանապարհներում. գետերից վտանգներ, աւազակ-
ներից վտանգներ, ազգիցս վտանգներ, հեթանոս-
ներից վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անա-
պատի մէջ վտանգներ, ծովի մէջ վտանգներ, սուտ
27 եղբայրներից վտանգներ։ Ջանքի մէջ և աշխատանքի
մէջ. շատ անգամ արթնութիւնների մէջ. սովի
և ծարաւի մէջ. շատ անգամ ծոմի մէջ. ցրտի և
28 մերկութեան մէջ։ Բացի արտաքին ԴԵՂԵՐԻՆԵՐԸ,
ինձ վերայ կիսովում է՝ ամեն օր ամեն եկեղեցիների
29 հոգսը։ Ո՞վ կ'տկարանայ՝ և ես չեմ տկարանալ.
30 ո՞վ կ'գայթակղէ՝ և ես չեմ բորբոքուիլ։ Եթէ
պարծենալ պէտք լինի, իմ տկարութիւնովը կը
31 պարծենամ։ Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
Հայրը՝ որ յաւիտեան օրհնեալ է՝ գիտէ որ սուտ չեմ
32 ասում. Դամասկոսումն Արետա թագաւորի ազգա-
պետը Դամասկացիների քաղաքումը պահապաններ
33 էր դրել որ ինձ բռնէ. Եւ ես պատուհանիցը քթո-
ցով կախուեցայ պարսպիցը, և փախայ նորա ձեռիցը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պարծենալը յիրաւի օգուտ չէ բերում ինձ. բայց
կ'գամ Տիրոջ տեսիլքներին և յայտնութիւններին։
2 Մէկ մարդ գիտեմ Քրիստոսումը տասներեքրս տա-
րուց առաջ, թէ մարմնով էր՝ չ'գիտեմ, և թէ ա-
ռանց մարմնի էր՝ չ'գիտեմ, Աստուած գիտէ. նա
3 յափշտակուեցաւ մինչեւ երրորդ երկինքը։ Եւ գի-
տեմ այնպիսի մարդին թէ մարմնով և թէ առանց
4 մարմնի էր՝ չ'գիտեմ. Աստուած գիտէ. Որ նա յա-
փշտակուեցաւ դրախտի մէջ. և անասելի բաներ
5 լսեց՝ որ մարդի պէտք չէ նորանց խօսել։ Այնպի-
սուն համար կ'պարծենամ. բայց իմ անձի համար
չեմ պարծենալ, բայց միայն իմ տկարութիւնե-
6 րովը։ Որովհետեւ եթէ կամենամ էլ պարծենալ՝
անմիտ չեմ լինիլ. որ ճշմարիտն եմ ասում. բայց
խնայում եմ, որ մի գուցէ մէկն ինձ համար ա-
ւելի բան համարէ, քան թէ այն՝ որ ինձանում
7 տեսնում է կամ ինձանից լսում։ Եւ որ յայտ-
նութիւնների առաւելութեամբը չ'հպարտանամ,
մարմնիս համար խայթ տրուեցաւ ինձ՝ սատանայի
հրեշտակ, որ ինձ բռունցքով ծեծէ, որ չ'գոռո-
8 զանամ։ Սորա համար երեք անգամ աղաչեցի Տի-
րոջը, որ նորան հեռացնէ ինձանից։ Եւ նա ինձ
ասեց. Բաւական է քեզ իմ շնորհքը, որովհետեւ
իմ զօրութիւնը տկարութեան մէջ է կատարվում.
արդ աւելի յօժարութեամբ իմ տկարութիւնե-
րովը կ'պարծենամ. որ Քրիստոսի զօրութիւնը
10 ընակուէ ինձանում։ Վասնորոյ հաւանել եմ տկա-
րութիւնների, թշնամանքների, վիշտերի, հալա-
ծանքների, ԵՒ նեղութիւնների Քրիստոսի համար.
որ երբոր տկարանում եմ, այն ժամանակ զօրա-

11 նում եմ։ Անմիտ եղայ պարծենալովս. դուք ինձ
բռնադատեցիք. որ պէտք էր ինձ վկայութիւն առ-
նել ձեզանից. որովհետեւ ոչ մի բանով պակաս չե-
ղայ քան թէ այն մեծամեծ առաքեալները, թէեւ
12 ես ոչինչ եմ։ Բայց առաքեալի նշանները ձեր մէջ
գործուեցան՝ ամեն համբերութիւնով, նշաններով
13 և հրաշքներով և զօրութիւններով։ Որովհետեւ
ի՞նչ է որ նորանով պակաս դտնուեցաք քան թէ
ուրիշ եկեղեցիները. եթէ ոչ նորանով՝ որ ես ծան-
րութիւն չ'տուի ձեզ. ներեցէք ինձ այդ վնասը։
14 Ահա երրորդ անգամն է որ պատրաստ եմ ձեզ
մօտ գալու, և ձեզ ծանրութիւն չեմ տալ. որով-
հետեւ ձեր բանը չեմ որոնում՝ այլ ձեզ. նորա
համար որ ոչ թէ որդիքը հայրերի համար պէտք
է դանձ հաւաքեն, այլ հայրերը որդկանց համար։
15 Բայց ես յօժարութեամբ ձեր անձերի համար ծախք
կ'անեմ, և ծախք կ'լինիմ. թէեւ աւելի սիրելով
ձեզ՝ ես քիչ սիրուիմ։
16 Բայց թող լինի. ես ծանրութիւն չ'եղայ ձեզ.
սակայն խորագէտ լինելով՝ վարպետութեամբ բըռ-
17 նեցի ձեզ։ Մի՞թէ նորանց ձեռովը՝ որ ձեզ մօտ
18 ուղարկեցի՝ մի բան քաշեցի ձեզանից։ Աղաչեցի
Տիտոսին՝ և նորա հետ այն եղբօրն էլ ուղարկեցի,
մի՞թէ Տիտոսը ձեզանից մի բան քաշեց. չէ՞ որ
մենք նոյն հոգով վարուեցանք. չէ՞ որ նոյն ճա-
նապարհով դնացինք։
19 Դարձեալ կարծո՞ւմ էք թէ մենք խօսքով մեզ
պաշտպանում ենք. Աստուծոյ առաջին Քրիստո-
սումը խօսում ենք. և ամեն բան, սիրելիներ, ձեր
20 շինութեան համար է։ Որովհետեւ վախենում եմ,
որ մի գուցէ իմ գալու ժամանակը ձեզ այնպէս չը
գտնեմ՝ ինչպէս կամենում եմ. և ես գտնուիմ
ձեզ համար ինչպէս էլ դուք չէք կամենում.

որ չլինին կռիւներ, նախանձներ, բարկութիւններ,
դրդռութիւններ, չարախօսութիւններ, քսութիւն-
ներ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ։
21 Որ մի գուցէ դարձեալ իմ գալու ժամանակ՝ իմ
Աստուածն ինձ ցածացնէ ձեզ մօտ. և սուգ մտնեմ
շատերի համար որ առաջուց մեղք գործեցին, և
ապաշխարած չ'լինին այն պղծութեան և պոռնկու-
թեան և գիճութեան համար՝ որ գործեցին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Այս երրորդ անգամն է որ ձեզ մօտ եմ գալիս.
երկու և երեք վկաների բերանից ամեն բան կ'հաս-
2 տատուի։ Առաջուց ասեցի և առաջ էլ ասում
եմ իբր մօտ լինող երկրորդ անգամ. և հիմա հե-
ռուանց գրում եմ այն առաջուց մեղք գործածնե-
րին և ամեն ուրիշներին. որ եթէ դարձեալ գամ,
3 չեմ խնայիլ. Քանի որ դուք ապացոյց էք որոնում
թէ Քրիստոսն ինձանով խօսում է, նա որ ձեր մի-
4 ջումը տկար չէ, այլ զօրաւոր է ձեզանում։ Որով-
հետեւ թէեւ խաչուեցաւ տկարութիւնից, բայց
կենդանի է Աստուծոյ զօրութիւնովը. որ մենք
էլ թէեւ տկարանում ենք նորա համար՝ բայց
կենդանի կ'լինենք նորա հետ Աստուծոյ զօրու-
5 թիւնովը ձեզ համար. Փորձեցէք ձեր անձերը,
թէ արդեօք հաւատքո՞ւմն էք. քննեցէք ձեր ան-
ձերը. կամ թէ չ'գիտէ՞ք ձեր անձերը՝ որ Յի-
սուս Քրիստոսը ձեզանում է. մնայն եթէ անպի-
6 տան լինիք։ Բայց յոյս ունիմ որ գիտենաք, թէ
7 մենք անպիտան չենք։ Եւ ես աղօթում եմ դէպի
Աստուած որ չար բան չ'անէք. ոչ թէ որ մենք ըն-
տիր երեւինք, բայց որ դուք բարին գործէք, և
8 մենք անպիտանի պէս լինենք։ Որովհետեւ մի բան

չենք կարող ճշմարտութեան դէմ. բայց ճշմար-
9 տութեան համար։ Ուրախանում ենք, երբոր մենք
տկարանում ենք և դուք զօրանում էք. որ հենց
դա էլ աղօթքով խնդրում ենք, այսինքն ձեր
10 կատարելութիւնը։ Նորա համար այս հեռուանց
գրում եմ. որ չլինի թէ իմ գալու ժամանակ սաստ-
կութեամբ վարուիմ իմ իշխանութեան չափովը,
որ Տէրը տուաւ ինձ շինելու և ոչ թէ քանդելու
համար։

11 Վերջապէս, եղբարք, ուրախ եղէք, կատարեալ
եղէք, մխիթարուեցէք, միաբան եղէք, և խաղա-
ղութիւն արէք. և սէրի և խաղաղութեան Աստ-
12 ուածը ձեզ հետ լինի։ Իրար բարեւ տուէք սուրբ
համբոյրով. բարեւ են տալիս ձեզ բոլոր սուրբերը։
13 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուածոյ սէրը,
և Սուրբ Հոգու հաղորդութիւնը ձեր ամենի հետ.
Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ ոչ թէ մարդկանցից և ոչ թէ
մարդի ձեռով, այլ Յիսուս Քրիստոսի և Հայր Աս-
տուածոյ ձեռովը, որ մեռելներից յարութիւն տուաւ
2 նորան։ Եւ ամեն եղբարքը՝ որ ինձ հետ են. Գա-
3 ղատիայի եկեղեցիներիդ։ Շնորհք լէր ձեզ և խա-
ղաղութիւն Հայր Աստուածանից և մեր Տէր Յի-
4 սուս Քրիստոսից, Որ իր անձը մեր մեղքերի հա-
մար տուաւ, որ մեզ այս չար աշխարհքիցը փրկէ՝
5 Աստուծոյ և մեր Հօր կամքի պէս։ Որին լէր փառք
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

6 Զարմանում եմ որ այսպէս շուտով փոփոխվում
էք ձեզ Քրիստոսի շնորհքի մէջ կանչողից դէպի
7 ուրիշ աւետարան։ Որ ուրիշը չկայ. միայն թէ
կան ոմանք որ ձեզ խռովեցնում են, և կամենում
8 են Քրիստոսի աւետարանը փոխել։ Բայց եթէ մենք
էլ, կամ երկնքիցը մի հրեշտակ աւետարանէ ձեզ
նորանից ուրիշ քան թէ որ մենք աւետարանեցինք
9 ձեզ, նզովուած լինի։ Ինչպէս առաջ ասեցինք՝ և
հիմա դարձեալ ասում եմ, եթէ մէկն աւետա-
բանէ ձեզ նորանից ուրիշ քան որ դուք առաք՝
10 նզովուած լինի։ Որովհետեւ հիմա մարդկանց եմ հա-
ճեցնում, թէ Աստուծուն. կամ ուզում եմ մարդ-

կամ՞նց հաճոյ լինել. եթէ տակաւին մարդկանց
հաճոյ լինէի, Քրիստոսի ծառայ չէի։
11 Խնդացնում եմ ձեզ, եղբարք, այն աւետարանը,
որ ինձանից աւետարանուեցաւ, որ նա մարդից չէ։
12 Որովհետեւ ես էլ ոչ մարդից առայ նորան, և ոչ
էլ սովորեցի. այլ Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւ-
13 նովը։ Վասն զի դուք իմ վարքը լսել էք, որ մի
ժամանակ Հրէութեան մէջ էի. որ չափից դուրս
հալածում էի Աստուծոյ եկեղեցին, և կործանում
14 էի նորան։ Եւ Հրէութեան մէջ իմ հասակակից-
ների շատերից յառաջադէմ էի իմ ազգի մէջ,
աւելի նախանձաւոր լինելով իմ հայրենական ա-
15 ւանդութիւնների համար։ Բայց երբոր բարեհա-
ճեց Աստուած, որ իմ մօր որովայնից ինձ որոշել
16 և իր շնորհքովն կանչել է, Որ իր Որդին ինձանով
յայտնէ. որ նորան հեթանոսների միջումն աւե-
տարանեմ. այն ժամանակ իսկոյն մարմնի և արիւնի
17 հետ խորհուրդ չարի. Եւ ոչ էլ գնացի Երուսա-
ղէմ նորանց մօտ, որ ինձանից առաջ առաքեալներ
էին. այլ գնացի Արաբիա, և կրկին դարձայ Դամաս-
18 կոս։ Այնուհետեւ երեք տարուց յետոյ գնացի
Երուսաղէմ, Պետրոսին տեսնելու. և տասներեքհինգ
19 օր նորա մօտ եղայ։ Եւ առաքեալներից մի ուրիշին
չտեսայ, բայց միայն Տիրոջ եղբայր՝ Յակոբին։
20 Բայց ինչ որ ձեզ գրում եմ, ահա Աստուծոյ ա-
21 ռաջին, որ սուտ չեմ ասում. Յետոյ եկայ Սիւ-
22 րիայի և Կիլիկիայի կողմերը։ Եւ երեսով անծա-
նօթ էի Հրէաստանի եկեղեցիներին՝ որ Քրիստո-
23 սումն էին։ Բայց միայն լսել էին, թէ Նա որ մի
ժամանակ մեզ հալածում էր, հիմա այն հա-
ւատքն է աւետարանում որ առաջ կործանում
24 էր։ Եւ ինձանով փառաւորում էին Աստուծուն։

Գլ. Բ

1 Ապա տասներեքորս տարուց յետոյ դարձեալ գնացի
Երուսաղէմ, Բառնաբասի հետ, և Տիտոսին էլ
2 ինձ հետ առայ։ Եւ գնացի յայտնութիւնով.
և նորանց խմացրի այն աւետարանը՝ որ քարոզում
եմ հեթանոսների մէջ, Ե՛ մասնաւորապէս նո-
րանց՝ որ դէպ կարծուած էին. որ չլինի թէ զուր
3 տեղը վազեմ կամ վազած լինիմ։ Բայց Տիտոսն
էլ որ ինձ հետ էր՝ Հելլենացի լինելով, չբռնա-
4 դատուեցաւ թլփատուելու։ Եւ այն ներս պրծած
սուտ եղբայրների պատճառով, որ ներս պրծան
մեր ազատութիւնը լրտեսելու համար, որ Քրիս-
տոս Յիսուսումն ունինք, որ մեզ ծառայեցնեն։
5 Որոնց մի ժամ էլ ակնջ չդրինք՝ հնազանդ լի-
նելու համար, որ աւետարանի ճշմարտութիւնը
6 ձեզանում հաստատ մնայ։ Բայց այն դէպ կարծուած-
ների համար, թէ մի բան լինին, (թէ ինչ էին մի
ժամանակ, նա ես հոգս չեմ անում. Աստուած
*աչառութիւն չէ անում.) որ այն դէպ կարծուած-
7 ներն այնպիսի բան չիմացրին ինձ։ Բայց ընդհակա-
ռակը, երբոր տեսան թէ անթլփատութեան աւե-
տարանն ինձ հաւատացուած է, ինչպէս Պետրոսին
8 թլփատութեան աւետարանը. (Որովհետեւ նա որ
Պետրոսին յաջողեց թլփատութեան առաքելու-
թիւնում, ինձ էլ յաջողեց հեթանոսների մէջ։)
9 Եւ երբոր խմացան այն շնորհքը որ ինձ տրուած
էր, Յակոբոսը և Կեփասը և Յովհաննէսը, որ սիւ-
ներ էին կարծուած, ինձ և Բառնաբասին աջ ձեռը
տուին հաղորդակցութեան համար. որ մենք հե-

*Յուն. մարդի անձ չէ ընդունում.

թանոսների մէջ լինէր, և նորանք թլփատութեան
10 մէջ։ Բայց միայն որ աղքատները յիշենք. որ ես
11 էլ ջանք արի նոյնն անելու։ Բայց երբ որ Պետրոսը
եկաւ Անտիոք, ես նորան հակառակ կեցայ, որ մե-
12 ղադրելի էր։ Վասն զի մի քանի մարդիկ դեռ չ'ե-
կած Յակոբիցը, նա անխտիր ուտում էր հեթա-
նոսների հետ. բայց երբոր եկան, ետ էր քաշվում
և իր անձը ջոկում, վախենալով նորանցից որ թըլ-
13 փատութիւնից էին։ Եւ նորա հետ ուրիշ Հրէա-
ներն էլ կեղծաւորութիւն արին. մինչեւ որ Բառ-
նաբասն էլ ծռուեցաւ նորանց կեղծաւորութիւ-
14 նովը։ Բայց երբոր տեսայ, որ աւետարանի ճշմար-
տութեան համեմատ ուղիղ չեն գնում, ամենքի
առաջին ասեցի Պետրոսին. Եթէ դու, Հրէայ լի-
նելովդ, հեթանոսի պէս ես վարվում և ոչ թէ
Հրէայի պէս, էլ ի՞նչու ես բռնադատում հեթա-
15 նոսներին որ Հրէայի պէս վարուին։ Մենք որ բուն
Հրէաներ ենք, և ոչ թէ հեթանոսների միջից մե-
16 ղաւորներ. Գիտենք որ մարդ օրէնքի գործերիցը
չէ արդարանում, բայց միայն Յիսուս Քրիստոսի
հաւատքիցը. և մենք Յիսուս Քրիստոսին հաւա-
տացինք, որ Քրիստոսի հաւատքիցն արդարա-
նանք, և ոչ թէ օրէնքի գործերիցը. որովհետեւ
օրէնքի գործերիցն ոչ մի մարմին չի արդարա-
17 նալ։ Իսկ եթէ մենք՝ որ ուզում ենք Քրիստո-
սով արդարանալ, ինքներս էլ մեղաւոր գըտ-
նուինք, ուրեմն Քրիստոսը մեղքի՞ պաշտօնեայ է.
18 քաւ լիցի։ Վասն զի՝ եթէ այն որ քանդեցի՝ նորան
կրկին շինեմ, ապա ես ինքս իմ անձը մեղաւոր
19 եմ երեւեցնում։ Որովհետեւ ես օրէնքովն օրէնքին
մեռայ, որ ապրեմ Աստուծուն. ես Քրիստոսի հետ
20 խաչուած եմ։ Եւ կենդանի եմ, ոչ թէ այլ ևս
ես, այլ Քրիստոս է կենդանի ինձանում. և ինչ

որ հիմա կենդանի եմ մարմնով՝ Աստուծոյ Որդու
հաւատքովն եմ կենդանի. որ ինձ սիրեց և իր անձը
21 ինձ համար մատնեց։ Եւ ես Աստուծոյ շնորհքը
չեմ անարգում, որովհետեւ եթէ արդարութիւնն
օրէնքիցն էր, ուրեմն Քրիստոսը զուր տեղը մեռաւ։

ԳԼ. Գ

1 Ով անմիտ Գաղատացիներ, ո՞վ կախարդեց ձեզ
որ ճշմարտութեանը չ'հնազանդիք. որոնց համար
աչքերի առաջին նկարագրուեցաւ Յիսուս Քրիս-
2 տոսը խաչուած ձեր մէջ։ Այս միայն կամենում
եմ սովորել ձեզանից. օրէնքի գործերի՞ցն ընդու-
3 նեցիք Հոգին՝ թէ հաւատքի լսելուցը։ Այդքան
անմի՞տ էք. հոգով սկսեցիք, և հիմա մարմնո՞վ
4 էք վերջանում։ Այնքան նեղութիւնները զո՞ւր
5 տեղը կրեցիք. թէ որ զուր էլ լինի։ Արդ ձեզ
Հոգին բաժանողը և ձեր միջումը զօրութիւններ
գործողը, օրէնքի գործերի՞ց է թէ հաւատքի լսե-
6 լուցը։ Ինչպէս որ Աբրահամը հաւատաց Աստու-
ծուն, և այն նորա համար արդարութիւն համար-
7 ուեցաւ։ Ուրեմն գիտացէք. թէ նորանք որ հա-
8 ւատքիցն են, նորանք են Աբրահամի որդիք։ Գիրքն
էլ առաջուց գիտենալով, որ Աստուած հաւատ-
քիցն է արդարացնում հեթանոսներին՝ առաջուց
Աբրահամին խոստացաւ, թէ Քեզանում պիտի օրհ-
9 նուին բոլոր ազգերը։ Ուրեմն նորանք որ հաւատ-
քից են, օրհնվում են հաւատացեալ Աբրահամի
10 հետ։ Որովհետեւ որոնք որ օրէնքի գործերից են,
անէծքի տակ են. վասն զի գրուած է Թէ Անիծեալ
լինի ամեն մարդ, որ չէ կենում օրէնքի գրքի մէջի
11 բոլոր գրուածներումը, որ ամենն անէ։ Եւ թէ օ-
րէնքովն ոչ ով չէ արդարանում Աստուծոյ առա-

ջին , զ՝ յայտնի է . որովհետեւ Արդարը հաւատ-
12 քիցը կ'ապրէ ։ Բայց օրէնքը հաւատքիցը չէ այլ՝
13 Նորանց կատարող մարդը կ'ապրէ նորանով ։ Քրիս-
տոս գնեց մեզ օրէնքի անէծքիցը մեզ համար ա-
նէծք լինելով . (վասն զի գրուած է Թէ Անիծեալ
14 լինի ամեն փայտից կախուածը ։) Որ Աբրահամի
օրհնութիւնը հեթանոսների մէջ լինի Քրիստոս Յի-
սուսով , որ մենք Սուրբ Հոգու խոստմունքն ընդու-
15 նենք հաւատքով ։ Մարդկօրէն եմ ասում , եղ-
բարք . ապաքէն մի մարդի հաստատուած կտակը
ոչ ով չէ անարգում . և ոչ էլ նորա վերայ ուրիշ
16 հրաման աւելացնում ։ Եւ Աբրահամին խոստաց-
ուեցան այն խոստմունքները , և նորա զաւակին .
չէ ասում , Եւ զաւակներին՝ ինչպէս շատերին , այլ
ինչպէս մէկին . Եւ քո զաւակին . որ է Քրիստոսը ։
17 Բայց սա եմ ասում . Այն կտակը , որ առաջուց
Աստուածանից հաստատուած էր Քրիստոսի վերայ ,
չորս հարիւր և երեսուն տարուց յետոյ եղած օ-
18 րէնքը չի քանդիլ որ խոստմունքը խափանուի ։ Ո-
րովհետեւ եթէ ժառանգութիւնն օրէնքից լիներ ,
ապա խոստմունքից չէր . բայց Աստուած խոստ-
19 մունքով շնորհեց Աբրահամին ։ Արդ օրէնքն ի՞նչ
է . նա յանցանքների պատճառով աւելացաւ . մին-
չեւ որ գայ այն զաւակը , որին եղաւ խոստմունքը
20 հրեշտակներով կարգուած միջնորդի ձեռով ։ Բայց
միջնորդը մէկի չէ , սակայն Աստուած մէկ է ։
21 Ուրեմն օրէնքն Աստուծոյ խոստմունքներին հակա-
ռա՞կ է . քաւ լիցի . որովհետեւ եթէ օրէնք տրը-
ուած լիներ որ կարող լիներ կենդանի անել , ապա
22 իրաւի օրէնքից կ'լիներ արդարութիւնը ։ Բայց գիր-
քը փակեց ամենքը մեղքի ներքեւ , որ խոստմունքը
Յիսուս Քրիստոսի հաւատքիցը տրուի հաւատա-
23 ցողներին ։ Դեռ որ հաւատքը չէր եկած՝ օրէնքի

ներքեւ փակուած պահվում էինք այն հաւատքի
24 համար , որ պէտք էր յայտնուէր ։ Ուրեմն օրէնքը
մեզ համար դաստիարակ եղաւ դէպի Յիսուս Քրիս-
25 տոսը , որ հաւատքից արդարանանք ։ Բայց երբոր
հաւատքն եկաւ , այլեւս դաստիարակի տակ չենք ։
26 Որովհետեւ ամենքդ Աստուծոյ որդիք էք Քրիստոս
27 Յիսուսի հաւատքովը ։ Վասն զի ամենքդ՝ որ Քրիս-
տոսումը մկրտուեցաք , Քրիստոսին հագած էք ։
28 Այլեւս ոչ Հրէայ կայ և ոչ Յոյն , ոչ ծառայ կայ
և ոչ ազատ , ոչ արու կայ և ոչ էգ . որովհետեւ
29 դուք ամենքդ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսումը ։ Ապա
եթէ դուք Քրիստոսինն էք , ուրեմն Աբրահամի
զաւակ էք՝ և խոստմունքի համեմատ ժառանգներ ։

ԳԼ. Դ

1 Բայց ասում եմ . քանի ժամանակ որ ժառանգը
երեխայ է՝ ծառայից ոչինչ տարբերութիւն չունի ,
2 թէեւ ամեն բանի տէր է ։ Բայց վերակացուների
և տնտեսների ներքեւ է մինչեւ հօր որոշած ժամա-
3 նակը ։ Այնպէս էլ մենք , քանի որ երեխաներ էինք՝
աշխարհքի սկզբունքների ներքեւ ծառայութեան
4 մէջ էինք ։ Բայց երբոր ժամանակի լրումն եկաւ ,
Աստուած ուղարկեց իր Որդին՝ կնկանից ծնուած՝
5 և օրէնքի ներքեւ եղած , Որ օրէնքի տակ լինողնե-
6 րին փրկէ , որ որդեգրութիւնն ընդունենք ։ Եւ ո-
րովհետեւ դուք որդիք էք , Աստուած իր Որդու
Հոգին ուղարկեց ձեր սրտերի մէջ , որ աղաղակում
7 է Աբբա Հայր ։ Ուրեմն այլեւս ծառայ չես՝ այլ
որդի . և եթէ որդի՝ Աստուծոյ ժառանգ էլ Քրիս-
8 տոսով ։ Բայց այն ժամանակ որ Աստուծուն չգի-
տէիք , ծառայում էիք նորանց որ 'ի բնէ աստուած-
9 ներ չեն ։ Բայց հիմա որ ճանաչեցիք Աստուծուն ,

մանաւանդ թէ Աստուածանից ճանաչուելոյաք , ի՞նչ-
պէս էք կրկին ետ դառնում դէպի այն տկար և
աղքատ սկզբունքները , որոնց կամենում էք դարձ-
10 եալ ծառայել ։ Օրեր էք զանազանում և ամիսներ
11 և ժամանակներ և տարիներ ։ Վախենում եմ՝ ձե-
զանից՝ որ մի գուցէ զուր տեղն աշխատեցի ձեր
միջումը ։
12 Ինձ նման եղէք . որովհետեւ ես էլ ձեզ նման
եմ . եղբարք , աղաչում եմ ձեզ , դուք ինձ ոչ մի
13 վնաս չէք տուել ։ Եւ գիտէք որ մարմնի տկարու-
14 թիւնով աւետարանեցի ձեզ առաջի անգամ . Եւ
իմ փորձանքն՝ որ իմ մարմնումն էր , չ'անարգեցիք
և չ'արհամարհեցիք , այլ ինչպէս Աստուծոյ հրեշ-
տակ ընդունեցիք ինձ՝ ինչպէս Քրիստոս Յիսուսին ։
15 Արդ ի՞նչ էր այն ձեր երանութիւնը . որովհետեւ
վկայում եմ ձեզ համար , որ եթէ կարելի էր՝
16 ձեր աչքերն էլ կ'հանէիք և ինձ կ'տայիք ։ Ուրեմն
թշնամի՞ եղայ ձեզ՝ ձեզ հետ ճշմարիտը խօսելովս ։
17 Նախանձով են ձեզ համար , ոչ թէ 'ի բարին .
այլ կամենում են արգելել մեզ որ նորանց համար
18 նախանձաւոր լինիք ։ Սակայն լաւ է բարի բանում
ամեն ժամանակ նախանձաւոր լինել , և ոչ թէ մի-
19 այն երբ որ ձեզ մօտ լինեմ ։ Իմ որդեակներ , որ
ձեզ կրկին ծնում եմ ցաւով , մինչեւ որ Քրիստոսը
20 կերպարանուի ձեզանում ։ Կամենում էի որ հիմա
ձեզ մօտ գամ և ձայնս փոխեմ . որովհետեւ տա-
բակուսած եմ ձեզ համար ։
21 Ասեցէք ինձ դ՚ո՚ւ , որ կամենում էք օրէնքի տակ
22 լինել , օրէնքը չէ՞ք լսում ։ Որովհետեւ գրուած է ,
թէ Աբրահամն երկու որդիք ունէր , մինն աղախ-
23 նիցը , և միւսն ազատիցը ։ Բայց նա որ աղախնիցն
էր՝ մարմնի կողմանէ էր ծնուած , և նա որ ազա-
24 տիցն՝ խոստմունքի համեմատ ։ Այս բաները այլա-

բանօրէն են . որ նորանք երկու կտակարաններն են ,
մէկը Սինա սարիցը ծառայութեան մէջ ծնուած՝
25 որ է Հագարը ։ Որովհետեւ Հագարը Սինա սարն է՝
Արաբիայումն , որ հաւասար է այժմեան Երուսա-
ղէմին , որ իր զաւակներովը հանդերձ ծառայ է ։
26 Բայց վերին Երուսաղէմն ազատ է , որ մեր ամենիս
27 մայրն է ։ Որովհետեւ գրուած է Ե՛ , Ցնծա , ով ա-
մուլ՝ որ չէիր ծնում , գոչիր և աղաղակիր դու՝ որ
ծնելու ցաւ չէիր քաշում . որովհետեւ աւելի շատ
28 են թողուածի որդիքը քան թէ արամբիւնը ։ Իսկ
մենք , եղբարք , Իսահակի պէս խոստմունքի որդիք
29 ենք ։ Բայց ինչպէս որ այն ժամանակ մարմնի կող-
մանէ ծնուածը հալածում էր նորան՝ որ հոգու կող-
30 մանէ էր , այնպէս էլ հիմա ։ Բայց գի՞րքն ինչ է
ասում . Դուրս հանիր աղախնին և նորա որդուն .
որ աղախնի որդին ժառանգութիւն չ'պիտի ստանայ
31 ազատի որդու հետ ։ Սորա համար , եղբարք , ա-
ղախնի որդիք չենք , այլ ազատի ։

ԳԼ. Ե

1 Արդ այն ազատութիւնովը որ Քրիստոսը մեզ ա-
զատեց , հաստատ կացէք և դարձեալ ծառայու-
2 թեան լծի տակ մի մտնէք ։ Ահա ես Պօղոս ասում
եմ ձեզ , որ եթէ թլփատուիք , Քրիստոսը ձեզ օ-
3 գուտ չի անիլ ։ Եւ դարձեալ վկայում եմ ամեն
մարդի համար որ թլփատվում է , թէ նա պարտա-
4 կան է բոլոր օրէնքը կատարելու ։ Խափանուած էք
Քրիստոսից դուք , որ օրէնքով էք կամենում ար-
5 դարանալ . շնորհքից ընկած էք ։ Որովհետեւ մենք
Հոգով հաւատքից ենք սպասում արդարութեան
6 յոյսին ։ Վասն զի Քրիստոս Յիսուսումն ոչ թլփա-
տութիւնն է մի բան կարող , և ոչ անթլփատու-

7 Թիւնը. այլ հաւատքը որ սիրով գործում է։ Լաւ
էիք վազում, ձեզ ո՞վ ետ կանգնեցրեց՝ որ չ՚հնա-
8 զանդիք ճշմարտութեանը։ Այդ համոզումը նորա-
9 նից չէ որ կանչեց ձեզ։ Մի փիչ խմորը բոլոր զան-
10 գուածը խմորեցնում է։ Ես ձեզ վերայ յոյս ունիմ
Տէրովը՝ որ ուրիշ բան չէք մտածիլ. և ձեզ խռո-
վեցնողը դատապարտութիւն կ՚քաշէ ով որ էլ լինի։
11 Բայց ես, եղբարք, եթէ տակաւին թլփատութիւն
եմ քարոզում, էլ ի՞նչու համար եմ հալածվում.
ուրեմն խաչի գայթակղութիւնը խափանուած է։
12 Երանի թէ բոլորովին կտրուէին նորանք որ ձեզ
խռովեցնում են։
13 Որովհետեւ դուք ազատութեան համար էք կան-
չուել, եղբարք. միայն թէ ձեր ազատութիւնը
պատճառ չ՚դառնայ մարմնին. այլ սիրով ծառայեցէք
14 իրար։ Որովհետեւ բոլոր օրէնքն այս մէկ խօսքումն
է կատարվում. Քո ընկերին քո անձի պէս սիրիր։
15 Բայց եթէ իրար կծէք և ուտէք, զգուշացէք որ
16 իրարից չ՚փճանաք։ Բայց ասում եմ. Հոգով գնա-
17 ցէք, և մարմնի ցանկութիւնը չէք կատարիլ։ Որով-
հետեւ մարմինը ցանկանում է հոգուն հակառակ,
և հոգին մարմնին հակառակ. և սորանք իրար
հակառակ են, որ մի գուցէ այն որ դուք կամե-
18 նում էք՝ այն անէք։ Բայց եթէ Հոգուց էք առաջ-
19 նորդվում, օրէնքի տակ չէք. Եւ յայտնի են մարմնի
գործերը, որ են՝ շնութիւն, պոռնկութիւն, պըղ-
20 ծութիւն, գիճութիւն, Կռապաշտութիւն, կա-
խարդութիւն, թշնամութիւններ, կռիւներ, նա-
խանձներ, բարկութիւններ, հակառակութիւններ,
21 երկպառակութիւններ, բաժանմունքներ, Զար նայ-
ուածներ, սպանութիւններ, արբեցութիւններ, ա-
նառակութիւններ, և ինչ որ սորանց նման են. որ
առաջուց ասում եմ ձեզ, ինչպէս էլ առաջուց

ասում էի, թէ այսպիսի բաներ գործողներն Աս-
22 տուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգիլ։ Բայց Հո-
գու պտուղն է՝ սէր, ուրախութիւն, խաղաղու-
23 թիւն, երկայնմտութիւն, Քաղցրութիւն, բարու-
թիւն, հաւատք, հեզութիւն, ժուժկալութիւն.
24 այնպիսիների դէմ օրէնք չ՚կայ։ Բայց նորանք որ
Քրիստոսինն են, իրանց մարմինը խաչ հանեցին կիր-
25 քերովը և ցանկութիւններովը միասին։ Եթէ Հոգով
26 ենք ապրում, Հոգով վարուինք։ Անապարծ չ՚լի-
նինք իրար գրգռելով, և իրար վերայ նախանձելով։

ԳԼ. Զ

1 Եղբարք, եթէ մէկը յանկարծ բռնուի մի յան-
ցանքով, դուք որ հոգեւոր էք, այնպիսին հաստա-
տեցէք հեզութեան հոգով, զգուշացիր քո անձին,
2 որ դու էլ չ՚փորձուիս։ Իրար բեռը վեր առէք, և
3 այսպէս Քրիստոսի օրէնքը կատարեցէք։ Որովհետեւ
եթէ մէկը համարում է թէ մին բան է և չէ, նա
4 իր անձը խաբում է։ Բայց ամեն մէկը թող իր
գործը կշռէ, և ապա միայն իր անձի վերայ պար-
5 ծանք կ՚ունենայ, և ոչ թէ ուրիշի վերայ. Որ ա-
մեն մէկն իր բեռը պիտի վեր առնէ։
6 Խօսքին աշակերտողը թող վարդապետին մաս-
7 նակից անէ պատեն բարի բաներով։ Մի խաբուիք.
8 Աստուած չի ծաղրուիլ։ Որովհետեւ ինչ որ մարդ
սերմէ, այն էլ կ՚հնձէ. իր մարմնի մէջ սերմողը
մարմնից ապականութիւն կ՚հնձէ. և Հոգու մէջ
սերմողը Հոգուցն յաւիտենական կեանք կ՚հնձէ։
9 Եւ չ՚ձանձրանանք բարին գործելուցը, որովհետեւ
10 իր ժամանակին կ՚հնձենք՝ եթէ չ՚թուլանանք։ Ու-
րեմն քանի որ ժամանակ ունինք, բարի գործենք
ամենին, մանաւանդ հաւատքի ընտանիներին։

11 Տեսէք թէ ինչպիսի գրերով գրեցի ձեզ իմ ձե-
12 ռովը։ Որոնք որ կամենում են հաճոյ երեւել
մարմնի կողմանէ, նորանք ստիպում են ձեզ՝ որ
թլփատուիք. միայն որ Քրիստոսի խաչի համար չը
13 հալածուին։ Որովհետեւ այն թլփատուածներն ի-
րանք էլ օրէնքը չեն պահում. այլ կամենում են
որ դուք թլփատուիք, որ ձեր մարմնովը պարծե-
14 նան։ Սակայն ինձ քաւ լիցի պարծենալ, բայց մի-
այն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովն. որ նորա-
նով աշխարհքն ինձ համար խաչուած է, և ես էլ
15 աշխարհքին։ Որովհետեւ Քրիստոս Յիսուսումը ոչ
թլփատութիւնը մի բան է, և ոչ անթլփատու-
16 թիւնը, բայց նոր արարածը։ Եւ այն ամենն որ
այս կանոնի համեմատ են վարվում, խաղաղու-
թիւն լինի նորանց վերայ և ողորմութիւն, և Աս-
17 տուծոյ Իսրայէլին վերայ։ Սորանից յետոյ թող
մէկը չ'աշխատեցնէ ինձ. որ ես կրում եմ Տէր Յի-
18 սուսի վէրքի նշաններն իմ մարմնի մէջ։ Մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, եղբարք, ձեր հոգու
հետ լինի։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ
կամքովը. այն սուրբերին որ Եփեսոսումն են, և
2 Քրիստոս Յիսուսումը հաւատացեալներին. Շնորհք
լիցէ ձեզ և խաղաղութիւն Աստուած՝ մեր Հօրից,
և Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի Հայրը. որ մեզ օրհնեց ամեն հոգեւոր օրհ-
նութիւնով երկնաւոր բաներումը Քրիստոսով։
4 Ինչպէս որ ընտրեց մեզ նորանով աշխարհքի ստեղ-
ծելուցն առաջ, որ մենք սուրբ և անարատ լինենք
5 նորա առաջին սիրով. Մեզ առաջուց սահմանե-
լով, որ իրան որդեգիր լինենք Յիսուս Քրիստոսի
6 ձեռովն՝ իր կամքի հաճութեան պէս, Իր փառա-
ւոր շնորհքի գովասանքի համար. որ նորանով
7 շնորհք ցոյց տուաւ մեզ այն Սիրելիովը։ Որով ու-
նինք փրկութիւնը նորա արիւնովը՝ մեղքերի թո-
8 ղութիւնը իր շնորհքի մեծութեան չափովը. Որ
աւելացաւ մեզանումը ամեն իմաստութիւնով և
9 գիտութիւնով. Ցոյց տալով մեզ իր կամքի խոր-
հուրդն իր հաճութեան պէս. որ առաջուց դրաւ
10 իրանումը. Ժամանակների լրութեան տնտեսու-
թեան համար, որ ամեն բան բովանդակուի Քրիս-

տոսումը, ինչ որ երկնքումն է՝ և ինչ որ երկրու-
11 մը, նորանում. Որով որ էլ ստացանք ժառան-
գութիւնը մենք առաջուց որոշուած լինելով, նո-
րա յառաջադրութեան պէս, որ ամեն բան յաջո-
12 ղում է իր կամքի խորհուրդների պէս. Որ մենք
գովասանք լինենք նորա փառքին, որ առաջուց
13 մեր յոյսը Քրիստոսի վերայ ենք դրել։ Որ նորա-
նում և դուք յ---ոյ-ի, երբոր ճշմարտութեան
խօսքը լսեցիք՝ ձեր փրկութեան աւետարանը, որին
էլ երբոր հաւատացիք՝ խոստմունքի Սուրբ Հոգովը
14 կնքուեցաք։ Որ մեր ժառանգութեան գրաւն է,
մինչեւ ստացուածքի փրկութիւնը, նորա փառացը
գովասանքի համար։

15 Նորա համար ես էլ լսելով ձեր հաւատքը, որ
ունիք Տէր Յիսուսի վերայ, և ՅԷՐ սէրը դէպի ամեն
16 սուրբերը, Զեմ դադարում ձեզ համար գոհու-
թիւն տալուց՝ ձեզ իմ աղօթքներումը յիշելով.
17 Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ փառքի
Հայրը տայ ձեզ իմաստութեան և յայտնութեան
18 հոգի՝ իր գիտութիւնովը. Որ ձեր սրտերի աչքերը
լուսաւորուելով՝ գիտենաք, թէ ի՞նչ է նորա կո-
չումի յոյսը, և ի՞նչ է իր ժառանգութեան փա-
19 ռաւոր մեծութիւնը սուրբերումը. Եւ ի՞նչ է նո-
րա զօրութեան գերազանց մեծութիւնը մեզա-
նում, որ հաւատացինք, իր կարող զօրութեան
20 յաջողութեան պէս, Որ Քրիստոսումը գործադ-
րեց՝ նորան մեռելների միջից յարուցանելով, և իր
21 աջ կողմը նստեցրեց երկնաւորներումը, Ամեն իշ-
խանութիւնից և պետութիւնից և զօրութիւնից
և տէրութիւնից վեր՝ և ամեն անունից վեր՝ որ
անուանվում է, ոչ միայն այս աշխարհումը, այլ
22 և այն հանդերձեալումը։ Եւ ամեն բան հնազան-
դեցրեց նորա ոտների տակ, և նորան գլուխ դրաւ

23 եկեղեցուն՝ բոլոր բաների վերայ, Որ է նորա մար-
մինը, այն լրումը որ ամենն ամենի մէջ լրացնում է։

ԳԼ. Բ

1 Եւ դուք, որ մեռած էիք յանցանքներումը և
2 մեղքերումը. Որոնցում մի ժամանակ գնում էիք
այս աշխարհի սովորութեան պէս՝ օդի իշխանու-
թեան իշխանի պէս, այն հոգու պէս՝ որ հիմա
ներգործում է ապստամբութեան որդիների մէջ.
3 Որոնց մէջ մենք ամենս էլ մի ժամանակ ման էինք
գալիս մեր մարմնի ցանկութիւններումը՝ մարմնի և
մտքի կամքը կատարելով, և բնութեամբ բարկու-
4 թեան որդիք էինք ինչպէս ուրիշներն էլ. Բայց
Աստուած, որ մեծ է ողորմութեամբ, իր շատ սէ-
5 րի համար որ սիրեց մեզ, Երբ որ մեռած էինք
յանցանքներում, մեզ կենդանի արաւ Քրիստոսի
6 հետ. շնորհքով է փրկուած։ Նորա հետ ՅԷՎ յա-
րոյց, և նորա հետ երկնաւորներումը նստեցրեց՝
7 Քրիստոս Յիսուսումը։ Որ նոր եկող դարերում յա-
ւիտեան ցոյց տայ իր շնորհքի գերազանց մեծու-
թիւնը, Քրիստոս Յիսուսի մեզ վերայ ---ոյ
8 քաղցրութիւնովը։ Որովհետեւ շնորհքով էք փրր-
կուած հաւատքի ձեռովը. և սա ոչ թէ ձեզանից
9 է, այլ Աստուածոյ պարգեւն է. Ոչ թէ գործերից,
10 որ մէկը չ'պարծենայ։ Վասն զի նորա ստեղծուածն
ենք՝ Քրիստոս Յիսուսով հաստատուած բարի գոր-
ծերի համար. որոնց համար Աստուած առաջուց
պատրաստեց մեզ, որ նորանցում վարուինք։
11 Վասն որոյ յիշեցէք որ դուք՝ մի ժամանակ հե-
թանոսներ մարմնով, որ անթլփատութիւն են կոչ-
ուած՝ մարմնի մէջ ձեռքով արած թլփատութեան
12 կողմանէ, Որ այն ժամանակ առանց Քրիստոսի էիք,

և հեռացած Իսրայէլի քաղաքակցութիւնից. և
օտարացած խոստմունքի ուխտերից, յոյս չու-
13 նէք. և անաստուած էք աշխարհքումն։ Բայց
հիմա Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը դուք՝ որ ժամա-
նակով հեռաւոր էք, մօտաւոր եղաք Քրիստոսի
14 արիւնովը։ Վասն զի նա է մեր խաղաղութիւնը որ
երկուսին մէկ արաւ և մէջ տեղի բաժանող պատը՝
15 թշնամութիւնը քանդեց իր մարմնովը. Հրաման-
ներով դրած պատուիրանքների օրէնքը խափանե-
լով. որ իրանով երկուսին մէկ նոր մարդ ստեղծէ,
16 խաղաղութիւն անելով. Եւ երկուսին մէկ մարմ-
նով հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ՝ էր խաչովը, թշշ-
17 նամութիւնը նորանով սպանելով։ Եւ եկաւ աւե-
տարանեց խաղաղութիւն ձեզ հեռաւորներիդ՝ և
18 խաղաղութիւն մօտաւորներին։ Վասն զի նորանով
երկուսս մէկ Հոգով ունինք մօտենալը Հօր մօտ։
19 Ուրեմն այսուհետև այլ ես օտար և պանդուխտ
չէք, այլ սուրբերի հետ քաղաքացիներ և Աստու-
20 ծոյ ընտանիքներ, Առաքեալների և մարգարէների
հիմքի վերայ շինուած. որի անկիւնի գլուխը Յի-
21 սուս Քրիստոսն է. Որ նորանում բոլոր շինուածքը
միասին յարմարուած աճում է, որ լէնէ սուրբ տա-
22 ճար Տէրով. Որ նորանում դուք էլ նորա հետ
շինվում էք Աստուծոյ բնակարան Հոգով։

Գլ. Գ

1 Սորա համար ես Պողոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապ-
2 ուած ձեզ հեթանոսներիդ համար. Անշուշտ դուք
լսած էք Աստուծոյ շնորհքի այն տնտեսութիւնը,
3 որ ինձ տրուած է ձեզ համար։ Որ յայտնութիւ-
նով ցոյց տրուեցաւ ինձ այն խորհուրդը. (ինչպէս
4 առաջուց կարճառօտ գրեցի ձեզ. Որ կարող լի-

նէք կարդալ և իմանալ իմ տեղեկութիւնը, որ
5 Քրիստոսի խորհրդի համար է.) Որ ուրիշ դարե-
րում մարդկանց զաւակներին ցոյց չտրուեցաւ.
ինչպէս հիմա իր սուրբ առաքեալներին և մարգա-
6 րէներին յայտնուեցաւ՝ Հոգով. Որ հեթանոսները
ժառանգակիցներ և մարմնակիցներ են, և Քրիստո-
7 սումն խոստմունքի մասնակից՝ աւետարանովը։ Որի
ես սպասաւորը եղայ՝ Աստուծոյ շնորհքի պարգևի
պէս՝ որ տրուեցաւ ինձ, նորա զօրութեան ներգոր-
8 ծելու պէս. Ինձ՝ ամեն սուրբերի յետինիս՝ տրուե-
ցաւ այս շնորհքը, որ հեթանոսների մէջ աւետա-
9 րանեմ Քրիստոսի անքննելի հարստութիւնը։ Եւ
ամենին լուսաւորեմ, թէ ի՞նչ է այն խորհրդի
տնտեսութիւնը, որ յաւիտեաններից հետէ ծած-
կուած էր Աստուծոյ մօտ՝ որ ամեն բան ստեղծեց
10 (Յիսուս Քրիստոսով)։ Որ հիմա իշխանութիւններ-
ին և պետութիւններին երկնաւորներումն եկեղե-
ցու ձեռովը յայտնուի Աստուծոյ բազմապատիկ
11 իմաստութիւնը։ Այն յաւիտենական յառաջա-
դրութեան պէս, որ մեր Տէր Քրիստոս Յիսուսի
12 ձեռովն արաւ. Որով ունինք համարձակութիւնը և
յուսով մօտենալը նորան հաւատալով։
13 Վասն որոյ աղաչում եմ, որ չ՝ձանձրանաք իմ
նեղութիւններումը, ձեզ համար որ ձեր փառքն է։
14 Սորա համար կրկնում եմ իմ ծունկերը մեր Տէր
15 Յիսուս Քրիստոսի Հօր առաջին, Որից ամեն նահա-
պետութիւն երկնքումը և երկրումն անուն է առ-
16 նում, Որ իր փառքի հարստութեան պէս տայ
ձեզ, որ զօրութեամբ հաստատուիք իր Հոգու ձե-
17 ռովը ներսի մարդումը։ Որ Քրիստոսը հաւատքով
բնակուի ձեր սրտերումը. և դուք սիրով ար-
18 մատ դցած և հաստատուած լինիք։ Որ ամեն
սուրբերի հետ իմանաք, թէ ի՞նչ է լայնութիւնը

և երկայնութիւնը և բարձրութիւնը և խորու-
19 թիւնը. Որ ճանաչէք Քրիստոսի սէրը որ ամեն
գիտութիւնից գերազանց է. որ Աստուծոյ ամեն
20 լիութիւնովը լցուիք։ Բայց նորան՝ որ կարող է ա-
ռատութեամբ անել ամեն բաներից աւելի քան որ
խնդրում ենք և իմանում, այն զօրութեան չափո-
21 վը՝ որ մեզանում ներգործում է. Նորան փառք
ի՛՛՛ եկեղեցումը, որ Քրիստոս Յիսուսումն է, ամեն
դարերում յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԳԼ. Դ

1 Արդ աղաչում եմ ձեզ ես՝ Տիրոջ համար կապ-
ուածս, որ այնպէս գնաք ինչպէս որ կ'վայելէ այն
2 կոչումին որի մէջ կանչուեցաք։ Ամեն խոնարհու-
թիւնով և հեզութիւնով և երկայնմտութիւնով,
3 սիրով իրար համբերելով։ Ջանալով Հոգու միա-
4 բանութիւնը պահել խաղաղութեան կապովը։ Մէկ
մարմին և մէկ հոգի. ինչպէս կոչուեցաք էլ ձեր
5 կոչումի մէկ յոյսի մէջ։ Մէկ Տէր, մէկ հաւատք,
6 մէկ մկրտութիւն. Մէկ Աստուած և ամենքի Հայր,
որ ամենքի վերայ և ամենքի հետ՝ և ձեր ամենքի
7 մէջ է։ Բայց մեր ամեն մէկիս տրուած է շնորհ-
8 քը՝ Քրիստոսի պարգեւի չափի պէս։ Սորա համար
ասում է. Բէ Վեր ելաւ բարձրը, գերի առաւ
գերութիւնը. և մարդկանց պարգեւներ տուաւ։
9 Այն վեր ելաւը ի՞նչ է, եթէ ոչ՝ որ առաջ վայր
10 իջաւ երկրի ցած կողմերը։ Այն վայր իջնողը նոյն
ինքն է, որ ամեն երկինքներից աւելի բարձր վեր
ելաւ, որ ամենը լցացնէ։
11 Եւ նա մի քանիսին տուաւ առաքեալներ լինե-
լու, մի քանիսին մարգարէներ, մի քանիսին աւե-
տարանիչներ, մի քանիսին հովիւներ և վարդա-

12 պետներ, Սուրբերի կատարելութեանը համար,
պաշտօնի գործի համար, Քրիստոսի մարմնի շինու-
13 թեան համար. Մինչեւ որ ամենքս հասնենք հա-
ւատքի և Աստուծոյ Որդին ճանաչելու միութեա-
նը. և կատարեալ մարդ լինենք Քրիստոսի կատար-
14 եալ հասակի չափովը. Որ այլեւս երեխայ չլինենք
երերուած ու տատանուած վարդապետութեան
ամեն քամուցը մարդկանց խաբերայութիւնովը որ
մոլորեցնեն խաբերայութեան խորամանկութիւնո-
15 վը։ Բայց ճշմարիտ լինելով սէրի մէջ՝ աճինք նո-
րանում ամեն բանով, որ է գլուխը՝ Քրիստոսը.
16 Որից բոլոր մարմինը միասին կազմուելով և միասին
յարմարուելով ամեն յօդուածի ձեռնտուութեամբ
բը ամեն մէկ անդամի ներգործութեան չափովը
մարմնոյ աճիլը գործվում է՝ իր անձը սիրով շինե-
լու համար։
17 Արդ սա եմ ասում և վկայում Տէրով, որ դուք
այլեւս չգնաք ինչպէս ուրիշ հեթանոսներն են
18 գնում իրանց մտքի ունայնութիւնովը, Որ խա-
ւարուած են մտքով, և օտար՝ Աստուծոյ կեանքի-
ցը, այն տգէտութեան պատճառովը որ նորանցում
19 է. իրանց սրտերի կուրութեան համար։ Որ անըզ-
գայացած՝ իրանց անձերը մատնեցին անառակու-
թեան ամեն պղծութեան գործերի մէջ ագահու-
20 թիւնով։ Բայց դուք Քրիստոսին այսպէս չսովորե-
21 ցիք. Եթէ նորանից լսեցիք, և նորանով սովորե-
ցիք՝ ինչպէս որ ճշմարտութիւնն է Յիսուսումը.
22 Որ ձեզանից դուրս հանէք առաջի գնացքի պէս
հին մարդը որ խաբերայութեան ցանկութիւ-
23 նովն ապականուած է. Եւ ձեր մտքի հոգովը նո-
24 րոգուէք. Եւ նոր մարդին հագնէք՝ որ Աստուծոյ
պատկերի պէս ստեղծուած է՝ ճշմարտութեան ար-
25 դարութիւնովը և սրբութիւնովը։ Նորա համար

դէն դցելով ստութիւնը՝ խօսեցէք ճշմարտութիւնն
ամեն մարդ իր ընկերի հետ , վասն զի իրար անդամ
26 ենք ։ Բարկանաք՝ մի մեղանչէք . թող արեգակը
27 ձեր բարկութեան վերայ չմտնէ ։ Եւ տեղի չտաք
28 սատանային ։ Նա որ գողանում էր , թող էլ չգո-
ղանայ , այլ մանաւանդ աշխատէ ։ ձեռներովը
բարին գործելով . որ ունենայ տալու՝ պէտք ունե-
29 ցողին ։ Ոչ մի դէշ խօսք չդուրս դայ ձեր բերա-
նիցը . բայց այն որ բարի է՝ շինութեան համար
30 հարկաւոր , որ շնորհք տայ լսողներին ։ Եւ մի տրըտ-
մեցնէք Աստուծոյ Սուրբ Հոգին , որով կնքուեցաք
31 փրկութեան օրուայ համար ։ Ամեն դառնութիւն
և բարկութիւն և սրտմտութիւն և աղաղակ և
հայհոյութիւն թող վեր առնուի ձեզանից՝ ամեն
32 չարութեան հետ ։ Եւ իրար հետ քաղցր եղէք ,
գթած՝ իրար ներելով , ինչպէս Աստուած էլ
Քրիստոսով ձեզ ներեց ։

ԳԼ. Ե

1 Սրդ նմանող եղէք Աստուծուն ինչպէս սիրելի
2 որդիներ ։ Եւ սէրով գնացէք , ինչպէս որ Քրիս-
տոսն էլ մեզ սիրեց , և իր անձը մեզ համար մատ-
նեց , պատարագ և զոհ Աստուծոյ անոյշ հոտ լի-
3 նելու . Բայց պոռնկութիւն և ամեն պղծութիւն ,
կամ ագահութիւն թող չանուանուի ձեզանում՝
4 ինչպէս սուրբերին կ'վայելէ ։ Եւ գարշութիւն ,
կամ յիմար խօսքեր , կամ խեղկատակութիւն , որ
5 չեն վայելում . այլ մանաւանդ գոհութիւն ։ Որով-
հետեւ սա գիտէք , որ ոչ մի պոռնիկ , կամ պիղծ ,
կամ ագահ , որ կռապաշտ է՝ ժառանգութիւն
չունի Քրիստոսի և Աստուծոյ արքայութիւնումը ։
6 Ոչ ով թող չխաբէ ձեզ դատարկ խօսքերով . ո-

րովհետեւ այս պատճառով էլ՝ Աստուծոյ բարկու-
թիւնը գալիս է անհնազանդութեան որդիների
7 վերայ ։ Ուրեմն մասնակից մի լինիք նորանց ։
8 Վասն զի մի ժամանակ խաւար էիք , իսկ հիմա լոյս
9 էք Տէրումը . լոյսի որդիների պէս գնացէք ։ Որով-
հետեւ Հոգու պտուղը ամեն բարութիւնով է , և
10 արդարութիւնով , և ճշմարտութիւնով ։ Փորձե-
11 ցէք թէ ինչ է հաճոյ Տիրոջը ։ Եւ մասնակից մի
լինիք խաւարի անպտուղ գործերին . այլ մանա-
12 ւանդ յանդիմանեցէք ։ Որովհետեւ նորանց միջումը
ծածուկ գործուածները խօսքով ասելն էլ ամօթ
13 է ։ Բայց ամեն բան՝ լոյսիցը յանդիմանուած՝ յայտ-
նի է լինում . վասն զի ամեն բան՝ որ յայտնի է լի-
14 նում , լոյս է ։ Սորա համար էլ ասում է . Վեր
կաց , ով քնած , և վեր կանգնիր մեռելներից , և
Քրիստոսը կ'լուսաւորէ քեզ ։
15 Արդ նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ վար-
ուիք . ոչ թէ ինչպէս անխելքներ , այլ ինչպէս իմ-
մաստուններ . գնեցէք ժամանակը . որ օրերը չար
17 են , Նորա համար մի լինիք անմիտ , այլ իմացէք
18 թէ ինչ է Տիրոջ կամքը ։ Եւ մի արբենաք գինով ,
որ նորանում անառակութիւն կայ , այլ լցուեցէք
19 Հոգով , խօսելով ձեր մէջ սաղմոսներով և օրհ-
նութիւններով և հոգեւոր երգերով , երգեցէք և
20 սաղմոսեցէք ձեր սրտերումը Տիրոջը ։ Ամեն ժամա-
նակ ամեն բանի համար գոհացէք Աստուածանից
և Հօրից՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը ։
21 Իրար հնազանդ եղէք Աստուծոյ վախովը ։ (22) Կա-
նայք , հնազանդեցէք ձեր մարդկանցը ինչպէս Տի-
23 րոջը ։ Մարդը կնոջ գլուխն է՝ ինչպէս Քրիստոս էլ
եկեղեցու գլուխը , և ինքն է մարմնին Փրկիչը ։
24 Բայց ինչպէս եկեղեցին հնազանդ է լինում Քրիս-
տոսին , այնպէս էլ կանայք՝ իրանց մարդկանցն ա-

25 մեն բանի մէջ։ Մարդիկ, սիրեցէք ձեր կանանցը,
ինչպէս Քրիստոսն էլ սիրեց եկեղեցուն և իր անձը
26 մատնեց նորա համար. Որ նորան սրբացնէ՝ մաքրե-
27 լով ջրի աւազանովը՝ խօսքով. Որ իր առաջին փա-
ռաւոր կանգնեցնէ եկեղեցին, որ չունենայ մի ա-
րատ կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ բաներ, որ
28 սուրբ և անարատ լինի։ Այսպէս պէտք է մարդիկ
սիրեն իրանց կանանցը, ինչպէս իրանց մարմիննե-
րը. ով որ իր կնոջը սիրում է, իրան է սիրում։
29 Վասն զի ոչ ով իր անձը չէ ատել, այլ կերակ-
րում է և պահպանում է նորան. ինչպէս Տէրն էլ
30 եկեղեցին։ Որովհետեւ նորա մարմնի անդամներն
31 ենք, նորա մարմնիցը և նորա ոսկորներիցը։ Սորա
համար մարդը կ'թողէ իր հօրը և մօրը, և իր կընո-
32 կան կ'յարէ և երկուսը մէկ մարմին կ'լինին։ Այս
խորհուրդը մեծ է, բայց ես Քրիստոսի և եկեղեցու
33 վերայ եմ ասում։ Սակայն դուք էլ մի ըստ միոջէ
ամեն մէկն իր կնկանը թող այնպէս սիրէ ինչ-
պէս իր անձը. և կինը վախենայ իր մարդիցը։

ԳԼ. Զ

1 Որդիք, հնազանդ եղէք ձեր ծնողներին Տէրով.
2 որ այն է արժանը։ Պատուիր քո հօրը և մօրը, սա
3 է առաջին պատուիրանքը խոստմունքով, Որ քեզ
4 լաւ լինի, և երկար ապրես երկրի վերայ։ Եւ,
հայրեր, մի բարկացնէք ձեր որդկանցը. այլ մե-
ծացրէք նորանց խրատով և Տիրոջ ուսմունքովը։
5 Ծառաներ, հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրե-
րին, վախով և դողալով ձեր սրտի միամտու-
6 թեամբն ինչպէս Քրիստոսին. Ոչ թէ աչքի առա-
ջին ծառայելով մարդկանց հաճոյ լինողների պէս,
այլ ինչպէս Քրիստոսի ծառաներ, որ Աստուծոյ

7 կամքն են անում սրտանց, ցօժարութեամբ ծա-
8 ռայելով Տիրոջը և ոչ թէ մարդկանց. Գիտենալով
որ ամեն մէկն ինչ բարի որ անէ, նոյնը կ'ընդունի
9 Տէրից. Թէ ծառայ լինի և թէ ազատ։ Եւ դուք,
տէրեր, նոյնն արէք նորանց՝ թողելով սպառնա-
լիքը. գիտացէք որ հէնց ձեզ ինքներիդ էլ Տէր
կայ երկնքումը, և նորա առաջին երեսպաշտու-
թիւն չկայ։
10 Այսուհետեւ, եղբայրներս, զօրացէք Տէրով և
11 նորա զօրութեան կարողութիւնովը։ Եւ Աստու-
ծոյ սպառազինութիւնը հագէք, որ կարող լինիք
12 սատանայի հնարքներին հակառակ կենալ։ Որով-
հետեւ մեր պատերազմը արիւնի և մարմնի հետ չէ,
այլ իշխանութիւնների և պետութիւնների հետ,
այս աշխարհի խաւարի աշխարհակալների հետ,
այն չար հոգիների հետ որ երկնաւորների մէջ են։
13 Սորա համար Աստուծոյ սպառազինութիւնն ա-
ռէք, որ կարող լինիք հակառակ կենալ չարու-
թեան օրումը, և ամենը կատարելով հաստատ
14 կանգնել. Արդ հաստատ կանգնեցէք ձեր մէջքերը
ճշմարտութեամբ գօտեւորուած, և արդարու-
15 թեան զրահը հագած, Եւ յեր ոտները կօշիկ հա-
գած խաղաղութեան աւետարանի պատրաստու-
16 թիւնովը։ Եւ ամենի վերայ հաւատքի վահանն
առէք. որով կարող լինիք չարի ամեն կրակոտ
17 նետերը հանգցնել։ Եւ փրկութեան սաղաւարտն
առէք, և Հոգու սուրը՝ որ Աստուծոյ խօսքն է։
18 Ամեն աղօթքով և աղաչանքով աղօթք արէք ա-
մեն ժամանակ Հոգով. և սրանումը հսկեցէք բո-
լոր յարատեւութեամբ և աղաչանքով ամեն սուր-
19 բերի համար, Եւ ինձ համար էլ. որ ինձ խօսք
տրուի իմ բերանը բանալու ժամանակ, որ հա-
մարձակութիւնով հայտնեմ աւետարանի խոր-

20 հուրդը. Որի համար ես պատգամաւոր եմ կա-
պանքներում, որ նորանով համարձակ լինեմ, ինչ-
պէս որ պէտք է ինձ խօսել։
21 Բայց որպէս զի դուք էլ գիտենաք ինձ համար,
թէ ինչ եմ գործում, ամեն բան կ'իմացնէ ձեզ
22 Տիւքիկոս եղբայրը և Տէրում պաշտօնեան. Որին
հէնց դորա համար ուղարկեցի ձեզ մօտ, որ մեր
մասին տեղեկանաք, և նա ձեր սրտերը մխիթարէ։
23 Խաղաղութիւն լէնէ եղբայրների հետ, և սէր՝
հաւատքով Աստուած Հօրից և Տէր Յիսուս
24 Քրիստոսից։ Շնորհք լէնէ այն ամենի հետ, որ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին սիրում են անկեղ-
ծութեամբ։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառանե-
րը. ամեն սուրբերին Քրիստոս Յիսուսումը, որ Փի-
լիպպէումն են, եպիսկոպոսների և սարկաւագների
2 հետ. Շնորհք լէնէ ձեզ հետ և խաղաղութիւն
Աստուած մեր Հօրից, և Տէր Յիսուս Քրիստոսից։
3 Գոհանում եմ իմ Աստուածանից ամեն ժամա-
4 նակ որ ձեզ յիշում եմ, Որ ամեն ժամանակ իմ
ամեն աղաչանքներումը ձեր ամենի համար աղօթք
5 եմ անում ուրախութիւնով. Ձեր աւետարանին
հաղորդ լինելու համար այն առաջի օրից մինչեւ
6 հիմա։ Եւ հաստատ համոզուած եմ սրան, թէ
նա որ ձեզանում սկսեց այս բարի գործը, կ'կա-
7 տարէ էլ մինչեւ Յիսուս Քրիստոսի օրը։ Ինչպէս որ
պէտք է ինձ մտածել այս բոլոր ձեր ամենի հա-
մար. որովհետեւ ձեզ իմ սրտի մէջ ունիմ իմ կա-
պանքներումը, և աւետարանի ջատագովութեան
և հաստատութեան ժամանակ. որ դուք ամենդ
8 ինձ հետ շնորհքին հաղորդ եղաք։ Վասն զի Աստ-
ուած ինձ վկայ է, թէ ինչպէս ձեր ամենիդ փա-
9 փաքում եմ Յիսուս Քրիստոսի գութովը. Եւ սա
աղօթք եմ անում, որ ձեր սէրն էլ աւելի և ա-

ւելի հարստանայ գիտութիւնով և ամեն հասկա-
10 ցողութիւնով. Որ դուք լաւագոյնն ընտրէք, որ
մաքուր լինիք և առանց գայթակղութեան Քրիս-
11 տոսի օրուն, Արդարութեան պտուղներով լցը-
ուած՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը, Աստուծոյ փառ-
քի և գովասանքի համար։
12 Կամենում եմ, եղբարք, որ գիտենաք, թէ ինչ
բան որ իմ մասին եղաւ, աւելի աւետարանի յա-
13 ռաջադիմութեան համար յաջողուեցաւ։ Մինչեւ
որ իմ կապանքները Քրիստոսումը յայտնի եղան
14 բոլոր պալատին և ուրիշ ամենին էլ. Եւ Տէրումը
եղբայրներից շատերը իմ կապանքներովը քաջա-
լերուած աւելի համարձակ եղան Աստուծոյ խօսքը
15 առանց վախի խօսելու։ Ոմանք նախանձով և հա-
կառակութեան պատճառով, և ոմանք էլ բարե-
16 յօժար մտքով քարոզում են Քրիստոսին։ *Եւ ո-
մանք հակառակութիւնից են քարոզում Քրիստո-
սին, և ոչ թէ անկեղծ. կարծելով թէ իմ կա-
17 պանքների վերայ նեղութիւն բերեն։ *Իսկ ոմանք
սէրից. գիտենալով որ Աւետարանի ջատագովու-
18 թեան համար կանգնած եմ։ Բայց ի՞նչ. ինչ կեր-
պով էլ որ լինի, թէ պատճառանքով և թէ ճշ-
մարտութիւնով՝ Քրիստոսն է քարոզվում. և սորա
19 համար ուրախ եմ՝ և ուրախ էլ կ'լինիմ։ Վասն զի
գիտեմ, թէ այս բանը վերջապէս ինձ փրկութեան
պատճառ կ'լինի ձեր աղօթքովը՝ և Յիսուս Քրիս-
20 տոսի Հոգու ձեռնտուութիւնովը։ Իմ ակնկալու-
թեան և յոյսի համեմատ ոչ մի բանով ամօթ չեմ
լինիլ, այլ բոլոր համարձակութիւնով ինչպէս ա-
մեն ժամանակ, հիմա էլ Քրիստոսը փառաւորուի
իմ մարմնումը, թէ կեանքով և թէ մահով։

*Մատ. 16դ. գոնը 17էց յետոյ են գնում։

21 Վասն զի ինձ համար կեանքը Քրիստոս է, և մեռ-
22 նիլը՝ շահ։ Բայց եթէ մարմնի մէջ ապրիլը իմ
գործիս պտուղ է Բերում, էլ չ'գիտեմ՝ թէ ո՞րն
23 ընտրեմ։ Երկու կողմից էլ նեղ տեղ եմ. փափա-
քելով դուրս գալ և Քրիստոսի հետ՝ լինել. որ
24 շատ աւելի լաւ է. Բայց մարմնումը կենալը աւելի
25 հարկաւոր է ձեզ համար։ Եւ հաստատ համոզ-
ուած սա գիտեմ. որ կ'կենամ և կ'մնամ ձեր ա-
մենի հետ, որ դուք զարգանաք և ուրախ լինիք
26 հաւատքով։ Որ ձեր պարծանքը աւելի լինի Քրիս-
տոս Յիսուսով ինձանով՝ իմ դարձեալ ձեզ մօտ
գալու համար։
27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին վայելող կեր-
պով գնացէք. որ՝ թէ գամ և տեսնեմ ձեզ, և
թէ հեռու լինիմ և լսեմ ձեր մասին, որ հաստատ
էք մէկ հոգով և մէկ շունչով պատերազմիք ա-
28 ւետարանի հաւատքի համար։ Եւ ոչ մի բանով
մի զարհուրիք հակառակորդներից, որ դա նո-
բանց համար նշան է կորուստի, և ձեզ համար՝
29 փրկութեան։ Եւ ձեզ Աստուածանից այդ շնորհք
եղաւ Քրիստոսի համար, ոչ միայն հաւատալ նո-
30 բան, այլ նորա համար չարչարուիլ էլ։ Նոյն պա-
տերազմն ունենալով՝ որ ինձանում տեսաք, և
հիմա ինձանից լսում էք։

ԳԼ. Բ

1 Արդ եթէ մխիթարութիւն կայ Քրիստոսով, ե-
թէ սէրի սփոփութիւն, եթէ Հոգու հաղորդու-
2 թիւն, եթէ գթածութիւն և ողորմութիւն. Ա-
լցրէք իմ ուրախութիւնը, որ նոյն միտքն ունե-
նաք, նոյն սէրն ունենալով, միաշունչ մի և նոյնը
3 խորհէք։ Ոչ մի բան չ'լինի գրգռումով, և ոչ էլ

անապարծութիւնով. այլ խոնարհութիւնով թող
4 մէկը միւսին իր անձէն աւելի լաւ համարէ։ Մի-
նակ ձեր անձերի բաներին մտիկ չ'տաք, այլ ամեն
5 մէկն իր ընկերի բաներն էլ։ Ձեր ամեն մէկը թող
6 այն մտածէ, որ էլ Քրիստոս Յիսուսումն էր. Որ
Աստուծոյ կերպարանքումը լինելով, յափշտակու-
թիւն չ'համարեց Աստուծուն հաւասար լինել։
7 Այլ իր անձն ունայնացրեց, և ծառայի կերպա-
րանք առնելով՝ մարդկանց նման լինելով և կեր-
8 պարանքով մարդի պէս գտնուելով. Իրան խոնար-
հեցրեց, և հնազանդ եղաւ մինչեւ ի մահ՝ և այն
9 էլ խաչի մահ։ Նորա համար էլ Աստուած շատ
բարձրացրեց նորան, և նորան մի անուն շնորհեց,
10 որ ամեն անունից աւելի բարձր է. Որ Յիսուսի
անունովը կրկնուի ամեն ծունկ երկնաւորների և
11 երկրաւորների և երկրի տակ լինողների, Եւ ամեն
լեզու դաւանէ, թէ Յիսուս Քրիստոսը Տէր է Հօր
12 Աստուծոյ փառքի համար։ Ուրեմն, իմ սիրելի-
ներ, ինչպէս ամեն ժամանակ հնազանդեցիք՝ ոչ
միայն իմ ներկայութիւնումը, այլ հիմա էլ աւե-
լի իմ բացակայութիւնումը, ահով և դողալով
13 գործեցէք ձեր անձերի փրկութիւնը։ Վասն զի
Աստուած է՝ որ ներգործում է ձեզանում կամ-
14 նալն էլ՝ անելն էլ էր հաճութեան պէս։ Ամեն
բան գործեցէք առանց տրտնջանքի և վիճաբանու-
15 թիւնների։ Որ լինիք անբիծ և անարատ՝ որդիք
Աստուծոյ առանց մեղադրանքի այն կամակոր և
ծռած ազգի մէջ. որոնց միջումը երեւիք ինչպէս
16 լոյս տուողներ աշխարհքի մէջ. Կենաքի խօսքը պա-
հելով ինձ պարծանք լինելու համար Քրիստոսի
օրումը. որ զուր տեղը չ'վազեցի, և զուր չ'աշ-
17 խատեցի։ Բայց թէեւ ընծայուիմ ձեր հաւատ-
քի պատարագի և պաշտամունքի վերայ՝ ուրախ

18 եմ, և ձեր ամենի հետ ուրախանում եմ։ Այն-
պէս էլ դուք ուրախ եղէք, և ինձ հետ ուրա-
խացէք։
19 Բայց յոյս ունիմ Տէր Յիսուսումը, որ Տիմոթէո-
սին շուտով ուղարկեմ ձեզ մօտ, որ սիրտս էլ
20 հանգստանայ, երբոր ձեր վիճակն իմանամ։ Վասն
զի մէկը չ'ունիմ միասիրտ, որ մտերմաբար հոգս
21 տանէ ձեզ համար։ Վասն զի ամենքն իրանց բա-
ներն են որոնում և ոչ թէ Յիսուս Քրիստոսինը։
22 Բայց դուք գիտէք նորա ընտիր լինելը, որ ինչպէս
մի որդի էր հօրը՝ այնպէս ինձ հետ ծառայեց աւե-
23 տարանին։ Ուրեմն յոյս ունիմ որ սորան ուղար-
կեմ իսկոյն, երբոր իմ անձի մասին կ'տեղեկանամ։
24 Բայց վստահ եմ Տէրումը, որ ինքս էլ շուտով
25 գամ։ Միայն հարկաւոր համարեցի՝ որ Եպափրո-
դիտոս եղբօրը՝ գործիս և զինուորութեանս ընկե-
րին, այն ձեր *առաքեալին, և իմ պէտք լինող
26 բաների պաշտօնեային ուղարկեմ ձեզ մօտ։ Վասն
զի ինքն էլ խիստ փափաք ունէր ձեզ ամենիդ
դէմ ելնելու և հոգս էր քաշում՝ որ լսել էիք թէ նա
27 հիւանդացաւ։ Եւ իրաւի որ հիւանդացաւ մերձ
ի մահ, բայց Աստուած ողորմեց նորան. ոչ միայն
նորան, այլ ինձ էլ, որ տրտմութիւն տրտմու-
28 թեան վերայ չ'ունենամ։ Ուրեմն աւելի շտապով
ուղարկեցի նորան, որ տեսնելով նորան դարձեալ
ուրախ լինիք, և ես էլ առանց տրտմութեան լի-
29 նեմ։ Արդ ընդունեցէք նորան Տէրումն ամեն ու-
րախութիւնով, և այնպիսիներին պատուական հա-
30 մարեցէք։ Վասն զի Քրիստոսի գործի համար մինչեւ
մահի մօտեցաւ. իր անձը վտանգի մէջ դցելով,
որ ձեր ինձ ծառայելու պակասութիւնը լրացնէ։

---

*ուղարկածին

ԳԼ. Գ

1 Այսուհետեւ, իմ եղբարք, ուրախ եղէք Տէրու-
մը, միեւնոյն բաները լինձ գրելը ձեզ համար ձանձ-
2 րութիւն չէ, բայց ձեզ ապահովութիւն է։ Զգոյշ
կացէք շներից. զգոյշ կացէք չար մշակներից.
3 զգոյշ կացէք կրճատութիւնից։ Վասն զի մենք ենք
թլփատութիւնը, որ հոգով պաշտում ենք Աս-
տուծուն, և պարծենում ենք Քրիստոս Յիսուսո-
4 վը, և մարմնի վերայ վստահութիւն չունինք։ Թէ
և ես վստահութիւն ունիմ մարմնի կողմանէ էլ.
եթէ մի ուրիշը կարծէ որ մարմնով վստահ լինի,
5 աւելի եւս ես։ Ութ օրուայ թլփատուած, Իսրայէ-
լի ազգից, Բենիամինի ցեղից, Եբրայեցի Եբրա-
6 յեցիներից, օրէնքի կողմանէ Փարիսեցի, Ջերմե-
ռանդութեան կողմանէ հալածող էի եկեղեցուն,
օրէնքի արդարութեան մտիկ տալով անարատ էի։
7 Բայց ինչ բան որ լինձ շահ էր, այն ինաս համարե-
8 ցի Քրիստոսի համար։ Եւ հէնց ամեն բաներ էլ
ինաս եմ համարում իմ Տէր Յիսուս Քրիստոսի
գերազանց գիտութեան համար, որի պատճառով
ամեն բանից զրկուեցայ, և աղբ եմ համարում,
9 որ Քրիստոսին շահեմ, Եւ նորանում գտնուիմ.
և ոչ թէ իմ արդարութիւնն ունենամ՝ որ օրէն-
քից է, այլ այն որ Քրիստոսի հաւատքից է. այն
արդարութիւնը որ Աստուածանից է հաւատքով.
10 Որ ճանաչեմ նորան՝ և նորա յարութեան զօրու-
թիւնը՝ և նորա չարչարանքի մասնակից լինելը, նո-
11 րա մահուան կերպարանակից լինելով. Որպէս զի
12 մեռելների յարութեանը հասնեմ։ Ոչ իբր արդէն
բռնած լինեմ, կամ թէ արդէն կատարեալ եղած
լինեմ, բայց հետեւում եմ որ իցէ թէ հասնեմ

նորան, ինչպէս որ էլ հէնց Քրիստոս Յիսուսից
13 բռնուած եմ։ Եղբարք, ես իմ անձը չեմ համա-
րում որ հասած լինեմ, բայց մէկ բան ՝ այ, ետեւի
բաները մոռանալով, դէպի առաջի լինողներն եմ
14 նկրտում։ Հետեւում եմ դէպի նպատակը՝ Աստու-
ծոյ վերին կոչումի մրցանակին Քրիստոս Յիսուսումը։
15 Արդ որոնքս կատարեալ ենք, այս մտածենք, և
եթէ մի բան ուրիշ կերպով մտածէք, այն էլ
16 Աստուած կ՚յայտնէ ձեզ։ Միայն թէ ինչի որ հա-
սանք, նոյն կանոնով վարուինք, նոյնը մտածենք։
17 Ինձ նմանող եղէք, եղբարք, և նայեցէք այն կեր-
պով գնացողներին ինչպէս մեզ օրինակ ունիք։
18 Վասն զի շատերն են գնում, որոնց համար շատ
անգամ ասում էի ձեզ. և հիմա էլ լալով ասում
19 եմ, որ Քրիստոսի խաչի թշնամիներ են. Որոնց
վերջը կորուստ է, որոնց Աստուածն էրանց որովայնն
է.. և փառքը՝ իրանց ամօթն է. որոնք երկրաւոր
20 բաներն են մտածում։ Բայց մեր քաղաքականու-
թիւնը երկնքումն է, որ այնտեղից սպասում ենք
21 Փրկչին՝ Տէր Յիսուս Քրիստոսին. Որ կ՚նորոգէ մեր
խոնարհ մարմինը որ իր փառաւոր մարմնին կեր-
պարանակից լինի այն զօրութիւնովը, որ կարող է
ամեն բան հնազանդեցնել իրան։

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն, իմ սիրելի և բաղձալի եղբարք, իմ ու-
րախութիւնը և իմ պսակը. այսպէս հոգով կա-
ցէք Տէրումը, սիրելիներ։
2 Եւոդիային աղաչում եմ, և Սիւնտիքին աղա-
3 չում եմ, որ միեւնոյնը խորհին Տէրումը։ Այո,
քեզ էլ եմ աղաչում, իմ հարազատ լծակից,
դու էլ օգնիր նորանց, որ ճիգ թափելով աշխա-

տեցին աւետարանումն ինձ հետ Միասին և Կղեմէ-
սի հետ և իմ ուրիշ գործակիցների հետ էլ, որ
4 նորանց անունները կեանքի գրքումն են։ Ուրախ
եղէք Տէրումն ամեն ժամանակ. դարձեալ ասում
5 եմ՝ ուրախ եղէք։ Ձեր հեզութիւնը թող յայտնի
6 լինի ամեն մարդկանց. Տէրը մօտ է։ Ոչինչ հոգս
մի անէք. այլ ամեն բանում աղօթքով և աղա-
չանքով և գոհութիւնով՝ ձեր խնդրուածքները
7 թող յայտնի լինեն Աստուծուն։ Եւ Աստուծոյ
խաղաղութիւնը, որ ամեն մտքից վեր է, կ'պահ-
պանէ ձեր սրտերն ու միտքերը Քրիստոս Յիսու-
8 սումը։ Այսուհետեւ, եղբարք, ինչ որ ճշմարիտ է,
ինչ որ պարկեշտ, ինչ որ արդար, ինչ որ սուրբ,
ինչ որ սիրուն, ինչ որ բարի անուն, թէ առաքի-
նութիւն է, և թէ գովութիւն է, այն մտածեցէք։
9 Հէնց այն որ սովորեցիք, և ընդունեցիք, և լսե-
ցիք, և ինձանում տեսաք, այն արէք. և խաղա-
ղութեան Աստուածը ձեզ հետ կ'լինի։
10 Ես մեծապէս ուրախացայ Տէրումը, որ դուք
արդէն դարձեալ միտքերնիդ բերիք հոգալ ինձ
համար, ինչպէս էլ հոգում էիք, բայց պատշաճ
11 ժամանակ չէիք գտնում։ Ոչ թէ կարօտութեան
պատճառով եմ ասում. վասն զի ես սովորեցի
12 ինչի մէջ որ կամ, նորանով բաւական լինել։ Գի-
տեմ պակասութիւն քաշել, և աւելութիւնով
լինելն էլ. ամեն բանի մէջ ամենին լաւ տեղեկա-
ցած եմ՝ կշտանալն էլ սովելն էլ. աւելութիւնով
13 ունենալն էլ, պակասութիւն քաշելն էլ։ Ամեն
14 բան կարող եմ ինձ զօրացնող Քրիստոսով։ Սա-
կայն լաւ արիք որ հաղորդ եղաք ինձ իմ նեղու-
15 թիւնումը։ Դուք ինքներդ էլ, Փիլիպպեցիք, գի-
տէք, որ աւետարանի սկզբումը՝ երբոր Մակեդո-
նիայից դուրս եկայ ոչ մի եկեղեցի հաղորդութիւն

չ'արաւ ինձ տալու կամ առնելու հաշիւով, բայց
16 միայն դուք։ Վասն զի Թեսաղոնիկէի մէջ էլ մի
երկու անգամ ինձ պէտք եղած բաները ուղարկե-
17 ցիք։ Իբր ոչ թէ տուրքն եմ ուզում, այլ
պտուղն եմ ուզում, որ աւելանայ ձեր հաշիւին։
18 Բայց ես ամեն բան առել եմ, և առատութիւն
ունիմ. լիքն եմ, որ Եպափրոդիտոսի ձեռքին ըն-
դունեցի այն որ ձեզանից է՝ անուշ հոտ ընդունելի
19 պատարագ՝ Աստուծոյ հաճոյ։ Եւ իմ Աստուածը
լրացնէ ձեր ամեն կարօտութիւնն իր հարստու-
թեան չափովը՝ փառքով Քրիստոս Յիսուսումը։
20 Բայց Աստուծուն՝ մեր Հօրը փառք լէռ
եանս յաւիտենից։ Ամէն։
21 Բարեւ տուէք ամեն սուրբերին Քրիստոս Յիսու-
22 սումը։ Բարեւ են տալիս ձեզ ինձ հետ լինող եղ-
23 բայրները։ Բարեւ են տալիս ձեզ ամեն սուրբերն,
24 մանաւանդ կայսրի տանից լինողները։ Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենիդ հետ լէռ։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ
2 կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը. Կողոսայում լի-
նող սուրբերին և հաւատացեալ եղբայրներին
Քրիստոսումը։ Շնորհք լիցէ ձեզ հետ՝ և խաղա-
ղութիւն Աստուած մեր Հօրիցը՝ և Տէր Յիսուս
3 Քրիստոսիցը։
Գոհանում ենք Աստուածանից և մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի Հօրիցը՝ ամեն ժամանակ ձեզ հա-
4 մար աղօթք անելով. Երբոր լսեցինք ձեր հաւատ-
քը, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վերայ, և սէ-
5 րը՝ որ դէպի ամեն սուրբերն ունիք. Այն յոյսի
համար՝ որ պահվում է ձեզ համար երկնքումն,
որի համար առաջուց լսեցիք աւետարանի ճշմարիտ
6 խօսքովը. Որ հասաւ ձեզ, ինչպէս ամեն աշխարհի
մէջ, և պտուղ է բերում, ինչպէս ձեր միջումն
էլ, այն օրից հետէ՝ որ լսեցիք և Աստուծոյ շնորհ-
7 քը ճանաչեցիք ճշմարտութիւնով։ Ինչպէս էլ սո-
վորեցիք Եպափրասիցը՝ մեր սիրելի ծառայակցիցը,
որ ձեզ համար Քրիստոսի հաւատարիմ պաշտօն-
8 եայ է, Որ էլ պատմեց մեզ ձեր սէրը հոգով։
9 Նորա համար մենք էլ այն օրիցը հետէ որ լսե-

ցինք, չենք դադարում ձեզ համար աղօթք անե-
լուց և խնդրուածք մատուցանելուց որ լցուիք նո-
րա կամքի գիտութիւնովը, ամեն իմաստութիւ-
10 նով և հոգեւոր հանճարով. Որ դուք գնաք ինչ-
պէս արժանի է Տիրոջը, ամեն բանի մէջ հաճոյ
լինելով Նորան, ամեն բարի գործով պտղաբեր լի-
11 նիք և աճիք Աստուծոյ գիտութեան մէջ. Ամեն
զօրութիւնով զօրացած իր փառքի զօրութեան
համեմատ, ամեն համբերութեան և երկայնմտու-
12 թեան մէջ ուրախութիւնով. Եւ գոհութիւն տաք
Հօրը որ մեզ արժանացրեց մասնակից լինելու սուր-
13 բերի վիճակին լոյսումը. Որ փրկեց մեզ խաւարի
իշխանութիւնից, և փոխադրեց մեզ իր սիրելի
14 Որդու արքայութեան մէջ, Որի ձեռքին ունինք
փրկութիւն նորա արիւնովը՝ մեղքերի թողութիւնը.
15 Որ անտեսանելի Աստուծոյ պատկերն է՝ ամեն
16 ստեղծուածներից առաջ ծնուած։ Վասն զի նորա-
նով ամեն բան ստեղծուեցաւ ինչ որ երկնքումն՝ և
ինչ որ երկրիս վերայ է՝ երեւողները և չերեւողները,
թէ աթոռները, թէ տէրութիւնները, թէ պե-
տութիւնները, թէ իշխանութիւնները. ամեն
բաները նորանով՝ և նորա համար ստեղծուեցան։
17 Եւ նա ամենից առաջ է, և ամեն բան նորանով է
18 հաստատ. Եւ նա է մարմնի [illegible] եկեղեցու
գլուխը, որ նա է սկիզբը, մեռելների անդրանիկը.
որպէս զի ամեն բանի մէջ նա լինի առաջինը։
19 Որովհետեւ [illegible] հաճեց, որ նորանում [illegible]
20 [illegible] բոլոր լիութիւնը բնակուի։ Եւ նորա-
նով ամենը հաշտեցնէ իրան հետ, խաղաղութիւն
անելով նորա ձեռքով նորա խաչի արիւնովը, թէ
երկրիս վերայ թէ երկնքումը [illegible]։
21 Եւ ձեզ էլ, որ մի ժամանակ օտարացած և
22 թշնամի էիք մտքով չար գործերումը, Հիմա հաշ-

տեցրեց իր մեղէն մարմնի մէջ իր մահի ձեռովը,
որ ձեզ սուրբ, և անարատ, և անարատ կանգնեցնէ
23 իր առաջին։ Եթէ հաւատքի մէջ հիմնուած և
հաստատ կենաք, և առանց շարժուելու այն ա-
ւետարանի յոյսիցը՝ որ լսեցիք, որ երկնքի տակ լի-
նող բոլոր արարածներին քարոզուեցաւ. որին ես
24 Պողոս պաշտօնեայ եղայ։ Հիմա ուրախ եմ իմ
չարչարանքներուն ձեզ համար, և լրացնում եմ
Քրիստոսի նեղութիւնների պակասը իմ մարմնումը
25 նորա մարմնի տեղ որ է եկեղեցին, Որի ես պաշ-
տօնեայ եղայ, Աստուծոյ այն տնտեսութեան պէս,
որ ինձ տրուած է ձեզ համար Աստուծոյ խօսքը
26 կատարելու համար. Այն խորհուրդը որ ծածկուած
էր յաւիտենից և դարերից, իսկ հիմա յայտնուե-
27 ցաւ իր սուրբերին. Որոնց Աստուած կամեցաւ ցոյց
տալ, թէ ինչ է այս խորհուրդի փառաւոր ճոխու-
թիւնը հեթանոսներումը, որ է Քրիստոսը ձեզա-
28 նում՝ այն փառքի յոյսը։ Որին մենք քարոզում
ենք ամեն մարդի խրատելով և ամեն մարդի սոր-
վեցնելով ամեն իմաստութիւնով, որ ամեն մարդի
կատարեալ կանգնեցնենք Քրիստոս Յիսուսումը.
29 Որի համար էլ աշխատում եմ ճիգ թափելով նորա
ներգործութեան չափովը, որ ինձանում ներգոր-
ծում է զօրութիւնով։

ԳԼ. Բ

1 Վասն զի կամենում եմ որ գիտենաք դուք, թէ
ինչպիսի ճիգ եմ թափում ձեզ համար և Լաւո-
դիկեցիների համար, և որոնք իմ երեսը մարմնով
2 չեն տեսել. Որ նորանց սրտերը մխիթարուին սիրով
միացած. և կատարեալ իմաստութեան ամեն
ճոխութեանը հասնին, ԵՍԻՆՆ Աստուծոյ և Հօր և
3 Քրիստոսի խորհուրդը իմանալու. Որի մէջ ծած-

կուած կան իմաստութեան և գիտութեան ամեն
4 գանձերը։ Բայց սա եմ ասում, որ մի գուցէ մէկը
5 մոլորեցնէ ձեզ հրապուրական խօսքերով։ Վասն զի
թէև մարմնով բացակայ եմ, բայց հոգով ձեզ
հետ եմ. ուրախանալով ձեր կարգը տեսնելով, և
ձեր հաւատքի հաստատութիւնը՝ որ Քրիստոսի վե-
6 րայ է։ Ուրեմն ինչպէս Քրիստոս Յիսուս Տէրն ըն-
7 դունեցիք՝ նորանում գնացէք. Արմատացած և նո-
րանում շինուած, և հաւատքումը հաստատուած՝
ինչպէս որ սովորեցիք՝ աճելով նորանում գոհու-
8 թիւնով։ Զգոյշ կացէք՝ մի գուցէ մէկը յափշտա-
կէ ձեզ փիլիսոփայութիւնով և դատարկ խաբե-
բայութիւնով, մարդկանց աւանդութեան պէս,
աշխարհքիս սկզբունքների պէս և ոչ թէ Քրիստո-
9 սի պէս։ Որովհետեւ նորանում բնակուած է Աստ-
10 ուածութեան ամեն լիութիւնը մարմնապէս։ Եւ
դուք նորանով լցուած էք, որ նա է ամեն իշխա-
11 նութեան և պետութեան գլուխը. Որով դուք
թլփատուեցաք անձեռագործ թլփատութիւնով,
մարմնական մեղքերի մարմինը մերկանալովը Քրիս-
12 տոսի թլփատութիւնովը. Թաղուելով նորա հետ
մկրտութիւնումը, որով յարութիւն էլ առաք
նորա հետ Աստուծոյ ազդեցութեան հաւատքովը,
13 որ յարութիւն տուաւ նորան մեռելներից։ Եւ
ձեզ որ մի ժամանակ մեռած էիք մեղքերումը և
ձեր մարմնի անթլփատութիւնումը, իրան հետ կեն-
14 դանացրեց բոլոր մեղքերը ձեզ շնորհելով։ Եւ
ջնջեց այն մեզ հակառակ ձեռագիրը հրամաններ-
ովը որ մեզ հակառակ էր, և նորան վեր առաւ
15 մէջ տեղիցը և խաչափայտին վերայ բեւեռեց. Իշ-
խանութիւններին և պետութիւններին մերկացնե-
լով, յայտնապէս խայտառակեց և նորանց յաղ-
թանակեց իրանում։

16 Արդ թող մէկը չ՚դատէ ձեզ ուտելու կամ խը-
մելու համար, կամ տօնի կամ ամսագլխի կամ
17 շաբաթների մասին։ Որոնք նոր գալու բաների
18 ստուերներն են, բայց մարմինը Քրիստոսինն է։ Ոչ
ով չ՚զրկէ ձեզ մրցանակէցը՝ ինքնակամ խոնարհու-
թիւնով և հրեշտակների կրօնքով՝ միջամուխ լինե-
լով այն բաներին որ չէ տեսած և զուր տեղը գո-
19 ռոզացած է իր մարմնաւոր մտքումը. Եւ չ՚բռնե-
լով Գլուխը, որից բոլոր մարմինը յօդուածներով
և խաղերով հաղորդուած և կցուած՝ մեծանում
20 է Աստուծոյ աճմունքովը։ Արդ եթէ Քրիստոսի
հետ մեռաք այս աշխարհքի սկզբունքներից՝ էլ
ի՞նչու էք այս աշխարհքի մէջ կենդանիների պէս
21 —յոգէ՝ կանոններով կապվում, Ըէ Մի մտնենար,
22 մի ճաշակիր, մի դպչիր. Որ ամենն ապականու-
թեան համար են գործածուելեամբ, մարդկանց
պատուիրանքների և վարդապետութիւնների պէս։
23 Որոնք իմաստութեան կերպարանք ունին ինքնա-
հնար կրօնքով և խոնարհութիւնով և մարմին չը
խնայելով, մի տեսակ չ՚պատուելով մարմինը յա-
գեցնելը։

ԳԼ. Գ

1 Արդ եթէ Քրիստոսի հետ յարութիւն առաք,
ապա խնդրեցէք վերինները, որտեղ Քրիստոսն է
2 նստում Աստուծոյ աջ կողմը։ Վերինները մտա-
3 ծեցէք, ոչ թէ երկրի վերայինները. Վասն զի դուք
մեռաք՝ և ձեր կեանքը ծածկուած է Քրիստոսի
4 հետ Աստուծոյ մէջ։ Բայց երբոր Քրիստոս՝ մեր
կեանքը կ՚յայտնուի, այն ժամանակ դուք էլ նո-
րա հետ կ՚յայտնուիք փառքով։
5 Ուրեմն սպանեցէք ձեր անդամները որ երկրի վե-

բայ են, պոռնկութիւնը, պղծութիւնը, կիրքը,
չար ցանկութիւնը, և ագահութիւնը որ կռա-
6 պաշտութիւն է։ Որոնց համար Աստուծոյ բարկու-
թիւնը գալիս է անհնազանդութեան որդիների վե-
7 րայ, Որոնց մէջ դուք էլ մի ժամանակ գնացել
8 էք, երբոր կենդանի էիք նորանցում։ Բայց հիմա
դուք էլ դէն դրէք այն ամենը, բարկութիւնը,
սրտմտութիւնը, չարութիւնը, հայհոյութիւնը,
9 ամօթալի խօսքերը ձեր բերանից։ Սուտ մի խօսիք
իրար հետ. հանեցէք հին մարդն իր գործերովը։
10 Եւ հագէք նոր մարդը որ նորոգուած է գիտութիւ-
11 նով իր ստեղծողի պատկերի պէս։ Ուր ոչ Ցոյն
կայ և ոչ Հրէայ, ոչ թլփատութիւն՝ և ոչ ան-
թլփատութիւն, խուժ դուժ, Սկիւթացի, ծա-
ռայ, ազատ. բայց Քրիստոսն է ամենը և ամենի
12 մէջ։ Ուրեմն հագէք՝ ինչպէս Աստուծոյ ընտրուած-
ներ՝ սուրբեր և սիրելիներ՝ ողորմասիրտ գթածու-
թիւն, քաղցրութիւն, խոնարհութիւն, հեզու-
13 թիւն, երկայնմտութիւն. Իրար համբերելով, և
իրար ներելով, եթէ մէկը միւսի դէմ տրտունջ
ունենայ, ինչպէս Քրիստոսն էլ ձեզ ներեց, այն-
14 պէս էլ դուք. Եւ այս ամենի վերայ հ—ՅԷ+ սէրը,
15 որ կատարելութեան կապն է։ Եւ Աստուծոյ խա-
ղաղութիւնը իշխէ ձեր սրտերումը, որի մէջ էլ
կանչուեցաք մէկ մարմնով, և գոհացող եղէք։
16 Քրիստոսի խօսքը բնակուի ձեր միջումն առատա-
պէս ամեն իմաստութիւնով. իրար սովորեցրէք և
խրատեցէք, սաղմոսներով և օրհնութիւններով և
հոգեւոր երգերով և շնորհքով օրհներգեցէք Տիրոջը
17 ձեր սրտերումը։ Եւ ամեն ինչ որ էլ անէք խօս-
քով կամ գործով, ամենը Տէր Յիսուսի անունովն
—ՐԷ+, գոհութիւն տալով Աստուծուն և Հօրը նո-
րա ձեռովը։

18 Կանայք, հնազանդ եղէք ձեր մարդկանցը, ինչ-
19 պէս կ'վայելէ Տէրումը։ Մարդիկ, սիրեցէք ձեր
20 կանանցը, և դառն մի լինիք նորանց դէմ։ Որդիք,
հնազանդ եղէք յէր ծնողներին ամեն բանի մէջ.
21 վասն զի այդ հաճոյ է Տիրոջը։ Հայրեր, մի զայրա-
22 ցնէք ձեր որդկանցը, որ չ'վհատին։ Ծառաներ,
հնազանդ եղէք ամեն բանի մէջ ձեր մարմնաւոր
տէրերին ոչ թէ աչքի առաջ ծառայութիւն անե-
լով մարդահաճոյների պէս. բայց սրտի միամտու-
23 թեամբ Աստուածանից վախենալով։ Եւ ամեն ինչ
որ էլ անէք, սրտանց արէք, ինչպէս Տիրոջը, և
24 ոչ թէ մարդկանց. Գիտենալով որ Տէրից կ'առ-
նէք ժառանգութեան հատուցումը. վասն զի Տէր
25 Քրիստոսին էք ծառայում։ Բայց անիրաւը հատու-
ցում կ'ստանայ իր արած անիրաւութեան համար.
աչառութիւն չ'կայ։

ԳԼ. Դ

1 Տէրեր, իրաւունքը և հաւասարը տուէք ծառաներ-
ին. գիտենալով որ դուք էլ Տէր ունիք երկնքումը։
2 Աղօթքին միշտ հետեւեցէք. և արթուն կացէք
3 նորանումը գոհութիւնով։ Եւ մեզ համար էլ ա-
ղօթք արէք, որ Աստուած բանայ մեզ համար
խօսքի դուռը խօսել Քրիստոսի խորհուրդը, որի
4 համար էլ կապուած եմ։ Որ յայտնեմ նորան՝ ինչ-
5 պէս ինձ արժան է խօսել։ Իմաստութիւնով վար-
ուեցէք դրսինների հետ, և ժամանակը գնեցէք։
6 Ձեր խօսքը ամեն ժամանակ շնորհքով՝ աղով հա-
մեմած լինէ, որ գիտենաք թէ ինչպէս արժան է
ձեզ ամեն մէկին պատասխան տալ։
7 Իմ մասին ամենը կ'իմացնէ ձեզ Տիւքիկոս սիրե-
լի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան և ծա-

8 ռայակիցը Տէրումը, Որին հէնց դորա համար ու-
ղարկեցի ձեզ մօտ, որ իմանայ ձեր մասին և մխի-
9 թարէ ձեր սրտերը. Ընեսիմոս հաւատարիմ և սի-
րելի եղբօր հետ, որ ձեզանից է. նորանք ամենը
10 կ'իմացնեն ձեզ ինչ որ այստեղ լինում է։ Բարեւ է
տալիս ձեզ Արիստարքոսն՝ իմ գերութեան ընկերը,
և Բառնաբասի եղբօր որդի Մարկոսը. որի համար
պատուէր առաք, որ եթէ ձեզ մօտ գայ, ընդու-
11 նիք նորան։ Եւ Յիսուսը որ Յուստոս է անուան-
վում, որոնք թլփատութիւնից են. միայն դորանք
են իմ գործակիցները Աստուծոյ արքայութիւնումն,
12 որ ինձ համար էլ մխիթարութիւն եղան։ Բարեւ է
տալիս ձեզ Եպափրաս՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձե-
զանից է. ամեն ժամանակ ձեզ համար պատերազ-
մում է աղօթքներումը, որ կատարեալ և լցուած
13 լինիք Աստուծոյ բոլոր կամքումը։ Վասն զի վկայում
եմ նորա համար որ շատ նախանձ ունի ձեզ հա-
մար, և նորանց համար որ Լաւոդիկէումն և Յե-
14 րապոլիսումն են։ Բարեւ է տալիս ձեզ բժիշկ Ղու-
15 կաս սիրելին և Դեմասը։ Բարեւ տուէք Լաւոդի-
կէումը լինող եղբայրներին և Նիմփային և նորա
16 տան եկեղեցուն։ Եւ երբոր ձեզ մօտ կարդացուի
այս թուղթը՝ Լաւոդիկէցիների եկեղեցումն էլ
կարդալ տուէք. և որ Լաւոդիկիայից էլ-ն էլ
17 դուք կարդաք։ Եւ Արքիպոսին ասեցէք. Զգոյշ
եղիր այն սպասաւորութեանը որ ընդունեցիր Տէ-
18 րումը, որ նորան կատարես։ Այս բարեւը իմ Պօ-
ղոսիս ձեռքովն է, յիշեցէք իմ կապանքը. Շնորհ-
քը լինի ձեզ հետ։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս և Տիմոթէոս, Թեսաղոնիկեցիների եկեղեցուն Աստուած Հօրումը և Տէր Յիսուս Քրիստոսումը. շնորհք լինի ձեզ հետ և խաղաղութիւն մեր Հայր Աստուածանից և Տէր Յիսուս Քրիստոսից։
2 Գոհանում ենք Աստուածանից ամեն ժամանակ ձեր ամենի համար ձեզ յիշելով մեր աղօթքներումը. Եւ անդադար յիշում ենք ձեր հաւատքի գործը և սէրի աշխատանքը, և մեր Տէր Յիսուս
3 Քրիստոսի յոյսի համբերութիւնը Աստուծոյ և մեր
4 Հօր առաջին. Գիտենալով, Աստուածանից սիրուած եղբարք, ձեր ընտրութիւնը։ Որ մեր աւետարանը ձեզ մտաց չեղաւ միայն խօսքով, այլ և զօրութիւնով և Հոգով Սուրբով և շատ լիութիւնով. ինչպէս լաւ գիտէք, թէ որպիսիք եղանք
6 ձեր միջումը ձեզ համար։ Եւ դուք նմանող եղաք մեզ և Տիրոջը՝ խօսքն ընդունելով շատ նեղութեան մէջ Սուրբ Հոգու ուրախութիւնովը. Որ դուք օրինակ եղաք ամեն հաւատացեալներին Մա-

8 կեդոնիայի և Աքայիայի մէջ։ Որովհետեւ ձեզանից հռչակուեցաւ Տիրոջ խօսքը. ոչ միայն Մակեդոնիայի և Աքայիայի մէջ, այլ և ամեն տեղ դուրս եկաւ ձեր հաւատքը առ Աստուած. այնպէս որ
9 պէտք չէ մեզ մի բան խօսել։ Որովհետեւ հենց իրանք պատմում են մեր մասին թէ ինչպիսի մուտք ունեցանք ձեզ մօտ և ինչպէս դուք դարձաք կուռքերից դէպի Աստուած, որ ծառայէք կենդանի
10 և ճշմարիտ Աստուծուն։ Եւ սպասէք նորա Որդուն երկնքից, որին յարութիւն տուաւ մեռելների միջից՝ Յիսուսին որ փրկում է մեզ գալու բարկութիւնից։

ԳԼ. Բ

1 Որովհետեւ ինքներդ գիտէք, եղբարք, այն մեր
2 ձեզ մօտ մտնելը, որ ունայն չեղաւ. Այլ առաջ չարչարուելով և անարդուելով, ինչպէս գիտէք, Փիլիպպէումը համարձակեցանք մեր Աստուծովը խօսել ձեզ Աստուծոյ աւետարանը մեծ հակառա-
3 կութիւնով։ Որովհետեւ մեր յորդորանքը ոչ մոլութիւնից է, և ոչ պղծութիւնից, և ոչ խաբեբա-
4 յութիւնով։ Այլ ինչպէս մենք Աստուածանից ընտրուեցանք որ աւետարանը մեզ հաւատացուի, այնպէս էլ խօսում ենք ոչ թէ իբր մարդկանց հաճոյ լինողներ, այլ Աստուծուն՝ որ մեր սրտերը
5 քննում է։ Որովհետեւ երբէք շողոքորթութեան խօսքերով չեղանք, ինչպէս գիտէք. և ոչ էլ ագահութեան պատճառանքով։ Աստուած վկայ է։
6 Եւ ոչ մարդկանցից փառք խնդրեցինք, ոչ ձեզանից, և ոչ ուրիշներից, թէեւ կարող էինք ինչպէս
7 Քրիստոսի առաքեալներ ծանրութիւն լինել, բայց հեզահոգի եղանք ձեր մէջ ինչպէս որ մի դայեակ

8 անուշցանուամ է իր երեխաներին։ Այնպէս եւ մենք
խանդաւաթ սէր ունենալով դէպի ձեզ, հաճե-
ցանք ոչ թէ միայն Աստուծոյ աւետարանը տալ
ձեզ, այլ մեր անձերն էլ, որովհետեւ մեր սիրելի-
9 ներն եղաք։ Վասն զի յիշում էք, եղբարք, մեր
աշխատանքը եւ ջանքը, որ գիշեր եւ ցերեկ գործում
էինք, որ ձեզանից ոչ մէկին ծանրութիւն չտանք.
եւ Աստուծոյ աւետարանը քարոզում էինք ձեզ։
10 Դուք ինքներդ վկայ էք եւ Աստուած էլ, թէ ինչ-
պէս օրրութեամբ եւ արդարութեամբ եւ անարա-
տութեամբ եղանք ձեզ հաւատացեալներիդ մէջ։
11 Ինչպէս գիտէք, որ ձեզանից ամեն մէկին՝ ինչպէս
12 մի հայր իր որդիներին՝ ցորդորում եւ մխիթարում
էինք, եւ վկայութիւն էինք տալիս, որ դուք գը-
նաք, ինչպէս այն Աստուծուն կ'վայելէ, որ ձեզ
13 իր արքայութեան եւ փառքի մէջ կանչեց։ Նորա
համար էլ մենք անպակաս գոհանում ենք Աստ-
ուածանից, որ դուք Աստուծոյ քարոզութեան
խօսքը մեզանից առած ընդունեցիք, ոչ թէ իբր
մարդկանց խօսք, այլ ինչպէս որ ճշմարիտ է՝ Աս-
տուծոյ խօսք. որ եւ ներգործում է ձեզ հաւա-
14 տացեալներում։ Որովհետեւ, եղբարք, դուք նման
եղաք Աստուծոյ այն եկեղեցիներին, որ Հրէաստա-
նում են Քրիստոս Յիսուսումը. որովհետեւ դուք
էլ նոյնը կրեցիք ձեր ազգականներից. ինչպէս նո-
15 բանք էլ Հրէաներից. Որոնք Տէր Յիսուսին էլ
սպանեցին եւ իրանց մարգարէներին, եւ մեզ հալա-
ծեցին եւ Աստուծոյ անհաճոյ եղան. եւ բոլոր մարդ-
16 կանց հակառակ են. Որ մեզ արգելում են խօսել
հեթանոսներին որ փրկուին, որ իրանց մեղքերը
կատարեալ անեն ամեն ժամանակ, եւ հասել է
նորանց վերայ բարկութիւնը մինչեւ վերջը։
17 Բայց մենք, եղբարք, թէեւ առ ժամանակ ձե-

զանից որբ մնացինք երեսով եւ ոչ սրտով, բայց
աւելի եւս շտապեցինք ձեր երեսը տեսնելու մեծ
18 փափաքով։ Նորա համար ես Պօղոս մի երկու ան-
գամ կամեցայ ձեզ մօտ գալ, եւ սատանան խա-
19 փանեց մեզ։ Որովհետեւ ո՞վ է մեր յոյսը կամ ու-
րախութիւնը կամ պարծանքի պսակը, եթէ ոչ
դուք Տէրումը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաջին
20 Նորա գալու ժամանակումը։ Վասն զի դուք էք
մեր փառքը եւ ուրախութիւնը։

ԳԼ. Գ

1 Վասն որոյ այլեւս չ'համբերելով բարւոք երեւե-
2 ցաւ մեզ, որ մենք մինակ մնանք Աթէնքումը։ Եւ
ուղարկեցինք մեր Տիմոթէոս եղբայրը եւ Աստուծոյ
ծառան եւ Քրիստոսի աւետարանին մէջ մեր գոր-
ծակիցը, որ ձեզ հաստատէ եւ մխիթարէ ձեր հա-
3 ւատքի համար, Որ չ'սասանիք այս նեղութիւննե-
րումը, վասն զի դուք ինքներդ գիտէք, որ հէնց
4 սորա համար կանգնած ենք։ Որովհետեւ երբոր էլ
ձեզ մօտ էինք, կանխաւ ասում էինք ձեզ, թէ
նեղութիւններ ենք կրելու. ինչպէս որ եղաւ էլ,
5 եւ իմացանք էլ։ Սորա համար ես էլ այլեւս չ'համ-
բերելով, ուղարկեցի որ ձեր հաւատքը գիտենամ,
որ մի գուցէ փորձիչը ձեզ փորձեց եւ մեր աշխա-
6 տանքը զուր լինի։ Բայց հիմա երբոր Տիմոթէոսը
ձեզանից եկաւ մեզ մօտ, եւ ձեր հաւատքի եւ սէ-
րի աւետիքը տուաւ մեզ, որ ամեն ժամանակ մեր
բարի յիշատակը ձեր մտքումը ունիք, փափաքելով
7 մեզ տեսնել՝ ինչպէս մենք էլ ձեզ, Նորա համար,
եղբարք, մխիթարուեցանք ձեզ վերայ այն մեր ա-
մեն վիշտումը եւ նեղութիւնումը ձեր հաւատքի
8 համար, Որովհետեւ հիմա մենք կենդանի ենք, ե-

9 թէ դուք հաստատ կենաք Տէրումը։ Վասն զի ի՞նչ
դոհութիւն կարող ենք մատուցանել Աստուծուն
ձեր մասին այն ամեն ուրախութեան համար, որով
ուրախանում ենք ձեզ վերայ մեր Աստուծոյ առաջ
10 ։ Գիշեր և ցերեկ առաւել եւս աղաչում ենք,
որ ձեր երեսը տեսնենք, և ձեր հաւատքի պակա-
11 սութիւնը լրացնենք. Բայց ինքն Աստուած և մեր
Հայրը և մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս ուղղէ մեր ճա-
12 նապարհը դէպի ձեզ։ Իսկ ձեզ աճեցնէ և աւելցնէ
Տէրը սէրով դէպի իրար և դէպի ամենը,
13 ինչպէս որ մենք էլ դէպի ձեզ։ Որ ձեր սրտերը
հաստատուին անարատ սրբութիւնով Աստուծոյ և
մեր Հօր առաջին՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսն իր
ամեն սրբերովը գալու ժամանակումը։

ԳԼ. Դ

1 Այսուհետեւ, եղբարք, աղաչում ենք ձեզ և յոր-
դորում ենք Տէր Յիսուսումը, ինչպէս որ ընդու-
նեցիք մեզանից, թէ ինչպէս պէտք է ձեզ դնալ
և հաճոյ լինել Աստուծոյ, որ էլ աւելի յառա-
2 ջանաք։ Վասն զի գիտէք թէ ինչպիսի պատուի-
3 րանքներ տուինք ձեզ Տէր Յիսուսումը։ Որովհետեւ
սա է Աստուծոյ կամքը՝ ձեր սրբութիւնը. որ դուք
4 ետ կենաք պոռնկութիւնից, Եւ ձեզանից ամեն
մէկը գիտենայ իր անօթը պահել սրբութեամբ և
5 պատուով, Ոչ թէ ցանկութեան կիրքով, ինչպէս
6 հեթանոսներն էլ որ Աստուծուն չգիտեն։ Չլինի
որ մէկը մի բանում չափիցն անցնէ և իր եղբօրը
զրկէ. որովհետեւ Տէրն այդ բոլոր բաների համար
վրէժխնդիր է. ինչպէս առաջուց էլ ասեցինք ձեզ
7 և վկայութիւն տուինք։ Որովհետեւ Աստուած մեզ
չկանչեց պղծութեան մէջ, այլ սրբութեան մէջ։

8 Ուրեմն նա որ անարգում է, ոչ թէ մարդի է ա-
նարգում, այլ Աստուծուն, որ և տուաւ մեզ
Սուրբ Հոգին։
9 Բայց եղբայրսիրութեան համար պէտք չունիք
մի բան գրել ձեզ. որովհետեւ դուք ինքներդ Աս-
10 տուածանից սովորած էք իրար սիրելու. Որ հէնց
այդ էլ անում էք այն բոլոր եղբայրներին, որ ամ-
բողջ Մակեդոնիայումն են. և աղաչում ենք ձեզ,
11 եղբարք, որ էլ աւելանաք, Եւ ջանք անէք որ
հանդարտ լինիք. և ամեն մէկն իր գործը գործէ.
և ձեր ձեռովն աշխատէք, ինչպէս որ պատուիրե-
ցինք ձեզ, որ պարկեշտութիւնով վարուիք դրսին-
ների հետ և ոչ մի բանով կարօտ չլինիք։
12 Չենք կամենում, եղբարք, որ տգէտ լինիք նըն-
ջեցեալների նկատմամբ. որ չտրտմիք ինչպէս ու-
13 րիշները որ յոյս չունին։ Որովհետեւ եթէ հաւա-
տում ենք, որ Յիսուսը մեռաւ և յարութիւն ա-
ռաւ, այնպէս էլ Աստուած ննջեցեալներին Յիսու-
14 սի ձեռով կ'բերէ նորա հետ։ Որովհետեւ սա ենք
ասում ձեզ Տիրոջ խօսքովը, թէ մենք որ կենդանի
մնացած ենք մինչեւ Տիրոջ գալը, ննջեցեալներից
15 չենք առաջանալ։ Որովհետեւ ինքը Տէրը հրամա-
նով, հրեշտակապետի ձայնով և Աստուծոյ փողով
վայր կ'գայ երկնքից. և Քրիստոսով մեռելներն
16 առաջ յարութիւն կ'առնեն, Եւ յետոյ մենք, որ
կենդանի ենք մնացած նորանց հետ մէկտեղ ամ-
պերով օդի մէջ կ'յափշտակուինք Տիրոջը դիմա-
ւորելու և այնպէս ամեն ժամանակ Տիրոջ հետ կը
17 լինինք։ Ուրեմն իրար մխիթարեցէք այս խօսքերովը։

ԳԼ. Ե

1 Բայց այն ժամերի և ժամանակների համար, եղ-
2 բարք, պէտք չունիք գրել ձեզ։ Որովհետեւ դուք
լինքներդ հաստատ գիտէք, թէ Տիրոջ օրը ինչպէս
3 գիշերուայ գող՝ այնպէս կ'հասնէ։ Վասն զի երբոր
կ'ասեն թէ խաղաղութիւն և ապահովութիւն է,
այն ժամանակ յանկարծակի կ'հասնէ նորանց վե-
րայ կորուստը ինչպէս ցաւը յղիի վերայ, և նորանք
4 չեն պրծնիլ։ Իսկ դուք, եղբարք, խաւարումը
չէք, որ այն օրը գողի պէս ձեզ վերայ հասնէ։
5 Դուք ամենդ լոյսի որդիք էք և ցերեկի որդիք։
6 գիշերինը չենք և ոչ խաւարինը։ Ապա ուրեմն չը
քնենք ուրիշների պէս, բայց արթուն և զարթուն
7 լինենք։ Որովհետեւ նորանք որ քնում են գիշերն
են քնում, և նորանք որ արբում են գիշերն են
8 արբում։ Իսկ մենք ցերեկինը լինելով արթուն լի-
նենք՝ հագած հաւատքի և սէրի զրահը, և փրկու-
9 թեան յոյսի սաղաւարտը։ Որովհետեւ Աստուած
մեզ չ'դրաւ բարկութեան համար, այլ փրկու-
թիւնը ստանալու համար մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
10 տոսի ձեռովը. Որ մեզ համար մեռաւ, որ՝ թէ
արթուն լինենք և թէ քնենք, նորա հետ միասին
11 ապրենք։ Սորա համար իրար մխիթարեցէք, և ի-
րար շինութիւն տուէք՝ ինչպէս անում էլ էք։
12 Եւ աղաչում ենք ձեզ, եղբարք, որ ճանաչէք
ձեր միջումը աշխատողներին և ձեր վերակացուներ-
13 ին Տէրումը, և ձեր խրատողներին էլ։ Եւ նո-
րանց առաւելապէս պատուեցէք սէրով իրանց գոր-
ծի պատճառով. իրար հետ խաղաղութիւնով վար-
14 ուեցէք։ Աղաչում ենք ձեզ, եղբարք, խրատեցէք
անկարգներին, մխիթարեցէք փոքրասիրտերին, օգ-

նական եղէք տկարներին, երկայնամիտ եղէք ա-
15 մենի հետ։ Զգոյշ կացէք՝ մի դուցէ մէկը չարի
տեղ չար հատուցանէ, այլ ամեն ժամանակ բա-
16 րին հետեւեցէք իրար հետ և ամենի հետ։ Ամեն
17 ժամանակ ուրախ եղէք։ Անդադար աղօթք արէք։
18 Ամեն բանի մէջ գոհացէք. որովհետեւ սա է Աս-
տուծոյ կամքը ձեզ վերայ Քրիստոս Յիսուսումը։
19 Հոգին մի հանգցնէք։ (20) Մարգարէութիւնները
21 մի անարգէք։ Ամեն բան փորձեցէք, բարին ամուր
22 բռնեցէք։ Ամեն կերպ չար բանից հեռու կացէք։
23 Եւ ինքը խաղաղութեան Աստուածը ձեզ սուրբ
անէ բոլորովին. և ձեր բոլոր հոգին և շունչը և
մարմինը անարատ պահուի մինչև մեր Տէր Յիսուս
24 Քրիստոսի գալը։ Հաւատարիմ է նա որ կանչեց
ձեզ, որ կ'անէ էլ։
25 Եղբարք, աղօթք արէք մեզ համար էլ։ (26) Բա-
րեւ տուէք բոլոր եղբայրներին սուրբ համբոյրով։
27 Երդում եմ տալիս ձեզ Տէրովը, որ այս թուղթը
28 բոլոր սուրբ եղբայրներին կարդացուի։ Մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզ հետ լինի։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս և Տիմոթէոս. Թեսաղոնիկե-
ցիների եկեղեցուն Աստուած մեր Հօրումը և Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսումը. Շնորհք լէ՛ւ ձեզ հետ և
խաղաղութիւն Աստուած մեր Հօրիցը և Տէր Յի-
սուս Քրիստոսիցը։
3 Պարտնք ամեն ժամանակ Աստուածանից գոհա-
նալ ձեզ համար, եղբարք, ինչպէս արժան է, որ
ձեր հաւատքը խիստ մեծանում է, և ձեր ամեն
4 մէկի սէրն աւելանում է իրար վերայ։ Այնպէս որ
մենք ինքներս ձեզանով պարծենում ենք Աստու-
ծոյ եկեղեցիներումը ձեր համբերութեան և հա-
ւատքի համար ձեր բոլոր հալածանքներումը և նե-
ղութիւններումը, որոնց դուք համբերում էք։
5 Որ դա՝ Աստուծոյ արդար դատաստանի նշան է. որ
դուք արժանի լինիք Աստուծոյ արքայութեանը,
6 որի համար էլ նեղութիւն էք քաշում, Որ եթէ
իրաւունք է Աստուծոյ առաջին ձեզ նեղացնողնե-
7 րին նեղութիւն հատուցանել. Եւ ձեզ նեղուած-

ներիդ հանգիստ մեզ հետ Տէր Յիսուսի երկնքից
յայտնուելումը իր զօրութեան հրեշտակներով։
8 Կրակի բոցով վրէժ առնելու նորանցից, որ Աս-
տուծուն չեն ճանաչում, և չեն հնազանդում մեր
9 Տէր Յիսուսի աւետարանին. Որոնք պատիժ կ'կրեն
յաւիտենական կորուստը Տիրոջ երեսից և նորա
10 փառաւոր զօրութիւնից, Երբոր կ'գայ, որ փա-
ռաւոր լինի իր սուրբերումը, և զարմանալի՝ բոլոր
հաւատացեալներումը, (որովհետեւ մեր վկայու-
թիւնը ձեզ վերայ հաւատացուեցաւ,) այն օրումը։
11 Այս պատճառով էլ ամեն ժամանակ աղօթք ենք
անում ձեզ համար որ մեր Աստուածը ձեզ ար-
ժանի անէ չէր կոչումին և կատարէ բոլոր բարի
հաճութիւնը, և հաւատքի գործը զօրութիւնով.
12 Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը փառաւոր-
ուի ձեզանում և դուք նորանում, մեր Աստուծոյ
և Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքի պէս։

ԳԼ. Բ

1 Աղաչում ենք ձեզ, եղբարք, մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի գալստեան և մեր նորա մօտ ժողովուե-
2 լու համար. Որ դուք շուտով չ'շարժուիք ձեր
մտքիցը և չ'զարհուրիք ոչ հոգով, և ոչ խօսքով,
և ոչ թղթով իբր թէ մեզանից գրուած, որպէս
3 թէ Քրիստոսի օրն եկած հասած լինի։ Մէկը չը
խաբէ ձեզ ոչ մի կերպով. որովհետեւ նա չի գալ
եթէ առաջ չ'գայ ապստամբութիւնը, և յայտ-
4 նուի անօրէնութեան մարդը՝ կորուստի որդին, Այն
հակառակորդը որ գոռոզացած է այն ամենի վե-
րայ, որ Աստուած կամ Աստուծոյ պաշտօնեայ է
անուանուած. մինչեւ որ նա Աստուծոյ տաճարի մէջ
(իբրեւ Աստուած) նստի, և իր անձը ցոյց տայ թէ

5 Աստուած է։ Զէ՞ք յիշում, որ քանի որ ձեզ մօտ
6 էի, այս բաներն ասում էի ձեզ։ Եւ հիմա գիտէք
այն որ խափանում է, որ նա իր ժամանակին յայտ-
7 նուի։ Որովհետեւ անօրէնութեան խորհուրդը արդ-
դէն զօրանում է. միայն թէ մինչեւ որ մէջ տեղիցը
8 վեր առնուի այժմ խափանողը։ Եւ այն ժամանակ
կ'յայտնուի այն անօրէնը, որին Տէրը կ'սատակեցնէ
իր բերանի հոգով, և կ'խափանէ իր գալստեան
9 յայտնութիւնովը։ Որի գալը սատանայի ներգործ-
ութիւնիցն է, ամեն զօրութիւնով և սուտ նշան-
10 ներով և հրաշքներով. Եւ անիրաւութեան ամեն
խաբեբայութիւններով կորուսեալների մէջ. փա-
խանակ նորա որ ճշմարտութեան սէրը չ'ընդունե-
ցին որ ապրեն, և նորա համար Աստուած մոլորու-
թեան ներգործութիւն կ'ուղարկէ նորանց, որ հա-
11 ւատան ստութեան. Որ դատապարտուին ամենը
որ չ'հաւատացին ճշմարտութեանը, բայց հաւա-
12 նեցին անօրէնութեանը։ Իսկ մենք պարտ ենք ա-
մեն ժամանակ Աստուածանից շնորհակալ լինել
ձեզ համար, Տէրիցը սիրուած եղբարք, որ Աստ-
ուած սկզբից ընտրեց ձեզ փրկութեան համար
Հոգու սրբութեան և ճշմարիտ հաւատքի մէջ.
13 Որի մէջ կանչեց ձեզ մեր աւետարանովը մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի փառքն ստանալու համար։
14 Ուրեմն, եղբարք, հաստատ կացէք, և պինդ
բռնեցէք այն աւանդութիւնները, որ սովորեցիք՝
15 թէ խօսքով և թէ մեր թղթով։ Բայց ինքը մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսը և մեր Աստուածը և Հայ-
ը, որ սիրեց մեզ և յաւիտենական մխիթարու-
16 թիւն տուաւ մեզ և բարի յոյս շնորհքով, Նա
մխիթարէ ձեր սրտերը և հաստատէ ձեզ ամեն
բարի խօսքի և գործերի մէջ։

ԳԼ. Գ

1 Այսուհետեւ, եղբարք, աղօթք արէք մեզ հա-
մար, որ Տիրոջ խօսքն յառաջանայ, և ամեն տեղ
2 փառաւորուի ինչպէս որ էլ ձեզ մօտ։ Եւ որ փրկ-
ուինք անօրէն և անզգամ մարդկանցից. որովհե-
3 տեւ հաւատքն ամենի բան չէ։ Բայց Տէրը հաւա-
տարիմ է, որ կ'հաստատէ ձեզ և կ'պահէ այն չա-
4 րիցը։ Վստահութիւն ունինք ձեզ վերայ Տէրով,
որ այն բաներն որ պատուիրեցինք ձեզ, և անում
5 էք և կ'անէք էլ։ Իսկ Տէրը ուղղէ ձեր սրտերը
դէպի Աստուծոյ սէրը և դէպի Քրիստոսի համբե-
ռութիւնը։
6 Եւ պատուիրում ենք ձեզ, եղբարք, մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ եւ քաշուիք ա-
մեն եղբայրից, որ անկարգ է վարվում. և ոչ թէ
այն պատուիրանքի պէս որ ընդունեց մեզանից։
7 Որովհետեւ դուք ինքներդ գիտէք, թէ ինչպէս
պէտք է ձեզ մեզ նմանել. որովհետեւ ձեր մէջ
8 անկարգութիւնով չ'վարուեցանք։ Եւ ոչ էլ ձրի
հաց կերանք մէկի մօտ, այլ ջանքով և աշխա-
տանքով գիշեր և ցերեկ գործելով, որ ձեզանից
9 մէկին ծանրութիւն չ'տանք։ Ոչ իբր թէ իշխա-
նութիւն չ'ունինք, այլ որ մեր անձներն օրինակ
10 տանք ձեզ որ մեզ նմանիք։ Որովհետեւ երբոր ձեզ
մօտ էինք, սա էինք պատուիրում ձեզ, որ եթէ
11 մէկը չէ կամենում գործել՝ թող չ'ուտէ էլ։ Որով-
հետեւ ձեզանից ոմանց համար լսում ենք որ ան-
կարգութիւնով են վարվում, բան չեմ գործում,
12 այլ հետաքրքիր մարդիկ են դարձել։ Այնպիսիներին
պատուիրում ենք և աղաչում ենք մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսովը որ հանդարտութիւնով աշխա-

13 տեն և իրանց հացն ուտեն։ Բայց դուք, եղբարք,
14 մի ձանձրանաք բարիք գործելուց։ Եւ եթէ մէկը
չ՚հնազանդէ մեր խօսքին այս թղթովը, դուք
նշանակեցէք նորան. և մի խառնուիք նորա հետ
15 որ ամաչէ։ Բայց թշնամու պէս մի համարէք, այլ
16 խրատեցէք նորան ինչպէս եղբայր։ Իսկ ինքը խա-
ղաղութեան Տէրը տայ ձեզ խաղաղութիւնը ա-
մեն ժամանակ, և ամեն կերպով. Տէրը ձեր ամե-
նի հետ լէ՚ռ։
17 Այս բարեւը իմ Պողոսիս ձեռքինն է, որ նշան է
18 ամեն թղթերումը. Այսպէս եմ գրում։ Մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենի հետ
լէ՚ռ։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹԸ ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պողոս Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ մեր Փրկիչ
Աստուծոյ և Յիսուս Քրիստոսի՝ մեր յոյսին հրա-
2 մանովը. Տիմոթէոս՝ սիրելի որդուս՝ հաւատքով,
շնորհք, ողորմութիւն և խաղաղութիւն լէ՚ռ Աս-
տուած մեր Հօրիցը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Ինչպէս որ աղաչեցի քեզ, որ Եփեսոսումը մնաս
Մակեդոնիա գնալիս, որ պատուիրես ոմանց որ օ-
4 տար ուսմունք չ՚սովորեցնեն. Եւ մտիկ չ՚տան ա-
ռասպելների և ազգահամարների, որ վերջ չու-
նին, որ աւելի վիճաբանութիւններ են գրգռում,
5 քան թէ Աստուծոյ շինութիւնը հաւատքով։ Իսկ
պատուիրանքի վախճանը սէրն է սուրբ սրտից, և
6 բարի խղճմտանքով, և անկեղծ հաւատքից. Որոն-
ցից ոմանք խոտորելով ունայն խօսքերի ետեւից
7 գնացին, կամենում են օրէնքի վարդապետ լինել,
և իրանք չեն իմանում ոչ այն որ խօսում են, և ոչ
8 էլ այն բաները որ պնդում են։ Եւ գիտենք որ օ-
րէնքը բարի է, եթէ մէկն օրինաւորապէս գործա-

9 ծէ Նորան , Սա իմանալով , որ արդարին օրէնք չը
կայ , այլ անօրէններին և անհնազանդներին , ամ-
բարիշտներին , և մեղաւորներին , անսուրբներին , և
պիղծերին , հայրասպաններին , և մայրասպաններին ,
10 մարդասպաններին , Պոռնիկներին , արուագէտնե-
րին , մարդագողներին , սուտ ասողներին , սուտ եր-
դում անողներին . և եթէ ուրիշ ինչ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեանը , Երանելի Աստու-
ծոյ փառաւոր աւետարանի համեմատ , որն ինձ
12 հաւատացուեցաւ ։ Եւ շնորհակալ եմ ինձ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսումը զօրացնողիցը , որ ինձ
հաւատարիմ համարեց և սպասաւորութեան մէջ
13 դրաւ , Որ առաջուց հայհոյիչ և հալածող և
թշնամանող էի , բայց ողորմութիւն գտայ , որով-
հետեւ չ'գիտենալով էի գործում անհաւատութիւ-
14 նով ։ Բայց էլ աւելի շատ եղաւ մեր Տիրոջ շնորհ-
քը հաւատքով և սիրով որ Քրիստոս Յիսուսումն է ։
15 Ճշմարիտ է այս խօսքը և ամեն ընդունելութեան
արժանի , որ Քրիստոս Յիսուսն աշխարհք եկաւ մե-
16 ղաւորները փրկելու , որոնց առաջինը ես եմ ։ Սա-
կայն Նորա համար ողորմութիւն գտայ , որ Յիսուս
Քրիստոսը առաջ ինձանում ցոյց տայ բոլոր եր-
կայնմտութիւնը՝ օրինակ լինելու Նորանց , որ պիտի
հաւատան Նորան յաւիտենական կեանքի համար ։
17 Բայց յաւիտենից Թագաւորին , այն անեղծին և
աներեւոյթին , այն մէկ Աստուծուն լէռ պատիւ և
փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։
18 Այս պատուիրանքն աւանդում եմ քեզ , Տիմո-
թէոս որդեակ , առաջուց քեզ վերայ եղած մար-
գարէութիւնների պէս , որ նորանցով պատերազ-
19 միս բարի պատերազմը . Ունենալով հաւատք և
բարի խղճմտանք , որ մի քանիսը դէն դցելով հա-
20 ւատքումը նաւակոծութիւն քաշեցին . Որոնցից են

Հիմենոսը և Աղեքսանդրոսը , որոնց մատնեցի սա-
տանային որ խրատուին չ'հայհոյել ։

ԳԼ. Բ

1 Արդ աղաչում եմ , ամենից առաջ աղօթք ա-
նել , խնդրուածք , աղաչանք , գոհութիւն ամեն
2 մարդկանց համար , Թագաւորների և ամեն իշխա-
նաւորների համար . որ խաղաղ և հանդարտ կեանք
վարենք , բոլոր աստուածպաշտութիւնով և սրբու-
3 թիւնով ։ Որովհետեւ սա բարի և ընդունելի է
4 մեր Փրկիչ Աստուծոյ առաջին , Որ կամենում է
որ ամեն մարդիկ փրկուին , և ճշմարտութեան գի-
5 տութեանը գան ։ Որովհետեւ մէկ Աստուած կայ ,
և մէկ միջնորդ Աստուծոյ և մարդկանց մէջ Քրիս-
6 տոս Յիսուս մարդը , Որ իր անձը ամենի համար
փրկանք տուաւ , որ վկայութիւն լէռէ իր ժամա-
7 նակներումը ։ Որին ես քարոզիչ և առաքեալ կար-
գուեցայ (ճշմարիտն եմ ասում , սուտ չեմ խօ-
սում) . հեթանոսների վարդապետ՝ հաւատքի և
8 ճշմարտութեան մէջ ։ Արդ կամենում եմ , որ մար-
դիկ ամեն տեղ աղօթք անեն , սուրբ ձեռքեր վեր
բարձրացնեն առանց բարկութեան և երկմտու-
9 թեան ։ Այնպէս էլ կանայքը վայելուչ հագուս-
տով ամեթխածութիւնով և պարկեշտութիւնով
իրանց անձերը զարդարեն , ոչ թէ հիւսուածներով ,
կամ ոսկիով կամ մարգարիտներով կամ թանգա-
10 գին հանդերձներով . Այլ ինչպէս կ'վայելէ աստ-
ուածպաշտութիւնը յանձն առած կանանց՝ բարի
11 գործերով ։ Կինը թող հանդարտութեամբ սովորէ
12 ամեն հնազանդութիւնով ։ Կնկան հրաման չեմ
տալիս , որ սովորեցնէ , և ոչ էլ մարդին վերայ լիշ-
13 խէ , այլ որ լուռ կենայ ։ Որովհետեւ Ադամն առաջ

14 ստեղծուեցաւ և յետոյ Եւան։ Եւ Ադամ չ'խաբ-
15 ուեցաւ այլ կինը խաբուելով մեղք գործեց։ Սա-
կայն կ'ապրի որդեծնութեան համար, եթէ կենայ
հաւատքի և սէրի և սրբութեան մէջ պարկեշ-
տութեան հետ։

ԳԼ. Գ

1 Ճշմարիտ է այս խօսքը, եթէ մէկը եպիսկոպոսու-
թեան է ցանկանում բարի գործի է ցանկանում։
2 Բայց եպիսկոպոսին պէտք է անարատ լինել, մէկ
կնկան մարդ, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրա-
3 սէր, սովորեցնելու յարմար. Ոչ գինեմոլ, ոչ զար-
կող, այլ հանդարտ, կռիւ չ'անող, ոչ արծաթա-
4 սէր. Իր տանը բարի վերակացու լինող, որ որդի-
ներ ունենայ հնազանդութեան մէջ ամեն պար-
5 կեշտութիւնով. (Բայց եթէ մէկն իր տանը վերա-
կացու լինել չ'գիտենայ, ի՞նչպէս նա Աստուծոյ ե-
6 կեղեցուն խնամք կ'տանի.) Ոչ նորահաւատ, որ
չ'գոռոզանայ և սատանայի դատաստանն ընկնի։
7 Բայց պէտք է նորան, դրսիններից բարի վկայու-
թիւն էլ ունենայ. որ չ'ընկնի նախատինքի և սա-
տանայի որոգայթի մէջ։
8 Այնպէս էլ սարկաւագները պէտք է ծանրաբա-
րոյ լինեն. ոչ երկու լեզուանի, ոչ գինու մոլի. ոչ
9 ամօթալից շահ սիրող. Այլ հաւատքի խորհուրդը
10 սուրբ խղճմտանքի մէջ ունեցող։ Եւ սորանք ա-
ռաջ թող փորձուին, և յետոյ այն պաշտօնը մըտ-
11 նեն, եթէ անարատ լինեն։ Այնպէս էլ Նորանց կա-
նայքը պէտք է ծանրաբարոյ լինեն. ոչ թէ չարա-
խօս, այլ զգաստ, ամեն բանի մէջ հաւատարիմ։
12 Սարկաւագները մէկ կնկան մարդ լինին, իրանց
որդկանցը և իրանց տներին բարի վերակացու։

13 Որովհետեւ պաշտօնը լաւ կատարողներն իրանց ան-
ձերի համար բարի աստիճան են շահում, և շատ
համարձակութիւն՝ այն հաւատքում որ Քրիստոս
Յիսուսումն է։
14 Սա գրում եմ քեզ յուսալով որ շուտով քեզ
15 մօտ գամ։ Իսկ եթէ ուշանամ, որ գիտենաս թէ
ի՞նչպէս պէտք է Աստուծոյ տան մէջ վարուիլ. որ
է կենդանի Աստուծոյ եկեղեցի, սիւն և հաստա-
16 տութիւն ճշմարտութեան։ Եւ յայտնապէս մեծ
է աստուածպաշտութեան խորհուրդը. Աստուած
յայտնուեցաւ մարմնում, արդարացաւ Հոգով, ե-
րեւեցաւ հրեշտակներին, քարոզուեցաւ հեթանոս-
ներին, հաւատացուեցաւ աշխարհքում և վերա-
ցաւ փառքով։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Հոգին յայտնի ասում է թէ յետին ժամա-
նակներում ոմանք հաւատքից կ'հեռանան, և
մոլիկ կ'տան մոլար ոգիների և դեւերի վարդապե-
2 տութիւնների, Ստախօսների կեղծաւորութեամբը,
3 որոնց խղճմտանքը տաղուած է. Որ ամուսնանալուց
կ'արգիլեն, կ'հրաժարեն կերակուրներից որ Աստ-
ուած ստեղծեց հաւատացեալների և ճշմարտու-
թիւնը ճանաչողների համար որ գոհութեամբ վա-
4 յելեն։ Որովհետեւ Աստուծոյ բոլոր ստեղծուածնե-
րը բարի են, և ոչ մի բան խոտան չէ. երբոր գո-
5 հութիւնով ընդունուի։ Որովհետեւ սրբվում է
6 Աստուծոյ խօսքովը և աղօթքով։ Եթէ այս բանե-
րը եղբայրներին խրատ տաս, Յիսուս Քրիստոսի
բարի պաշտօնեայ կ'լինես, սնուած հաւատքի խօս-
քերովը, և այն բարի վարդապետութիւնովը որին
7 հետեւեցիր։ Եւ պիղծ ու պառաւական առասպել-

ներիցը ետ կաց. բայց վարժեցրու քո անձը աստ-
8 ուածպաշտութեան։ Որովհետեւ մարմնի վարժու-
թիւնը քիչ բանի համար է օգտակար. բայց աստ-
ուածպաշտութիւնն ամեն բանի համար օգտակար
է, ունենալով այժմեան և գալու կենաց խոստ-
9 մունքը։ Ճշմարիտ է այս խօսքը և ամեն ընդունե-
10 լութեան արժանի։ Որովհետեւ հէնց սորա համար
էլ աշխատում ենք և նախատվում, որ յոյս ենք
դրել կենդանի Աստուծոյ վերայ, որ Փրկիչ է ա-
մեն մարդկանց, և մանաւանդ հաւատացեալնե-
11 րին։ Այս բաները պատուիրիր և սովորեցրու։
12 Ոչ ոք քո մանկութիւնը չ'անարգէ. այլ օրինակ
եղիր հաւատացեալներին խօսքով, վարքով, սի-
13 րով, հաւատքով, սրբութիւնով, Մինչեւ որ գամ՝
միտք դիր կարդալուն, յորդորմունքին և վարդա-
14 պետութեանը։ Անհոգ մի լինիր այն քեզանում
եղած շնորհքի համար. որ քեզ տրուեցաւ մար-
գարէութիւնով երիցութեան ձեռնադրութեամբը։
15 Սորանք մտածիր, սորանցում կաց, որ քո յառաջա-
16 դիմութիւնը ամենին յայտնի լինի։ Զգոյշ կաց
անձիդ և վարդապետութեանդ, և դորանում յա-
բատեւիր. որովհետեւ այդ անելով քո անձն էլ
կ'ապրեցնես, և քեզ լսողներին էլ։

ԳԼ. Ե

1 Ծերին սաստիկ մի յանդիմանիր, այլ յորդորիր
ինչպէս հօր, երիտասարդներին եղբայրների պէս։
2 Պառաւներին մայրերի պէս, մատղաշ կանանցը՝
3 քոյրերի պէս բոլոր սրբութիւնով։ Որբեւայրիներին
4 պատուիր՝ որ ճշմարիտ որբեւայրի են։ Բայց եթէ
մէկ որբեւայրի որդիք և թոռներ ունենայ, թող
առաջ սովորեն իրանց ընտանիքումը որդիական սէր

ցոյց տալ և փոխարէն հատուցանել ծնողներին.
որովհետեւ սա բարի է և Աստուծոյ առաջին ըն-
5 դունելի։ Իսկ նա որ ճշմարիտ որբեւայրի է և մի-
նակ մնացած, նա յոյսը Աստուծոյ վերայ է դնում,
և գիշեր և ցերեկ աղօթքին և աղաչանքին հետե-
6 ւում։ Բայց փափկասէր «ԲԷԷ—ՅԷԻ» կենդանւոյն մե-
7 ռած է։ Եւ այս բաները պատուիրիր, որ անարատ
8 լինեն։ Բայց եթէ մէկը իրաններին և մանաւանդ ըն-
տանիքների համար խնամք չ'տանի, նա հաւատ-
9 քից ուրացած է և անհաւատից էլ չար է։ Որբ-
եւայրի նա ընտրուի, որ վաթսուն տարուց պակաս
10 չէ և մէկ մարդի կին եղած է. Բարի գործերով
վկայուած, եթէ երեխաներ է մեծացրել, հիւրեր
ընդունել, սուրբերի ոտները լուացել, նեղացած-
ներին ձեռնտու եղել, ամեն բարի գործերին հե-
11 տեւել։ Բայց մատղաշ որբեւայրիներից ետ կաց.
որ երբոր ցանկութիւնով լցվում են՝ Քրիստոսի
12 հակառակ՝ կամենում են ամուսնանալ. Եւ դա-
տապարտութիւն են ընդունում, որ առաջին հա-
13 ւատքը դէն գցեցին։ Միանգամայն էլ ծոյլ են սո-
վորում տունները մտնելով. և ոչ թէ միայն ծոյլ
այլ և շատախօս, և հետաքրքիր, և խօսում են
14 ինչ որ պէտք չէ։ Կամենում եմ որ մատղաշ «ԲԷ-
Է—ՅԷԻՆԵՐ» ամուսնանան, որդիք ծնեն, տնաշէն լի-
նեն. Է— հակառակողին ոչ մի պատճառ չ'տան հայ-
15 հոյանք անելու։ Որովհետեւ արդէն մի քանիսը խո-
16 տորուեցան սատանայի ետեւիցը։ Եթէ մի հաւա-
տացեալ մարդ կամ հաւատացեալ կին որբեւայ-
րիներ ունենայ, նա թող նորանց խնամք տանէ. և
եկեղեցուն ծանրութիւն չ'լինի, որ ճշմարիտ որբ-
եւայրիներին խնամք տանէ։
17 Լաւ վերակացութիւն անող երէցները թող եր-
կուապատիկ պատիւ արժանի լինեն. մանաւանդ

նորանք որ խօսքով և վարդապետութիւնով են
18 աշխատում։ Որովհետեւ գիրքն ասում է Ով Կալի
մէջ աշխատող եղի դունչը չ'կապես. Ով մշակը
19 արժանի է իր վարձքին։ Երեցի վերայ դանգատ մի
ընդունիր. բայց միայն երկու կամ երեք վկանե-
20 րով։ Մեղանչողներին ամենի առաջին յանդիմա-
21 նիր, որ ուրիշներն էլ վախենան։ Վկայութիւն եմ
դնում Աստուծոյ և Յիսուս Քրիստոսի և ընտրուած
հրեշտակների առաջին, որ այս բաները պահես ա-
ռանց նախապաշարման. ոչինչ չ'անելով աչառու-
22 թեամբ։ Ձեռք շուտով մի դնիր մէկի վերայ, և
ուրիշների մեղքերին մասնակից մի լինիր. քո անձը
սուրբ պահիր։
23 Այսուհետեւ միայն ջուր չ'խմես, այլ մի քիչ
գինի գործածիր քո ստամքսի և քո շուտ շուտ
տկարանալու համար։
24 Կան մարդիկ, որոնց մեղքերը յայտնի են, և ա-
ռաջուց դատաստանի հասած. իսկ ոմանցն էլ ե-
25 տեւիցն են գալիս։ Այնպէս էլ բարի գործերը
յայտնի են. և ուրիշ կերպ լինողներն էլ չեն կա-
րող ծածկուիլ։

ԳԼ. Զ

1 Նորանք որ ծառայութեան լծի տակ են, թող
իրանց տէրերին ամեն պատիւ արժանի համարեն.
որ Աստուծոյ անունը և վարդապետութիւնը չ'հայ-
2 հոյուի։ Իսկ հաւատացեալ տէրեր ունեցողները
թող չ'անարգեն նորա համար որ եղբարք են. այլ
առաւել եւս ծառայեն. նորա համար որ հաւա-
տացեալ են և սիրելի, որ բարերարութեանը մաս-
նակից են. այս բաները սովորեցրու և յորդորիր։
3 Իսկ եթէ մէկն ուրիշ կերպ բան սովորեցնէ և մտիկ

չ'անէ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողջամիտ խօսքե-
րին, և աստուածպաշտութեան համեմատ վարդա-
4 պետութեանը, Նա դոռոզացած է, ոչինչ չ'իմա-
նալով. այլ ախտացած է վիճաբանութիւնների՝ և
խօսքերով հակառակելու համար, որ նորանից լի-
նում է նախանձ, կռիւ, հայհոյութիւն, չար կար-
5 ծիքներ, Դատարկ վէճեր այնպիսի մարդկանց որ
մտքով ապականուած և ճշմարտութիւնից հեռա-
ցած են. որ աստուածպաշտութիւնը շահավաճա-
ռութիւն են համարում. այնպիսիներից ետ քաշ-
6 ուիր։ Բայց մեծ շահավաճառութիւն է իրաւ աս-
տուածպաշտութիւնը բաւականութեան հետ մի-
7 ասին։ Որովհետեւ ոչինչ չենք բերել աշխարհքս և
յայտնի է որ ոչինչ էլ չենք կարող դուրս տանիլ։
8 Բայց եթէ կերակուր և հագուստ ունինք, նորան-
9 ցով բաւականանանք։ Իսկ նորանք որ կամենում
են հարստանալ փորձութեան և որդոյթի և շատ
անմիտ վնասակար ցանկութիւնների մէջ են ընկ-
նում. որ ընկղմում են մարդկանց ստակումի և
10 կորուստի մէջ։ Որովհետեւ արծաթասիրութիւնը ա-
մեն չարիքների արմատն է. որին մի քանիսը անձ-
նատուր լինելով հաւատքից մոլորուեցան, և ի-
րանց անձերը շատ ցաւերով խոցեցին։
11 Բայց դու, ով Աստուծոյ մարդ, փախիր սորան-
ցից, և հետեւիր արդարութեան, աստուածպաշ-
տութեան, հաւատքի, սէրի, համբերութեան, հե-
12 զութեան։ Պատերազմիր հաւատքի բարի պատե-
րազմը, և բռնիր յաւիտենական կեանքը որի մէջ
կանչուեցար, և դաւանեցիր բարի դաւանութիւնը
13 շատ վկաների առաջին։ Պատուիրում եմ քեզ
Աստուծոյ առաջին որ ամեն բան կենդանի է ա-
նում, և Քրիստոս Յիսուսի առաջին որ բարի դա-
ւանութիւնը վկայեց Պոնտացի Պիղատոսի առաջին.

14 Որ դու պատուիրանքը անբիծ և անարատ պահես, մինչեւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը։
15 Որ իր ժամանակին ցոյց կ'տայ Երանելին և միայն Հզօրը, Թագաւորների Թագաւորը և տէրերի Տէ-
16 րը, Որ միայն նա անմահութիւն ունի անմատոյց լոյսի մէջ բնակուած. որ մարդկանցից ոչ ոք չ'տեսաւ և ոչ էլ կարող է տեսնել. նորան լինի պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս։ Ամէն։
17 Ներկայ աշխարհիս հարուստներին պատուիրիր որ չ'գոռոզանան, և ոչ էլ ունայն մեծութեան վերայ յոյս դնեն, այլ կենդանի Աստուծոյ վերայ որ ամեն բան տալիս է մեզ առատապէս վայելելու
18 համար։ Բարի գործեն, բարի գործերով հարստանան, առատաձեռն և ԷՐՕԴԷՐԻՆ հաղորդող լինեն։
19 Իրանց անձերի համար բարի հիմ դանձեն հանդերձեալի համար, որ յաւիտենական կեանք ձեռք բերեն։
20 Ով Տիմոթէոս, պահիր ԹԷՂ ԴՐՈՒՆՔ աւանդը, և ետ կաց պիղծ ունայնաբանութիւններից և սուտա-
21 նուն գիտութեան հակառակութիւններից. Որ մի քանիսը ընդունելով հաւատքիցը մոլորուեցան. շնորհքը քեզ հետ լինի։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ կամքովը, կեանքի խոստմունքի պէս, որ Քրիստոս
2 Յիսուսումն է, Տիմոթէոս՝ սիրելի որդուս, շնորհք, ողորմութիւն և խաղաղութիւն լինի Աստուած Հօրիցը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
3 Շնորհակալ եմ Աստուածանից, որին պաշտում եմ էմ նախնիքներից. մաքուր խղճմտանքով, որ անպակաս յիշում եմ քեզ իմ աղօթքներումը
4 գիշեր և ցերեկ, ցանկանալով քեզ տեսնել երբ յիշում եմ քո արտասուքը, որ ուրախութիւնով
5 լցուիմ. Միտքս բերելով այն անկեղծ հաւատքը որ քեզանում է. որ առաջ քո Լօիդա տատումը և քո Եւնիկէ մորումը բնակուեցաւ, համոզուած
6 եմ որ քեզանում էլ։ Այդ պատճառով միտքդ եմ բերում որ արծարծես Աստուծոյ այն շնորհքն, որ քեզանում է իմ ձեռքերը ԹԷՂ ԼԷՐՈՅ դնելովը։
7 Որովհետեւ Աստուած չ'տուաւ մեզ երկչոտութեան հոգի, այլ զօրութեան և սէրի և զգաստութեան։

8 Ուրեմն ամթ մի համարիր մեր Տիրոջ վկայու-
թիւնը, և ոչ էլ ինձ որ նորա կապուածն եմ.
այլ միասին չարչարուիր աւետարանի համար Ա-
9 ստուծոյ զօրութեան համեմատ, Որ փրկեց մեզ, և
սուրբ կոչումով կանչեց. ոչ թէ մեր գործերի հա-
մեմատ, այլ իր յառաջադրութեան և շնորհքի
համեմատ, որ տրուեցաւ մեզ Քրիստոս Յիսուսումը
10 յաւիտենական դարերից առաջ, Եւ հիմա յայտ-
նուեցաւ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի երեւելովը.
որ խափանեց մահն և լոյսի մէջ բերաւ կեանքն
11 ու անմահութիւնը աւետարանի միջոցով, Որին
ես քարոզիչ և առաքեալ կարգուեցայ, և հե-
12 թանոսների վարդապետ։ Որ այդ պատճառով էլ
չարչարանքները կրում եմ. բայց ամթ չեմ հա-
մարում. որովհետեւ գիտեմ թէ ո՞ւմ եմ հաւա-
տացել. և համոզուած եմ թէ նա կարող է իմ
13 աւանդը պահել մինչև այն օրը։ Ունեցիր ողջա-
միտ խօսքերի օրինակը, որ ինձանից լսեցիր հաւատ-
քով և սիրով որ Քրիստոս Յիսուսումն է։
14 Այն բարի աւանդը պահիր Սուրբ Հոգովը, որ
15 բնակուած է մեզանում։ Սա գիտես, որ ինձանից
ետ քաշուեցան այն ամենը որ Ասիայումն էին. ո-
16 րոնցից են Փիգելոս և Հերմոգինէս։ Տէրը ողորմու-
թիւն տայ Ոնեսիփորոսի տանը, որ շատ անգամ
հանգստացրեց ինձ, և իմ կապանքն ամթ չ'հա-
17 մարեց. Այլ երբոր Հռովմումն էր, շատ ջանքով
18 որոնեց ինձ և գտաւ։ Տէրը տայ նորան որ ողոր-
մութիւն գտնէ Տէրից այն օրումն. և թէ որքան
ծառայութիւն արաւ ինձ Եփեսոսումը որ դու
էՒ՚ լաւ գիտես։

ԳԼ. Բ

1 Արդ դու, իմ որդեակ, զօրացիր այն շնորհքովը
2 որ Քրիստոս Յիսուսումն է։ Եւ այն բաները որ ին-
ձանից լսեցիր շատ վկաներով, յանձնիր հաւատա-
րիմ մարդկանց որ կարող լինեն ուրիշներին սովո-
3 րեցնել։ Իսկ դու նեղութիւնները կրիր ինչպէս
4 Քրիստոս Յիսուսի բարի զինուոր. Ոչ մի զինուորու-
թիւն անող այս աշխարհքի գործերովը չէ զբաղ-
5 վում, որպէս զի զօրապետին հաճոյ լինի։ Եւ եթէ
մէկը մրցէ էլ՝ պսակ չի ստանալ եթէ օրինաւորա-
6 պէս չ'մրցէ։ Աշխատող հողագործն առաջ պէտք է
7 պտղիցը վայելէ։ Խմացիր ինչ որ ասում եմ. Տէրը
8 քեզ իմաստութիւն տայ ամեն բանի մէջ։ Յիշիր
Յիսուս Քրիստոսին մեռելների միջից յարութիւն
առածին, որ Դաւիթի սերունդիցն է, իմ աւետա-
9 բանի համեմատ, Որի համար չարչարվում եմ մին-
չեւ կապանքի մէջ լինել չարագործի պէս. բայց Ա-
10 ստուծոյ խօսքը կապուած չէ։ Վասն որոյ ամեն բա-
նի համբերում եմ ընտրուածների համար. որ նո-
բանք էլ հասնեն այն փրկութեան, որ Քրիստոս
11 Յիսուսումն է յաւիտենական փառքի հետ։ Ճշմա-
րիտ է այս խօսքը, որ եթէ հետը մեռանք՝ հետն էլ
12 կ'ապրենք։ Եթէ համբերենք, հետն էլ կ'թագա-
ւորենք, և եթէ ուրանանք, նա էլ կ'ուրանայ
13 մեզ։ Եւ եթէ չ'հաւատանք, նա հաւատարիմ կը
14 մնայ, իր անձը չէ կարող ուրանալ։ Այս բանը
յիշեցրու Տիրոջ առաջին վկայութիւն դնելով, որ
խօսքերով կռիւ չ'անեն, որ ոչինչի պիտանի չէ ե-
15 լողներին է միայն կործանումը։ Ջանք արա որ քո
անձն ընտիր կանգնեցնես Աստուծոյ առաջին էՒ՚
մի մշակ առանց ամթի, որ ճշմարտութեան խօսքն

16 ուղիղ մատակարարես։ Բայց պիղծ ունայնախօսու-
թիւնից ետ քաշուիր. որովհետեւ աւելի առաջ
17 կ'գնան ամբարշտութեան մէջ։ Եւ նորանց խօսքե-
րը քաղցկեղի պէս ճարակում է. որոնցից են Հի-
18 մենոսը և Փիլետոսը, Որոնք ճշմարտութիւնից մո-
լորել են, ասելով թէ դուրեանքն արդէն եղած է. և կործանում են ոմանց հաւատը։
19 Բայց Աստուծոյ հաստատ հիմքը կանգնած է և
այս կնիքն ունի, թէ Տէրը ճանաչում է նորանց որ
իրն են. և թէ ետ կենայ անիրաւութիւնից այն ա-
20 մենն որ Քրիստոսի անունն կանչում է։ Բայց մի
մեծ տան մէջ ոչ միայն ոսկեղէն և արծաթեղէն
անօթներ կան. այլ փայտէ և հողէ էլ. կան որ
պատիւի համար են, և կան որ անարգութեան հա-
21 մար են։ Եթէ մէկը իր անձը մաքրէ այդպիսիներ-
ից, նա պատուական անօթ կ'լինի՝ սրբուած և իր
Տիրոջն օգտակար՝ ամեն բարի գործերի համար
22 պատրաստուած։ Երիտասարդական ցանկութիւն-
ներից փախիր. այլ հետեւիր արդարութեան, հա-
ւատքի, սէրի, խաղաղութեան, Տիրոջ անունը
23 սուրբ սրտանց էրէց վերայ կանչողների հետ։ Բայց
յիմար և անկիրթ վիճաբանութիւններից ետ քաշ-
24 ուիր. իմանալով որ կռիւներ են ծնում։ Բայց Տի-
րոջ ծառային պէտք չէ կռիւ անել, այլ ամե-
նի հետ հեղահոգի լինել, սովորեցնող, ոխ չը
25 պահող, Հակառակողներին հանդարտութիւնով
խրատել. թերեւս Աստուած նորանց ապաշխա-
րութիւն տայ ճշմարտութիւնն իմանալու համար,
26 Եւ սատանայի որոգայթից զգաստանալու, որից
նորանք որսացուել են նորա կամքին ծառայելու
համար։

ԳԼ. Գ

1 Սա գիտացիր, որ յետի օրերումը չար ժամանակ-
2 ներ կ'գան։ Որովհետեւ մարդիկ կ'լինին ինքնասէր,
արծաթասէր, ամբարտաւան, հպարտ, հայհոյիչ,
3 ծնողների անհնազանդ, ապերախտ, անսուրբ, Ան-
գութ, անհաշտ, բանսարկու, անժուժկալ, դա-
4 ժան, անբարեսէր, Մատնիչ, յանդուգն, գոռոզ,
5 աւելի ցանկասէր քան թէ աստուածասէր։ Որ
աստուածպաշտութեան կերպարանքն ունին, բայց
նորա զօրութիւնն ուրացած են. նորանցից էլ ետ
6 քաշուիր։ Որովհետեւ սորանցից են որ տունէ տուն
են մտնում, և դերի անում մեղքերով բեռնա-
ւորուած տկարամիտ կնիկներին, որ կերպ կերպ
7 ցանկութիւններով վարուած են. Որ ամեն ժամա-
նակ սովորում են, և երբէք դէպի ճշմարտութեան
8 գիտութիւնը չեն կարողանում դալ, Այլ ինչպէս
որ Յանէսը և Յամբրէսը Մովսէսին հակառակ կե-
ցան, այնպէս էլ սորանք են հակառակ կենում
ճշմարտութեանը, մարդիկ՝ մտքով ապականուած,
9 անպիտան՝ հաւատքի համար։ Բայց աւելի չեն յա-
ռաջանալ. որ սորանց անմտութիւնն ամենին յայտ-
10 նի կ'լինի. ինչպէս նորանցն էլ եղաւ։ Բայց դու
հետեւեցիր իմ վարդապետութեանը, վարմունքին,
գիտաւորութեանը, հաւատքին, երկայնմտութեա-
11 նը, սէրին, համբերութեանը, Հալածմունքներին,
չարչարանքներին. ինչպէս որ եղան ինձ Անտիոքում
և Իկոնիոնում և Լիւստրայում. ինչպիսի հա-
լածանքների համբերեցի. և ամենից ինձ ազատեց
12 Տէրը։ Եւ ամենը որ կամենում են աստուածպաշ-
տութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսումը, հալա-
13 ծանք պիտի կրեն. Բայց չար և խաբեայ մարդիկն
յառաջ կ'գնան չարութեան մէջ, մոլորեցնելով և

14 մոլորելով։ Բայց դու հաստատ կաց նորանցում,
որ սովորեցիր և հաւատացիր. և գիտենալով թէ
15 ումից սովորեցիր. Եւ որ մանկութիւնից սուրբ
գրքերը գիտես, որ կարող են քեզ իմաստուն ա-
նել փրկութեան համար այն հաւատքի ձեռով
16 որ Քրիստոս Յիսուսումն է։ *Ամէն Գիրք աստուա-
ծաշունչ են և օգտակար՝, վարդապետութեան, և
յանդիմանութեան, և ուղղելու, և արդարութեան
17 խրատելու համար. Որ Աստուծոյ մարդը կատար-
եալ լինի ամեն բարի գործերի համար պատ-
րաստուած։

ԳԼ. Դ

1 Արդ այս վկայութիւնը գնում եմ Աստուծոյ և
Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաջին որ դատելու է
կենդանիներին և մեռելներին իր յայտնութիւնու-
2 մը ու թագաւորութիւնումը. Խօսքը քարոզիր.
վերայ հասիր թէ ժամանակին լինի թէ ժամանա-
կից դուրս, յանդիմանիր, սաստիր, յորդորիր ա-
մեն երկայնմտութիւնով և վարդապետութիւնով։
3 Որովհետեւ ժամանակ կ'գայ որ ողջամիտ վարդա-
պետութեանը չեն համբերիլ. այլ իրանց յատուկ
ցանկութիւնների համեմատ վարդապետներ կ'դի-
զեն իրանց վերայ, իրանց լսելիքների մարմաջելու-
4 պէս։ Եւ իրանց լսելիքը ճշմարտութիւնից ետ կը
5 դարձնեն և առասպելների ետեւից կ'մոլորին։ Բայց
դու արթուն կաց ամեն բանի մէջ նեղութիւններ
կրելով. աւետարանչի գործը գործիր. քո պաշտօ-
6 նը կատարիր։ Որովհետեւ ես արդէն նուիրվում եմ,
7 և իմ բաժնուելու ժամանակը հասած է։ Բարի

*Կամ՝ Ամեն աստուածաշունչ Գիրք օգտակար են

պատերազմը պատերազմեցի, ընթացքը կատարեցի,
8 հաւատքը պահեցի. Այսուհետեւ մնում է ինձ
արդարութեան պսակը, որ Տէրը կ'տայ ինձ այն օ-
րումը՝ արդար դատաւորը. և ոչ միայն ինձ, այլ եւ
ամենին, որ սիրեցին նորա յայտնութիւնը։
9 Շտապիր որ շուտով ինձ մօտ գաս. որովհետեւ
Դեմասը թողեց ինձ և այս աշխարհքը սիրեց, և
10 գնաց Թեսաղոնիկէ. Կրէսկէսը Գաղատիա. Տիտոսը՝
11 Դալմատիա. Ղուկասն է միայն ինձ հետ. Մար-
կոսին առնես հետդ բերես. որ ինձ ծառայու-
12 թեան համար պէտք է։ Տիւքիկոսին ուղարկեցի
13 Եփեսոս։ Վերարկուն, որ Տրովադայումն Կարպոսի
մօտ թողեցի, գալիս՝ բեր, գրքերն էլ, մանաւանդ
14 մագաղաթները։ Աղեքսանդրոս դարբինն ինձ շատ
չարութիւն արաւ. Տէրը նորան հատուցում տայ
15 իր գործերի պէս։ Դու էլ նորանից զգուշացիր. որ
16 նա շատ հակառակ կեցաւ մեր խօսքերին։ Առ-
ՆՈՍ առաջին անգամ պատասխանելիս՝ ոչ ով չը
կանգնեց իմ կողմը, այլ ամենքը ինձ թողեցին.
17 թող չ'համարուի նորանց։ Իսկ Տէրն ինձ մօտ
կանգնեց, և զօրացրեց ինձ որ ինձանով քարոզու-
թիւնը հաստատուի, և բոլոր հեթանոսները լսեն.
18 և ես ազատուեցայ առիւծի բերանից։ Եւ կ'փրկէ
ինձ Տէրն ամեն չար բանից և կ'ազատէ կ'հասցնէ
իր երկնային արքայութեանը. որին լինի փառք
յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
19 Բարեւ տուր Պրիսկէին և Ակիլային, և Ոնեսի-
20 փորի տանը, Երաստոսը մնաց Կորնթոսումը. և Տրո-
21 փիմոսին հիւանդ թողեցի Մելիտոսումը։ Շտապիր
որ ձմեռից առաջ գաս։ Բարեւ է տալիս քեզ
Եւբուղոսը, և Պուդէսը և Լինոսը, և Կլաւդիան
22 և բոլոր եղբարքը։ Տէր Յիսուս Քրիստոսը քո հոգու
հետ լինի. շնորհք ձեզ հետ։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ և Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ. Աստուծոյ ընտրուածների հաւատքի և
2 աստուածապաշտական ճշմարտութեան գիտութեան համեմատ, յաւիտենական կեանքի յոյսովը,
3 որ յաւիտենական դարերից առաջ խոստացաւ անսուտ Աստուածը. Բայց իր ժամանակին յայտնեց
4 իր խօսքը քարոզութիւնով, որ ինձ հաւատացուեցաւ մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանի համեմատ.
Տիտոս՝ սիրելի որդուս, մեր հասարակաց հաւատքի համեմատ, շնորհք, ողորմութիւն և խաղաղութիւն լինի Աստուած Հօրից և Տէր Յիսուս Քրիստոսից՝ մեր Փրկչից։
5 Նորա համար թողի քեզ Կրետէի մէջ որ պակասորդները ուղղես, և ամեն մէկ քաղաքում
6 երէցներ կարգես, ինչպէս ես քեզ պատուիրեցի. Եթէ մէկն անարատ է, մէկ կնոջ մարդ, հաւա-
7 տացեալ որդիք ունենայ որոնց վերայ անառակութեան դանգատ չկայ կամ անհնազանդ չեն։ Որով-
հետեւ եպիսկոպոսը պէտք է անարատ լինի ինչպէս Աստուծոյ տնտես. ոչ յանդուգն, ոչ բարկացող,
ոչ գինեմոլ, ոչ զարկող, ոչ պիղծ շահ սիրող։
8 Այլ հիւրասէր, բարեսէր, խոհեմ, արդար, սուրբ,
9 ժուժկալ. Հաստատ բռնելով վարդապետութեան

հաւատարիմ խօսքը, որ կարող լինի ողջամիտ վարդապետութիւնով յորդորել էլ, և հակառակող-
10 ներին յանդիմանել էլ։ Որովհետեւ շատ անհնազանդներ, զրախօսներ, խաբեբաներ կան, մանա-
11 ւանդ նորանք որ թլփատութիւնից են։ Որոնց պէտք է պապանձեցնել, որ ամբողջ տները կործանում են, սովորեցնելով այն որ արժան չէ պիղծ
12 շահի պատճառով։ Նորանցից մէկը՝ հէնց իրանց յատուկ մարգարէ՝ ասեց. Կրետացիք միշտ ստա-
13 խօս են, չար գազաններ, դատարկափոր։ Այս վկայութիւնը ճշմարիտ է. Նորա համար սաստիկ
յանդիմանիր նորանց, որ առողջ լինեն հաւատ-
14 քում. Եւ մտիկ չ'տան Հրէական առասպելներին և այն մարդկանց պատուիրանքներին որ ճշմարտու-
15 թիւնից թեքուած են։ Ամեն բան սուրբ է սուրբերին. բայց պիղծերին և անհաւատներին ոչ մի
բան սուրբ չէ, այլ պղծուած է նորանց միտքը և
16 խորհուրդները։ Խոստովանում են թէ Աստուծուն գիտեն, բայց էրանց գործերովն ուրանում են Նորան.
պիղծ են և անհնազանդ և ամեն բարի գործի համար անպիտան։

ԳԼ. Բ

1 Բայց դու խօսիր ինչ որ կ'վայելէ ողջամիտ վար-
2 դապետութեանը։ Ծերերը զգաստ լինեն, ծանրաբարոյ, խոհեմ, ողջամիտ՝ հաւատքով, սիրով,
3 համբերութեամբ. Նոյնպէս էլ պառաւները սրբավայել վարմունքով լինեն, ոչ բանարկու, ոչ գի-
4 նեմոլ, այլ բարի խրատ տուող. Որ զգաստացնեն մատղաշ կանանցը՝ լինել պարսէր և որդեսէր,
5 խոհեմ, մաքուր, անարատ, բարեգործ, իրանց մարդկանց հնազանդ, որ Աստուծոյ խօսքը չ'հայ-

6 հոյուի։ Նոյնպէս էլ յորդորիր երիտասարդներին
7 որ խոհեմ լինեն. Ամեն կողմանէ քո անձը բարի
գործերի օրինակ դնելով՝ վարդապետութեան մէջ
8 անեղծութիւն, ծանրաբարոյութիւն, Ողջամիտ
խօսք անմեղադրելի. որ հակառակորդը ամաչէ,
9 ձեզ վերայ չար ասելու բան չունենալով։ Ծառա-
ներն իրանց տէրերին հնազանդ լինեն, ամեն բաների
մէջ հաճոյ լինեն, ոչ թէ հակառակ խօսողներ.
10 Բան չթագցնեն, այլ կատարեալ բարի հաւա-
տարմութիւն ցոյց տան. որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ
վարդապետութիւնը զարդարեն ամեն բաների մէջ։
11 Որովհետեւ Աստուծոյ շնորհքը երեւեցաւ. որ փրը-
12 կարար է, ամեն մարդկանց համար. Որ խրատում
է մեզ, որ ուրանանք ամբարշտութիւնը և աշխար-
հական ցանկութիւնները. Ե՞ խոհեմութեամբ և
արդարութեամբ և աստուածպաշտութեամբ ապ-
13 րենք այս աշխարհումը. Սպասելով այն երանելի
յոյսին և մեծ Աստուծոյ և մեր Փրկիչ Յիսուս
14 Քրիստոսի փառքի յայտնութեանը, Որ իր անձը
մեզ համար տուաւ, որ մեզ ամեն անօրէնութիւ-
նից փրկէ, և սրբէ իրան համար յատուկ ժողո-
15 վուրդ լինէ բարի գործերի նախանձաւոր։ Այդ
բաները խօսիր և յորդորիր և յանդիմանիր բոլոր
սաստկութիւնով. ոչ ով քեզ չանարգէ։

ԳԼ. Գ

1 Սորանց միտքը բեր, որ իշխանութիւններին և
պետութիւններին հնազանդեն, հպատակեն, և ա-
2 մեն բարի գործերի համար պատրաստ լինին. Ոչ
մէկին չհայհոյեն, կռիւ չանեն, հեզ լինեն, ամեն
3 մարդկանց ամեն քաղցրութիւն ցոյց տան։ Որով-
հետեւ մենք էլ էինք մի ժամանակ անմիտ, ան-

հնազանդ, մոլորած, ցանկութիւնների և կերպ կերպ
անառակութիւնների ծառայողներ, վարվում էինք
չարութիւնով և նախանձով, ատելի էինք, Ե՞ իրար
4 ատող։ Բայց երբ որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ քաղց-
րութիւնը և մարդասիրութիւնը յայտնուեցաւ,
5 Ոչ թէ արդարութեան գործերիցը, որ մենք արինք,
այլ իր ողորմութեան համեմատ փրկեց մեզ միւս-
անգամ ծնուելու աւազանովը, և Սուրբ Հոգու
6 նորոգութիւնովը, Որ առատութիւնով թափեց
մեզ վերայ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը,
7 Որ նորա շնորհքովն արդարացած ժառանգ լինենք
8 յաւիտենական կեանքի յոյսովը։ Ճշմարիտ է այս
խօսքը և կամենում եմ, որ դու այս բաները հաս-
տատես, որ Աստուծուն հաւատացողները ջանք
անեն բարի գործերի մէջ կենալու, սորանք են
9 բարի և մարդկանց օգտակար։ Բայց յիմար վիճա-
բանութիւններից, ազգահամարներից և հակառա-
կութիւններից, և օրէնքի կռիւներից ետ քաշուիր.
10 որ անօգուտ և ունայն են։ Հերձուածող մարդից,
երբոր առաջին և երկրորդ անգամ խրատել ես,
11 ետ կաց։ Գիտենալով որ այնպիսին ծռուած է և
մեղք է գործում ինքն իր անձը դատապարտելով։
12 Երբոր Արտեմասին կամ Տիւքիկոսին ուղարկեմ
քեզ մօտ, շտապիր որ գաս Նիկոպոլիս ինձ մօտ.
13 որովհետեւ որոշել եմ ձմեռն այնտեղ մնալ։ Եւ
օրինական Զենասին և Ապողոսին շուտով ճանա-
պարհ դիր. Ե՞ Ն-յէր որ ոչ մի բան չպակասի նո-
14 ցանց։ Բայց մերիններն էլ թող սովորեն բարի գոր-
ծերի մէջ կենալ հարկաւոր պիտոյքների համար,
15 որ անպտուղ չլինին։ Բարեւ են տալիս քեզ այն
ամենը որ ինձ հետ են. բարեւ տուր նորանց որ սի-
րում են մեզ հաւատքով. շնորհքը ձեր ամենի
հետ լինէ։ Ամէն։

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

1 Պօղոս Յիսուս Քրիստոսի կապուածը և Տիմոթէոս
եղբայրը, Փիլիմոն սիրելուն և մեր գործակցին,
2 Եւ Ապփիա սիրելուհուն և Արքիպոսին՝ մեր զին-
3 ուորակցին և քո տան եկեղեցուն. Շնորհք լինի
ձեզ հետ և խաղաղութիւն Աստուած մեր Հօրեցը
և Տէր Յիսուս Քրիստոսիցը։
4 Գոհանում եմ Աստուածանից՝ ամեն ժամանակ
5 յիշելով քեզ իմ աղօթքներումը. Լսելով քո սէրը
և հաւատքը, որ ունիս դէպի Տէր Յիսուսը, և դէպի
6 ամեն սուրբերը, Որ քո հաւատքի հաղորդակցու-
թիւնը պտղաբեր լինի այն ամեն բարի բաների գի-
տութիւնովը որ ձեզանում է Քրիստոս Յիսուսում։
7 Որովհետեւ շատ ուրախութիւն և մխիթարու-
թիւն ընդունեցինք քո սիրոյ վերայ, որ սուրբերի
սրտերը քեզանով հանգիստ են դտել, եղբայր։
8 Վասն որոյ՝ թէպէտ շատ համարձակութիւն ու-
նիմ Քրիստոսումը հրամայել քեզ այն որ արժան
9 է, Սակայն սէրի համար աւելի աղաչում եմ, մի
այնպիսի լինելով՝ ինչպէս ծերունի Պօղոս, և հիմա
10 էլ Յիսուս Քրիստոսի կապուածս։ Աղաչում եմ
քեզ իմ որդու համար, որին ծնեցի իմ կապանք-
11 ներումը, այսինքն Ոնեսիմոսի համար, Որ մի ժա-
մանակ անպիտան էր քեզ. բայց հիմա քեզ և ինձ

12 պիտանի, նորան ուղարկեցի էԷՂՄՕՐ։ Դու էլ դո-
13 ան որ իմ սրտի կտորն է ընդունիր։ Ես կամե-
նում էի նորան ինձ մօտ պահել, որ քո փոխանակ
ծառայութիւն անէ ինձ աւետարանի կապանքնե-
14 րումը։ Բայց առանց քո կամքի չկամեցայ ոչինչ
անել, որ քո բարիքը իբրեւ ստիպմամբ չլինի, այլ
15 կամաւ։ Եւ թերեւս հէնց սրա համար մի ժամա-
նակ բաժնուեցաւ էԷՆԷՑ, որ յաւիտեանս ունե-
16 նաս դորան։ Այլ ոչ եւս ինչպէս ծառայ, այլ ծա-
ռայից բարձր, ինչպէս սիրելի եղբայր. մանաւանդ
ինձ, բայց ո՞րքան աւելի քեզ, թէ մարմնի և թէ
17 Տիրոջ կողմանէ։ Եթէ ինձ էԷ ընկեր ես համարում,
18 ընդունիր դորան ինչպէս ինձ։ Եւ եթէ քեզ մի
վնաս է արած կամ պարտական է, նա ինձ հաշ-
19 ուիր։ Ես Պօղոս իմ ձեռքովը գրեցի, ես կ'վճա-
րեմ. որ չասեմ քեզ թէ դու քո անձն էլ ինձ
20 պարտական ես։ Այո, եղբայր, թող օգտուիմ
քեզանից Տէրումը. հանգստացրու իմ սիրտը Տէրու-
21 մը։ Քո հնազանդութեան վերայ համոզուած գրե-
ցի քեզ, գիտենալով որ ասածիցս աւելի կ'անես։
22 Միանգամայն ինձ համար կենալու տեղ էլ պատ-
րաստիր. որ յոյս ունիմ որ ձեր աղօթքներովը
23 շնորհուիմ ձեզ։ Բարեւ է տալիս քեզ Եպափրան
իմ գերութեան ընկերը Քրիստոս Յիսուսումը.
24 Մարկոսը, Արիստարքոսը, Դեմասը, Ղուկասը իմ
25 գործակիցները։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քը ձեր հոգու հետ լինի։ Ամէն։

[ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ] ԹՈՒՂԹԸ

ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Շատ մասերով և շատ կերպերով Աստուած ա-
ռաջուց խօսելով մեր հայրերի հետ մարգարէների
2 ձեռով, Այս վերջի օրերումը խօսեց մեզ հետ Որ-
դովը, որին ամեն բանի ժառանգ դրաւ, որով *աշ-
3 խարհքն էլ արաւ. Որ նորա փառքի լոյսը լինելով
և նորա էութեան նկարագիրը, որ իր զօրութեան
խօսքովն ամեն բան կրում է՝ մեր մեղքերի սրբու-
թիւնն իրանով անելուց յետոյ նստեց Աստծոյ
4 մեծութեան աջ կողմը բարձունքներումը, Եւ
հրեշտակներից այնքան աւելի լաւ եղաւ, որքան
նորանցից աւելի գերազանց անուն ժառանգեց։
5 Որովհետեւ հրեշտակներից որի՞ն ասեց երբէք, Իմ
որդին ես դու, ես այսօր ծնեցի քեզ. և դարձեալ՝
Ես նորան Հայր կ'լինիմ, և նա ինձ Որդի կ'լինի։
6 Եւ երբոր անդրանիկին միւսանգամ աշխարհ կը
մտցնէ ասում է. Եւ երկրպագեն նորան Աստու-
7 ծոյ բոլոր հրեշտակները։ Բայց հրեշտակների հա-
մար ասում է. Նա որ իր հրեշտակները հոգիներ
8 արաւ, և իր պաշտօնեաները կրակի բոց։ Բայց Որ-

*Կ՝ յաւիտեաններն

դուն աստո՛ւծ է, քո աթոռն, ով Աստուած, մինչեւ
յաւիտեանս յաւիտենից է. քո թագաւորութեան
9 գաւազանը ուղիղ գաւազան է։ Սիրեցիր արդա-
րութիւնը և ատեցիր անօրէնութիւնը. սորա հա-
մար օծեց քեզ, ով Աստուած, քո Աստուածը ու-
րախութեան իւղով աւելի քան թէ քո ընկերնե-
10 րին։ Եւ դու, ով Տէր, ի սկզբանէ երկիրը հիմնե-
11 ցիր. և երկինքները քո ձեռքի գործն են։ Նորանք
կ'կորչեն, բայց դու կ'կենաս կ'մնաս. և ամենը ձոր-
12 ձի պէս կ'մաշուին. Եւ վերարկուի պէս կ'գալարես
նորանց և կ'փոխուին, բայց դու նոյնն ես և քո
13 տարիները չեն պակասիլ։ Եւ հրեշտակներից որի՞ն
ասեց երբէք. Իմ աջ կողմը նստիր, մինչեւ որ քո
14 թշնամիները քո ոտների պատուանդան դնեմ։ Չէ՞
որ ամենը սպասաւոր հոգիներ են ուղարկուած
սպասաւորութիւն անելու նորանց համար, որ
փրկութիւնը պիտի ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

1 Սորա համար պէտք է մեզ առաւել եւս ականջ
դնենք այն մեր լսած բաներին, որ մի գուցէ պա-
2 կասուինք։ Որովհետեւ եթէ հրեշտակների ձեռով
խօսած բանը հաստատ եղաւ, և ամեն յանցանք
և անհնազանդութիւն ընդունեց իր արդար պա-
3 տիժը, Աղ- մենք ի՞նչպէս կ'պրծնենք, եթէ ան-
հոգ լինենք այսպիսի մեծ փրկութեան համար, որ
սկիզբն առաւ խօսուելու Տէրից, Ե- լսողների ձե-
4 ռովը մեր միջումը հաստատուեցաւ. Աստուած էլ
միասին վկայեց նշաններով և հրաշքներով, և կերպ
կերպ զօրութիւններով, և Սուրբ Հոգու պարգեւ-
ներովն ինչպէս ինքը կամեցաւ։
5 Որովհետեւ ոչ թէ հրեշտակներին հնազանդ ա-

բաւ այն հանդերձեալ աշխարհքը, որի մասին խօ-
6 սում ենք։ Մէկը վկայեց մէկ տեղ ասելով. Մարդն ի՞նչ է որ դու յիշես նորան, կամ մարդի
7 որդին որ այցելես նորան։ Մի քիչ ցած արիր նո-
բան հրեշտակներից, փառքով և պատիւով պսա-
կեցիր նորան, և քո ձեռքի գործերի վերայ կանգ-
8 նեցիր նորան։ Ամեն բան հնազանդ արիր նորա ոտ-
ների տակ. որովհետեւ ամենն որ հնազանդեցրեց
նորան, ոչինչ չ'թողեց որ հնազանդ չ'լինի նորան.
բայց հիմա տակաւին չենք տեսնում թէ ամեն բան
9 հնազանդուած է նորան։ Բայց հրեշտակներից մի
քիչ ցածացած տեսնում ենք Յիսուսին մահի չար-
չարանքի համար. փառքով և պատիւով պսակ-
ուած, որ Աստուծոյ շնորհքովն ամենի համար մահը
10 ճաշակէ։ Որովհետեւ վայելում էր նորան, որի
համար է ամեն բան և որով ամեն բան, որ շատ
որդիք փառքի մէջ տանելիս՝ նորանց փրկութեան
առաջնորդին չարչարանքով կատարէ։
11 Որովհետեւ թէ սրբողը, և թէ սրբուողները, ա-
մենը մէկէցն են. և այդ պատճառով ամօթ չէ հա-
12 մարում նորանց եղբայր կոչել և ասել. Կ'պատ-
մեմ քո անունը իմ եղբայրներին, *ժողովրդի մէջ
13 կ'օրհնեմ քեզ. Եւ դարձեալ, Բէ Ես յոյսս կ'դը-
նեմ նորա վերայ. և դարձեալ. Ահա ես և իմ
մանուկները որ նորանց Աստուած տուաւ ինձ։
14 Արդ որովհետեւ մանկունքն արիւնի և մարմնի մաս-
նակից եղան, ինքն էլ շատ նման կերպով մասնա-
կից եղաւ նորանց. որ էր մահովը խափանէ մահի
իշխանութիւնն ունեցողին այսինքն սատանային,
15 Եւ ազատէ նորանց որ մահի վախովը իրանց բոլոր
կեանքի մէջ ծառայութեան մէջ բռնուած էին։

*կամ՝ եկեղեցու

16 Որովհետեւ ընաւ հրեշտակների ձեռք չէ տալիս
17 այլ Աբրահամի սերունդին է ձեռք տալիս։ Ուս-
տի պէտք էր նորան որ բոլորովին եղբայրներին
նմանուի. որ ողորմած լինի, և հաւատարիմ քա-
հանայապետ աստուածակցս կողմանէ որ ժողովուր-
18 դի մեղքերը քաւէ։ Որովհետեւ ինքը որ չարչար-
ուեցաւ և փորձուեցաւ, կարող է օգնութիւն
տալ փորձուողներին։

ԳԼ. Գ

1 Ուստի, սուրբ եղբարք, երկնաւոր կոչումին մաս-
նակիցք, մտիկ տուէք մեր դաւանութեան Առաք-
եալին և Քահանայապետին՝ Քրիստոս Յիսուսին,
2 Որ հաւատարիմ է իրան հաստատողին, ինչպէս
3 Մովսէսն էլ նորա բոլոր տան մէջ։ Որովհետեւ նա
աւելի փառքի արժան եղաւ քան Մովսէսը որքան
որ տունիցն աւելի պատիւ ունի նորա շինողը.
4 Որովհետեւ ամեն տուն մէկից է շինվում. բայց նա
5 որ ամենն արաւ՝ Աստուած է։ Եւ Մովսէսը հա-
ւատարիմ է բոլոր տան մէջ ինչպէս ծառայ՝ այն
6 ասուելու բաներին վկայ լինելու համար։ Բայց
Քրիստոսն ինչպէս որդի իր տան վերայ որի տունը
մենք ենք, եթէ յոյսի համարձակութիւնը և պար-
ծանքը մինչեւ վերջը հաստատ բռնենք։
7 Նորա համար՝ ինչպէս Սուրբ Հոգին ասում է.
8 Այսօր՝ եթէ նորա ձայնը լսէք, Մի խստացնէք ձեր
սրտերը ինչպէս բարկանալու ժամանակում, փորձու-
9 թեան օրը անապատի մէջ. Ուր որ ձեր հայրերը
փորձեցին ինձ. քննեցին ինձ և տեսան իմ գործե-
10 րը քառասուն տարի։ Նորա համար զզուեցի այն
ազգիցը և ասեցի. Միշտ մոլորվում են սրտով. և
11 նորանք չ'ճանաչեցին իմ ճանապարհները։ Այնպէս

որ ես երդում արի իմ բարկութիւնումը, թէ պի-
12 տի չմտնեն իմ հանգստի մէջ։ Նայեցէք, եղբարք,
մի գուցէ ձեզանից մէկումը անհաւատութեան չար
սիրտ լինի որ ապստամբուի կենդանի Աստուածա-
13 նից, Այլ իրար յորդորեցէք ամեն մէկ օր. քանի
որ այսօր է ասվում. որ ձեզանից մէկը չխստանայ
14 մեղքի խաբէութիւնովը։ Որովհետեւ մասնակից ե-
ղանք Քրիստոսին, եթէ այն հաստատութեան ըս-
15 կզբը մինչեւ վերջը պինդ բռնենք, Քանի որ աս-
վում է. Այսօր եթէ նորա ձայնը լսէք մի խստա-
ցնէք ձեր սրտերն ինչպէս որ բարկացնելու ժամա-
16 նակը։ Որովհետեւ ոմանք որ լսել էին, բարկա-
ցրին. բայց ոչ թէ Եգիպտոսից Մովսէսի միջոցովը
17 բոլոր դուրս եկածները։ Ումից զզուեցաւ այն քա-
ռասուն տարին. չէ՞ որ մեղք գործողներիցը. որո՞նց
18 ոսկորներն ընկան անապատի մէջը։ Եւ որո՞նց եր-
դում արաւ որ իր հանգստի մէջ չպիտի մտնեն,
19 եթէ ոչ անհաւատներին։ Եւ տեսնում ենք որ չը
կարողացան մտնել անհաւատութեան պատճառով։

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն վախենանք, մի գուցէ երբէք նորա հան-
գստի մէջ մտնելու խոստմունքը մնալիս, ձեզանից
2 մէկը պակասած դտնուի։ Որովհետեւ մենք էլ ենք
աւետիքն առել ինչպէս և նորանք. բայց նորանց
օգուտ չբերաւ ԽՕՍՔԸ քարոզութեան խօսքը, ո-
րովհետեւ չխառնուեցաւ հաւատքի հետ լսողների
3 մէջ։ Բայց մենք հաւատացեալքս մտնում ենք այն
հանգստի մէջ, ինչպէս ասեց Թէ Ինչպէս երդում
արի իմ բարկութիւնումը, թէ պիտի չմտնեն իմ
հանգստի մէջ. թէեւ գործերն աշխարհքի սկզբից
4 կատարուած էին։ Որովհետեւ մէկ տեղ եօթներորդ

օրուայ համար այսպէս է ասում. Եւ Աստուած
եօթներորդ օրումը հանգիստ առաւ իր բոլոր գոր-
5 ծերից։ Եւ այս տեղ դարձեալ ասում է թէ
6 Պիտի չմտնեն իմ հանգստի մէջ։ Արդ որովհետեւ
մնում է որ մի քանիսը նորա մէջ մտնեն, և նո-
րանք որ առաջուց աւետիքն առան, չմտան ան-
7 հաւատութեան պատճառով. Կրկին ուրիշ օր է
հաստատում. Այսօր Դաւիթով ասելով այնքան
ժամանակներից յետոյ. ինչպէս որ ասուեցաւ Այսօր
եթէ նորա ձայնը լսէք մի խստացնէք ձեր սրտերը։
8 Որովհետեւ եթէ Յեսուն նորանց հանգստի մէջ
էր տարել, նորանից յետոյ ուրիշ օրի համար էլ
9 չէր խօսիլ։ Ուրեմն մնում է մի հանգստանալ Աս-
10 տուծոյ ժողովրդի համար։ Որովհետեւ նորա հան-
գիստը մտնողը, ինքն էլ հանգստացաւ իր գործե-
11 րից. ինչպէս Աստուած Էլ իրաններից։ Ուրեմն
ջանանք այն հանգստի մէջ մտնելու. որ մի գուցէ
մէկը նոյն անհաւատութեան օրինակի պէս ընկնի։
12 Որովհետեւ Աստուծոյ խօսքը կենդանի է և զօրա-
ւոր և ամեն երկսայրի սուրից աւելի կտրուկ է, և
թափանցում է մինչեւ շունչի և ոգու և յօդուած-
ների և ծուծի բաժանումը. և քննող է սրտի
13 մտքերը և խորհուրդները։ Եւ չկայ մի արարած
աներեւոյթ նորա երեսից. բայց ամենն էլ մերկ և
բաց է նորա աչքերի առաջին որի հետ է մեր բանը։
14 Արդ որովհետեւ մեծ քահանայապետ ունինք եր-
կինքներովն անցած՝ Աստուծոյ Որդին Յիսուսին,
15 պինդ բռնենք դաւանութիւնը։ Որովհետեւ ոչ թէ
ԱՅԴՊԷՍ քահանայապետ ունինք որ չկարողանայ
մեր տկարութիւններին հետ կարեկից լինիլ. այլ
Դ ԱՅԴՊԷՍԻՆ, որ ամեն բանով փորձուած է նմա-
16 նութեամբ, բայց առանց մեղքի։ Ուրեմն համար-
ձակութիւնով մտնենանք շնորհքի աթոռին, որ ո-

զորմութիւն ընդունենք և շնորհք գտնենք պատշաճ ժամանակին օգնելու։

ԳԼ. Ե

1 Որովհետեւ ամեն քահանայապետ մարդկանցից առնուած մարդկանց համար է դրվում աստուածակոյս բաներում. որ ընծաներ և զոհեր մատուցանէ մեղքերի համար։ Որ նա կարող է կարեկից լինել տգէտներին և մոլորուածներին. որ ինքն էլ
3 տկարութիւնով պատուած է։ Եւ այն պատճառով պէտք է ինչպէս ժողովրդի համար նոյնպէս էլ իր անձի համար պարարտ մատուցանէ մեղքերի
4 համար։ Եւ ոչ թէ մէկն իր անձի համար պատիւը առնում է. այլ նա որ Աստուածանից կանչուած է, ինչպէս Ահարոնը։ Այսպէս էլ Քրիստոսը
5 ոչ թէ ինքն իր անձը փառաւորեց, որ քահանայապետ լինի. այլ նա որ ասեց նորան Ես իմ
6 Որդին ես դու, ես այսօր ծնեցի քեզ։ Ինչպէս էլ մի ուրիշ տեղ ասում է. Դու քահանայ ես յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգի պէս։ Նա որ իր մարմնի օրերում աղօթք և աղաչանք սաստիկ աղաղակով և արտասուքով մատուցանում էր նորան որ կարող էր ազատել նորան մահից. և լսուեցաւ իր բարեպաշտութեան համար։ Թէեւ Որդի
8 էր, այն չարչարանքներից հնազանդութիւնը սովորեց։ Եւ երբոր կատարուեցաւ, բոլոր իրան հնազանդողների համար յաւիտենական փրկութեան
10 պատճառ եղաւ. Աստուածանից անուանուելով
11 Քահանայապետ Մելքիսեդեկի կարգի պէս։ Որի համար շատ բան ունինք ասելու, և դժուար է մեկնել, որովհետեւ դուք դանդաղ եղաք լսելի-
12 քով։ Որովհետեւ ժամանակին նայելով պիտի վար-

դապետ լինէիք. կրկին կարօտ էք սովորելու թէ ինչ են Աստուծոյ խօսքերի առաջին նշանագիրները, և կարօտողներ եղաք կաթի և ոչ թէ հաստատ
13 կերակուրի։ Որովհետեւ ամեն ով որ կաթնակեր է, անհմուտ է արդարութեան խօսքին, որով-
14 հետեւ տղայ է։ Բայց կատարեալների համար է հաստատ կերակուրը. որոնց զգայարանները վարժողութեամբ կրթուած են բարին և չարը զանազանելու։

ԳԼ. Զ

1 Ուստի Քրիստոսի մասին սկզբնական խօսքը թողելով դէպի կատարեալը գանք. առանց կրկին հիմը դնելու մեռած գործերից ապաշխարութեան և Աստու-
2 ծոյ հաւատալու համար. Եւ մկրտութիւնների ուսմունքի, և ձեռք դնելու, և մեռելների յարութեան և յաւիտենական դատաստանի համար։
3 Եւ սա անենք, եթէ Աստուած հրաման տայ։
4 Որովհետեւ անկարելի է նորանց որ մէկ անգամ լուսաւորուած, այն երկնաւոր պարգեւի համն ա-
5 ռած, և Սուրբ Հոգուն մասնակից եղած, Եւ Աստուծոյ բարի խօսքի, և հանդերձեալ աշխարհքի
6 զօրութիւնները ճաշակած են, եթէ կործանվում են, որ նորոգ դարձեալ նորոգուին ապաշխարութեան համար. որովհետեւ Աստուծոյ Որդուն իրանց
7 համար կրկին խաչեցին և խայտառակ արին։ Վասն զի այն երկիրը, որ իր վերայ շատ անգամ եկած անձրեւը խմէ, և շահաւոր արդիւնք բուսեցնէ նորանց համար, որոնց ձեռովն էլ մշակվում է, նա
8 Աստուածանից օրհնութիւն կ'ընդունի։ Բայց այն որ փուշ և տատասկ է բերում, անպիտան է և
9 անէծքի մօտ. և նորա վերջն այրուիլ է։ Իսկ ձեզ

համար, սիրելիներ, հաստատ յոյս ունինք լաւագոյն և փրկութեան վերաբերեալ բաների մասին։
10 Որովհետեւ Աստուած անիրաւ չէ որ մոռանայ ձեր գործքը և այն սէրի աշխատանքը, որ նորա անունի համար ցոյց տուիք, որ ծառայում էիք սուրբերին և ծառայում էք։
11 Եւ փափաքում ենք որ ձեզանից ամեն մէկը նոյն ջանքը ցոյց տայ, որ յոյսը հաստատ մնայ մինչեւ
12 վերջը։ Որ հիւանդամիտ չլինիք. այլ նմանողներ լինիք հաւատքով և երկայնմտութիւնով խոստմունքները ժառանգողներին։ Որովհետեւ երբոր Աստուած խոստմունքը տուաւ Աբրահամին, այն պատճառով որ ուրիշ աւելի մեծը չունէր՝ որ նո-
14 բանով երդում անէր, իր անձովն երդում արաւ և ասեց. Այո, օրհնելով կ'օրհնեմ քեզ, և շատացնելով կ'շատացնեմ քեզ։ Եւ այսպէս երկայ-
16 նամիտ լինելով, հասաւ խոստմունքին։ Իրաւի մարդիկ աւելի մեծովն են երդում անում, և նորանց բոլոր հակառակութեան վճիռը բանը հաստա-
17 տելու համար՝ երդումն է։ Որով Աստուած առաւել եւս կամենալով խոստմունքի ժառանգողներին ցոյց տալ իր խորհրդի անփոփոխ լինելը, երդումը
18 մէջ բերաւ. Որ երկու անփոփոխելի բանով, որոնցով անկարելի է որ Աստուած սուտ խօսի, հաստատուն մխիթարութիւն ունենանք, մենք որ ապաւինեցանք մեր առջեւը դրած յոյսը բռնելու.
19 Որ հաստատ և անշարժ խարիսխի պէս ունինք մեր անձի համար. որ և մտնում է վարագուրի ներսի
20 կողմն էլ, Ուր որ մեզ համար Առաջնորդ մտաւ Յիսուսը, Մելքիսեդեկի կարգի պէս յաւիտենական քահանայապետ եղած։

ԳԼ. Է

1 Որովհետեւ այս Մելքիսեդեկը Սաղէմի թագաւոր էր. բարձրեալ Աստուծոյ քահանայ. որ դիմաւորեց Աբրահամին, երբոր նա թագաւորների կոտո-
2 րելուցն ետ էր դառնում և օրհնեց նորան՝ Որին Աբրահամ ամեն բաներից տասանորդ էլ տուաւ. նա առաջ թարգմանվում է արդարութեան թագաւոր, և յետոյ Սաղէմի թագաւոր, որ է խաղա-
3 ղութեան թագաւոր. Անհայր, անմայր, առանց ազգահամարի. որ ոչ օրերի սկիզբն ունի, և ոչ կեանքի վերջ. այլ Աստուծոյ Որդու նման եղած կենում մնում է քահանայ մշտնջենաւոր։
4 Հիմա տեսէք թէ քանի մեծ էր սա, որին Աբրահամ նահապետն էլ տասանորդ տուաւ այն ա-
5 ւարիցը։ Եւ Ղեւիի որդիներիցը նորանք, որ ընդունում են քահանայութիւնը, հրաման ունին ժողովրդիցը տասանորդ առնելու օրէնքի համեմատ, այսինքն իրանց եղբայրներիցը. թէպէտ և նորանք
6 էլ Աբրահամի երանքիցն են ելած։ Բայց նա, որի ազգահամարը նորանցից չէր, տասանորդ առաւ Աբրահամիցը. և օրհնեց նորան որ խոստմունքներն
7 ունէր։ Հիմա առանց որ և է հակառակութեան՝ նուազը լաւագոյնից է օրհնվում։
8 Եւ այստեղ մահկանացու մարդիկ են առնում տասանորդ. բայց այնտեղ նա, որ վկայուեցաւ
9 թէ կենդանի է։ Եւ կարելի է ասել, թէ Աբրահամի պատճառով Ղեւին էլ որ տասանորդ է առ-
10 նում, տասանորդ տուաւ։ Որովհետեւ նա տակաւին իր հօր երանքումն էր, երբոր Մելքիսեդեկը նորան դիմաւորեց։
11 Ապա ուրեմն եթէ կատարելութիւնը Ղեւտացի-

ների քահանայութիւնովն էր, (որովհետեւ ժողովուրդը նորա վերայ հիմնուելով օրէնքն ընդունեց), էլ ի՞նչ պէտք կայ, որ Մելքիսեդեկի կարգի պէս մի ուրիշ քահանայ վեր կենայ և ոչ թէ Ահարոնի
12 կարգի պէս ասուի։ Բայց երբոր քահանայութիւնը փոխվում է, հարկ է որ օրէնքին էլ փոփոխու-
13 թիւն լինի։ Որովհետեւ նա, որի համար այս բաներն ասվում են, ուրիշ ցեղի էր մասնակից, որից
14 ոչ ոք սեղանին չ'մոտեցաւ։ Վասն զի յայտնի է, որ մեր Տէրը Յուդայի ցեղիցը ծագեց, որ այն ցեղի վերայ Մովսէսը ոչ մի բան չ'խօսեց քահանայու-
15 թեան համար։ Եւ ա՛ռաւել եւս յայտնի է, երբ Մելքիսեդեկի նմանութեան պէս ուրիշ քա-
16 հանայ է վեր կենում, Որ ոչ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքի պէս եղաւ, այլ անվախճան կեանքի
17 զօրութեան պէս։ Ուրեմն վկայում է, թէ Դու քահանայ ես յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգի պէս։
18 Վասն զի խափանումն է լինում առաջի պատուիրանքին իր տկարութեան և անօգուտ լինելու հա-
19 մար։ (Որովհետեւ օրէնքն ոչինչ կատարեալ չ'տարաւ) և ներս է մտնում մի աղնուագոյն յոյս, որով մտնենում ենք Աստուծուն։
20 Եւ որքան որ առանց երդումի չէ. (որովհետեւ
21 նորանք առանց երդումի են քահանայ եղած. Բայց սա երդումով նորա ձեռովը որ ասեց նորան. Տէրը երդում տուաւ և չի զղջալ, դու քահանայ ես յա-
22 ւիտեան Մելքիսեդեկի կարգի պէս.) Այնքան ա-ւելի աղնիւ ուխտի երաշխաւոր եղաւ Յիսուսը։
23 Եւ նորանք շատ քահանաներ են եղել. Նորանց
24 միշտ մնալը մահով արգիլուելու պատճառով. Բայց սա, որովհետեւ յաւիտեան է կենում, քահանա-
25 յութիւնն ունի անանցանելի. Ուստի և բոլորովին կարող է փրկել նորանց որ նորանով մտնենում

են Աստուծուն, որովհետեւ միշտ կենդանի է որ նորանց համար բարեխօսութիւն անէ։
26 Որովհետեւ այսպիսի քահանայապետ էր վայելում մեզ, սուրբ, անմեղ, անարատ, մեղաւորներից
27 ջոկուած և երկնքիցը վեր բարձրացած. Որին ամեն օր պէտք չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներին, որ առաջ իր մեղքերի համար պատարագներ մատուցանէ և յետոյ ժողովրդի մեղքերի համար. որովհետեւ սա մէկ անգամ կատարեց այդ իր անձը
28 պատարագ մատուցանելով։ Որովհետեւ օրէնքը մարդիկ է կանգնեցնում քահանայապետներ, որ տկարութիւն ունին. բայց երդումի խօսքը որ օրէնքիցը յետոյ է Որդուն՝ որ յաւիտեան կատարեալ է։

ԳԼ. Ը

1 Եւ ասածներիս բովանդակութիւնը սա է. մենք այնպիսի քահանայապետ ունինք, որ Մեծափառու-
2 թեան աթոռի աջ կողմը նստեց երկնքումը. Պաշտօնեայ սրբութիւններին և ճշմարիտ խորանին,
3 որն որ Տէրը կանգնեցրեց և ոչ թէ մարդ։ Որովհետեւ ամեն քահանայապետ ընծաներ և պատարագներ մատուցանելու համար է կարգվում. ուստի սորան էլ պէտք է որ մի բան ունենայ մատու-
4 ցանելու։ Որովհետեւ եթէ երկրի վերայ լինէր, քահանայ չէր լինիլ, քանի որ կենում էին դեռ նորանք, որ օրէնքի պէս պատարագ էին մատուցա-
5 նում. Որոնք երկնաւոր բաների օրինակովը և շուքովն էին ծառայում, ինչպէս հրաման եղաւ Մովսէսին, որ խորանը շինելու էր, Մտիկ տուր, ասում է, որ ամեն բան անես այն օրինակի պէս, որ
6 ցոյց տրուեցաւ քեզ սարումը։ Բայց հիմա Յիսուսն աւելի աղնիւ պաշտամունքի հասաւ, որքան որ

ինքն աւելի լաւ ուխտի միջնորդ է, որ աւելի աղ-
նիւ խոստմունքների վերայ օրինադրուեցաւ։
7 Որովհետեւ եթէ այն առաջինն առանց պակա-
սութեան լինէր, էլ երկրորդին համար տեղ չէր
8 որոնուիլ։ Վասն զի նորանց յանդիմանելով ասում
է. Ահա օրեր կ'գան, ասում է Տէրը, որ ես նոր
ուխտ կ'կատարեմ Իսրայէլի տան և Յուդայի տան
9 հետ, Ոչ թէ այն ուխտի պէս որ նորանց հայրերի
հետ արի այն օրումն, որ նորանց ձեռքից բռնեցի
Եգիպտացիների երկրից հանելու համար. որով-
հետեւ նորանք չ'մնացին իմ ուխտի մէջ, և ես էլ
անփոյթ եղայ նորանց համար, ասում է Տէրն։
10 Որովհետեւ սա է այն ուխտը, որ կ'դնեմ Իսրայէլի
տան հետ այս օրերից յետոյ, ասում է Տէրը. ես
կ'տամ իմ օրէնքները նորանց մտքի մէջ և նորանց
սրտերի վերայ կ'գրեմ նորանք. և նորանց կ'լինիմ
11 Աստուած, և նորանք կ'լինին ինձ ժողովուրդ։ Եւ
նորանց ամեն մէկը չի սովորեցնիլ իր ընկերին, և
ոչ էլ ամեն մէկն իր եղբօրը և ասիլ, Ճանաչիր
Տէրոջը. որովհետեւ ամենն էլ կ'ճանաչեն ինձ նո-
12 բանց փոքրներից մինչեւ մեծը։ Որովհետեւ նորանց
անօրէնութիւնները ներող կ'լինիմ, և նորանց մեղ-
քերը և նորանց անօրէնութիւններն այլ եւս չեմ
յիշիլ։
13 Նոր ասելով, այն առաջինը հնացրեց. և այն որ
հնանում է և ծերանում, մօտ է ապականութեան։

Գլ. Թ

1 Իրաւ որ առաջի «ուխտն» էլ ունէր պաշտամունքի
2 իրաւունքը՝ աշխարհական սրբարանը. Որովհետեւ
առաջի խորանն «յոգէ» պատրաստուեցաւ, նորա-
նում էր աշտանակը և սեղանը և հացերի նուէրը։

3 սա կոչվում էր սրբութիւն։ Իսկ երկրորդ վարա-
գուրի ետեւը մի խորան կար որ Սրբութիւն սրբու-
4 թեանց էր կոչվում. Որ ուներ ոսկէ բուրվառը, և
ուխտի տապանակը ամեն կողմից ոսկով պատած.
որ նորանում կար ոսկէ սափորը մանանայովը, և
Ահարոնի գաւազանը որ ծաղկեց, և ուխտի տախ-
5 տակները։ Եւ նորանից բարձր փառքի քերովբէ-
ները որ հովանի էին անում քաւութիւնի վերայ,
որոնց համար պէտք չէ հիմա մանրամասն ասել։
6 Եւ այս բաներն այսպէս պատրաստուած լինե-
լով, քահանաներն ամեն ժամանակ մտնում էին
առաջին խորանը պաշտամունքները կատարելու։
7 Բայց երկրորդի մէջ մտնում էր քահանայապետը
տարին մէկ անգամ, և ոչ առանց արիւնի, որ
մատուցանում էր իրան համար և ժողովրդի *սխալ-
8 մունքների համար։ Սուրբ Հոգին նորանով ցոյց էր
տալիս, որ դեռ սրբութիւնների ճանապարհը
յայտնուած չէր, քանի որ առաջի խորանը դեռ
9 հաստատ կանգնած էր, Որ օրինակ էր այն յառա-
ջիկայ ժամանակի համար, որ նորանում ընծաներ
և զոհեր էին մատուցանվում, որ խղճմտանքի հա-
մեմատ չէին կարող կատարեալ անել պաշտօն
10 մատուցանողին, Միայն կերակուրներով և խմելիք-
ներով և կերպ կերպ լուացմունքներով, և մարմնի
արդարութիւններով, մինչեւ ուղղութեան ժամա-
11 նակը թողուած։ Բայց Քրիստոս որ եկաւ, հան-
դերձեալ բարիքների քահանայապետը, աւելի մեծ
և կատարեալ է՝ անձեռագործ խորանով, այսինքն
12 այն որ այս արարածներից չէ, Եւ ոչ թէ նոխազ-
ների և զուարակների արիւնով, այլ բուն իր ա-
րիւնովը մէկ անգամ մտաւ այն սրբատեղին և յա-

*Յոն. տգիտութիւնների

13 լիտենական փրկութիւն գտաւ։ Որովհետեւ եթէ
ցուլերի և նոխազների արիւնը և երինջների մոխիրը
սրսկելով սրբում էր պղծուածներին մարմնաւոր
14 սրբութիւն ստանալու համար, էլ ո՞րքան աւելի
Քրիստոսի արիւնը, որ յաւիտենական Հոգով իր
անձն անարատ պատարագ մատուցրեց Աստուծուն,
ձեր խղճմտանքը կ'սրբէ այն մեռած գործերից որ
կենդանի Աստուծուն պաշտէք։
15 Եւ սորա համար նա նոր ուխտի միջնորդ է, որ
երբոր մահն եղաւ այն առաջի ուխտի ժամանա-
կումն գործած յանցանքների քաւութեան հա-
մար, խոստմունքն առնեն յաւիտենական ժառան-
16 գութեան կանչուածները։ Որովհետեւ որտեղ որ
կտակ կայ, հարկաւոր է որ կտակարարի մահը
17 մէջ մտնէ. Որովհետեւ կտակը մեռնելուց յետոյ է
հաստատ. որ նա երբէք զօրութիւն չունենալ
18 քանի որ կտակարարը կենդանի է։ Ուստի և առա-
19 ջինն էլ առանց արիւնի չհաստատուեցաւ։ Վասն
զի Մովսէսը երբոր օրէնքի ամեն պատուիրանքները
պատմեց ժողովրդին, ցուլերի և նոխազների արիւնն
առաւ ջրի և կարմիր բրդի և զոպայի հետ, և
բուն այն գրքի և բոլոր ժողովրդի վերայ սրսկեց,
20 Եւ ասեց. Սա այն *ուխտի արիւնն է, որ Աստ-
21 ուած նորան պատուիրեց ձեզ։ Եւ խորանի և պաշ-
տամունքի բոլոր անօթների վերայ էլ արիւնը նոյն-
22 պէս սրսկեց։ Եւ համարեա թէ ամեն բան արիւ-
նով է սրբվում օրէնքին համեմատ, և առանց
արիւն թափելու թողութիւն չի լինում։
23 Արդ հարկաւոր էր որ երկնքումը եղած բաների
օրինակներն այսպիսի բաներով սրբուին. բայց բուն
երկնաւորները նորանից աւելի աղնիւ պատարագ-

*Կամ՝ կտակի

24 ներով։ Վասն զի ոչ թէ ձեռագործ սրբատեղերը
մտաւ Քրիստոսը որ ճշմարտի օրինակներն էին, այլ
բուն իսկ երկնքի մէջ որ հիմա Աստուծոյ երեսի
25 առաջին երեւի մեզ համար։ Ոչ թէ որպէս զի շատ
անգամ իր անձը պատարագ մատուցանէ ինչպէս
քահանայապետը, որ ամեն տարի մտնում էր սրբ-
26 ութեանց սրբութիւնն օտար արիւնով։ Ապա թէ
ոչ պէտք էր որ աշխարհի սկզբից յետոյ շատ ան-
գամ չարչարուէր, բայց հիմա ժամանակների վեր-
ջումը մէկ անգամ յայտնուեցաւ, որ մեղքը դէն
27 դցէ իր պատարագովը։ Եւ ինչպէս մարդկանց հա-
մար սահմանուած է մէկ անգամ մեռնել և նո-
28 բանից յետոյ դատաստանը. Նոյնպէս էլ Քրիստոսը
մէկ անգամ պատարագուեցաւ շատերի մեղքերը
վեր առնելու համար. Ա երկրորդ անգամն առանց
մեղքի կ'յայտնուի իրան սպասողներին փրկու-
թեան համար։

ԳԼ. Ժ

1 Որովհետեւ օրէնքը գալու բարիքների շուքն ու-
նենալով, Ա ոչ թէ այն բաների յատուկ կերպա-
րանքը, ամեն տարի մատուցուած միեւնոյն պա-
տարագներովը չէր կարող կատարեալ անել մատու-
2 ցանողներին։ Ապա թէ ոչ՝ կ'դադարէին մատուցա-
նելուց, որովհետեւ պաշտօն մատուցանողներն էլ
մեղքի խղճմտանք չէին ունենալ՝ մէկ անգամ սրբ-
3 ուած լինելով։ Բայց նորանցով ամեն տարի մեղ-
4 քերի յիշատակ էր լինում։ Վասն զի անկարելի է
որ նոխազների և ցուլերի արիւնը մեղքեր վեր առ-
5 նէ։ Նորա համար աշխարհը մտնելիս ասում է.
Զոհ և պատարագ չկամեցար, բայց մի մարմին
6 պատրաստեցիր ինձ համար. Ողջակէզների և մեղ-

7 քի համար պարարտեցիր։ Այն ժամա-
նակ ասեցի թէ Ահա գալիս եմ, գրքի տոմսումը
գրուած է ինձ համար քո կամքն անելու, ով Աս-
8 տուած։ Վերեւումն ասելով թէ զոհի և պատա-
րագի և ողջակէզների և մեղքի համար պարարտե-
ցիր չկամեցար և չհաճեցիր նոցանց, որոնք օրէնքի
9 համեմատ մատուցանվում են. Այն ժամանակ ա-
սում է. Ահա գալիս եմ քո կամքն անելու, ով
Աստուած, առաջինը դէն է գցում որ երկրորդը
10 հաստատէ։ Որ այն կամքովը մենք սրբուեցանք մէկ
անգամ Յիսուս Քրիստոսի մարմնի պատարագովը։
11 Եւ ամեն *քահանայապետ ամեն օր կանգնած
պաշտօն է կատարում. և նոյն պատարագներն է
մատուցանում շատ անգամ, որ երբէք չեն կարող
12 մեղքեր վեր առնել։ Բայց սա մեղքերի համար մէկ
պատարագ մատուցանելով մշտնջենաւորապէս նըս-
13 տեց Աստուծոյ աջ կողմը։ Եւ այսուհետեւ սպա-
սում է մինչեւ որ իր բոլոր թշնամիներն իր ոտնե-
14 րի պատուանդանը դրուին։ Որովհետեւ մէկ պա-
տարագով յաւիտեան կատարեց սրբուողներին։
15 Բայց Սուրբ Հոգին էլ վկայում է մեզ, այն ա-
16 ռաջուց ասելովը. Թէ Սա է այն ուխտն որ կ'դնեմ
նոցանց հետ այն օրերից յետոյ, ասում է Տէրը,
կ'տամ իմ օրէնքները նոցանց սրտերի մէջ, և նո-
17 ցանց խորհուրդների վերայ կ'գրեմ նոցանց։ Եւ
ապա ասում է. Նոցանց մեղքերը և նոցանց անօ-
18 րէնութիւնները էլ չեմ յիշիլ։ Բայց որ տեղ որ
սրանց թողութիւնը կայ, այնտեղ էլ մեղքի հա-
մար պատարագ պէտք չէ։
19 Արդ, եղբարք, որովհետեւ համարձակութիւն
20 ունինք սրբարանը մտնելու Յիսուսի արիւնովը, Որն

*Ոմանք՝ քահանայ

որ նորոգեց մեզ համար նոր և կենդանի ճանա-
պարհ վարագուրի միջոցով, այսինքն իր մարմնովը,
21 Եւ մի մեծ քահանայ՝ Աստուծոյ տան վերայ.
22 Այդ թող մտնենանք նորան ճշմարիտ սրտով, հա-
ւատքի լրութեամբ, մեր սրտերը մաքրուած չար
խղճմտանքից, և մեր մարմինը լուացուած սուրբ
23 ջրով. Պինդ բռնենք յոյսի դաւանութիւնն՝ անսայ-
24 թաք. որ հաւատարիմ է խոստացողը։ Եւ զգուշա-
նանք իրար համար՝ դէպի սէր և բարի գործեր
25 գրգռելով. Եւ չթողնենք մեր իրար հետ ժողով-
ուելը, ինչպէս ոմանց սովորութիւն է. բայց էլ-
յորդորենք, և այնքան աւելի՝ որքան տեսնում
էք որ օրը մօտեցած է։
26 Որովհետեւ եթէ մենք ճշմարտութեան գիտու-
թիւնն ընդունելուց յետոյ յօժար կամքով մեղք
գործենք, այլ եւս նորանից յետոյ մեղքերի համար
27 զոհ չէ մնում, Այլ դատաստանի ահաւոր սպա-
սելը, և կրակի զայրոյթը որ հակառակողներին կը
28 լափէ։ Մէկը, որ Մովսէսի օրէնքն անարգում էր,
առանց ողորմութեան երկու կամ երեք վկայի
29 խօսքով մեռնում էր։ Էլ որքան աւելի, կարծում
էք, սաստիկ պատժի կ'արժանանայ նա, որ Աս-
տուծոյ Որդուն ոտքի տակ կոխեց, և ուխտի ա-
րիւնը պղծ համարեց որով նա սրբուեցաւ, և
30 շնորհքի Հոգուն նախատեց։ Որովհետեւ գիտենք
նորան որ ասեց. Իմն է վրէժխնդրութիւնը, ես հա-
տուցումը կ'տամ, ասում է Տէրը. և դարձեալ,
31 Բէ Տէրը կ'դատէ իր ժողովրդին։ Սարսափելի բան
է կենդանի Աստուծոյ ձեռքն ընկնիլը։
32 Արդ յիշեցէք առաջին օրերը, որ դուք լուսա-
ւորուելուց յետոյ շատ չարչարանքների ճիգերին
33 համբերեցիք։ Երբեմն նախատինքների և նեղու-
թիւնների մէջ խայտառակուեցաք, և երբեմն էլ

այնպիսի վիճակում լինողների հետ մասնակից ե-
34 ղաք։ Որովհետեւ իմ կապանքների հետ էլ չար-
չարուեցաք, և ձեր ստացուածքների յափշտակու-
թիւնն էլ ուրախութիւնով ընդունեցիք. գիտե-
նալով որ ձեր անձերի համար աւելի լաւ և մնա-
35 յուն ստացուածք ունիք երկնքում։ Ուրեմն դէն
մի գցէք ձեր վստահութիւնը, որ մեծ վարձքի հա-
36 տուցումն ունի։ Որովհետեւ համբերութիւն է
պէտք ձեզ, որ Աստուծոյ կամքն անելով խոստ-
37 մունքն ստանաք։ Որովհետեւ մնայն մի քիչ ժամա-
նակ էլ, և նա որ գալու է՝ կ'գայ և չի ուշանալ։
38 Բայց արդարը հաւատքից կ'ապրի. և եթէ մէկը
39 ետ քաշուի, իմ անձը նորան չի հաւանիլ։ Իսկ
մենք ետ քաշուողներից չենք որ կորչենք. այլ հա-
ւատքիցն ենք որ հոգիները փրկուին։

ԳԼ. ԺԱ

1 Հաւատքն էլ յուսացած բաների հաստատութիւ-
2 նը՝ և չերեւեցող բաների ապացոյցն է։ Որովհետեւ
նորանով առաջինները վկայութիւն ընդունեցին։
3 Հաւատքով ենք իմանում, որ աշխարհքներն Աս-
տուծոյ խօսքովը հաստատուեցան, որ չերեւողնե-
րից այս տեսնուողներս եղած են։
4 Հաւատքով Հաբէլը Կայէնից աւելի լաւ պա-
տարագ մատուցրեց Աստուծուն, որով վկայութիւն
ընդունեց թէ արդար է, երբոր Աստուած նորա
պատարագների վերայ վկայութիւն տուաւ. որ սո-
բանով տակաւին հիմա էլ խօսում է թէպէտ և
մեռել է։
5 Հաւատքով Ենովքը փոխուեցաւ որ մահ չ'տես-
նէ. և չէր գտնվում. որովհետեւ Աստուած փոխեց
նորան. որ իրան փոխուելուցն առաջ վկայուեցաւ

6 որ հաճելի էր Աստուծուն։ Բայց առանց հաւատ-
քի անկարելի է հաճոյ լինել. որովհետեւ Աստու-
ծուն մօտեցողը պէտք է հաւատայ, թէ նա կայ,
և թէ իրան խնդրողներին վարձահատոյց կ'լինի։
7 Հաւատքով Նոյը պատգամ առնելով դեռ չե-
րեւացած բաների համար և երկիւղած լինելով շի-
նեց տապանը իր տան փրկութեան համար, որով
աշխարհքիս դատապարտեց. և ժառանգ եղաւ
հաւատքով լինող արդարութեանը։
8 Հաւատքով Աբրահամը երբոր կանչուեցաւ հնա-
զանդ եղաւ դուրս գնալու այն տեղ, որ ժառան-
գութեան համար ստանալու էր. և դուրս եկաւ
9 գնաց առանց գիտենալու թէ ուր է գնում։ Հա-
ւատքով պանդուխտ եղաւ աւետեաց երկրումն իբր
օտարութիւնում. խրճիթներում բնակուելով Իսա-
հակի և Յակոբի հետ, որ նոյն խոստմունքի ժա-
10 ռանգակիցներն էին։ Որովհետեւ սպասում էր այն
հիմունքով հաստատուած քաղաքին, որի ճարտա-
րապետը և արարիչն Աստուած է։
11 Հաւատքով Սառան ինքն էլ սերմն առնելու զօ-
րութիւն ընդունեց. և տարաժամ հասակի մէջ
որդի ծնեց. որովհետեւ հաւատարիմ համարեց
12 խոստացողին։ Նորա համար և այն մէկից, այն էլ
այն մեռած պրծածներից՝ շատութեամբ ծնվում էին,
ինչպէս երկնքի աստղերը և ինչպէս անհամար ա-
ւազը ծովի ափի մօտ։
13 Սորանք ամենը մեռան հաւատքի մէջ. առանց
խոստմունքներն ստանալու, այլ հեռուանց տես-
նում էին նորանց և ուրախանում. և բարեւում
էին և դաւանում, թէ օտարներ և պանդուխտ-
14 ներ են երկրումը։ Որովհետեւ այնպիսի բաներ խօ-
սողները յայտնի ցոյց են տալիս, որ մի հայրենիք
15 են որոնում։ Եւ եթէ այն էին յիշում որից դուրս

եկան, ապաքէն ժամանակ ունէին ետ դառնալու։
16 Բայց հիմա աւելի աղնիւին են ցանկանում, այս-
ինքն երկնաւորին. և նորա համար Աստուած ամօթ
չէ համարում՝ նորանց Աստուածը կոչուելու. ո-
րովհետեւ մի քաղաք է պատրաստել նորանց համար։
17 Հաւատքով Աբրահամը Իսահակին պարարտ մա-
տուցրեց երբոր փորձուեցաւ. և միածնին մատու-
18 ցանում էր նա որ խոստմունքն ընդունել էր, Որ
ասուեցաւ Թէ Իսահակով քեզ զաւակ կ'կոչուի։
19 Մտածելով Թէ Աստուած կարող է մեռելներից
էլ յարուցանել. ուստի օրինակի համար էլ ըն-
դունեց նորան։
20 Հաւատքով Իսահակը Յակոբին և Եսաւին օրհ-
21 նեց հանդերձեալ բաների մասին։ Հաւատքով Յա-
կոբը մեռնելիս Յովսէփի որդկանց ամեն մէկին օրհ-
նեց, և իր գաւազանի ծայրի վերայ երկրպագու-
22 թիւն արաւ։ Հաւատքով Յովսէփը վախճանելիս
յիշեց Իսրայէլի որդկանց դուրս գնալու մասին, և
իր ոսկորների համար հրաման տուաւ։
23 Հաւատքով Մովսէսը երբոր ծնուեցաւ՝ երեք ա-
միս թաքուն պահուեցաւ իր ծնողքի ձեռովը.
վասն զի տեսան Թէ մանուկը գեղեցիկ էր, և չ'վա-
24 խեցին թագաւորի հրամանից։ Հաւատքով Մով-
սէսը երբոր մեծացաւ՝ չ'կամեցաւ Փարաւոնի աղ-
25 ջկայ որդի կոչուիլ։ Աւելի լաւ համարեց Աստու-
ծոյ ժողովրդի հետ չարչարուիլ, քան Թէ մի առ-
26 ժամանակ մեղքի զուարճութիւնն ունենալ, Աւե-
լի մեծ հարստութիւն համարելով Քրիստոսի նա-
խատինքը Եգիպտացիների հարուստ գանձերից. ո-
րովհետեւ աչք դրած մտիկ էր տալիս վարձքի հա-
27 տուցմանը։ Հաւատքով Թողեց նա Եգիպտոսը չը
վախենալով թագաւորի բարկութիւնից. որովհե-
28 տեւ համբերեց՝ Անտեսանելուն տեսնողի պէս։ Հա-

ւատքով արաւ զատիկը և արիւնի սրսկումը. որ
առաջինեկներին սատակիչը չ'մօտենայ նորանց։
29 Հաւատքով անցան Կարմիր ծովոնի ինչպէս ցա-
մաքով. որի փորձն Եգիպտացիներն անելիս խեղ-
դուեցան։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները վայր ընկան,
երբոր եօթն օր նորա շուրջը պտտեցին։
31 Հաւատքով Ռախաբ պոռնիկը չ'կորաւ անհա-
ւատների հետ, որ լրտեսներին ընդունել էր խա-
ղաղութիւնով։
32 Եւ էլ ի՞նչ ասեմ. որ ժամանակս բաւական չէ
որ պատմեմ Գեդէօնի, Բարակի, Սամփսոնի, Յեփ-
թայէի, Դաւիթի և Սամուէլի և մարգարէ-
33 ների համար, Որոնք հաւատքով թագաւորու-
թիւնների յաղթեցին, արդարութիւն գործեցին,
խոստմունքներ ստացան, առիւծների բերանները
34 խցկեցին. Կրակի զօրութիւն անցրին. սրի բերանից
պրծան. տկարութիւնից զօրացան. պատերազմի
մէջ զօրաւոր եղան. օտարների բանակներն փախ-
35 ցրին. Կանայք իրանց մեռելներն ընդունեցին յա-
րութիւնից. ուրիշներն էլ խիստ չարչարուեցան
աղաստութիւնը չ'ընդունելով, որ լաւագոյն յարու-
36 թեան հասնեն. Միւսներն էլ նախատինքների և
ծեծերի, կապանքների և բանտի փորձը առան.
37 Քարկոծուեցան, սղոցուեցան, փորձանքի մէջ ըն-
կան, սրով սպանուած մեռան. ոչխարի մորթերով
և այծի կաշիներով ման եկան. կարօտութիւն քա-
38 շելով, նեղուած, չարչարուած. Որ աշխարհքը նո-
րանց արժանի չէր. անապատներում մոլորուեցան
և սարերում և այրերում և երկրի խոռոչնե-
րում։
39 Եւ սորանք ամենը հաւատքով վկայութիւն ա-
40 ռան, բայց խոստմունքը չ'ընդունեցին. Որովհետեւ

Աստուած մեզ համար աւելի լաւ բան նախապատրաստեց, որ Նորանէ առանց մեզ չ'կատարուին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ուստի մենք էլ որ վկաների այսքան *բաղմութիւն ունինք մեզ շրջապատած, դէն դցենք ամեն ծանրութիւն, և դէպ դիւրաւ պաշարող մեղքը. և համբերութեամբ վազենք մեր առաջին դրած աս-
2 պարէզի ընթացքը. Մտիկ տանք հաւատքի ղեկավարին և կատարողին՝ Յիսուսին, որ իր առաջին դրուած ուրախութեան փոխանակ խաչը յանձն առաւ, և ամօթն արհամարհելով՝ Աստուծոյ աթոռի աջ կողմը նստեց։
3 Ուրեմն մտածեցէք նորա վերայ, որ իրան դէմ էլած այսպիսի հակառակութիւն քաշեց մեղաւորներից, որ դուք ձեր անձերովը չ'յոգնիք թուլա-
4 ցած։ Տակաւին մինչեւ արիւն բոփելու չափ պա-
5 տերազմելով հակառակ չէք կացած մեղքին, Եւ մոռացաք այն մխիթարութիւնն որ ձեզ հետ ինչպէս որդիների հետ խօսում է. Իմ որդեակ, մի անարգիր Տիրոջ խրատը. և ոչ էլ վհատուիր, նո-
6 բանից յանդիմանուած ժամանակդ։ Որովհետեւ Տէրը իրան սիրածին խրատում է. Նա ծեծում է
7 ամեն որդի որ ընդունում է։ Եթէ խրատին համբերէք, Աստուած ձեզ հետ ինչպէս որդկանց հետ կ'վարուի. որովհետեւ ո՞ր որդին է որ հայրը նորան
8 չէ խրատում։ Բայց եթէ առանց խրատի էք, որին ամենը մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք և ոչ
9 որդիք։ Նաև մենք մեր մարմնաւոր հայրերը խրա-

*Յուն. ամպ

տող ունենալով Նորանցից ամաչում էինք. չէ՞ որ առաւել եւս պիտի հնազանդինք հոգիների Հօրը,
10 և ապրենք։ Որովհետեւ սորանք մի քիչ ժամանակ իրանց հաճոյ երեւեցածի պէս խրատում էին, բայց նա՝ օգտի համար, որ նորա սրբութիւնն ընդու-
11 նենք։ Եւ ամեն խրատ հէնց նոյն ժամանակին ուրախութիւն չէ երեւում, այլ տրտմութիւն. բայց յետոյ նորանով վարժուածներին արդար խաղաղութեան պտուղ է վճարում։
12 Նորա համար հաստատեցէք թուլացած ձեռները,
13 և տկարացած ծունկերը, Եւ ձեր ոտների համար ուղիղ ճանապարհներ շինեցէք, որ կաղը չը գլորուի, այլ մանաւանդ բժշկուի։
14 Հետեւեցէք խաղաղութեան ամենի հետ և սրբութեան, որ առանց նորան ոչ ով Տիրոջը չի տեսնիլ.
15 Զգոյշ կացէք, որ մէկը յետ մնացող չ'լինի Աստուծոյ շնորհքից. որ մի դառն արմատ վեր չ'բուսնէ և նեղութիւն տայ, և նորանով շատերը պղծուին։
16 Որ չ'լինի մէկը պոռնիկ և պիղծ ինչպէս Եսաւը, որ մի կերակուրի համար իր անդրանկութիւնը ծախեց։
17 Որովհետեւ գիտէք որ թէեւ յետոյ կամեցաւ օրհնութիւնը ժառանգել, բայց մերժուեցաւ. որովհետեւ ապաշխարութեան տեղի չ'գտաւ, թէեւ արտասուքով խնդրեց նորան։
18 Որովհետեւ դուք չէք մօտեցել շօշափելի սարին, որ կրակով վառուած էր և այն մէգին և խաւարին և մրրկին. Եւ փողի հնչումին և խօսքերի ձայնին, որից հրաժարուեցան լսողները, որ խօսքը չը
20 շարունակուի նորանց։ Վասն զի չէին դիմանում այն հրամանին. Եթէ մի անասուն էլ մօտենայ սարին՝ քարկոծուի կամ նետով սպանուի։ Եւ այնպէս ահաւոր էր տեսիլքն, որ Մովսէսն ասում էր,
22 Ես Զարհուրում եմ և դողում։ Այլ մօտեցել էք

Սիօն սարին, և կենդանի Աստուծոյ քաղաքին,
երկնաւոր Երուսաղէմին, և բիւրաւոր հրեշտակ-
23 ներին, Եւ երկնքումը գրուած անդրանիկների հան-
դէսին և եկեղեցուն, և ամենի դատաւոր Աստու-
24 ծուն, և կատարեալ արդարների հոգիներին. Եւ
նոր կտակարանի միջնորդ՝ Յիսուսին. և այն արիւնի
սրսկմանը որ աւելի լաւ է խօսում քան թէ Հա-
բելի արիւնը։
25 Զգոյշ կացէք որ չ՚մերժէք նորան որ խօսեց. ո-
րովհետեւ եթէ չ՚կարողացան պրծնել երկրիս վե-
րայ պատգամ տուողին մերժողները, որքա՞ն աւե-
լի ապա մենք եթէ երկնքից խօսողին մերժենք։
26 Որի ձայնն այն ժամանակ երկիրը շարժեց. և հիմա
խոստացել է և ասում է թէ Միւսանգամ եւս կը
27 շարժեմ, ոչ միայն երկիրը բայց երկինքն էլ։ Բայց
այն Միւսանգամը ցոյց է տալիս որ շարժուող բա-
ներն իբրև եղածներ պիտի փոխուին, որ հաստատ
28 մնան չ՚շարժուողները։ Ուստի անշարժ թագաւո-
րութիւն ընդունած լինելով, պինդ բռնենք այն
շնորհքը որով պաշտում ենք հաճութեամբ Ա-
29 ստուծուն, ահով և երկիւղածութեամբ։ Որովհե-
տեւ մեր Աստուածը փճացնող կրակ է։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւնը հաստատ մնայ. (2) Հիւրասի-
րութիւնը մի մոռանաք. որ նորանով ոմանք ա-
3 ռանց գիտենալու հրեշտակներ ընդունեցին։ Յիշե-
ցէք կապեալներին որպէս թէ դուք էլ նորանց հետ
կապուածներ. Ե՛ չարչարուողներին որպէս թէ
4 դուք էլ մարմնում լինողներ էք։ Ամուսնութիւնը
ամեն կողմանէ պատուական է և անկողինը սուրբ.
բայց շնացողներին և պոռնիկներին Աստուած

5 կ՚դատէ։ Վարքն առանց արծաթասիրութեան լինի.
բաւական համարեցէք այն որ ձեռներումդ ունիք.
որովհետեւ ինքն ասեց, թէ Զեմ թողիլ քեզ և
6 երեսից չեմ գցել։ Այնպէս որ համարձակ ենք ա-
սելու. Տէրն է իմ օգնականը, և ես չեմ վախե-
7 նալ, ի՞նչ կ՚անէ ինձ մարդը։ Յիշեցէք ձեր առաջ-
նորդներին որ Աստուծոյ բանը խօսեցին ձեզ. նայե-
ցէք նորանց վարմունքի վախճանին և նման եղէք
8 Նորանց հաւատքին։ Յիսուս Քրիստոսը նոյն է երէկ
և այսօր և յաւիտեան։
9 Կերպ կերպ և օտար ուսմունքներով մի տա-
տանուիք. որովհետեւ լաւ է որ սիրտը շնորհքով
հաստատուի ոչ թէ կերակուրներով, որոնցով
ոչինչ օգուտ չ՚ունեցան նորանք որ այնպէս գնա-
10 ցին։ Մենք ունինք սեղան, որից ուտելու իշխանու-
թիւն չ՚ունին խորանի պաշտամունքին ծառայողնե-
11 րը. Որովհետեւ այն անասունների արիւնը, որ քա-
հանայապետի ձեռովը սրբարանի մէջ է տարվում
մեղքի համար, նորանց մարմիններն այրվում են
12 բանակից դուրս։ Նորա համար Յիսուս էլ որպէս
զի բուն իր արիւնովը ժողովրդին սրբէ, դուռն դրսի
13 կողմումը չարչարուեցաւ։ Ուրեմն ելէք բանակի
դուրսը գնանք նորա մօտ, և նորա նախատինքը
14 մեզ վերայ առնենք։ Որովհետեւ այստեղ հաստատ
մնացող քաղաք չ՚ունինք. այլ հանդերձեալն ենք
15 որոնում։ Ուստի նորա ձեռովն ամեն ժամանակ
Աստուծուն օրհնութեան պատարագ մատուցա-
նենք. այսինքն նորա անունը դաւանող շրթունք-
16 ների պտուղ։ Իսկ բարերարութիւնը և հաղոր-
դակցելը մի մոռանաք. որ այնպիսի պատարագնե-
17 րին հաւանում է Աստուած։ Ականջ դրէք ձեր
առաջնորդներին, և հնազանդեցէք. որ նորանք
հսկում են ձեր հոգիների համար որպէս թէ հա-

շիւ պիտի տան որ ուրախութիւնով անեն այն և
18 ոչ թէ հառաչելով. որ դա ձեզ օգուտ չէ։ Աղօթք
արէք մեզ համար, որովհետեւ համոզուած ենք որ
բարի խղճմտանք ունինք կամենալով ամեն բանի
19 մէջ բարուոք վարուիլ։ Եւ առաւել եւս աղաչում
եմ որ այս անէք, որ շուտով դառնամ ձեզ մօտ։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը որ մեռելներից
վեր հանեց ոչխարների մեծ Հովիւն յաւիտենական
21 ուխտի արիւնովը՝ մեր Տէր Յիսուսին, Հաստատէ
ձեզ ամեն բարի գործի մէջ նորա կամքն անելու,
և գործէ ձեզանում ինչ որ հաճոյ է նորա առաջ-
ին Յիսուս Քրիստոսի ձեռովը. որին լինէ փառք
յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
22 Աղաչում եմ ձեզ, եղբարք, համբերութեամբ
տարէք այս մխիթարութեան խօսքը. և քիչ էլ
23 գրեցի ձեզ։ Իմացէք թէ Ղէր եղբայր Տիմոթէոսը
արձակուած է. եթէ նա շուտով գայ՝ նորա հետ
24 կ'տեսնեմ ձեզ։ Բարեւ տուէք ձեր բոլոր առաջ-
նորդներին, և բոլոր սուրբերին, բարեւ են տալիս
25 ձեզ նորանք որ Իտալիայի կողմերից են։ Շնորհքը
ձեր ամենի հետ լինէ։ Ամէն։

ՅԱԿՈԲՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ

ԹՈՒՂԹԸ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յակոբոս Աստուծոյ և Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծա-
ռայ. տասնեւերկու ցեղերիդ որ ցրուած էք, ողջոյն։
2 Բոլորովին ուրախութիւն համարեցէք, եղբարքս,
3 երբոր կերպ կերպ փորձանքների մէջ ընկնիք։ Գի-
տենալով որ ձեր հաւատքի փորձառութիւնը համ-
4 բերութիւն է գործում։ Իսկ համբերութիւնը թող
կատարեալ գործ ունենայ. որ կատարեալ և ամ-
բողջ լինիք, և ոչ մի բանի պակասութիւն չ'ու-
նենաք։
5 Բայց եթէ մէկը ձեզանից իմաստութեան պակա-
սութիւն ունի, թող խնդրէ Աստուածանից, որ
ամենին տալիս է առատութեամբ և չէ նախա-
6 տում, և կ'տրուի նորան։ Միայն թէ թող հա-
ւատքով խնդրէ առանց երկմտելու, որովհետեւ
երկմտողը նման է ծովի հողմակոծուած և տա-
7 տանուած ալիքին։ Այն մարդը թող չ'կարծէ, որ
8 Տէրից մի բան կ'առնէ։ Երկմիտ մարդը անհաս-
տատ է իր բոլոր ճանապարհներումը։
9 Թող խոնարհ եղբայրը պարծենայ իր բարձրու-
10 թիւնովը։ Եւ հարուստն իր խոնարհութիւնովը.
11 որովհետեւ խոտի ծաղկի նման կ'անցնի։ Վասն զի
արեգակը ծագեց իր սաստիկ տաքութիւնովը և

խոտը չորացրեց, և նորա ծաղիկը թափուեցաւ, և
նորա երեսի գեղեցկութիւնը կորաւ. այնպէս էլ
հարուստն իր ճանապարհներումը կ'թոռոմի։
12 Երանելի է այն մարդը որ համբերում է փոր-
ձութեան. վասն զի եթէ փորձուելով ընտիր գըտ-
նուի կեանքի պսակը կ'առնէ, այն որ Տէրը խոս-
13 տացաւ իրան սիրողներին։ Ոչ ով, որ փորձութեան
մէջ է, չասէ թէ Աստուածանից եմ փորձվում.
որովհետեւ Աստուած չար բաներով չէ փորձվում.
14 ինքն էլ ոչ մէկին չէ փորձում. Բայց ամեն մէկը
փորձվում է բուն իր ցանկութիւնիցը հրապուր-
15 ուած և խաբուած։ Եւ այնուհետեւ որ ցանկու-
թիւնը յղացած է՝ ծնվում է մեղք. և մեղքն էլ
16 երբոր կատարվում է՝ մահ կ'ծնի։ Մի խաբուիք,
17 իմ սիրելի եղբարք. Ամեն բարի տուրք, և ամեն
կատարեալ պարգեւ վերեւիցն է իջնում լույսի Հօրի-
ցը. որի մէջ բնաւ փոփոխում կամ դարձուածքի
18 շուք չկայ։ Նա կամենալով ծնեց մեզ ճշմար-
տութեան խօսքով, որ մենք նորա արարածների ե-
19 րախայրի լինենք։ Ուստի, իմ սիրելի եղբայրներ,
թող ամեն մարդ շուտ լինի լսելու համար, և
ծանր՝ խօսելու համար, և ծանր՝ բարկանալու հա-
20 մար։ Որովհետեւ մարդի բարկութիւնն Աստուծոյ
արդարութիւնը չէ գործում։
21 Սորա համար ամեն աղտեղութիւն և չարու-
թեան առաւելութիւնը դէն դցեցէք, և խոնար-
հութիւնով ընդունեցէք Յէր մէջ սերմուած խօս-
քը, որ կարող է ձեր հոգիները ապրեցնել։
22 Բայց խօսքը անող եղէք, և ոչ միայն լսողներ՝
23 ձեր անձերը խաբելով։ Վասն զի եթէ մէկը միայն
խօսքի լսող է և ոչ անող, նա նման է այն մարդին
որ պչուցած մտիկ է տալիս իր իսկական երեսին
24 հայելու մէջ. Որովհետեւ նայելով տեսաւ իրան և

անցաւ, և շուտով մոռացաւ թէ ինչպէս էր։
25 Բայց նա որ ազատութեան կատարեալ օրէնքի մէջ
աչքը դցած մտիկ տուաւ և նորանում կացաւ,
նա մոռացուկ լսող չ'եղաւ այլ գործ կատարող.
26 նա իր անելովը երանելի է։ Եթէ ձեզանից մէկը
կարծում է թէ կրօնասէր է և իր լեզուն չ'սան-
ձահարէ, այլ իր սիրտը խաբէ, այնպիսի մարդի
27 կրօնասիրութիւնը զուր է. Սուրբ և անարատ կրօ-
նասիրութիւնն Աստուծոյ և Հօր առաջին սա է,
որբերին և այրիներին այցելել նորանց նեղութեան
մէջ, և իր անձն աշխարհքից անարատ պահել։

ԳԼ. Բ

1 Եղբարքս, մի գուցէ աչառութեամբ ունենաք
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատքը, որ փառքի
2 Տէրն է։ Եթէ մի մարդ մտնէ ձեր ժողովարանը,
որ ոսկի մատանի և պայծառ հագուստ ունենայ,
և մի աղքատ էլ մտնէ այնտեղ կեղտոտ հագուս-
3 տով, Եւ մտիկ տաք նորան որ պայծառ հագուստ
ունի, և ասէք նորան. Դու այստեղ նստիր պատի-
ւով, և աղքատին ասէք թէ դու այդտեղ կանգ-
նիր. կամ թէ եկ նստիր այստեղ պատուանդանիս
4 մօտ. Եւ խղճմտանք չէ՞ք անում ձեզանում, և
5 չ'եղա՞ք չար խորհուրդների դատաւորներ։ Լսե-
ցէք, սիրելի եղբարքս, չէ՞ որ Աստուած ընտրեց
այս աշխարհքի աղքատներին, որ հարուստ են հա-
ւատքով, և ժառանգներ այն արքայութեանը որ
6 Աստուած խոստացաւ իրան սիրողներին։ Բայց դուք
անպատուեցիք աղքատին. չէ՞ որ հարուստներն են
ձեզ հարստահարում և նորանք են ձեզ դատաս-
7 տան քաշում։ Չէ՞ որ նորանք են հայհոյում այն
8 բարի անունը որ ձեզ վերայ կանչուած է։ Արդ

եթէ թագաւորական օրէնքը կատարէք գրուածին
համեմատ Քէ Սիրիր քո ընկերին քո անձի պէս,
9 լաւ էք անում։ Բայց եթէ աչառութիւն էք ա-
նում, մեղք էք անում՝ յանդիմանուած օրէնքիցը
10 ինչպէս օրինազանցներ։ Վասն զի ով որ բոլոր օ-
րէնքը պահէ և մէկումը մեղանչէ, ամեն օրէնքին
11 եղաւ պարտական։ Որովհետեւ այն Շնութիւն մի
անիր ասողը ասեց էլ, Մի սպանիր, իսկ եթէ շնու-
թիւն չանես բայց սպանես, եղար օրինազանց։
12 Այնպէս խօսեցէք և այնպէս արէք, որպէս թէ ա-
13 զատութեան օրէնքով էք դատուելու։ Որովհետեւ
անողորմ դատաստան պիտի լինի ողորմութիւն չա-
նողի վերայ. և ողորմութիւնը պարծենում է դա-
տաստանի դէմ։
14 Ի՞նչ է օգուտը, եղբարքս, եթէ մէկն ասէ թէ
հաւատք ունի և գործ չունենայ. մի՞թէ հաւատքը
15 կարող է ապրեցնել նորան. Եթէ մի եղբայր կամ
քոյր մերկ լինին կամ օրուայ կերակրին կարօտ.
16 Եւ ձեզանից մէկն ասէ նորանց. Գնացէք խա-
ղաղութեամբ, տաքացէք և կշտացէք. և մարմնի
պէտք եղածը չտաք նորանց, օգուտն ի՞նչ կը
17 լինի։ Այսպէս էլ հաւատքը, եթէ գործ չունե-
18 նայ, ըստ ինքեան մեռած է։ Բայց մէկը կ'ասէ
թէ Դու հաւատք ունիս, և ես գործ ունիմ. ցոյց
տուր ինձ քո հաւատքը *գործերից, և ես էլ ցոյց
19 կ'տամ քեզ իմ հաւատքն իմ գործերիցը։ Դու
հաւատում ես թէ մէկ է Աստուած, լաւ ես ա-
նում. դեւերն էլ են հաւատում և սարսափում
20 են։ Բայց կամենո՞ւմ ես գիտենալ, ով դատարկ
մարդ, որ հաւատքն առանց գործերի մեռած է։
21 Մեր հայր Աբրահամը չէ՞ որ գործերով արդարա-

*Ոմանք՝ առանց գործերի

ցաւ իր որդի Իսահակին պատարագ անելով սե-
22 ղանի վերայ։ Տեսնո՞ւմ ես որ հաւատքը նորա
գործերի հետ միասին գործեց. և այն գործերովը
23 հաւատքը կատարեալ եղաւ. Եւ կատարուեցաւ
Գրքի խօսքը որ ասում է. Եւ Աբրահամը հաւա-
տաց Աստուծուն և արդարութիւն համարուեցաւ
նորա համար. և Աստուծոյ բարեկամ կոչուեցաւ։
24 Արդ տեսնո՞ւմ էք որ մարդ գործերով է արդա-
25 րանում, և ոչ միայն հաւատքով։ Նոյնպէս էլ
Ռահաբ պոռնիկը. չէ՞ որ գործերով արդարացաւ,
երբոր լրտեսներին իրան մօտ առաւ և ուրիշ ճա-
26 նապարհով արձակեց։ Որովհետեւ ինչպէս որ մար-
մինն առանց հոգու մեռած է, այնպէս և հա-
ւատքն առանց գործերի մեռած է։

ԳԼ. Գ

1 Շատ վարդապետներ մի լինիք, եղբարքս. գիտե-
2 նալով որ մեծ դատաստան պիտի ընդունիք։ Որով-
հետեւ շատ բաներով մեղանչում ենք ամենս։ Եթէ
մէկը խօսքով չէ մեղանչում նա կատարեալ մարդ
է, որ կարող է իր բոլոր մարմինը սանձահարել։
3 Տես, ձիերի բերանը սանձ ենք դնում, որ նորանք
հնազանդեն մեզ, և նորանց բոլոր մարմինը կառա-
4 վարում ենք։ Ահա նաւերն էլ, որ այսչափ մեծ
են և սաստիկ քամիներից քշվում են, մի փոքր
ղեկով կառավարվում են որ կողմն որ ղեկավարի
5 միտքը կամենայ։ Այնպէս էլ լեզուն մի փոքր ան-
դամ է, բայց մեծ մեծ բաներ է խօսում. տես,
6 մի փոքր կրակը ո՞րքան բան է վառում։ Լեզուն
էլ կրակ է՝ այդ անիրաւութեան աշխարհքը. այս-
պէս է լեզուն գրուած մեր անդամների մէջ, որ
նա բոլոր մարմինն ապականում է և կրակով վա-
ռում է մեր գոյութեան անիւը, և ինքը բորբոք-

7 ուած է գեհենիցը։ Որովհետեւ գազանների, և
թռչունների, և սողունների, և ծովում լինողների
բոլոր բնութիւնը նուաճուած է և նուաճվում է
8 մարդկային բնութիւնից։ Բայց մարդկանց լեզուն
ոչ ով կարող չէ նուաճել, մի անզուսպ չար է՝
9 լցուած մահաբեր թոյնով։ Նորանով օրհնում ենք
Աստուած և Հայրը, և նորանով անիծում ենք
մարդկանց, որ Աստուծոյ նմանութիւնովը ստեղ-
10 ծուած են։ Միեւնոյն բերանից դուրս են գալիս
օրհնութիւն և անէծք. պէտք չէ, եղբարքս, որ
11 սա այսպէս լինի։ Մի՞թէ մի աղբիւր նոյն ակնից
12 քաղցր և դառն ջո՞ւր կ'բղխէ։ Մի՞թէ կարելի է,
եղբարքս, որ թզենին ձիթապտուղ բերէ, կամ
որթը թուզ. այնպէս էլ աղի աղբիւրը չէ կարող
13 քաղցր ջուր հանել։ Ո՞վ է ձեզանում իմաստուն
և խելացի, թող իր բարի վարքովը ցոյց տայ իր
14 գործերը իմաստութեան հեզութիւնովը։ Բայց ե-
թէ դառն նախանձ և հակառակութիւն ունիք
ձեր սրտերում, մի պարծենաք և սուտ մի ասէք
15 ճշմարտութեան դէմ։ Այս իմաստութիւնը վե-
րեւից իջած չէ, այլ երկրաւոր, շնչաւոր և դի-
16 ւական։ Որովհետեւ ուր որ նախանձ և կռիւ կայ,
այնտեղ անկարգութիւն և ամեն չար բաներ կան։
17 Բայց վերին իմաստութիւնը նախ և առաջ սուրբ
է, և յետոյ խաղաղարար, հեզ, հլու, ողորմու-
թիւնով և բարի պտուղներով լիքը, անկողմնա-
18 սէր, անկեղծ։ Եւ արդարութեան պտուղը խա-
ղաղութիւնով է սերմվում նորանց համար որ խա-
ղաղութիւն են անում։

ԳԼ. Դ

1 Ո՞րտեղից են պատերազմունքներ և կռիւներ ձեր
միջում. չէ՞ որ այստեղից է, այսինքն ցանկութիւն-

ներից որ պատերազմում են ձեր անդամներում։
2 Ցանկանում էք և չունիք. սպանում էք և նա-
խանձում էք և չէք կարողանում հասնել. պատե-
րազմում էք՝ կռվում էք, բայց չունիք, որովհե-
3 տեւ չէք խնդրում։ Խնդրում էք և չէք առնում,
որովհետեւ չար կերպով էք խնդրում, որ ձեր ցան-
4 կութիւններում վատնէք։ Շնացողներ, չգիտէ՞ք
որ աշխարհքիս սէրը թշնամութիւն է Աստուծոյ
դէմ. արդ ով որ կարողանայ աշխարհքի բարեկամ
5 լինել, իր անձն Աստուծոյ թշնամի կ'անէ։ Կամ
թէ կարծում էք Սուրբ Գիրքը պարա՞պ տեղն է
ասում, Նախանձով փափաքում է հոգին որ
6 բնակուած է մեզանում. Բայց աւելի շնորհք է տա-
լիս. նորա համար ասում է. Աստուած ամբարտա-
ւաններին հակառակ է կենում, բայց խոնարհնե-
7 րին շնորհք է տալիս։ Արդ հնազանդեցէք Աստու-
ծուն, հակառակ կացէք սատանային, և նա կը
8 փախչի ձեզանից։ Մօտեցէք Աստուծուն, և նա կը
մօտենայ ձեզ։ Սրբեցէք ձեր ձեռքերը, ով մեղա-
ւորներ, և ձեր սրտերը մաքրեցէք, ով երկմիտներ։
9 Տառապեցէք և սուգ արէք և լացէք. ձեր ծիծաղը
թող սուգ դառնայ, և ձեր ուրախութիւնը՝ տրըտ-
10 մութիւն։ Խոնարհեցէք Տիրոջ առաջին, և նա կը
բարձրացնէ ձեզ։
11 Իրար մի բամբասէք, եղբարք. իր եղբօրը բամ-
բասողը կամ իր եղբօրը դատողը օրէնքն է բամբա-
սում և օրէնքն է դատում. արդ՝ եթէ օրէնքը
դատում ես, էլ օրէնքի կատարող չես այլ դա-
12 տաւոր։ Մէկն է օրէնսդիրը [և դատաւորը] որ
կարող է փրկել և կորցնել. դու ո՞վ ես որ ուրի-
շին դատում ես։
13 Ահա, ով դուք, որ ասում էք, թէ Այսօր և
էգուց գնանք այսինչ քաղաքը, և այնտեղ մի տա-

14 րի լինենք և վաճառենք և շահինք. Դուք որ չ'գի-
15 տէք էգուցվայ օրը. Ի՞նչպիսի բա՛ն է ձեր կեանքը.
որ մի շոգի է, որ մի քիչ ժամանակ երեւում է և
յետոյ աներեւութանում. փոխանակ որ պէտք էր
ասէիք, եթէ Տէրը կամենայ և ապրենք, այս բա-
16 նը կամ այն բանը կ'անենք։ Բայց հիմա պարծե-
նում էք ձեր ամբարտաւանութիւնումը. ամեն
17 այդպիսի պարծանքը չարութիւն է։ Արդ ով որ
բարին գիտենայ և չ'անէ, նորա համար մեղք է։

ԳԼ. Ե

1 Արդէ հիմա, ով հարուստներ, լացէք և ողբ ա-
րէք ձեր թշուառութիւնների վերայ, որ պիտի գան
2 ձեզ վերայ։ Ձեր հարստութիւնը փտել է, և ձեր
3 հանդերձները ցեցի կերակուր եղան. Ձեր ոսկին և
արծաթը ժանգոտած, նորանց ժանգը վկայ կ'լինի
ձեզ դէմ, և ձեր միսերը կ'ուտէ կրակի նման.
4 դուք գանձեր դիզեցիք յետին օրերումը։ Ահա
այն մշակների վարձքը որ ձեր արտերը հնձել են,
և որ դուք զրկել էք. աղաղակում է, և հնձող-
ների աղաղակները հասան զօրութեանց Տիրոջ ա-
5 կանջը։ Երկրի վերայ փափուկ ապրեցիք և զբօսա-
ցիք. ձեր սրտերը դիրացրիք ինչպէս մորթուելու
6 օրուայ համար։ Դատապարտեցիք, սպանեցիք ար-
դարին, նա հակառակ չէ կենում։
7 Արդ, եղբարքս, երկայնամիտ եղէք մինչեւ Տիրոջ
գալուստը. ահա մշակը երկայնամիտ եղած սպա-
սում է երկրի պատուական պտղին, մինչեւ որ ա-
8 ռաջի և վերջի անձրեւն առնէ։ Երկայնամիտ եղէք
դուք էլ, հաստատեցէք ձեր սրտերը. որ Տիրոջ
9 գալուստը մօտացել է։ Մի հառաչէք իրար դէմ,
եղբարք, որ չ'դատուիք. ահա Դատաւորը դուռն

10 առաջին կանգնած է։ Եղբարք, չարչարանքի և եր-
կայնմտութեան օրինակ առէք մարգարէներին, որ
11 Տիրոջ անունովը խօսեցին։ Ահա համբերողներին
երանի ենք տալիս. Յոբի համբերութիւնը լսել էք,
և Տիրոջ նորա համար արած վախճանը տեսաք. որ
Տէրը բազմագութ է և ողորմած։
12 Եւ ամեն բանից առաջ, եղբարք, երդում մի
անէք ոչ երկնքովը, ոչ երկրովը և ոչ էլ մի ուրիշ
երդումով, բայց թող լինի ձեր այոն այո և ոչը
ոչ. որ դատաստանի տակ չ'ընկնիք։
13 Եթէ ձեզանից մէկը նեղութիւն է քաշում,
թող աղօթք անէ. եթէ մէկն ուրախանում է,
14 թող սաղմոս ասէ։ Եթէ ձեզանից մէկը հիւանդ
է, թող եկեղեցու երէցներին կանչէ, որ նորա
վերայ աղօթք անեն, նորան իւղով օծեն Տիրոջ
15 անունովը. Եւ հաւատքով աղօթքը կ'փրկէ այն
հիւանդին, և Տէրը վեր կ'կացնէ նորան. և եթէ
16 մեղք գործած լինի, կ'թողուի նորան։ Իրար խոս-
տովանեցէք ձեր յանցանքները, և իրար վերայ ա-
ղօթք արէք, որ բժշկուիք։ շատ զօրաւոր է ար-
17 դարի աղօթքը ներգործելով։ Եղիան մարդ էր մեզ
պէս՝ կրքի ենթակայ. և ջերմեռանդ աղօթք ա-
րաւ որ անձրեւ չ'գայ, և անձրեւ չ'եկաւ երկրի վե-
18 րայ երեք տարի և վեց ամիս։ Եւ դարձեալ ա-
ղօթք արաւ, և երկինքն անձրեւ տուաւ, և եր-
կիրն իր պտուղը բուսեցրեց։
19 Եղբարք, եթէ ձեզանից մէկը մոլորուի ճշմար-
տութեան ճանապարհից, և մէկը դարձնէ նորան,
20 թող գիտենայ, թէ մեղաւորին իր մոլորութեան
ճանապարհից դարձնողը, մի հոգի կ'փրկէ մահից
և մեղքերի շատութիւնը կ'ծածկէ։

ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹԸ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետրոս Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, ընտրուած
օտարականներիդ որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղա-
տիայի և Կապադովկիայի և Ասիայի և Բիւթանիայի
2 երկիրներում. Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեան
պէս, Հոգու սրբութիւնովը, հնազանդութեան և
Յիսուս Քրիստոսի արիւնին սրսկելու համար. շնորհք
և խաղաղութիւն շատանայ ձեզ վերայ։
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեան համե-
մատ մեզ վերստին ծնեց դէպի կենդանի յոյսը,
Յիսուս Քրիստոսի մեռելներից յարութիւն առնե-
4 լովը, Դէպի այն անեղծ և անարատ և անթառամ
ժառանգութիւնը, որ երկնքումը պահուած է ձեզ
5 համար. Որ Աստուծոյ զօրութեամբը պահպանվում
էք հաւատքով դէպի պատրաստուած փրկութիւ-
նը, որ յայտնուելու էր յետին ժամանակումը։
6 Որ նորանով կ'ուրախանաք, թէեւ հիմա՝ ինչպէս
որ հարկը պահանջում է՝ մի քիչ տրտմած էք
7 կերպ կերպ փորձանքների մէջ, Որ ձեր հաւատքի
փորձառութիւնն աւելի պատուական գտնուի քան
կորստեան ոսկին, որ կրակով է փորձվում, գովու-
թեան պատիւի և փառքի համար Յիսուս Քրիս-

8 տոսի յայտնութիւնումը. Որին չ'տեսած սիրում
էք. որ նորան հաւատացիք թէեւ հիմա չէք տես-
նում, և ուրախ էք անպատմելի և փառաւոր խըն-
9 դութիւնով, Ձեր հաւատքի վախճանն ընդունե-
10 լով, անմեղ հոգիների փրկութիւնը։ Որ այն փըր-
կութեան համար որոնեցին և քննեցին մարգարէ-
ները, որ մարգարէանում էին այն շնորհքի համար
11 որ լինելու էր ձեզանում, Քննելով թէ որ՝ և ինչ-
պիսի ժամանակի համար էր գուշակում Քրիստոսի
Հոգին որ նորանցում էր, առաջուց վկայելով
Քրիստոսի չարչարանքները և նորանից յետոյ լինե-
12 լու փառքը։ Որոնց յայտնուեցաւ, որ ոչ թէ ի-
բանց անձերին, այլ մեզ էին մատակարարում այն
բաները, որ հիմա պատմուեցան ձեզ նորանց ձե-
ռովն, որ աւետարանեցին ձեզ Սուրբ Հոգովը որ
երկնքիցն ուղարկուեցաւ. որի մէջ հրեշտակները
ցանկանում են տեսնելով թափանցել։
13 Նորա համար ձեր մտքի մէջքը գօտեկնդած, ե-
զարթնացած, կատարելապէս յուսացէք այն շնորհ-
քին որ հասնում է ձեզ Յիսուս Քրիստոսի յայտ-
14 նութիւնումը, Հնազանդ որդկանց պէս, չնմանե-
լով այն ձեր տգիտութեան ժամանակի առաջի ցան-
15 կութիւններին։ Այլ ձեզ կանչող Սուրբին պէս,
16 դուք էլ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարքերումը. Որով-
հետեւ գրուած է, Սուրբ եղէք, որ ես սուրբ եմ։
17 Եւ եթէ Հայր էք կանչում նորան, որ առանց ա-
չառութեան դատաստան է անում ամեն մէկի
գործին պէս, ապա ձեր պանդխտութեան ժամա-
18 նակը վախով վարուեցէք. Գիտենալով որ ոչ թէ
ապականացու արծաթով կամ ոսկով փրկուեցաք
19 ձեր հայրենաւանդ ունայն վարմունքիցը. Այլ
Քրիստոսի պատուական արիւնովը, ինչպէս գ ան-
20 բիծ և անարատ գառի։ Որ առաջուց ճանաչուած

էր աշխարհքի սկզբից առաջ, բայց ժամանակնե-
21 րի վերջումն երեւեցաւ ձեզ համար, Ձեզ՝ նորա-
նով այն Աստուծուն հաւատացողներիդ, որ նորան
մեռելներից յարուցրեց, և փառքը նորան տուաւ,
որ ձեր հաւատքը և յոյսն Աստուծոյ վերայ լինի։
22 Սուրբ Հոգուն միջոցով ձեր անձերը սրբելով ճըշ-
մարտութեան հնազանդութեամբ, անկեղծ եղ-
բայրսիրութեան համար, մաքուր սրտով իրար
23 սերտ սիրեցէք. Վերստին ծնուած լինելով ոչ թէ
ապականութեան սերմից այլ անապական «էրդ».
Աստուծոյ կենդանի և յաւիտենական խօսքովը։
24 Որովհետեւ ամեն մարմին խոտի պէս է, և մարդի
ամեն փառքը խոտի ծաղկի պէս. խոտը չորացաւ
25 և նորա ծաղիկը թափուեցաւ։ Իսկ Տիրոջ խօսքը
մնում է յաւիտեան. և սա այն խօսքն է, որ ձեզ
աւետարանուեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Արդ՝ դէն դցելով ամեն չարութիւնը և ամեն
խարէութիւնը, և կեղծաւորութիւնները, և նա-
2 խանձը, և ամեն չարախօսութիւնը, Նորածին ե-
րեխաների պէս ցանկացէք այն բանաւոր անխար-
դախ կաթին որ նորանով աճէք [դէպի փրկու-
3 թիւնը]. Եթէ ճաշակել էք որ Տերը քաղցր է։
4 Որին մօտեցել էք՝ այն կենդանի Վէմին, որ թէեւ
մարդկանցից անարգուած, բայց Աստուծոյ մտա-
5 ընտրուած է՝ պատուական է։ Դուք էլ կենդանի
քարերի պէս շինուեցէք հոգեւոր տաճար, սուրբ
քահանայութիւն, որ հոգեւոր պատարագներ մա-
տուցանէք Աստուծոյ ընդունելի՝ Յիսուս Քրիստոսի
6 ձեռովը։ Որովհետեւ գրքումն էլ կայ, Բէ Ահա
Սիոնումն անկիւնի գլուխ՝ ընտիր պատուական քար

եմ դնում, և նորան հաւատացողը չի ամաչիլ։
7 Արդ՝ ձեզ հաւատացեալներիդ պատուականու-
թիւնն է. բայց անհաւատներին այն քարը որ շի-
նողներն անարգեցին, նա անկիւնի գլուխ եղաւ։
8 Եւ գլորման քար, և գայթակղելու վէմ որ գայ-
թակղում են խօսքին չհաւատալով. որ նորա հա-
9 մար էլ գրուած են։ Բայց դուք ընտիր ազգ էք,
թագաւորական քահանայութիւն, սուրբ ազգ,
սեփհական ժողովուրդ, որ քարոզէք նորա առա-
քինութիւնները, որ ձեզ խաւարից կանչեց իր
10 զարմանալի լոյսի մէջ. Որ դուք ժամանակով ժո-
ղովուրդ չէիք, բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդ էք.
որ ողորմուած չէիք, բայց հիմա ողորմուածներ։
11 Սիրելիներ, աղաչում եմ ՅԷՆ ինչպէս պանդուխտ-
ներ և օտարականներ, հեռու կացէք մարմնաւոր
ցանկութիւններից, որ կռւում են հոգու դէմ։
12 Ձեր վարքը հեթանոսների մէջ բարի պահեցէք, որ
ինչ բանով որ ձեզ չարագործների պէս բամբա-
սում են, ձեր բարի գործերը տեսնելով փառա-
ւորեն Աստուծուն այցելութեան օրումը։
13 Արդ հնազանդեցէք ամեն մարդկային կարգի՝ Տի-
րոջ համար. թէ թագաւորի ինչպէս թէ մի վեր-
14 նագոյնի. թէ կուսակալների ինչպէս նորանից ու-
ղարկուածների՝ չարագործները պատժելու և բա-
15 րեգործները գովելու համար։ Որովհետեւ Աստու-
ծոյ կամքն այսպէս է, որ բարի գործերով պապան-
16 ձեցնէք անխելք մարդկանց տգիտութիւնը։ Ինչ-
պէս ազատներ, և ոչ թէ ազատութիւնն ինչպէս
չարութեան ծածկոց ունեցողներ. այլ ինչպէս Աս-
17 տուծոյ ծառաներ։ Ամենին պատուեցէք. եղբայ-
րութիւնը սիրեցէք. Աստուածանից վախեցէք.
թագաւորին պատուեցէք։
18 Ծառաները հնազանդ լինին տէրերին ամեն վա-

խով, ոչ միայն բարիներին և հեզահոգիներին,
19 բայց ժանտաբարոներին էլ։ Որովհետեւ սա շնորհք
է եթէ մէկն դէպի Աստուած ունեցած խղճմտան-
քովը նեղութիւնների համբերէ անիրաւ տեղը։
20 Վասն զի ի՞նչ գովասանք է, եթէ մեղանչէք և նոր-
համար ծեծուիք, ու համբերէք. այլ եթէ բարիք
գործէք և նորա համար չարչարուիք ու համբերէք,
21 դա է շնորհք Աստուածանից։ Որովհետեւ դուք
հէնց այդ բանի մէջ կանչուեցաք որ Քրիստոս էլ
չարչարուեցաւ և ձեզ էլ օրինակ թողեց որ նորա
22 հետքերին հետեւիք. Որ մեղք չ'գործեց, և նեն-
23 գութիւն չ'գտնուեցաւ նորա բերանումը. Որ նա-
խատուելիս՝ փոխարէնը չէր նախատում. չարչար-
ուելիս՝ չէր սպառնում, բայց դարձնում յանձ-
24 նում էր արդար դատաւորին. Որ ինքն մեր մեղ-
քերն իր մարմնումը խաչափայտի վերայ բարձրա-
ցրեց. որ մեղքերից հեռանալով արդարութեան
համար ապրենք, որ նորա խոցերովը բժշկուեցաք։
25 Որովհետեւ մոլորուած ոչխարների պէս էիք. բայց
հիմա դարձաք դէպի ձեր հոգիների Հովիւը և
Տեսուչը։

ԳԼ. Գ

1 Այնպէս էլ, կանայք, հնազանդ եղէք ձեր մարդ-
կանցը, որ եթէ Նորանցից ոմանք էլ անհնազանդ
լինեն խօսքին, կանանց վարքովը առանց խօսքի
2 շահուին, Տեսնելով ձեր երկիւղածութեամբ պար-
3 կեշտ վարքը։ Որ ձեր զարդարանքը չ'լինի դրսեւանց
մազերի հիւսելը, և ոսկեղէնների շարելը կամ շքեղ
4 հանդերձներ հագնելը. Այլ սրտի ծածուկ մարդը
հեզ և հանդարտ հոգու անեղծութեամբը. որ
5 դա Աստուծոյ առաջին շատ թանկագին է։ Որով-

հետեւ այսպէս էլ մի ժամանակով այն սուրբ կա-
նայքը, որ իրանց յոյսն Աստուծոյ վերայ էին դրել,
զարդարում էին իրանց անձերն իրանց մարդկանցը
6 հնազանդելով։ Ինչպէս Սառան հնազանդ էր Աբ-
րահամին, նորան տէր կոչելով, որի որդիներ էք
եղել դուք, որ բարեգործ լինէք և ոչ մի երկիւ-
7 ղից չ'վախենաք։ Նմանապէս, մարդիկ, իմաստու-
թիւնով բնակուեցէք նորանց հետ. ինչպէս տկար
անօթի՝ կանանց պատիւ տալով, իբրեւ կեանքի
շնորհքի ժառանգակիցներ. որ ձեր աղօթքը չ'խա-
փանուի։
8 Եւ վերջապէս ամենդ համամիտ, կարեկից, եղ-
9 բայրասէր, բարեսիրտ, քաղցրաբարոյ եղէք։ Չարի
փոխարէն չար չ'հատուցանէք, կամ բամբասանքի
փոխարէն բամբասանք. այլ ընդհակառակն օրհ-
նեցէք, գիտենալով որ իսկ սորա մէջ կանչուե-
10 ցաք, որ օրհնութիւնը ժառանգէք։ Որովհետեւ ով
որ կամենում է կեանք սիրել և լաւ օրեր տես-
նել, թող իր լեզուն չարութիւնից լուռ պահէ,
11 և իր շրթունքները՝ որ նենգութիւն չ'խօսեն. Հա-
րիցը ետ քաշուի և բարի անէ, խաղաղութիւն ո-
12 րոնէ և նորան հետեւէ։ Որովհետեւ Տիրոջ աչքերն
արդարների վերայ են, և նորաականջները դէպի
նորանց աղօթքը, Տիրոջ երեսը չարագործների վե-
13 րայ է։ Եւ ո՞վ է նա որ չարչարէ ձեզ, եթէ դուք
14 բարիին հետեւող լինիք։ Բայց թէեւ չարչարուիք էլ
արդարութեան համար, երանելի էք. բայց նորանց
15 երկիւղից մի վախենաք և մի շփոթուիք։ Այլ
Տէր Աստուծուն ձեր սրտի մէջ սուրբ պահեցէք.
և միշտ պատրաստ եղէք հեզութեամբ և երկիւ-
ղածութեամբ պատասխան տալու ամենին, որ ձեր
16 մէջ եղած յոյսի համար պատճառ հարցնէ։ Եւ
բարի խղճմտանք ունենաք, որ ինչ բանի համար

որ չարախօսում են ձեզանից ինչպէս չարագործնե-
րից, ամօթով մնան նորանք որ Քրիստոսում ձեր
17 բարի վարքը բամբասում են։ Որովհետեւ աւելի
լաւ է, եթէ Աստուծոյ կամքը ... կամենում է,
բարի գործելով չարչարուիլ, քան թէ չար գոր-
18 ծելով։ Որովհետեւ Քրիստոսն էլ մէկ անգամ մեղ-
քերի համար չարչարուեցաւ, այն Արդարն անար-
դարների վերայ, որ մեզ մօտեցնէ Աստուծուն. որ
թէեւ մեռաւ մարմնով, բայց կենդանի եղաւ հո-
19 գով։ Որով գնաց բանտումը եղող հոգիներին էլ
20 քարոզեց։ Որոնք մի ժամանակ ապստամբ էին,
երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը համբերում էր
Նոյեանց Նոյի օրերումը տապանը պատրաստուելիս,
որի մէջ քիչ այսինքն ութ հոգի ջրիցը պրծան.
21 Որի օրինակն այսինքն մկրտութիւնը մեզ էլ հիմա
ապրեցնում է, ոչ թէ մարմնի աղտը դէն գցելով,
այլ բարի խղճմտանքի վկայութիւնը առ Աստ-
22 ուած, Յիսուս Քրիստոսի յարութիւնով։ Որ գնա-
ցել է երկինքը, և Աստուծոյ աջ կողմն է. հրեշ-
տակներն և իշխանութիւններն և զօրութիւններն
հնազանդելով նորան։

ԳԼ. Դ

1 Արդ Քրիստոս որ մարմնով մեզ համար չարչար-
ուեցաւ, դուք էլ նոյն մտքովը զինուորուեցէք որ
2 մարմնով չարչարուողը մեղքից դադարեց։ Որ այլ
եւս ոչ թէ մարդկանց ցանկութիւնների պէս, այլ
Աստուծոյ կամքի պէս ապրիք մարմնում մնացած
3 ժամանակը։ Որովհետեւ բաւական է մեզ որ դէր
կեանքի անցած ժամանակը հեթանոսների կամքը
կատարեցինք, որ վարվում էինք դիճութիւններով,
ցանկութիւններով, գինեմոլութիւններով, անա-

ռակութիւններով, արբեցութիւններով, կամ
4 անօրէն կռապաշտութիւններով. Որ դորա վերայ
զարմանում են, որ դուք նորանց հետ չէք վա-
զում նոյն անկարգ զեղխութեան մէջ, և հայհո-
5 յում են, Որ նորանք պիտի հաշիւ տան նորան,
որ պատրաստ է դատաստան անելու կենդանիներ-
6 ին և մեռելներին։ Որովհետեւ իսկ սորա համար
մեռելներին էլ աւետարանուեցաւ, որ մարդի կող-
մանէ մարմնով դատուին, բայց կենդանի լինեն
Աստուծոյ կողմանէ հոգով։
7 Եւ ամեն բանի վերջը մօտեցել է, ուրեմն պար-
կեշտ կացէք և արթուն եղէք աղօթքներում։
8 Բայց ամենից առաջ սէրը սերտ ունեցէք իրար
հետ, որ սէրը ծածկում է մեղքերի շատութիւնը։
9 Հիւրասէր եղէք իրար հետ առանց տրտնջանքի։
10 Ամեն մէկդ՝ ինչպէս որ շնորհք է ընդունել՝ այն ի-
րար մատակարարեցէք. ինչպէս Աստուծոյ կերպ
11 կերպ շնորհաց լաւ տնտեսներ։ Եթէ մէկը խօսում
է թող ինչպէս Աստուծոյ հրամաններ խօսէ. եթէ
մէկը մատակարարում է թող լինի ինչպէս այն զօ-
րութիւնից, որ Աստուած է շնորհում. որ ամեն
բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիս-
տոսի ձեռովը. որին լինէ փառք և զօրութիւն յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։
12 Սիրելիներ, օտար բան մի համարէք այն բորբոք-
ուած նեղութիւնը որ ձեզ փորձելու համար լի-
նում է, իբր թէ մի օտար բան է պատահում ձեզ։
13 Այլ ուրախ եղէք իբրեւ թէ Քրիստոսի չարչարան-
քին մասնակից եղածներ, որ նորա փառքի յայտ-
նութեան ժամանակումն էլ ցնծալով ուրախանաք։
14 Եթէ նախատուիք Քրիստոսի անունի համար, ե-
բանելի էք. որովհետեւ փառքի և Աստուծոյ Հոգին
հանգչում է ձեզ վերայ, նորանցից նա հայհոյ-

15 վում է, բայց ձեզանից փառաւորվում։ Ձեզանից
մէկը չ'չարչարուի ինչպէս մարդասպան, կամ գող,
կամ չարագործ, կամ ինչպէս ուրիշի բանին խառ-
16 նուող. Բայց եթէ ինչպէս Քրիստոնեայ ՝ՐՐՐՈՒ՝ է,
թող չ'ամաչէ, այլ փառք տայ Աստուծուն այս
17 մասին։ Որովհետեւ ժամանակն է որ դատաստանն
սկսէ Աստուծոյ տանիցը. բայց եթէ առաջ մեզա-
նից, ապա ի՞նչ լ'ինի նորանց վերջը որ Աստուծոյ
18 աւետարանին անհնազանդ են։ Եւ եթէ արդարն
հազիւ է ապրում, ՈՐ ամբարիշտը և մեղաւորը
19 ո՞րտեղ կ'երեւայ։ Սորա համար Աստուծոյ կամքի
պէս չարչարուողներն էլ թող ինչպէս հաւատա-
րիմ Ստեղծողին յանձնեն իրանց հոգիները բարե-
գործութիւնով։

ԳԼ. Ե

1 Ձեր մէջի երէցներին աղաչում եմ երէցընկերս և
Քրիստոսի չարչարանքների վկայս, և այն յայտ-
2 նուելու էլ փառքի մասնակից, Արածեցրէք Աս-
տուծոյ հօտը որ ձեզ մօտ է, վերակացու լինելով
ոչ թէ ստիպուած, այլ յօժար կամքով, ոչ թէ
պիղծ շահասիրութիւնով՝ այլ յօժարութիւնով.
3 Ոչ թէ ինչպէս վիճակների վերայ տիրապետելով,
4 այլ հօտին օրինակներ լինելով։ Եւ երբոր Հովուա-
պետն կ'երեւի, փառքի անթառամ պսակը կ'ընդ-
5 ունէք։
Այսպէս էլ դուք, երիտասարդներ, հնազան-
դեցէք ծերերին, ամենդ իրար հնազանդելով խո-
նարհութիւնը հագէք. որ Աստուած ամբարտա-
ւաններին հակառակ է կենում, բայց խոնարհնե-
6 րին շնորհք է տալիս։ Խոնարհեցէք Աստուծոյ հզօր
ձեռի տակ, որ ձեզ բարձրացնէ ժամանակով։

7 Ձեր բոլոր հոգսը նորա վերայ դցեցէք, որովհետեւ
նա հոգս է անում ձեզ համար։
8 Արթուն եղէք, հսկում արէք. որովհետեւ ձեր
ոսոխ թշնամին՝ սատանան՝ գոռոզ առիւծի պէս
ման է գալիս և որոնում է թէ որին կուլ տայ։
9 Որին հակառակ կացէք հաւատքով հաստատուած,
գիտենալով որ ձեր եղբայրներն էլ որ աշխարհքիս
մէջ են նոյն չարչարանքներն են քաշում։
10 Եւ ամեն շնորհքի Աստուածը, որ մեզ կանչեց
իր յաւիտենական փառքի մէջ Քրիստոս Յիսու-
սով, ձեզ որ մի քիչ չարչարվում էք, կատար-
11 եալ անէ, հաստատէ, զօրացնէ, հիմնէ. Նորան
լինի փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտե-
12 նից. Ամէն։ Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօր ձե-
ռովն, ինչպէս որ կարծում եմ, կարճառօտ գրե-
ցի, որ յորդորեմ և այս բանի համար վկայեմ, թէ
սա է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որի մէջ դուք
13 կանգնած էք։ Բարեւ է տալիս ձեզ ձեզ հետ ընտ-
րուած եկեղեցին որ Բաբիլոնում է. և իմ որդի
14 Մարկոսը։ Իրար բարեւ տուէք սէրի համբոյրով.
խաղաղութիւն լինի ձեզ ամենիդ որ Քրիստոս Յի-
սուսումն էք։ Ամէն։

ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹԸ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Շմաւոն Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ և առաքեալ, յԵՆ՝ որ մեզ հետ նոյն պատուական հաւատքին հասաք մեր Աստուծոյ և Փրկիչ Յիսուս
2 Քրիստոսի արդարութիւնովը. Շնորհք և խաղաղութիւն շատանայ ձեզ վերայ Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուսի գիտութիւնովը։
3 Ինչպէս որ նորա աստուածային զօրութիւնը շնորհեց մեզ այն ամենը որ կեանքի և աստուածապաշտութեան համար պէտք է նորա գիտութիւնովը, որ մեզ կանչեց փառքով և առաքինութիւ-
4 նով. Որոնցով ամենամեծ և պատուական խոստմունքներ են տրուած մեզ. որ նորանցով հաղորդակից լինիք աստուածային բնութեանը՝ աշխարհքի մէջ ցանկութիւնից եղած ապականութիւնից
5 հեռու փախչելով։ Եւ սոյն այս բանի համար ամեն ջանք անելով ձեր *հաւատքովը ներկայացրէք առաքինութիւնը, և առաքինութիւնովը գիտու-
6 թիւնը, Եւ գիտութիւնովը ժուժկալութիւնը, և ժուժկալութիւնովը համբերութիւնը, և համբե-

*Կամ՝ հաւատքի վերայ աւելացրէք առաքինութիւնը, և առաքինութեան վերայ գիտութիւնը, ևլն։

7 րութիւնովն աստուածապաշտութիւնը, Եւ աստուածապաշտութիւնովն եղբայրսիրութիւնը, և եղ-
8 բայրսիրութիւնովը սէրը՝։ Որովհետեւ այս բաներըը ձեզանումն մնալով և աճելով դատարկ և անպտուղ չեն անիլ ձեզ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
9 գիտութիւնումը։ Բայց նա որ այս բաներն իրան մօտ չունի, կոյր է և կարճատես, մոռացած լինե-
10 լով իր առաջին մեղքերից սրբուիլը։ Սորա համար, եղբարք, աւելի ջանք արէք որ ձեր կոչումը և ընտրութիւնը հաստատ անէք. որովհետեւ սորանք ա-
11 նելով երբէք յանցանքի մէջ չէք ընկնիլ։ Որովհետեւ այսպէս առատութիւնով կ'տրուի ձեզ մտնել մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական արքայութիւնը։
12 Ուստի ես զանցառու չեմ լինիլ ձեզ յիշեցնելու սորանց համար, թէեւ գիտէք և հաստատուած էք
13 այս ներկայ ճշմարտութիւնումը։ Եւ իրաւունք եմ համարում, որ քանի որ այս վրանի մէջ եմ
14 զարթնեցնեմ ձեզ յիշեցնելով։ Գիտեմ որ շուտով պիտի ինձանից հանեմ իմ այս վրանը, ինչպէս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց ինձ։
15 Բայց ջանք էլ կ'անեմ որ միշտ կարողանաք իմ աշխարհքից դուրս գալուց յետոյ այս բաները յի-
16 շել։ Որովհետեւ մենք ոչ թէ վարպետութեամբ հնարուած առասպելների հետեւելով ցոյց տուինք ձեզ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւնը և գալուստը. այլ ականատես լինելով նորա մեծա-
17 փառութեանը։ Որովհետեւ նա Հայր Աստուածանից պատիւ և փառք առաւ, երբոր այն մեծ վայելչութեան փառքիցն այնպիսի ձայն եկաւ նորան Բէ Դա է իմ սիրելի Որդին որին ես հաւանել եմ։
18 Եւ այս ձայնը մենք լսեցինք երկնքիցն եկած, երբ-
19 որ նորա հետ այն սուրբը սարումն էինք։ Եւ մար-

դարէական աւելի հաստատ խօսքն ունինք, որ ե-
թէ նորան մտիկ անէք, լաւ կ'անէք, ինչպէս մի
ճրագի որ լոյս է տալիս մութ տեղը, մինչեւ որ ցե-
րեկը լուսանայ և լուսաբերը ծագի ձեր սրտերու-
20 մը։ Բայց առաջ այս գիտացէք, որ Գրքերի ամեն
մարգարէութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը չունի։
21 Որովհետեւ երբէք մի մարգարէութիւն չտրուեցաւ
մարդկանց կամքի պէս, բայց Սուրբ Հոգուցը շար-
ժուած խօսեցան Աստուծոյ մարդիկը։

ԳԼ. Բ

1 Եւ սուտ մարգարէներ էլ կային այն ժողովրդի
մէջ, ինչպէս ձեր մէջ էլ պիտի սուտ վարդապետ-
ներ լինեն. որ ներս կ'մտցնեն կորստական հերձ-
ուածողութիւններ. և ուրանալով այն Տիրոջը որ
իրանց գնեց, իրանց վերայ շուտահաս կորուստ կը
2 բերեն։ Եւ շատ մարդիկ կ'հետեւեն նորանց կո-
րըստեանը. որոնց պատճառով ճշմարտութեան
3 ճանապարհը կ'հայհոյուի։ Եւ ագահութիւնով
էրանց մտքից հնարած խօսքերով ձեզ վաճառաշա-
հութեան կ'գործածեն, որոնց դատաստանը վա-
ղուց պարապ չէ, և նորանց կորուստը
չէ ննջում։
4 Որովհետեւ եթէ Աստուած այն հրեշտակներին,
որ մեղանչեցին, չխնայեց, այլ խաւարի կապան-
քովը տարտարոսը գցած դատաստանի համար պա-
5 հել տուաւ. Եւ առաջին աշխարհքին էլ չխնա-
յեց, այլ Նոյին, որ ութերորդն էր, այն արդա-
րութեան քարոզչին՝ պահեց երբոր ամբարիշտների
6 աշխարհքի վերայ ջրհեղեղը ածեց. Եւ Սոդոմացի-
ների և Գոմորացիների քաղաքները մոխիր դարձ-
նելով կործանմամբ դատապարտեց, յետոյ եկող

7 ամբարիշտներին օրինակ դնելով. Եւ փրկեց ար-
դար Ղովտին որ անօրէնների անառակ վարմունք-
8 ներովը ձանձրացել էր։ Որովհետեւ այն արդարը՝ նո-
րանց մէջ բնակուելով՝ տեսնելովը և լսելովը, օրէ-
ցօր իր արդար հոգին տանջվում էր նորանց անօ-
9 րէն գործերովը. Տէրը գիտէ աստուածապաշտնե-
րին փրկել փորձանքից, և անիրաւներին պահել
դատաստանի օրուայ համար որ տանջուին։
10 Մանաւանդ նորանց որ պղծալից ցանկութիւնով
մարմնի ետեւից են գնում. և տէրութիւնը անար-
գում, յանդուգներ, ինքնահաւաններ, որ չեն վա-
11 խենում փառքը հայհոյելով։ Մինչդեռ հրեշտակ-
ներն, որ զօրութիւնով և կարողութիւնով աւելի
մեծ են, հայհոյանքի դատաստանը չեն բերում նո-
12 րանց վերայ Տիրոջ առաջին։ Իսկ սորանք ինչպէս
անբան անասուններ, որ ի բնէ ծնուած են որսի և
ապականութեան համար, հայհոյում են այն բա-
ները որ չգիտեն, իրանց ապականութիւնովը կ'ա-
13 պականուին։ Անիրաւութեան վարձքն ստանալով,
որ ցերեկուայ փափկութիւնը զուարճութիւն են
համարում, աղտ են և կեղտ, և իրանց խաբե-
բայութիւններովը զուարճանում են, ձեզ հետ
14 միասին ուտել խմելիս։ Աչքեր ունին պոռնկու-
թիւնով լիքը, որ մեղքիցը չեն դադարում. խա-
բում են անհաստատ անձերին, որ ագահութիւ-
15 նով բռնուած սրտեր ունին, անէծքի որդիք։ Որ
շիտակ ճանապարհը թողած մոլորուեցան, Բէոր-
եան Բաղաամի ճանապարհին հետեւելով, որ անի-
16 րաւութեան վարձքը սիրեց. Որ իր անօրէնութեան
յանդիմանութիւնն ստացաւ. անխօս էշը մարդի
ձայնով խօսելով՝ արգիլեց մարգարէի յիմարութիւ-
17 նը։ Սորանք անջուր աղբիւրներ են, մրրկից քշշ-
ուած ամպեր, որոնց համար խաւարի մթութիւնը

18 պահուած է յաւիտեան։ Որովհետեւ ունայնու-
թեան հպարտ բաներ խօսելով՝ դիմութիւններով
խաբում են մարմնի ցանկութիւններով նորանց, որ
ճշմարտապէս փախել են մոլորութեան մէջ վար-
19 ուողներից։ Նորանց ազատութիւն են խոստանում,
և իրանք ապականութեան ծառաներ են. որովհե-
տեւ ինչ բանով որ մէկը յաղթուի, նորան էլ ծա-
20 ռան է։ Որովհետեւ եթէ աշխարհի պղծութիւն-
ներից մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի գի-
տութիւնով փախչողները կրկին նորանում շաղախ-
ուած յաղթուին, նորանց վերջը չար եղաւ քան
21 թէ առաջինը։ Որովհետեւ լաւ էր նորանց որ չ'ճա-
նաչէին արդարութեան ճանապարհը, քան թէ
ճանաչեցին և յետ քաշուեցան այն սուրբ պատուի-
22 բանքից, որ տանդուեցաւ նորանց։ Եւ նորանց
պատահեց այն ճշմարիտ առակի խօսքը. Էջ Շունը
վերադառնում է դէպի իր փսխածը, և լուացո-
ւած խոզը՝ թաւալուելու ցեխի մէջ։

ԳԼ. Գ

1 Սիրելիներ, սա արդէն երկրորդ թուղթն եմ գը-
րում ձեզ, որոնցով ձեր մաքուր միտքը յիշեցնե-
2 լով զարթնեցնեմ, Որ յիշէք սուրբ մարգարէներից
առաջուց ասուած խօսքերը և մեր՝ Տիրոջ և Փրկչի
3 առաքեալներիս պատուիրանները։ Բայց առաջ
այս գիտացէք, որ յետին օրերում ծաղր անողներ
կ'գան, որ իրանց ցանկութիւնների պէս կ'վարուին։
4 Եւ կ'ասեն. Ո՞ւր է նորա գալստեան խոստումը,
վասն զի այնուհետեւ որ հայրերը վախճանեցան ա-
մեն բան նոյնպէս կենում մնում է աշխարհի
5 ստեղծագործութիւնից հետէ։ Վասն զի նորանք
ուզում են այս բանը մոռանալ, թէ երկինքները

վաղուց էին և երկիրս ջրից և ջրով հաստատուած
6 է Աստուծոյ խօսքովը. Նորա համար այն հին աշ-
7 խարհքը ջրհեղեղով ապականուած կորաւ։ Եւ
այժմեան երկինքը և երկիրս նոյն խօսքովը պահ-
պանուած պահվում են կրակի համար դատաստա-
նի և ամբարիշտ մարդկանց կորստեան օրումը։
8 Բայց այս մէկն էլ ձեզանից ծածուկ չ'լինի, սիրե-
լիներ, որ Տիրոջ մօտ մէկ օրը հազար տարուայ պէս
9 է, և հազար տարին ինչպէս մէկ օր։ Տէրը չի ու-
շացնիլ խոստումը, ինչպէս ոմանք ուշացնել են
կարծում, բայց երկայնամիտ է լինում մեզ վե-
րայ, որովհետեւ չէ կամենում որ կորչողներ լի-
նեն, բայց որ ամենն ապաշխարութեան հասնեն։
10 Բայց Տիրոջ օրը (գիշերուայ) գողի պէս կ'գայ. որ
նորանում երկինքը շառաչիւնով կ'անցնէ և տա-
րերքը կրակով վառուած կ'հալուին, և երկիրը և
11 նորանում եղած բաներն էլ կ'այրուին։ Հիմա որ
սորանք ամենը հալուելու բաներ են. ի՞նչպէս
պէտք է դուք գտնուիք սուրբ և աստուածապաշտ
12 վարքում։ Սպասելով և արտորալով Տիրոջ գա-
լստեան օրին հասնէլ, որ նորանում երկինքները
կրակով այրուած կ'լուծուին. և տարերքը կրակ
13 ընկած կ'հալուին։ Բայց նորա խոստմունքի պէս՝
նոր երկնքի և նոր երկրի ենք սպասում. որոնցում
արդարութիւն է բնակվում։
14 Սորա համար, սիրելիներ, սորանց սպասելով
ջանք արէք որ անբիծ և անարատ գտնուիք նորա
15 առաջին խաղաղութեան մէջ։ Եւ մեր Տիրոջ եր-
կայնմտութիւնը փրկութիւն համարեցէք. ինչպէս
մեր սիրելի եղբայր Պօղոսն էլ Աստուածանից է-
16 բան տրուած իմաստութեան պէս գրեց ձեզ։ Ինչ-
պէս ամեն թղթերումն էլ խօսում է այս բաների
համար. որոնցում մի քանի դժուարիմաց բաներ

կան. որ անուսումները և անհաստատները նորանց
ծռում են, ինչպէս միւս գրքերն էլ՝ իրանց ան-
17 ձերի կորստեան համար։ Ուրեմն դուք, սիրելի-
ներ, առաջուց իմանալով զգոյշ կացէք, որ մի
գուցէ անօրէնների մոլորութիւնովը յափշտակուե-
18 լով ընկնէք ձեր հաստատութիւնից։ Եւ աճե-
ցէք մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քովը և գիտութիւնովը. նորան լինի փառք և հի-
մա և մինչեւ յաւիտենական օրն։ Ամէն։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹԸ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Այն որ սկզբից էր, որ լսեցինք, որ մեր աչքե-
րովը տեսանք, որին նայեցինք, և մեր ձեռքերը
2 շօշափեցին՝ կեանքի Բանի համար. (Եւ կեանքը
յայտնուեցաւ, և մենք տեսանք, և վկայում ենք,
և պատմում ենք ձեզ յաւիտենական կեանքը, որ
3 Հօր մօտ էր և երեւեցաւ մեզ։) Այն որ տեսանք
և լսեցինք, պատմում ենք ձեզ, որ դուք էլ հա-
ղորդութիւն ունենաք մեզ հետ. և մեր հաղորդ-
դութիւնը Հօր հետ և նորա Որդի Յիսուս Քրիս-
4 տոսի հետ։ Եւ սա գրում ենք ձեզ, որ ձեր ու-
րախութիւնը կատարեալ լինի։
5 Եւ սա է այն աւետիքը, որ նորանից լսեցինք և
պատմում ենք ձեզ, թէ Աստուած լոյս է, և ոչ
6 մի խաւար չկայ նորանում։ Եթէ ասենք թէ հա-
ղորդութիւն ունինք նորա հետ, և խաւարի մէջ
մնան գանք, սուտ ենք ասում և ճշմարտութիւնը
7 չենք անում։ Բայց եթէ լոյսի մէջ մնան գանք ինչ-
պէս նա է լոյսի մէջ, հաղորդութիւն ունինք իրար
հետ, և նորա Որդի Յիսուս Քրիստոսի արիւնը
8 մեզ սրբում է ամէն մեղքից։ Եթէ ասենք թէ
մեղք չունինք, մեր անձերը խաբում ենք և ճշշ-
9 մարտութիւնը չկայ մեզանում։ Ապա թէ մեր

մեղքերը խոստովանենք , նա հաւատարիմ է և արդար որ մեր մեղքերը թողէ մեզ , և սրբէ մեզ ա-
10 մեն անիրաւութիւնից ։ Եթէ ասենք թէ մեղք չը գործեցինք , ստախօս ենք անում նորան , և նորա խօսքը մեզանում չէ ։

ԳԼ. Բ

1 Իմ որդեակներս , սա գրում եմ ձեզ որ չմեղանչէք , և եթէ մէկը մեղանչէ , բարեխօս ունինք
2 Հօր մօտ Յիսուս Քրիստոս արդարին ։ Եւ նա քաւութիւն է մեր մեղքերի համար . և ոչ միայն մերինների բայց ըլոը աշխարհքի էլ ։
3 Եւ սորանով գիտենք որ ճանաչեցինք նորան , ե-
4 թէ նորա պատուիրանքները պահենք ։ Ով որ ասում է Բէ ճանաչեցի նորան և նորա պատուիրանքները չէ պահում , ստախօս է , և ճշմարտու-
5 թիւնը չկայ նորանում ։ Բայց ով որ նորա խօսքը պահէ , իրաւի Աստուծոյ սէրը նորանում կատարեալ է . սորանով ճանաչում ենք որ նորանում
6 ենք ։ Ով որ ասում է թէ նորանում եմ բնակվում , պէտք է , ինչպէս որ նա գնաց , ինքն էլ այնպէս գնայ ։
7 Եղբայրներ , ոչ թէ մի նոր պատուիրանք եմ գրում ձեզ , այլ հին պատուիրանքը որ սկզբից ունէիք և հին պատուիրանքն այն խօսքն է որ լսե-
8 ցիք սկզբից ։ Դարձեալ նոր պատուիրանք եմ գրում ձեզ , որ ճշմարիտ է նորանում և ձեզանում . որ խաւարն անցնում է , և ճշմարիտ լոյսն արդէն
9 երեւում է ։ Ով որ ասում է , Բէ լոյսի մէջ է և իր եղբօրն ատում է , մինչեւ հիմա խաւարի մէջ է ։
10 Նա որ իր եղբօրը սիրում է , լոյսի մէջ է մնում ,
11 և դայթակղութիւն չկայ նորանում ։ Բայց նա որ

իր եղբօրն ատում է , խաւարումն է , և խաւարի մէջ է մնն գալիս , և չգիտէ թէ ուր է գնում , որովհետեւ խաւարը կուրացրեց նորա աչքերը ։
12 Գրում եմ ձեզ , որդեակներ , որ ձեր մեղքերը
13 թողուած են ձեզ նորա անունի համար ։ Գրում եմ ձեզ , հայրեր , որ ճանաչեցիք նորան որ սկզբից է . գրում եմ ձեզ , երիտասարդներ , որ դուք
14 յաղթեցիք չարին ։ Գրում եմ ձեզ , մանկունք , որ ճանաչեցիք Հօրը . գրեցի ձեզ , հայրեր , որ ճանաչեցիք նորան որ սկզբից է . գրեցի ձեզ , երիտասարդներ , որ դուք զօրաւոր էք . և Աստուծոյ խօսքը բնակվում է ձեզանում , և դուք յաղթել էք
15 չարին ։ Մի սիրէք աշխարհքը . և ոչ էլ այն որ
16 աշխարհքի մէջ է ։ Եթէ մէկն աշխարհքը սիրէ , Հօր սէրը նորանում չէ . որովհետեւ ամեն ինչ որ աշխարհքումն է՝ մարմնի ցանկութիւնը , աչքերի ցանկութիւնը և այս կեանքի ամբարտաւանութիւ-
17 նը , Հօրից չէ , այլ աշխարհքից է ։ Եւ աշխարհքը անցնում է և նորա ցանկութիւնն էլ , բայց Աստուծոյ կամքն անողը մնում է յաւիտեան ։
18 Որդեակներ , վերջի ժամանակն է , և ինչպէս լսեցիք թէ Նեռը գալիս է , և այժմ շատ նեռեր են եղել , որ սորանից իմանում ենք թէ վերջի ժամա-
19 նակն է ։ Մեզանից դուրս գնացին , բայց մեզանից չէին . որովհետեւ եթէ մեզանից լինէին , ապա մեզ հետ մնացած կ'լինէին . բայց որ յայտնի լինեն թէ
20 նորանք ամենը մեզանից չեն ։ Եւ դուք օծութիւն
21 ունիք այն սուրբից և ամեն բան գիտէք ։ Չ'գրեցի ձեզ իբր թէ ճշմարտութիւնը չ'գիտէք , այլ թէ գիտէք նորան , և՝ թէ ամեն ստութիւն այն ճշմար-
22 տութիւնից չէ ։ Ո՞վ է ստախօսը , եթէ ոչ նա որ ուրանում է թէ Յիսուսը չէ Քրիստոսը . նա
23 Նեռն է , որ ուրանում Հօրը և Որդուն ։ Ամեն ով

որ Որդուն ուրանում է, Հօրն էլ չունի. Նա որ
24 Որդուն դաւանում է, Հօրն էլ ունի։ Արդ այն որ
դուք լսեցիք սկզբիցը, թող բնակուէ ձեզանում.
եթէ բնակուէ ձեզանում այն որ սկզբիցը լսեցիք,
25 դուք էլ կ'բնակուէք Որդու և Հօր մէջ։ Եւ սա է
այն խոստմունքը որ նա աւետարանեց մեզ այս-
26 ինքն յաւիտենական կեանքը։ Այս բաները գրեցի
27 ձեզ՝ ձեզ մոլորեցնողների մասին։ Եւ այն օծու-
թիւնը, որ դուք նորանից ընդունեցիք բնակվում
է ձեզանում. և դուք պէտք չունիք որ մէկը սո-
վորեցնէ ձեզ. այլ ինչպէս այն օծութիւնը սովո-
րեցնում է ձեզ ամեն բանի համար, ճշմարիտ էլ
է և սուտ չէ. և ինչպէս նա սովորեցրեց ձեզ, կա-
ցէք նորանում։
28 Եւ հիմա, որդեակներ, կացէք նորանում. որ
երբոր նա կ'յայտնուի, համարձակութիւն ունե-
նանք, և չամաչենք նորանից նորա գալուստի ժա-
29 մանակումը։ Եթէ գիտէք որ նա արդար է, կ'իմա-
նաք թէ ամեն ով որ արդարութիւն է անում,
նորանից է ծնուած։

ԳԼ. Գ

1 Տեսէք թէ Հայրն ինչպիսի սէր շնորհեց մեզ, որ
Աստուծոյ որդիք կոչուինք, սորա համար աշխարհ-
2 քը չէ ճանաչում մեզ, որ նորան չ'ճանաչեց։ Սի-
րելիներ, հիմա Աստուծոյ որդիք ենք, և տակաւին
յայտնուած չէ թէ ինչ պիտի լինենք. բայց գի-
տենք թէ, երբոր նա կ'յայտնուի. նորան նման կը
լինենք, որովհետեւ կ'տեսնենք նորան ինչպէս որ է։
3 Եւ ամեն ով որ այս յոյսն ունի իրանում, սրբ-
4 բում է իր անձն ինչպէս որ նա սուրբ է։ Ամեն
ով որ մեղք է գործում, նա անօրէնութիւն էլ է

5 անում, և մեղքն է անօրէնութիւնը։ Եւ գիտէք
որ նա յայտնուեցաւ որ մեր մեղքերը վեր առնէ.
6 և նորանում մեղք չ'կայ։ Ամեն ով որ նորանում
մնում է՝ չէ մեղանչում. Է՝ ամեն ով որ մեղան-
չում է, չէ տեսել նորան և ոչ էլ ճանաչել նո-
7 բան։ Մանկունք, ոչ ոք ձեզ չ'խաբէ. նա որ ար-
դարութիւն է անում, արդար է, ինչպէս նա էլ
8 արդար է։ Է՝ նա որ մեղք է անում, սատանայիցն
է. որովհետեւ սատանան հէնց սկզբիցը մեղանչում
է, նորա համար յայտնուեցաւ Աստուծոյ Որդին, որ
9 սատանայի գործերը քանդէ։ Ամեն ով որ Աստ-
ուածանից է ծնուած, մեղք չէ անում. որովհետեւ
նորա սերմը նորանում մնում է, և չէ կարող մե-
ղանչել, որովհետեւ Աստուածանից է ծնուած։
10 Սորանով են յայտնի Աստուծոյ որդիքը և սատա-
նայի որդիքը։

Ամեն ով որ արդարութիւն չէ անում, նա Աս-
տուածանից չէ, և ոչ էլ նա՝ որ իր եղբօրը չէ սի-
11 բում։ Որովհետեւ սա է պատուիրանքը, որ սկզբի-
12 ցը լսեցիք, որ իրար սիրենք։ Ոչ թէ այնպէս ինչ-
պէս որ Կայէնն էր չարիցը և իր եղբօրն սպանեց. և
ի՞նչու համար սպանեց նորան, որովհետեւ իր գոր-
13 ծերը չար էին և իր եղբօրինը արդար։ Մի զարմա-
14 նաք, եղբարքս, եթէ աշխարհքս ատէ ձեզ։ Մենք
գիտենք որ մահիցը ի կեանք փոխուեցանք. որով-
հետեւ եղբայրներին սիրում ենք. բայց ով որ չէ
15 սիրում եղբօրը, մնում է մահի մէջ։ Ամեն ով որ
իր եղբօրն ատում է, մարդասպան է. և գիտէք որ
ամեն մարդասպան յաւիտենական կեանք չ'ու-
16 նի հաստատուած իրանում. Սորանով գիտացինք
[Քրիստոսի] սէրը, որ նա իր անձը տուաւ մեզ վե-
բայ. և մենք պարտենք մեր եղբայրների վերայ դը-
17 նել մեր անձերը։ Ով որ այս աշխարհքի ապրանքն

ունենայ , և տեսնէ իր եղբայրը կարօտ դ բ՝ անդ , և
իր գութը փակէ նորանից , ի՞նչպէս Աստուծոյ սէ-
18 րը բնակուած կ'լինի նորանում։ Որդեակներ , չ'սի-
րենք խօսքով և ոչ էլ լեզուով , այլ գործով և
ճշմարտութիւնով։
19 Եւ սորանով ենք ճանաչում թէ ճշմարտութիւ-
նից ենք , և նորա առաջին ի հանդէս բերենք մեր
20 սրտերը . Որ եթէ մեր սիրտը մեղադրէ մեզ , այլ
Աստուած մեր սրտից աւելի մեծ է և ամեն բան
21 գիտէ։ Սիրելիներ , եթէ մեր սրտերը չ'մեղադրեն
մեզ , համարձակութիւն ունինք առ Աստուած։
22 Եւ ինչ որ խնդրենք կ'առնենք նորանից . որովհե-
տեւ նորա պատուիրանքները պահում ենք , և նորա
23 առաջին հաճոյ եղածները անում ենք։ Եւ սա է
նորա պատուիրանքը , որ հաւատանք նորա Որդի
Յիսուս Քրիստոսի անունին , և իրար սիրենք , ինչ-
24 պէս նա պատուիրանք տուաւ մեզ։ Եւ նա որ նորա
պատուիրանքները պահում է , մնում է նորանում
և նա սորանում . և սորանից գիտենք թէ բնակ-
վում է մեզանում՝ այն Հոգուցը որ տուաւ մեզ։

ԳԼ. Դ

1 Սիրելիներ , ամեն հոգու մի հաւատաք . այլ փոր-
ձեցէք հոգիները թէ արդեօք Աստուածանից են .
որովհետեւ շատ սուտ մարգարէներ են դուրս եկել
2 աշխարհք։ Սորանով ճանաչեցէք Աստուծոյ Հոգին .
ամեն հոգի որ խոստովանում է Յիսուս Քրիստոսին
3 մարմնով եկած , Աստուածանից է։ Եւ ամեն հոգի
որ չէ խոստովանում Յիսուս Քրիստոսին մարմնով
եկած , Աստուածանից չէ . և նա Նեռի հոգին է , որ
լսեցիք թէ գալիս է , և հիմա արդէն աշխարհքումն
4 է։ Դուք Աստուածանից էք , որդեակներ , և յաղ-

թեցիք նորանց . որովհետեւ աւելի մեծ է նա որ ձեզ-
ունում է , քան թէ նա որ աշխարհքիս մէջ է։
5 Նորանք աշխարհքիցն են . նորա համար աշխարհ-
քիցն են խօսում . և աշխարհքը լսում է նորանց։
6 Մենք Աստուածանից ենք . ով որ Աստուծուն ճա-
նաչում է՝ լսում է մեզ , ով որ Աստուածանից
չէ , չէ լսում մեզ . սորանից ենք ճանաչում ճըշ-
մարտութեան Հոգին և խաբէութեան հոգին։
7 Սիրելիներ , իրար սիրենք , որ սէրն Աստուածա-
նից է . և ամեն ով որ սիրում է Աստուածանից է
8 ծնուած , և ճանաչում է Աստուծուն։ Նա որ չէ
սիրում , Աստուծուն չէ ճանաչել . որովհետեւ Աս-
9 տուած սէր է։ Սորանով Աստուծոյ սէրն երեւեցաւ
մեզանում , որ Աստուած իր միածին Որդուն ու-
ղարկեց աշխարհք , որ նորանով կեանք ունենանք։
10 Սորանում է սէրը , որ ոչ թէ մենք սիրեցինք Աս-
տուծուն , այլ որ նա սիրեց մեզ , և ուղարկեց իր
11 Որդուն քաւութիւն մեր մեղքերի համար։ Սիրե-
լիներ , եթէ Աստուած այսպէս սիրեց մեզ , ապա
12 մենք էլ պէտք է իրար սիրենք։ Աստուծուն եր-
բէք մէկը չէ տեսել . եթէ իրար սիրենք Աստուած
մեզանում է բնակվում , և նորա սէրը կատարեալ
13 է մեզանում։ Սորանով գիտենք , որ մենք նորա-
նում ենք բնակուած և նա մեզանում . որ իր Հո-
14 գուցը տուաւ մեզ։ Եւ մենք տեսանք և վկայում
ենք , որ Հայրն իր Որդուն ուղարկեց աշխարհքի
15 Փրկիչ լինելու։ Ով որ դաւանէ թէ Յիսուսն է
Աստուծոյ Որդին , Աստուած նորանում է բնակ-
16 վում և նա Աստուածանում։ Եւ մենք ճանաչե-
ցինք և հաւատացինք այն սէրը , որ Աստուած ունի
մեզ վերայ . Աստուած սէր է , և ով որ մնում է
սէրի մէջ , Աստուծոյ մէջ է բնակվում , և Աստուած
17 նորանում . Սորանում է սէրը կատարեալ մեզ

հետ, որ համարձակութիւն ունենանք դատաստանի օրումը. որովհետեւ ինչպէս նա է, այնպէս
18 էլ մենք ենք այս աշխարհքումը։ Վախ չկայ սէրի մէջ. այլ կատարեալ սէրը հեռացնում է վախը. որովհետեւ վախը տանջանք ունի. բայց նա որ վա-
19 խենում է, կատարեալ չէ սէրի մէջ։ Մենք սիրենք նորան, որովհետեւ առաջ նա սիրեց մեզ։
20 Եթէ մէկն ասէ թէ Սիրում եմ Աստուծուն և իր եղբօրն ատէ, նա ստախօս է. որովհետեւ նա որ իր տեսած եղբօրը չէ սիրում, Աստուծուն որ չէ տե-
21 սել ի՞նչպէս կարող է սիրել։ Եւ այս պատուիրանքն ունինք նորանից, թէ նա որ Աստուծուն սիրում է, իր եղբօրն էլ սիրէ։

ԳԼ. Ե

1 Ամեն ով որ հաւատում է թէ Յիսուսն է Քրիստոսը, Աստուածանից է ծնուած և ամեն ով որ ծնողին սիրում է, նորանից ծնուածին էլ սիրում
2 է։ Սորանով ենք ճանաչում թէ Աստուծոյ որդիներին սիրում ենք, երբոր սիրում ենք Աստու-
3 ծուն, և նորա պատուիրանքները պահում։ Որովհետեւ սա է Աստուծոյ սէրը որ նորա պատուիրանքները պահենք. և նորա պատուիրանքները ծանր
4 չեն։ Որովհետեւ ամեն ով որ Աստուածանից է ծնուած յաղթում է աշխարհքին. և սա է յաղթութիւնն, որ աշխարհքին յաղթեց, այսինքն մեր հա-
5 ւատքը։ Եւ ո՞վ է որ յաղթում է աշխարհքին, եթէ ոչ նա, որ հաւատում է, թէ Յիսուսն Աստուծոյ Որդին է։
6 Սա է որ եկաւ ջրով և արիւնով Յիսուս Քրիստոսը. ոչ թէ միայն ջրով, բայց ջրով և արիւնով. և Հոգին է վկայողը. որովհետեւ Հոգին է ճշմար-

7 տութիւնը։ Որովհետեւ երեք են որ [երկնքումը վկայում են, Հայրը և Բանը և Սուրբ Հոգին. և այս
8 երեքը մի են։ Եւ երեք են որ երկրումը] վկայում են. Հոգին, և ջուրը, և արիւնը. և այս երեքը
9 միաբան են։ Եթէ մարդկանց վկայութիւնն ընդունում ենք, Աստուծոյ վկայութիւնն աւելի մեծ է. որովհետեւ սա է Աստուծոյ վկայութիւնն, որ
10 վկայեց իր Որդու մասին։ Ով որ հաւատարիմ է Աստուծոյ Որդուն, վկայութիւնն ունի իր անձումը. ով որ չէ հաւատում Աստուծուն, ստախօս է արել նորան. որովհետեւ չ'հաւատաց այն վկայութեանն, որ Աստուած վկայեց իր Որդու մասին։
11 Եւ սա է վկայութիւնը, որ Աստուած յաւիտենական կեանք տուաւ մեզ. և այս կեանքը նորա
12 Որդու մէջ է։ Ով որ Որդուն ունի, նա կեանքն ունի. և ով որ Աստուծոյ Որդուն չ'ունի, կեանքը չ'ունի։
13 Այս բաները գրեցի ձեզ՝ Աստուծոյ Որդու անունին հաւատացեալներիդ, որ գիտենաք թէ յաւի-
14 տենական կեանք ունիք։ Եւ սա է այն համարձակութիւնը որ ունինք դէպի նորան, թէ ինչ որ նորա կամքի պէս խնդրում ենք, լսում է մեզ։
15 Եւ եթէ գիտենք թէ լսում է մեզ, ինչ որ խնդրում ենք, գիտենք որ առնում ենք մեր խնդրուածքներն, որ խնդրեցինք նորանից։
16 Եթէ մէկը տեսնէ իր եղբօրը որ մեղանչել է [illegible] մեղքով որ դէպի մահ չէ, թող խնդրէ, և Ա[illegible] կեանք կ'տայ նորան, [illegible] նորան որ մեղանչել է ոչ թէ դէպի մահ. կայ մեղք որ դէպի մահ է, նորա համար ես չեմ ասում որ խնդրես։
17 Ամեն անիրաւութիւն մեղք է. և կայ մեղք որ դէպի մահ չէ։
18 Գիտենք որ ամեն ով որ Աստուածանից է ծնուած,

մեղք չէ գործում, բայց նա որ Աստուածանից է
ծնուած, իր անձը պահում է, և չարը չէ մոտե-
19 նում նորան։ Գիտենք որ Աստուածանից ենք, և
20 բոլոր աշխարհքը չարութեան մէջ է կենում։ Եւ
գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ և մեզ միտք
տուաւ, որ ճշմարիտը ճանաչենք. և ճշմարիտումն
ենք, այսինքն նորա Որդի Յիսուս Քրիստոսումը,
նա է ճշմարիտ Աստուածը և յաւիտենական կեան-
21 քը։ Որդեակներ, պահեցէք ձեր անձերը կուռ-
քերիցը։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹԸ

1 Երէցը, ընտրեալ *Կիւրիային, և նորա որդիներին, որոնց ես սիրում եմ ճշմարտութիւնով, (և
ոչ միայն ես, այլ այն ամենն էլ որ ճշմարտու-
2 թիւնը ճանաչել են։) Այն ճշմարտութեան պատ-
ճառովը որ մեզանում մնում է, և մեզ հետ կը
3 լինի յաւիտեան։ Զեզ հետ լինի շնորհք, ողորմու-
թիւն, խաղաղութիւն Աստուած Հօրիցը, և Տէր
Յիսուս Քրիստոսիցը՝ Հօր Որդուցը, ճշմարտութիւ-
նով և սիրով։

4 Շատ ուրախացայ որ քո որդիներիցը գտայ որ
ճշմարտութիւնով են գնում, ինչպէս որ հրաման
5 առանք Հօրիցը։ Եւ հիմա աղաչում եմ քեզ,
†Կիւրիա, ոչ իբր թէ մի նոր պատուիրանք եմ
գրում քեզ, այլ այն որ սկզբից ունէինք, որ ի-
6 բար սիրենք։ Եւ սա է սէրը, որ նորա պատուի-
րանքների համեմատ գնանք, և սա է պատուիրան-
քը, որ ինչպէս լսեցիք սկզբից՝ այնպէս գնաք։
7 Որովհետև շատ մոլորեցուցիչներ դուրս եկան աշ-
խարհք որ չեն դաւանում Յիսուս Քրիստոսին
մարմնով եկած. նա է մոլորեցուցիչը և Նեռը։
8 Զգոյշ կացէք ձեր անձերին որ չկորցնենք այն որ
վաստակեցինք. այլ որ բոլոր վարձք առնենք։

---

*Այլոք՝ տիկնին †Այլոք՝ տիկին

9 Ամեն ով որ յանցանք է գործում, և չէ կենում
Քրիստոսի վարդապետութեան մէջ, Աստուած չ'ու-
նի. ով որ կենում է Քրիստոսի վարդապետու-
10 թեան մէջ, նա ունի Որդուն էլ Հօրն էլ։ Եթէ
մէկը ձեզ մօտ գայ և այս վարդապետութիւնը չը
բերէ, մի ընդունիք նորան ձեր տունը, և բարեւ մի
11 տաք նորան։ Որովհետեւ ով որ բարեւ ասէ նորան,
մասնակից կ'լինի նորա չար գործերին։
12 Շատ բան ունէի ձեզ գրելու, բայց չ'կամեցայ
թղթով և թանաքով գրել. այլ յոյս ունիմ գալ
ձեզ մօտ, և բերանէ բերան խօսել, որ մեր ու-
13 րախութիւնը կատարեալ լինի։ Բարեւ են տալիս
քեզ քո ընտրեալ քրոջ որդիքը։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹԸ

1 Երէցը, սիրելի Գայիոսիդ, որին ես սիրում եմ
2 ճշմարտութիւնով։ Սիրելի, աղօթք եմ անում որ
ամեն բանի մէջ յաջող և առողջ լինես, ինչպէս
3 քո հոգին յաջող է։ Որովհետեւ շատ ուրախացայ
երբոր եղբարքն եկան, և քո ճշմարտութիւնը
վկայեցին, ինչպէս որ դու ճշմարտութեան մէջ
4 գնում ես։ Սորանից աւելի մեծ ուրախութիւն չ'ու-
նիմ, որ լսում եմ թէ իմ որդիները ճշմարտու-
5 թեան մէջ են գնում։ Սիրելի, հաւատարմաբար
ես գործում այդ՝ ինչ որ անում ես եղբայրներին
6 և օտարականներին. Որոնք վկայեցին քո սէրի հա-
մար եկեղեցու առաջին, որ լաւ կ'անես եթէ նո-
րանց Աստուծոյ արժանաւոր կերպով ճանապարհ
7 գցես։ Որովհետեւ նորա անունի համար դուրս ե-
կան առանց մի բան առնելու հեթանոսներից։
8 Արդ պէտք է մենք ընդունենք այսպիսիներին, որ
գործակից լինենք ճշմարտութեանը։
9 Ես գրեցի եկեղեցուն. բայց Դիոտրէփէսը որ ու-
զում է նորանց միջումը առաջինը լինել, մեզ չէ
10 ընդունում։ Սորա համար եթէ գամ նորա գոր-
ծերը կ'յիշեմ որ չար խօսքերով շատախօսութիւն
է անում մեզ վերայ, և սորանով էլ չ'բաւակա-
նացած՝ ոչ ինքն է ընդունում եղբայրներին, և

նորանց էլ՝ որ ուզում են ընդոծնել, արգելում է
11 և եկեղեցուցը հանում։ Սիրելի, չարին նմանող
մի լինիր, այլ բարիին. ով որ բարի է գործում
Աստուածանից է, և ով որ չարիք է գործում Աս-
12 տուծուն չէ տեսել։ Դեմետրիոսը վկայութիւն ու-
նի ամենից և նոյն իսկ ճշմարտութիւնից էլ, և
մենք էլ վկայում ենք. և գիտէք որ մեր վկայու-
թիւնը ճշմարիտ է։
13 Շատ բան ունէի քեզ գրելու, բայց չեմ կա-
14 մենում թանաքով և գրիչով գրել քեզ։ Բայց
յոյս ունիմ շուտով քեզ տեսնել, և բերանէ բե-
15 ան կ'խօսենք։ Խաղաղութիւն լիցի քեզ հետ.
բարեւ են տալիս քեզ սիրելիքը. բարեւ տուր մեր
սիրելիներին անուն անուն։

ՅՈՒԴԱ ԱՌԱՔԵԱԼԻ

ԹՈՒՂԹԸ

1 Յուդա Յիսուս Քրիստոսի ծառայ, և Յակոբոսի
եղբայր. Աստուած Հօրից սրբուած, և Յիսուս
2 Քրիստոսումն պահուած կանչուածներիդ. Ողորմու-
թիւն և խաղաղութիւն և սէր շատանայ ձեր վերայ։
3 Սիրելիներ, որովհետեւ ամեն ջանք արի որ գրեմ
ձեզ մեր հասարակաց փրկութեան համար, հարկ
եղաւ ինձ որ գրեմ ձեզ և յորդորեմ, որ մրցիք
4 սրբերին միանգամ աւանդուած հաւատքովը։ Որով-
հետեւ մի քանի մարդիկ ներս պրծան, որոնք առա-
ջուց հաստատուած էին սոյն այս դատաստանի
համար, ամբարիշտներ, որ մեր Աստուծոյ շնորհքն
անառակութեան դարձրին. և ուրանում են այն
միայն Իշխանին, [Աստուծուն] և մեր Տէր Յիսուս
5 Քրիստոսին։ Իսկ ես կամենում եմ յիշեցնել ձեզ,
որ արդէն այս բանը գիտէք, թէ Տէրը ժողովրդին
փրկեց Եգիպտոսի երկրից. և յետոյ չհաւատա-
6 ցողներին կորցրեց։ Եւ այն հրեշտակներին որ ի-
րանց իշխանութիւնը չպահեցին, այլ իրանց բնա-
կութիւնը թողեցին, յաւիտենական կապանքնե-
րով խաւարի մէջ պահեց մեծ օրուայ դատաստա-
7 նի համար։ Ինչպէս Սոդոմը և Գոմորը և նորանց
շուրջի քաղաքները, հէնց սորանց կերպով պոռնկե-
լով և ուրիշ մարմնի ետեւից գնալով օրինակի հա-

մար մեր առաջին դրուած են, յաւիտենական կրա-
8 կի դատաստանն ընդունելով։ Եւ նմանապէս էլ
սորանք, որ ցնորուած լինելով մարմինը պղծում
են, տէրութիւնը անարգում են, և փառքը հայ-
9 հոյում են։ Եւ Միքայէլ հրեշտակապետը, երբոր
սատանայի հետ վիճելով պատասխան էր տալիս
Մովսէսի մարմնին համար, չ'համարձակեց հայհո-
յանքի դատաստան անել, բայց ասեց Տէրը քեզ
10 յանդիմանէ։ Իսկ սորանք այն բաները, որ չեն ի-
մանում, հայհոյում են. և ինչ որ էլ անխօս ա-
նասունի պէս բնականաբար գիտեն, նորանցում
11 ապականվում են։ Վա՛յ նորանց, որ Կայէնի ճա-
նապարհովը գնացին, և Բաղաամի մոլորութիւնովը
վարձքին նուիրուեցան, և Կորխի հակառակու-
12 թեան պէս կորան։ Սորանք ՀԱՅՐԵՆԻՔԱՆ ժայռեր
են ձեր սէրի խնջոյքներումը, որ անվերկիւղ միասին
ուտել խմելիս, իրանց անձերն են արածեցնում։
Անջուր ամպեր են քամիներից տատանուած, պըտ-
ղակորոյս անպտուղ ծառեր, երկու անգամ մեռած
13 արմատախիլ եղած. Ծովու կատաղած ալիքներ,
որ իրանց անձերի ամօթն են փրփրեցնում. մոլոր
աստղեր, որոնց պահվում է յաւիտեան խաւա-
րի մութը։
14 Ենովքն էլ, որ եօթներորդն է Ադամից, սորանց
համար մարգարէացաւ և ասեց. Ահա Տէրը եկաւ
15 իր բիւրաւոր սուրբերովը, Որ դատաստան անէ
ամենին, և նորանց ամբարիշտներին յանդիմանէ
իրանց արած բոլոր ամբարիշտ գործերի համար, և
բոլոր այն խիստ խօսքերի համար, որ ամբարիշտ մե-
16 ղաւորները նորա դէմ խօսեցին։ Սորանք տրտնջող-
ներ և փսփսողներ են, որ իրանց անձերի ցանկու-
թիւնների պէս են գնում. և նորանց բերանը ամ-
բարտաւան բաներ է խօսում, երեսպաշտութիւն

17 են անում շահի համար։ Բայց դուք, սիրելիներ,
յիշեցէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալնե-
18 րից առաջուց ասած խօսքերը։ Որովհետեւ ասում
էին ձեզ, թէ վերջի ժամանակներումը ծաղր անող
մարդիկ կ'լինին, որ իրանց ամբարիշտ ցանկութիւն-
ների ետեւից կ'գնան։
19 Սորանք են որ ջոկում հեռացնում են իրանց,
20 շնչաւորներ որ Հոգին չունին։ Բայց դուք, սիրե-
լիներ, ձեր անձերը ձեր սուրբ հաւատքի վերայ
21 շինեցէք Սուրբ Հոգովը, աղօթք անելով։ Որ ձեր
անձերը Աստուծոյ սէրի մէջ պահէք, սպասելով
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը յաւի-
22 տենական կեանքի համար։ Եւ մի քանիսին ողոր-
23 մեցէք խորհրդութիւն անելով։ Եւ մի քանիսին վա-
խով ապրեցրէք կրակից յափշտակելով. ատելով
այն պատմուճանն էլ որ մարմնից աղտոտուած է։
24 Եւ նորան որ կարող է անարատ պահել ձեզ և
անկեղծ կանգնեցնել իր փառքի առաջին անրիծ
25 ցնծութիւնով. Այն մէկ իմաստուն Աստուծուն Ե-
մեր Փրկչին [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով] փառք
և մեծութիւն, զօրութիւն և իշխանութիւն, [բո-
լոր դարերից առաջ] և հիմա և ամեն յաւիտեան-
ներում։ Ամէն։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, որ Աստուած տուաւ իր ծառաներին ցոյց տալու, ինչ որ շուտով պիտի լինի, և իմացրեց իր հրեշտակի ձեռոնէն ու-
2 ղարկելով իր Յովհաննէս ծառային. Որ վկայեց Աստուծոյ խօսքին և Յիսուս Քրիստոսի վկայու-
3 թեանը, որ տեսաւ։ Երանելի են այս մարգարէու-թեան խօսքերը կարդացողը և լսողները, և սորա-նում գրուածները պահողները. որովհետեւ ժամա-նակը մօտեցել է։
4 Յովհաննէս, եօթը եկեղեցիներիդ, որ Ասիայումն է.ք, շնորհք լիցէ ձեզ հետ և խաղաղութիւն նո-րանից որ է, և որ էր, և որ գալու է, և այն եօթը
5 Հոգիներիցը, որ նորա աթոռի առաջին են. Եւ Յիսուս Քրիստոս հաւատարիմ վկայիցը, որ մե-ռելներից անդրանիկը՝ և երկրի թագաւորների իշ-խանն է. Նորան որ մեզ սիրեց և մեր մեղքերիցն
6 լուացաւ մեզ իր արիւնովն, Եւ մեզ թագաւոր-ներ և քահանաներ արաւ Աստուծոյ և իր Հօր հա-մար. Նորան փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։
7 Ահա նա գալիս է ամպերով. և ամեն աչք կը

տեսնէ Նորան, և Նորանք որ խոցեցին Նորան. և Նո-րա վերայ կոծ կ'անեն երկրի ամեն ազգերը. Այո,
8 Ամէն։ Ես եմ Այֆան և Օմեղան [սկիզբը և վեր-ջը] ասում է Տէրը, Նա որ է և որ էր և որ գալու է, Ամենակալը։
9 Ես՝ Յովհաննէս ձեր եղբայրը և հաւասար ընկեր նեղութեան և արքայութեան և Յիսուս Քրիստոսի համբերութեան, Պատմոս ասուած կղզումն էի Աստուծոյ խօսքի համար, և Յիսուս Քրիստոսի
10 վկայութեան համար։ Եւ կիրակի օրը եղայ Հո-գում. և իմ ետեւից մի մեծ ձայն լսեցի ինչպէս փողի ձայն, որ ասում էր. [Ես եմ Այֆան և Օմե-
11 ղան, առաջինը և վերջինը։ Եւ] ինչ որ տեսնում ես գրիր մի գրքի մէջ, և ուղարկիր այն եօթը ե-կեղեցիներին որ Ասիայումն են՝ Եփեսոս, Զմիւռ-նիա, և Պերգամոն, և Թիւատիրա, և Սարդէս,
12 և Փիլադելփիա և Լաւոդիկէ։ Եւ ես ետ դարձայ այն ձայնը տեսնելու, որ ինձ հետ խօսում էր, և
13 երբոր դարձայ եօթը ոսկի ճրագակալ տեսայ. Եւ այն եօթը ճրագակալների միջումը Դէլ մարդի Որ-դու նման, պճնաւոր պատմուճան հագած, և
14 ստինքների մօտ ոսկի գօտի կապած։ Եւ Նորա գլուխը և մազերը սպիտակ բուրդի և ձիւնի պէս սպիտակ էին, և Նորա աչքերը կրակի բոցի պէս։
15 Եւ Նորա ոտները կարմրած պղնձի պէս իբրեւ հնո-ցի մէջ կրակ եղած, և Նորա ձայնը շատ ջրերի
16 ձայնի պէս։ Եւ իր աջ ձեռքումը եօթն աստղեր ունէր, և Նորա բերանիցը սրած երկբերան սուր էր դուրս գալիս, և Նորա երեսն ինչպէս արեգակը
17 որ ճառագայթում է իր զօրութեամբը։ Եւ երբոր տեսայ Նորան, մեռածի պէս ընկայ Նորա ոտների առաջին. և Նա իր աջ ձեռքն ինձ վերայ դրաւ և ասեց ինձ. Մի վախենար, ես եմ Առաջինը և

18 Վերջինը, եւ կենդանին. և ես մեռած էի, և ա-
հա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն.
19 և ունիմ դժոխքի և մահի բանալիները։ Գրիր ինչ
որ տեսնում ես, ինչ որ է, և ինչ որ նորանից յե-
20 տոյ լինելու է։ Այս եօթն աստղերի խորհուրդն
որ իմ աջ ձեռքի մէջ տեսար, և այն եօթը ոսկի
ճրագակալները. այն եօթն աստղերը եօթը եկե-
ղեցիների հրեշտակներն են, և այն եօթը ճրագա-
կալները եօթը եկեղեցիներն են։

ԳԼ. Բ

1 Եփեսոսի եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Սա է ա-
սում այն եօթն աստղերն իր աջ ձեռքումն ունե-
ցողը, որ եօթը ոսկի ճրագակալների մէջ մտն է
2 գալիս։ Գիտեմ քո գործերը և քո աշխատութիւ-
նը և քո համբերութիւնը. և որ չարերին չես կա-
րողանում համբերել, և փորձեցիր նորանց որ ա-
ռաքեալ են ձեւանում, և չեն, և գտար որ սուտ
3 են։ Եւ Դեղ-Ռիւ-Դեր կրեցիր և համբերութիւն
ունիս, և իմ անունի համար աշխատեցիր, և չը
4 թուլացար։ Բայց քեզ դէմ ոյ ունիմ, որ քո
5 առաջին սէրը թողել ես։ Արդ յիշիր, թէ որտե-
ղից վայր ընկար, և զղջա, և առաջի գործերն ա-
րա. ապա թէ ոչ՝ կ'գամ շուտով քեզ մօտ, և
քո ճրագակալը կ'շարժեմ իր տեղիցը եթէ չ'ա-
6 պաշխարես։ Բայց այս բանն ունիս, որ Նիկողայոս-
եանների գործերն ատում ես, որոնք ես էլ եմ
7 ատում։ Ով որ ականջ ունի, թող լսէ ինչ որ Հո-
գին ասում է եկեղեցիներին. Ով որ յաղթում
է՝ նորան կեանքի ծառից ուտել կ'տամ, որ Աս-
տուծոյ դրախտի մէջ է։
8 Եւ Զմիւռնիայի եկեղեցու հրեշտակին գրիր.

Սա է ասում Առաջինը և Վերջինը որ մեռած էր,
9 և կենդանացաւ։ Գիտեմ քո գործերը և նեղու-
թիւնը և աղքատութիւնը. բայց դու հարուստ
ես. և գիտեմ նորանց հայհոյանքը որ ասում են
թէ իրանք Հրէայ են և չեն, այլ սատանայի ժո-
10 ղովք են։ Բնաւ մի վախենար այն բաներիցը որ
կրելու ես. ահա բանտարկուն ձեզանից բանտի մէջ
է գցելու, որ փորձուիք, և նեղութիւն կ'ունե-
նաք տասն օր. հաւատարիմ եղիր մինչև ի մահ,
11 և կեանքի պսակը կ'տամ քեզ։ Ով որ ականջ ու-
նի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներ-
ին. Ով որ յաղթում է, երկրորդ մահիցը չի
վնասուիլ։
12 Եւ Պերգամոնի եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Սա
13 է ասում սրած երկսայրի սուրն ունեցողը։ Գիտեմ
քո գործերը, և թէ՝ որ տեղ ես բնակվում, ուր
որ սատանայի աթոռն է. և իմ անունը պահում
ես, և իմ հաւատքը չ'ուրացար այն օրերը, որ իմ
Անտիպաս հաւատարիմ վկան սպանուեցաւ ձեր
14 մէջ. ուր որ սատանան է բնակվում։ Բայց քեզ
դէմ մի քիչ բաներ ունիմ. որ այդ տեղ Բաղաա-
մի վարդապետութիւնը պահողներ ունիս որ Բա-
ղակին սովորեցրեց գայթակղութիւն դնել Իս-
րայէլի որդկանց առաջին, որ նորանք կուռքի մա-
15 տաղ ուտեն և պոռնկութիւն անեն։ Այսպէս դու
էլ Նիկողայոսեանների վարդապետութիւնը պա-
16 հողներ ունիս, որ ես ատում եմ։ Ապաշխարիր,
ապա թէ ոչ՝ շուտով քեզ մօտ կ'գամ, և կ'պա-
17 տերազմեմ նորանց հետ իմ բերանի սրովը։ Ով որ
ականջ ունի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է ե-
կեղեցիներին. Ով որ յաղթում է այն թագցրած
մանանայից ուտել կ'տամ նորան. և սպիտակ խիճ
կ'տամ նորան. և այն խիճի վերայ մի նոր անուն

գրուած, որ ոչ ոք չ'գիտէ, բացի նա որ առնում է։
18 Եւ Թիւատիրայի եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Սա է ասում Աստուծոյ Որդին, որի աչքերը կրակի բոցի պէս են, և նորա ոտները կարմրած պղնձի
19 նման։ Գիտեմ քո գործերը, և սէրը, և քո ծառայութիւնը, և հաւատքը, և քո համբերութիւնը, և քո գործերը, և որ վերջիններն աւելի են քան
20 թէ առաջինը։ Բայց քեզ դէմ մի քիչ բաներ ունիմ. որ Յեզաբէլ կնկանը թոյլ ես տալիս որ իրան մարգարէուհի է ասում, և իմ ծառաներին սովորեցնում և մոլորեցնում է, որ պոռնկու-
21 թիւն անեն և կուռքի մատաղ ուտեն։ Եւ նորան ժամանակ տուի որ ապաշխարէ իր պոռնկութիւ-
22 նից, և նա չ'ապաշխարեց։ Ահա ես նորան անկողնի մէջ կ'դցեմ, և նորա հետ շնացողներին էլ՝ մեծ մեծ նեղութիւնների մէջ. եթէ չ'ապաշխարեն
23 իրանց գործերից։ Եւ նորանց որդիքը մահով կ'սպանեմ. և բոլոր եկեղեցիները կ'ճանաչեն որ ես եմ երիկամունքները և սրտերը քննողը. և կ'տամ
24 ձեզ ամեն մէկիդ իր գործերի համեմատ։ Իսկ ես ասում եմ ձեզ և միւսներին որ Թիւատիրայումն է, որ այս վարդապետութիւնը չ'ունիք, և որ սատանայի խորութիւնները չ'ճանաչեցիք, ինչպէս ասում են. Ձեզ վերայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ
25 դցիլ։ Բայց այն որ ունիք պահեցէք մինչև որ ես
26 կ'գամ։ Եւ ով որ յաղթում է և իմ գործերը պահում մինչև վերջը, նորան իշխանութիւն կը
27 տամ ազգերի վերայ. (Եւ նա կ'հովուէ նորանց երկաթէ գաւազանով. բրուտի ամանի պէս կ'փըշ-
28 րուին նորանք։) Ինչպէս ես էլ իմ Հօրից ընդունեցի. և ես կ'տամ նորան առաւօտեան աստղը։
29 Ով որ ականջ ունի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Սարդէսի եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Սա է ասում Աստուծոյ եօթը Հոգիները և եօթն աստղերն ունեցողը. Գիտեմ քո գործերը, որ անուն
2 ունիս թէ կենդանի ես, բայց մեռած ես։ Արթուն եղիր, և հաստատիր մնացածներին որ մեռնելու մօտ են. որովհետեւ քո գործերը կատարեալ չ'գտայ
3 Աստուծոյ առաջին։ Արդ յիշիր թէ ինչպէս ընդունեցիր և լսեցիր. և պահիր և ապաշխարիր. ապա թէ չ'արթնանաս՝ ես կ'գամ քեզ վերայ գողի պէս. և չես իմանալ թէ որ ժամում քեզ մօտ կ'գամ։
4 Բայց մի քանի *անձինք ունիս Սարդէսի մէջն էլ, որ իրանց հանդերձները չ'կեղտոտեցրին. և նորանք սպիտակներով մեն կ'գան ինձ հետ, որովհետեւ
5 արժանի են։ Ով որ յաղթում է, նա սպիտակ հանդերձներ կ'հագնէ. և նորա անունը կեանքի գրքից չեմ ջնջիլ. և կ'դաւանեմ նորա անունն իմ Հօր առաջին և նորա հրեշտակների առաջին։
6 Ով որ ականջ ունի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին։
7 Եւ Փիլադելփիայի եկեղեցու հրեշտակին գրիր. Սա է ասում Սուրբը՝ ճշմարիտը, որ Դաւիթի բանալիներն ունի. որ բանում է և ոչ ով չէ փա-
8 կում, և փակում է և ոչ ով չէ բանում։ Գիտեմ քո գործերը. ահա քո առաջին դռան բացուած դուռ դրի, և նորան ոչ ով կարող չէ փակել, որովհետեւ քիչ զօրութիւն ունիս, և իմ խօսքը պահե-
9 ցիր, և իմ անունը չ'ուրացար։ Ահա ես տալիս եմ սատանայի ժողովքից եղողներին, որ իրանց համար

*Յուն. անուններ

ասում են թէ Հրէայ են և չեն, այլ սուտ են ա-
սում, ահա կ'անեմ նորանց, որ կ'գան քո ոտնե-
րի առաջին և երկրպագութիւն կ'անեն, և կ'ճա-
10 նաչեն թէ ես սիրեցի քեզ։ Որովհետեւ իմ համբե-
րութեան խօսքը պահեցիր, ես էլ քեզ կ'պահեմ
այն փորձութեան ժամիցը, որ գալու է այս աշ-
խարհքի վերայ, որ փորձէ երկրի երեսի վերայ
11 բնակողներին։ Ահա ես գալիս եմ շուտով. պահիր
12 այն որ ունիս, որ ոչ ով չ'առնէ քո պսակը։ Ով
որ յաղթում է սիւն կ'անեմ նորան իմ Աստու-
ծոյ տաճարումը, և այլ եւս դուրս չի գնալ. և նո-
րա վերայ կ'գրեմ իմ Աստուծոյ անունը, և իմ
Աստուծոյ քաղաքի անունը, այն նոր Երուսաղէմի
անունը որ իջնում է երկնքիցն իմ Աստուածանի-
13 ցը, և իմ նոր անունը։ Ով որ ականջ ունի թող
լսէ ինչ որ Հոգին ասում է եկեղեցիներին։
14 Եւ Լաւոդիկէի եկեղեցու հրեշտակին գրիր.
Սա է ասում Ամէնը, հաւատարիմ և ճշմարիտ
15 Վկան, Աստուծոյ արարածների Սկիզբը։ Գիտեմ
քո գործերը որ ոչ ցուրտ ես և ոչ տաք. ո՛հ թէ
16 ցուրտ լինէիր կամ տաք։ Ուրեմն որովհետեւ դաղջ
ես, և ոչ տաք և ոչ ցուրտ, քեզ պիտի փսխեմ
17 իմ բերանիցը։ Որովհետեւ ասում ես, թէ Ես հա-
րուստ եմ և մեծացայ, և ոչ բանի կարօտ չեմ.
բայց չ'գիտես թէ դու թշուառ, և ողորմելի, և
18 աղքատ, և կոյր, և մերկ ես։ Ես խրատ եմ տա-
լիս քեզ, ինձանից կրակում փորձուած ոսկի առ,
որ հարստանաս, և սպիտակ հանդերձներ՝ որ հագ-
նիս, որ քո մերկութեան ամօթը չ'երեւի. և դեղ
19 դիր աչքերիդ որ տեսնես։ Ես որոնց որ սիրում եմ
յանդիմանում եմ, և խրատում եմ. ուրեմն ջանք
20 արա և ապաշխարիր։ Ահա ես դռան առաջին
կանգնած եմ և թակում եմ. եթէ մէկը լսէ իմ

ձայնը և դուռը բանայ, կ'մտնեմ նորա մօտ և
21 ընթրիք կ'անեմ նորա հետ, և նա ինձ հետ։ Ով
որ յաղթում է, կ'տամ նորան, որ ինձ հետ նստի
իմ աթոռի վերայ, ինչպէս ես էլ յաղթեցի և
22 նստեցի իմ Հօր հետ նորա աթոռի վերայ։ Ով որ
ականջ ունի թող լսէ ինչ որ Հոգին ասում է ե-
կեղեցիներին։

ԳԼ. Դ

1 Եւ սորանից յետոյ տեսայ, և ահա մի բացուած
դուռ երկնքումը, և այն առաջին ձայնը, որ լսեցի
փողի պէս որ խօսում էր ինձ հետ, ասեց. Վեր
ելիր այստեղ, և ես ցոյց տամ քեզ ինչ որ լիներ-
2 լու է սորանից յետոյ։ Եւ ես շուտով Հոգում ե-
ղայ. և ահա մի աթոռ կար երկնքումը. և աթո-
3 ռի վերայ մէկը նստած։ Եւ նստողը յասպիս և
4 սարդիոն քարի երեւոյթի նման էր. Եւ աթոռի
չորս կողմովը ծիածան կար զմրուխտի երեւոյթի
նման. և աթոռի չորս կողմովը քսանեւչորս աթոռ-
ներ, և այն աթոռների վերայ քսանեւչորս երէցներ
նստած՝ սպիտակ հանդերձներ հագած, և իրանց
5 գլուխներին ոսկի պսակներ։ Եւ աթոռիցը փայլա-
տակներ և որոտմունք և ձայներ էին դուրս գալիս.
և եօթը ղամբարներ՝ կրակով բորբոքուած աթոռի
6 առաջին, որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են։ Եւ
աթոռի առաջին ապակեայ ծով կար ակնվանու-
նման, և աթոռի մէջ և աթոռի չորս կողմովը չորս
7 կենդանիք՝ առաջից և ետեւից լիքն աչքերով։ Եւ
առաջին կենդանին առիւծի նման էր, և երկրորդ
կենդանին՝ զուարակի նման, և երրորդ կենդանին
մարդի նման երես ունէր, և չորրորդ կենդանին
8 թռչող արծուի նման։ Եւ չորս կենդանիների իւ-

բաքանչիւրը վեց թեւ ունէին, իրանց չորս կողմովը
և ներսեւանց լիքն էին աչքերով. և հանգստութիւն
չ'ունէին ցերեկ և գիշեր ասելով. Սուրբ, Սուրբ,
Սուրբ, Տէր Աստուած ամենակարող, որ էր, և որ
9 է, և որ գալու է։ Եւ երբոր այն կենդանիները
փառք, և պատիւ, և գոհութիւն են տալիս ա-
թոռի վերայ նստողին որ կենդանի է յաւիտեանս
10 յաւիտենից, Քսանեւչորս երէցները ընկնում են ա-
թոռի վերայ նստողի առաջին, և երկրպագում
նորան, որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից և
իրանց պսակները գցում են աթոռի առաջին և
11 ասում. Արժանի ես, Տէր, որ առնես փառքը, և
պատիւը, և զօրութիւնը. որ դու ստեղծեցիր ա-
մեն բաները և քո կամենալովը կան և ստեղծ-
ուեցան։

ԳԼ. Ե

1 Եւ աթոռի վերայ նստողի աջ ձեռքումը մի գիրք
տեսայ, որ ներսեւանց և դրսեւանց գրուած էր, եօ-
2 թը կնիքով կնքուած։ Եւ մի զօրաւոր հրեշտակ
տեսայ որ մեծ ձայնով քարոզում էր. Ո՞վ է ար-
ժանի բանալ այս գիրքը և սորա կնիքները լուծել։
3 Եւ ոչ ով՝ ոչ երկնքումը և ոչ երկրի վերայ և ոչ
երկրի ներքեւումն, չէր կարողանում այն գիրքը
4 բանալ, և ոչ էլ նայել նորա մէջ։ Եւ ես շատ
լաց էի լինում, որ ոչ ով չ'գտնուեցաւ արժանի
այն գիրքը բանալու [և կարդալու] և ոչ նորա մէջ
5 նայելու։ Եւ երէցներից մէկն ասեց ինձ. Լաց մի
լինիր, ահա յաղթեց առիւծը որ Յուդայի ցեղիցն
է՝ Դաւիթի Արմատը, որ գիրքը բանայ և նորա
6 եօթը կնիքները լուծէ։ Եւ տեսայ, և ահա այն
աթոռի մէջ և չորս կենդանիների մէջ և երէցնե-

րի մէջ մի Գառն կանգնած մորթուածի նման, որ
եօթը եղջիւր ունէր և եօթն աչք, որ Աստուծոյ
եօթը Հոգիքն են, որ ուղարկվում են բոլոր երկի-
7 րը։ Եւ նա եկաւ և գիրքն առաւ աթոռի վերայ
8 նստողի աջ ձեռքիցը։ Եւ երբոր գիրքն առաւ
չորս կենդանիները և քսանեւչորս երէցները ընկ-
նում էին Գառի առաջին. ամեն մէկը ունէին քը-
նարներ և ոսկի բուրվառներ խնկով լիքը, որ սուր-
9 բերի աղօթքն է։ Եւ նոր երգ են երգում և ա-
սում. Արժանի ես առնելու այդ գիրքը և դորա
կնիքները բանալու, որովհետեւ մորթուեցար, և
քո արիւնովը մեզ գնեցիր Աստուծոյ համար ամեն
10 ցեղից և լեզուից և ժողովրդից և ազգից։ Եւ մեր
Աստուծոյ համար մեզ թագաւորներ և քահանա-
ներ արիր, և երկրի վերայ թագաւորութիւն կ'ա-
11 նենք։ Եւ տեսայ, և շատ հրեշտակների ձայն լսե-
ցի աթոռի և չորս կենդանիների և երէցների չորս
կողմովը. և նորանց համարն էր բիւրերի բիւրեր և
12 հազարների հազարներ. Որ մեծ ձայնով ասում
էին. Արժանի է մորթուած Գառն առնելու և զօ-
րութիւն, և հարստութիւն, և իմաստութիւն, և
կարողութիւն, և պատիւ, և փառք, և օրհնու-
13 թիւն։ Եւ ամեն ստեղծուած, որ երկնքումն է, և
երկրի վերայ, և երկրի տակ, և ծովումը. և նո-
րանք ամենը որ նորա մէջ են, լսեցի որ ասում էին.
Աթոռի վերայ նստողին և Գառին լինի օրհնու-
թիւնը, և փառքը, և կարողութիւնը յաւիտեանս
14 յաւիտենից։ Եւ չորս կենդանիներն ասում էին,
Ամէն. և քսանեւչորս երէցները ընկան և երկրպա-
գութիւն արին նորան որ կենդանի է յաւիտեանս
յաւիտենից։

ԳԼ. Զ

1 Եւ տեսայ երբոր Գառը այն կնիքներից մէկը բա-
ցաւ, և այն չորս կենդանիների մէկիցը լսեցի որ
որոտմունքի ձայնի պէս ասում էր. Եկ և տես։
2 Եւ տեսայ, և ահա մի սպիտակ ձի, և նորա վե-
րայ նստողը մի աղեղ ունէր. և մի պսակ տրուե-
ցաւ նորան, և նա դուրս եկաւ յաղթելով և յաղ-
թելու համար։
3 Եւ երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ, երկրորդ կեն-
4 դանիցը լսեցի որ ասում էր. Եկ և տես։ Եւ մի
ուրիշ ձի դուրս եկաւ կարմիր. և նորա վերայ
նստողին տրուեցաւ որ խաղաղութիւնը վեր առնէ
երկրիցը, և որ իրար մորթեն. և մի մեծ սուր
տրուեցաւ նորան։
5 Եւ երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, երրորդ կեն-
դանիցը լսեցի որ ասում էր. Եկ և տես. և տե-
սայ և ահա մի սեւ ձի, և նորա վերայ նստողը մի
6 կշռաք ունէր իր ձեռքումը։ Եւ չորս կենդանիներ-
ի միջիցը մի ձայն լսեցի որ ասում էր. Մի կա-
պիճ ցորենը մի դենարի, և երեք կապիճ գարին մի
դենարի, և ձէթին և գինուն մեղաս չ'տաս։
7 Եւ երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ, չորրորդ կեն-
8 դանու ձայնը լսեցի որ ասում էր. Եկ և տես։ Եւ
տեսայ, և ահա մի դեղնականաչ ձի, և նորա վե-
րայ մի նստող՝ անունը Մահ, և Դժոխքը գնում
էր նորա ետեւից. և իշխանութիւն տրուեցաւ նո-
րանց՝ աշխարհքի չորրորդ բաժնի վերայ սրով և
սովով և մահով և երկրի գազաններովն սպանել։
9 Եւ երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ, տեսայ սե-
զանի ներքեւ նորանց հոգիները որ մորթուած էին
Աստուծոյ խօսքի համար և այն վկայութեան հա-

10 մար որ ունէին, Որ մեծ ձայնով աղաղակում էին
և ասում. Մինչև ե՞րբ, ով սուրբ Տէր և ճշմա-
րիտ, չես դատում, և մեր արիւնի վրէժը չես առ-
11 նում երկրի վերայ բնակողներից։ Եւ նորանց իւ-
րաքանչիւրին սպիտակ հանդերձներ տրուեցան, և
ասուեցաւ նորանց, որ տակաւին մի քիչ ժամա-
նակ հանգիստ առնեն, մինչեւ որ նորանց ծառայա-
կիցները և նորանց եղբայրներն էլ կատարուին որ
նորանց պէս սպանուելու են։
12 Եւ տեսայ, երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ, և
ահա մեծ շարժ եղաւ, և արեգակը սեւացաւ մա-
զեղէն քուրձի պէս, և լուսինն արիւնի պէս եղաւ։
13 Եւ երկնքի աստղերը թափուեցան երկրի վերայ
ինչպէս թզենին իր խակ պտուղը թափում է՝ սաս-
14 տիկ քամուց շարժուած։ Եւ երկինքը տեղիցը
քաշվում էր գալարուող գրքի պէս. և բոլոր սա-
րերն ու կղզիներն իրանց տեղիցը շարժուեցան։
15 Եւ երկրի թագաւորները և մեծամեծները և հա-
րուստները և հազարապետները և զօրաւորները և
ամեն ծառայ և ամեն ազատ թաղցրին իրանց ան-
16 ձերը այրերի և սարերի ժայռերի մէջ, Եւ ասում
էին սարերին և ժայռերին. Վայր ընկէք մեզ վե-
րայ, և ծածկեցէք մեզ աթոռի վերայ նստողի ե-
17 րեսիցը, և Գառի բարկութիւնիցը. Որ նորա բար-
կութեան մեծ օրը եկել է, և ո՞վ կարող է կանգնել։

ԳԼ. Է

1 Եւ սորանից յետոյ տեսայ չորս հրեշտակ՝ կանգ-
նած երկրի չորս անկիւնումը, և երկրի չորս քա-
մին բռնած, որ քամի չ'փչէ երկրի վերայ, ոչ էլ
2 ծովի վերայ, և ոչ մի ծառի վերայ։ Եւ մի ուրիշ
հրեշտակ տեսայ, որ դուրս էր գալիս արեւելքիցը,

և կենդանի Աստուծոյ կնիքն ունէր, և մեծ ձայնով աղաղակեց այն չորս հրեշտակներին որոնց էր
3 թոյլ տուեցաւ երկրին և ծովին վնասելու, եւ ասում էր. Վնաս մի տաք ոչ երկրին, ոչ ծովին. և ոչ էլ ծառերին, մինչեւ որ մեր Աստուծոյ
4 ծառաների վերայ կնիք դնենք նորանց ճակատներում։ Եւ կնքուածների համարը լսեցի հարիւր
5 քառասունեւչորս հազար կնքուած Իսրայէլի որդկանց ամեն ցեղերիցը։ Յուդայի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Ռուբէնի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Գադի ցեղիցը տասնեւերկու
6 հազար կնքուած. Ասերի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Նեփթաղիմի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Մանասէի ցեղիցը տասնեւերկու
7 հազար կնքուած. Շմաւոնի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Ղեւիի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Իսաքարի ցեղիցը տասնեւերկու հազար
8 կնքուած. Զաբուղոնի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Յովսէփի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած. Բենիամինի ցեղիցը տասնեւերկու հազար կնքուած։

9 Եւ սորանցից յետոյ տեսայ, և ահա մի շատ ժողովուրդ որ ոչ ով չէր կարող համարել, ամեն ազգից և ցեղերից և ժողովուրդներից և լեզուներից, կանգնած աթոռի առաջին և Գառի առաջին, և սպիտակ հանդերձներ հագած, և իրանց
10 ձեռքերումն արմաւենիներ. Եւ աղաղակում էին բարձր ձայնով և ասում. Փրկութիւնը մեր Աստուծուն, որ նստում է աթոռի վերայ, և Գառին։
11 Եւ բոլոր հրեշտակները կանգնել էին աթոռի և երէցների և չորս կենդանիների չորս կողմովը, և ընկնում էին երեսների վերայ աթոռի առաջին
12 և երկրպագում էին Աստուծուն, Ասելով. Ամէն.

օրհնութիւնը և փառքը և իմաստութիւնը և գոհութիւնը և պատիւը և կարողութիւնը և զօրութիւնը լինի մեր Տէր Աստուծուն յաւիտենից յաւիտենից. Ամէն։
13 Եւ երէցներից մէկը պատասխանելով ասեց ինձ. Սորանք որ սպիտակ հանդերձներ են հագել՝ ո՞վ են և կամ ո՞րտեղից են
14 եկել։ Եւ ես ասեցի նորան. Տէր, դու գիտես. և նա ասեց ինձ. Սորանք են որ գալիս են այն մեծ նեղութիւնից, և իրանց հանդերձները լուացին
15 և սպիտակացրին Գառի արիւնովը։ Նորա համար Աստուծոյ աթոռի առաջին են, և պաշտում են նորան ցերեկ և գիշեր նորա տաճարի մէջ. և աթոռի վերայ նստողը *իր վրանը կ'տարածէ նորանց
16 վերայ՝. Այլեւս ոչ կ'սովնեն և ոչ կ'ծարաւին, և չի ընկնիլ նորանց վերայ ոչ արեւը և ոչ մի տաքութիւն։
17 Որովհետեւ Գառը՝ որ աթոռի մէջ է, կ'հովուէ նորանց և կ'առաջնորդէ նորանց դէպի կենդանի ջրերի աղբիւրներ. և Աստուած կ'սրբէ ամեն արտասուքը նորանց աչքերիցը։

ԳԼ. Ը

1 Եւ երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ, լռութիւն եղաւ՝ երկնքումը իբրեւ կէս ժամի չափ։
2 Եւ տեսայ այն եօթը հրեշտակները որ Աստուծոյ առաջին կանգնած էին. և եօթը փող տուեցաւ նորանց։ Եւ մի ուրիշ հրեշտակ եկաւ կանգնեց սեղանի առաջին, և ոսկի խնկանոց ունէր. և
3 շատ խունկ տուեցաւ նորան, որ բոլոր սուրբերի աղօթքների հետ մատուցանէ այն ոսկի սեղանի վերայ որ աթոռի առաջին էր։ Եւ վեր եկաւ խնկերի

*Գրաբ. ընակուած է նորանց մէջ.

ծուխը սուրբերի աղօթքների հետ հրեշտակի ձեռ-
5 քից Աստուծոյ առաջին։ Եւ հրեշտակն այն խնկա-
նոցն առաւ և լցրեց սեղանի կրակիցը, և գցեց
երկրի վերայ, և ձայներ և որոտմունքներ և փայ-
6 լատակներ և շարժ եղաւ։ Եւ այն եօթը հրեշ-
տակները, որ եօթը փողերն ունէին, իրանց պատ-
րաստեցին որ փչեն։
7 Եւ առաջին հրեշտակը փողը փչեց, և եղաւ կար-
կուտ և կրակ արիւնով խառնուած և ընկաւ երկ-
րի վերայ. և երկրի երրորդ բաժինը այրուեցաւ,
և ծառերի երրորդ բաժինը այրուեցաւ, և բոլոր
կանաչ խոտերը այրուեցան։
8 Եւ երկրորդ հրեշտակը փողը փչեց, և իբրեւ մի
մեծ սար կրակով բորբոքուած ընկաւ ծովի մէջ,
9 և ծովի երրորդ բաժինն արիւն դառաւ։ Եւ ծովի
մէջ շունչ ունեցող արարածների երրորդ բաժինը
մեռաւ, և նաւերի երրորդ բաժինը փճացաւ։
10 Եւ երրորդ հրեշտակը փողը փչեց, և երկնքիցը
մի մեծ աստղ ընկաւ ղամբարի պէս բորբոքուած,
և ընկաւ գետերի երրորդ բաժնի և ջրերի աղբիւր-
11 ների վերայ։ Եւ աստղի անունը Օշինդր էր. և
ջրերի երրորդ բաժինը օշինդր դառաւ, և շատ
մարդիկ մեռան ջրերիցը, որ դառնացել էին։
12 Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը փչեց, և վիրաւոր-
ուեցաւ արեգակի երրորդ բաժինը, և լուսնի եր-
րորդ բաժինը, և աստղերի երրորդ բաժինը. որ
նորանց երրորդ բաժինը խաւարուի. և ցերեկը եր-
րորդ բաժինը լոյս չտայ, և գիշերն էլ նմանապէս։
13 Եւ տեսայ, և լսեցի մի հրեշտակ որ երկնքի մի-
ջովը թռչում էր և մեծ ձայնով ասում. Վա՛յ,
վա՛յ, վա՛յ նորանց որ բնակուած են երկրի վերայ,
այն երեք հրեշտակների փողի միւս ձայներիցը, ո-
րոնք փչելու են։

ԳԼ. Թ

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակը փողը փչեց. և տեսայ
մէկ աստղ էր երկնքիցը ընկել երկրի վերայ. և
2 անդունդի գուբի բանալին տրուեցաւ նորան, Եւ
անդունդի գուբը բացաւ, և գուբիցը ծուխը գուբս
էր գալիս մեծ հնոցի ծուխի պէս. և արեգակը և
օդը խաւարուեցան գուբի ծուխիցը։
3 Եւ ծուխիցը մարախներ էին գուբս գալիս երկրի
վերայ. և նորանց իշխանութիւն տրուեցաւ ինչպէս
4 որ երկրի կարիճներն իշխանութիւն ունին։ Եւ
նորանց ասուեցաւ, որ երկրի խոտին վնաս չտան,
և ոչ մի խոտի, և ոչ մի ծառի, բայց միայն այն
մարդկանց, որ Աստուծոյ կնիքը չունին իրանց ճա-
5 կատների վերայ։ Եւ տրուեցաւ նորանց, որ չսպա-
նեն նորանց, այլ հինգ ամիս չարչարեն նորանց. և
նորանց չարչարանքը կարիճի խայթոցի պէս էր երբ-
6 որ մի մարդի կծում է։ Եւ այն օրերում մարդիկ
մահը կ'խնդրեն և չեն գտնիլ նորան. և կ'ցանկա-
7 նան մեռնիլ, և մահը կ'փախչի նորանցից։ Եւ մա-
րախների նմանութիւնը նման էր ձիերի. որ պատ-
րաստուած են պատերազմի համար, և նորանց
գլուխների վերայ իբրեւ պսակներ էին ոսկու նման.
և նորանց երեսները մարդկանց երեսների նման.
8 Եւ մազեր ունէին կանանց մազերի պէս. և նորանց
9 ատամներն առիւծի ատամների նման էին։ Եւ զրահ-
ներ ունէին ինչպէս երկաթէ զրահներ. և նորանց
թեւերի ձայնը նման էր շատ ձիերի կառքերի ձայ-
10 նի որ վազում են պատերազմ։ Եւ ագիներ ունէին
կարիճների նման, և խայթոցներ կային նորանց ա-
գիներում. և նորանց իշխանութիւնն էր հինգ ա-
11 միս մարդկանց չարչարել։ Եւ իրանց վերայ թա-

գաւոր ունէին անդունդի հրեշտակը. և նորա ա-
նունը Եբրայեցերէն *Աբադդոն և Յունարէն նորա
12 անունն էր *Ապոլլիոն։ Մէկ վայն անցաւ, ահա
տակաւին երկու վայր գալիս են սորանից յետոյ։
13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը փչեց. և մի ձայն
լսեցի այն ոսկի սեղանի չորս եղջիւրներից որ Աս-
14 տուծոյ առաջին էին, Որ ասում էր վեցերորդ հրեշ-
տակին որ փողն ունէր. Արձակիր այն չորս հրեշ-
տակները որ Եփրատ մեծ գետի վերայ կապուած
15 են։ Եւ այն չորս հրեշտակներն արձակուեցան, որ
պատրաստուած էին այն ժամի և օրուայ և ամ-
սուայ և տարուայ համար, որ մարդկանց երրորդ
16 բաժինը սպանեն։ Եւ նորանց ձիաւոր զօրքի հա-
մարը երկու բիւրերի բիւրեր էր, և լսեցի նորանց
17 համարը։ Եւ այսպէս տեսայ ձիանքը տեսիլքի մէջ,
և նորանց վերայ նստողներն ունէին հրեղէն և
յակինթեղէն և ծծմրեղէն զրահներ, և ձիերի
գլուխներն առիւծի գլուխների նման. և նորանց
բերանից կրակ և ծուխ և ծծումբ էր դուրս գա-
18 լիս։ Եւ այս երեքից մարդկանց երրորդ բաժինը
մեռաւ, այսինքն կրակից և ծուխից և ծծումբի-
19 ցը, որ նորանց բերանից դուրս էր գալիս։ Որով-
հետեւ նորանց զօրութիւնն իրանց բերաններումն է,
և իրանց ագիներումը, որ նորանց ագիներն օձի
նման էն, որ գլուխներ ունէին և նորանցով վնա-
20 սում էին։ Եւ մնացեալ մարդիկը որ չմեռան այս
վէրքերից, չապաշխարեցին իրանց ձեռքերի գոր-
ծերից, որ չերկրպագեն դեւերին և ոսկի և ար-
ծաթի և պղնձի և քարի և փայտի կուռքերին,
որ ոչ տեսնել կարող են, և ոչ լսել, և ոչ գնալ։
21 Եւ չապաշխարեցին իրանց մարդասպանութիւննե-

*Այսինքն՝ կորուստիչ

րից, և ոչ էլ իրանց կախարդութիւններից, և
ոչ էլ իրանց պոռնկութիւնից, և ոչ իրանց գո-
ղութիւններից։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ մի ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ տեսայ երկնքից
վայր գալիս, և ամպ հագած և գլխին ծիածան. և
նորա երեսը արեգակի նման. և նորա ոտները կրա-
2 կի սիւնի պէս։ Եւ նա իր ձեռքումը մի փոքր գիրք
ունէր բացած, և իր աջ ոտքը դրաւ ծովի վերայ,
3 և ձախը հողի վերայ. Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց
ինչպէս առիւծն գոռում է. և երբոր աղաղակեց,
այն եօթը որոտմունքն իրանց ձայնովը խօսեցին։
4 Եւ երբոր եօթը որոտմունքն իրանց ձայնովը խօսե-
ցին, պիտի գրէի. և ձայն լսեցի երկնքից որ ա-
սում էր. Կնքիր այն բաները որ եօթը որոտմունքը
5 խօսեցին, և սորանք մի գրիր։ Եւ այն հրեշտակը
որ տեսայ ծովի վերայ և ցամաքի վերայ կանգնած,
6 իր աջ ձեռքը դէպի երկինքը բարձրացրեց, Եւ
երդուաւ յաւիտեանս յաւիտենից Կենդանիովը, որ
ստեղծեց երկինքը և ինչ որ նորանումն է, և երկի-
րը և ինչ որ նորանումն է, և ծովը և ինչ որ նո-
7 րանումն է. թէ այլեւս ժամանակ չկայ։ Բայց եօթ-
ներորդ հրեշտակի ձայնի օրերումն երբոր փողը կը
փչէ, Աստուծոյ խորհուրդն էլ կկատարուի, ինչ-
պէս աւետարանեց իր ծառայ մարգարէներին։
8 Եւ այն ձայնն որ երկնքից լսեցի դարձեալ խօ-
սեց ինձ հետ և ասեց. Գնա առ այն բաց գրքոյ-
կը, որ ծովի և ցամաքի վերայ կանգնած հրեշտա-
9 կի ձեռքին է։ Եւ ես գնացի հրեշտակի մօտ և
ասեցի նորան. Տուր ինձ այդ գրքոյկը. և նա ասեց
ինձ. Առ և կեր սորան, և սա կդառնանայ փո-

ռումդ , բայց բերանումդ քաղցր կ'լինի մեղրի պէս ։
10 Եւ գրքոյկն առայ հրեշտակի ձեռքիցը և կերայ
նորան . և բերանումն քաղցր էր մեղրի պէս . և
11 երբոր կերայ նորան , դառնացաւ փորումն ։ Եւ ա-
սեց ինձ . Պէտք է դու դարձեալ մարգարէանաս
ժողովուրդների և ազգերի և լեզուների և շատ
թագաւորների վերայ ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ ինձ մի եղէգ տրուեցաւ գաւազանի նման . և
հրեշտակը կանգնած էր և ինձ ասում էր . Վեր կաց
և չափիր Աստուծոյ տաճարը և սեղանը և նորա-
2 նում երկրպագողներին ։ Եւ գաւիթը , որ տաճա-
ռիցը դուրս է , դուրս գցիր և մի չափիր , որովհե-
տեւ նա հեթանոսներին է տրուած . և սուրբ քա-
3 ղաքը կոխ կ'տան քառասուներեւկու ամիս ։ Եւ իմ
երկու վկաներին կ'տամ , և հազար երկու հարիւր-
4 եւվաթսուն օր կ'մարգարէանան քուրձ հագած ։ Սո-
րանք են այն երկու ձիթենիները և երկու ճրագա-
կալները , որ երկրի Աստուծոյ առաջին կանգնած
5 են ։ Եւ եթէ մէկը կամենայ նորանց վնասել , կրակ
է դուրս գալիս նորանց բերանիցը և լափում է նո-
րանց թշնամիներին . և եթէ մէկը կամենայ վնա-
6 սել նորանց՝ այսպէս պիտի սատակէ ։ Սորանք իշ-
խանութիւն ունին երկինքը փակելու որ անձրեւ չը
դայ նորանց մարգարէութեան օրերումը . և իշխա-
նութիւն ունին ջրերի վերայ նորանց արիւն դար-
ձընելու , և երկիրն ամեն կերպ պատուհասներով
7 հարուածելու քանի անգամ որ կամենան ։ Եւ
երբոր իրանց վկայութիւնը կ'կատարեն , այն ԺՈՒՆ-
Ն՝ անդունդիցը դուրս եկող գազանը կռիւ կ'տայ
նորանց հետ , և կ'յաղթէ նորանց և կ'սպանէ նո-

8 րանց ։ Եւ նորանց դիերը ընկած կ'մնան այն մեծ
քաղաքի հրապարակումը , որի անունն հոգեւորա-
պէս Սոդոմ և Եգիպտոս է կոչվում . որտեղ մեր
9 Տէրն էլ խաչուեցաւ ։ Եւ կ'տեսնեն ժողովուրդնե-
րից և ցեղերից և լեզուներից և ազգերից նորանց
դիերը երեք օր և կէս , և թող չեն տալ որ նո-
10 րանց դնեն գերեզմանների մէջ ։ Եւ երկրի վերայ
բնակողները կ'ուրախանան և կ'խնդան . և իրար ընծաներ կ'ուղարկեն . որ այս երկու մարգարէները չարչարեցին երկրի վերայ բնակողներին ։
11 Եւ երեքեւկէս օրից յետոյ Աստուածանից կեն-
դանի հոգի եկաւ մտաւ նորանց մէջ , և նորանք
իրանց ոտների վերայ կանգնեցին . և մեծ վախ ընկաւ նորանց տեսնողների վերայ ։ Եւ մեծ ձայն
*լսեցի երկնքիցը որ ասում էր նորանց . Վեր ելէք
այստեղ . և վեր ելան երկինքն ամպով . և նորանց
13 թշնամիները տեսան նորանց ։ Եւ նոյն ժամումը
մեծ շարժ եղաւ , և քաղաքի տասներորդ բաժինը
կործանուեցաւ , և այն շարժումից եօթը հազար
մարդիկ սպանուեցան . և մնացեալները մեծ վախով
բռնուեցան , և փառք տուին երկնքի Աստուծուն ։
14 Երկրորդ վայն անցաւ , և երրորդ վայը գալիս է
շուտով ։
15 Եւ եօթներորդ հրեշտակը փողը փչեց , և մեծ
ձայներ եղան երկնքումն որ ասում էին . Աշխարհքի թագաւորութիւնները մեր Տիրոջը և նորա
Քրիստոսինը եղան . և նա կ'թագաւորէ յաւիտե-
16 անս յաւիտենից ։ Եւ քսանեւչորս երէցները որ
Աստուծոյ առաջին իրանց աթոռների վերայ նըս-
տած էին , իրանց երեսների վերայ ընկան և երկրը-
17 պագեցին Աստուծուն , ասելով . Գոհանում ենք

*Ոմանք՝ լսեցին

քեզանից, Տէր Աստուած Ամենակալ, որ էիր և
ես, [և որ գալու ես] որ քո մեծ զօրութիւնն ա-
18 ռար և թագաւորեցիր։ Եւ ազգերը բարկացան, և
եկաւ քո բարկութիւնը, և մեռելների ժամանակը
որ դատուին. և որ վարձքը տաս քո ծառայ մար-
գարէներին և սուրբերին, և քո անունից վախեցող-
ներին՝ փոքրերին և մեծերին, և երկիրն ապակա-
նողներին ապականես։
19 Եւ Աստուծոյ տաճարը որ երկնքումն էր բաց-
ուեցաւ, և երեւեցաւ Աստուծոյ տապանակը իր
տաճարումը, և եղան փայլատակներ և ձայներ և
որոտմունքներ, և շարժ և մեծ կարկուտ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ մի մեծ նշան երեւեցաւ երկնքումը. մի կին՝
արեգակն իր վերայ առած. և լուսինը նորա ոտնե-
րի տակ. և նորա գլխի վերայ տասնեւերկու աստ-
2 ղերի պսակ։ Եւ նա յղի լինելով՝ աղաղակում էր
երկունք քաշելով և չարչարուելով որ ծնէ։
3 Եւ մի ուրիշ նշան երեւեցաւ երկնքումը. և ահա
մի մեծ վիշապ՝ կրակի պէս կարմիր. որ եօթը գլուխ
ունէր և տասն եղջիւր, և նորա գլուխների վերայ
4 եօթը թագ. Եւ նորա ագին քաշում էր երկնքի
աստղերի երրորդ բաժինը, և նորանց գցեց երկրի
վերայ և վիշապը կանգնած էր այն կնկայ առաջին
որ պիտի ծնէր, որ երբոր ծնէ, կուլ տայ նորա զա-
5 ւակին։ Եւ նա մի արու զաւակ ծնեց, որ պիտի
բոլոր ազգերին երկաթէ գաւազանով հովուէ. և
նորա որդին յափշտակուեցաւ Աստուծոյ մօտ և
6 նորա աթոռի մօտ։ Եւ կինը փախաւ անապատը,
ուր Աստուածանից պատրաստուած տեղ ունէր,
որ այնտեղ կերակրեն նորան հազար երկու հա-
րիւրեւվեթասուն օր։

7 Եւ պատերազմ եղաւ երկնքումը, Միքայէլը և
նորա հրեշտակները պատերազմեցին վիշապի դէմ.
8 և պատերազմեց վիշապը և իր զօրքերը. Եւ չկա-
րողացան դէմ կենալ, և ոչ էլ տեղ գտնուեցաւ
9 նորանց համար երկնքումը։ Եւ վայր գցուեցաւ մեծ
վիշապը՝ այն առաջի օձը, որ Բանսարկու և սա-
տանայ է կոչվում, այն բովանդակ աշխարհքը մո-
լորեցնողը վայր գցուեցաւ երկրի վերայ և իր հրեշ-
10 տակներն էլ իրան հետ վայր գցուեցան։ Եւ մեծ
ձայն լսեցի որ ասում էր երկնքումը. Հիմա փրկու-
թիւնը և զօրութիւնը և թագաւորութիւնը եղաւ
մեր Աստուծուն, և իշխանութիւնը եղաւ նորա
Օծեալին, որ վայր գցուեցաւ մեր եղբայրների չա-
բախօսը, որ չարախօսում էր նորանցից Աստուծոյ
11 առաջին ցերեկ և գիշեր. Եւ նորանք յաղթեցին
նորան՝ Գառի արիւնովը և *իրանց վկայութեան
խօսքովը. և չսիրեցին իրանց հոգին մինչև ի մահ։
12 Սորա համար ուրախացէք, ով երկինք, և որ բնակ-
ուած էք նորանում. վա՜յ երկրին և ծովին, [և նո-
րանցում բնակողներին] որ Բանսարկուն վայր իջաւ
ձեզ մօտ, որ մեծ բարկութիւն ունի, գիտենա-
լով, որ քիչ ժամանակ ունի։
13 Եւ երբոր տեսաւ վիշապը, թէ վայր գցուեցաւ
երկրի վերայ, ընկաւ այն կնկայ ետեւից որ արու
14 զաւակը ծնեց։ Եւ այն կնկան երկու մեծ արծուի
թեւ տրուեցաւ, որ թռչի անապատն՝ իր տեղը.
ուր որ կերակրվում է մի ժամանակ, և ժամա-
15 նակներ և կէս ժամանակ օձի երեսից։ Եւ օձն իր
բերանից գետի պէս ջուր թափեց այն կնկայ ե-
16 տեւից, որ նորան ընկղմէ։ Եւ երկիրն օգնեց այն
կնկան, և երկիրն իր բերանը բացաւ և այն գետը

*Գրաբ. նորա

կուլ տուաւ որ վիշապն իր բերանիցը թափեց։
17 Եւ վիշապը բարկացաւ այն կնկայ վերայ, և գնաց
պատերազմ անելու նորա միւս զաւակների հետ,
որ Աստուծոյ պատուիրանքները պահում են, և
Յիսուսի [Քրիստոսի] վկայութիւնն ունին։
18 Եւ ծովի աւազի վերայ *կանգնեց։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ տեսայ ծովիցը մի գազան դուրս գալիս, որ
եօթը գլուխ ունէր և տասը եղջիւր, և նորա եղ-
ջիւրների վերայ տասը թագ, և նորա գլուխների
2 վերայ հայհոյութեան անուն։ Եւ այն գազանը որ
տեսայ ինձու նման էր, և նորա ոտները արջի ոտ-
ների նման, և նորա բերանն առիւծի բերանի նման.
և վիշապը տուաւ նորան իր զօրութիւնը և իր ա-
3 թոռը և մեծ իշխանութիւն։ Եւ տեսայ նորա
գլուխներից մէկը մեռնելու չափ խոցուած. և նո-
րա մահի վէրքը ողջացաւ. և բոլոր երկիրը զար-
4 մացաւ այն գազանի ետեւիցը։ Եւ երկրպագեցին
այն վիշապին, որ իշխանութիւն տուաւ այն գազա-
նին, և երկրպագեցին գազանին ասելով. Ո՞վ է այս
գազանի նման. կամ ո՞վ է կարող դորա հետ պա-
5 տերազմել։ Եւ նորան տրուեցաւ մի բերան մեծ
մեծ բաներ և հայհոյանք խօսող, և իշխանութիւն
տրուեցաւ նորան քառասուներեւկու ամիս էր ոտ-
6 քը անելու։ Եւ նա իր բերանը բացաւ Աստու-
ծոյ դէմ հայհոյանքով, որ հայհոյէ նորա անունին
7 և նորա խորանին, և երկնքումը բնակողներին։ Եւ
նորան էլ տրուեցաւ որ սուրբերի հետ
պատերազմ անէ և նորանց յաղթէ. և իշխանու-

*Ոմանք՝ կանգնեցի

թիւն տրուեցաւ նորան ամեն ցեղի և լեզուի և
8 ազգի վերայ. Եւ կերկրպագեն նորան երկրի վե-
րայ բոլոր բնակողները, որոնց անունները գրուած
չեն Գառի կեանքի գրքի մէջ որ աշխարհքի սկզբիցը
9 հետէ մորթուած է։ Եթէ մէկն ականջ ունի թող
10 լսէ։ Եթէ մէկը գերութեան քաշէ, գերութեան
պիտի քաշուի. եթէ մէկը սրով սպանէ, պիտի
սրով սպանուի. այստեղ է սուրբերի համբերու-
թիւնը և հաւատքը։
11 Եւ ես տեսայ մի ուրիշ գազան դուրս գալիս
երկրիցը, և երկու եղջիւր ունէր գառի նման.
12 բայց խօսում էր վիշապի նման։ Եւ այն առաջի
գազանի բոլոր իշխանութիւնը բանեցնում էր նո-
րա առաջին. և ոյնպէս էր անում, որ երկիրը և
նորա վերայ բնակողները երկրպագեն այն առաջի
13 գազանին որի մահի վէրքը ողջացել էր։ Եւ մեծ
նշաններ է անում, որ երկնքիցը կրակ էլ է վայր
բերել տալիս երկրի վերայ մարդկանց առաջին։
14 Եւ մոլորեցնում է երկրի վերայ բնակողներին այն
նշաններովը որ տրուած էին նորա ձեռքը, որ գոր-
ծէ գազանի առաջին, ասելով երկրի բնակողներին
որ պատկեր շինեն այն գազանին որ սուրի վէրքն
15 ունէր և ապրեց։ Եւ տրուեցաւ նորան, որ հոգի
տայ գազանի պատկերին, որ պատկերը խօսի էլ.
և անէ էլ՝ որ նորանք, որ չ'երկրպագեն գազանի
16 պատկերին, սպանուին։ Եւ ստիպում է ամենին՝
փոքրներին և մեծամեծներին, հարուստներին և աղ-
քատներին, ազատներին և ծառաներին, որ նորանց
գրոշմ տայ նորանց աջ ձեռքումը կամ նորանց
17 ճակատումը։ Եւ որ ոչ ով չ'կարողանայ գնել
կամ ծախել բացի նորանից, որ գազանի գրոշմը
կամ նորա անունն ունի կամ նորա անունի համա-
18 րը։ Այստեղ է իմաստութիւնը. ով որ միտք ու-

նի թող գազանի թիւը համարէ. որ մարդի թիւ
է, և նորա թիւը վեց հարիւր վաթսունեւվեց է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ տեսայ և ահա Գառը կանգնած էր Սիօն սա-
րի վերայ, և նորա հետ հարիւր քառասունեւչորս
հազար հոգիք, որ [նորա անունը և] նորա Հօր ա-
նունը գրած ունէին իրանց ճակատների վերայ։
2 Եւ ձայն լսեցի երկնքիցը՝ շատ ջրերի ձայնի պէս,
և մեծ որոտմունքների ձայնի պէս. և քնար ածող-
ների ձայնի պէս լսեցի, որ իրանց քնարներն ա-
3 ծում էին։ Եւ երգում էին մի նոր երգ աթոռի
առաջին և չորս կենդանիների առաջին և երէցնե-
րի առաջին. և ոչ ով չէր կարող ուսանել այն
երգը բացի այն հարիւր քառասունեւչորս հազար-
4 ներից, որ երկրից փրկուել էին։ Սորանք են որ
կանանց հետ չ'խառնակուեցան, որովհետեւ կոյս
են. սորանք են որ Գառի ետեւից գնում են ուր
որ նա գնայ. սորանք փրկուեցան մարդկանցից Ա-
5 ստուծուն և Գառին էրէւ- երախայրի։ Եւ նորանց
բերանումը նենգութիւն չ'գտնուեցաւ, որովհետեւ
անարատ են [Աստուծոյ աթոռի առաջին։]
6 Եւ տեսայ մի ուրիշ հրեշտակ թռչելիս երկնքի
մէջ, որ յաւիտենական աւետիք ունէր, որ աւե-
տարաններ երկրի վերայ բնակողներին. և ամեն ազ-
7 գի և ցեղի և լեզուի և ժողովրդի։ Եւ մեծ ձայնով
ասում էր. Վախեցէք Աստուածանից, և փառք
տուէք նորան. որովհետեւ նորա դատաստանի ժա-
մը եկաւ. և երկրպագեցէք երկինքը և երկիրը և
ծովը և ջրերի աղբիւրները Ստեղծողին։
8 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ եկաւ Դոչ ետեւից ասե-
լով. Ընկա՛ւ, ընկա՛ւ Բաբիլոն մեծ քաղաքը, ո-

րովհետեւ իր պոռնկութեան բարկութեան գինուցը
9 խմեցրեց բոլոր ազգերին. Եւ մի երրորդ հրեշտակ
եկաւ նորանց ետեւից մեծ ձայնով ասելով. Ով
որ երկրպագութիւն է անում գազանին և նորա
պատկերին և դրոշմ ընդունում իր ճակատի կամ
10 իր [աջ] ձեռքի վերայ, Այնպիսին Աստուծոյ
սրտմտութեան *գինուցը պիտի խմէ, որ անխառն
ածուած է նորա բարկութեան բաժակի մէջ. և
պիտի տանջուի կրակի և ծծմբի մէջ սուրբ հրեշ-
11 տակների և Գառի առաջին։ Եւ նորանց տան-
ջանքի ծուխը վեր է ելնում յաւիտեանս յաւիտե-
նից. և հանգիստ չ'ունին ցերեկ և գիշեր նորանք
որ երկրպագեցին գազանին և նորա պատկերին, և
ով որ էլ ընդունում է նորա անունի դրոշմը։
12 Այստեղ է սուրբերի համբերութիւնը. այստեղ
են Աստուծոյ պատուիրանքները և Յիսուսի հա-
ւատքը պահողները։
13 Եւ երկնքից մի ձայն լսեցի որ ասում էր ինձ.
Գրիր, Երանելի են այն մեռելները որ Տէրումն են
ննջում այսուհետեւ. այո, Հոգին ասում է որ
իրանց աշխատանքիցը հանգիստ կ'առնեն, և նո-
րանց գործերը գնում են նորանց ետեւից։
14 Եւ տեսայ, և ահա մի սպիտակ ամպ, և ամպի
վերայ Դէլ նստած մարդի Որդու նման, որ իր գլխի
վերայ ոսկի պսակ, և իր ձեռքումը սուր գերանդի
ունէր։
15 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ դուրս եկաւ տաճարիցը,
որ մեծ ձայնով աղաղակում էր ամպի վերայ նստո-
ղին. Ուղարկիր քո գերանդին և հնձիր. որովհե-
տեւ քո ժամանակն եկաւ հնձելու, որ երկրի
16 հունձքը հասել է։ Եւ ամպի վերայ նստողը վայր

*Գրաբ. բաժակիցը

գցեց իր գերանդին երկրի վերայ, և երկիրը հընձուեցաւ։

17 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ դուրս եկաւ տաճարիցը որ երկնքումն է, որ սա էլ սուր գերանդի ունէր։
18 Եւ մի ուրիշ հրեշտակ դուրս եկաւ սեղանիցը որ իշխանութիւն ունէր կրակի վերայ, և մեծ աղաղակով գոչեց սուր գերանդին ունեցողին ասելով. Ուղարկիր քո սուր գերանդին և երկրի այգու ողկոյզները քաղիր, որովհետեւ նորա խաղողը հասել
19 է։ Եւ հրեշտակն իր գերանդին գցեց երկրի վերայ, և երկրի այգու ողկոյզները քաղեց, և գցեց Աստուծոյ բարկութեան մեծ հնձանի մէջ։ Եւ հնձանը
20 կոխուեցաւ քաղաքիցը դուրս, և դուրս եկաւ արիւնը հնձանիցը մինչեւ ձիերի սանձքը հաղարեւվեց հարիւր ասպարէզի չափ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ տեսայ մի ուրիշ մեծ և զարմանալի նշան երկնքումը, եօթը հրեշտակ որ վերջի եօթը պատուհասներն ունէին. որովհետեւ Աստուծոյ բար-
2 կութիւնը նորանցով կատարուեցաւ։ Եւ տեսայ իբրեւ ապակեղէն ծով կրակով խառնուած. և նորանց որ յաղթում են գազանին և նորա պատկերին և նորա դրոշմին և նորա անունի թիւին, որ կանգնած էին ապակեղէն ծովի վերայ, և Աստու-
3 ծոյ քնարներն ունէին։ Եւ երգում էին Աստուծոյ ծառայ Մովսէսի երգը և Գառի երգը, ասելով. Մեծ և զարմանալի են քո գործերը, Տէր Աստուած Ամենակալ, արդար և ճշմարիտ են քո ճա-
4 նապարհները, ով սուրբերի թագաւոր։ Ո՞վ է որ քեզանից չվախենայ, ով Տէր, և քո անունը չը փառաւորէ. որ միայն դու ես սուրբ. վասն զի բո-

լոր ազգերը կ'գան և քո առաջին երկրպագութիւն կ'անեն, որովհետեւ քո իրաւունքները յայտնուեցան։
5 Եւ սորանից յետոյ տեսայ, և ահա բացուեցաւ
6 վկայութեան խորանի տաճարը երկնքումը։ Եւ դուրս եկան տաճարիցը այն եօթը հրեշտակները, որ այն եօթը պատուհասներն ունէին, մաքուր և պայծառ կտաւ հագած. և ստինքների մօտով ոս-
7 կէ գօտիներ կապած։ Եւ այն չորս կենդանիներից մէկն այս եօթը հրեշտակներին եօթը ոսկի սկաւառակ տուաւ՝ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի
8 Աստուծոյ բարկութիւնովը լիքը։ Եւ տաճարը լցուեցաւ Աստուծոյ փառքից և նորա զօրութիւնից ելած ծուխովը. և ոչ ով կարող չէր մտնել տաճարը, մինչեւ որ այն եօթը հրեշտակների եօթը պատուհասները կատարուին։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ մեծ ձայն լսեցի տաճարիցը որ ասում էր այն եօթը հրեշտակներին. Գնացէք և Աստուծոյ բարկութեան սկաւառակները թափեցէք երկրի վերայ։
2 Եւ առաջինը գնաց և իր սկաւառակը թափեց երկրի վերայ, և չարաչար պալարներ եղան այն մարդկանց վերայ, որ գազանի դրոշմն ունէին և նորա պատկերին երկրպագում էին։
3 Եւ երկրորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց ծովը, և արիւն դառաւ մեռածի արիւնի նման. և ամեն կենդանի շունչ ստանակեց որ ծովումն էր։
4 Եւ երրորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց գետերի և ջրերի աղբիւրների մէջ և արիւն եղաւ։
5 Եւ ձայն լսեցի ջրերի հրեշտակիցը որ ասում էր. Արդար ես, Տէր, որ ես և էիր և սուրբ՝ որ այս

6 դատաստաններն արիր։ Որովհետեւ սուրբերի և
մարգարէների արիւնը թափեցին. նորա համար էլ
7 արիւն տուիր նորանց խմելու, որ արժան են։ Եւ
մի ուրիշը լսեցի սեղանիցը որ ասում էր. Այո,
Տէր Աստուած Ամենակալ, ճշմարիտ և արդար են
քո դատաստանները։
8 Եւ չորրորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց
9 արեգակի վերայ։ Եւ տրուեցաւ նորան որ մարդ-
կանց խորշակահար անէ կրակով. և խորշակահար
եղան մարդիկ սաստիկ տաքով և հայհոյեցին Աս-
տուծոյ անունին որ այս պատուհասների վերայ իշ-
խանութիւն ունի. և չ'ապաշխարեցին որ փառք
տան նորան։
10 Եւ հինգերորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թա-
փեց գազանի աթոռի վերայ. և նորա թագաւո-
րութիւնը խաւարուած եղաւ. և իրանց լեզուներ-
11 ը ծամում էին տանջանքիցը. Եւ երկնքի Աստու-
ծուն հայհոյեցին իրանց ցաւերի և պալարների
պատճառովը. և չ'ապաշխարեցին իրանց գոր-
ծերիցը։
12 Եւ վեցերորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թափեց
մեծ գետ՝ Եփրատի վերայ, և նորա ջուրը ցամաք-
եց որ արեւելքի թագաւորների ճանապարհը պատ-
13 րաստուի։ Եւ տեսայ՝ վիշապի բերանիցը և գազա-
նի բերանիցը և սուտ մարգարէի բերանիցը երեք
14 պիղծ հոգի էին դ-ր-ղ-ի գորտերի նման։ Որով-
հետեւ նորանք դեւերի ոգիք են, որ նշաններ են ա-
նում, նորանք գնում են երկրի և բովանդակ տիե-
զերքի թագաւորների մօտ որ նորանց ժողովեն Ամե-
նակարող Աստուծոյ այն մեծ օրուայ պատերազ-
15 մի համար։ Ահա գալիս եմ գողի նման, երանի
նորան որ արթուն է, և իր հանդերձները պահում
է. որ մերկ մանչ չ'գայ, և նորա ամօթանքը չ'տես-

16 նեն. Եւ ժողովեցին նորանց այն տեղ որ Եբրայե-
ցերէն Արմագեդոն է կոչվում։
17 Եւ եօթներորդ հրեշտակն իր սկաւառակը թա-
փեց օդի վերայ. և մեծ ձայն դուրս եկաւ երկնքի
տաճարիցը և աթոռիցը որ ասում էր. Եղա՛ւ։
18 Եւ եղան ձայներ և փայլատակներ և որոտմունք,
և մեծ շարժ եղաւ որ այնպիսի չէր եղած քանի որ
մարդիկ երկրի վերայ են՝ այնպիսի մեծ շարժ էր.
19 Եւ մեծ քաղաքը երեք կտոր եղաւ, և ազգերի
քաղաքները վայր ընկան. և մեծ Բաբիլոնը յիշուե-
ցաւ Աստուծոյ առաջին, որ իր ցասման բարկու-
20 թեան գինու բաժակը նորան տայ։ Եւ ամեն կղզի
21 փախաւ, և սարերը չ'գտնուեցան։ Եւ երկնքի-
ցը տաղանդաչափ մեծ մեծ կարկուտ էր իջնում
մարդկանց վերայ, և մարդիկ հայհոյեցին Աստու-
ծուն այն կարկտի հարուածի համար, որ սաստիկ
մեծ է նորա պատուհասը։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ այն եօթը սկաւառակներն ունեցող եօթը
հրեշտակներից մէկն եկաւ և խօսեց ինձ հետ ասե-
լով. Եկ քեզ ցոյց տամ այն մեծ պոռնկի դա-
տաստանը, որ այն շատ ջրերի վերայ նստում է,
2 Որի հետ պոռնկուեցան երկրի թագաւորները և
երկրի բնակիչները նորա պոռնկութեան գինովն
3 արբեցին։ Եւ ինձ առաւ տարաւ հոգով մի անա-
պատ. և տեսայ մի կին՝ նստած կարմիր գազանի
վերայ՝ լիքը հայհոյութեան անուններով որ եօթը
4 գլուխ ունէր և տասը եղջիւր։ Եւ այն կինը որ
ծիրանի և կարմիր էր հագած, և ոսկով և պատ-
ուական ակունքներով և մարգարիտներով զար-
դարուած մի ոսկի բաժակ ունէր իր ձեռքումը,
լիքը գարշելութիւններով և իր պիղծ պոռնկու-

5 թիւնովը, եւ նորա ճակատումը գրուած էր մի
անուն՝ Խորհուրդ, Մեծ Բաբիլոն, պոռնիկների և
6 երկրի գարշելիների մայրը։ Եւ տեսայ այն կինը
արբած սուրբերի արիւնովը և Յիսուսի վկաների
արիւնովը. և երբոր տեսայ նորան, մեծ զարման-
7 քով զարմացայ։ Եւ հրեշտակն ասեց ինձ. Ի՞նչու
համար զարմացար. ես ասեմ քեզ այդ կնկայ խոր-
հուրդը, և այն գազանինը, որ նորան վեր է ա-
ռել, որ եօթը գլուխը ունի և տասը եղջիւրը։
8 Գազանը որ տեսար, կար և չ'կայ, և անդունդէն
է դուրս գալու և կորուստն է գնալու, և կ'զար-
մանան երկրի վերայ բնակողները որոնց անունները
գրուած չեն կեանքի գրքի մէջ աշխարհքի սկզբից
հետէ, երբոր տեսնեն այդ գազանը որ կար, և չը
9 կայ, թէեւ է։ Այստեղ է այն միտքը որ իմաս-
տութիւն ունի. այն եօթը գլուխը եօթն սարեր են
որ կինը նորանց վերայ նստած է. և եօթը թա-
10 գաւորներ են. հինգը ընկան, և մէկը կայ, միւսը
դեռ չէ եկել. և երբոր գայ մի քիչ ժամանակ
11 պէտք է մնայ։ Եւ այն գազանը որ կար և չ'կայ,
նա էլ ութերորդն է և այն եօթնէցն է, և կո-
12 րուստն է գնում, Եւ այն տասը եղջիւրը որ տե-
սար, տասը թագաւորներ են. որոնք դեռ թագա-
ւորութիւն չեն առել, այլ թագաւորի պէս իշ-
խանութիւն են անում մէկ ժամ այն գազանի հետ։
13 Սորանք մէկ կամք ունին, և իրանց զօրութիւնը և
14 իշխանութիւնը կ'տան գազանին։ Սորանք պատե-
րազմ կ'անեն Գառի հետ, և Գառը կ'յաղթէ նո-
րանց, որովհետեւ տէրերի Տէր է, և թագաւորնե-
րի Թագաւոր. և նորանք որ նորա հետ են, կոչ-
15 ուած, ընտրուած և *հաւատարիմ են։ Եւ ասեց

*Գրաբ, հաւատացեալ

ինձ. Այդ ջրերը, որ տեսար ուր որ պոռնիկը նըս-
տած է, ժողովուրդներ են, և բազմութիւններ և
16 ազգեր և լեզուներ։ Եւ տասը եղջիւրը, որ տեսար
գազանի վերայ, նորանք կ'ատեն պոռնկին, և նո-
րան ամայի և մերկ կ'անեն, եւ նորա միսերը կ'ու-
17 տեն եւ կրակով կ'այրեն նորան։ Որովհետեւ Աստ-
ուած դրաւ նորանց սրտերի մէջ որ նորա կամքն
անեն, եւ միակամ լինեն, և իրանց թագաւորու-
թիւնը տան գազանին մինչեւ որ Աստուծոյ խօս-
18 քերը կատարուին։ Եւ կինը, որ տեսար, այն մեծ
քաղաքն է, որ թագաւորութիւն ունի երկրի թա-
գաւորների վերայ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ սորանից յետոյ տեսայ մի հրեշտակ երկնքիցը
վայր գալիս. որ մեծ իշխանութիւն ուներ, և եր-
2 կիրը լուսաւորուեցաւ նորա փառքիցը։ Եւ զօրու-
թեամբ աղաղակեց մեծ ձայնով և ասեց. Ընկա՛ւ,
ընկա՛ւ մեծ Բաբիլոնը, և եղաւ դեւերի բնակու-
թիւն և ամեն պիղծ հոգու արգելանոց, և ամեն
3 անսուրբ և ատելի թռչունի վանդակ։ Որովհետեւ
նորա պոռնկութեան բարկութեան գինուցը խմե-
ցին բոլոր ազգերը, և երկրի թագաւորները նորա
հետ պոռնկուեցան. և երկրի վաճառականները
նորա զեղխութեան զօրութիւնիցը հարստացան։
4 Եւ մի ուրիշ ձայն լսեցի երկնքիցը որ ասում էր.
Դուրս եկէք դորանից, ով իմ ժողովուրդ, որ
մասնակից չ'լինիք դորա մեղքերին, և որ դորա
5 պատուհասիցը չ'ընդունիք. Վասն զի դորա մեղ-
քերը հասան մինչեւ երկինքը, և Աստուած յիշեց
6 դորա անիրաւութիւնները։ Հատուցումն արէք դո-
րան ինչպէս դա հատուցում տուաւ ձեզ, և եր-

կուպատիկ տուէք դորան իր գործերի չափովը. այն
բաժակը որ դա լցրեց, լցրէք դորա համար երկու-
7 պատիկ։ Եւ որչափ որ իրան փառաւորեց և զեղ-
խացաւ, այնչափ տանջանք և սուգ տուէք դորան.
որովհետեւ նա իր սրտումն ասում է. Թագուհի եմ
նստած, և այրի չեմ, և բնաւ սուգ չեմ տեսնիլ։
8 Նորա համար մէկ օրում պիտի դան դորա վերայ
իր հարուածները՝ մահ, և սուգ, և սով, և կրա-
կով կ'այրուի, որովհետեւ զօրաւոր է Տէր Աստ-
9 ուածը՝ դորա դատաստանն անողը։ Եւ լաց և կոծ
կ'անեն դորա վերայ երկրի թագաւորները որ դորա
հետ պոռնկուեցան և զեղխութիւն արին, երբոր
10 կ'տեսնեն դորա այրուելու ծուխը, Հեռու կանգ-
նած դորա տանջանքի վախիցը, և կ'ասեն. Վա՜յ,
վա՜յ քեզ, մեծ քաղաքդ Բաբիլոն, զօրաւոր քա-
11 ղաք. որ մէկ ժամումմ եկաւ քո դատաստանը։ Եւ
երկրի վաճառականները ողբ և սուգ կ'անեն նորա
վերայ, որ այլեւս ոչ ոք չէ առնում նորանց ապ-
12 բանքը։ Ոսկու և արծաթի և պատուական ակունք-
ների և մարգարիտի և բեհեզի և ծիրանիի և մե-
տաքսի և որդան կարմիրի ապրանքը, և ամեն խնկէ
փայտը և ամեն փղոսկրեայ անօթը, և ամեն աղ-
նիւ փայտից և պղնձից և երկաթից և մարմարիո-
13 նից շինած անօթը, Եւ կինամոնը և խունկերը և
իւղը և կնդրուկը և գինին և ձէթը, և նաշխէր և
ցորենը և արջառներն ու ոչխարները. և ձիանքը և
կառքերը, և մարմինները և մարդկանց հոգիները։
14 Եւ քո հոգու ցանկացած պտուղները գնացին քե-
զանից, և ամեն շքեղ և լուսափայլ վայելչու-
թիւնները գնացին քեզանից, և այլեւս բնաւ չես
15 գտնիլ նորանց։ Եւ այս բաների վաճառականները,
որ նորանից հարստացան հեռուից կ'կանգնեն նորա
տանջանքի վախիցը լաց և սուգ անելով, կ'ասեն.

16 Վա՜յ, վա՜յ մեծ քաղաք որ բեհեզ և ծիրանի և
որդան կարմիր էիր հագած, և ոսկով և ազնիւ
17 քարերով և մարգարիտով զարդարուած։ Որովհե-
տեւ մէկ ժամի մէջ այդչափ մեծութիւնը աւերակ
եղաւ. և ամեն նաւավար և այն ամենն որ նաւով
գնում են տեղ տեղ, և նաւաստիները և նորանք
18 որ ծովումն են գործում, հեռուից կանգնեցին, Եւ
աղաղակում էին նորա այրուելու ծուխը տեսնելով
19 և ասում. Ո՞րն է այս մեծ քաղաքին նման։ Եւ
հող ցանեցին իրանց գլուխների վերայ, և մեծ
ձայնով աղաղակեցին լաց և սուգ անելով և ասե-
ցին. Վա՜յ, վա՜յ մեծ քաղաք որ նորանում հա-
րըստացան բոլոր ծովի վերայ նաւեր ունեցողնե-
րը նորա պատուականութիւնից. որովհետեւ մէկ
20 ժամի մէջ աւերակ դառաւ։ Ուրախ եղէք նորա
վերայ, երկինք և սուրբ առաքեալներ և մարգա-
րէներ, որ Աստուած ձեր դատաստանը դատեց
դորա վերայ։
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մի քար առաւ մեծ
ջաղացաքարի պէս և գցեց ծովի մէջ ասելով.
Այսպէս ուժով պիտի վայր գցուի Բաբիլոն մեծ
22 քաղաքը, և այլեւս չ'գտնուի։ Եւ քնարերգների,
և երաժիշտների և սրնգահարների, և փողահար-
ների ձայնը այլեւս պիտի չ'լսուի քո միջումը և այլ
եւս ոչ մի արհեստագէտ բնաւ չի գտնուիլ քեզա-
նում. և ջաղացի ձայն այլեւս չի լսուիլ քեզանում.
23 Եւ ճրագի լոյս այլեւս լոյս չի տալ քեզանում. և
փեսայի և հարսի ձայնը այլեւս բնաւ չի լսուիլ
քեզանում. որովհետեւ քո վաճառականները երկրի
մեծամեծներն էին. քո կախարդութիւնովը մոլոր-
24 ուեցան բոլոր ազգերը։ Եւ նորանում գտնուեցաւ
մարգարէների և սուրբերի և երկրի վերայ բոլոր
սպանուածների արիւնը։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ սորանցից յետոյ լսեցի շատ բազմութեան մեծ
ձայնի պէս դ յ-յ՝ երկնքումը որ ասում էր. Ալէ-
լուիա, փրկութիւնը և փառքը և պատիւը և զո-
2 րութիւնը մեր Տէր Աստուծուն։ Որովհետեւ ճշգ-
մարիտ և արդար են նորա դատաստանները. որով-
հետեւ նա այն մեծ պոռնիկին դատեց նորա պոռնը-
կութիւնումը, և իր ծառաների արիւնի վրէժն ա-
3 ռաւ նորա ձեռքիցը։ Եւ երկրորդ անգամ ասե-
ցին, Ալէլո՛ւիա. և նորա ծուխը բարձրանում էր
4 յաւիտեանս յաւիտենից։ Եւ քսան և չորս երէց-
ները և չորս կենդանիները վայր ընկան և երկրպա-
գեցին Աստուծուն որ աթոռի վերայ նստած էր և
5 ասեցին. Ամէն, Ալէլո՛ւիա։ Եւ աթոռիցը մի ձայն
դուրս եկաւ ասելով. Օրհնեցէք մեր Աստուծուն,
ով նորա բոլոր ծառաները, և նորանից վախեցող-
6 ները, փոքրերը և մեծերը։ Եւ ես լսեցի իբր մի
մեծ բազմութեան ձայն և իբր շատ ջրերի ձայն,
սաստիկ որոտմունքի ձայնի նման. որ ասում էր.
Ալէլո՛ւիա, որովհետեւ Ամենակալ Տէր Աստուածը
7 թագաւորեց։ Խնդանք և ուրախ լինենք, և փառ-
քը տանք նորան որ եկաւ Գառի հարսանիքը, և
8 նորա կինը պատրաստեց իրան։ Եւ տրուեցաւ նո-
րան որ սպիտակ սուրբ և լուսափայլ բեհեզ հագ-
նի. (որովհետեւ բեհեզը սուրբերի արդարութիւնն
9 է։) Եւ ասեց ինձ. Գրիր, Երանելի են Գառի
հարսանիքի ընթրիքին կանչուածները. և ասեց
10 ինձ. Սորանք Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերն են։ Եւ
ես ընկայ նորա ոտների առաջին որ երկրպագեմ
նորան, և ասեց ինձ. Զգոյշ կաց, մի՝ անէր. ես
ծառայակից եմ քեզ և քո եղբայրներին, որ Յի-

սուս Քրիստոսի վկայութիւնն ունին. Տէր Աստու-
ծուն երկրպագիր. որովհետեւ Յիսուսի վկայու-
թիւնը մարգարէութեան հոգին է։
11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած, և ահա մի սպի-
տակ ձի, և նա որ նորա վերայ նստած էր, կոչ-
վում էր Հաւատարիմ և Ճշմարիտ, և արդարու-
թիւնով է դատաստան անում և պատերազմում։
12 Եւ նորա աչքերը կրակի բոցի պէս, և նորա գլխի
վերայ շատ պսակներ. և անուն ունէր գրած, որ
13 ոչ ով չգիտէր բայց միայն ինքն։ Եւ իր վերայ
հանդերձ էր հագած արիւնով ներկուած, և նորա
14 անունն կոչվում է Աստուծոյ Բան։ Եւ երկնքի
զօրքերը նորա ետեւից գնում էին սպիտակ ձիերի
15 վերայ սպիտակ և մաքուր բեհեզ հագած։ Եւ
նորա բերանիցը դուրս է գալիս սրած սուր, որ
նորանով զարկէ ազգերին. և ինքը հովվում է
նորանց երկաթէ գաւազանով. և ինքը կոխում է
Ամենակարող Աստուծոյ բարկութեան և սրտմը-
16 տութեան գինու հնձանը։ Եւ իր հանդերձի
վերայ, և իր ազդրի վերայ գրած էր անունը,
ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՒ ՏԷՐԵՐԻ ՏԷՐ։
17 Եւ տեսայ մի ուրիշ հրեշտակ որ կանգնած էր
արեգակի վերայ, և մեծ ձայնով աղաղակեց ասե-
լով ամեն թռչուններին որ երկնքի մէջ թռչում
են. Եկէք հաւաքուեցէք մեծ Աստուծոյ ընթրի-
18 քին. Որ ուտէք թագաւորների մարմինները, և
հազարապետների մարմինները և հզօրների մարմին-
ները. և ձիերի և նորանց վերայ նստողների մար-
մինները, և ամենի մարմինները՝ աղատների և ծա-
ռաների, մեծերի և փոքրերի։
19 Եւ տեսայ գազանը և երկրի թագաւորները և
նորանց զօրքերը մէկ տեղ ժողովուած որ պատե-
րազմ անեն ձիին վերայ նստողի հետ և նորա զօր-

20 քերի հետ։ Եւ գազանը բռնուեցաւ, և նորա
հետ սուտ մարգարէն էլ որ նշաններ էր անում
նորա առաջին, որոնցով մոլորեցրեց նորանց որ
գազանի դրոշմն առան, և նորանց էլ որ երկրպա-
գեցին նորա պատկերին. և երկուսն էլ կենդանի
կենդանի գցուեցան կրակի լիճի մէջը որ ծծմբով
21 այրվում է։ Եւ մնացեալները սպանուեցան ձիին
վերայ նստողի սրիցը, որ նորա բերանիցը դուրս էր
գալիս. և բոլոր թռչունները կշտացան նորանց
մսերիններիցը։

ԳԼ. Ի

1 Եւ տեսայ մի հրեշտակ վայր գալիս երկնքիցը,
որ դժոխքի բանալին ունէր, և մի մեծ շղթայ իր
2 ձեռքումը։ Եւ նա բռնեց այն վիշապին այն առա-
ջի օձին որ է Բանսարկուն և սատանան, և կա-
3 պեց նորան հազար տարի։ Եւ գցեց նորան անդուն-
դի մէջ, և փակեց և կնիք դրաւ նորա վերայ որ
էլ չմոլորեցնէ ազգերին մինչեւ որ հազար տարին
լրանայ. և նորանից յետոյ պէտք է որ նա մի քիչ
ժամանակ արձակուի։
4 Եւ տեսայ աթոռներ, և նորանց վերայ նստե-
ցին. և դատաւորութիւն տրուեցաւ նորանց, և
նորանց հոգիքը որ գլխատուել էին Յիսուսի վկա-
յութեան համար և Աստուծոյ խօսքի համար, և
նորանց որ չերկրպագեցին գազանին և ոչ էլ նորա
պատկերին, և նորա դրոշմը չառան իրանց ճակա-
տի և ոչ էլ իրանց [ալ] ձեռքի վերայ, և սո-
բանք կենդանացան և Քրիստոսի հետ թագաւո-
5 րութիւն արին հազար տարի. Իսկ մեռելների
մնացեալները չկենդանացան, մինչեւ որ հազար
6 տարին լրանայ։ Այս առաջի յարութիւնն է։ Երա-

նելի և սուրբ է, որ բաժին ունի առաջի յարու-
թեան մէջ. սորանց վերայ իշխանութիւն չունի
երկրորդ մահը. այլ Աստուծոյ և Քրիստոսի քա-
հանաներ կլինին. և նորա հետ կթագաւորեն
հազար տարի։
7 Եւ երբոր հազար տարին կլրանայ՝ կարձակուի
սատանան իր բանտիցը. և դուրս կգնայ որ մոլո-
րեցնէ այն ազգերը, որ երկրի չորս անկիւնումն են,
և Գոգը և Մագոգը, որ հաւաքէ նորանց պատե-
8 բազմի, որոնց թիւը ծովի աւազի չափ է։ Եւ վեր
գնացին երկրի լայնութեան վերայ, և սուրբերի
9 բանակը և սիրելի քաղաքը շրջապատեցին։ Եւ եր-
կինքիցը կրակ իջաւ Աստուածանից և լափեց նո-
րանց. և Բանսարկուն որ նորանց մոլորեցնում էր
գցուեցաւ կրակի և ծծմբի լիճը, ուր որ էին գա-
10 զանը և սուտ մարգարէն։ Եւ կչարչարուին գիշեր
և ցերեկ յաւիտեանս յաւիտենից։
11 Եւ տեսայ մի սպիտակ մեծ աթոռ, և նորա վե-
րայ նստողին. որի երեսից երկինքը և երկիրը փա-
12 խան. և տեղ չգտնուեցաւ նորանց համար։ Եւ
տեսայ մեռելները մեծ և փոքր կանգնած աթոռի
առաջին. և գրքեր բացուեցան, և մի ուրիշ գիրք
էլ բացուեցաւ, որ է կեանքի գիրքը, և մեռելնե-
րը դատուեցան այն գրքերում գրուածներից իրանց
13 գործերի համեմատ։ Եւ ծովն իր մէջի մեռելները
տուաւ, և մահը և դժոխքը իրանց մէջի մեռելնե-
րը տուին. և ամեն մէկն իրանց գործերի համե-
14 մատ դատուեցան։ Մահը և դժոխքը գցուեցան
15 կրակի լճի մէջ. սա երկրորդ մահն է։ Եւ եթէ
մէկը գրուած չգտնուեցաւ կեանքի գրքի մէջ,
կրակի լճի մէջ գցուեցաւ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ տեսայ նոր երկինք և նոր երկիր. որովհետեւ
առաջի երկինքը և երկիրն անցաւ. և էլ ծով չը
2 կայ։ Եւ ես՝ [Յովհաննէս] տեսայ սուրբ քաղաք՝
նոր Երուսաղէմը վայր գալիս Աստուածանից
երկնքիցը պատրաստուած ինչպէս մի զարդարուած
3 հարս իր մարդի համար։ Եւ մի մեծ ձայն լսեցի
երկնքիցը, որ ասում էր. Ահա Աստուծոյ խորանը
մարդկանց հետ, և նա կ'ընակուէ նորանց հետ,
և նորանք կ'լինին նորան ժողովուրդ, և ինքն Աս-
4 տուած նորանց հետ կ'լինի նորանց Աստուած։ Եւ
կ'չնչէ Աստուած բոլոր արտասուքը նորանց աչքե-
րիցը. և մահն այլեւս չի լինիլ, ոչ սուգ, և ոչ ա-
ղաղակ. և ոչ ցաւ այլեւս չի լինիլ, որովհետեւ ա-
5 ռաջիններն անցան։ Եւ աթոռի վերայ նստողն ա-
սեց. Ահա ամեն բան նոր եմ անում. և ասեց
ինձ. Գրիր. որ այս խօսքերը ճշմարիտ և հաւա-
6 տարիմ են։ Եւ ինձ ասեց. Եղաւ, ես եմ Ալֆան
և Օմեղան. սկիզբը և վերջը. ես ձրի կ'տամ ծա-
7 բաւին կեանքի ջրի աղբիւրիցը։ Ով որ յաղթէ,
ամենը կ'ժառանգէ. և ես կ'լինիմ նորան Աստ-
8 ուած, և նա կ'լինի ինձ որդի։ Իսկ վախկոտներին
և անհաւատներին, և պիղծերին և մարդասպան-
ներին և պոռնիկներին, և կախարդներին և կռա-
պաշտներին և ամեն ստախօսներին բաժինը այս
լճումը կ'լինի որ կրակով և ծծմբով վառուած է։
Սա է երկրորդ մահը։
9 Եւ այն եօթը հրեշտակներից մէկը, որ եօթը
սկաւառակն ունէին վերջի եօթը պատուհասներով
լցուած, ինձ մօտ եկաւ, խօսեց ինձ հետ և ա-
սեց. Եկ ցոյց տամ քեզ այն հարսը, որ Գառի

10 կինն է. Եւ առաւ տարաւ ինձ հոգով մի մեծ և
բարձր սար, և ինձ ցոյց տուաւ այն մեծ քաղա-
քը՝ սուրբ Երուսաղէմը, որ վայր էր գալիս Աստ-
11 ուածանից երկնքիցը. Եւ Աստուծոյ փառքն ու-
նէր. և նորա լուսաւորութիւնը պատուական ա-
կունքի նման ինչպէս բիւրեղացած յասպիս քար։
12 Որ մեծ և բարձր պարիսպ ունէր, և տասնեւերկու
դուռ ունէր, և դռների վերայ տասնեւերկու հրեշ-
տակ, և նորանց վերայ անուններ էին գրուած որ
Իսրայէլի որդկանց տասնեւերկու ցեղերի անունները
13 են։ Արեւելքից երեք դուռ, հիւսիսից երեք դուռ,
հարաւից երեք դուռ, և արեւմուտքից երեք դուռ։
14 Եւ քաղաքի պարիսպը տասնեւերկու հիմեր ունէր,
և նորանց վերայ Գառի տասնեւերկու առաքեալնե-
15 րի տասնեւերկու անունները։ Եւ ինձ հետ խօսողը
մի ոսկի եղէգ ունէր, որ չափէր քաղաքը, և նո-
16 րա դռները, և նորա պարիսպը։ Եւ քաղաքը քա-
ռակուսի էր. և նորա երկայնութիւնն այնչափ է
որչափ նորա լայնութիւնը, և չափեց քաղաքը ե-
ղէգովը, և նորա չափը տասնեւերկու հազար աս-
պարէզ, նորա երկայնութիւնը և լայնութիւնը և
17 բարձրութիւնը հաւասար է։ Եւ նորա պարիսպը
չափեց հարիւր քառասուն և չորս կանգուն. մար-
18 դի չափով որ հրեշտակինն է։ Եւ նորա պարիսպի
շինուածքը յասպիս քարէց էր. և քաղաքը մաքուր
19 ոսկի էր խտակ ապակու նման։ Եւ քաղաքի պա-
րիսպի հիմունքը զարդարուած էին ամեն աղնիւ
ակունքներով. առաջին հիմը յասպիս, երկրորդը
շափիղայ, երրորդը քաղկեդոն, չորրորդը զըմ-
20 բուխտ, հինգերորդը եղնգնաքար, վեցերորդը սար-
դիոն, եօթներորդը ոսկեքար, ութերորդը բիւ-
րեղ, իններորդը տպազիոն, տասներորդը քրիսոպ-
բասոս, տասնեւմէկերորդը յակինթ, տասնեւեր-

21 կուերորդը ամեթովս։ Եւ տասնեւերկու դուռը տասնեւերկու մարգարիտից՝ ամեն մէկ դուռը մէկ մարգարիտից. և քաղաքի հրապարակը մաքուր
22 ոսկի ինչպէս թափանցիկ ապակի։ Եւ տաճար չը տեսայ նորա մէջ, որովհետեւ Տէր Աստուած Ամե-
23 նակալը և Գառն է նորա տաճարը։ Եւ քաղաքը ոչ արեգակին և ոչ լուսնի պէտք չ'ունէր, որ լոյս տան նորա մէջ. որովհետեւ Աստուծոյ փառքը լու-
սաւորում էր նորան, և նորա ճրագը Գառն էր։
24 Եւ [փրկեալների] ազգերը նորա լոյսովը պիտի գնան. և երկրի թագաւորները իրանց փառքը և
25 պատիւը կ'բերեն նորա մէջ։ Եւ նորա դռները չեն փակուիլ ցերեկը, որովհետեւ գիշեր չի լինիլ այն-
26 տեղ։ Եւ ազգերի փառքը և պատիւը կ'բերեն նո-
27 րա մէջ։ Եւ բնաւ չի մտնիլ նորա մէջ ոչ մի անմաքրութիւն անող և պղծութիւն և ստութիւն գործող, բայց միայն նորանք որ Գառի կեանքի գրքի մէջ գրուած են։

БИБЛИОТЕКА ЦЕНТРАЛЬНОГО АНТИРЕЛИГИОЗНОГО МУЗЕЯ

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ ցոյց տուաւ ինձ մի մաքուր գետ, կենդանի ջրի ակնվանու նման փայլուն, որ դուրս էր գալիս
2 Աստուծոյ և Գառի աթոռից։ Եւ նորա հրապարակի միջումը և գետի այս կողմին և այն կողմին կեանքի ծառ էր, որ տասնեւերկու ՝երեք պտուղ էր բերում. ամեն մէկ ամիս տալիս էր իր պտուղը. և այն ծառի տերեւը բժշկում էր հեթանոս-
3 ներին։ Եւ այլեւս նզովք բնաւ չի լինիլ. և Աստուծոյ և Գառի աթոռը նորանում կ'լինի. և նո-
4 րա ծառաները կ'պաշտեն նորան։ Եւ նորա երեսը կ'տեսնեն, և նորա անունը նորանց ճակատների վե-
5 րայ։ Եւ գիշեր չի լինիլ այնտեղ, և ճրագի և ա-

րեգակի լոյս պէտք չէր նորանց, որովհետեւ Տէր Աստուածը լուսաւորում է նորանց, և կ'թագաւորեն յաւիտեանս յաւիտենից։
6 Եւ ասեց ինձ. Այս խօսքերը հաւատարիմ և ճշմարիտ են. և Տէրը՝ սուրբ մարգարէից Աստուածն իր հրեշտակն ուղարկեց որ իր ծառաներին
7 ցոյց տայ այն որ շուտով պիտի լինի։ Ահա շուտով գալիս եմ. երանի նորան որ այս գրքի մարգարէութեան խօսքերը պահում է։
8 Եւ ես Յովհաննէս՝ այս բաները լսող և տեսնող, երբոր լսեցի և տեսայ, ընկայ որ երկրպագեմ այն հրեշտակի ոտների առաջին, որ այս բա-
9 ները ցոյց էր տալիս ինձ։ Եւ նա ինձ ասեց. Զգուշացիր. մի՝՝՝էր. որովհետեւ ես ծառայակից եմ քեզ և քո եղբայր մարգարէների և այս գրքի մարգարէութեան խօսքերը պահողների. Աստու-
10 ծուն երկրպագիր։ Եւ ասեց ինձ. Մի կնքիր այս գրքի մարգարէութեան խօսքերը. որովհետեւ ժա-
11 մանակը մօտ է։ Անիրաւութիւն գործողը թող էլ անիրաւանայ, և կեղտոտը թող էլ կեղտոտուի, և արդարը թող էլ արդարանայ, և սուրբը թող
12 էլ սրբուի։ Եւ ահա շուտով գալիս եմ և իմ վարձքն ինձ հետ, որ ամեն մէկին կ'հատուցանեմ
13 ինչպէս իր գործը կ'լինի։ Ես եմ Ալֆան և Օմեգան. սկիզբը և վերջը, առաջինը և վերջինը։
14 Երանելի են նորա պատուիրանքները պահողները. որ նորանցը կ'լինի իշխանութիւնը կեանքի ծառի
15 վերայ, և քաղաքի դռնովը ներս կ'մտնեն։ Բայց դուրսն են շները և կախարդները և պոռնիկները և սպանողները և կռապաշտները. և ամեն ստութիւն սիրողն ու գործողը։
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակն ուղարկեցի, որ վկայէ ձեզ այս բաները եկեղեցիների մասին. ես եմ

Դաւիթի արմատը և սերունդը և առաւօտեան
17 պայծառ աստղը։ Եւ Հոգին և հարսն ասում են.
Եկ. և լսողն ասէ, Եկ. և նա որ ծարաւ է՝ թող
գայ, և նա որ կամենում է՝ թող առնէ կեանքի
ջուրը ձրի։
18 Որովհետեւ ես վկայում եմ ամենին որ լսում է
այս գրքի մարգարէութեան խօսքերը. եթէ մէկը
բան աւելացնէ սորանց վերայ, Աստուած կ'աւե-
լացնէ նորա վերայ այն պատուհասները որ այս
19 գրքումը գրուած են։ Եւ եթէ մէկն այս գրքի
մարգարէութեան խօսքերից բան պակասեցնէ,
Աստուած կ'պակասեցնէ նորա բաժինը կեանքի
գրքից, և սուրբ քաղաքից, և այս գրքում գրը-
20 ուածներից։ Այս բաներին վկայողը ասում է.
Այո. ես շուտով գալիս եմ։ Ամէն։ Եկ, Տէր
Յիսուս։
21 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը լինէ ձեր
ամենի հետ։ Ամէն։

БИБЛИОТЕКА
ЦЕНТРАЛЬНОГО
АНТИРЕЛИГИОЗНОГО
МУЗЕЯ

Սարգիսյան
գիրք

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1001992

1
1025